



Матьясин бичсн Сэн Зэңг

Нүр үг

Бурхна өгх болсн Аврачнь Исус болжана гиж Матьясин бичсн Сэн Зэңгд келгджэнэ. Бурхн эврэннь улстан Хуучн бооцанд өгсн андһаран Исусар дамжад күцэжэнэ. Эн Сэн Зэңг Исусин төрэд өссн евреймүдин төлө биш, цуг делкэн төлө болж һарчана. Сэн Зэңг Исусин төрснэ туск келврэс эклнэ. Терүг кирслснэ болн Терүг сөрснэ йовдл үзүлгджэнэ. Дэкэд Исус яһж ном тархаж, сурһж, һалильяд эмт эдгэж йовсна тускар бас терүнд бичэтэ бээнэ.

Цааранднь Исус һалильяс Ерусалим тал зуульчлж йовсна тускар болн Терүнэ сүүлцк долан хонгин тускар Сэн Зэңгд келгджэнэ. Хамгин чинртэнь Исусиг кирст хадад телүллһн болн Терүнэ эмдрлт болжана.

Сэн Зэңг Исусиг алдр багш гиж үзүлжэнэ. Зуг һанцхн Исус Бурхна Закаг цөөлһж чадх, Бурхна орн-нутгин тускар сурһхх күн. Терүнэ номин ик зууинь тавн һол төрд хуваж болхмн.

1. Уул деер умшсн ном. Энүнд теңгрин орн-нутгин иргнэ авц-бэрцин, даалһврин, зөвин болн хөв-кишгин тускар бичэтэ (5–7 бөлгүд).
2. Арвн хойр сурһульчнриг шаж тархалһнд сурһлһн (10 бөлг).
3. Теңгрин орн-нутгин туск үлгүрмүд (13 бөлг).
4. Сурһульчнрин туск номин чинр (18 бөлг).
5. Эн делкэн чилгчин туск ном болн Теңгрин орн-нутгин ирлһн (24–25 бөлгүд).

Учр-утхин зура

Исусин төрлт болн Терүнэ белдвр 1.1 – 4.22

Бурхна орн-нутгин туск ном 4.23 – 7.29

Бурхна орн-нутгин һардлһ лавллһн 8.1 – 9.38

Сурһульчнриг шаж тархалһнд сурһлһн 10.1 – 11.1

Оппозицин эклц 11.2 – 12.50

Теңгрин орн-нутгин туск үлгүрмүд 13.1–58

Өвөрц йовдлмуд болн Исусин һардгч йосн 14.1 – 17.23

Сурһульч болсна үн 17.24 – 19.2

Оппозицин батрлһн 19.3 – 22.46

Бурхна орн-нутг ирхин туск ном 23.1 – 25.46

Исусин үкл болн эмдрлһн 26.1 – 28.20

Исусин уңг-тохм

1 Исус Христосин уңг-тохм: Исус Давидин болн Абрахамин тохмин үдл.

²Ицхакин эцкнь Абрахам бээж; Яковин эцкнь Ицхак, Йудан болн терүнэ дүүнрин эцкнь Яков. ³Пәрецин болн Зарахин эцкнь Йуда, экнь Тамар, Хецрона эцкнь Пәрец, Арамин эцкнь Хецрон. ⁴Аминадабин эцкнь Арам, Нахшона эцкнь Аминадаб, Салмона эцкнь Нахшон. ⁵Боозин эцкнь Салмон, экнь Рахаб, Йоведин эцкнь Бооз, экнь Рут, Ишайин эцкнь Йовед. ⁶Давид хаана эцкнь Ишай, Соломона эцкнь Давид, экнь нег күүкд күн (урднь тер Урийин аваль билә). ⁷Рехабамин эцкнь Соломон, Абьяна эцкнь Рехабаб, Асапин эцкнь Абья. ⁸Ехошапатин эцкнь Асап, Ехорамин эцкнь Ехошапат, Узийин эцкнь Ехорам. ⁹Йотамин эцкнь Узий, Ахазин эцкнь Йотам, Хизекьян эцкнь Ахаз. ¹⁰Манашен эцкнь Хизекья, Амона эцкнь Манаше, Йошьян эцкнь Амон. ¹¹Ехояхина болн терүнэ дүүнрин эцкнь Йошья. Цуг эдн Вавилонд күчәр нүүлһснә өмн бәәсн бээж.

¹²Шалтэлин эцкнь Ехояхин, Зерүбәбелин эцкнь Шалтэль. ¹³Абихудын эцкнь Зерүбәбель, Эльякимин эцкнь Абихуд, Азорин эцкнь Эльяким. ¹⁴Цадкин эцкнь Азор, Ахьяма эцкнь Цадк, Элихудин эцкнь Ахьям. ¹⁵Элеазарин эцкнь Элихуд, Матана эцкнь Элеазар, Яковин эцкнь Матан. ¹⁶Йосипин эцкнь Яков бээж, цуг эдн Вавилонд күчәр нүүлһснә хөөн бәәдг санж. Йосип Марийин аваль бээж. Марийас Исус төрж. (Төрүг Бурхна илгәсн Аврач гиж нерәддг бээж.)

¹⁷Тиигәд Абрахамас авн Давид күртл цуг тооһарн арвн дөрвн үй бээж; Давидәс авн Вавилон тал күчәр нүүлһсн цаг күртл арвн дөрвн үй бээж, Вавилонд нүүж ирснәс авн Христос күртл бас арвн дөрвн үй бээж.

Исусин төрлһн

¹⁸Исус Христос иигж төрж һарсмн: Марий Йосипин келсн күүкн бээж. Тер хәрд һарад уга бәәтлән гесндән Әрүн Сәкүснәс үр тееж. ¹⁹Төрүнә күргн Йосип чик седклтә күн болсн төләдән

Марийин тускар эмтн бичэ му сантха гihэд күүнд медүлл уга терүнэс салхар седж. ²⁰⁻²¹ Болв тиим ухан орхла, Бурхна элч зүүднднь үзгдэд иигж келж:

– Давидин көвүн Йосип! Келсн күүкэн Марийиг орулж авхдан бичэ э, юнгад гихлэ тер Эрүн Сөкүснэс үрэн теев. Терүнэс көвүн хархмн, Терүнд Исус гидг нер өг, юнгад гихлэ, Эн Көвүн Эврэннь келн-эмтиг килнцэснь гетлгж аврхн.

²² Ээлдэчэр дамжад, Деед Эзнэ келсинь күцэхин төлэ цуг эн тоот учрсмн. ²³ Ээлдэч: «Соңстн! Окн күүкн гесндэн үр теехэд көвү харх, тегэд Терүнд Эмануль гидг нер өгхмн», – гиж келж. (Эмануль гидг үг – Бурхн маднла гиж орчулгдна.) ²⁴ Йосип серв. Бурхна элчин заквриг күцэхэд, тер Марийиг гертэн орулж авв. ²⁵ Гергнэсн ууһн үрн хартл, Йосип дерэн хуваж авалян көндэсн уга. Көвүнд тер Исус гидг нер өгв.

Дорд үзгэс ирсн цецн улс

2 ¹⁻² Херод гидг хан бээсн цагт Йудьян Бетлехемд Исус төрж хархла, дорд үзгэс Ерусалимд цецн улс ирэд:

– Төрж харсн Йудья улсин Хан альд бээнэ? Дорд үзгт бидн терүнэ одынь үзлэвидн, терүнд сөгдхэр ирлэвидн, – гиж тедн келцхэв.

³ Энүг соңсад Херод хан икэр үүмв. Энүнлэ хамдан Ерусалимд кесг эмтн бас үүмж көндрв. ⁴ Цуг Йудьян гелнгүдиг болн закана багшнриг Херод цуглулж авад:

– Христос альд төрх зөвтэв? – гиж теднэс сурв.

⁵⁻⁶ Тедн хэрүднь иигж келцхэв:

– Йудьян Бетлехем гидг хотнд, юнгад гихлэ, ээлдэчэр дамжулад: «Йудьян ик хотдудас чи, Бетлехем, Йудьян назр, бичкн бишич. Юнгад гихлэ, Мини Израилин улсиг дахулж йовх Залач чамас төрж хархмн», – гиж бичэтэ.

⁷ Тиигхлэ Херод нууцар цецн эмтиг дуудж авад, одн харч ирсн цагиг теднэс медж авв. ⁸ Тедниг Бетлехем тал илгэхэд:

– Одад, Нилхин тускар кинэн кевэр медж автн, олж авсн цагтан нанд келж өгтн, би бас йовад Терүнд сөгднэв, – гив.

⁹⁻¹⁰ Хаана келсиг соңсчкад, эдн нарад йовв. Дорд үзгт үзсн одыг тедн үзэд йир икэр байрлв, тернь теднэ өмннь үзгдэд йовв, аш сүүлднь Нилх бээсн назрт ирж деернь зогсв. ¹¹ Герт орж ирчкэд, Марийиг Нилхтэһинь үзэд, тедн өвдглж унад,

Нилх Көвүнд сөгдв. Эврәннь хаалһин уутан секэд, Терүнд алтн, сангин идэ, мирр* белглж өгв. ¹²Цааранднь тедн талдан хаалһар йовад, эврәннь орн нутгурн хэрцхэв. Юнгад гихлэ, Бурхн тедниг Херод тал бичэ одтн, гиж зүүднднь саглсн бээж.

Египет нутгур зулж йовлһн

¹³Тедн һарч йовсна хөөн Йосипин зүүднднь Бурхна элч үзгдэд:

– Бос, Нилхиг эктәһинь авад, Египет нутгур зулж йовтн, нанас зэнг автлан тенд бөөтн; юнгад гихлэ, Херод Нилхиг алхар седх, – гив.

¹⁴⁻¹⁵Тер сөөһөр Йосип босад Нилхиг эктәһинь авад, Египет тал һарч йовв, Херодыг өнгртл тедн тенд бөөв. Ээлдэчэр дамжулж келсн Бурхна үгнь күцхин төлэ цуг эн тоот учрв. Ээлдэч: «Би Эврәннь Көвүһән Египетэс дуудлав», – гиж келсмн.

Бичкдүдиг аллһн

¹⁶Тер цагт Херод цецн әмтнд меклгдсэн медчкәд цухлтж уурлад, Бетлехемд болн терүнә эргнд бөөсн шинкән һарсн бичкдүдиг, нилхәс авн хө мөстә күртл алтха гиж зәрлг өгнә. Нилхдин насинь тер цецн әмтнәс медж авсмн. ¹⁷⁻¹⁸Еремья гидг әэлдэчэр дамжулад келсн тоотнь учрв: «Рамад ик орклһн, уульһн, һашута хәәкрлһн соңсгдна. Рахел геесн үрдүдтән зовж уульжана. Күн терүг тогтнулж чадш уга, юнгад гихлэ, үрднь үкж одв».

Египетәс хәрж ирлһн

¹⁹⁻²⁰Херодыг үкснә хөөн Бурхна элч Египетд бөөсн Йосипин зүүднднь үзгдэд:

– Бос, Нилхиг эктәһинь авад, Израилин һазрур йов, юнгад гихлэ, Нилхин әмнднь күрхәр седцхәснь үкж одцхав, – гив.

²¹Тер босад, Нилхиг эктәһинь авад, Израилин һазрт ирв. ²²⁻²³Йудьяд Херодын хөөн Архела гидг көвүнь хаана ширәд суусинь соңсчкад, Йосип тиигәрән одхдан әәв. Тер зүүдндән ил

* *Мирр* – канкһсн үнртә салм.

зэнг авад, Һалильян һазрт ирэд, Назарет гидг хотнд бээршлв. Тиигэд «Назаретин күн гиж Тер нерэдгдх», гисн ээлдэчэр дам-жулж келсн тоот күцтхэ гиж, цуг эн учрв.

Уснд кирслһн

3¹⁻² Тер өдрмүдт уснд кирслдг Йохан ирэд, Йудьян көдэд Бурхна ном тархаж иигж келв:

– Тенгрин йосн өөрдв, тер учрар килнцтэ жирһлэн үлдэтн.

³Ээлдэч Эшья Йохана тускар кезенэ иигж келсмн: «Деед Эзнд хаалһинь белдтн, Терүнэ жиминь ястн, – гиж хээкрсн дун эжго көдэд сонсгдв». ⁴Йохан бийнь болхла, темэнэ ноосар гүрсн хувцта, хувцн деерэн арсн бүстэ бээж, терүнэ иддг хотнь царцахас болн зерлг зөгин бал бээж. ⁵Тиигхд Ерусалимас, Йудьяс болн Йордана эргндк һазрас оln эмтн терүн тал ирсмн. ⁶Тедн эврәннь килнцэн медүлж келэд, Йордана уснд Йоханар бийэн кирслдг бээж.

⁷Бийэн уснд кирслхэр ирсн паршмудыг болн цадукмудыг үзчкэд, Йохан теднд иигж келв:

– Хойр көлтэ моһас! Бурхна иргч цухлас зулж чадхит гиж кен таднд келв. ⁸Эврәннь жирһл-бөөдлөрн килнцтэ жирһлэн үлдэсэн үзүлтн! ⁹«Эцкимдн Абрахам», – гинэд Бурхна цаажас зулж чадхвидн гиж бичэ сантн, юнгад гихлэ, Бурхн эн чолудас чигн Абрахамд үрдүд төрүлж чадх гиж би таднд келжэнэв. ¹⁰Модыг унг күртл чавчх сүк белн бээнэ. Сэн темс өгдго модыг Тер чавчад һалд хайна. ¹¹Тадниг килнцтэ жирһлэн үлдэсиг үзүлхин төлэ Би тадниг уснд кирслжэнэв. Зуг мини ардас Ирж йовхнь нанас күчтэ, Тер таднд Эрүн Сәкүс өгэд, тадниг һалд орулх. Би Терүнэ буршмгднь һар күрх зөв угав. ¹²Тер буудяһан севглхэр күрзэн авчкскн белн. Тегэд эврәннь буудяһан хашадан хураж төвөд, өвсинь болхла, унтрдго һалд хаяд шатах.

Исусиг уснд кирслһн

¹³Тер цагт Һалильяс Исус Йордан һолын уснд бийэн кирслхэр Йохан тал ирсмн. ¹⁴Йохан болхла Терүг зогсаж келв:

– Би Танар уснд кирслгдх зөвтэв, юнгад Та Нан тал ирсмт?

¹⁵– Тиим болтха, юнгад гихлэ, бидн тиигж Бурхна неквириг күцэх зөвтэвидн, – гиж Исус хәрүднь келв.

Тиигхлэ Йохан зөвөн өгв. ¹⁶Исус уснд кирслгдэд харв. Тер дарунь тенгр зааград, Бурхна Сэкүсн көглжрһн мет Терүн деер бууж ирсинь Йохан үзв.

¹⁷– Энтн Мини Хээртэ Көвүн, Тер Намаг байрлулна! – гисн дун тенгрэс соңсгдв.

Исусин сөрлһн

4 Тиигхд Исусиг эрлг сөртхэ гийһэд Эрүн Сэкүсн көдөд да-хулж авч ирв. ²Дөчн өдр сө уга Исус мацг бэрв, сүүлднь Исусин геснь өлсв. ³Тегэд эрлг Терүн тал өөрдж ирэд:

– Кемр Чи Бурхна Көвүн болхла, эн чолуд өдмг болтха гийһэд кел, – гив.

⁴– «Һанцхн өдмгэр күн бийән цадхаж ханһашго, зуг Бурхнас харсн үгэр күн цадхлң болх», гийһэд бичэтэ, – гиж Исус хэрүднь келв.

⁵Тер дарунь эрлг Исусиг Ерусалим балһснд авч ирэд, хол сүмин ора деер тэвнэ.

⁶– Кемр Чи, Бурхна Көвүн болхла, эн ора деерэс дорагшан һэрэдэд «Бурхн Эврәннь элчнртән Чамаг эрвлэд хэлэтхэ гиж зэрлг болх. Тедн Чамаг һар деерән авад теврэд йовх, тегэд көлчнь чолунд төрүц цокгдшго», гиж бичэтэ, – гийһэд эрлг келв.

⁷– «Эврәннь Деед Эзн Бурхан бичэ сөрэд бэ» гиж бас бичэтэлм, – гийһэд Исус келв.

⁸Дөкөд эрлг йир өндр уул деер Исусиг күргэд, делкән цуг орн-нутгудыг, теднэ байн зөөриг үзүлнэ.

⁹– Кемр нанд сөгдхлэчн, цуг эн тоотыг Чамд өгнөв, – гиж эрлг келв.

¹⁰– Йов цааран Нанас, эрлг! «Эврәннь Деед Эзн Бурхндан сөгд, һанцхн Бурхндан цергл» гиж бичэтэ, – гийһэд Исус хэрү өгв.

¹¹Тиигхлэ эрлг Исусиг үлдәһэд цааран йовж одна. Тер дарунь Бурхна элчнр ирэд, Исуст дөң болв.

Исус Һалильяд эклэд церглжәнэ

¹²Йоханыг түүрмд суулһсинь сонсад, Исус Һалильяд ирнэ. ¹³⁻¹⁶«Зебулуниһ һазр Напталин һазр, нуурин өөр бөөдг Йордана цаадк һазр, буру номта улсин Һалилья! Харһуд бөөдг улс алдр

герл үзж. Үклин сүүдрт бөөдг улст герл тусж гилвкв», – гиж Эшья аэлдэчэр дамжулад келсн үг бүттхэ гиж Исус Назаретиг үлдэхэд, Һалильян өөр Зебулуни болн Напталин назрт бөөдг Капернамд бөөршлнэ.

¹⁷ Тер цагас авн Исус:

– Тенгрин йосн өөрдв, тер учрар килнцтэ жирһлэн үлдэтн, – гиж Бурхна ном тархаһад зэнглдг болв.

Исус захсчириг дууджана

¹⁸ Һалилья нуурин өөр йовж йовад, ах-дү хойриг Пётр гидт нертэ Шимониг болн терүнэ дү Андрейиг Исус үзв. Эдн захсчнр болад, нуурт гөлм хайжаж.

¹⁹ – Намаг дахад йовтн. Эмтиг дуудж мөнк жирһлд орулдг танд Би дасхнав, – гиж Исус теднд келв.

²⁰ Тедн тер дарунь гөлмэн хайчкад, Исусиг дахад йовцхав. ²¹ Цааран йовж йовад, талдан ах-дү хойриг, Зебедаана көвүдиг Яковиг болн Йоханыг, теднэ эцктэхэн Зебедала хамдан онһц дотр гөлмэн ясжахинь Исус үзэд, тедниг бас дуудв. ²² Ах-дү хойр эцкэн, онһцан тер дарунь үлдэчкэд, Исусиг дахад йовцхав.

Исус Сэн Зэнг тархажана

²³ Исус цуг Һалильяр эргж йовв, хурлмудт Тенгрин йосна туск Сэн Зэнг дасхж цөөлһв, эмтн дунд ямаран чигн гемтэхинь, чинэхэн алдсинь эдгэв. ²⁴ Цуг Сирий назрар Исусин тускар зэнг тарв; Терүн тал чинэхэн алдсн, олн зүсн гемтэ, харһцдг, тэкрсн харта, көлтэ, хар сөкүснд эзлгдсн эмтиг авч ирцхэв. Исус цугтаһинь эдгэв. ²⁵ Һалильяс болн Декаполас, Ерусалимас болн Йудьяс, Йордана цань бөөх назрас чигн олн эмтн Исусиг дахж ирцхэв.

Уул деер умшн ном

5 Эмтиг үзчкэд, Исус уул деер нарад суухлань, Терүнэ сурһульчнр Терүнд өөрдв. ² Исус тедниг сурһад иигж келв:

³ – Бурхиг кергдг улс буйн-киштгэ! Эдн Тенгрин орна улс. ⁴ Һашуджасн эмтн буйн-киштгэ! Бурхн тедниг төвкнүлх.

⁵ Номһн зангтань буйн-киштгэ! Бурхна өгхэр бөөсиг эдн авх.

⁶ Бурхна дуриг күцэхэр шунж хээжэхнь буйн-кишгтэ! Бурхн тедниг ханһах. ⁷ Өршөнгү седклтэнь буйн-кишгтэ! Бурхн тедниг өршөх. ⁸ Цевр уха-седклтэнь буйн-кишгтэ! Эдн Бурхиг үзх. ⁹ Эвинь олж хадһлдгнь буйн-кишгтэ! Эдниг Бурхн Эврәннь бүлд орулх. ¹⁰ Бурхна дуриг күцэснэс көлтэ көөгдсн улс буйн-кишгтэ! Эдн Тенгрин орнахн.

Герчлһнэс көлтэ көөлһн

¹¹ Нанас көлтэ тадниг му келэд, көөһэд, хов-худлар муурулж һутахла, тадн кишгтэт! ¹² Байсж байрлһн, ик ач тадниг тенгрт күлэжөнө. Таднас урд бөөсн ээлдэчнриг чигн бас тиигж көөлө. ¹³ Орчлһгин давсн – тадн! Давсн амтан геехлэ, юһар амтын орулхмт? Амтн уга давсиг керго болсн төлэд, эмтнэ көл дор шивнө. ¹⁴ Орчлһгин герл тадн! Уул деер бөөсн балһсн эмтнэ нүднэс бултж чадшго. ¹⁵ Шам шатасн цагт күн терүг бүркшх. Герл өгтхэ гһһэд өргэд деегшэн төвнө. ¹⁶ Тиим кевэр тана герл олд тусж герлттхэ! Эмтн тана сэн үүл үзж, Тенгрин Эцкитн туурулх.

Закана туск ном:

1) Һол ном

¹⁷ Намаг Зака эс гиж ээлдэчнрин үгиг уга кехэр ирв гиж бичэ сантн. Уга кехэр биш, зуг йосндан күцэхэр Би ирлэв. ¹⁸ Юнгад гихлэ, тенгр һазр хойр бээтл, цугнь эс күцтл, заканас нег чигн бичкн үзг, нег чигн цег эвдшго гиж үнндэн таднд келжөнөв. ¹⁹ Тегэд эн зааврмудас үчүкн гисн нег заавринь эвдсн, тиигж эмтиг дасхсн күн Тенгрин орнд чигн үчүкн чинртэ болх; цугинь йосндан күцөһэд, талдан эмтиг тиигж сурһсн күн Тенгрин орнд алдр нер зүүх. ²⁰ Кемр тадн ном цөөлһэчнрэс болн паршмудас даву сэн Бурхна дуриг эс күцэхлэ, Тенгрин орнд тусхн угат.

2) Цухлатын туск ном

²¹⁻²² «Кү бичэ ал, алачнр зарһла харһхмн», – гиж кезэнэ келсиг тадн сонслат. Зуг Би таднд келжөнөв, ахдан уурлжасн күн зарһд тусхмн; арһ уга күн гиж эврәннь ахан келсн күн Деед хургин зарһд тусх. Эврәннь ахан һэргтэ гиж му келдг күн

мөнк халд тусн гижэнэ. ²³⁻²⁴Тегэд, кемр чи Бурхнд бэрцэн бэрхэр ирхлэрн чини ах чамд хундлта бээснь тенд санандчнь орхла, бэрцэн үлдэчкэд, түрүлэд одад эврэннь ахтаһан эвцлд. Терүнэ хөөн ирэд, бэрцэн бэрүлж өг. ²⁵Кемр чамаг гемшэжэх күн зарһчд авч йовхар седхлэ, хаалһдан терүнлэ эвцлд. Эс гиж тер чамаг зарһчин һарт өгх, зарһч чамаг харулчд өгх, тернь болхла чамаг түүрмд суулһх. ²⁶Лавта үнэр чамд келжэнэв: ялын сүл шаальган эс өгтлэн теднэс чи һаршгоч.

3) Күүнэ авальта дерэн бичэ негдүл

²⁷«Күүнэ авальта дерэн бичэ негдүл», – гиж кезэнэ келсиг тадн соңслат. ²⁸Күүкд күн тал тачалтаһар хэлэсн эр күн болһн эврэннь уха-седклдэн күүнэ авальта дерэн негдүлв гиж Би таднд келжэнэв. ²⁹Барун нүднчн жилв хальдахла, салһад авад хайчк. Бүкл цогцарн мөнк халд орхин ормд нег мөчэр дутсн деер. ³⁰Барун һарчн жилв хальдхла, тээрэд авад хайчк. Бүкл цогцарн мөнк халд орхин ормд нег мөчэр дутсн деер.

4) Залу гергн хойрин салһна туск ном

³¹Кемр кен чигн эврэннь гергнэсн салхларн, гергндэн салһна цаас өгтхэ гиж бас келгднэ. ³²Зуг Би таднд келжэнэв: күүнэ залута дерэн эс негдүлсн гергнэсн салсн залу күн ондан залута дерэн негдүлх учр авальдан өгчэнэ. Залуһасн салсн күүкд күүг авсн күн – күүнэ авальта дерэн негдүлсн күн болжана.

5) Андһарин туск ном

³³«Тэвсн андһаран бичэ эвд, тэвсн андһаран Бурхна өмн күцэ», – гиж кезэнэ келсиг тадн бас соңслат. ³⁴Би болхла, таднд келжэнэв: андһар төрүц бичэ тэв. Тенгр дуудж андһар бичэ тэв, юнгад гихлэ, тенгр – Бурхна ширэ. ³⁵Һазр дуудж андһар бичэ тэв, юнгад гихлэ, һазр – Бурхна көлин түшг. Ерусалимиг дуудж андһар бичэ тэв, юнгад гихлэ, Ерусалим – Алдр Хаана балһсн. ³⁶Эврэннь толһаһарн бичэ андһарл, юнгад гихлэ, нег чигн үсиг цаһалһж эс гиж харлулж чадшгоч. ³⁷«Э» – гихэр седхлэ, «Э» – гитн; «Уга» – гихэр седхлэ, «Уга» – гитн. Энүн деер немж келснь эрлгэс һарчана.

б) *Өшөнө туск ном*

³⁸⁻³⁹ «Кен чигн тана нег нүдитн сохлхла, терүнэ нүдинь сохлтн. Кен чигн тана шүдитн хамхлхла, терүнэ шүдинь хамхлтн», – гиж келсиг тадн соңслат. Би болхла таднд иигж келжэнэв: чамд му кесн күүнэс өшөһэн бичэ нек. Кемр чамаг му келэд барун халхарчнь ташхла, зүн халхан тэвж өг. ⁴⁰Чамла зарһцад, киилгичинь булаж авхар седсн күүнд деерк хувцан тээлж өг. ⁴¹Кемр кен чигн чамаг эврәннь хаалһар күчэр нег дууна һазрт йовулхар седжэхлэ, чи терүнлэ хамдан хойр дууна һазрт йов. ⁴²Сурснд өгэд бэ, өгйэлхэр бөөх күүнд уга гиж бичэ кел.

Эврәннь өшөтндэн дурта болтн

⁴³«Хажудк күүһэн хээрл. Эврәннь өшөтндэн дурго бол», – гиж келсиг тадн соңслат. ⁴⁴Би болхла таднд иигж келжэнэв: өшөтндэн дурта болтн, тадниг көөжөх эмтнэ төлө зальвртн. ⁴⁵Тегэд Тенгрин Эцкин үрдүд болхит. Юнгад гихлэ, Тенгрин Эцк хар болн цаһан седклтэ эмтнд Эврәннь нарна герл өгнө, Бурхна үг соңсдг болн Терүнэ үг соңсдго эмтнэ толһа деер хуран асхрулна. ⁴⁶Кемр тадн бийситн хээрлдг күүг хээрлдг болхла, ямаран ач авхмт? Алв хурадг эмтн бас тиигж эс кенү? ⁴⁷Кемр ах-дүүнрлөһөн сэн бөөхлэ, ямаран өвөрц бөөдмб? Буру номта улс бас тиигж кенэлм? ⁴⁸Тегэд Тана Тенгрин Эцклэ эдл буйн төгс болтн!

Бурхн-шажна керг-үүлүдин туск ном:

1) Өгһнэ туск ном

6 Бийэн буульж эмтн үзтхэ гиж буйнч йовдлмуд кехэн саглтн. Тиигж тадн Тенгрин Эцкэс ачлвран авч чадшгот.

²Тер учрар угатя яду улст өгһл өгсн цагтан: «Би өглөв», – гиж эмтнд медүлж бичэ хээкр. Хойр чирэтэ улс эмтн тедниг буульта гихэд хурлд чигн, уульнд чигн, тиигж кенэ. Тедн ачлвран авчксмн гиж Би таднд үнэртнь келжэнэв. ³Угатя яду улст өгһл өгсн цагла, зүн һарчн барун һар ю кежэхинь бичэ медтхэ.

⁴Чини өгснь нууц болтха. Нууц юмид үздг Эцкчн лавта ачичнь хэрүлх.

2) *Зальврлһна туск ном*

⁵Бурхнд зальврсн цагтан хойр чирэтэ улсиг бичэ дуратн. Тедн эмтн үзтхэ гиж хурлд болн талвн болһнд зальврхдан дурта. Тедн ачлвран авчксмн гиж би таднд үнэр келжәнөв. ⁶Чи болхла зальврсн цагтан эврәннь хорадан орж ирэд, үүдэн хаачкад, эс үзгддг Эцкдөн зальвр, чамаг нууцар зальвржахинь үзэд, Эцкчн лавта ачичнь хэрүлх. ⁷Зальврхларн, буру номта улс кевтәһәр олн үг бичэ келтн. Олн үг келхлэ, тедниг соңсх гиж тедн санна. ⁸Болв тедниг бичэ дуратн, юнгад гихлэ, Тенгрин Эцктн тадниг юм сурхин урдас таднд юн кергтәһинь Эврән меднэ. ⁹⁻¹³Иигж зальвртн:

Мана Тенгрин эцк!
 Нертн эрүн болтха!
 Тана йосн иртхэ!
 Тенгрт бүтсн таалтн
 Һазр деер бүтгхэ!
 Эркн кергтә өдмг
 Эндр өдрт илгәһит!
 Яһж бидн күүнә килнц тәвнәвидн,
 Тиигж Та килнцмдн тәвүлит!
 Сөрдг юмнла бичэ харһулыт!
 Эрлгәс гетлгит!

¹⁴Кемр тадн эмтнә килнцинь тәвж өгхлэ, Тенгрин Эцктн чигн тадна килнц тәвж өгх. ¹⁵Болв кемр тадн эмтнә килнцинь тәвж эс өгхлэ, Тенгрин Эцктн чигн тадна килнц тәвж өгшго.

3) *Мацгин туск ном*

¹⁶Мацг бәрсн цагтан хойр чирэтэ улс кевтәһәр үрүдсн бөөдл бичэ хартн, юнгад гихлэ, тедн яһж мацг бәржәхән эмтнд үзүлхәр тиим үрүдсн бөөдл һарна. Эдн ачлвран авчксмн гиж би таднд үнэр келжәнөв. ¹⁷Чи болхла, мацг бәржәхән эмтнд үзүлшгоһар чирәһән уһаһад, толһаһан самлчк. ¹⁸Эмтнд эс үзгддг Эцкчн терүг медтхэ. Тиигхлэ нууцар кесн юмиг үздг Эцкчн лавта ачинь хэрүлх.

Теңгрин зөөр

¹⁹ Һазр деер бээж, зөөрэн бичэ хоршулж хадһлтн. Энд гүр болн зев цугинь идж үрэнэ. Хулхачнр гер дотр орад, хулха кеһэд зөөритн авчкна. ²⁰Тадн болхла теңгр деер зөөрэн хоршулж хадһлтн. Тенд гүр чигн, зев чигн идж үрөшго, хулхачнр олж хулхалж чадшго. ²¹Тана зөөр бээсн һазрт седкл-санантн бөөнэ! ²²Нүдн – седклин герл мөн. Нүднтн цевр* болхла, седклтн бүклдэн герлтэ болна. ²³Нүднтн бузр** болхла, седклтн бүклдэн бузр болна. Тана дотрк герл харңһу болхла, харңһу гисн ямаран болхмб?

Бурхи болн зөөр

²⁴Хойр эзнд күн заргдж чадшго: Тер негнднь дурго болад, наадкднь дурлх, эс гиж негнднь үнн седклэрин заргдж, наадкинь оньгтан авшго. Бурхнд болн зөөрт дегц церглж чадшгот.

²⁵Тер учрар: ю уухмб? ю идхмб? гиж амд бээхин төлэ ю өмсхмб? гиж бий цогцин төлэ бичэ үүмэд бээтн! Эмн жирһл хотас деер биший? Бий цогц хувцнас деер биший? ²⁶Теңгр деер ниссн шовудыг сээнэр хэлэтн! Тедн тэрхш, хадхш, урһинь хураж авхш. Тана теңгрин Эцк Эврэн тедниг лавтаһар тежэжэнэ! Тадн эн шовудас үлү деер бишийт? ²⁷Үүмэд бээж тадн дундас күн эмн жирһлэн бичкн зуурт утдулж чадхий?

²⁸Хувцна тускар яһад зовад бээдмтэ? Теегин бамб цецгэс яһж урһдгинь хэлэлт! Тедн көлсән асхрулж көдлхш, утц ээрхш. ²⁹Зуг Соломон хан ик алдр бээсн бийнь тер цецгәһэс үлү сээхн хувц өмсэд уга билэ гиж Би таднд келжәнэв. ³⁰Кемр эндр урһдг маңһдур бешд хайгддг ноһаг Бурхн тиигж хувцлдг болхла, тадниг, баһ итклтэ улсиг, энүнэс үлү хувцлх!

³¹Тер учрар «Ю идхмб? Ю уухмб? Ю өмсхмб?» гиж бичэ үүмэд зовад бээтн. ³²Тертн буру номта әмтнә төр килмж. Цуг энүг таднд кергтәһинь Теңгрин Эцктн медәд бөөнә. ³³Хамгин түрүнд Бурхна йосиг хәәтн, Терүнә таалыг күцәхәр шунтн. Наадкинь болхла Бурхн немж өгх. ³⁴Тегәд чигн маңһдурк өдрин тускар бичә үүмәд зовад бээтн. Әдр болһн эврәннь керг килмжтә, әндрк кергт маңһдурк керг бичә немтн.

* *Нүдн цевр* – өгәнч күн.

** *Нүдн бузр* – хатуч күн.

Кү бичэ гемшэтн

7 Кү бичэ гемшэтн. Тадниг Бурхн гемшэхн уга. ²Ямаран кевэр эмтиг гемшэнэт, тиим кевэр тадниг Бурхн гемшэх. Ямаран кемжэхэр кемжэлнэт, тиим кемжэхэр тадниг кемжэлх. ³Ахиннь толһадк өвс үзэд бээж, эврэннь толһадк өвр яһад эс үздмч? ⁴«Ах минь, толһаһасчн өвс һарһж хайнав», – гиж келнчн яһж көндрж келдмб? Чини толһа деер өвр бөөнөлм. ⁵Хойр чирэтн! Түрүлэд эврэннь толһа деерк өвр авч хайчкад, тегэд ахиннь толһадк өвс яһж авч хайхинь медхич. ⁶Хар нохасд үнтэ зөөрэн хайж бичэ өгтн. Тедн хэрү эргэд тадниг шүүрэд зуучкх. Һахан чикнд сувсан бичэ өлгтн. Тедн өлгситн келдөн шивэд, ишкэд үрөчкх.

Суртн, хээтн, үүд цоктн!

⁷Сурад бээтн – сурситн өгх. Хээһэд бээтн – хээсэн олж авхит. Үүдинь цокжатн – таднд тээлж секх. ⁸Сурад бээсн күн – сурсан авчана. Хээһэд бээснь – хээсэн олжана. Үүд цокжаснд – тээлж секжэнэ. ⁹Көвүнтн өдмг сурхла, кен тад-нас чолу өгхмб? ¹⁰Көвүн заһс сурхла, эцкнь моһа өгхий? ¹¹Кемр тадн килнцтэ болвчн үрндэн яһж белг өгхинь сөөнэр медхлэ, энүнэс үлү кедү сэн белг тана тенгрин Эцктн сурсн өмтнд өгх!

¹²Ямр чигн кергт тана өмн өмтн яһж бийэн бөртхэ гинэт, тиим кевэр тадн чигн теднэ өмн бийэн бөртн. Энүг Закан болн өөлдөчнрин дегтрмүд сурһна.

Чик хаалһар йовтн

¹³Уутьхн үүдэр орж йовтн. Үклин амн өргн, хаалһнь амр. Олн өмтн түүгэр йовна. ¹⁴Өмн-жирһлин амн уутьхн, хаалһнь кецү. Терүг олдгнь йир цөн.

Кесн үүл эзэн үзүлдэ

¹⁵Худл өөлдөчнрөс бийэн саглтн! Тедн хөөнэ бөөдл зүүсн махч чонмуд мет. ¹⁶Тадн тедниг кесн үүлэрнь медж авхит. Көглэс уста үзм, хатханчгас инжр цуглулж болхий? ¹⁷Тер учрар сэн модн сэн темс өгнэ. Му модн – му темс өгнэ. ¹⁸Сэн модн

му темс өгхш. Му модн – сэн темс өгдмн биш. ¹⁹Сэн темс өгдго модн болһниг чавчад шачасн һалд хайчкна. ²⁰Тер учрар худл аэлдэчнриг теднэ кесн үүлэр медж авхит. ²¹«Деед Эзн! Деед Эзн!» – гиж дуудсн эмтнэс цугнь Тенгрин Орнд орхш. Зуг Тенгрин Эцкимм заасинь күцэдг күн Тенгрин орнд орх.

²²Зарһин өдрт олна ик зунь:

– Деед Эзн! Деед Эзн! Тана нерн деерэс бидн номитн тархадг эс билүвидн? Тана нерн деерэс хар сәкүсдиг көөж һарһдг эс билүвидн? Тана нерн деерэс кесг өвәрцс кедг эс билүвидн? – гиж келх.

²³Зуг Би хәрүднь:

– Би тадниг төрүц меддго билэв. Му кедг улс! Нанас хооран йовтн! – гиж келхүв.

Ухата болн эргү тосхач

²⁴Тер учрар, эн Мини үг соңсад, келсим күцэдг күүг хад чолун деер гер бәрсн ухата күүнлэ дүнцүлж болхмн. ²⁵Хар салькн көдлэд, хур икәр орад, һолын усн деврэд, тер герин орад асхрв. Зуг гер чолун деер бәәсн төлэд, ормасн төрүц көндрсн уга.

²⁶Зуг Мини үг соңсад, келсим күцэдго күүг элсн деер гер бәрсн ухан уга күүнлэ дүнцүлж болхмн. ²⁷Хар салькн көдлэд, хур икәр орад, һолын усн деврэд, тер герин орад асхрна. Гернь хольврад хамхрад одна, – гиж Исус сурһв.

²⁸Исус үгән төгсәхлэ, эмтн терүнэ номд икәр өврцхэв. ²⁹Исус закана багшнрла эдл биш Бурхна йос бәрдг күүнлэ эдл сурһв.

Исус гемтә күүг эдгәжәнә

8 Исус уул деерэс бууж ирхлэ, оln эмтн Терүг дахж йовцхав. ²Генткн арсна гемтә күн Исус тал өөрдэд сөгдэд келв:

– Деед Эзн мини! Намаг гемәсм цеврлх саната болхла, буйн болтха, цеврлтн!

³Исус һаран күргэд:

– Чамаг цеврлх санатав, цеврлгд! – гиж келв.

Тер дарунь күн арсна гемәс цеврлгдж эдгв.

4– Хәлә! Энүнә тускар күүнд бичә кел! Гелнгд одад бийән үзүл. Дәкәд Мошен закаһар эдглһнә тәкл тәк. Терүгәрн чи эмтнд эдгсән медүлхич, – гиж Исус аштнь келв.

Рим цергин хардачин зарциг эдгэлһн

⁵⁻⁶ Исус Капернамд ирхлэ, рим цергин хардач Исус тал өөр-дэд ээрж келв:

– Деед Эзн минь! Мини зарц гертм икэр зовж гемтэ бээнэ, хар, көлнь тэкрж.

⁷ – Би ирэд зарцичинь эдгэнэв, – гиж Исус хэрүднь келв.

⁸ – Деед Эзн, Таниг герүрн орулх чигн нанд зөв уга. Зэрлг болж нег үг келтн, зарцм дарунь эдгэд одх. ⁹ Би эврэн күүнэ медэнд бээнэв, мини медэнд чигн цергчнр бээнэ. Негнднь би: «Йов», – гинэв тер йовна; дарукднь: «Нааран йов», – гинэв тер ирнэ. Зарцдан: «Энүг ке, терүг ке», – гиж келнэв, тер мини келсэрм бээнэ.

¹⁰ Исус терүнэ келсн үг сонсчкад икэр өврэд:

– Израиль нутгт тиим ик сүзг би үзэд угав, – гиж таднд кел-жэнэв. ¹¹⁻¹² Сонстн! Үнддэн болхла, оln эмтн дорд үзгэс болн барун үзгэс байр нээрин ширэн өөр Абрахамла, Ицхакла, Яковла хамдан тенгрин орнд ирж суух. Тенгрин орнд суух зөвтэ талдан эмтн болхла, тендэс харнһу назрур көөгдх. Тер улс тенд ик зовлң эдлэд шүдэн хэврх, икэр оркрж уульх, – гиж.

¹³ Исус хажудк йовсн улст келэд, дэкэд:

– Герүрн хэр. Чини итклэр болтха, – гиж римин цергин хар-дачд хэрү өгв.

Тер кемд зарцнь гемэсн эдгв.

Исус оln эмтиг эдгэжэнэ

¹⁴⁻¹⁵ Исус Пётрин герүр ирхлэ, тенд Пётрин хадм экнь ик халута кевтж. Исус терүнэ харинь авхла, күүкд күүнэ халунь дарунь уурч одв. Тер босад Исуст хот белдв. ¹⁶⁻¹⁷ Асхар Исус тал кесг хар сэкүсэр эзлгдсн эмтиг авч ирцхэв. Исус үгэрн хар сэкүсдиг харһж көөһэд, кесг оln-зүсн өвчтэ эмтиг эдгэв. Эшья ээлдэчин: «Мана өвчиг эн бий деерэн авад, гем зовлңгиг да-асмн», – гисн үгмүд күцх зөвтэд тиим юмн учрсмн бээж.

Исусиг дахлһна тускар

¹⁸ Исусин хажуд оln эмтн зогсла. Тедниг үзэд, Исус сурһуль-чнртаһан нууриг һатлад, телтр көвө тал йовхм гив. ¹⁹ Нег ном цөөлһөч Исус тал өөрдэд:

– Багш! Таниг альд эс йоввчн би дахж йовх санатав, – гив.

²⁰ – Арат эврэннь нүктэ, шовун эврэннь үүртэ, Нанд, Күмни Көвүнд толһаһан түшэд амрх һазр уга, – гиж Исус хэрүднь келв.

²¹ Терүнэ нег сурһульч:

– Деед Эзн, герүрн хэрэд өнгрсн эцкэн оршаһад ирх зөв нанд өгит, – гиж келв.

²² – Намаг даһад йов! Үксн әмтн эврэннь үксн күүһән оршата, – гиж Исус хэрү өгв.

Исус салькиг болн усиг тогтнулжана

²³ Исус онһид орв. Ардаснь сурһульчнр даһад бас онһид дотр орцхав. ²⁴ Генткн салькн көдлэд, усна дольган деврэд, онһиги шивэд бөөв. ²⁵ Исус унтж кевтж. Сурһульчнр өөрдэд Терүг серүлв.

– Деед Эзн, бидн чивн гижәнәвидн! Харсж авртн мадниг! – гиж тедн хөөкрцхәв.

²⁶ – Яһсн әәмтхә, баһ сүзгтә улсвт! – гиж Исус хэрүднь келв.

Тер босад, салькиг болн нууриг хөрж тогтнулв. ²⁷ Салькн, усн көдлхән уурв. Эргндк бөөдл тогтнв. Сурһульчнр икәр өврэд хоорндан келцхәв:

– Салькнд болн уснд Эн зэрлг болна, теднь үгинь сонсна. Кен гидг күнв эн?

Исус хар сәкүстә хойр күүг эдгәжәнә

²⁸ Исус нууриг һатлад телтр көвәд бөөсн Гадарен гидг һазрт күрәд ирхлә, хар сәкүстә хойр күн үкәрәсн һарад Терүнә өмн зогсцхав. Тедн ик әәмшгтә, догшн бөөж. Әмтн теднәс әәһәд тер хаалһар йовдго санж.

²⁹ – Бурхна Көвүн, юн кергтөв Чамд? Чи мадниг эртәснь зо-вахар ирвч? – гиж тедн му дууһар хөөкрлдцхәв.

³⁰ Теднә бөөсн һазрас ик хол биш һаһас идшлжәж.

³¹ – Кемр Чи, мадниг көөхлә, эн һаһасд мадниг орул! – гиж хар сәкүсд Исуст келәд ээрцхәв.

³² – Йовтн тиигәрән! – гиж Исус хэрүднь келхлә, хар сәкүсд тер хойр күүнәс һарад, һаһасиг эзлцхәв.

Тер дарунь һаһас ормасн өсрәд, ик уулын кецәс гүүһәд, уснд унад үкж одцхав. ³³ Һаһас хәрүлсн әмтн зулад гүүлдцхәв. Тедн хажудк хотнд ирәд, хар сәкүстә хойр күүнә тускар цугинь келцхәв. ³⁴ Тегәд хотна олн әмтн Исусин өмнәс һарцхав. Эн һазриг үлдәж цааран йов, гиж тедн Исусиг үзәд келв.

Исус һар-көлнь тәкрси күүг эдгәжәнә

9¹⁻² Исус сурһульчнрла онһц дотр орад, нууриг һатлад, эврәннь хотнур ирв. Нег цөөкн күн Терүн тал һар-көлнь тәкрси күүг девскртәһинь авч ирв. Исус теднә итклинь үзәд:

– Байрл! Килнчн тәвгджәнә, – гиж гемтә күүнд келв.

³Тиигхлә ном цөөлһәчнр: «Эн күн Бийән Бурхнд тоолжана. Эн Бурхна тускар му келжәнә», – гиж дотран санцхав.

⁴Исус теднә ухahинь медәд:

– Седклтн юнгад тиим му ухата болна? ⁵Ю келхд амр: «Чини килнчн тәвгджәнә» эс гиж «Босад йов»? ⁶Би, Күмни Көвүн, әмтнә килнц тәвж өгх йостав гиж таднд медүлхин төлә эн күүнд иигж келжәнәв: Бос, эврәннь девскрән авад герүрн хәр.

⁷⁻⁸Тернь босад герүрн йовв. Энүг үзсн әмтн икәр сүрдв. Тедн тиим йос күүнд өгсн Бурхиг магтж туурулв.

Исус Матайиг дууджана

⁹Исус цааранднь йовж йовад тамһин герин өөр суусн нег кү үзв. Тер Матай бәәж.

– Намаг дахад йов, – гиж Исус тер күүнд келв.

Тернь босад Исусин ардаснь йовв. ¹⁰Исусиг Матайин герт хот уужасн цагт тиигәрән алв цуглулдг болн кесг килнцтә улс ирцхәв. Тедн Исусла хамдан хот ууһад нәәрлцхәв. ¹¹Энүг үзсн паршмуд Исусин сурһульчнрас:

– Багштн алв цуглулдг килнцтә улсла яһад хот уужахмб? – гиж сурцхав.

¹²Теднә келсиг сонсад, Исус:

– Эрүл-менд күүнд биш, гемтә күүнд әмч кергтә. ¹³«Бәрц бәрхин ормд өршәнгү болтн», гисн үгмүд ямаран учртаһинь йовад медтн. Чик седклтә әмтиг биш, килнцтә әмтиг дуудхар Би ирүв, – гив.

Мацг бәрлһнә тускар

¹⁴Йохана сурһульчнр Исус тал ирәд:

– Бидн болн паршмуд мацг бәрнәвидн, Тана сурһульчнр мацг яһад эс бәрнә? – гиж сурцхав.

¹⁵ – Хүрмд ирсн гиичнр күргнэ өөр гейүрэд бээхлэ, сэн бол-хий? Зуг цагнь ирхлэ, күргн теднэс салһж авгдхла тер цагт тедн мацг бэрх. ¹⁶ Хуучрад салврж одсн хувцнд шин халас тэвхш. Шин тэвсн халасн хуучн хувциг цааранднь теслх, шуурхань улм икдх. ¹⁷ Тер мет күчэн авчах чаһриг хуучн бөрвд кедмн биш. Бөрвнь шуурад үрх, чаһрнь асхрх. Күчэн авчах чаһриг шин бөрвд кедмн. Тиигхлэ чаһрньчн, бөрвньчн үрл уга бүтн бээх, – гиж Исус хэрү өгв.

Күүкиг амдрүлһн болн өвчтэ күүкд күүг эдгэлһн

¹⁸ Исусиг үгэн келжэхлэ, Йудья улсин толһачнрин негнь өөрдэд, Исусин өмн сөгдэд:

– Мини күүкм шинкэн өнгрж одла, буйн болтха күүкндм һаран күргэтн. Тер амдрх! – гив.

¹⁹ Исус ормасн босад сурһульчнрла хамдан тер толһачиг дахж йовв. ²⁰ Генткн нег күүкд күн Исусин ардас өөрдэд, хувцна хормаднь һаран күргв. Тер күүкд күн арвн хойр жилдэн цусн һарлһна гемэр зовад гемндг бөөж. ²¹ «Кемр хувцна хормаднь һаран күрхлэ, дарунь эдгхв», – гийһэд тер дотран ухалв. ²² Исус ардаран эргж хэләһэд, тер күүкд күүг үзэд:

– Байрл! Итклчн чамаг аврав, – гив.

Тер кемд күүкд күн гемәсн эдгв. ²³ Исус толһачин герт ирэд, бүрә-бүшкүрчнриг, һашудж уульсн-дуулсн оln әмтиг үзэд:

²⁴ – Һартн эндә! Күүкн өнгрсн уга. Күүкн унтж кевтнә, – гив.

²⁵ Әмтн Исусар наад бөрөд инәлдцхәв. ²⁶ Әмтиг һарһж йовулад, Исус герин хорад орад, күүкиг һараснь авхла, тернь босв. Эн өвәрцин туск зәңг эргндк һазрар тарв.

Хойр сохр күүг эдгэлһн

²⁷ Исус бәәсн һазрасн һарч йовхла, хойр сохр күн Терүг дахв.

– Давидин Көвүн* хээрлич мадниг! – гиж тедн хәәкрцхәв.

²⁸ Исусиг нег герт орж йовхла, хойр сохр күн Исус тал өөрдв.

– Намаг нүднә хара орулж чадх, гиж иткжәнт? – гиж Исус сурв.

– Иткжәнәвидн, мана Деед Эзн, – гиж тедн хәрүднь келцхәв.

²⁹ – Таднд иткләр болтха! – гиж Исус келәд теднә нүднд һаран күргв.

* Давидин көвүн гиснь – Давидин тохмта күн.

Тедн үздг болв.

³⁰ – Хэлэтн, Мини тускар күүнд бичэ келтн, – гиж Исус теднд зэрлг болв.

³¹ Зуг тер хойр эдгсн күн нарч йовад, эргндк назрар Исусин тускар өмтнд зэнглв.

Келн уга хар сәкүстә күүг эдгәлһн

³² Тедниг йовж одхла, Исус тал келн уга хар сәкүстә күүг авч ирв. ³³ Хар сәкүсиг көөсн хөөн келн уга күн келдг болв. Эмтн икәр алң болцхав.

– Тиим өвөрц йовдл эн Израилин назрт одачн учрад уга билә, – гиж тедн келцхәв.

³⁴ – Эн эрлгин күчәр хар сәкүсдиг көөнә, – гиж паршмуд келдг бөөсмн.

Исус әмтнд сана зовжәна

³⁵ Исус балһсн, хотн болһнар йовад, хурлд әмтиг сурһад, Бурхна йосна тускар Сән Зәнг цәәлһж тархаһад, әмтиг олн зүсн гемәс эдгәдг бөөсмн. ³⁶ Исус олн әмтиг үзәд, теднд санань зовв, юңгад гихлә, тедн хөөч уга тарж одсн хөд мет муурсн бәәдлтә бәәж.

³⁷⁻³⁸ – Хурах урһц ик, көдләчнр баһ. Тәрсн тәрәг хурах, хадх көдләчнриг илгәтхә гихәд хадһна Эзнд зальвртн! – гиж Исус эврәннь сурһульчнртан келсмн.

Арвн хойр апостолмуд

10 Исус эврәннь арвн хойр сурһульчнриг дуудж авад, ямаран чигн гемиг эмнж эдгәдг болн хар сәкүсдиг көөж һарһдг йос теднд өгв. ² Арвн хойр апостолмудын нерд эн: Пётр гидг нертә Шимон, терүнә дүнх Андрей, Зебедана көвүн Яков, терүнә ахнь Йохан, ³ Пилип, Бар-Толма, Томас, алв цуглулдг Матай, Алпана көвүн Яков болн Тадда, ⁴ зилот гидг багин гешүн Шимон болн Йуда Искериот (тер Исусиг урвсн билә).

Исус арвн хойр апостолмудтан даалһвр өгчәнә

⁵ Эн арвн хойриг Исус илгәһәд, иигж зааж келсмн:

– Буру номта улсин назрас хол йовтн! Шамарьян хотнд бичә ортн! ⁶ Төөрсн хөд болсн Израилин улс тал одтн! ⁷ «Тенгрин

йосн өөрдв!» — гиж номан делгрултн! ⁸Өвчтэһинь эдгэтн. Насан барсинь эмдрүлтн. Арсн гемтэ улсиг цеврлүлтн! Хар сэкүс-диг көөж һарһтн! Өнгэр авсн төлөд өнгэр өгтн! ⁹⁻¹⁰Хаалһд һарч йовад, алтта, цаһан улан мөнгтэ кетч, уут, селвх хувц, өмсх буршмг, хаалһин тайг чигн авч бичэ һартн! Көдлжэх күн көлсөн авх ачта! ¹¹Ямаран чигн балһснд эс гиж хотнд орж ирхлэ, итклтэ күүг хээтн. Тер һазрас эс һартл эн күүнэ герт бээтн. ¹²Амулң менд бээтн, — гиж гертксинь йөрэтн. ¹³Кемр тер гер-бүл тиим бээх ачта болхла, тадна йөрэл бүтх! Кемр тер гер-бүл тиим бээх ач уга болхла, тадна йөрэл бүтхн уга! ¹⁴Кемр тадниг күн герүрн орулж эс авхла, тадна келсиг эс сонсхла, тер гертэс эс гиж хотнас цааран һарч йовад, тавгасн шора сажтн! ¹⁵Зарһин өдрлэ Содомин болн Гоморин һазрас үлү күчр күнд зовлң тедн эдлх гиж Би үнэр келжэнэв.

Иргч көөлһнэ тускар

¹⁶Би тадниг зерлг чон дунд бээх хөд мет йовулжанава. Моһа мет гүн ухата, көглжрһн мет нүл уга болтн! ¹⁷Өмтнэс саглж йовтн. Тедн тадниг бэрж авад, зарһд авч ирх. Хурлмудт маляһар цокж цаажлх. ¹⁸Нанас көлтэ тадниг хаадудт, ахлачнрт авч одх. Тадн Мини тускар теднд болн буру номта улст герчлхт. ¹⁹Тадниг зарһд авч одхла, ю келхэн, яһж келхэн бичэ зовтн. Тер цагт ю келхинь таднд заагдх. ²⁰Юнҗад гихлэ, тадн бийстн биш Эцкинтин Сэкүсн тадна келэр келх. ²¹Ах дүүһэн, эцк үрэн үкллэ харһулх. Үрдүд эцкнрин өмнэснь буцлт өргэд, өмнэснь салһх. ²²Нанас көлтэ күн болһн таднд дурго болх. Экнэс авн сүл күртл тесснь авргдх! ²³Тадниг нег хотнас көөхлэ, талдан хотн тал зулж гүүтн. Израилин хотн болһниг эргж күцтл, Күмни Көвүн лавта күрэд ирх, — гиж таднд үнэр келжэнэв.

Исусас көлтэ зовлң

²⁴Сурһульч багшас, зарц эзнэс деер болж чадшго. ²⁵Сурһульч багшла эдл, зарц эзнлэ эдл болхла, болад бээх. Кемр герин эзнд Баал-Зебүлин нер өгсмн болхла, герткст улм шулуһар эн нерн өгдх. ²⁶Тер учрар бичэ өмтнэс ээтн! Нег чигн эс илдкж секгдсн далд юмн уга, нег чигн эс тээлгдсн нууц уга. ²⁷Харһһу хорад келсн үгим һал өдрэр келтн! Чикнд шимлдж келсим герин ора деерэс зэнглтн! ²⁸Күүнэ бий цогциг алдг зуг уха-седклиг

алж чаддго эмтнэс бичэ ээtn. Бий цогциг болн седклиг мөнх
 һалд хайж чаддг Бурхнас ээtn. ²⁹Хойр бичкэхэн богшурһаг нег
 деншгэр эс хулдну? Тадна Эцкин медэн угаһар теднэ негнь
 чигн һазрт унж үкшго! ³⁰Тадна толһа деерк үсн күртл тоота! Тер
 учрар бичэ ээtn! ³¹Тадн Бурхнд кесг бичкэхэн богшурһасас үлү
 үнтэ болжанат! ³²«Би Исусин», – гиж эмтнэ чирэд ил келсн күү-
 нэ тускар «Мини», – гиж Теңгрин Эцкиннь өмн ил келхүв. ³³«Би
 Исусин бишв», – гиж эмтнэ чирэд ил келсн күүнэ тускар «Эн
 күн Мини биш», – гиж Би Теңгрин Эцкиннь өмн гөрдж келхүв.

Христосин йосн сурһульч

³⁴Намаг эн орчлдн эв авч ирхэр ирв гиж бичэ сантн. Би эв
 биш, үлд авч ирхэр ирүв. ³⁵Көвүг эцкэснь, күүкиг экэснь, бериг
 хадм экэснь салһхар Би ирүв. ³⁶Күүнэ хамгин аэмшгтэ өшөтн
 гертксинь болх. ³⁷Нанас үлүһэр эк эцкэн хээрлдгнь Мини
 сурһульч болж чадшго. Күүкэн болн көвүһэн Нанас үлүһэр хэ-
 эрлдгнь Мини сурһульч болж чадшго. ³⁸Эврәннь кирсэн* авч
 дааһад, ардасм эс дахсн күн Мини сурһульч болж чадшго.
³⁹Эмэн аврхар седснь, эмэн геех. Мини төлө эмэн гееснь, эмэн
 аврх. ⁴⁰Тадниг седклдэн орулдгнь, Намаг седклдэн орулна. На-
 маг орулснь Бийм Илгэсиг орулна. ⁴¹Ээлдэчиг ээлдэч гиж сед-
 клдэн орулдг күн ээлдэчин ачар ачлгдх. Чик седклтэ күүг чик
 седклтэ гиж седклдэн орулдг күн тер күүнэ ачар лавта ачлгдх.
⁴²Тер учрар кен хамгин бичкниг Мини сурһульч гиж киитн ус
 чигн өгч, ундынь хөрүлхлэ, эврәннь ачан лавта авх гиж Би үнэр
 таднд келжэнэв.

11 Эврәннь арвн хойр сурһульчнртан сурһмж өгэд, үгэн төг-
 сәһэд, Исус хотн болһнар сурһхар болн Бурхна ном делг-
 рүлхэр һарч йовв.

Исус болн уснд кирслдг Йохан

²⁻³Христосин күцэсн үүлмүдин тускар түүрмд бээсн Йохан
 сонсад, хойр сурһульчнран Исус тал илгәһэд:

– Ирх зөвтэ күн Та болжахмт? Аль бидн талдан кү күлэхмб? –
 гиж суртн! – гив.

* *Кирс* – кү цаажлһна зер-зев.

⁴Исус:

— Йоханур хэрү ирэд чикэРН сонссан, нүдэРН үзсэн медүлж келтн: ⁵Сохр күн үздг болна, доһлннгнь йосндан һазр ишкэд йовна, арсн өвчтэнь гемэсн цевргднэ, дүлэ күн сонсдг болна, өнгрснь босж эмдрнэ, угатя эмтнд Сэн Зэнг цөөлнгдж тархагдна. ⁶Нанд итксн күн итклэн эс геехлэ, буйн киштэ болхмн, — гив.

⁷⁻⁸Тедн йовж одхла, Исус оһн эмтнд Йохана тускар эклэд келв:

— Эжго кэдэ һазрур кениг хэлэхэр тадн йовсмт? Салькнд нэ-эхлсн хулсигий? Кемр тиим биш болхла, кениг хэлэхэр йовсмт? Байн үнтэ хувц өмссн кү хэлэхэрий? Байн хувц өмссн улс хаана бөөшнд бөөдмн. ⁹Кениг хээж тадн одсмт? Ээлдэчиг? Э-э. Йохан ээлдэчэс деер күн гиж таднд келжэнэв. ¹⁰Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би Зэнгчэн урдасчн илгэнэв. Тер Чини хаалһичнь белдх». Эн Йохана тускар бичэтэ. ¹¹Би үнэр келжэнэв. Эн орчлн деер төрсн эмтн дунд Йоханас ик алдр күн уга бөөж. Зуг Тенгрин орнд бөөсн хамгин бичкнь терүнэс ик алдр. ¹²Уснд кирсдг Йохан Бурхна ном эклэд тархасн өдрмүдэс эндр өдр күртл Тенгрин йосна өмнэс ик дэн болжана. Кесгнь күчэр энүг эзлж авх саната. ¹³Ээлдэчнр болн Закан Йоханас урд иргчин тускар келдг бөөсмн. ¹⁴Тедн Элья хэрү ирх гиж ээлдж келж. Эн ээлдхл Йохана ирлһнэ тускар келж. Иткхэр седхлэ, итктн. ¹⁵Мини келсн тускар сөөнэр ухалтн. ¹⁶Эн цагин үйнриг кенлэ дүнцүлж болхмб? Эднтн талвнд суусн талдан бичкдүдт иигж хэ-экржэсн бичкн күүкд мет: ¹⁷«Бидн таднд бүрэ бүшкүрэрн айс татдг билэвидн. Тадн биилсн уга билэт! Бидн һашута ду дуулдг билэвидн. Тадн уульсн уга билэт!» ¹⁸Чаһр уудго, йосн хот иддго Йохан ирлэ. Терүнэ тускар хар сэкүстэ күн гиж эмтн келнэ. ¹⁹Би, Күмни Көвүн, ирв. Би чаһр уунав, йосн хот иднэв. Тиигхлэ: «Хэлэтн Энүг! Яһсн ик хотта, эркнч юмнв! Алв цуглуулгчин, килнцтэ улсин үрн!» — гиж тедн келнэ. Зуг Бурхна цецн ухан кесн үүлэрнь үзгдмн, — гив.

Сүзг уга хотн

²⁰Исусин үзүлсн өвэрцин ик зунь үзсн хотн болһн килнцөн үлдэж, Бурхнд итксн уга. Тер учрар Исус тедниг гемшэж иигж келв:

²¹— Хоразина эмтн, зовлнган эдлхит! Бетсэдин эмтн, зовлнган эдлхит! Танад учрсн Бурхна өвэрцс Тирин эмтн болн Сидона

эмтн үзсн болхла, тедн кезэнэхэ хар хувцан өмсж, толһадан үмс цацж, килнцэсн хольжх билэ. ²²Тер учрар келжэнэв, зарһин өдрт Тирэс болн Сидонас дор таднд му болх. ²³Чи, Капернам хотнахн, тадниг тенгрт өргх гиж санжант? Уга, үклин һазрт ун-нах! Кемр Содомд танад учрсн өвөрцс лавта учрсн болхла, тертн ода күртл бүклдэн бөөх билэ. Тер учрар келжэнэв таднд, ²⁴Зарһин өдрт Содомас дор таднд му болх, – гив.

Нан тал ирхлэ, амрад жирхэд бээхит

²⁵– Тенгрин болн һазрин Эзн, Аав Минь! Танд магтал өргжэнэв! Та энүг цецн ухата номта эмтнэс нууһад, эгл бичкдүдт секж цээлһвт! ²⁶Аав Минь, цуг энүнэс Тана цаһан саната дурн үзгдженэ. ²⁷Эцкм бээсэн Нанд даалһв. Тенгрин Эцкэс даву сэ-энэр Көвүһэн ямаранынь күн медхш. Көвүнэс даву сээнэр Эцк ямаранынь күн медхш. Көвүн оln эмтнэс онц улсиг йилһж авад, Эцкин тускар медүлнэ. ²⁸Күнд аца үүрч муурснь Нан тал иртн! Би тадниг төвкнүлхүв. ²⁹Мини ацаг ээм деерэн үүрэд, Нанас сурһмж автн. Юнгад гихлэ, Би номһн төвкнүн седклтэв. Тадна седкл чигн амрад жирхэд бөөх! ³⁰Мини номиг дахлһн – күнд юмн биш, Мини ацан гиигн.

Бемб өдрин тускар

12 ¹⁻²Энүнэ хөөн бемб өдрлэ Исус тэрсн тэрэхэр йовж йовла. Сурһульчнр өлсэд, тэрэнэ толһас таслад идцхэв. Паршмуд энүг үзэд:

– Хэлэ, Чини сурһульчнр бемб өдрт кех зөв уга юмид кежэнэ, – гиж келцхэв.

³– Өлсж йовсн Давид эврэннь үүртэн ю кесинь умшсн угавт? ⁴⁻⁵Давид Бурхна герт орад, Бурхна өмн төвсн өдмг теднлэ ху-валцж идв. Тер өдмгиг һанцхн гелнгүд иддмн. Сүмд бемб өдрин йосиг эвдсн гелнгүдиг бурушахш, гисиг Мошен заканд тадн умшсн угавт? ⁶Медж автн: энд сүмэс деер күн бээнэ. ⁷Кемр тадн «Бэрц бэрхин ормд өршэнгү болтн», – гисн үгмүдин чинринь медсн болхла, тадн буру уга эмтиг гемшэхн уга билэт. ⁸Яһад гихлэ, Күмни Көвүн бемб өдрин Эзн мөн, – гиж Исус теднд хэрү өгв.

Эмн уга харта күүнэ тускар

⁹Тендэс һарад Исус хурлур ирв. ¹⁰Тенд эмн уга харта күн бөөж.

– Бемб өдрлө кү эдгэх зөв бөөнү? – гиж Исусас зөрм эмтн сурцхав. (Төрүг гемшэх учр хөөһөд тедн сурж.)

¹¹– Кемр ор һанцхн хөөнтн бемб өдрлө нүкнд унж одхла, тадн хөөһөн үлдэлго, нүкнэснь татж авхм бишвт? ¹²Күн болхла хөөнэс деер биший? Тиим эс мөний? Тер учрар заһаһар бемб өдрлө күн сә кех зөвтө, – гиж Исус хэрү өгв.

¹³Цааранднь Исус эмн уга харта күүнд:

– Һаран сунһ! – гив.

Тернь һаран сунһв, һарнь дарунь эдгэд одв. ¹⁴Паршмуд болхла хурлас һарч йовад, Исусиг яһж хорлж уга кехән селвлцхәв.

Бурхна онц йилһж авсн зарц

¹⁵Энүг медчкәд Исус тендәс әрләд йовж одв. Олн эмтн Исусин ардаснь дахж йовцхав. Исус тедниг цугинь эдгәһәд:

¹⁶– Мини тускар күүнд бичә келтн, – гиж әмтнәс үг авв.

¹⁷Эшья әәлдәчәр дамжж келсн эн үгмүд күцәхин төлә тер йовдл учрв: «¹⁸Мини онц йилһж авсн Хәәртә Зарц эн! Мини седклин байр эн! Эврәннь Әрүн Сәкүсән Энүнд белглж өгчәнәв! Эн келн эмтн болһнд Аврлһна тускар зәңглж келх! ¹⁹Күүнәс үг булалдж, уульнц болһнд дууһан өргж, үгән хәәкрж төрүц аман секшго. ²⁰Унжсн хулсиг хуһлшго, утан һарчах зулыг унт-рашго. Үнн чик йосн орчлнд диилтл Эн төрүц зогсж амршго. ²¹Буру номта улс Терүнд нәәлх!»

Исус болн Баал-Зебуль

²²Исусур нег сохр, келн уга күүг авч ирж. Тер хар сәкүснд эзлгдсн бөөж. Исус төрүг эдгәв, өвчтә күн келдг, үздг болв. ²³Әмтн алң болцхав.

– Энтн Давидин тохмта күн биший? – гиж тедн сурцхав. – ²⁴Эрлгин, Баал-Зебулин* күчн угаһар Энтн хар сәкүсдиг һарһж

* *Баал-Зебуль* гидг үг «батхна нойн» гиж орчулгдна; эн эрлгин талдан нерн.

көөж чадшго билэ, — гиж паршмуд эмтнэ үг соңссн хөөн келцхэв. ²⁵ Паршмудын ухаһинь медэд, Исус:

— Кемр алвт болһн дотран дээлдхлэ, тер хоосрад ирх. Кемр балһсн болһн бүл болһн, дотран эс таархла, тер энгрэд буурад одх. ²⁶ Тер учрар кемр эрлг эрлгиг көөж һарһхла, тер бийлөһөн дээлджэх темдг. Тиигхлэ алвтнь ормдан яһж торад бөөхмб? ²⁷ Кемр Би хар сәкүсдиг Баал-Зебүлин күчэр көөхлэ, ямаран күчэр тадна көвүд хар сәкүсдиг көөдмб? Тер учрар тедн тадна зарһчнр болтха! ²⁸ Кемр Би Бурхна Сәкүсәр хар сәкүсдиг көөхлэ, тертн Бурхна йосн ирснэ темдг! ²⁹ Чидлтэ күүг күлэд уга бөөтл чидлтэ күүнэ герт орад, күн терүнэ өлг-эдинь хулхалж чадхий? Эзинь күлсн хөөн күн терүнэ геринь тонж, өлг-эдинь хулхалж чадх! ³⁰ Намаг эс дахсн күн Нанла сөрүд бөөнэ. Нанла хурадго күн тарана. ³¹ Тер учрар Би таднд келжәнэв: Эмтнэ килнцнн тэвгдх. Бурхиг му келдг күүнэ гемньчн тэвгдх. Зуг Эрүн Сәкүсиг күн му келхлэ, терүнэ бурунь тэвгдшго. ³² Кемр күн Күмни Көвүнэ өмнэс үг келхлэ, терүнэ бурунь тэвгдх. Зуг күн Эрүн Сәкүснэ өмнэс үг келхлэ, терүнэ бурунь өдгэ цагтчн, иргч цагтчн төрүц тэвгдшго, — гиж келв.

Модн темсн хойр

³³ Сән темс авхин төлэ сән урһцта модн кергтэ. Му модн му темс өгнэ. Модна сән мууһинь темсәрнь медгднэ. ³⁴ Хойр көлтэ моһа! Хар сана зүүһэд, сән үг яһж келж чадмт? Седклд бөөсн юмн келн-амар дамжж хардг эсий? ³⁵ Цаһан саната күн цаһан зөөрөсн цаһаһинь һарһна. Хар саната күн хар зөөрөсн харинь һарһна. ³⁶ Зарһин өдр ирхлэ, санамр келсн үг болһнас көлтэ күн тооцаһан өгх. ³⁷ Юнгад гихлэ, келсн үгчн чини буруг болн буру угаг үзүлх, — гиж Исус келв.

Онц темдгин тускар

³⁸ — Багш, бидн Танас онц темдг үзх санатавидн, — гиж паршмуд болн ном цөөлһөчнр Исуст келцхэв.

³⁹ — Бурхн уга, хар саната үйнр онц темдг некэд бөөнэ. Зуг Йона аэлдэчин темдгэс үлү онц темдг теднд үзүлгдшго. ⁴⁰ Йона теңгсин ик заһсна гесн дотр һурвн өдр болн һурвн сө бөөсн кевәр Күмни Көвүн һазр дор һурвн өдр болн һурвн сө бөөх. ⁴¹ Зарһин өдрт Ниневин эмтн эн цагин үйнртэ босад, эдниг

гемшэх. Тедн Йонин келсн үгинь соңсад, килнцэн хайцхав. Энд болхла, Йонас ик алдр күн бээнэ! ⁴²Зархин өдрт өмн үзгин назрин хатн эн цагин үйнртэ босад, эдниг гемшэх. Юнгад гихлэ, тер ик холас Соломон хаана цецн уха авхар ирсмн билэ. Энд болхла, Соломонас ик алдр күн бээнэ!

Хар сәкүсн хәрү иржәнә

⁴³— Хар сәкүсн күүнә дотрас һарад, хатад хагсж одсн көдә эргәд, амрх орм хээнә, зуг олхш. ⁴⁴Тиигхлэ тер: «Урдк бәэсн герүрн би хәрү йовнав», — гиж санад хәрү ирнә. Хәрү ирхләнә, эврәннә бәэсн герән цевр цер ахулчкснә, сул бәэсинь үзнә. ⁴⁵Тиигхлэ тер һарч йовад, бийәсн ик догшн хар сәкүсдиг дахулж авч ирнә. Тедн ирәд күүнә дотр бүүрлнә. Аштнә күн урдкас үлү му бээнә. Эн цагин хар саната үйнрлэ бас тиим юмн учрх! — гиж Исус кель.

Исусин эк болн дүүнр

⁴⁶Исусиг олн әмтнлә күүнджәхлә, Терүнә дүүнр әктәһән герин һаза зогсла. Тедн Исуста хамдан күүндхәр седж.

⁴⁷— Тенд һаза әктн Тана дүүнртә зогсжана, Танла күүндх саната, — гиж нег күн Исуст кель.

⁴⁸⁻⁵⁰— Мини эк гисн кемб? Мини дүүнр гисн кемб? — гиж тер күүнд хәрү өгәд, Исус хурһарн сурһульчнр тал зааһад, — Мини әкм болн дүүнрм эн, Тенгрин Әцкимм заасинь күцәдгнә, Мини әкм, ахнр-дүүнрм, — гив.

Тәрәчин тускар

13 Тер өдр Исус гертәсн һарад нуурин көвәд одад суув. ²Өөрнә дала күн хурсн төләд Тер оңһц дотр орв. Әмтн нуурин көвәһәр зогсхав. ³Исус үлгүрләд иигж кель:

— Нег күн тәрәһән тәрхәр йовж. ⁴Цацж йовсн тәрәнә экин зәрмнә хаалһ деер унж. Шовуд нисж ирәд, терүгинь чоңкад идчкнә. ⁵Зәрмнә чолута һазрт унна. Тенд һазр баһ болад, буудя дарунь босж урһна. Тедн һазрин гүүнд туссн уга. ⁶Нарн һарад тедниг шатачкна, урһмл хатж одна. Яһад гихлә, буудян унгнә йосндан урһж чадсн уга. ⁷Зәрмнә хатханчг заагт унцхана. Хатханчг урһад, буудяг бүтәһәд дарна. ⁸Зәрмнә сән урһцта

назрт унцхана. Тедн зун, жирн, хүчн холванд ик урһц өгнө.
⁹Мини келснэ тускар сөөнөр ухалтн.

¹⁰Сурһульчнр Терүн тал өөрдэд:

– Та эднлэ үлгүрэр юнгад келэд бөөдмтэ? – гив.

¹¹– Теңгрин йосна туск нууцин медрл таднд секгдлэ. Эдн болхла медхш. ¹²Бөөснднь улм немгдх. Тер ик олзта болх. Уга-рад бөөснэснь бөөсинь булаж авгдх. ¹³Эдн нүдэрн хэлэнэ – үзхш. Чикэрн сонсна – сонсхш, медхш. Тер учрар Би эднлэ үлгүрэр келж бөөнөв, – гиж Исус хэрү өгв. ¹⁴Бурхн Эшья аэлдэчэр дамжж иигж келж: «Чикэрн сонсхит – медхн угат, нүдэрн хэлэхит – үзхн угат. ¹⁵Яһад гихлэ, ухантн тенж, чикнтн сонсдган уурч, нүднтн хаагдж. Кемр тадн нүдэрн үзэд, чикэрн сонсад, седклэрн медж авдг болсн болхла, тадн уха-санаһан Нанд өгх билэт, Би тадниг эдгэх билэв». Ода эн үгмүд бүтж.

¹⁶Нүднтн сөөнөр үздг төлөд тадн буйн-кишгтэт! Чикнтн сөөнөр сонсдг төлөд тадн буйн-кишгтэт! ¹⁷Үнөр келжэнөв, кесг аэлдэчнр болн чик седклтэ өмтн тадна үзжэсн юмиг үзхэр седлэ, зуг үзсн уга. Тадна сонсжасн юмиг сонсхар седлэ, зуг сонссн уга.

Тэрэнэ туск үлгүрин тээлөр

¹⁸⁻¹⁹– Соңстн! Тегэд тэрэ тэрсн күүнэ туск үлгүрин чинринь эн: күн Бурхна йосна тускар сонсна, зуг чинринь медхш. Эрлг ирэд, терүнэ седклд тэрсн үгмүд булаһад аһад йовж одна. Эн күн хаалһ деер тэрсн буудя мет. ²⁰Чолута һазрт тэрсн буудя гиснь: бурхна үг сонсад, байртаһар седклдэн багтадг күн. ²¹Зуг тер үг күүнэ седклд гүүнөр эс орсн учрас тер бичкн зуурт итк-жәһэд, үгэс кәлтә көөлһнә цаг ирхлэ, иткдгән уурна. ²²Хатханчг заагт унсн буудя гиснь: Бурхна үгиг сонссн күн. Зуг орчлнгин үүмлдәнэс кәлтә болн һазрин зөөрт жилвтсн учрас тер үг олз өгхш. ²³Урһцта һазрт унсн буудя гиснь: Бурхна йосна тускар сонсад, цугнь сөөнөр медж авдг күн. Тер олзта урһц зун жирн хүчн холванд икәр өгнө.

Буг өвснә тускар

²⁴Цааранднь Исус үлгүрлэд иигж келв:

– Теңгрин йосн гисн эн: күн эврәннь һазртан сән урһцта цаһан буудя тэрнә. ²⁵Сөөһәр цуһар унтжасн цагт өшәтн ирэд, буудя заагт буг өвс хайж тәрэд йовж одна. ²⁶Цаһан буудя босад

урһад ирхлэ, толһань йосндан дүүрэд ирхлэ, буг өвсн бас энд-тенд үзгддг болв. ²⁷ Һазрин эзнэ зарцнр терүн тал ирэд: «Ах Нойн, Та сэн урһцта цаһан буудя тэрсн бишийт? Буг өвсн альдас һарч ирсмб?» – гиж сурцхав. ²⁸ «Энтн өшэтэ күүнэ кесн үүл», – гиж эзн хэрүднь келнэ. «Бидн тиигэрэн йовад, буг өвсиг таслад хайчкнавидн, зөвөн өгит», – гиж тедн келцхэв. ²⁹ «Бэг. Бичэ көндэтн! Буг өвс таслжаһад, тадн эндүрэд цаһан буудяг таслчкхт! ³⁰ Тедн хамдан урһц хурах цаг күртл урһтха. Тэрэһэн хурах цагтан түрүлэд буг өвс таслж цуглулад, цугинь бооһад һалд шатачктн. Цаһан буудяг мини буудя хадһлдг хашад авч одтн, гиж хадачнрт заххв», – гиж эзн хэрү өгв.

Горчин экнэ тускар

³¹ Исус теднд дэкэд үлгүрлэд келв:

– Тенгрин йосн гисн эн: нег күн бичкн горчин экиг авад һазрт тэрж. ³² Эн экн наадк тэрэнэ экнэс хамгин бичкн. Зуг урһад ирхлэрн, наадк цуг урһмлас ик болна. Тер ик моднд хүврж одна. Тенгрин шовуд нисж ирэд, терүнэ бүчрмүд деернь үүрэн ясна.

Һуйр искэдг экнэ тускар

³³ Исус дарук үлгүр келв:

– Тенгрин йосн гисн эн: күүкд күн һуйр искэдг эк авад, дөчн кило һуйрт элдэд тэвнэ. Тер һуйр өсж одна.

³⁴ Цуг энүг Исус әмтнд үлгүрлэд келдг бәәж. ³⁵ «Би үлгүр олзлад, орчлң үүдөгдсн цагас авн бәәсн нууциг эднд цәәлһж келж өгнәв», гисн әәлдәчнрәр дамжж келсн үгмүд бүттхә, гийәд Исус әмтнлә үлгүр угаһар иләр юм келдг уга бәәж.

Буг өвснә туск үлгүрин тәәлвр

³⁶ Цааранднь Исус әмтиг сулдхад, герүрн хәрв. Сурһульчнр Багш тал өөрдәд:

– Тэрән заагт урһсн буг өвснә туск үлгүр цәәлһж өгхнтн маднд, – гиж келцхэв.

³⁷ – Сән буудя тэрснь – Күмни Көвүн. ³⁸ Һазр гиснь, орчлң болжана. Сән буудя – Тенгрин орна улс. ³⁹ Буг өвсн – эрлгин улс. Тедниг тэрснь – эрлг. Урһц хадж хуралһн – орчлңгин сүл өдр, тэрә хадж хурадгнь – Бурхна элчнр. ⁴⁰ Тегәд буг өвсн цуглулгдж

налд шатгдсн мет юмн орчлнгин сүл өдрт учрх. ⁴¹⁻⁴³Күмни Көвүн эврәннь элчнрэн илгэх, тедн Күмни Көвүнэ орнас эмтиг килнцлэ хархулсн, эмтнд му кесн күн болһниг йилһж авад, шачасн бешд авад хайх. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдэн хэврж оркрж уульх. Энүнэ хөөн Бурхнла седклөрн чик бээдгинь эврәннь Эцкин орнд, нарн мет гилвкх. Мини келснэ тускар сөөнэр ухалтн.

Бултулсн эрднин тускар

⁴⁴Тенгрин йосн кеер нүкнд бултулсн эрднь мет: Нег күн терүг олж авад, хэрү ормднь булчкна. Теңкэн уга байрлад, тер герүрн хэрж ирэд, бөөсн юман хулдад, эрднь бөөсн назриг хулдж авна.

Сувсна тускар

⁴⁵Тенгрин йосн гисн эн: Нег хулд кедг күн сэн сувс хөөнэ. ⁴⁶Нег дөкж тер үнтэ сувс олж авна. Тер күн йовад, бөөсн юман хулдад, сувсиг хулдж авна.

Гөлмин тускар

⁴⁷Тенгрин йосн гисн эн: Заһсчнр тенгсин уснд гөлмөн хаяд, зүсн зүүл заһс бэрж авна. ⁴⁸Гөлмнь заһсар дүүрхлэ, тедн гөлмөн уснась татж авна, заһс болһниг шүүнэ. Сөөнинь йилһж авад сав дүүргнэ, мууһинь авад хайчкна. ⁴⁹⁻⁵⁰Тиим юмн орчлнгин сүл өдрт учрх: Бурхна элчнр нарч ирэд, чик седклтэ эмтнэс мууһинь йилһж авад, ик шачасн бешд авад хайх. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдэн хэврж оркрж уульх. ⁵¹Ода тадн цугинь медж авт? – гиж Исус теднэс сурв.

– Ээ, медж аввидн, – гиж тедн хэрү өгв.

⁵²– Тер учрар Тенгрин йосна сурхульч болсн ном цөөлһөч болһн эврәннь гертэс шин болн хуучн юмс харһж йовсн эзн мет болна, – гиж Исус келв.

Исус Назарет гидг хотнд

⁵³Үлгүрмүд келэд, үгэн төгсэхэд, Исус цааранднь һарад йовв. ⁵⁴Төрскн хотндан ирэд, Тер хурлд эмтиг сурһв. Цуһар терүг сонсад, ик гидгэр өврцхэв:

– Тиим ик күчн, цецн оюн уха эн альдас авсмб? ⁵⁵Энтн модчин көвүн биший? Энүнэ экиннь нерн Мирьям биший? Энтн

Яков, Йосип, Шимон, Йуда гидг дүүнртэ болх. ⁵⁶Энүнэ дү күүкд цугтан энд мана хотнд бөөдг биший?

⁵⁷Энүнэс көлтэ күн Исуст итскн уга.

– Ээлдэчиг күндлдог һазр уга. Зуг төрскн һазртнь болн өрк-бүлднь ээлдэчиг ээлдөчд тоолдмн биш, – гиж Исус өмтнд келв.

⁵⁸Тедн эс итскн төлөд Исус тенд өвөрц юм өмтнд үзүлэд уга.

Йохана үклин тускар

14¹⁻²Тер цагт Һалильян хан Херод Исусин туск зэнг сонсад, эврәннь зарцнртан:

– Эн уснд кирслдг Йохан үкөрөсн босж ирв, тегэд чигн Эн тиим өвөрц юм кедг күчтэ, – гиж келв.

³Херод эврәннь Пилип дүүһиннь гергн Херодидас көлтэ Йоханыг цевэр күлэд, түүрмд хайсмн. ⁴Юнгад гихлэ, Йохан терүг саглж:

– Эн гергнлэ бөөх чамд зөв уга, – гиж оньдин келдг бөөсмн.

⁵Түрүн бийд Херод терүг алхар седж, зуг өмтнэс эәһэд үкллө харһулсн уга. Эмтн терүг Бурхна ээлдөч гиж тоолдг бөөсмн.

⁶Херодын һарсн өдр темдглжэсн цагт Херодидин күүкн гиичнрин өмн биилжэсмн. ⁷Терүнэ биилжэсн би Херодт икэр таасгдад, тер андһарлад:

– Сурх юман сур. Би цугинь күцэсүв, – гиж күүкнд келв.

⁸Тер күүкн экиннь заасн үгэр:

– Уснд кирслдг Йохана толһаг тэвүр деер тэвж, нанд авч ир, – гиж келж.

⁹⁻¹⁰Хан гейүрж ухалжаһад, зуг гиичнрин өмн тэвсн андһаран күцэхэр, тер күүкнэ сурсн юмиг өгхэр, түүрмд суусн Йохана толһаг хөөчлэ харһултн гиж зэрлг болв. ¹¹Толһаг тэвүр деер тэвэд, күүкнд авч ирж, тернь экдэн авад одж. ¹²Йохана сурһульчнр Йохана цогцинь авад оршасна хөөн Исусур ирэд учрсн йовдлын тускар келсмн.

Тави мицһн куцадхлһн

¹³Исус энүг сонсчкад, онһц дотр сууһад, эжго һазр хөөж йовсмн. ¹⁴Зуг олн өмтн энүг медчкэд, эврәннь хотнас һарлдад, Исусиг дахж йовһар йовсмн. Исус онһцас һарад, һазр ишкэд,

олн эмтиг үзж. ¹⁵ Иус теднд сана зовж, өвчтэ улсиг эдгэв. Ора болж одхла, сурһульчнр Иусур өөрдцхэв.

– Багш, энд эжго кэдэ. Ора болжана, эмтиг тэвчктн. Эдн эргндк хотн болһнар йовад, идх уух хотан бийдэн хулдж авг, – гиж тедн келцхэв.

¹⁶ – Эдниг йовулх керг уга, тадн бийстн эднд хот өгтн, – гиж Иус хэрүднь келв.

¹⁷ – Манад юмн уга. Тавхн өдмг, хойрхн захсн, – гиж сурһульчнр келцхэв.

¹⁸ – Түүгэн Нан тал авч иртн, – гиж Иус келв.

¹⁹ Иус эмтиг ноһан деер суулһад, тавн өдмг, хойр захс авад, Бурхнд ханлт өргэд, өдмгиг хуһлж сурһульчнрт хуваһад өгв. ²⁰ Терүг күн болһнд түгэж өгцхэв. Цуһар хотан эдлж цадцхав. Энүнэ хөөн үлдсн хот арвн хойр савд багтж. ²¹ Күүкд улсиг, бичкн күүкдиг эс тоолхла, хот идснь тавн миңһн күн болж харв.

Иус теңгсин усн деегүр йовжана

²²⁻²³ Энүнэ хөөн тер дарунь Иус:

– Оңһц дотр орад, теңгс һатлж телтр көвэд күртн, – гиж сурһульчнр тан закв.

Өөрк эмтэн үлдөһэд, Иус һанцарн зальврхар уул деегшэн давшж харв. Асхн болад ирхлэ, һанцарн үлдсн бөөж. ²⁴ Сурһульчнр йовсн оңһц көвөһэс хол бөөсмн. Ик салькн зөрүд өмнөснь үлөһэд, усна дольган шуугад, оңһциг шивэд бөөв. ²⁵ Өр цээхин өмн Иус сурһульчнр тал темцж усн деегүр йовж. ²⁶ Сурһульчнр Багшан усн деегүр йовж йовхинь үзэд, ик гидгэр сүрдцхэв.

²⁷ – Энтн ки үзгдл! – гиж тедн чочад хээкрцхэв.

– Байрлтн! Бичэ Нанас өэтн! Энтн бив, – гиж Иус тер дарунь ө харв.

²⁸ – Деед Эзн! Керм Та мөн болхла, усн деегүр Танур йовх зэрлг өгхнтн! – гиж Пётр Иуст келв.

²⁹ – Йов! – гиж Иус хэрү өгв.

Пётр оңһц дотрас һарад, усн деегүр Иус тал йовв. ³⁰ Зүг салькн шүүрүтөһөр үлэсинь медэд, Пётр өөһэд, уснд чивж:

– Деед Эзн минь! Намаг харсж авртн! – гиж хээкрв.

³¹ Иус һаран өгэд, терүг һараснь бөрөд, келв:

– Итклчн баһ бөөж! Юнгад маһдлад бөөнөч?

³²Тедниг оңиц дотран орхла, салькн тогтнв. ³³Тенд бөөсн сур-
хульчнр Исусин өмн өвдглж сөгдв.

– Та үнэр Бурхна Көвүн мөнт! – гиж тедн келцхэв.

Өвчтэ эмтиг Генесаретд эдгэлн

³⁴⁻³⁵Нур хатлж йовад, тедн Генесарет һазрин көвөд өөрдж ир-
цхэв. Энүгинь медчкэд, тер бөөрн эмтн эргндэн бөөсн күн
болһнд зэнглэд, кесг өвчтэ улсиг Исус тал авч ирцхэв. ³⁶Тедн
Исусин хувцна хормаднь күрх зөв сурцхав. Хормаднь күрсн
эмтн тер дарунь эдгдг болв.

Өвк эцкнрин ном

15 Тер цагт Ерусалимас Исус тал паршмуд болн закана
багшнр ирцхэв.

²– Чини сурхульчнр өвк эцкнриннь заншалан эвджэнэ, тедн
хотыннь өмн һаран уһахш, – гиж тедн келцхэв.

³– Юңгад тадн бийстн тана заншалас көлтэ Бурхна заавриг эв-
дэд бөөнэт? ⁴«Эк эцк хойран күндлж тевч», «Эк эцк хойран му
келсн күн үкх зөвтэ» гиж Бурхн келсмн. ⁵⁻⁶Зуг тадн эмтиг:
«Эврәннь зөөрөсн эк-эцкдэн өглго Бурхнд нерэдж өгдг күн,
эк-эцкдэн туслж тевчч йоснас сулдна» гиж дасхнат. Тиим кевөр
тадна заншал Бурхна заавриг уга кенэ. ⁷Тадн хойр чирэтэ улст!
Тадна тускар Эшья аэлдөч чик келж: «⁸Эн улс хоосн амарн
Намаг күндлнэ. Теднэ зүркнь Нанас хол бөөнэ. ⁹Эдн күүнэ
ухалж һарһсн номиг Бурхна ном гиж дасхна. Эднэ сөгдлһн юмн
биш», – гиж Исус хэрү өгв.

Бузрдулһна туск ном

¹⁰⁻¹¹Эмтиг дуудж авад Исус:

– Сонсад межд автн! Амар орсн юмн биш, амар һарсн юмн
лавта күүг бузрдулна, – гив.

¹²– Тана үгмүд паршмудыг һундасинь Та меднт? – гиж сур-
хульчнр Исус тал өөрдэд келцхэв.

¹³⁻¹⁴– Мини Теңгрин Эцкин эс тэрсн урһмл болһн уңгтаһинь
хамднь таслж хайгдх. Тедн эврәннь хаалһарн йовтха! Тедн сохр
эмтнэ сохр залачнр. Сохр сохран көтлж йовхла, лавта нүкнд
унх! – гиж Исус хэрү өгв.

15 – Эн үлгүрин тээлвринь маднд келж өгит, – гиж Пётр сурв.

16 – Тадн чигн мини келсим медж авсн угавт? 17 Амар орсн юмн геснд орад, назаран нарч одна. 18 Амар харсн юмн күүнэ седклэс харад, күүг бузрдулдг мөн. 19 Юнгад гихлэ, күүнэ седкл дотрас хар санан, аллһн-буллһн, күүнэ авальта дерэн негдүлһн, аля йовдл, хулха, худл герчллһн, хов зөөлһн харна. 20 Цуг эн күүг бузрдулна, зуг кемр күн хотын өмн харан эс уһахла, тертн күүг бузрдулхш.

Буру номта күүкд күүнэ сүзг

21-22 Цааранднь Исус Тир болн Сидон назр эргэд йовсмн. Тер бээрн Кенаана күүкд күн Исус тал ирв.

– Деед Эзн, Давидин Көвүн!* Намаг хээрлит! Мини күүкн догшн хар сәкүснд эзлгдж. Тер дегд зовжана! – гиж күүкд күн хээрв.

23 Зуг Исус э харсн уга.

– Буйн болтха! Энүг цааран йовултн! Энтн мадниг дахж йовад, хээркред бөөнө, – гиж сурһульчнр Исус тал өөрдж келцхөв.

24 – Бурхн Намаг төөрсн хөд мет Израилин әмтн тал илгәв, – гиж Исус хәрү өгв.

25 – Деед Эзн минь! Нанд нөкд болыт! – гиж күүкд күн саак ээрв.

26 – Үрнәсн өдмг булаж авад, нохад хайхла, сән юмн биш, – гиж Исус келв.

27 – Тиим-тиим, Деед Эзн минь, зуг Эзнә ширәһәс унсн хотын шавхрнь нохас иднә, тиим эсий? – гиж күүкд күн хәрүднә келв.

28 – Чини сүзг ик! Эгч, чини сансн санаһар болтха! – гиж Исус келв.

Тер агчмд күүкн эдгәд одв.

Исус дала өвчтә әмтиг эдгәжәнә

29 Исус Һалилья нуурин көвөһәр йовж йовла. Тер уул деер харад суув. 30 Кесг доһлң, сохр, эрмдгтә, келн уга болн нань

* Давидин Көвүн гисн Давидин тохм.

чигн улсиг Исус тал авч ирэд келднь тэвцхэв. Исус тедниг эдгэв. ³¹ Келн угань келнд орад, эрмдгтэнь эдгэд, доһлнгнь йосндан йовдг болад, сохрнь үздг болв. Тер йовдлыг оln эмтн үзэд йир икэр өврцхэв. Тедн Израилин Бурхиг магтж ханлт өргцхэв.

Дөрвн миңһн кү цадхлһн

³² – Эн эмтнд Би сана зовжанав, эдн һурвн өдрт Нанла бөөлө, хотнь чилж. Эдниг цадхал уга тэвхэн седжэхшв. Хаалһд эднд му болвза, – гиж Исус сурһульчнран дуудж келв.

³³ – Эн эжго кедэд эн оln эмтиг цадхах тиим дала өдмг альд бөөх билэ? – гиж сурһульчнр Багштан хэрү өгв.

³⁴ Исус:

– Кеду өдмгтэвт? – гиж сурв.

– Долахн өдмг болн цөөкн бичкн заһсн бөөнө, – гиж тедн хэрү өгв. ³⁵⁻³⁶ Исус эмтиг һазрт суулһад, долан өдмг болн заһс авад, Бурхнд ханлт өргв. ³⁷⁻³⁹ Дөкэд өдмгиг хуваһад, сурһульчнртан түгэж өгв, тедн эмтнд хуваж өгв. Эмтн хотан эдлэд цадцхав. Дөкэд үлдсн хот долан савд цуглулцхав. Күүкд улсиг болн бичкдүдиг эс тоолхла, хот эдлжэснь дөрвн миңһн күн бөөж. Исус эмтиг тэвэд, онһц дотран орад, Магадан һазрур темцж йовв.

Онц темдгүдиг неклһн

16 Исус тал паршмуд, цадукмуд ирцхэв. Тедн Исусиг сөрхэр Бурхна онц темдг маднд үзүл гиж некж сурцхав.

² – Өдр чилж йовхла, теңгр улавтрад ирхлө, тадн маңһдур сән өдр болх гинэт. ³ Өрүн өрлө теңгр темэнө үүлөр бүркдхлө, эндр хурта салькта өдр болх гиж келнэт. Теңгр хэләһэд, тадн өдрин бөөдл тааж келж чаднат, зүг өдгэ цагин темдгинь цөөлһж медж чадхшит. ⁴ Хар саната, Бурхн уга үйнр! Онц темдгүд сурнат, зүг ээлдэч Йонин темдгэс даву талдан темдг тадн төрүц үзшгот, – гиж Исус хэрү өгэд, тедниг үлдәһэд цааран йовж одв.

Паршмудын болн цадукмудын искадг экнә тускар

⁵ Сурһульчнр нуурин телтр көвэд онһцар усчад ирцхэв. Тедн хотан авхан маргчксн бөөж.

6 – Паршмудын болн цадукмудын искэдг экнэс бийэн саглж йовтн, – гиж Исус теднд келв.

7 – Мадниг өдмг эс авснд эн тиигж келжэнэ, – гиж сур-хульчнр хоорндан уха-санаһарн хувалцв.

8 Исус түүгинь медчкэд:

– Ю ухалжахмт? Өдмг эс авсндан зовжахмт? Баһ итклтэ улс! 9 Ода күртл юм меддго юмс бөөсмтэ? Тавн миңһн күүнд күрсн тавн өдмгин тускар мартчквт? Кедү сав хот цуглулвт? 10 Дөрвн миңһн күүнд күрсн долан өдмгин тускар бас мартсн болхговт? Кедү сав хот тадн цуглулвт? 11 Би өдмгин тускар келжэхшв. Паршмудын болн цадукмудын искэдг экнэс бийэн саглтн, – гив.

12 Тиигхлэ Исусиг өдмгин экнэс биш паршмудын болн цадукмудын дасхжах номас бийэн саглтн гисинь сурхульчнр лавта медж авцхав.

Пётр Исусиг Бурхна илгэсн Аврач гинэ

13 Исус Пилипин Кесэрья хотна һазрур ирэд:

– Күмни Көвүг әмтн кенд тоолжахмб? – гиж эврәннь сурхульчнрас сурв.

14 – Зәрмнь Таниг – уснд кирслдг Йохан гинэ, зәрмнь Элья әәлдәч, наадкснь болхла, – Еремья эс гиж әәлдәчин негнь гинэ, – гиж тедн хәрүднь келцхәв.

15 – Тадн Намаг кен гиж санжанат? – гиж Исус сурв.

16 – Та әмд Бурхна Көвүнт. Та Бурхна илгэсн Аврач, – гиж Шимон Пётр хәрүднь келв.

17-19 – Чи Йонин көвүн Шимон буйн-кишгтә күнч, юнгад гихлэ, әмтн биш, Теңгрин Эцкм мини тускар чамд секж келсмн. Тер учрар Би келжәнәв чамд. Чи – Пётр*, эн чолун дер Би эврәннь хург тогтанав. Үклин һазрин күч чигн эн хургиг диилж чадшго. Би чамд Теңгрин йосна түлкүринь өгнәв. Эн һазр деер чини хөрсн юмн теңгр деер хөргдх. Эн һазр деер чини зөвшәрсн юмн теңгр деер зөвшәргдх.

20 Цааранднь Исус:

– Намаг Бурхна илгэсн Аврач гиж бичә күүнд келтн, – гиж сурхульчнртан закв.

* *Пётр* – эн үг «чолун» гиж орчулдна.

Исус эврэннь үклин тускар келжэнэ

²¹ Тер цагас авн Исус:

– Би Ерусалимд одх зөвтөв, тенд толһачнрин, ах гелнгүдин болн ном цөөлһэчнрин һарас ик зовлң эдлхв. Намаг Ерусалимд эмнэсм ханцулх, зуг һурвдгч өдртнь Би эмдрхв, – гиж сурһульчнртан ил келдг болв.

²² – Деед Эзн, Бурхн Таниг гетлгтхэ! Тиим юмн бичэ болтха! – гиж Пётр Исусиг хооран дуудад, зөрц келв.

²³ – Эрл цааран, эрлг! Чи Мини хаалһд харш болжанач. Чи Бурхна санаһар биш, эмтнэ санаһар бөөнөч, – гиж Исус Пётртр хэрү өгв.

²⁴ – Намаг даххар седсн күн эврэннь хаалһан үлдэхэд, кирсэн авад, Бийм дахтха! ²⁵ Юнгад гихлэ, эмэн хармнсн күн эмэн геех. Зуг Мини төлэ эмэн өгсн күн эмэн харсж аврх. ²⁶ Күн делкэ эзлж авсн бийнь зуг эмэн геехлэ, ямаран олз терүнд бөөх билэ? Эврэннь эмэн күн юуһар хулдж авхмб? ²⁷ Эцкиннь туурмжин толянд Күмни Көвүн элчнртэхэн ирх. Тегэд күн болһнд кесн үүлэрнь өггдх. ²⁸ Би үнөр келжэнэв, ода энд зогсжасн тадн дундас зэрмнь Күмни Көвүг ирэд эн орчлңиг залж йовхинь эс үзтл өнгршго, – гиж Исус сурһульчнртан келсмн.

Исусин хуврлһн

17 ¹⁻² Зурһан өдр давсна хөөн Исус һанцхн Пётриг, Яковиг болн терүнэ Йохан гидг дүүг авад ик уул темцж дахуль. Генткн терүнэ бөөдл-зүснь хуврэд, чирэнь герл асж, нарн мет гилвкв. Хувц-хунрнь герл мет цөөв. ³ Генткн Моше Элья хойр үзгдэд, Исуст үг келэд күүндихэв.

⁴ – Деед Эзн, ямаран сэн энд! Би энд һурвн сег татх болзав? Негинь Чамд, дарукнь Мошед, һурвдгчинь Эльяд, – гиж Пётр Исуст келв.

⁵ Түүг үгэн келжэтл, генткн сэххн герлэр гилвксн үүлн теңрәс бууж ирэд, тедниг бүркв.

– Эн Мини хээртэ Көвүн! Эн Намаг байрлулна! Энүнэ үгинь сонстн! – гисн дун үүлн заагас сонсгдв.

⁶Энүг сонссн сурхульчнр сүмсэн алдтл сүрдцхэв, тедн цуһар һазр элкдэд киисцхэв.

⁷— Бостн! Бичэ ээцхэтн! — гиж Исус тедн тал өөрдэд, күн болһнд һаран күргв.

⁸Сурхульчнр толһаһан өргэд хэлэхлэ, Исусас даву талдан күн дэжж үзгдсн уга.

⁹— Күмни Көвүнэ амдрлһнэ цаг эс иртл үзсн юман күүнд төрүц бичэ келтн, — гиж Исус теднлэ хамдан уул деерэс бууж йовсн цагт келв.

¹⁰— Багш, юнгад ном цөөлһөчнр түрүлэд Элья ирх гинэд келдмб? — гиж зууран сурхульчнр Исусас сурцхав.

¹¹⁻¹²— Түрүлэд Элья лавта ирж цугнь белдх зөвтэ. Элья ирчксн билэ гиж Би танд келжәнэв. Зуг күн терүг таньлго эврөһөрн кечкв. Тиим кевэр Күмни Көвүнэ амтнэс келтэ ик зовлң эдлх, — гиж Исус хэрү өгв.

¹³Тиигхлэ сурхульчнр Исусиг уснд кирслдг Йохана тускар келжэхинь медцхэв.

Хар сәкүстә көвүг эдгәлһн

¹⁴Тедниг амтнүр өөрдж ирхлэ, Исус тал нег күн өөрдэд сөгдв.

¹⁵⁻¹⁶— Деед Эзн минь! Көвүһим өршәтн! Көвүм хар сәкүстә болсн учрас харһцдг гемтә болв. Тер шатж бәәсн һалд харһцж унад, уснд унад бәәнэ. Басл икәр зовжана. Би Тана сурхульчнриг эдгәтн гиж сурлав, зуг тедн көвүһим эдгәж чадсн уга, — гиж тер күн келв.

¹⁷— Яһсн иткл уга, килһцтә улсвт! Кедү цагтан би таднла бөөһөд иигж тесхмб? Көвүһән нааран авч иртн! — гиж Исус келв.

¹⁸Исус хар сәкүсиг хөрж көөв. Тер дарунь хар сәкүсн көвүнэ дотрас һарв, көвүн эдгәд одв. ¹⁹Әмтн тарад йовж одсн хөөн сурхульчнр Исусас сурцхав:

— Мадн юнгад энүг көөж чадсн угавидн?

²⁰— Итклһн баһ болад тадн энүг көөж чадсн угат. Кемр тадна иткл бичкәхән горчсин экн мет болсн болхла, тадн эн уулд ормасн көндрәд, цааран зогс гиж келсн болхла, эн уул ормасн көндрх билэ. Тер учрар танд эс кеж чаддго юмн уга болх билэ, — гиж Исус хэрү өгв.

Исус эврэнь үжлин тускар дэки тааж келжэнэ

²²⁻²³ – Удл уга Намаг, Күмни Көвүг, эмтнэ харт өгэд эмнэсм ханцулх. Би үкэд болв хурвдгч өдртнь босж эмдрхв, – пиж Халилья хазрур йовсн цагт Исус сурхульчнртан келв.

Тедн Исуст санан зовж хашудад гейүрцхэв.

*Орн-нутгудын улс:**1) Орчлңгин орн-нутгуд*

²⁴ Тедниг Капернам хотнд ирхлэ, Пётр тал Ерусалимин сүмин сангин алв цуглулдг көдлөчнр өөрдэд ирв.

– Тадна Багш сүмин сангд алв өгнү? – гиж тедн сурцхав.

²⁵ – Өгнэ, – гиж Пётр хэрү өгв.

Исус Пётрин герүр орж ирн:

– Шимон, юн гиж санжанч? Эн орчлңгин хаадуд кенэс алв цуглулдв? Эврэ улсас эс гиж хэр улсас? – гиж сурв.

²⁶ – Хэр улсас, – гиж Пётр хэрү өгв.

²⁷ – Тиигхлэ эврэкснь алв өгдгэс сулдна. Зуг эн йосиг эвдш-гоһар нур тал йовад, хахулян хаяд, түрүн харһсн захс бэрж авад, амнь сек. Амнь секэд, нег цаһан мөнг олж авхч. Тер мөнг авад эднд өгчк. Тер чи бид хойрин алв болх.

2) Теңрин орн-нутг

18 Тер цагт Исус тал сурхульчнр ирэд:

– Теңрин орнд хамгин икнь кемб? – гиж сурцхав.

²⁻³ Исус бичкн көвүг дуудж авад, сурхульчнрин өмн зогсаһад:

– Кемр тадн хүврэд, үрдүдлэ эдл эс болхла, Теңрин орнд орж чадшгот гиж үнэр келжэнэв. ⁴ Бийэн номһрулад, эн үрнлэ эдл бичкн болж чадсн күн Теңрин орнд хамгин ик болх. ⁵ Мини нер-нэ төлэ иим бичкн үриг орулж авдг күн, тер намаг орулж авна.

Иткл эвдснэ тускар

⁶ Нанд иткн хамгин бичкн күүнэ иткл эвдсн күүнд эмд бээ-хин ормд теермин чолу күзүнднь бооһад, теңгсин гүүнд шивж хайхла, деер болх. ⁷ Күүнэ иткл эвдсн учрас эмтн муулян эдлх. Эмтн күүнэ иткл эвдлго бээхш. Зуг энүг кедг күн басл муулян эдлх. ⁸ Кемр харчн эс гиж көлчн иткл эвддг йовдлла хархулхла,

тээрэд цааран шивчк. Хойр нар келтэһэн мөнк һалд тусхин ормд өрөсн нар келтэһэн эмн жирһлд орсн деер. ⁹Кемр зүн нүднчн иткл эвддг йовдлла харһулхла, салһад авад шивчк. Хойр нүдтэһэн мөнк һалд тусхин ормд өрөсн нүдтэһэн эмн жирһлд орсн деер, – гиж Исус келв.

Төөрсн хөөнэ тускар

¹⁰ – Хэлэтн, Нанд иткдг хамгин бичкн күүг бичэ бастн. Теднэ Бурхна элчнр Мини Тенгрин Эцкин өөр оньдин зогсна. ¹²Тадн ю санжанат? Кемр нег күн зун хөөтэ болад негинь геехлэ, йирн йисн хөөһөн уул заагт үлдөһэд, төөрсн хөөһөн хээхм, тиим эсий? ¹³Болв түүгэн олж авсн цагтан йирн йисн хөөндэн тиигж байрлл уга, олсн хөөндэн теңкэн уга байрлх, – гиж Би үнэр келжэнэв. ¹⁴Тиим кевэр тадна Тенгрин Эцктн эврәннь хамгин бичкнэн үкүлшгоһар седжэнэ.

Килнц кесн ах

¹⁵ – Ахчн чини өмнэс килнц харһхла, эмтнд медүллго терүн тал йовад, килнцин тускар чирэднь кел. Кемр үгичинь соңсхла, чи төөрсн ахан олж аввч. ¹⁶Кемр ахчн үгичинь эс соңсхла, «хойр эс гиж һурвн герчтэ керг төр хаһлгдх зөвтэ», гидг төлөд нег эс гиж хойр кү авч ирэд, терүнэ килнцин тускар кел. ¹⁷Кемр ахчн тедниг чигн эс соңсхла, хургт кел, кемр хургиг эс соңсхла, тер буру номта болн алв цуглулдг күүнлэ эдл болв гиж сан. ¹⁸Үнэр келжэнэв, эн һазр деер тадна хөрсн юмн тенгрт хөргдх, эн һазр деер зөвшөрсн юмн тенгрт зөвшөргдх. ¹⁹Эн орчлд бээсн тадн дундас хойрнь зөвшөрж ю эс сурв чигн Тенгрин Эцкм сурситн өгх, үнэр келжэнэв. ²⁰Кемр хойр эс гиж һурвн күн Мини төлө цуглрхла, теднэ дунд Би бээхв, – гиж Исус келв.

Күүнэ гем тэвж өгдгө зарцин тускар

²¹ – Деед Эзн! Кемр ахм нанд гем кесн болхла, кедү дэж би геминь тэвх зөвтэв? Дола дэжжй? – гиж Пётр Исусас сурв.

²² – Уга, долан биш, дал дэжж долан. ²³Тенгрин йосн гисн эн: Нег хан эврәннь зарцинрин тооцаг шүүхэр седв. ²⁴Мөңгнэ тоо-цан эклхлэ, терүн тал нег зарциг авч ирнэ. Тернь кесг тербум арслң өртэ бээж. ²⁵Өртэ күн мөңгинь хэрү өгч эс чадхлань, эзн

терүг гергтəһинь, гер-малтаһинь мухла кеж хулдад, өрэн авхар шийдв. ²⁶Зарц эзнəннь кəлднь мөргэд:

– Буйн болтха! Дəкəd невчкн зуур күлэжəтн. Би өритн цугинь цуглулж өгчкнəв! – гиж сурв.

²⁷Эзн зарцдан санань зовад, өринь хэрүлэд тэвчкв. ²⁸Энүнə хөөн зарц цааран һарч йовад, нег хамдан кəдлжəсн күүнлə харһв. Тернь зуухн цаһан мөңг өгх зөвтə бəэж. Зарц өртə күүг бахлуласнь базһад:

– Өрим ас нааран! – гиж келв.

²⁹Өртə күн өвдглж унад:

– Буйн болтха, күлэжə! Би удл уга өричинь өгчкнəв! – гиж ээрв.

³⁰Зуг зарц терүг хээрлл уга өринь эс өгтлн түүрмд суулһна. ³¹Талдан зарцнр энүг үзэд, икэр уурлад, цугинь эзнд медүлнə. ³²Тиигхлə эзн тер зарциг дуудж авад:

– Муульта мухла! Чи намаг ээрэд сурад бəэхлə, би чини өричинь хэрүлүв. ³³Яһж би чамаг өршөлөв, тиим кевэр чи өртə күүг өршəх зөвтə билəч, – гиж келв.

³⁴Дəкəd эзн ууртан бүтэд:

– Эн зарциг өрэн эс өгтл засгла харһултн, – гиж талдан зарцнрт закв.

³⁵Кемр тадн эрүн седклəрн ахиннь геминь эс тəвхлə, тиим кевэр Тенгрин Эцкм тадна гемитн тəвшго.

Закаһар салһн

19¹⁻²Исус эврəннь үгэн төгсəһэд, Һалильяс һарад, Йордана ца бəэсн Йудьян һазр темцж йовв. Терүнə ардаснь олн өмтн дахж йовцхав, Исус тедниг эдгəв.

³Исус тал паршмуд ирцхəв.

– Залу күүнд ямаран чигн учрар гергнəсн салх зөв Закан өгнү? – гиж тедн сөрж сурцхав.

⁴⁻⁶– Экн цагас авн Үүдəч «залу гергн хойриг үүдəж», гисиг умшсн бишвт? «Тер учрар күн һарһсн эк-эцкэн үлдəһэд, авальтаһан ниилх, тедн хоюрн нег бий цогц болх». Тегэд хойр күн биш нег бий цогц болж тоолгдна. Бурхн ниилүлсн юмиг күн бичə салһтха, – гиж Исус хэрү өгв.

⁷– «Гергнəсн салһларн терүнд салһһна цаас өгэд тəвх кергтə» гиж юнгад Моше зэрлг өгсмб? – гиж тедн сурцхав.

⁸ – Тадна зүрхд хату болсн төлөд Моше таднд авальтаһан салх зөв өгв. Эхн цагт тиим юмн уга билэ. ⁹ Би болхла таднд келжэ-нэв: күүнэ залута дерэн эс негдүлсн авальтаһан салад, талдан герг авсн залу күн күүнэ гергтэ дерэн негдүлнэ, – гиж Исус келв.

¹⁰ – Кемр тиим юмн болхла, гер эс авхла деер болх, – гиж сурһульчнр Исуст келцхэв.

¹¹⁻¹² – Эн үгмүд цуһар седклдэн багтаж чадшго, болв Бурхна заясн эмтн багтаж чадх. Зэрм улс төрснэс авн, зэрмнь эмтнэс көлтэ ясата болсн учрас гер авх арһ уга болдг. Зэрмнь болхла Тенгрин орна төлө шунж, гер авлго, тохман залһхш. Эн номиг багтаж чадх күн багататха! – гиж Исус келв.

Исус болн бичкн күүкд

¹³ Исус бичкн күүкдт харан күргж, эдс өгтхэ гисн седклтәһөр эмтн күүкдэн авч ирж. Сурһульчнр болхла, тедниг тәвсн уга бәэж.

¹⁴⁻¹⁵ – Бичэ хөртн эдниг! Күүкд нан тал иртхә! Яһад гихлэ, бичкдүдлэ эдл улс Тенгрин орнд орх, – гиж Исус келэд, бичкдүдин толһад харан күргв.

Энүнэ хөөн Исус тер һазрас һарад цааран йовж.

Байн күүнэ тускар

¹⁶ Нег дәкж Исус тал нег баахн көвүн ирэд:

– Багш, мөнк жирһл эдлхин төлө ямаран сән юм би кех зөв-төв? – гиж сурв.

¹⁷ – Сән юм кехин тускар Нанас юнгад сурнач? Һанцхн Бурхн сән. Кемр чи мөнк жирһл эдлхәр седхлэ, Бурхна зааврмудыг күцэ, – гиж Исус хәрүднь келв.

¹⁸ – Ямаран? – гиж тер сурв.

¹⁹ – «Кү бичэ ал», «залу гергн хойрин итклиг бичэ эвд», «хулха бичэ ке», «күүнэ тускар худлар бичэ герчл», «эк-эцк хойран күүндлж тевч», «хажудк күүнд бийтәһән эдл хәэртэ бол», – гиж Исус хәрү өгв.

²⁰ – Би цуг энүг күцэдүв. Дәкэд нанд ю кех кергтә? – гиж баахн көвүн сурв.

²¹ – Кемр буйн төгс күн болхар седхлэ, йовад эврәннь зөөрән хулдад, мөнгинь угатя улст түгәһэд өгчк. Тиигхлэ, теңгрт байн

зөөртэ болхич. Аш сүүлднь Нан тал ирэд, Намаг дахад йов, — гиж Исус келв.

²² Көвүн Исусин үгинь сонсчкад, икэр гейүрэд үлдв. Тер ик байн күн бөөж.

²³⁻²⁴ — Үнэр келжэнэв, байн күүнд Тенгрин орнд орхд басл берк юмн. Дэкэд болхла, байн күн тенгрин орнд орснд орхнь темэн зүүнэ сүвэр орсн амр, — гиж Исус сурхульчнртан келв.

²⁵ Энүг соңссн сурхульчнр дегд икэр өврцхэв.

— Тиигхлэ кен эмэн аврж чадхмб? — гиж тедн сурцхав.

²⁶ — Күн эмэн аврж чадшго, Бурхн күүнэ эм аврж чадх, — гиж Исус теднүр ширтж хэлэхэд келв.

²⁷ — Бидн бээсэн үлдэхэд, Таниг дахж йовхинь Та үзэд бөөнөлмт? Ода олзнь ямаран болхмб? — гиж Пётр Исусас сурв.

²⁸⁻³⁰ — Орчлң шинэр үүдхлэ, Күмни Көвүн тенгрин туурмжин ширэд суухла, тадн, Намаг дахсн сурхульчнр, Израилин арвн хойр уңг-тохм зарһла харһулхар арвн хойр ширэ эзлж суухит. Мини төлө герэн, ах-дүүнрэн, эк-эцкэн, үрдэн, төрскн назран үлдэсн күн болһн зун холван ик олз авх. Цагнь ирхлэ, мөнк жирһл эдлх. Зуг хамгин түрүнкнь хамгин сүүлнкнь болх. Сүүлнкнь — хамгин түрүнкнь болх.

Уста үзмин көдлөчнр

20 — Тенгрин ориг юунла дүнцүлж болхмб? Үлгүрлхд: Нег герин эзн өрүн өрлэ босад, эврэннь уста үзм тэрсн назрт көдлх көдлөчнриг нээмөдлхэр йовсмн. ²Өдрт нег цаһан мөнг авхит гиж тер көдлөчнрлэ бооцад, уста үзм урһсн назрур илгэв. ³Өрүн йисн часла тер базрин талвнд ирэд, көдлмш уга зогсжасн эмтиг үзв. ⁴Эзн теднд:

— Тадн бас мини уста үзм урһдг назр тал йовтн, Би тадна көдлмшин көлситн өгхв, — гив.

Тедн йовцхав. ⁵Һал үдлэ арвн хойр часла, хурвн часла бас тер тиигв. ⁶Тавн час болад ирхлэ, тер дэкэд базрин талвнд ирэд, тенд зогсжасн эмтиг үзэд:

— Өдрин дуусн көдлмш угаһар ю хээж энд зогсжахмт? — гиж сурв.

⁷ — Маднд күн көдлмш өгчөхш, — гиж тедн хэрү өгцхэв.

— Тадн бас мини уста үзм тэрсн назрур йовцхатн, — гиж эзн келв.

⁸ Асхн болад ирхлэ, эзн эврэннь хардачдан келжэнэ:

– Көдлэчнриг цуглулад, көлсинь өгэд йовулчк. Эклэд сүл ирсн көдлэчнрт мөнгинь өг, дэкэд түрүн ирсн көдлэчнрт жалвинь өгчк.

⁹ Асхн тавн часла ирсн көдлэчнр ирэд, күн болһн нег цаһан мөнг авцхав. ¹⁰ Түрүн ирсн көдлэчнр энүнэс ик мөнг авх саната бөөж. Зуг эдн бас нег цаһан мөнг авв. ¹¹ Мөнгөн авчкад, тедн эзнд:

¹² – Сүл ирсн көдлэчнр негхн час көдлв. Чи болхла, тедниг маднла эдлцүлвч. Бидн өдрин дуусн нарнд шатад көдлвидн, – гиж һундл өргж келцхэв.

¹³ Зуг эзн негнднь иигж келв:

– Би чамаг өөлүлсн угав, нөкд минь, чи нанла нег цаһан мөнгөр көдлмш кенэв гиж эс келлчи? ¹⁴ Көлсән авад хэр цааран. Би болхла сүл күүнд бас нег цаһан мөнг өгх санатав, ¹⁵ би мөнгөн эврэннь дурарн күүнд өгх зөв угавий? Намаг өгөнч гихэд, чи үлү үзжэнчи?

¹⁶ Тиигэд сүүлнкнь түрүнк болх, түрүнкнь сүүлнк болх.

Исус эврэннь үклин тускар һурвад келжэнэ

¹⁷ Исус Ерусалим балһснур темцж йовад, арвн хойр сурһульчнран эмтнэс хооран дуудж авад:

¹⁸ – Ода бидн Ерусалим балһснур йовжанавидн. Күмни Көвүг ах гелнүдин болн ном цөөлһэчнрин һарт бэрүлх, тедн Терүг цаажла харһулхар шиидх, буру номта улсин медэнд өгх. ¹⁹ Тедн наад бэрэд, малядж цокад, кирсд хадасар хадж алулх. Болв тер һурвдгч өдртнь эмдрх, – гиж Исус теднд онц келв.

Экин эрһн

²⁰ Дэкэд Зебедаһа гергн көвүдтәһән Исус тал өөрдж одад сөгдв. Тер Исусас юм сурхар седж.

²¹ – Юн кергтэв танд? – гиж Исус сурв.

– Тана орнд эн мини хойр көвүн Тана хаана ширән өөр суух гиж үгән өгтн. Негнь – барун талд, дарукнь зун талд суутха! – гиж тер күүкд күн келв.

²² – Тадн ю суржахан эврән меджэхшит! Мини үзх зовлнги тадн дааж чадхийт? – гиж Исус теднэс сурв.

– Чадхвидн, – гиж тедн хэрү өгв.

²³ – Мини зовлнгиг та хойр даахит, зуг Мини барун эс гиж зүн хартм суух зөв Би өгдгов. Эцкимм заасн эмтн тенд суух.

²⁴ Наадк арвн сурхульчнр энүг сонсчкад, ах-дү хойриг гем-шэцхэв. ²⁵⁻²⁸ Зуг Исус:

– Буру номта хаадуд эмтэн даждргинь, нойдуднь эмтн деер эзн болдгинь тадн меднэлмт. Тадн дунд тиим юмн болх зөв уга. Күмни Көвүн эмтиг зархар биш Бийнь теднд заргдхар ирж. Тер оln эмтиг килнцэснь сулдххин төлэ эмэн өгх зөвтэ. Тиим кевэр тадн тиигтн: тадна дундас алдр болхар седснь та-на зарц болтха. Ахлач болхар седснь мухла болтха, – гиж келв.

Хойр сохр күүг эдгэлһн

²⁹⁻³⁰ Тедн Ерихог үлдэхэд хархла, оln эмтн ардаснь дахж йовцхав. Хаалһин амнд хойр сохр күн суусн бөөж. Тедн Исусиг хажуһарнь йовж йовхинь сонсад:

– Деед Эзн! Давидин Көвүн мадниг өршөһич! – гиж хээк-рцхэв.

³¹ Эмтн тедниг хөрэд, дууһан таттн гиж келцхэв, зуг тедн улм чанһур:

– Деед Эзн! Давидин Көвүн мадниг өршөһич! – гиж хээк-рцхэв.

³² – Нанас таднд юн кергтэ? – гиж Исус зогсад тедниг ду-удж келв.

³³ – Деед Эзн! Мана нүднд хара орулыч! – гиж тедн сурцхав.

³⁴ Исус теднд сана зовад, нүднднь һаран күргв. Агчмин зуур тер хойр күүнэ нүднд харан орв, тедн Исусиг дахж йовцхав.

Ерусалим балһснд байрта орж ирлһн

21 ¹⁻³ Ерусалимур өөрдж ирэд, Олив уулын ташуд бөөсн Бет-пэг тал күрсн цагла Исус хойр сурхульчнриг илгэхэд келв:

– Эн өмнтн бөөсн хотнур йовтн. Тенд уята баахн элжгниг эктөһөн зогсжахинь тадн үзхит. Боодһаһинь төөлөд, тедниг на-аран көтлж авч иртн. Керм эзнь таднас юнгад малм авчахмт гиж сурхла, эдн Деед Эзнд кергтэ болжана, удл уга хэрү илгэх гитн.

4-5 — Ерусалим хотнахнд келтн! Тана номһн зангта хаантн элжгн деер, баахн элжгн деер сууһад аашна!* — гисн ээлдэчин үг бүттхэ гиж тиим юмн учрсмн.

6-7 Сурһульчнр йовад, Исусин келсиг цугинь күцэв. Баахн элжгниг эктәһинь авч ирэд, деернь хувцан хаяд, Исусиг суулһв. 8-9 Йовсн хаалһднь оһн әмтн өмсж йовсн хувцан делгж хайцхав. Зәрмнь моддын ноһан бүчрмүдинь таслад, хаалһднь хайцхав.

— Давидин Көвүн тууртха! Деед Эзнэ нерн деерэс ирснь әдстә болтха! Бурхн тууртха! — гиж Исусин өмн ард бийднь йовсн оһн әмтн хәәкрсмн.

10 Исусиг Ерусалим балһснд орж ирхләнһ, балһснд бәәсн оһн әмтнә зүркнһ догдлв.

— Энтн кен гидг күмб! — гиж тедн хоорндан сурцхав.

11 — Эн Һалильһ һазрин Назаретас ирсн Исус гидг әәлдәч, — гиж зәрм әмтн хәрүднһ келдг бәәж.

Исус һол сүмд

12 Исус һол сүмд ирэд, юм хулдж авчасн болн хулд кежәсн улсиг һарһж көөв. Мөһг сольдг улсин ширәһинь, көглжрһ хулддг әмтнә сандлынһ көлврүләд хайчкв.

13 — «Мини герм — мөргүлин гер болж нерәдгдх», — гиж Бурхна Бичгт бичәтә. Тадн энүгәр «деермчнрин бәәр кежит!» — гиж Исус теднд келв.

14 Һол сүмд Исус тал сохр, доһлн әмтн өөрдцхәв, Исус тедниг гемәснһ эдгәв. 15 Ах гелнгүд, ном цәәһһәчнр Исусин кесн өвәрцсиг үзәд, «Давидин Көвүн тууртха!» — гиж хәәкрсн бичкн күүкдиг үзәд, хорнһ буслад уурлцхав.

16 — Әдниг ю келжәхинь чи сонсжанчи? — гиж тедн Исусас сурцхав.

— Сонсжанав, «Чи үрдүдин болн нилхдин амар бийдән магтал өргләч!» — гисинь умшсн уга биләт? — гиж Исус хәрү өгв.

17 Цааранднь Исус тедниг үлдәһәд, балһснас һарад, Бетәнһһ гидг хотнд одад, тенд хонсмн.

* *Элжгиг унад орж ирснһ* — эв авч ирснә темдг; мөриг унад орж ирсинь — дәәнә темдг.

Инжр модыг харалһи

¹⁸Өрүн босад Исус хэрү Ерусалим балһснур йовж йовла, зууран геснь өлсв. ¹⁹Хаалһин амнд урһжасн инжр модыг үзэд Исус өөрдв. Зуг хамтхаснас даву юм эс үзсн учрас:

– Чини бүчр деер дэжж темсн бичэ урһтха! – гиж келв.

Тер дарунь инжр модн хагсад хумхарж одв. ²⁰Энүг үзсн сурһульчнр ик гидгэр өврцхэв.

– Эн модн тиим шулун юнгад хагсж одсмб? – гиж тедн сурцхав.

²¹⁻²² – Үнэр келжэнэв. Кемр тадн маһдл угаһар иткхлэ, тадн Мини кеснэс үлү юм кеж чадхит. «Ормасн кендрэд, тенгсин уснд ун!» – гиж эн уулд келхлэтн, тадна келсэр болх. Кемр тадн иткхлэ, зальврж ю эс сурв чигн сурсан авхит, – гиж Исус хэрү өгв.

Исусин йосн

²³Исус хол сүмд орад, эмтиг ном умшж дасххла, ах гелнүд болн толһачнр Исус тал өөрдэд:

– Кенэ йосар Чи тиигж кежэхмч? Кен чамд тиим йос өгв? – гиж келцхэв.

²⁴⁻²⁵ – Би таднд бас нег сурвр өгнэв. Кемр тадн хэрүһинь өглэ, Би таднд кенэ йосар тиигж кежэхэн бас келж өгнэв. Йохана кирслһн альдас ирсмб, тенгрэсий эс гиж эмтнэсий? – гиж Исус келв.

Тедн хоорндан күүндцхэв, кемр «Тенгрэс» гихлэ, тер: «Юнгад тадн Йоханд эс итквт?» – гиж сурх. ²⁶«Эмтнэс» гихлэ, эн улсас өэсн күрчэнэ, юнгад гихлэ, цуһар Йоханыг аэлдэч гинэ.

²⁷ – Меджэхшвидн, – гиж тедн хэрү өгцхэв.

– Тиигхлэ кенэ йосар тиигж кежэхэн, Би таднд бас келшгов.

Хойр көвүнэ туск үлгүр

²⁸ – Нег күн хойр көвүтэ бөөж. Нег дэжж тер ик көвүндэн:

– Көвүн минь, эндр уста үзм тэрсн һазрур йовад, көдлхнчн! – гинэ.

²⁹ Тернь:

– Көдлшгов, – гиж келнэ.

Зуг бээжәһәд, уха-санаһан сольж йовв. ³⁰Эцк бичкн көвүн-дән бас тиигж келв. Тернь:

– Аав минь, ода йовнав, – гичкәд йовсн уга.

³¹Тадн ю санжанат? Эн хойр көвүнәс кен эцкиннь үг сонссмб? – гиж Исус сурв.

– Түрүңкнь, – гиж тедн хэрү өгв.

– Үнөр келжәнәв, алв цуглулгчнр болн хуульч күүкд улс таднас түрүн Бурхна орн-нутгт тусх. ³²Юңгад гихлә, Йохан таднд чик хаалһ зааж ирсмн, зуг тадн терүнд итксн угат. Алв цуглулгчнр, хуульч күүкд улс болхла терүнд иткцхәв. Тадн Энүг үзә бәәсн бийнь килнцтә жирһлән үлдәсн угат, терүнд итксн угат, – гиж Исус келв.

Уста үзмин туск үлгүр

³³– Дәкәд нег үлгүр сонстн. Нег нойн бәәж. Тер эврә һазрта бәәж. Тендән уста үзм тәрәд, Терүг хашаһарн хашалад, уста үзм шахдг нүк малтад, харулын цамхаг тосхад, уста үзмән көдләчнрт нәәмәдлж өгв. Бийнь хол һазрт одсмн. ³⁴Темс цуглулх цагнь ирхлә, темсән авхар нойн көдләчнр тал ялчнран илгәнә. ³⁵Зуг тедн ялчнринь бәрж авад, негинь цокад, дарукиннь эмнь таслад, хурвдгчинь чолуһар үктлнь цокж. ³⁶Эзнь талдан ялчнриг илгәнә. Теднә тонь урдкас ик бәәж. Көдләчнр тедниг бас тиигнә. ³⁷Аш сүүлднь, Эзн Көвүһм тевчх гихәд Көвүһән илгәнә. ³⁸Зуг Терүг үзчкәд, тедн «Эн өнчән авх күн, энүг алчкад, өнчинь авий!» – гихәд ³⁹көвүг бәрж авад, уста үзм тәрсн һазрас авч һарһад, цокад алчкв. ⁴⁰Уста үзмин Эзнь хэрү ирхләрн эн көдләчнриг яах тер? – гиж аштнь Исус сурв.

⁴¹– Ик әәмшгтәһәр цаажлж алх! Уста үзмин олз цагтнь өгдг талдан көдләчнрт өгх! – гиж тедн хэрү өгцхәв.

⁴²– «Тосхачнрин һолсн чолун герин өнцгин һол чолун болв. Бурхн эн өвәрцтә керг күцәсмн. Бидн энүг үзләвидн. ⁴³⁻⁴⁴Эн чолун деер унсн күн цокгдх. Зуг күүнә толһа деер эн чолун унхла, дарад алчкх» гисн үгмүд Бурхна Бичгт умшсн угавт? Тер учрар Би келжәнәв таднд, Бурхна йосн таднас булаж авгдад, олз өгдг улст өггдх, – гиж Исус келсмн.

⁴⁵⁻⁴⁶Исусин келсн үгмүд сонссн ах гелнүд болн паршмуд Исусиг теднә тускар келжәхинь медцхәв. Тедн Исусиг бәрж авхар седж, зуг Исусиг әәлдәч гиж тоолжасн улсас тедн әәдг бәәж.

Хүрмин туск үлгүр

22 Исус дэхэд нег үлгүр келв.

² – Теңгрин йосн гисн эн: Нег хан көвүндөн хүрм кежэнэ. ³Зарцнран илгәһэд, гиичнриг дуудулна. Зуг ирх әмтн ирхәр седсн уга. ⁴Тиигхлә тер талдан зарцнриг илгәнэ.

– Тарһн малан алад, махна сәәнәснь хот белдчквидн. Тадниг күләжәнәвидн. Мини көвүнә хүрмд иртн, – гиж теднәр зәнт илгәнэ.

⁵Зуг тедн хаана үгиг оныгтан авлго, тал талдан эврәннь кергәрн тарад йовж одцхаж. Негнь – кеерәгшән, дарукнь хулд-гү-үлгә кехәр йовж одв. ⁶Зәрмнь болхла, зарцнринь бәрж алад, му келәд алчкв. ⁷Хан уурлад, тер алач-булачнриг алад теднә бәәсн балһсиг шатачктн, гиж эврәннь цергчнртән зәрлг өгнә. ⁸Цааранднь хан эврәннь зарцнртан иигж келнә:

– Бидн нәәрт белнвидн. Мини дуудсн гиичнр болхла хүрмд ирх ач уга бәәж. ⁹Тегәд балһсна уульнц болһнар йовад, харһсн улсиг цугтаһинь хүрмин нәәрт дуудтн!

¹⁰Зарцнрнь һазаран һарч йовад, оln әмтиг дуудж авч ирцхәнә. Тедн дунд сән чигн, му чигн улс харһж. Нәәрин хора гиичнрәр дүүрв. ¹¹Хан әмтиг үзхәр нәәрин хорад орж ирхләрн хүрмин хувц өмсл уга ирсн кү үзж.

¹² – Чи яһад хүрмин хувц өмсл уга нааран ирвч? – гиж хан терүнәс сурна.

Тернь тагчг, ә уга. ¹³Тиигхлә хан:

– Ән күүнә һар-көлинь күләд, харһһу һазрт хайчктн, тенд әмтн ик зовлң эдләд, шүдән хәврж оркрж уульх, – гиж зарцнртан зачна.

¹⁴Дуудгдснь оln, онц сунһгдснь цөн болдг мөн.

Ална тускар

¹⁵Паршмуд һол сүмәс һарч йовад, Исусиг үгднь бәрж авхар хоорндан үгцнә. ¹⁶Тедн эврәннь сурһульчнран Херодын улсла хамднь илгәсмн.

– Багш, Чамаг үн келжәхинь бидн меднәвидн. Чи Бурхна заасар дасхнач. Тер учрар әмтн ю санжахинь чи оныгтан авхшич, күүнә чирә хәләхшич. ¹⁷Тегәд маднд келж өгхнчн, бидн

Римин хаанд алв өгх йостай аль угай? ¹⁸ Исус теднэ хар сана-
нинь медчкэд:

– Хойр чирэтэ улс! Намаг ю хээж сөрэд бээнэт? ¹⁹ Алв өгдт
мөнгөн Нанд үзүлтн, – гив.

Тедн Исус т мөнгөн үзүлв.

²⁰ – Кенэ дүр энд зурата, кенэ нерн бээнэ? – гиж Исус сурв.

²¹ – Римин хаана, – гиж тедн хэрүднь келв.

– Тер учрар хаана юмиг хаанд өгтн, Бурхна юмиг Бурхнд
өгтн, – гиж Исус келв.

²² Эн үгмүд соңсад, тедн ик алң болад, Исусиг үлдөхэд, харад
йовж одцхав.

Эмдрлһнэ тускар

²³ Тер цагт Исус тал цадукмуд ирцхэв. (Тедн үксн эмтн эмдр-
шго гиж иткдг бээж.)

²⁴ – Багш! Моше маднд: кемр үрн уга күн өнгрхлэ, терүнэ
дүнъ авалинь авад, ахиннь тохминь залһтха. ²⁵ Манахнд ах-дү
долан күн бээж. Элэднь гер авад, үрн угаһар өнгрэд, гергэн
дүүдэн үлдэв. ²⁶ Тиим кевэр хойрдгчнь, хурвдгчинь болн ах-дү
долан тиигж өнгрв. ²⁷ Теднэ хөөн күүкд күн өнгрж. ²⁸ Үксн
эмтн эмдрсн цагт тер ах-дүүһин кенәннь гергн болж һархмб?
Тер күүкд күн цуг ах-дүүһин болһна гергн билэлм? – гиж тедн
сурцхав.

²⁹ – Тадн Бурхна Бичгиг болн Бурхна күчиг эс меддг төлөд
буру ухалжанат. ³⁰ Үксн эмтн эмдрхлэнь гер авдго, күүнд оддго
болна. Тедн Бурхна элчнрлэ эдл болна. ³¹ Бурхн үксн күн эмдр-
нэ гиснэ тускар ю келсинь тадн умшсн угавт? ³² «Би Абрахамин
Бурхн, Ицхакин Бурхн болн Яковин Бурхнв», – гиж Бурхн
келсмн. Зуг Бурхн – үксн эмтнэ биш, эмд эмтнэ Бурхн мөн.

³³ Исусиг соңссн эмтн терүнэ номд икэр өврцхэв.

Алдр заавр

³⁴ Паршмуд Исусиг цадукмудын амнь хаасинь соңсад, цуһар
хамдан цуглрцхав. ³⁵⁻³⁶ Терүнэ дундас нег ном цээлһэч Исусиг
үгднь бөрж авхар:

– Багш, Закана ямаран зааврнь хамгин һол чинртэв? –
гиж сурв.

³⁷ – «Халун зүркэрн, эрүн седклэрн, бээсн уха санаһарн эврәннь Деед Эзн Бурхндан дурта бол». ³⁸ Эн хамгин түрүнк болн хамгин хол чинртэ заавр. ³⁹ Хойрдгч заавр түрүнк заавр-ла эдл «хажудк күүндөн бийдөн дурта кевэр дурл». ⁴⁰ Эн хойр хол зааврмудар эркн биш Закан болн аэлдэчнр тогтна, – гиж Исус келв.

Бурхна илгэсн Аврачин тускар

⁴¹⁻⁴² Цааранднь Исус өөрнө хурсн паршмудас сурв:

– Бурхна илгэсн Аврачин тускар ю санжанат? Тер ямаран унг-тохмта?

– Тер Давидин тохмин үдл, – гиж тедн хэрүдн келв.

⁴³ – Тиигхлэ юнгад Бурхна Сэкүсэр дүүрхлэрн Давид Терүг Деед Эзн гиж нерэдэд, иигж келсмб: ⁴⁴ «Чини өшэтниг дилж көлдчнь эс хайтл, Мини барун бий тал сууж йов, – гиж Деед Эзн мини Деед Эзнд келсмн». ⁴⁵ Тегэд кемр Давид Терүг Деед Эзн гиж келхлэ, яһж Тер Давидин унг-тохмин үдл болж чадхмб? – гиж Исус сурв.

⁴⁶ Күн Исуст хэрү өгч чадсн уга. Тер өдрэс авн Исуст сурвр өгх дурн кенд чигн дэжж күрсн уга.

Хойр чирэтэ улсиг гемшэлһн

23 Цааранднь Исус эврәннь сурһульчнрт, оln эмтнд иигж келв:

² – Ном цөөлһэчнр, паршмуд Мошен зака цөөлһх йос харган бөржөнө. ³ Тер учрар теднэ келсн ном соңсад, теднэ заасар кетн, зуг тедниг дураж, үлгүр авч үүлэн бичэ күцэтн. Тедн бийснь дасхжах номарн бөөхш. ⁴ Тедн күчр күнд аца овалж төвөд, эмтнэ нурһнднь үүрүлнэ, зуг бийснь нөкд болхар хурһан чигн көндөхш. ⁵ Зуг юм кехлэрн, тедн эмтн үзтхэ гиж кенэ. Тедн бийэн сөөхрүлэд маннадан болн харган Бурхна ном бичэтэ кенчр зүүдг болна, хувцна хормаһан залаһар утдулад кее-рүлнө. ⁶ Байр-нөөрт ирхлэрн, тедн ачта орм эзлхдөн дурта. Хурлд деегшөн һарад суулдна. ⁷ Балһсна талвнд ирэд зогсхла, эмтн тедниг күндлж «Багш» гиж мөндлхлэ, икэр таасцхана. ⁸ Тадниг багш гиж күн бичэ дуудтха! Тадн ах-дүүнр болжанат, Тадн негхн Багштат. ⁹ Һазр деер эцк гиж кү бичэ тоолтн! Тадн

ханцхн Эцктэт. Тер теңгрт бөөнө. ¹⁰Сурһмжлач гihэд тадниг күн бичэ дуудтха! Бурхна илгэсн Аврач тадна ханцхн сурһмжлач. ¹¹Тадна дунд хамгин икнь зарц болтха! Бийөн деегшлсн күн лавта кевэр дорацулгдх! ¹²Бийөн дорацулсн күн лавта кевэр деегшлх!

¹³Ном цөөлһөчнр, паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн Тенгрин йосиг оньслчкад, бийстн дотрнь орхшит. Орхар седсн күүг төрүц орулхар седхшит!

¹⁵Ном цөөлһөчнр, паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Негхн күүг номдан орулхар теңгс hatлж, hazp эргэд гүүлднөт! Кү номдан орулчкад, бийөсн дор кенөт! Тертн таднас шулун мөнк һалд тусх!

¹⁶Чавас, сохр жолачнр! Басл зовлнган эдлхит! Күн сүмэр андһар тэвхлэ, өнгөр тэвсн андһар болх! Сүмин алтар андһарлснь андһаран күцэх зөвтэ, гиж тадн өмтиг дасхнат!

¹⁷Чавас, сохр һөргүд! Алтн болн алтыг эрүлсн сүм хойраснь юн деер? ¹⁸Тэклин ширөһөр андһарлсн андһар юмн биш. Зуг терүн деер бөөсн бэрцэр андһарлсн андһаран күн күцэх зөвтэ, – гиж тадн бас дасхнат. ¹⁹Сохр улс! Бэрц болн бэрциг эрүлжэсн тэклин ширэ хойрас юн деер? ²⁰Тегэд тэклин ширөһөр андһарлснь ширэ деернь бөөсн юмар андһарлна. ²¹Сүмэр андһарлсн күн дотрнь бөөсн Бурхнар андһарлна. ²²Тенгрэр андһарлсн күн Бурхна ширөһөр болн ширэ деернь суусн Бурхнар андһар тэвнө.

²³Ном цөөлһөчнр, паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн тэрсн бадрашкac*, зорһдас** болн зирэс*** арвдгч хүвинь цуглулж авад, Бурхнд нерөдөд өгнөт. Зуг закана һол төрмүдиг, үнн чик бөөдлиг, өршөлтиг болн сүзигиг оньгтан икэр авхшит! Наадк юман мартлго, энүг бас күцэх кергтэ. ²⁴Сохр жолачнр! Тадн ундас бөкүниг шүүж хаяд, бүкл темэ зальгдг улс!

²⁵Ном цөөлһөчнр болн паршмуд! Хойр чирэтэ улс! Тадн ааһ-савиг хазаһаснь арчнат, ааһин дотркинь болхла ховдглж хулхалсн олзар дүүрн. ²⁶Сохр парш! Түрүлэд ааһ-савин дотркинь арч, тиигхлэ, терүнө һазакнь цевр болх.

* *Бадрашк* – мята.

** *Зорһд* – укроп.

*** *Зир* – тмин.

²⁷ Ном цээлхэчнр болн паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн ширдчкн үкэр мет тедн хазаһаснь сә-эхн болж медгднэ, дотркинь болхла күүнэ үкн цогцар болн яс-үсэр дүүрн. ²⁸ Тер учрар тадн хазаһас чик седклтэ болж медгднэт, дотрктн болхла килнцэр болн хойр чирэтэ йовдлмудар дүүрн.

Паршмуд болн ном цээлхэчнр цаажла харһх

²⁹ Цааранднь Исус иигж келв:

– Ном цээлхэчнр болн паршмуд, зовлнган эдлхит! Хойр чирэтнр! Тадн аэлдэчнрт үкэрмүд тосхнат. Чик седклтэ улсин бумблвс сээхрүлнэт. ³⁰ Тадн келнэт: «Бидн мана өвкнрин цагт эмд бээсн болхла, аэлдэчнрин асхрсн цуснд гемшэгдшго билэвидн». ³¹ Тиигэд тадн аэлдэчнриг алсн эмтнэ үрдүд гиж бийстн эврәннь тускар герчлжәнэт! ³² Ода эврәннь өвкнрин эклсн кергиг күцэтн! ³³ Тадн хойр көлтэ моһас! Мөңк һалас болн зарһас зулж чадшгот! ³⁴ Сонстн! Би таднур аэлдэчнриг, цецн ухата улсиг болн багшнриг илгэжәнөв. Зөрмнь тадн моднд телж хадж алхит, зәрминь хурлд малядж, хотнас хотн күртл көөхит. ³⁵ Тадн чик седклтэ улсин үклэс көлтэ икэр цаажлгдхит. Орчлң үүдснэс авн чик седклтэ улсин цус асхрлһнд тадн гемшэгдж килнцән эдлхит. Чик седклтэ Абелин асхрсн цуснас эклэд, тэклин ширэ болн һол сүм хойрин хоорнд Берекьян көвүнэ Зехарьян* асхрсн цусн күртл цугнь тадна толһа деер! ³⁶ Энүнэс көлтэ эн үйнр басл цаажлгдх гиж үнэр келжәнөв, – гив.

Ерусалимин тускар уульһн

³⁷ – Хээрн Ерусалим! Ерусалим! Чини улс аэлдэчнриг уга кенэ, Чам тал илгэсн эмтиг чолуһар цокж ална. Кедү дэжж Би чини үрдүдиг һуужмулмудан живр доран цуглуулсн така мет цуглулхар седлэв. Чини улс тиигхэр седсн уга! ³⁸ Тер учрар чини һол сүм хоосн болтха! ³⁹ Би чини улст келжәнөв: «Деед Эзнэ нерн деерэс ирснь эдстэ!» гиж эс келтл, Намаг үзшгот, – гийһэд Исус үгән төгсөв.

* Абель түрүңк алгдсн күн, Зехарья сүүлңк алгдсн күн. Цуг эн Хуучн Бооцанд бичэтэ.

Нол сүмин хольврлһна туск ээлдхл

24 Иисус сүмэс һарч йовхла, сурһульчнр сүмин бөөшнгиг үзүлхэр Иисус тал өөрдцхөв.

² – Цуг энүг үзжэнт? Энд нег чигн бүтн чолун үлдшго гиж Би үнэр келжэнэв. Цугнь хольврад, хамхрж одхинь тадн медх зөвтэт, – гиж Иисус келв.

Зовлц, көөлһн хойрин тускар

³ Иисус һанцхарн Олив уулд суусн цагт сурһульчнр өөрдөд:

– Тана келснтн кезэ учрхмб? Таниг хэрү ирж йовхин темдг цагин чилгчин темдг ямаран болхмб? Келж өгит маднд? – гиж сурцхав.

⁴ – Хэлэн бээтн! Эмтн тадниг меклвзэ! ⁵ Кесгнь Мини нер зү-үһэд, эмтиг меклэд, би Христос гиж келх. ⁶ Тадн өөрхн болжах, бас хол болжах дөөнэ тускар соңсхит. Зуг бичэ ээтн! Тиим болх зөвтэ. Зуг тер чилгч биш. ⁷ Нег келн эмтн талдан келн эмтнэ өмнэс босж дэврх. Нег орн-нутг талдан орн-нутгла дээллдх. Ик харһнлһна, һазр чичрлһнэ аюл энд-тенд учрх. ⁸ Цуг эн үрн төрхин өмн экиннь элк мошклһна эклц мет болх. ⁹ Тадниг басл зовах, дэкэд цокж алх. Келн-эмтн болһн Нанас келтэ таднд дурго болх. ¹⁰ Кесгнь итклөсн цухрад, нег-негндөн дурго болад урвх. ¹¹ Тер цагт кесг худл ээлдэчнр ирэд, оln эмтиг меклх. ¹² Хар үүлмүд немгдэд, кесгиннь дурнь киитрх. ¹³ Күцднь тесснь авргдх. ¹⁴ Зуг түрүлэд келн эмтн болһнд һазрин зах күртл Тенг-рин йосна туск Сэн Зөнг делгрх. Орн-нутг болһнд Сэн Зөнгиг авх арһ күртх. Тегэд чилгч ирх, – гиж Иисус келв.

Хоосрулжах жигшүртэ юмна тускар

¹⁵ – Нол сүмиг хоосрулжах жигшүртэ юмиг тадн эрүн бөөрнд үзхит. Энүнэ тускар ээлдэч Даниэл бичсмн. (Эн юн гидг юмб? Умшач энүнэ тускар ухалтха!) ¹⁶ Тер цагт Йудья һазрин эмтн уул темцэд зулж һартха! ¹⁷ Герин ора деер сууснь буухларн гер дот-рас юм бичэ автха! ¹⁸ Кеер бээсн күн дулан хувцан авхар, герүрн бичэ хэртхэ! ¹⁹ Тер цагт ацата болн үр көкүлдг күүкд улс басл муулян эдлх! ²⁰ Тана зулж йовлһн үвлэр, бемб өдрэр бичэ болтха гиж зальвртн. ²¹ Орчлң үүдснэс авн ода күртл болад уга, ик

нашута өдрмүд учрх. Хөөннь чигн тиим юмн болшго. ²²Кемр Бурхн тер өдрмүдиг эс ахрдулхла, нег чигн юмн эмд үлдж авргдшго билэ. Зуг шүүж авгдсн улсин төлө тер өдрмүд ахрдх. ²³Кемр таднд «Хэлэтн, энд Христос бээнэ» эс гиж «Тенд бээнэ» гиж келхлэ, бичэ итктн! ²⁴Юнгад гихлэ, худл Христосмуд болн аэлдэчнр ирх йовдл учрхла, шүүж авгдсн улсиг чигн меклхэр ик өвэрц, онц темдгүд үзүлх. ²⁵Соңсжант? Би таднд цуг энүг эртэснь келжэнэв. ²⁶Тегэд кемр: «Хэлэтн, Христос көдэд бээнэ!» – гиж таднд келхлэ, бичэ тиигэрэн одтн. Эс гиж: «Хэлэтн, эн герт Тертн бултж йовна» – гихлэ, бичэ күүнд итктн. ²⁷Тенгрин аһуг дорд үзгэс барун үзг тал цэкллһн керчснлэ эдл Күмни Көвүн хэрү ирх. ²⁸Үксн цогц кевтсн һазрт бүргд шовуд цуглрх.

Күмни Көвүнэ ирлһн

²⁹Тер нашута өдрмүдин хөөн генткн «Нарн унтрад, сар герл өгдгэн уурх. Одд тенгрэс унад, тенгрин күчнь көндрх». ³⁰Тиигхлэ тенгр деер Күмни Көвүнэ онц темдг үзгдх. Келн эмтн болһн нашудад оркрх. Тегэд Күмни Көвүг үүлн заагар алдр күчтэ болн туурмжта йовж йовхиг келн-эмтн болһн үзх. ³¹Алдр бүрә-бүшкүрин дун һархла, орчлнгин дөрвн үзгэс, һазрин нег захас талдан зах күртл бээсн Эврәннь шүүж авгдсн улсан цуглулхин төлө Күмни Көвүн элчнрэн лавта кевэр йовулх.

Инжр модна тускар

³²Эн инжр модыг хэлэж үлгүр автн. Терүнэ бүчр дүүрэд, көк шин хамтхасн һархла, зуна цаг өөрдж йовхинь тадн меднэт. ³³Тедү мет тадн: Цуг энүг үзэд медтн. Тер өөрхн, үүднэ өөр. ³⁴Үнэр келжэнэв, эн үйнр сольгдад уга бөөтл цугнь бүтх. ³⁵Тенгр һазр хойр уга болж одх, зуг Мини келсн үгмүд сольгдшго.

Күмни Көвүнэ ирх цагинь күн медхш

³⁶Тер өдрин болн цагин тускар келхлэ, энүнэ тускар күн медхш: Тенгрт бээсн Бурхна элчнр чигн, Көвүн чигн медхш, һанцхн Эцк меднэ. ³⁷Ноах бээсн цагт юн учрла, тиим юмн Күмни Көвүг хэрү ирхлэ учрх. ³⁸Тер өдрмүдт усна аюлын өмн эмтн хотан идлдэд, уулдад, гер авлдад, хөрд һарлдад бөөлэ.

Тиигэд тедн Ноах кермдэн ортл бөөһөд бээж. ³⁹Усна аюл ирэд, тедниг уга кетл, тедн тиим юмн болх гиж сансн уга. Күмни Көвүг хэрү иртл бас тиигж болх. ⁴⁰Тер цагт кеер бээсн хойр күүнэс негнь авгдх, наадкнь үлдх. ⁴¹Һуйр теермдсн хойр күүкд улсас негнь авгдх, наадкнь үлдх. ⁴²Бийэн сергг бэртн! Тадна Эзн ямаран өдрт ирхинь тадн медхшлмт. ⁴³Медтн! Кемер герин эзн хулхачиг гертнь орж ирхинь медсн болхла, тер сөөни дуусн унтлго, хулхачиг герүрн орулшго билэ. ⁴⁴Тер учрар бас белн бээтн! Күмни Көвүн тадниг эс күлэжэсн цагт лавта күрэд ирх.

Нээлвртэ зарц

⁴⁵Нээлвртэ ухата зарц гисн кемб? Талдан зарцмудыг ахлж, цагтнь хот өгх эзнэ өгсн даалһврта зарц. ⁴⁶Эзэн хэрж ирсн цагт кэдлмш кежэсн зарц хүвтэ. ⁴⁷Эврэннь һазран чигн Эзн терүнд лавта даалһж өгх, — гиж Би үнэр келжөнөв. ⁴⁸«Эзн кесгтэн иршго», — гийһэд, ⁴⁹наадк зарцнириг цокад, үүртөһөн хот-хоолан эдлэд, эркэн ууһад бээдг зарц — ухан уга зарц болжана. ⁵⁰Эзнь зарц эс күлэжэсн өдрт болн эс медсн цагт хэрж ирх. ⁵¹Тер зарцан догшн кевэр цаажлад, хойр чирэтэ улс бээсн һазрур орулх. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдэн хэврж оркрж уульх.

Арвн гижгтэ күүкдин тускар

25 — Тенгрин йосн иим болх. Арвн гижгтэ күүкд һартан шам авчксн күргиг тосхар һарч иржэнэ. ²Тавн күүкн ухата бээж, наадк тавнь ухан уга. ³Ухан угань шам авад, шамин тосинь авхан мартчкж. ⁴Ухатань шамта хамднь тоста сав авсн бээж. ⁵Күргн оратад ирхлэ, күүкд үрглэд унтж одна. ⁶Сөөни өрэллэ: «Күргн аашна, һарад тостн!» — гиж хээкрсн дун сонсгдна. ⁷Тер кемд күүкд серлдэд, шам сөөнэр герл өгтхэ гиж түүгэн ясж белдцхэнэ.

⁸— Шамин тос өгит, мана шамвидн унтрн гижэнэ, — гиж ухан угань ухата күүкнэс сурцхана.

⁹— Тосан танд өгхлэ, маднд күртшго. Лавкур одад, бийдэн тос хулдж автн, — гиж ухата күүкд хэрүднь келцхэнэ.

¹⁰Зуг тедниг тос авхар лавкур йовсн хөөн күргн ирж. Күргнлэ харһхар седэд, белн бээсн күүкд терүнлэ хамдан хүрмин нээрт йовцхана. Теднэ ардаснь үүдн хаагдна. ¹¹Үлдсн күүкд хөөннь ирэд:

– Деед Эзн! Деед Эзн! Үүдэн тээлит! – гиж сурцхана.

¹² – Үнэр келжэнэв, Би тадниг медхшв, – гиж күргн хэрү өгв.

¹³ Тер учрар оньдин бийэн сергг бэртн, юнгад гихлэ, тадн Күмни Көвүнэ ирх өдринь чигн, цагинь чигн медхшт.

Бурвн зарцин тускар

¹⁴ – Теңгрин йосна тускар дэкэд нег үлгүр сонстн. Нег нойн хол назрт йовхин өмн эврэннь зарцнран дуудж авад, зө-өрөн теднд даалһж үлдэж. ¹⁵ Нег зарцдан тер тавн миңһн алтн мөнг өгч, дарукднь – хойр миңһн, хурвдгчднь – нег миңһн алтн мөнг өгч. Күн болһнд арһ чадсарнь өгэд, хол назрт йовж одна. ¹⁶ Тавн миңһн алт авснь мөнгөн кергт орулад, немж дэкэд тавн миңһн олз авч ирнэ. ¹⁷ Хойр миңһн алт авсн зарцнь бас олз авч, тернь дэкэд хойр миңһ болв. ¹⁸ Нег миңһн алт авснь эврэннь эзнэ мөнгөн кеер авч одад, назрт булад хадһлна. ¹⁹ Кесг цаг давсна хөөн эзнэ ирэд, зарцмудас тооца авчана. ²⁰ Тавн миңһ авснь дэкэд тавн миңһ немэд авч ирнэ.

– Эзн минь, хэлэтн, та нанд тавн миңһн алтн мөнг өгвт, би танд дэкэд тавн миңһн олз авч ирүв, – гиж тер келнэ.

²¹ – Сэн, чи нээлвртэ сэн зарц. Чамаг бичкн юмнд итклтэ болсн төлэд, би чамд энүнэс ик керг даалһнав. Мини нээрт ир, – гиж эзн келнэ.

²² Дарукнь хойр миңһн олзта ирэд:

– Эзн, та нанд хойр миңһ өглэт, би танд дэкэд хойр миңһн олз кеһэд авч ирүв, – гиж келнэ.

²³ – Сэн, чи нээлвртэ сэн зарц. Чамаг бичкн юмнд итклтэ болсн төлэд, би чамд энүнэс ик керг даалһнав. Мини нээрт ир, – гиж эзн терүнд келнэ.

²⁴ Нег миңһн алтн мөнг авсн зарц ирв.

– Эзн, таниг догшн гиж би меднэв. Та эр үкр сааж, үснэснь тарг кетн гиж эмтнд зэрлг өгдг күнт. ²⁵ Би танас эәһэд, мөнгитн кеер булж хадһлав. Тертн эн бээнэ.

²⁶ Тиигхлэ эзн терүнд келжэнэ:

– Залху, муульта зарц! Чи намаг эр үкр сааж, үснэснь тарг кетн гиж эмтнд зэрлг болдгнь меддг болхла, ²⁷ чи мөнгөн хоршалһһна герт өгэд, олз юнгад эс авсмч? ²⁸ Эн күүнэс нег миңһ авад, арвн миңһн алтн мөнгтэ күүнд өгчктн. ²⁹ Тер учрар бэ-эснднь дэкэд немгдх, тер ик олзта болх. Угарад бээснэснь

бээсинь булаж авгдх. ³⁰ Эн керго залху зарциг харнгу hazрт хайчктн. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдөн хэврж оркрж уульх, – гиж тер нойн зарцнртан зэрлг болв.

Сүл өдрин зарһ

³¹ Күмни Көвүн хан болад ирх, Терүнлэ хамдан Бурхна элчнр ирх. Тер хаана ширэд суух. ³² Күмни Көвүнүр келн эмтн болһнас цуг улс ирх. Хөөдиг ямадас йилһжэсн хөөч мет Тер эмтиг хойр багд хувах. ³³ Хөөдиг барун бийд, ямадыг зүн бийд зогсах. ³⁴ Барун бийд зогсжасн эмтнд Хан:

– Мини Эцкэс эдс авсн эмтн наартн. Орчлң үүдэсн цагас авн таднд нерэдгдсн алвт ээлтн. ³⁵ Юңгад гихлэ, Намаг өлн бээсн цагт тадн хот өгэд цадхалат, ундаснн цагтм ундм хэрүллэт, хонх hazр хээжэсн цагтм гертэн хонуллат, ³⁶ нүцкн бээсн цагтм хувцллат, гемнжэхлэм, асрж хэлэлэт, түүрмд суусн цагтм Намаг төвкнүлхэр ирлэт, – гив.

³⁷ Тер цагт чик седклтэ эмтн:

– Деед Эзн! Таниг өлсжэсн цагт бидн кезэ хот өгсмб, ундаснн цагттн ундытн кезэ хэрүлсмб, ³⁸ хэр күн болсн цагттн кезэ хонулсмб, нүцкн бээсн цагттн кезэ хувцлсмб? ³⁹ Таниг гемтжэхлэ, кезэ асрж хэлэсмб? Түүрмд бээсн цагттн кезэ бидн ирсмб? – гив.

⁴⁰ Тиигхлэ Хан хэрүднь:

– Мини хамгин бичкн дүүдм кесн сээтн Нанд кесн сэ болж харла гиж үнэр келжэнэв, – гив.

⁴¹ Зүн бийд бээсн эмтнд Тер:

– Нанас цааран йовтн, му йорта эмтн! Эрлг болн терүнэ зарцнр орх мөнк halд ортн. ⁴² Юңгад гихлэ, Намаг өлсжэсн цагт тадн Нанд хот өгсн угат, ундасжасн цагтм ундм хэрүлж ус өгсн уга билэт. ⁴³ Хонх hazр хээсн цагтм гертэн хонулсн угат, нүцкн бээсн цагтм хувцлсн угат, гемнхлэм болн түүрмд суусн цаглам нанд нөкд болсн угат, – гив.

⁴⁴ Тиигхлэ тедн:

– Деед Эзн! Кезэ бидн Таниг өлсжэсн, ундасжасн, хонх hazр хээжэсн цагттн, хувц хээжэсн цагттн, гемтэ болн түүрмд суусн цагттн үзэд нөкд эс болвидн! – гиж хэрү өгцхэв.

⁴⁵ Тиигхлэ хан:

– Мини хамгин бичкн дүүдм тусан күргж юм эс кесн болхла, Нанд тусан эс күргснлэ эдл юмн гиж би үнэр келжэнэв. ⁴⁶Эдн мөнк цаажла харһх. Чик седклтэнь мөнк жирһл эдлх, – гив.

Исусиг уга кехин туск үгцлһн

26 Исус цуг келсн үгэн төгсөһөд, эврэннь сурһульчнртан: ²– Песахин нэр күртл хойр өдр үлдснй тадн меднт? Күмни Көвүнэс урвж Терүг ик кирсд хадж эмнэснь ханцулх, – гиж келв.

³Тер цагт ах гелнгүд болн Израилин толһачнр Кээп гидг ах гелнгин бээшнд ирэд, ⁴Исусиг нууцар бэрж авад, эмнэснь яһж ханцулхнй үгцв. ⁵Зуг эмтн медж, буцлт бичэ өргтхэ гнхэд байрин өдрмүдт биш талдан өдрт кех юман кехмн гиж тедн келцхэв.

Исусиг Бетэньяд каңкнсн үртэ тосар түрклһн

⁶Исусиг Бетэнья хотна арсна гемэр урднь гемтсн Шимона герт бээсн цагт ⁷хот уужахла, нег күүкд күн каңкнсн сээхн үнр-тэ тос бичкн жүнһшу савд авч ирэд, Исусин толһа деер кев. ⁸Энүг үзсн сурһульчнр уурлад:

– Эн ик үнтэ тосиг иигж үрэхин ормд ⁹хулдад, яду эмтнд мөнгинь түгэж өгхм билэ, – гицхэв.

¹⁰Исус тедниг дурго болжахинь үзэд:

– Эн күүкд күүг юнгад көндөһөд бээнэт? Энтн Нанд сэ кев! ¹¹Угатыя яду эмтн тадн дунд оньдиндэн бээх, Би болхла таднла оньдин бээшгов. ¹²Эн күүкд күн Мини толһад тос келхэд, Мини цогц оршахар белдженэ. ¹³Үнэр келжэнэв, Сэн Зэнг цөөлһгдсн һазрт эн күүкд күүнэ кесн йовдлын тускар тодлж келгдх, – гив.

Йуда Исусиг урвхар зөвшәрв

¹⁴Тиигхлэ арвн хойрин негнь, Йуда Искериот ах гелнгүд тал йовад:

¹⁵– Таднд Исусиг бэрүлхлэ, нанд ямаран шаңнлт өгхвт? – гиж сурв.

¹⁶Тедн Йудад һучн цаһан мөнг тоолад өгчкв, тер цагас авн Йуда Исусиг бэрүлх цагинь күлэв.

Байрин хот

¹⁷ Эс искэсн хуйрин байр эклсн түрүнк өдр бөөж. Сурхульчнр Исус тал өөрдэд:

– Песахин хот альд белдхмб? – гиж сурцхав.

¹⁸ – Өөрк балһснд одад, Мини заасн күүнд: Мана Багш келүлв гийэд «Мини цагм өөрджөнө, чини герт Би сурхульчнр таһан Песахин хот эдлнөв», – гиж Исус келсмн.

¹⁹ Сурхульчнр Исусин келсн үгинь күцэв. Тедн Песахин хот белдв. ²⁰ Асхн болад ирхлэ, Исус арвн хойр сурхульчнр таһан ширэ эргж сууцхав. ²¹ Тедниг байрин хот эдлжэсн цагт Исус:

– Соцстн, тадн дундас негнь Намаг өшөтнө харт бөрүлж өгх, – гив.

²² – Деед Эзн минь, тер күн би биший? – гиж сурхульчнр икэр гейүрж хоорндан урлдад сурцхав.

²³ – Нанла хамдан нег ааһд харан тэвсн күн Намаг бөрүлж өгх. ²⁴ Күмни Көвүн Бурхна Бичгт заясн хаалһарн күцц йовх зөвтэ. Зуг Терүг бөрүлж өгсн күн басл муулян эдлх. Тер эс төрсн болхла, деер болх билэ, – гиж Исус теднд келв.

²⁵ – Багш, чи намаг тийгж кех гиж санжанч? – гиж Йуда сурв.

– Чи эврэн энүг келвч, – гиж Исус хэрү өгв.

Деед Эзнэ асхни хот

²⁶ Тедниг хотан эдлжэсн цагт Исус өдмг авад, Бурхнд ханлт өргэд, хуһлж хуваһад сурхульчнрт өгэд:

– Энүг авч эдлтн. Эн Мини Бий цогцм, – гиж келв.

²⁷ Ааһан авад, Бурхнд ханлт өргэд, сурхульчнр тан өгэд:

– Энүг авч уутн, ²⁸ энтн Мини цусн – Шин Бооцаг батлжах темдг. Эн цусн эмтнэ төлө, теднэ килнц тэвүлхин төлө асхрх.

²⁹ Мини Аавин орнд таднла хамдан шин чаһр эс уутл, Би эн чаһр дэж төрүц ууж чадшгов, – гиж Исус келв.

³⁰ Исусин үгин хөөн тедн Бурхнд магталын дуд дуулад, Олив уул тал йовцхав.

Исус Пётрин гөрдхин тускар келжэнэ

³¹ – Эн сөөһөр тадн цуһар Намаг үлдэхт. Энүнэ тускар Бурхна Бичгт: «Би Хөөчинь уга кехв, хөөднь тарж одх», – гиж бичэтэ. ³² Зуг үкэд босж эмдрснэ хөөн Би тадниг Һалилья гидг һазрт күлэхв.

³³ – Цугтан үлдэвв чигн, би Таниг төрүц хайшгов, – гиж Пётр Исуст келв.

³⁴ – Соңс! Эн сөөһөр эр така хээкртл, чи һурв дэкж Намаг медхшв гиж келхич, – гиж Исус Пётрт келв.

³⁵ – Танла хамдан үквчн би Таниг үлдэшгов! – гиж Пётр хөрү өгв.

Наадк сурһульчнр бас тиигж келцхэв.

Исус һанцарн зальвэржана

³⁶ Исус эврәннь сурһульчнртаһан, Гетсемән гидг модта һазрт ирэд:

– Намаг йовад зальврж иртл, энд күлэжэтн, – гив.

³⁷ Исус Пётриг болн Зебедана көвүдиг, ах-дү хойриг, авад, цааран йовв. Исусин зүркнһ бүтэд, Бийнь үүмэд бөөв.

³⁸ – Седклм уудьврта бөөнэ. Би үктлэн зовжанав. Тадн унтл уга Нанла хамдан бөөтн, – гиж Исус келэд, ³⁹ цааран йовж, һазр элкдж унад зальврв. – Эцк минь! Та эн зовлңгас Намаг гетлгк болвзат? Зуг Мини таалар биш, Тана таалар болтха!

⁴⁰ Исус сурһульчнрүр өөрдхләнһ, тедн нөөртөн диилгдэд унтж одсн бөөж.

– Тадн унтлго Нанла нег част серглң бөөж чадсн угат. Сөрлһнлэ харһшгон төлэ зальвртн. ⁴¹ Серглң бөөтн! Күүнэ сүмснһ чидлтэ, зуг цогцнһ чинән чидл уга, – гиж Исус Пётрт келв.

⁴² Цааран йовад, дэкн зальврв:

– Эцк минь! Кемр Та эн зовлңгас Намаг эс гетлгхлэ, кемр Би эн зовлңгиг даах зөвтэ болхла, Тана таалар болтха! ⁴³ Исус һурв-дад сурһульчнрүр өөрдхлэ, тедн үрглэд, саак кевөрн унтад кевтсн бөөж. ⁴⁴ Тедниг үлдэчкэд, Исус һурвдад урдк келсн үгөрн зальврв. ⁴⁵ Цааранднһ Исус сурһульчнр тал өөрдэд:

– Тадн одачн амрад кевтнт? Цагнһ ирв, Күмни Көвүг килнц-тэ эмтнэ һарт бэрүлжәнэ. ⁴⁶ Босад йовхм! Хэлэтн, Намаг бэрж өгх күн аашна, – гиж келв.

Исусиг ах гелңгүдин һарт бэрүлжәнэ

⁴⁷ Исусиг үгән келжәсн цагт генткн арвн хойр сурһульчн-рин негнһ Йуда үзгдв. Терүнлэ хамдан ах гелңгүдин болн тол-һачнрин илгәсн кесг улс һартан мод, үлд авчксн ирэд зогсцхав.

⁴⁸ «Мини үмссн күн Исус болх, Терүг бэрж авхит», – гихэд

Йуда теднлэ урдаснь үгцсн бээж. ⁴⁹Йуда тер дарунь Исус тал өөрдэд:

– Багш, мөнд! – гийгэд Исусиг халхаснь үмсв.

⁵⁰– Ухалсн кергэн ке, – гиж Исус терүнд келв.

Тиигхлэ харулчнр Исусиг бэрж авад йовн гихлэ, ⁵¹тер кемд Исусин нег сурхульч генткн үлдэн харһад, ах гелнгин зарцин чикинь тээрэд хайчкв.

⁵²– Үлдэн ормднь орулчк! Үлд өргсн күн үлдэс үкдмн! ⁵³Чи Намаг Эцкэсн сурж чадшго гиж санжанчи? Эцкм тер дарунь далн хойр миңн элчнрэн эс гиж Терүнэс үлү ик элчнриг илгэх билэ. ⁵⁴Зуг тиигхлэ Бурхна Бичгт бичэтэ үгмүд яһж күцхмб? Цуг эн учрх зөвтөлм! – гиж Исус тер сурхульчд келв.

⁵⁵Дэкэд Исус ирсн өмтн тал хэлөһэд:

– Мууха кевэр тадн үлдэн, модан атхчкад, Намаг авхар ирсмт? Би тиигглэн деермч биш! Өдр болһн Би хол сүмд өмтнд ном цөөлһдг билэв, тадн Намаг бэрж авдго билэт. ⁵⁶Зуг ээлдэчнрин үгмүд бүтгэх гийгэд, цуг эн учржана, – гиж келв.

Тиигхлэ сурхульчнр Исусиг үлдөһэд, зулж гүүһэд йовж одцхав.

Исус Деед хургин өмн

⁵⁷Исусиг бэрж авсн улс Терүг Көөп гидг ах гелн тал авч ирцхэв. Тенд ном цөөлһэчнр болн толһачнр цуглрад белн сууж. ⁵⁸Пётр нууцар теднэ ардас ах гелнгин гер күртл йовж. Герин хаза үлдэд, цааранднь юн болхинь гетэд сууж. ⁵⁹Ах гелнгүд болн Деед хург Исусиг алхин төлэд, Терүнэ өмнэс герчлх худл герчнриг олж авхар шунцхаж. ⁶⁰Кесг улс худлар герчлв чигн, тедн ик күцэмжтэ юм кеж чадсн уга. ⁶¹Аштнь хойр герч күн үг келцхэв:

– Эн күн: «Би Бурхна сүмиг хамхлад, һурвн өдрин болзгт шинэр тосхж чадхв гилэ», – гиж тедн келцхэв.

⁶²– Эднэ гемшэлин өмнэс ю келхмч? – гиж ах гелн босад, Исуст келв.

⁶³Зуг Исус э һарсн уга. Тиигхлэ ах гелн келжэнэ:

– Эмд Бурхна нернэ төлэ кел! Чи Христос Бурхна Көвүнвчи?

⁶⁴– Энүг чи келжэнэч! Энүнэс үлү Би келжэнэв танд: эндр өдрэс авн Күмни Көвүг хамгин күчтэ Бурхна барун һарт

суусинь, тенгрин үүлн деегүр йовж йовхинь үзхит! — гиж Исус келв.

⁶⁵Тиигхлэ ах гелн өмссн хувцан шуулад келв:

— Энтн Бурхна тускар му келв! Дэкэд герчнриг юнгад хээжэхмт? Бурхна нериг эн яһж бузрдулжахинь тадн ода сонсвт!

⁶⁶Шиидврэн келтн!

— Эн бурута! Үкх зөвтэ! — гиж тедн хэрүдн хээкрцхэв.

⁶⁷Энүнэ хөөн эмтн Исусин чирэдн нь нульмад, халхарнь ташад, басл икэр цокцхав.

⁶⁸— Кен чамаг ода цокв, Христос, тааж кел маднд, — гиж тедн наад бэрцхэв.

Пётр Исусас урвснь

⁶⁹Пётр герин хаза суусн бээж. Терүн тал нег зарц күүкд күн өөрдөд:

— Чи бас Исусла хамдан билэч, — гиж тер келв.

⁷⁰— Юуна тускар чамаг келжэхинь би меджэхшв, — гиж Пётр гөрдж келв.

⁷¹Пётриг хашан үүднд йовад зогсхла, талдан зарц күүкд күн үзэд:

— Эн күн Назаретин Исусла бас билэ, — гиж өөрн зогссн эмтнд келв.

⁷²Пётр саак кевөрн гөрдж андхарлв:

— Би эн күүг медхшв, таньхшв!

⁷³Удл уга герин хаза зогссн эмтн Пётрүр өөрдэд келцхэв:

— Чи теднлэ хамдан бас билэч, келсн келэрчн медгдженэ-видн.

⁷⁴Пётр Бурхиг зааж дэки андхарлад:

— Би эн күүг таньхшв! — гиж келв.

Тер кемд эр така хээкрв. ⁷⁵«Эр така хээкртл чи һурв дэжж Намаг медхшв гиж келхич» — гисн Исусин үгмүдиг Пётр тодлв, тер кеерэгшэн һарад һашудад уульв.

Исусиг Пилатын һарт бэрүлһн

27 ¹⁻²Өрүн өрлэ ах гелн гүд болн толһачнр селвцэд, Исусиг үклин цаажла харһулх шиидвр авцхав. Тедн Исусиг күлэд, Пилат гидг Римин һардачин һарт бэрүлв.

Йудан үкл

³Урвач Йуда Исусиг үкллэ хархулх цааж батлсинь медсн цагт бийэн гемшэхэд, ах гелнгүдт болн толһачнрт хүчн цаһан мөнгинь хэрү өгэд:

4 — Би ик килнц кечкүв, би нүл уга күүг урвсн бээжүв, — гив.

— Мана юн кергв? Эн мана керг биш, чини керг, — гиж тедн хэрү өгв.

⁵Йуда цаһан мөнг сүмд хайчкад, цааран зулж йовад, хоолан боож үкж одв. ⁶Ах гелнгүд мөнгинь авад:

— Эн мөнгиг сүмин сангд тэвхм биш, эн цуста мөнгн, — гицхэв.

⁷Тедн хоорндан селвцэд, бүһш кедг күүнэ һазр хулдж авхар шиидцхэв. Тенд хэр эмтиг оршахм гиж тедн келцхэв. ⁸Тер учрар тер һазр Цуста һазр гиж ода күртл нерэдгднэ. «⁹Израилин көвүд хүчн цаһан мөнгэр үнлсн Терүнэ үниг авад, ¹⁰Деед Эзн заасар нег бүһшчас һазр хулдж авцхав», — гисн ээлдэч Еремыа келсн ээлдхл бүтв.

Исусиг мөшклһн

¹¹Исус һардачин өмн зогсв.

— Чи Йудья улсин ханвчи? — гиж һардач сурв.

— Чи тиигж келжэнэч, — гиж Исус хэрү өгв.

¹²Ах гелнгүд болн толһачнр Терүг гемшэхлэ, Исус үг келлго тагчг бөөв.

¹³— Чи сонсжахшийчи? Чини өмнэс кедү гемшэлһн бээхинь үзжэнчи? — гиж Пилат Исуст келв.

¹⁴Зүг Исус э һарч, хэрүднһ нег чигн үг келлго һардачиг өврүлв.

Исусиг цаажла хархулһн

¹⁵Байрин өдрмүдт һардач эмтнэ эрлһэр түүрмд суусн кү сулдахадг бөөж. ¹⁶Тер цагт нег нертэ күн түүрмд суусн бөөж. Тер Бар-Аба гидг нертэ Исус бөөж. ¹⁷Эмтн олар хурсн цагт Пилат:

— Кениг сулдххмб? Бар-Аба гидг нертэ Исусиг эс гиж Бурхна Илгэсн Аврач гиж нерэдг Исусиг? — гив.

¹⁸Юнгад гихлэ, евреймүдин һардачнриг Исуст үлү үзэд, терүнэ һарт бөрүлсинь Пилат медэд бөөж. ¹⁹Пилатыг зарһчин өөдм деер суусн цагт авальнь:

– Эн чик седклтэ күүнд му юм бичэ ке. Сөөһөр энүнэ тускар му зүүд үзчкэд, би сөөни дуусн зовлав, – гисн зэнг зарцар илгэж.

²⁰ Тер саамд ах гелнгүд болн толһачнр:

– Бар-Абаг сулдхатн, Исусиг цаажлтн, – гиж келх кергтэ, гihэд эмтиг үгдэн орулж теднд келцхэв.

²¹ – Эн хойр күүнэс кениг сулдхх кергтэ? – гиж хардач өмтнэс сурв.

– Бар-Абаг! – гihэд өмтн хэрүднь хээкрцхэв.

²² – Бурхна илгэсн Аврач гиж нерэддг Исусиг яахмб? – гиж Пилат сурв.

– Кирсд хадж алтн Энүг! – гиж цуһар хэрүднь хээкрцхэв.

²³ – Ямаран му юм Энтн кесмб? – гиж Пилат өмтнэс сурв.

– Кирсд ал! Кирсд ал! – гihэд өмтн улм чанһур хээкрцхэв.

²⁴ Юмн тус эс болжахинь медэд, Пилат өмтн буцлт эклх гиж өөһэд, өмтнэ өмн һаран усар уһаһад:

– Эн күүнэ үклд би биш тадн бурута болхит, – гив.

²⁵ – Болг! Энүнэ үклд бидн, мана үрдүд бурута болтха! – гиж өмтн хээкрцхэв.

²⁶ Тиигхлэ Пилат Бар-Абаг төвөд, Исусиг малядсна хөөн кирсд цаажлтн, гиж закв.

Римин цергүд Исусар наад бэржэнэ

²⁷ Римин цергүд Исусиг хардачин бөөшнд авч одв. Исусин өөр цергүд цуглрв. ²⁸ Тедн Исусин хувцинь тээлэд, улан лавшг өмскв.

²⁹ Хатханчгта урһмлар гүрсн титм толһаднь күчөр өмскэд, барун хартнь мод бөрүлэд, өмннь өвдглж суулдад наад бөрөд:

– Йудья улсин хан мөнд болтха! – гиж хээкрцхэв.

³⁰ Дэкэд тедн Исусин чирэднь нульмад, толһаһинь модар цокцхав. ³¹ Цадтлан зоваж зовачкад, тедн Исусас улан лавшг тээлэд, бийиннь хувц өмскэд, кирсд цаажлхар авад йовцхав.

Исусиг кирсд телж хадһн

³² Харч йовад, тедн Күрэнэ балһснас йовж йовсн Шимон гидг күүг үзэд, Исусин кирсиг бөрүлв. ³³ Голгот гидг бөөрнүр ирхлөрн (Голгот – һавл гиж орчулдна) ³⁴ Исуст цөстэ ниилүлсн чһр өгв, Тер амсчкад, уухар седсн уга.

³⁵ Исусиг кирсд телж хадад, тедн Исусин хувцинь авхар жирв хайцхав. ³⁶ Дэкэд тедн Терүг гетэд сууцхав. ³⁷ Исусин толһа дээр бээсн моднд: «Исус – Йудья

улсин хан!» — гиж бичэтэ. ³⁸Төрүнлэ хамдан хойр деермчнр бас кирсд цаажлгдв. Негнь барун бийднь, дарукнь зүн бийднь. ³⁹Зууран йовж йовсн эмтн толһаһан зааляд, Исусиг му келцхэв.

⁴⁰— Не, сүмиг хольврулад, хурвн өдрт тосхж тэввч? Чи Бурхна Көвүн болхла, эмөн аврхнчн! Кирс деерэс бууж ирхнчн! — гиж тедн келцхэв.

⁴¹Ах гелнгүд, ном цөөлһөчнр болн толһачнр бас Исусиг наад бэрэд:

⁴²— Талдан эмтнэ эм аврдг билэ, Бийэн аврч чадхш! Иим бөөдлтэ Израилин хан болжана! Ода эн кирсэс буутха! Тиигхлэ бидн Энүнд итххвидн! ⁴³Эн Бурхнд нөөлжөлө. Кемр Эн Бурхнд кергтэ болхла, Бурхн ода Энүг харсж авртха! Эн Бийэн Бурхна Көвүн гиж нерөддг билэлм! — гиж тедн келцхэв.

⁴⁴Исусла хамдан кирсд телж хадулгдсн деермчнр бас тиим кевэр му келцхэв.

Исусин үжл

⁴⁵Үдин цаг ирхлэ, эргндк һазр генткн харһурв. ⁴⁶Хурвн час күртл харһу болв. Хурвн часин алднд:

— Эли! Эли! Лема сабахтани! (Еврей келнэс орчулхла: Бурхн минь! Бурхн Минь! Намаг юнгад үлдэсмч?) — гиж Исус бөөсн дууһарн чанһур келв.

⁴⁷Тенд бөөсн эмтнэс зэрмнь:

— Элиг дууджана, — гиж келцхэв.

⁴⁸Негнь гүүж ирэд, ишклн чанһар кенчр норһж, моднд ораһад, Исуст өргж өгв.

⁴⁹— Болх! Күлөжэ! Элья Энүг харсж авхар ирхм угай? Хэлэй! — гиж эмтн келцхэв. ⁵⁰Исусиг дэксн чанһур хөөксн хөөн эмнь тер даруны һарв. ⁵¹Нол сүмд бөөсн көшг деерэс ул күртлнь хойр энгрэд шуурв. Һазр догдлад, хад чолуд шуурад, ⁵²үкөрмүд секгдв. Бурхна кесг үксн улс үкөрэсн эмдрж ⁵³босад һарцхав. Хөөннь Исусиг үкөрэсн босж эмдрсн цагт тедн Ерусалим балһснд орж ирв, кесг эмтн тедниг үзцхэв. ⁵⁴Исусин цогциг манжасн Римин энгин цергин ахлач болн төрүнэ цергүд һазр чичрлһиг, учрсн юмиг үзэд ик гидгэр сүрдцхэв.

— Эн күн йосн Бурхна Көвүн бөөж, — гиж тедн келцхэв.

⁵⁵Тенд кесг күүкд улс бөөж. Тедн холас цугинь үзцхэв. (Тер күүкд улс Исусиг Һалильяс һарсн хөөн даһад, килмжән

өгэд, нөкд болж йовла.) ⁵⁶Тедн дунд Магдален хотна Марий, Марий (Яков Йосип ах-дү хойрин экнь) болн Зебедана аваль.

Исусиг оршалһн

⁵⁷Асхнднь Ариматъя хотнас Йосип гидг байн күн ирсмн, тер бас Исусин сурһульч бээж. ⁵⁸Пилатур ирэд, Йосип Исусин цогцинь сурв. Пилат цогцинь авх зөв өгв. ⁵⁹Йосип Исусин цогцинь авад, үнтэ цаһан эдэр ораһад, ⁶⁰хад чолунд шин кесн үкэрт оршав. Тер үкэрин амнь ик чолуһар хаачкад, йовж одв. ⁶¹Магдален хотна Марий болн ондан Мирьям үкэрин өмн тедүкнд суужасмн.

Үкэрин харул

⁶²Манһдуртнь бемб өдрлэ Пилатур ах гелнүд болн паршмуд ирцхэв.

⁶³— Ах Нойн! «Һурвн өдр давсна хөөн Би үкэрэсн босж эмдрхв», — гиж Тер худлч келсн билэ. Терүнэ үгмүд бидн мартсн угавидн, — гиж тедн келцхэв.

⁶⁴— Нөкэдүр күртл үкэринь харулх заквр цергүдт өг, эс гиж Терүнэ сурһульчнр ирэд, цогцинь хулхалж авчкад, «Тер үкэрэсн босв», — гиж эмтнд келцхэх. Тер худл урдк худлас дор болх.

⁶⁵— Эн харулыг автн, йовад үкэриг эврэ дуарн хэлэтн, — гиж Пилат теднд келв.

⁶⁶Тедн йовад, үкэрин амна чолунд тииз тэвчкэд, харулыг зогсаһад Исусин цогцинь манцхав.

Исусин амдрлһн

28 Бемб өдр давсна хөөн манһдуртнь өр цээхлэ Магдален хотна Мирьям, дарук Марий үкэриг хэлэхэр йовцхав. ²Генткн ик һазр чичрлһн болв. Бурхна элч тенгрэс бууж ирэд өөрдэд, үкэрин чолуһинь цааран түлкэд, деернь суув. ³Терүнэ чирэнь цэклсн цэкллһн мет болад, хувцнь пасн мет цаһан бээж. ⁴Харулчнр икэр өһөд, сүмснь һарн гив.

⁵— Бичэ ээтн! Кирсд алгдсн Исусиг тадн хээжэхинь би меднэв! ⁶Исус энд уга. Тер үкэрэсн босж амдрв. Энүнэ тускар Исус таднд урднь келсн билэ. Наартн, хэлэтн, Терүнэ кевтсн орм эн бээнэ, ⁷сурһульчнр тал шулуһар йовад: «Исус үкэрэсн

босж эмдрэд, тер таднас өмн Һалильяд ирх. Тенд тадн Исусиг үзхит», – гиж келтн. Келсн үгим соңстн, – гиж Бурхна элч күүкд улст келв.

⁸Тедн адһмтаһар үкэрэс һарад, сүрдж эәһэд бәэввчн дегц байрар дүүрэд, үзсэн келхэр, сурһульчнр тал гүүлдцхэв. ⁹Генткн Исус бийнь теднэ өмн зогсв.

– Менд бэнт? – гиж Тер келв.

Тедн Исус тал өөрдэд, көлднь һаран күргэд сөгдцхэв.

¹⁰– Бичэ ээтн! Йовтн, Мини ах-дүүнрт Һалилья тал йовтха гиж келтн, тедн Намаг тенд үзх, – гиж Исус келв.

Харулчнрин келсн үг

¹¹Күүкд улс йовж одсн цагт харулын эмтн ах гелнгүд тал йовад, учрсн юмна тускар цугинь келж өгв. ¹²Тедн толһачнрла селвцэд, харулчнрт дала мөнг өгэд келцхэв:

¹³– Мадн унтсн цагла сурһульчнр сөөһэр ирэд, Исусин цогцинь хулхалж авад йовж одла гиж эмтнд келтн. ¹⁴Кемр Римин һардач сурхла, бичэ ээтн. Тадн буру угат гиж бидн терүнд келхвидн.

¹⁵Харулчнр мөнгинь авад, теднэ келсэр кецхэв. Тегэд тер зэнт Йудья улс дунд тарв. Ода күртл тер зэнт бәәһэтэ.

Ик даалһөр

¹⁶Арвн негн сурһульчнр болхла Исусин заасар Һалильяд бәэсн уулур йовцхав. ¹⁷Зэрмнь икэр итклго бәэсн бийнь Исусиг үзэд, өвдглж сөгдв. ¹⁸Исус тедн тал өөрдэд келв:

– Тенгриг болн эн делкэг бөрх

Йосн Мини һарт бәәнэ.

¹⁹Тер учрар йовад

Делкэг бәэсн келн-эмтн болһниг дуудж,

Тедниг Мини сурһульчнр болһтн!

Эцкин, Көвүнэ болн Эрүн Сәкүснэ нерн деерэс

Тедниг уснд кирслтн!

Нанас соңссн зааврмудыг күцэх

²⁰Тедниг дасхж сурһтн!

Лавлж тодлж автн:

Орчлнгин чилгч күртл,

Би оньдин таднла хамдан.



Маркин бичсн Сэн Зэңг

Нүүр үг

Маркин бичсн дегтр Исус Христос гидг нертэ Бурхна Көвүнэ туск Сэн Зэңгэс эклжэнэ. Терүнд Исус хартан йоста, күцэмжтэ күн болж зургдж. Терүнэ хардгч йосн тархажан номднь, хар сэкүсд диилдг күчнднь, күүнэ килнц тэвж өглһнднь үзүлгдж. Эврәннь тускар келхлэрн, Исус күүнэс харсн көвүн болж келнэ. Исус күүнэ кесн килнц тэвж өгхин төлө ирсмн болжана.

Маркин бичсн Сэн Зэңг Исусин келсн үгэснь болн номаснь урд, Терүнэ күцэсн көдлмшинь хооднь, күчтэһэр үзүлжэх келвр мөн. Эклдннь ахрар Кирслэч Йохана тускар, Исусин кирслһнэ болн сөрх йовдлын тускар келчкэд, дарунь Терүнэ амдрлһнэ болн номин тускар автор эклэд бичнэ. Цаг давна, Исусиг дураж йовх улс Терүг сээнэр меддг болцхана, болв өшөгрннь улм харшлна. Товчлчч бөлгүдт Исусин һазр деерк жирһлин сүүлнц долан хонгин тускар бичэтэ, нег үлү Терүг кирст хадад телүснэ тускар болн амдрлтин тускар бичэтэ. Сэн Зэңгин дөрвлжн хавсрт орулсн хойр чилгчинь Марк бичсмн уга гиж ик зунь тоолжана.

Учр-утхин зура

Сэн Зэңгин эклц 1.1–13

Һалильяд Исусин церглт 1.14 – 9.50

Һалильяс Ерусалим орлһн 10.1–52

Сүүлнц долан хонг 11.1 – 15.47

Исусин амдрлт 16.1–8

Эмдрсн Деед Эзнэ ирлһн болн өөдлһн 16.9–20

Христосиг ирхин өмн Йохан амт белдэж бээнэ

1 Исус Христос гидг нертэ Бурхна Көвүнэ туск Сэн Зэңгин эклц. ²«Би Зэңгчэн урдасчн илгэнэв. Чини хаалһичинь белдх». ³«Деед Эзнд хаалһинь белдтн. Терүнэ жиминь ястн! – гисн көдэд хээкржэх күүнэ ду сонсжанав», – гиж ээлдэч Эшья бичсмн.

⁴Эмт уснд кирслдг Йохан Бурхна зэнгчнь болж ирсмн. Йохан эжго кедэд ирж бээсмн. — Килнцэн илднь медулсн күн килнцтэ жирлэн үлдэхэд, нанар уснд бийэн кирслтн. Тиигхлэ Бурхн тана килнцитн тэвж өгх, — гиж Йохан Бурхна ном тархасмн.

⁵Тегэд Йудья нутгин кесг улс болн Ерусалимин эмтн Йоханур ирж. Тедн килнцэн илднь келэд, Йордан холд Йоханар бийэн кирслцхэв. ⁶Йохан темэнэ килһсэр гүрсн хувц өмсэд, белкүсэн арсн бүсэр бүслдг бээж. Царцаха, зерлг зөгин бал хойрар гесндэн тежэл кеж йовж.

⁷⁻⁸— Мини ардас Ик Күчтэнь ирхмн. Нанд Түүнэ буршмгин бүчинь тээлх зөв уга. Би тадниг уснд кирслжэнэв, Тер тадниг Эрүн Сэкүсэр кирслх, — гиж Йохан зэнглсмн.

Исус Йоханар уснд кирслгдө

⁹Тер цагт Һалильян Назарет балһснас ирсн Исусиг Йохан Йордан холын уснд кирслсн болдг. ¹⁰⁻¹¹Исусиг уснас нарч йовтлнь генткн тенгр заагрсмн. Дарунь Эрүн Сэкүсн Бий деернь көглжрһн мет буужахиг Исус үзсмн.

— Энтн Мини Хээртэ Көвүн! Эн Намаг байрлулна! — гисн дун дарунь тенгрэс сонсгдж.

¹²Уснд кирслгдснэ хөөн Эрүн Сэкүсн Исусиг эжго кедэд одтха гиж. ¹³Дөчн хонгтан Исус зерлг аңгуд бээдг эжго кедэд бээсмн. Эрлг Терүг сөрүлсмн, Бурхна элчнр болхла Исуст дөң болсмн.

Түүн сурһульчир

¹⁴⁻¹⁵Йоханыг түүрмд Херод хан суулһсна хөөн Исус Һалильяд одад, оln эмтнд Бурхна Сэн Зэнг цөөлһж:

— Цагнь ирв! Тенгрин Йосн өөрдв! Килнцтэ жирлэн үлдэтн! Сэн Зэнгд итктн! — гисмн.

¹⁶⁻¹⁷Һалилья нуурин көвөһөр йовж йовад, Исус захсчнр Шимон Андрей ах дү хойриг үзж. Тедн уснд гөлмөн хайж йовцхаж.

— Наартн, Намаг дахтн! Би таднд эмт дуудж, мөнк жирллд орулж заанав, — гиж Исус теднд келж.

¹⁸Ах дү хойр түдл уга гөлмөн үлдэчкэд, дахад нарцхав. ¹⁹⁻²⁰Цааранднь йовж йовад, Зебедана Яков Йохан хойр көвүдиг Исус үзж. Тедниг онһц дотран гөлмөн ясад суусинь үзэд, Бийэн дахулхар дуудв. Эцкэн кедлэчнртэһинь онһц дотрнь үлдэчкэд, теднь дахад нарч.

Хар сәкүснд эзлгдсн кү эдгәлһн

²¹ Исусиг дахад, тедн Капернам балһснд ирж. Бемб өдр Исус хурлд одад сурһсн. ²²⁻²⁴ Исусин номинь сонсад, цугтан өврж. Учрнь иим: ном цөөлһдг улсла эдл биш ном сурһх зөвтә күн болж, Исус сурһж. Тер цагт хурлд хар сәкүснд эзлгдсн күн бәәж. Тер хәәкрж:

– Назаретас ирсн Исус, Танд маднас юн кергтә? Та мад-ниг уга кехәр бәнт? Би Таниг меддүв! Та Бурхна Эрүн Зарцд! – гиж.

²⁵ – Тагчг бә! Эн күүнәс һарч әрл цааран! – гиж Исус закж.

²⁶ Хар сәкүсн тер күүг сегсрүләд, му дууһар хәәкрәд, терүнәс һарч. ²⁷ Энүг үзсн әмтн сүрдәд, нег-негнәсн сурцхаж:

– Акад юмб? Юн гидг күчгә шин номв?! Хар сәкүсдин бийнь Энүнә заквринь сонсжана!

²⁸ Удл уга Исусин туск зәңг Һалильян һазрар тарв.

Исус оһн кү эдгәжәнә

²⁹ Исус Яков Йохан хойрла хурлас һарад, Шимон Андрей хойрин герт ирж. ³⁰ Шимона хадм экнь халута кевтсинь Исуст медүлцхәв. ³¹ Исус өөрдж одад әмгиг һараснь авад, демнәд босхж. Тер дарунь халунь уурч. Әмгн босад, гиичнрән тоох хот нерхәр сахньв.

³²⁻³⁴ Асхнднь, нарн суулһнла, Исус тал гемтә болн хар сәкүснд эзлгдсн улсиг авч ирсн. Оһн әмтн Терүнә үүднә өөр цуглрж. Кесг әмт эдгәһәд, кесг әмтнәс хар сәкүсдиг Исус көөж һарһсн. Исус ә бичә һартн, гисн хөрлт хар сәкүсдт өгч, яһад гихлә, теднь Исусиг меддг бәәж. ³⁵ Манһдуртнь өр цәәтл босад, Исус аглһ һазрт одад мөргсн. ³⁶ Шимон хамдан йовсн әмтнлө-һән Исусиг хәәһәд һарч. ³⁷ Олж авад:

– Багш, Та яһвт? Таниг цугтан хәәжәнәлм, – гицхәж.

³⁸ Исус өмнәснь:

– Эргндк хотдуд орхмн, Би тер әмтнд Сән Зәңг цәәлһж өг-нөв. Тер кергәр Би Капернамас һарлав, – гиж.

³⁹ Һалилья һазр эргәд, хурлмудар орад, Исус Сән Зәңг тархаж. Хар сәкүсдт эзлгдсн кесг улсиг зовлңгаснь гетлгж.

Исус арсна гемтэ күүг эдгэжэнэ

⁴⁰⁻⁴¹ Исус тал арсна гемтэ күн ирэд, сөгдэд:

– Буйн болтха, намаг гемэсм цеврлх саната болхла, цеврлтн! – гиж эрв.

Исус түүнд санань зовад, харан күргэд:

– Чамаг цеврлх санатав. Цеврлгд! – гиж.

⁴² Тер даруны арсна гемтэ күн цеврдж одж! Гемнь эдгж.

⁴³⁻⁴⁴ – Энүнэ тускар бичэ күүнд кел, зуг гелнгд одад, бийән үзүл, Мошен закаһар тэкл тэк. Терүгәрн чи әмтнд эдгсэн ме-дүлхич, – гисн чаһи заквр өгэд, эдгсн күүг Исус йовулж.

⁴⁵ Зуг тер күн бийләнэ учрсн юмна тускар, зөңг тараһад йовж. Терүнәс көлтэ Исуст хәрү балһснд одж бөөдг арһ уга болв. Тегэд эжго һазрт бөөдг болж. Болв кесг һазрас әмтн Терүн тал ирдг бәәсмн.

Исус көл-һарнь тәкрсн кү эдгэв

2 Цөөкн өдрин хөөн Исусиг хәрү Капернам балһснд ирхлә, агчмин зуур зөңг тарж. ² Әмтн дегд олар цуглрад, Исусин бәәсн герин үүднднь шинәс ирсн әмтнд күрдг арһ уга болж. Исусиг Сән Зөңг әмтнд келж өгч бәәтл, ³ дөрвн залу һар-көлнь тәкрсн кү авч ирв. ⁴ Исусин герт орж болшгоһинь үзэд, тедн герин ораһинь цумлад, гемтэ үүрән кевтсн девскртәһинь буулһв. ⁵ Исус теднә итклинь үзэд, һар-көлнь тәкрсн күүнд:

– Көвүн Минь, чини килнцн тәвгджәнә! – гив.

⁶⁻⁷ Тенд суусн ном цәәлһәчнрин зәрмнь дотран иигж ухалв:

– Юн гидг юмн болжахмб? Бурхнас талдан кен күүнә килнц тәвж чадв? Эн Бурхна тускар му келжәнә.

⁸ Тер даруны теднә дотран ухалжасиг Исус медэд:

– Тадн тиим уха юнгад ухалжахмт? – гиж сурв.

⁹ – Эн тәкрсн күүнд яһж келсн амр болх: «Килнцн тәвгджәнә» гисн эс гиж: «Бос, кевтсн девскрән эвкж авад йов!» гисн амр болхий? ¹⁰ Болв Би, Күмни Көвүн, һазр деер килнц тәвх йостав гиж таднд меdүлхин төлә келжәнәв, – гиһэд, һар-көлнь тәкрсн күүнд:

¹¹ – Бос, кевтсн девскрән авад хәр! – гив.

¹² Тернь әмтнә өмн босад, девскрән эвкж авад, һарад йовж одв. Энүг үзсн улс дегд икәр өврэд, Бурхнд ханлт өргэд:

– Иим өвәрц юм бидн төрүц үзэд уга биләвидн! – гицхәв.

Исус Левиг дууджана

¹³⁻¹⁴ Исус дэkn нур тал йовв. Дэkn олн күн өөрнь цуглрв. Исус тедниг эврэннь номар сурһв. Нуурин көвөһөр йовж йовад, Исус тамһин герт көдлжэсн кү үзв. Тер Леви гидг нертэ Алпана көвүн бээж.

– Намаг дахад йов, – гиж Исус келв.

Тернь босад дахв. ¹⁵ Исус сурһульчнртаһан Левин герт хот ууһад сууж. Алв цуглулдг кесг эмтн болн талдан чигн килнцтэ улс теднлэ сууцхаж. Исусиг йирдэн олн зүсн эмтн дахдг бэ-эсмн. ¹⁶ Алв цуглулдг болн килнцтэ эмтнлэ хамдан хот уужа-синь үзэд, парш багин ном цээлһэчнр Исусин сурһульчнрт келцхэв:

– Яһад алв цуглулдг килнцтэ улсла багштн хот уужахмб?

¹⁷ Терүгинь Исус сонсчкад:

– Эрүл күүнд биш – гемтэ күүнд эмч кергтэ. Чик седклтэ-һинь биш, килнцтэһинь дуудхар Би ирлэв, – гив.

Мацг бэрлһнэ туск зүтквр

¹⁸ Уснд кирслдг Йохана болн паршмудын сурһульчнрнь мацг бэрж.

– Йохана болн паршмудын сурһульчнрнь мацг бэрнэ, Тана сурһульчнртн бэрхшлм? – гиж эмтн Исусас сурцхаж.

¹⁹ – Хүрмд ирсн гиичнр хот ул уга бээхий? Хүрмин хотыг күргнлэ хамдан тедн ул уга бээшго. ²⁰ Зуг цагнь ирэд гиичнрэс күргн салһж авгдхла, гиичнрнь мацг бэрх. ²¹ Хуучрад салврж одсн хувцнд шин халас тэвдмн биш, эс гиж шин халасн хуучн хувциг цааранднь теслх. Хайрхань улм икдх. ²² Күчән авчах чаһ-риг хуучн бөрвд кедмн биш. Кемр күчән авчах чаһриг хуучн бөрвд кехлэ, бөрв шуурх. Тиигхлэ бөрв чигн, үрх чаһр чигн асхрх. Тер төлэд күчән авчах чаһриг шин бөрвд күн кенэ, – гиж хэрү өгв.

Бемб өдрин тускар

²³ Нег дэжж, бемб өдр, Исус тэрэ тэрсн һазрар йовж. Терүнэ сурһульчнрнь гесндэн өлг авхин төлэ буудян толһа таслж идж.

²⁴ Паршмуд терүгинь үзэд Исусас сурж:

– Бемб өдрлэ кех зөв уга юм тедн яһад кеж бөөхмб?

²⁵ Иусу өмнэснь иигж келж:

– Тадн Давидин тускар умшсн угавт? Үүрмүдтэн өлсж йовад, тер юуһар гесндэн өлг авсмб? Ах гелң Абыягарин цагт Давидин геснь өлсж йовж. ²⁶ Бурхна герт орад, гелңгэс талдан күн авч идх зөв уга, Бурхна өмн тэвсн өдмгиг авч идэд, хамдан йовсн эмтндэн чигн өглэлм. ²⁷ Бурхн күүг бемб өдрин төлө үүдэсмн биш, бемб өдр күүнэ төлө тогтсмн. ²⁸ Тер учрар Күмни Көвүн бемб өдрин чигн Эзнэ мөн, – гив.

Иусу амн уга харта кү эдгэж бээнэ

3 Иусу дэkn хурлд орж ирв. Тенд эмн уга харта күн бээж. ² Бемб өдр кү эмнх угаһинь гетэд, бурушахар седж бээсн улс чигн тенд сууж. ³ Иусу тер эмн уга харта күүнд:

– Босад, уралан хар! – гиж келэд, ⁴ суусн эмтнэс сурв:

– Бемб өдрлэ сә кех зөвтэй, эс гиж му кех зөвтэй? Күүг үк-лэснь харсж авхмб эс гиж алхмб?

Теднь тагчг бээв. ⁵ Иусу тедн тал ууртаһар эргж хэлэхэд, теднэ хату зүркнд һашудж. Эмн уга харта күүнд:

– Һаран сунһ! – гиж.

Гемтэ күн һаран сунһхлань, һарнь эдгж одв. ⁶ Паршмуд эн тоотыг үзэд хурлас һарн, Херодын улсла зөвчлэд, Иусун үклинь хээх болцхав.

Сурһульчирнь Иусун өөр цугларж бээнэ

⁷⁻⁸ Иусу эврәннь сурһульчиртаһан нуурин көвө тал һарад йовв. Ардаснь Һалильяс, Йудьяс, Ерусалимас, Идүмьяс болн Йордана телтр көвөһэс оln эмтн йовв. Тир болн Сидон балһс-дын эргнд бээдг эмтн Иусун күцэсн йовдлмудын тускар сонс-чкад, бас ирцхэв. ⁹ Нуурин көвөһүр дегд оln күн ирэд, Иусу күрхэр седэд дарцсн учрар, онһц белдтн гиж сурһульчиртан Иусу даалһв. ¹⁰ Урднь кесг өмт эдгэсинь сонссн гемтэ улс цуг-тан Иусу һаран күргхэр седв. ¹¹ Хар сәкүснд эзлгдсн улс Иусу ирцкэд, Терүнэ өмн сөгдж унад:

– Та Бурхна Көвүнт! – гихэд хээкрлдцхэв.

¹² – Бичэ Намаг Бурхна Көвүн гиж эмтнд келтн, – гисн догшн зака теднд Иусу өгв.

Арвн хойр апостолмуд йилхжэ авлһн

¹³ Исус уул давшад, Бий талан санан-седкл туссн улсан дуудв. Теднь Терүн тал ирв. ¹⁴ Исус арвн хойр кү йилхж авв. Тедн апостолмуд гиж нерэдгдж. Тедн Терүнлэ хамдан бөөһөд, Сэн Зэңг тархахин төлө йовулгдх зөвтө бөөж. ¹⁵ Исус теднд хар сәкүсдиг көөж һарһх йос өгв. ¹⁶ Шимониг Пётр гиж нерэдэд, ¹⁷ Зебедана Яков болн Йохан гидг ах дү хойриг оһтрһун көвүд гиж Исус нерэдв (теднэ заңгнь оһтрһун бөөдлтэ сәнж), ¹⁸ Андрейиг, Пилипиг, Бар-Толмаг, Матайиг, Томасиг, Алпана көвүн Яковиг, Тадаг, зилот багин гешүн Шимониг ¹⁹ болн хөөннь Бийинь өшәтһрт бәрүлж өгсн Йуда Искериотиг йилхж авв.

Евреймүдин көгшәс Исусиг гемшәжәнә

²⁰ Тедниг герүр орж ирхләнь, дәкн олн күн цуглад, хот чигн уулһсн уга. ²¹ Энүнә тускар соңсн Исусин төрл-саднь, Терүнә ухань көндрж одж гиж соңсад, күчәр авч хәрхәр седцхәв. ²² Ерусалимас ирсн ном цәәлһәчһр, Исусиг Баал-Зебульд эзлгдәд, терүнә күчәр хар сәкүсдиг көөж һарһжана гисн зәңг һарһцхаж. ²³ Исус тедниг дуудж авад, үлгүр орулад иигж келж өгв:

– Эрлг яһж эврән бийән көөж һарһхмб? ²⁴ Нег орн-һутгин улс хоорндан өшәркәд әңгрхлә, тер орн-һутг хольврж одна. ²⁵ Нег гер-бүлин улс ни-негн бәл уга, нег-негән дажрхар седхлә, тер гер-бүл буурч одна. ²⁶ Эрлг эврән бийләһән дәәлдхлә, терүнә йосн бас хольврж одх зөвтө. ²⁷ Чидлтә күүнә геринь тонхин өмн эзинь бәрж авч күлх кергтә. ²⁸ Годлж автн: әмтнә килнцнь чигн тәвгдх, Бурһна тускар му келснь чигн тәвгдх. ²⁹ Зуг Эрүн Сәкүснә тускар му келсн күүнә килнцнь төрүц тәвгдшго. Тер күн мөңкинд килнцән эдлх. ³⁰ Ном цәәлһәчһр Исусиг хар сәкүснд эзлгдв гисн зәңг һарһсн учрас Исус тийгж келсн.

Исусин гер-бүль – сурһульчирнь

³¹ Исусин әкнь болн дүүнрнь ирж. Күн дүүрң герт орж эс чадларн, тедн Исусиг дуудулж.

³² – Исус, әктн болн дүүнртн ирәд Таниг дууджана, – гихлә, Исус:

³³ – Мини эәжм, Мини дүүнрм кемб?

³⁴ Бийиннь өөр суусн эмтиг эргж хэлэхэд:

– Үзж автн, Мини ээжм, дүүнрм эн бээнэ. ³⁵ Бурхна заасиг күцэдг эмтн – Мини ээжнр, ахнр болн эгчнр-дүүнр.

Тэрэ тэрэчин туск үлгүр

4 Дәкн Һалилья нуурин көвөд ирэд Исус сурһв. Олн эмтн дегд икэр цуглрсн учрар онһц дотр сууһад, көвөһәс тедүкнд усчад, Исус үг келв. Олн эмтн нуурин көвөд зогсад сонсв. ² Исус үлгүр орулж келәд сурһдг бәәсмн. Ода бас тиигв.

³ – Сонстн! Нег күн тәрәһән тәрхәр йовж. ⁴ Цацж йовсн тәрә-нә экин зәрмнь хаалһ деер унж. Теднинь шовуд чонкад идчкж. ⁵ Зәрмнь чолута һазрт унж. Тенд һазр баһ болад буудя дарунь урһж. Тедн һазрин гүүнд туссн уга. ⁶ Нарн һарад тедниг шатачкж. Урһмл хатж одж. Яһад гихлә, буудян унгнь йосндан урһж чадсн уга. ⁷ Зәрмнь хатханчг заагт унж. Хатханчг урһад, буудяг бүтәж. Буудя урһц өгсн уга. ⁸ Зуг сән урһцта һазрт унсн тәрәнә экн – һучн, жирн, зун холван үлү урһц өгч. ⁹ Соңсар седснь, сонстн! – гиж Исус аштнь келв.

Исус тэрэчин туск үлгүр цәәлһж бәәнә

¹⁰ Хөөннь, эмтн тарад йовж одсна ард, арвн хойр сурһульчнь Исусас сурж:

– Келсн үгинтн утхнь юундньв?

¹¹⁻¹² – Бурхна Йосна туск нууцин медрл таднд секгдлә. Талдан эмтнд болхла, Би үлгүр орулж келжәнәв. Учрнь: тедн нүдгә бийнь – үзхш, чиктә бийнь – сонсхш. Кемр үздг, сонсдг бә-әсн болхла, тедн уха-седклән Бурхнд өгх билә. Бурхн теднә килнцинь тәвх билә, – гиж Исус хәрү өгв.

Тэрэчин туск үлгүрин тәәлвр

¹³ Цааранднь Исус иигж келв:

– Тадн бас Мини келсиг медрл угайт? Тиигхлә талдан үлгүр-мүд яһж медрл авхмт? ¹⁴ Тәрәч Бурхна үг келжәх күн мет. ¹⁵ Зәрм эмтиг хату хаалһ деер унсн буудяла дүнцүлж болхмн. Тедн Бурхна Үгиг сонсж авв чигн, эрлг агчмин зуур тер Үгинь хулхалад авчкна. ¹⁶ Зәрм эмтн чолута һазр деер унсн буудя мет. Тедн Бурхна Үгиг байрлж сонсад тодрлж авна. ¹⁷ Зуг унг уга төлөдән бат

болхш. Тер Үгэс кэлтэ көөлһ үзхлэрн иткдгэн уурна. ¹⁸⁻²⁰Зэрм эмтн хатханчгта һазр деер унсн буудяла эдл. Өдгэ цагин арһ, ик дала зөөр зөөхин арһ хээнэв гийһэд болн нань чигн седвэрэс кэлтэ Бурхна Үгинь тодлж авдг болв чигн маргчкна. Тер Үг олз өгхш. Болв сэн һазр деер унсн буудя мет улс бээнэ. Тедн Бурхна Үгиг сонсад, тодлж авад, аш сүүлднь, һучн, жирн, зун холван ик олз авч ирнэ, — гив.

Шатжах шамин тускар

²¹— Күн шам шатачкад орн дор бултулдг эс гиж деерэснь савар бүркдг болхий? Шатжах шамиг күн деегшэн өргж тэвнэ эсий? ²²Нууц юмн аштнь тээлгддмн. Бултулсн юмн аштнь илдкж һардмн. ²³Соңсар седснь, соңстн! — гиж Исус келв.

²⁴— Мини келсн үгд ухаһан өгтн. Ямаран кемжәһәр тадн кемжәлнэт, тер кевөр таднд кемжәлгдх. Терүнэс үлүһәр чигн өггдх. ²⁵Бээснднь Бурхн бас чигн өгх, угаһаснь бээсинь булаһад авчкх, — гиж Исус цааранднь келв.

Урһжах тәрәнэс авчах үлгүр

²⁶— Бурхна Йосиг иим үлгүрлө дүнцүлж болхмн: күн тәрәһән тәрчкэд йовж одна. ²⁷⁻²⁸Түүг унтад серэд бээтл экн эклэд урһна. Тәрәнэ экн һазрт яһж урһжахинь тер медхш. Өдр ирвэс экн үндслэд, көк ишнь һазрас бултаһад урһна. Урһмл ноһарад, буудя толһална. Буудян толһа чидл авч урһна. ²⁹Буудя болсн кемлө күн хадуран авч ирэд хадна, — гиж Исус немв.

Горчсин экнэ туск үлгүр

³⁰ Исус цааранднь келж өгв:

— Бурхна Йосиг бас юунла дүнцүлж болхмб? Ямаран үлгүр олж келхмб? ³¹Бурхна Йосн горчсин экн мет. Горчсин экн цугтаһаснь бичкн эсий? ³²Болв түүнэс урһсн урһмлын ацмуднь шовуд үүрән ясж чадм дүнгэ зээтэ болна.

³³Тиигж эмтн ухандан тодлж авдгар Исус үлгүр орулж сурһдг бәәж. ³⁴Үлгүр угаһар, Исус әмтиг сурһдмн биш. Сурһульчнртан болхла үлдәж авад, тер үлгүрмүдән цәәлһж өгдмн.

Исус шүүн сальк номһрулж бээнэ

³⁵ Асхн харһурж йовтл Исус сурһульчнртан:

– Нур һатлад йовхмн, – гив.

³⁶⁻³⁷ Соңсжасн улсан үлдэчкэд, сурһульчнрнь Исусин суусн онһцар көвөһөс усчад һарв. Теднлэ хамдан талдан онһце усчв. Генткн шүүн салькн көдлв, ик дольганд онһц цокгдад, усар дү-үрв. ³⁸ Исус болхла онһцин сүл талнь дер дерләд кевтэд, унтж одж. Сурһульчнрнь Терүг серүлэд:

– Багш! Бидн чивжәнөвидн! Танд йилһл уга болж бэәнү?! – гицхэв.

³⁹ Исус босад шүүн салькиг уурулад, нуурин уснд:

– Тагчг бол, тогтн! – гиж закв.

Тер дарунь салькн номһрад, нур тогтнв.

⁴⁰ – Юунас әәсмт? Тадн ода күртл иткл уга бәнт? – гиж сурһульчнрасн сурв.

⁴¹ Теднь сүрдэд, нег-негн талан хэлэцхэв:

– Салькн усн хойрт Эн зэрлг болна, теднь үгинь соңсна. Кен гидг күнв эн? – гицхэв.

Исус хар сәкүсдт эзлгдсн кү эдгәж бээнэ

5 Нур һатлад, тедн Геразин гидг нертә һазрур ирцхэв. ² Исусиг онһцасн буухлань өмнәснь үксн кү оршадг хадын көндөһәс хар сәкүснд эзлгдсн нег күн гүүж һарч ирв. ³ Әмтн терүг цевлдгән уурсн учрар тер күн оршалһна һазрт бәэдг болсмн. ⁴ Кедү дәкж һар-көлинь цевлсн бийнь тер күн цевән таслад гүүдг сәнж. Нег чигн күн энүг тогтнулж чаддго бәәсмн. ⁵ Эн күн өдр-сө уга уул заагар йовад, үкәрин һазр эргэд, му дууһар хәәкрэд, махмудан чолуһар цокад йовдг сәнж.

⁶⁻⁷ Исусиг үзн тер күн гүүж ирэд сөгдж:

– Бурхна Көвүн, нанас Танд юн кергтә? Бурхна нерн деерәс суржанава, бичә намаг зованит! – гиһэд чанһар хәәкрж.

⁸ – Хар сәкүсн, һар эн күүнәс! – гиж Исус заксн төләд тер күн тиигж келсмн.

⁹ – Нернчн кемб? – гиж Исус сурв.

– Мини нерн Түмн, юнгад гихлә, мана то олн, – гиж тернь хәрү өгв.

¹⁰ – Мадниг эн ормас бичә көөхнтн! – гиһэд тедн ээрцхэв.

¹¹ Уулын өөр идшлж йовсн кесг эзнэ хахас йовж.

¹² — Исус, маднд эн хахас дотр орх зөв өгит? — гиж хар сэкүсн сурж.

¹³ Исус зөв өгч. Хар сэкүсд тер гемтэ күүнэс һарад, хахасиг эзлж. Тер дарунь хойр минһн шаху хахас гүүлдэд, эрг деерэс уснд унад чивж одж. ¹⁴ Хаха хэрүлчнр гүүһэд, эргндк балһсн болн хошмудын эмтнд юн учрсинь келж. Олн эмтн юн болсинь хэлэхэр ирж. ¹⁵ Тедн Исусин өөр цуглрад, түмн хар сэкүснд эзлгдсн күн хувц өмсчкнс ухата-сегэтэ суусинь үзэд, дегд икэр сүрдж. ¹⁶ Хар сэкүстэ күүнлэ болн хахасла учрсиг үзсн эмтн цугинь наадксдан келж өгч.

¹⁷ Тиигхлэ тер һазрин эмтн Исусиг тендэс һарч йовтха гиж сурж.

¹⁸ Исусиг онһнд орад суухлань, хар сэкүсдэс сулдсн күн:

— Таниг дахч болхий? — гийһэд сурж.

¹⁹ Болв Исус зөв өгсмн биш:

— Герүрн одад, Деед Эзн чамд ю кесинь, чамаг яһж хээрлж авсинь төрл-садндан келж өг, — гисмн.

²⁰ Эдгсн күн Декапол һазр орад, эмтнд Исусин тускар келэд йовж. Терүнэ келсн үгинь сонссн эмтн, икэр өврэд алн болж.

Яирин күүж амдрүллһн болн гемтэ күүкд кү эдгэлһн

²¹ Исусиг онһцар нур һатлад хэрү ирхлэнь, өөрнь нуурин көвэд дала улс цуглрад хурж. ²²⁻²³ Тедн дунд бээсн хурлын толһач, Яир, Исус тал өөрдэд, көлднь мөргж:

— Мини күүкм эрэ эмтэ бөөнэ. Күүкм амд үлддгэр ирэд, деернь һаран тэвэд эдгәһит? — гиж ээрэд сурж.

²⁴ Исус терүнлэ йовв. Ардаснь олн эмтн дахв. Эмтн дегд олн болад дарцв.

²⁵ Эмтн дунд арвн хойр жилин туршт цусн һардг гемтэ күүкд күн йовж. ²⁶ Тер күүкд күн кесг олн эмчнрт бийән үзүлэд, бээсн мөнгөн цугинь һарһж. Зуг гемнь эдгх биш улм икдж. ²⁷ Исусин тускар күүкд күн урднь сонсж йовж. Тегэд ардаснь өөрдж одад, хувцнднь һаран күргж.

²⁸ «Кемр хувцна хормаднь һаран күргхлэ, дарунь эдгхв», — гийһэд тер дотран ухалж. ²⁹ Цусн һардг гемнь тер дарунь уурч. Күүкд күн эдгсән медж. ³⁰ Исус чигн Терүнэс күн күч авад эдгсинь дарунь медж.

– Кен Мини хувцнд харан күргв? – гihэд ардан хэлэж.

³¹ – Танд харан кен күргв гиж юнгад сурж бөөхмт? Тана ардас олн күн дарцж йовналм! – гиж сурһульчнрнь сурцхав.

³² Исус цуг олн әмтиг эргж хэләһәд, кен харан күргсинь медж авхар седв. ³³ Юн болсинь медсн күүкд күн әәһәд, чичрн йовж өөрдж ирәд, кәлднь сөгдәд, цугинь келж өгв.

³⁴ – Күүкн минь, чини итклчн чамаг эдгәв! Энүнәс хооран төвкнүн, әрүл-менд йовж йов! – гиж Исус келв.

³⁵ Тер зуур цаг удж одв. Яирин герәс:

– Күүкн өңгрж одв. Багшиг бичә үүмүл, – гисн зәнг ирв.

³⁶ Исус түүг төртән авл уга хурлын толһач Яирт:

– Бичә ә, итк, – гив.

³⁷ Пётр болн Яков Йохан ах-дү хойрас талдан кү Бийләһән дахулл уга Исус йовв. ³⁸ Яирин герүр орхла, әмтн үүмәтә, зовлнта бәәцхәж, оркрад уульжасн ә соңсгдж. ³⁹ Исус орж ирн:

– Яһад үүмжәхмт? Юнгад уульжәхмт? Күүкн өңгрсн уга, зуг унтж кевтнә, – гихлән, ⁴⁰ әмтн Исусар наад бәрәд инәлдцхәв. Исус цугинь һазаран һартха гив. Бийнь күүкнә эк-эцктә болн әврәннһ һурвн сурһульчнртаһан, күүкнә кевтсн хораһур орв. ⁴¹ Күүкнә һаринь авад Исус:

– Талита кум! – гив. (Тернь күүкн бос гидг арамейин келнә үгмүд.)

⁴² Тернь босад йовв. (Күүкн арвн хойрта сәнж.) Цугтан икәр өврцхәв. ⁴³ Исус эн өврмжтә йовдлын тускар, әмтнд бичә келтхә гиж закв. Күүкнд болхла хотынь уулһтха гив.

Исус төрскн балһс оржана

6 Тендәс цааранднһ йовад, Исус сурһульчнртаһан төрскн балһсурн ирв. ²⁻³ Бемб өдр Исус хурлд ном сурһв. Терүг соңссн әмтн икәр өврцхәв:

– Альдас иим цецн уха Эн авсн болхв? Эн юн болхв? Яһж Эн өвәрц юм кедг болхв? Эн эгл модч күн эсий? Эн Марийин көвүн, Яков, Йосип, Йуда болн Шимона ахнь бәәнәлм. Мана өөр Энүнә дү күүкднһ чигн сууналм. Тегәд Исусиг һәәләд, Назаретин улс Терүнд итксн уга.

⁴ – Әәлдәчиг күндлдго һазр уга. Зуг төрскн һазртнһ, гертнһ болн өрк-бүлднһ әәлдәчиг әәлдәчд тоолдмн биш, – гиж Исус теднд келв.

⁵Тенд Исус өвөрц юм харһж чадсмн биш. Зуг цөөкн күн деер харан тэвэд, тедниг эдгэж. ^{6[а]}Назаретин эмтн иткл уга бэ-эснднь, Исус алң болв.

Исус арви хойр сурһульчнр илгэнэ

^{6[б]}Тегэд Исус Назаретин эргн шидр бээсн хотдудар йовад, Сэн Зэнг цөөлһв. ⁷Арви хойр сурһульчнран чигн дуудж авад, хошадар илгэв. Тедндэн хар сэкүсдиг көөж харһдг йос өгв. ⁸⁻⁹Исус теднд иигж закв:

– Бийлэһэн түшх тайгас талдан юм бичэ автн. Идх хот-хол, сольж өмсх хувц-хунр, түнгрцг чигн, мөңг чигн бичэ автн, зуг көлдэн буршмг өмстн. ¹⁰Нег хотнас харч йовтлан түрүн олж авсн бээрэн бичэ сольтн. ¹¹Кемр күн тадниг герүрн орулж эс авхла, тадна келсиг эс соңсхла, тер ормас харч йовад, хормаһиннь тоорминь сажчктн. Тер темдг теднэ гемин герч болж харх.

¹²Тегэд сурһульчнрнь, килнцтэ жирһлэн үлдэтн гиж эмтнд келхин төлө һарад йовцхав. ¹³Тедн кесг улсас хар сэкүсдиг кө-өж һарад, гемтэ эмтиг оливин тосар түркэд эдгэв.

Уснд кирслдг Йохан яһж алгдсна тускар

¹⁴Исусин туск зэнг оln эмтн дунд тарж соңсгдв. Тер учрар Херод хан Терүнэ тускар соңсж. Зэрмнь Энүг уснд кирслдг Йохан эмдрж ирэд, өвөрц йовдлмуд харһж бээнэ гиж тоолж. ¹⁵Зэрмнь Исусиг Эля гиж сансмн. Зэрмнь болхла Энүг кезэнк аэлдэчнрлэ эдл аэлдэч гисмн. ¹⁶Херод хан терүг соңсад:

– Нанар толһаһан тээрүлсн Йохан эмдрэд ирсн билтэл, – гихэд ухаһан тунһаж.

¹⁷⁻¹⁸Херод хан эврэннь Пилип дүүһиннь авалиг, Херодидаг, авсмн. Йохан тер йовдлынь бурушаһад:

– Дүүһиннь гергнлэ бөөх чамд зөв уга, – гиж оньдин келдг бээсмн.

Херод хан, терүг түүрмд суулһсмн. ¹⁹Терүнэс авн Херодида Йоханд дурго болад, терүг алх ирлцэтэ учр хээһэд, олж чадсмн биш. ²⁰Херод хан Йоханыг чик седклтэ, Бурхна күүһинь медэд терүнэс аэв. Тер учрар Херод Йоханыг алж уга. Йохана келсн үгинь таасад, Херод соңсдмн. Зуг, тер үгмүдин утхнь, терүнд амр өгдмн биш. ²¹Аш сүүлднь, Йоханыг алх арһ учрж. Херод хаана харсн өдрнь болж. Хан нэр кеһэд, нойдуд, цергин ахлачнр болн

Һалильян байн улсиг дуудж. ²²Тер нээрт Херодидин күүкн йир сөөнэр биилж. Херод хаанд болн гиичнрт күүкнэ би дегд икэр таасгдж. ²³Хан икэр таасад, күүкнд:

– Ю сурнач, сурсичн күцэнэв! Орн-нутгин өрөлинь чигн өгнэв, – гиж андһарлсмн.

²⁴Күүкн гүүж одад, экэсн селвг сурж.

– Уснд кирслдг Йохана толһаһинь сур, – гиж экнь закж.

²⁵Түдл уга күүкн хаанур одад:

– Эрк биш уснд кирслдг Йохана толһаһинь тэвүр деер авхулж ас, – гиж сурв.

²⁶Хан дегд икэр гейүрв. Зуг күүкнэ сурсиг бурушал уга, гиичнрин өөр өгсн үгэн күцэх күн болад ²⁷ялчан илгәһэд, Йохана толһа тээрж авч иртхэ гив. ²⁸Түүрмд суусн Йохана толһаһинь тээрэд, тэвүр деер ялчнь күүкнд авч ирж өгв. Күүкн терүгинь экдэн өгчкв. ²⁹Йохана сурһульчнрнь энүнэ тускар соңсад, цогцинь авад оршав.

Исус тавн миңн күцадхсна тускар

³⁰Исусин апостолмуд хэрү ирэд, ямаран керг күцэсэн болн ямаран ном әмтнд сурһсан Терүнд келж өгцхэв.

³¹– Нег аглһ һазр олж авхмн, тенд тадн невчк амрхт, – гиж Исус теднд келв.

Өөрнь дегд оln күн цуглад, хот чигн уудг арһ уга болхлань, Исус тиигж келсмн. ³²Онһцдан сууһад, аглһ һазр орад тедн йовцхав. ³³Болв онһцд сууһад йовсинь үзэд, әмтн ардаснь усна көвәһәр гүүлдэд, теднәс түрүлж ирж. ³⁴Исус онһцасн бууһад, оln әмтн эрг деер Бийинь күләжәсинь үзж. Оln әмтн хөөч уга хөд мет бәәхинь Исус үзэд, теднд санань зовад, дала юм сурһв. ³⁵Асхн, нарн сууж йовтл, Исусин сурһульчнрнь өөрдж ирэд:

– Ора болж одв, әнтн эжго һазр. ³⁶Әмтиг йовулх кергтә. Эргндк хотдуд орад, идх хотан хулдж автха, – гицхэв.

³⁷– Тадн асртн, – гиж Исус келв.

– Цуг әмтнд күрх өдмг бидн хулдж авх зөвгәви? Тедү мөнг олхин төлә маднд долан сар шаху көдлх кергтәлм, – гиж сурһульчнр келцхэв.

³⁸– Кедү кемжән өдмг үлдсинь медәд иртн, – гиж Исус закв.

– Тавн бүкл өдмг болн хойр заһсн, – гиж тедн хэрү өгцхэв.

³⁹ Исус эмтиг баг-багмудар ноһан деер суулһтха гив. ⁴⁰ Цугтан төвөһэд, зууһад күн болад зерглэд сууцхав. ⁴¹ Исус өдмг захс хойриг авад, тенгр тал хэләһэд, Бурхнд ханлт өргв. Тиигчкэд өдмгиг зүсм-зүсмэр хуһлад, сурһульчнртан өгв, теднь әмтнд түгәв. Хойр захсиг бас тиигв. ⁴² Цугтан идэд цадв. ⁴³ Хотын үлдл цуглулхла, арвн хойр савар дүүрн хот үлдж. ⁴⁴ Хот идсн әмтиг тоолхла, зуг залу улсин тонь тавн миңн күн болв.

Исус усн деегүр йовж йовна

⁴⁵⁻⁴⁶ Дарунь Исус сурһульчнртан, оңһцар нур һатлад, Бетсэд гидг һазр ортха гив. Бийнь әмтән йовулхар үлдв. Әмтиг йовсна хөөн өөдм һазрт һарад, Бурхнд мөргв. ⁴⁷ Харһу сө сурһульчнрнь оңһцарн нуурин тал дунд күрв. Исус һанцарн нуурин көвәд үлдв. ⁴⁸ Сурһульчнран салькна өмнәс хәәвдәд көшжәхинь үзәд, Исус өр цәәхин өмн усн деегүр тедн тал йовв. ⁴⁹ Оңһциг күцәд давж йовтлнь сурһульчнрнь үзәд, ки үзгдл гиж медәд, йир икәр сүрдәд, хәәкрцхәв.

⁵⁰ – Бичә әәтн! Зөргтә болтн! Әнтн Бив! – гиж Исус теднд дууһан өгв.

⁵¹ Исусиг оңһцд орад суусна дарунь салькн тогтнж одв. Сурһульчнрнь икәр алң болцхав. ⁵² Тедн хату зүрктә бәәсн төләдән уханасн ода күртл өдмгин туск өвөрц йовдлыг медж чадл уга бәәцхәж. ⁵³ Нур һатлад, эдн Генесәрет гидг һазрт ирәд бууһад, оңһцан бооцхав. ⁵⁴ Әдниг оңһцасн буухлань, тер һазрин әмтн Исусиг үзн таньв. ⁵⁵ Зәрмнь гүүлдәд, Исус ирв гисн зәңг тарав. Эргндк хотдудас цуг әмтн күнд гемтә улсиг кевтсн девскртәһинь авч ирв. ⁵⁶ Альд, ямаран балһсд, хотдар Исус әс йовв чигн – делгүдән күнд гемтә улсиг әмтн хурдг ормд авч ирцхәдмн. Тедн Исусин хувцна хормаднь болв чигн һаран күргх зөв эрәд сурдмн, һаран күргснь – эдгж оддмн.

Бурхна зааврмудын чирнь ик

7 Нег дәкж Ерусалимас паршмуд болн закана багшнр ирәд, Исусин өөр цуглрцхав. ² Исусин сурһульчнрин зәрмнь Мошен заһаһар һаран уһал уга хот ууж бәәсинь тедн үзж.

³ Өвкнрин заңшалар болхла, цуг евреймүд болн паршмуд хотан уухиннь өмн һаран тохнятаһар уһах зөвтә бәәсмн. ⁴ Базрас ирчкәд, һаран уһал уга хот уудго сәнж. Терүнәс талдан чигн

заңшал күцэдг бээсмн: ааһ-шаңһан, хээсэн, зесэр кесн саван болн ширәһән уһацхадмн.

⁵Тегэд паршмуд болн закана багшнр Исусас сурцхаж:

– Тана сурһульчнртн өвкнрин заңшалан юнгад мартж бә-
эхмб? Һаран уһал уга юнгад хот ууж бәэхмб?

⁶⁻⁷ – Әәлдәч Эшьян дегрт таднла әдл хойр чиретә улсин тус-
кар иигж бичетә бәәнә: «Ән улс хоосн амарн Намаг күндлнә.
Теднә зүркнә Нанас хол бәәнә. Әдн күүнә ухалж һарһсн номиг
Бурхна ном гиж дасхна. Әднә сөгдлһн юмн биш». ⁸Тадн Бурхна
заавриг мартад, әмтнә ухалж һарһсн заңшалар бәәнәт. ⁹Әмтнә
һарһсн заңшалар бәэхәр седәд, тадн Бурхна заавриг сольжит!
¹⁰Моше таднд иигж келлә: «Әк эцк хойрин күндл». Бас «Әк эцк
хойран му келсн күн үкх зөвгә» – гисн. ¹¹Тадн болхла: «Әк эцк
хойрт өгх белгәрн Бурхнд бәрц бәрчкләв» – гисн уха әмтнд заа-
жанат. ¹²Тер номарн тадн әмтиг эк-эцкән күндлдгинь уурулж
бәәнәт. ¹³Сурһжах заңшаларн тадн Бурхна Үгиг уга кежит. Тал-
дан чигн түүнлә әдл кесг юм кежит, – гиж Исус келв.

¹⁴Исус оһн әмт цуглулад келв:

– Мини келсиг соңсад медж автн: ¹⁵Күүнә дотр орсн юмн кү-
үг бузрдулшго. Зуг күүнә зүркнәс һарчах юмн күүг бузрдулхмн.
¹⁶Соңсар седснь – соңстн!

¹⁷Герт орхларн келсн үгиннь утхинь цәәлһж өгтн гиж, сур-
һульчнр Исусас сурв.

¹⁸ – Тадн бас ода күртл юм медж авад угайт? Күүнә дотр орсн
юмн күүг бузрдулшго. ¹⁹Юнгад гихлә, тер орсн юмн күүнә
зүркнд орж бәәхш, зуг күүнә геснд орад, һарч одна. (Терүгәрн
Исус ямаран болв чигн хот цевр гиж зәрлв.) ²⁰Зуг күүнә зүрк-
нәс һарсн юмн күүг бузрдулна. ²¹⁻²²Күүнә зүркнәс му ухата юмн
һарна: аля келһн, хулха келһн, кү алһн, күүнә авальта дерән
негдүллһн, ховдг седкл зүүлһн, хар санһн, худл келлһн, ичр уга
йовдл һарһлһн, үлү үзлһн, кү му келлһн, деегүрдлһн, һәрһлһн.
²³Цуг эн хорта йовдл күүнә дотрас һарад, күүг бузрдулна, – гиж
Исус хәрү өгв.

Исус буру номта күүжд күүнд дөң болв

²⁴Һалильяс һарч йовад, Исус Тир гидг балһсна нег герт ирж.
Нег чигн күүнд бийән әс медүлхәр седсн бийнь чадсмн биш.

²⁵Исус ирв гисн зәңгиг нег күүкд күн бас соңсж. Энүнә күүкинь

хар сәкүсн эзлж. Күүкд күн ирэд, Исусин көлд сөгдэд, күүкинь эдгэтхэ гиж сурж. ²⁶Тер буру номта күүкд күн Сирий һазрин Поник әәмгин күн бәәж.

²⁷— Түрүләд Би бичкн күүкд цадхх зөвтөв. Күүкдәсн өдмг булаж авад, нохаст өгч болшголм, — гиж Исус күүкд күүнд келж.

²⁸— Деед Эзн, тернь тиим! Болв ширә дор кевтсн нохас чигн күүкдәс үлдсн үлдл иднәлм, — гиж хәрү өгв.

²⁹— Тиим хәрү өгсн төлөдән йов, хар сәкүсн чини күүкнәсчн һарч одв, — гиж Исус келв.

³⁰Күүкд күн хәрж ирэд, орн деерән кевтсн үрән үзв. Хар сәкүсн түүнәс һарч одж.

Исус дүлө кү эдгәв

³¹Тир балһснәсн һарад, Сидон балһсар дәврэд, Исус Декапол һазр талк Һалилья нуурин көвәһүр ирв. ³²Тенд Исус тал тодр-хаһар келж чаддго болн дүлө кү дахулж авч ирэд, һаран күр-гәд эдгэтхэ гиж сурцхаж. ³³Исус терүг хооран авч һарад, хойр чикнднь һариннь хурһан орулв. Нульмчкад, тер күүнә келнднь һар күрв. ³⁴Дарунь Исус деегшән хәләчкәд саналдад:

— Эфата! (тернь секгд гидг арамейин келн үг).

³⁵Тер дарунь дүлө күн соңсдг болв, тодрхаһар экләд келв.

³⁶Исус эн өвәрц йовдлын тускар бичә күүнд келтхә гив. Зуг кедү бичә келтхә гисн бийнь әмтн зогсл уга, нег-негндән келәд йовцхаж.

³⁷— Энүнә кеһәд йовсн юмн йир сән, дүлө улс соңсдг болна, келн уга улс келдг болна, — гиж әмтн ик өврмж кеж, хоорндан күүндцхәж.

Дөрви миңһн кү цадхлһн

8¹⁻²Тер цагт Исусин өөр дәкн оһн күн цуглрж ирв. Эднд иддг хот уга болж. Исус сурһульчнран дуудж авад:

³— Эн әмтнд Би санаһан зовжанав. Һүрвн өдрин дуусн бий-ләһән авсн хотан чилтл эдн Мини өөр бәәцхәв. Эдниг герүрнь хәрүлхлә, харһнад, хаалһан чигн дааж чадшго. Әмтнә зәрмнь ик хол һазрас ирцхәж, — гиж келж.

⁴— Иим эжго һазрт альдас бидн тиим дала өдмг олж авхмб? — гиж сурһульчнрнь келцхәв.

⁵— Кедү кемжән өдмг бээнэ? — гиж Исус сурв.

— Долан бүкл өдмг, — гисн хэрү сонсв.

⁶Исус эмтиг суутха гив. Дарунь Бурхнд ханлт өргэд, тер өдмгэс хуһлад, сурһульчнртан өгв, теднь эмтнд түгэв. ⁷Цөөкн захсн чигн олдв. Терүг бас Исус Бурхнд ханлт өргэд, түгэтхэ гив. ⁸Удл уга цугтан цадв. Эмтн цадсна хөөн бас чигн долан савар дүүрн хот үлдв! ⁹Хот уусн цуг эмтнэ тонь — дөрвн миңн шаху күн болв. ¹⁰Исус эмтиг герүрнь тэвчкэд, онһцд сууһад, сурһульчнртаһан Далманута гидг һазр орв.

Онц темдг сурһн

¹¹Тенд паршмуд Исусур өөрдж ирэд, зүтквр эклж. Бурхна онц темдг үзүлтхэ гиж тедн Исусас некж.

¹²— Яһад эдн онц темдг некдг болхв? Нег чигн онц темдг эн цагин улст үзүлшгов гиж Би таднд үнэр келжәнэв, — гихэд гүүнэр саналдж келв.

¹³Исус тедниг үлдәһэд, онһцд сууж авад, нур һатлад йовж одв.

Паршмудын болн Херодын экнэс болһаж йовтн

¹⁴Сурһульчнрнь цугтаднь күрх өдмг авч һархан мартчкж. Онһц дотр негхн бүкл өдмг бәәж. ¹⁵Тер зуур Исус саглулж үг келж йовсмн:

— Тадн паршмудын болн Херодын экнэс болһаж йовтн.

¹⁶Сурһульчнрнь хоорндан:

— Өдмг уга болсн төләд Тер тиигж келв, — гиж күүндцхэв.

¹⁷Исус эдниг ю келжәхинь медәд:

— Юңгад өдмг эс авсндан зовжахмт? Ода күртл юм медәд уга болвзат? Зүркнтн төмр-болд болж одсн болвза? ¹⁸Нүдтә бийнь — үзл уга, чиктә бийнь — сонсл уга бәәхмт? Тодлж авсн угайт? ¹⁹Тавн зүсм өдмгиг тавн миңн күүнд хувасн цагла кедү сав өдмгин үдл тадн цуглулж авлат? — гиж сурв.

— Арвн хойр, — гиж сурһульчнрнь хэрү өгв.

²⁰— Долан өдмгәр дөрвн миңн кү цадхахт, кедү сав хот үлдлә? — гиж Исус сурв.

— Долан, — гицхэв.

²¹— Тиигсн бийнь юм медж авсн угайт? — гиж дәкн Исус сурв.

Сохр кү эдгэлһн

²² Бэтсадт ирэд бууцхав. Исус тал сохр кү көтлж авч ирэд, харан күргтхэ гийэд эрцхэж. ²³ Исус сохр күүг хараснь көтлэд, хотнас авч харад, нүднднь нульмчкад, терүнэ толһа деер харан төвөд:

– Юм үзжэнчи? – гиж сурв.

²⁴ Тернь эргндэн хэлэхэд:

– Йовсн эмт үзжэнэв: эмтн нанд модд болж үзгдженэ, – гиж келв.

²⁵ Исус дэки терүнэ нүдн деер харан тэвв. Тернь дөкөд эргндэн хэлэхлэ, нүднднь харан орж. Ода тер күн тодрхаһар юм үздг болв. ²⁶ Исус терүг герүрнь хэрүлэд:

– Эн хотнур хэрү бичэ ор, – гив.

Пётр Исусиг Христост тоолж бээнэ

²⁷ Исус сурһульчнртаһан Һалильяс харад, Пилипин Кесэрья гидг һазрин кесг хот орв. Зууран Исус теднэс:

– Олн эмтн Намаг кенд тоолжана? – гиж сурв.

²⁸ Сурһульчнрнь:

– Зөрмнь Таниг уснд кирслдг Йохан гинэ. Зөрмнь – Эльяд тоолжана. Зөрмнь – хуучна ээлдэчнрин негнь гинэ, – гиж хэрү өгв.

²⁹ – Тадн Намаг кенд тоолжанат? – гихлэ.

Пётр:

– Та Бурхна илгэсн Аврач, – гив.

³⁰ Исус энүнэ тускар күүнд бичэ келтхэ гив.

Исусин үклин болн амдрлһнэ тускар

³¹ Исус сурһульчнртан:

– Би, Күмни Көвүн, дала зовлң үзхв. Толһачнр, ах гелнгүд болн ном цээлһэчнр Намар һэ кеһэд алх. Болв һурвдгч өдртнь Би амдрхв, – гиж келв.

³² Энүнэ тускар Исус илднь келж өгв. Пётр Исусиг хооран дуудж авад хэрүцв. ³³ Исус сурһульчнр талан хэлэчкэд:

– Эрлг, эрл цааран! Чи Бурхна санаһар биш, эмтнэ санаһар бээнэч, – гиж келв.

³⁴ Дарунь Исус сурһульчнран болн талдан әмтиг дуудж алад келв:

– Намаг даххар седсн күн эврәннь хаалһан үлдәһәд, кирсән алад, бийм дахтха. ³⁵ Юнгад гихлә, әмән хармнсн күн, әмән геех. Зуг Мини төлә болн Сән Зәнгин төлә әмән өгсн күн – әмән харсж аврх. ³⁶ Делкә эзлж алад, әмән геесн күн ямаран олзта үлдхмб? ³⁷ Эврәннь әмән күн юуһар хулдж авхмб? ³⁸ Эн килнцтә болн Бурхнд иткдго улс Намаг медхшв гихәд, Мини келсн үгәс ичхлә, тер улсас Би чигн Эцкиннь туурмжд элчнрән дахулж ир-хләрн, әдниг медхшв гихәд ичхв.

9 – Би үнәр келжәнәв, эн зогсжасн улсин зәрмнь Тенгрин Йосн ирәд, күчән автл үкл үзшго, – гиж Исус аш сүүлдн келв.

Исусин хуврлһн

² Зурһан өдр давсна хөөн Исус Пётр, Яков, Йохан һурвиг дахулад, уул давшв. Уул деер сурһульчнриннь нүднд Исус генткн хуврж одв. ³ Әнүнә хувцнь уһачксн цаһан өнгтә хувцнас цаһан болж одв. ⁴ Дарунь Элья Моше хойр үзгдв. Тедн Исусла күндснь медгдв. ⁵ Пётр ю келхән әс медсн учрас:

– Багш, энд маднд дегд сән, Танд, Моше, Элья һурвнд һурвн сег татхмн болвза? – гиж Исуст келв.

⁶ Яһад гихлә, тер ю келхинь медсн уга. Учрнь: тедн һурвн дегд икәр сүрдцхәв.

⁷ Дарунь үүлн әдниг бүркчкв. Үүлн дотрас: «Әнтн хәәртә Көвүн Мини, Әнүнә үгинь сонстн!» – гисн дун сонсгдв. ⁸ Тиигхлә сурһульчнрнь төгәлндән эргж хәләһәд, Исусас талдан кү үзж уга. ⁹ Эн үзсн юман Күмни Көвүн үкәд әмдртл бичә күүнд келтхә гисн зәрлг, Исус эн сурһульчнртан уулас бууж йовад өгч. ¹⁰ Әнүнә тускар теднь талдан улст келж уга, зуг: «Үкәд әмдрхв» – гисн үгин утинь медж авхар седәд, хоорндан күүндж. ¹¹ Эн сурһульчнрнь Исуст иим сурвр өгч:

– Элья түрүлж ирх зөвтә гиж юнгад ном цәәлһәчнр келцхәдв?

¹² – Чик, Элья түрүлж ирәд, цуг юминь белдх зөвтә. Бурхна Бичгт: «Күмни Көвүн дала зовлң үзәд дорацулгдх?» – гиж юнгад бәәхмб? ¹³ Элья чигн ирләлм, терүнд әмтн эврәннь дурарн кесн бәәнәлм. Тиигж учрх зөвтә юмн Бурхна Бичгт бичәтә билә, – гисн хәрү сурһульчнрнь Исусас сонсв.

Исус гемтэ көвүг эдгэжэнэ

¹⁴⁻¹⁵ Хэрү ирэд тедн иим юм үзв: теднэ үүрмүдлэ закана багшнр зүткж бөөцхөж, хажуднь оln эмтн сонсад зогсж. Исусиг үзчкэд, эмтн өврмж кехэд гүүхэд тосв.

¹⁶ – Юуна тускар зүткжэхмт? – гиж Исус сурв.

¹⁷⁻¹⁸ Цуглрсн улсас негнь:

– Багш, би Танур көвүхөн авч ирлэв. Көвүним хар сэкүсн эзлэд, келн-амн уга кечкв. Хар сэкүсн энүг икэр зована: һазруп авад шивнэ – көвүн харһцад унна, амнасьн көөсн һарад шүдэн хэврнэ, бөөсн бийнь мөнрж одна. Би Тана сурһульчнриг көвүнэсм хар сэкүс көөж һарһтха гиж сурлав, зуг эдн чадсн уга, – гиж келв.

¹⁹ – Сүзг уга улс! Кезэ күртл Би таднла бөөхмб? Кедү дөкч Би тадниг тесхмб? Көвүг нааран авч иртн! – гив.

²⁰ Көвүг авч ирв. Исусиг үзчкэд, хар сэкүсн түүнэ шүрүсинь татулв, амнасьн көөсн һарад, көвүн харһцад унв.

²¹⁻²² – Көвүнчнь кезэ эклж гемтв? – гиж Исус сурв.

– Бичкнөсн авн. Хар сэкүсн энүг һалд чигн, уснд чигн эмнь авхар седэд, авч шивнэ. Буйн болтха, чадхла, хээрлэд нөкд болхнтн? – гиж эцкнь эрв.

²³ – Чадхла гисн үг юн болжахмб? Итксн күн ю болв чигн чадх зөвтөлм, – гиж Исус келв.

²⁴ – Иткжэнэв! Итклм батрулыт! – гийһэд хээкрэд, эцкнь сурж эрв.

²⁵ Эмтн олар цуглрж бөөхинь үзэд:

– Күүг сонсдо, келдго болдгар кегүлдг хар сэкүсн, һарч эрл эн көвүнэс, энүнэ дотр дөкч ордг болвзач гиж Би чамд закжанав! – гиж Исус закв.

²⁶ Хар сэкүсн хээкрэд, көвүнэ шүрүсинь татулад һарч одв. Көвүн эмн уга күүнлэ эдл кевтв. Хурсн эмтн терүг үкж одв гийһэд шимлдцхэв. ²⁷ Исус өөрдж одад, көвүг һараснь авад босхв. Көвүн босад зогсв. ²⁸ Исусиг герүр орхла, сурһульчнрнь эмтнэс онц үлдэд:

– Бидн тер хар сэкүсиг юнгад эс көөж чадсмб? – гиж сурв.

²⁹ – Тиим хар сэкүсдиг зальврж эс көөхлэ, талданар көөж болшго, – гиж хэрү өгв.

Исусин үклин болн эмдрлһнэ тускар

³⁰ Исус сурһульчнртаһан бээсн һазрасн һарад, Һалилья һазрар дэврэд йовв. Исус йовсн хаалһан әмтнд медүлл уга бәәхәр седж.

³¹ – Намаг, Күмни Көвүг, әмтн бәрүлж өгәд алулх болв һурв хонад Би әмдрхв, – гиж Исус сурһульчнран сурһв.

³² Сурһульчнрнһ Энүг юуна тускар келжәхинь медсмн биш. Сурхар седв чигн әәһәд сурж уга.

Түрүңкнһ кен болхв?

³³ Исус сурһульчнртаһан Капернам балһснд ирж:

– Нааран йовж йовад тадн хоорндан юуна тускар зүтквт? – гиһәд Исус герт орхларн сурһульчнрасн сурж.

³⁴ Тедн дундас хамгин алдрнһ кен болхв гисн зүтквр һарсн бәәж. Тегәд әмәһәд сурһульчнрнһ тагчг бәәж. ³⁵ Исус сууһад, арвн хойр сурһульчнриг дуудад:

– Түрүңкнһ болхар седснһ – сүүлңкнһ болад, наадксиннһ зарцнһ болтн, – гиж Исус келв.

³⁶⁻³⁷ Исус бичкн үриг авад, тедн дунд зогсав.

– Бичкн үриг Мини нернә төлә орулж авснһ Намаг орулж авх, Намаг авснһ Намаг йовулсинһ орулж авх, – гиһәд бичкн үриг теврәд келв.

Маднла эс сөрүцснһ – маднла бәәхнһ мөн

³⁸ Йохан иигж Исуст келв:

– Багш! Бидн Тана нерн деерәс хар сәкүсдиг көөжәсн кү үзләвидн. Бидн терүг хөрәд зогсалавидн, юңгад гихлә, тер маднла йовхш, – гиж Йохан Исуст келв.

³⁹ – Бичә хөртн. Мини нерн деерәс өвөрц юм һарһсн күн Намаг тер дарунһ му келж чадшго. ⁴⁰ Маднла эс сөрүцснһ – маднла бәәхнһ мөн. ⁴¹ Мини нер зүүжәх таднд уух ус өгсн күн ачан геешго. ⁴² Эн Нанд иткжәх бичкдүдин негинһ килңцд уңһасн күүнд күзүндән теермин чолута теңгст хайгдсн деер болх. ⁴³ Кемр тадна һартн килңцтә үүл һарһхла, һаран тәәрчктн. Хойр һартаһан мөңк һалд тусснд орхнһ өрәсн һартаһан Теңгрин Йоснд орсн деер болх. ⁴⁵ Кемр тадна көлтн килңцд уңһахар седхләнь көлән

тээрчктн. Хойр келтэһэн мөнк һалд хайгдснд орхнь өрәсн келтэһэн мөнк жирһлд орсн деер болх. ⁴⁷Кемр нүднтн тадниг килнцид уңһахар седхләнһ нүдән сохлчктн. Хойр нүдгэһэн мөнк һалд тусснд орхнь нег нүдгэһэн Бурхна Йоснд орсн деер болх. ⁴⁸Мөнк һалд туссн күн мөнкинд засгдх, мөнкинд зовлңгнь чилшго. ⁴⁹Кен чигн күн һалар эрвслгдх. ⁵⁰Давсн сән юмн. Зуг давсн амтан геехлә, кен түүнд амт орулхмб? Бийәсн давсна амтынһ гел уга, нег-негнлэһэн ни-негн эвтәһәр бәәтн, — гиж Исус келв.

Гер-бүһин салһн

10 Бәәсн һазран үлдәһэд, Исус Йордан һолын телтр көвәд бәәсн Йудьяд ирв. Исусин өөр дәкн олн күн цуглрв. Исус тедниг өмнк кевәрн сурһв.

²Исус тал паршмуд чигн ирв. Тедн Исуст мектә сурвр өгәд, үг деернь бәрж авхар седәд:

— Залу күүнд гергнәсн салх зөв Закан өгнү? — гиж сурцхав.

³— Моше таднд ю закв? — гиж Исус өмнәснь сурв.

⁴— Моше зөв өглә, зуг залуһ гергндән салжанав гисн цаас бичж өгх зөвтә, — гиж паршмуд хәрү өгв.

⁵— Моше тана хату зүркитн үзәд, таднд тиим зака өглә, — гиж Исус келв, — ⁶Бурхн түрүләд «залу гергн хойриг үүдәж». «⁷Гер учрар көвүн күн һарсн эк эцкән үлдәһэд авальтаһан ни-илх, ⁸тедн хоюрн нег бий цогц болх». Тегәд хойр күн биш нег цогц махмуд болж тоолгдна. ⁹Бурхн ниилүлсн юмиг күн бичә салһтха, — гив.

¹⁰Хөөннь герүр орад, сурһульчнрнь энүнә тускар дәкн Исусас сурцхав.

¹¹⁻¹²— Авалясн салат, талдан герг авсн күн — күүнә авальта дерән негдүлжәх күн. Күүкд күн чигн залуһасн салат, талдан залуд одхла, тер бас ондан залута дерән негдүлжәх күүкд күн, — гиж Исус хәрү өгв.

Исус болн бичкн күүкд

¹³Эк-эцкнь Исусар һар күргүлхәр бичкн күүкдән авч ирж. Сурһульчнрнь тедниг хөрв. ¹⁴⁻¹⁵Исус терүг үзәд, икәр уурлв:

— Нанур бичкдүдиг авч ирхлә, бичә хөртн. Юнгад гихлә, бичкдүдлә әдл улс Бурхна йоснд орх. Кен Бурхна ориг эн

бичкн күүкдлэ эдл седклдэн эс орулхла, тер күн Терүнд орж чадшго, гиж Би үнэр келжэнэв, — гив.

¹⁶Тегэд Исус бичкдүдиг теврэд, һар күрэд йөрөв.

Байн күүнэ сурв

¹⁷Исусиг һарад йовж йовтл, нег күн өөрдж ирэд сөдэд:

— Буйнта Багш! Мөнк жирһл эдлхин төлө ю кех зөвтөв? — гиж сурв.

¹⁸— Юнҗад Намаг буйнта гиж нерэдвч? Һанцхн Бурхн буйнталм. ¹⁹Бурхна заквриг эс меднчи? «Кү бичэ ал», «Залу гергн хойрин иткл бичэ эвд», «Хулха бичэ ке», «Күүнэ тускар худлар бичэ герчл», «кү бичэ мекл», «эк эцк хойран күндл», — гиж Исус түүнэс сурв.

²⁰— Багш, энүг би бичкнэсн авн күцэдв, — гиж тер күн келв.

²¹Цуг эмтнд дурта кевэрн Исус тер күүнд дуран үзүлэд:

— Негхн юмн чамд күцжэхш. Бээсн юман цугинь хулдад, угатя улст мөнгинь түгэчк. Тиигхлэ теңгрт байн зөөртэ болхич. Дарунь Нан тал ирэд, Намаг дахад йов, — гив.

²²Дегд ик байн бээсн төлөдөн тер күн һундлта бээдл һарад, чирэнь онһдарад йовж одв.

²³— Байн күүнд Бурхна Йоснд орхд басл берк юмн! — гиж Исус сурһульчнр талан хэләһэд келв.

²⁴Сурһульчнрнь тер келсн үгднь өврцхэв, зуг Исус давтв:

— Күүкд минь, Бурхна Йоснд орхд басл кецү! ²⁵Байн күн Бурхна Йоснд орснд орхнь темэнд зүүнэ сүвэр орхд амр.

²⁶Сурһульчнрнь улм өврэд:

— Тиигхлэ кен әмән аврж чадхмб? — гиж сурцхав.

²⁷— Күн әмән аврж чадшго. Болв Бурхн цугинь кех, — гиж Исус сурһульчнр талан хэләһэд келв.

²⁸— Бидн бээсэн үлдәһэд, Таниг дахж йовхинь Та үзә бәәнмт? — гиж тиигхләнэ Пётр келв.

²⁹— Үнэр келжэнэв, эврәннь герән, эк-эцкән, эгчнрән, ах-дү-үнрән, үрн-садан, һазр-усан Мини төлө болн Сән Зәнгин төлө үлдәсн күн ³⁰тер эн насндан зун холван үлү гер-бүлтә, эк-эцктә, ахнр-дүүртә, үртә-садта, һазр-уста болх. Тер күн дала зовлң чигн үзх. Цагнь ирхлэ, тер күн мөнк жирһл эдлх. ³¹Зуг хамгин түрүңксиннь ик зунь хамгин сүүлңкнь болх. Сүүлңкнь — хамгин түрүңкнь болх, — гив.

Исусин үклин болн эмдрлһнэ тускар

³² Цугтан Ерусалим орцхав. Исусин ардас өврмжтэ бөөсн сурһульчнрнь болн сүрдсн улс йовцхав. Исус арвн хойр сурһульчнран эмтнэс хооран дуудж авад, Бийлэнь ямаран үүл учрх зөвтәһинь келж өгв.

³³⁻³⁴ — Бидн Ерусалимур өөрдж йовनावидн. Тенд Би, Күмни Көвүн ах гелнүдин болн ном цөөлһөчнрин һарт бэргдхв. Намаг алх шиидвр һарһад, буру номта улст бөрж өгх. Теднь наад бөрх, Нанд нульмх, цокх, аш сүүлднь алх. Болв һурв хонад, Би эмдрхв, — гив.

Йохан Яков хойрин сурлһн

³⁵ Исус тал Зебедана көвүд Яков Йохан хойр өөрдәд:

— Багш, мана сурсиг күцәхитн эржәнәвидн, — гицхәж.

³⁶ — Келх үгән келтн, сонсжанав, — болв.

³⁷ — Тана туурмжта орн-нутгт мадн хойриг барун бий талан болн зүн бий талан суулһит? — гиж сурцхав.

³⁸ — Тадн ю суржахан медж бөөхшит, Мини үзх зовлңиг тадн дааж чадхвт? Мини үклиг тадн дааж чадхвт? — гиж Исус сурж.

³⁹ — Дааж чадхвидн, — гиж теднь хэрү өгч.

— Мини үзх зовлңиг тадн чигн даахит. ⁴⁰ Мини үкләр чигн тадн үкхит, болв Нанас барун талнь эс гиж зүн талнь суух эс суухинь Би йилһж чадшгов. Урдаснь шүүж авсн эмтн тер ормд суух, — гиж Исус хэрү өгч.

⁴¹ Наадк арвн сурһульчнрнь эн сурврин тускар сонсчкад, Яков Йохан хойрт уурлцхав.

⁴² — Буру номта хаадуд эмтән даждргинь, нойдуднь эмтн деер эзн болдгинь тадн меднәлмт. ⁴³ Тадн дунд тиим юмн болх зөв уга. Тадн иигтн: танас алдр болхар седснь, тана зарц болх йоста.

⁴⁴ Ахлач болхар седснь — тана мухла болх йоста. ⁴⁵ Күмни Көвүн кү зархар биш Бийнь эмтнд заргдад, тедниг аврхин төлө әмән өгх зөвтә, — гихәд Исус тедниг дуудж авад келв.

Исус сохр кү эдгәв

⁴⁶ Исус сурһульчнртаһан Ерихо балһснур ирәд, невчкн зуур бөөжәһәд һарад йовж. Хаалһин хажуд Бар-Тимә гидг нертә Тимән сохр көвүн, һууль һууһад сууж. ⁴⁷ Хажуһарнь Назаретин Исус давад йовж йовсинь сонсчкад:

– Давидин Көвүн, Исус! Бийм хээрлит! – гийэд тер күн хэ-
экрж.

⁴⁸ – Бичэ хээкр! – гиж эмтн терүг хөрв.

Болв Бар-Тимэ:

– Давидин Көвүн! Бийм хээрлит! – гийэд улм чаңар хэ-
экрв.

⁴⁹ Исус зогсад, терүг дуудтха гив.

– Бичэ э, өөрдэд од, чамаг дууджана, – гиж эмтн тер сохр
күүнд келцхэв. ⁵⁰ Бар-Тимэ, деерк хувцан тээлэд хайчкад, Исус-
сур өөрдв. – ⁵¹ Юн кергтэ болад дуудвч? – гиж Исус сурв.

– Багш, нүдндм хара орулыт! – гиж тернь эрв.

⁵² – Йов, чини итклчн чамаг эдгэв, – гиж Исус келв.

Сохр күн тер даруны үздг болад, Исусин ардаснь дахв.

Исус Ерусалим орлин

11 Исус сурһульчнртаһан Ерусалимас хол биш Олив уул тал
болн тенд бээсн Бетпэг Бетәнья гидг хойр хотд тал өөрдж
ирэд, хойр сурһульчнран өмнөн тэвв:

² – Эн тана өмн бээсн хотнд орад, унад уга баһ наста элжгн
архлата бээхинь үзхит. Терүг тээлэд көтлэд авад иртн. ³ «Тадн ю
кеж бээхмт?» – гийэд сурснднь: «Элжгн Деед Эзнд кергтэ бол-
жана, даруны өгчкх» гиж хөрү өгтн, – гив.

⁴⁻⁵ Сурһульчнрнь одад, герин һаза архлата элжгнниг олж авад,
тээлэд авч бээтлнь, тенд бээсн эмтн:

⁶ – Ю кежэхмт? Яһад элжгнниг тээлжэхмт? – гихлэ, теднь
Исусин келсиг келж өгч.

Тиигхлэ теднь тэвж. ⁷ Сурһульчнрнь элжгнниг көтлж авч ирэд,
деернь хувцан көдрж. Исус элжгнниг унв. ⁸ Олн эмтн Исусин
йовсн хаалһ деер эврәннь хувцан делгэд, көкржэсн модна бүчр
керчж авад хайв. ⁹⁻¹⁰ Исусин өмн ард уга йовсн эмтн:

– Бурхн тууртха! Деед Эзнэ нерн деерэс ирснь эдстэ болтха!
Мана Давид эцкин иргч йосн эдстэ болтха! Бурхн тууртха! –
гийэд хээкрцхэв.

¹¹ Ерусалимур ирэд, Исус хол сүм орв. Сүмин дотрк бээдл
хэлэх зуур, ора болж одв. Тегэд Исус сурһульчнртаһан Бетәнья
гидг хотн тал темцв.

¹² Манһдуртнь тедн тер хотнас геснь өлн һарад йовж йовцхаж.

¹³ Өлсж йовсн Исус холас инжрин мод үзэд өөрдэд, темсн бээдл

болвза гihэд хэлэв. Зуг модна бүчрт көк хамтхаснас талдан юм үзж уга. Темсн болх болзгнь ирэд уга сэнж.

¹⁴ – Энүнэс хооран чини бүчрмүд деер төрүц бичэ темсн урхта! – гиж Исус модн тал хэлэхэд келж.

Сурхульчрнь Исусин келсн үгинь соңссмн.

Исус хол сүмд

¹⁵⁻¹⁶ Тедн Ерусалимур ирцхэв. Исус хол сүм орв. Дотрнь бээсн хулдачнр хулд келэхчнр уга цугинь көөж харнад, мөнг сольжасн улсин ширэхинь көмрэд, көглжрһ хулджасн улсин ширэхинь көлврүлв. Өлг-эдэн чигн сүмин хотн дотраһур авч йовдгинь уурулв.

¹⁷ – «Мини гер – оln эмтнэ мөргүлин гер болж нерэдгдх» – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ эс бээнү? Тадн энүгэр деермчнрин бээр кежит, – гив.

¹⁸ Энүг соңсчкад, ах гелнгүд болн ном цөөлхэчнр Исусиг бөрж авч алх арһ хээсмн. Оln эмтн ик өврмжтөһөр номинь соңсдг төлөднь тедн Исусас аэдг сэнж. ¹⁹ Асхнднь Исус сурхульчнртаһан дэkn балһснас һарад йовв.

Итклин күчнэ тускар

²⁰ Маһдур өрүнднь тедн инжр модна өөгүр йовж йовад, терүг хатж одсинь үзцхэв. ²¹ Өцклдүр өрүн эн модна өөр учрсн үүлиг ухандан сергэхэд:

– Багш! Хэлэтн! Өцклдүр харасн моднтн хатж одж! – гиж Пётр келв.

²²⁻²³ – Бурхнд итктн! Эн уулыг ормасн көндрэд теңгсин уснд ун гиж келэд маһдл уга иткхлэ – эрк биш күцгдх. ²⁴ Зальврад сурхла, Бурхн өгх гиж, үнн седклэрн иткхлэтн, цугнь күцгдх. ²⁵ Зальврхиннь өмн түрүлэд өөлж, уурлжах эмтндэн геминь тэвтн. Тиигхлэ Теңгрин Эцк чигн тана килнцитн тэвх, – гиж Исус келв.

Исусин йосн альдасв

²⁷ Исус дэkn эврәннь сурхульчнртаһан Ерусалимур ирв. Исусиг хол сүм дотр бээтл ах гелнгүд, ном цөөлхэчнр болн толһачнр өөрдж ирэд:

²⁸ – Ямаран йосар Чи эн тоотыг күцэж бөөхмбч? Кен Чамд иим йос өгв? – гиж сурцхаж.

²⁹⁻³⁰ – Би таднд бас нег сурвр өгнэв. Мини сурврт хэрү өгх-лэтн, Би чигн тана сурврт хэрү өгнэв. Йохана уснд кирсллһн теңгрэсв эс гиж күүнэсв? – гиж Исус сурв.

³¹⁻³² Тедн хоорндан шимлдэд зөвчлдв:

– Теңгрэс гихлэ «юнгад түүнд эс итквт», – гиж Исус келх.

Күүнэс гихдэн эмтнэс ээцхэв. Юнгад гихлэ, цуг эмтн Йоханыг Бурхна аэлдөч гиж тоолдг бөөж. ³³Тегэд:

– Медхшвидн, – гиж хэрү өгцхэв.

– Тиигхлэ Би чигн кенэ йосар энүг кежэхэн келхшв, – гиж Исус келв.

Му көдлэчрин туск үлгүр

12 Исус дэkn үлгүр орулж эмтиг сурһв:
 – Нег күн уста үзм тэрэд, хашалад, үзм шахдг нүк малтад, харулын цамхаг бэрж. Дарунь көдлэчнр нээмэдлж авад, уста үзм тэрсн һазран даалһад, бийнь йовж одж. ²Урһц ахулх кемлэ эзн эврәннь хүвэн авулхар, зарцан йовулж. ³Нээмэдлж авсн көдлэчнрнь зарцинь бэрж авад цокад, юм өгл уга көөчкж. ⁴Эзн дарук зарцан йовулж. Көдлэчнр түүнэ толһаһинь цоолад, неринь һутаһад тэвж. ⁵Эзн һурвдгч зарцан йовулж – терүгинь алчкж. Кедү дөкж кү йовулсн бийнь – зэрминь алад, зэрминь цокад йовулж. ⁶Аш сүүлднь, эзн эврәннь һанцхн энкр көвүһэн илгэж. «Көвүһим тедн тевч зөвтэ», – гиж эзн санж. ⁷Көдлэчнр нег-негндэн келж: Эн өнч эзлгч күн! Энүг алад, уста үзмин тэрэнэ эздүд болхмн. ⁸Көвүһинь бэрж авад алчкж. Цогцинь уста үзм тэрсн һазрас һарһад хайчкв. ⁹Эзн ирэд, юн болсинь үзчкэд, яах гиж санжанат? Тер көдлэчнриг алад, тэрөһэн талдан улст даалһх. ¹⁰⁻¹¹«Тосхачнрин һолсн чолун герин өнцгин һол чолун болв. Бурхн эн керг күцэсмн. Бидн энүг үзэд өврлэвидн», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бээсиг тадн умшсн уга болвзат? – гиж Исус үгэн төгсөж сурв.

¹²Ах гелнүд бийсэн келжэхинь медэд, Исусиг тер дарунь бэрж авхар седцхэв. Зуг хажуднь дегд олн күн бээснд эәһэд, көндөсн уга.

Паршмуд Исусиг меклхэр седж бээцхэнэ

¹³Хөөннь тедн Исус тал паршмуд болн Херодын улсиг илгэ-
хэд, үг деернь бэрж авх арһ хээв.

¹⁴– Багш! Чамаг үн келжэхинь бидн меднэвидн. Чи Бурхна
заасар дасхнач. Тер учрар эмтн ю санжахинь чи оныгтан авх-
шич, күүнэ чирэ чи хэлэхшич. Келж өгич: Римин хаанд алв өгх
зөвтэй аль угай? – гисн сурвр теднь ирэд өцхэж.

¹⁵Исус тедниг хойр чирэтэһинь медэд:

– Тадн Намаг үг деер бэрж авхар седж бээнэ эсийт? Шаальг
авад иртн, – гиж.

¹⁶Шаальг авч ирхлэнь:

– Кенэ нер, кенэ зүс энүнд үзжэнэт? – гиж Исус сурж.

– Римин хаана, – гицхэж.

¹⁷– Тиим болхла, хаана юмиг хаанд өгтн, Бурхна юмиг Бурхнд
өгтн! – гисн хэрү Исус теднд өгч.

Тедн өврэд йовж одцхаж.

Цадукмуд болн Исус

¹⁸Дарунь Исус тал цадукмуд ирцхэв. Цадукмуд үксн эмтн
эмдршго гиж иткдг бээж.

¹⁹– Багш! Залу күн тохм үлдэл уга өнгрхлэ, тохман геешгон тө-
лө түүнэ авалинь дүнэ авад, үр һарһх зөвтгэ гисн Мошен заасн за-
авр бээнэлм. ²⁰Манахна нег гер-бүлд иим юмн учрсмн. Тедн
ах-дүүнрэн долан күн бээсмн. Ик ахнь гер авад, үрн уга бээжэ-
хэд өнгрж одсмн. ²¹Ах бергэн дүнэ хааж. Дүнэ бас үрн уга бээ-
жэхэд өнгрж. Дарук дүнэ бас тиигж. ²²Тегэд тер долан ах-дүүнр
цугтан үр һарһл уга өнгрсмн. Аш сүүлднь, күүкд күн бас хорж
одсмн. ²³Эмдрхлэрн тер күүкд күн кенэ гергн болх зөвтгэ?
Ах-дүүнр цугтан терүнэ залу билэлм, – гиж тедн ирэд сурцхав.

²⁴– Бурхна Бичигг медл уга, Бурхна күчиг медл уга, хажр уха
ухалжахан тадн медж бээхшийт? ²⁵Үксн улс эмдрхлэрн гер чигн
авшго, күүнд чигн одшго, тедн Бурхна Элчнрлэ эдл бээх. ²⁶Эм-
дрлһнэ тускар болхла, иим: Бурхн Мошед шачасн бут дотрас:
«Би Абрахамин, Ицхакин болн Яковин Бурхнв», – гиж келсиг
тадн Мошен дегтрт умшсн уга болвзат? ²⁷Бурхн үксн улсин
Бурхн биш, эмд улсин Бурхн! Ухантн дегд икэр хажиж одж, –
гиж Исус теднд хэрү өгв.

Нол зааврмудын тускар

²⁸ Ном цөөлхэчнрин негнь өөрдж ирэд, теднэ зүтклдэ сонсад:

– Бурхна зааврин алькнь эрк биш нол зааврв? – гиж сурв.

²⁹ – Эрк биш нол зааврнь эн: «Сонс, Израиль! Деед Эзн мана Бурхн – ханцхн Деед Эзн! ³⁰ Эврәннь Деед Эзн Бурхндан халун зүркэрн, үнн седклэрн, бөөсн уха-санаһарн, бөөсн күчэрн дуран тэв». ³¹ Хойрдгч зааврнь иим: «Өөрк күүндэн бийдэн дурта кевэр дурл». Эн хойр зааврас чинртэнь уга, – гиж хэрү өгв.

³²⁻³³ – Йир сөөнэр келвт, – гиж ном цөөлхөч таасв, – Бурхн ханцхн, Терүнэс талдан Бурхн уга. Эврәннь Бурхндан халун зүркэрн, бөөсн күчэрн, бөөсн уха-санаһарн дуран тэвсн, өөрк күүһэн бийлөһөн эдл дурлсн, тэкл тэкснэс болн Бурхнд нерэдж сетрэ мал шатаснас үлү ик чинртэ йовдл.

³⁴ Исус терүг чик хэрү өгсинь сонсчкад:

– Чи Бурхна Йоснас хол бөөхшич, – гиж келв.

Терүнэ хөөн эмтн Исуст сурвр өлдгэн уурв.

Исусин сурвр

³⁵ – Ном цөөлхэчнр Христосиг Давид хаана үдл гиж юнгад келцхэдв? – гихэд нол сүм дотр эмтиг сурхларн Исус сурж.

³⁶ – Эрүн Сөкүсэр дүүрхлэрн Давид иигж келсн бөөнөлм: «Деед Эзн мини Деед Эзнд келсн: Чини өшөтниг диилж көлдчнь эс хайтл, Мини барун бий тал сууж бө». ³⁷ Давид бийнь Христосиг Деед Эзн гиж нерэджэхлэ, юнгад Тер Давидин тохмин үдл болхмб? – гив.

Эмтн Энүг байртаһар сонсв. ³⁸ Исус цааранднь сурһв:

– Ном цөөлхэчнрэс бийэн саглтн. Тедн ут хувц өмсэд йовна. Эмтн талвц болһнд теднлэ мөндлхлэ, теднд икэр таасгдна. ³⁹ Тер улс хурлд эс гиж нээрт деегшэн һарад суухдан дурта. ⁴⁰ Тедн белвсн күүкд улсин хажудинь меклж авад, эмтнэ нүднд үзүлэд Бурхнд уданар мөргцхэнэ. Тер улс ик догшар цаажлгдх, – гив.

Белвсн күүкд күүнэ тэвсн мөңгн

⁴¹ Исус нол сүм дотр, бэрц бөрдг хөөрцгин өөр суусмн. Эмтн Бурхнд бэрц яһж бөрсинь үзв. Баячуднь икэр бэрцхэж. ⁴² Нег белвсн күүкд күн өөрдж ирэд, хойрхн улан мөңгнэ шаальг тэвв.

⁴³⁻⁴⁴ Исус сурһульчнран дуудж авад:

– Үнэр келжэнэв, эн угата күүкд күн цугтаһаснь икэр бэри бэрв. Байн улс зөөсн зөөриннь үлүһинь бэрхлэ, эн бээсн эдлв-рэн цугинь бэрв, – гиж цээлһв.

Исус хол сүм хольврһна тускар тааж келжэнэ

13 ¹⁻² Исусиг хол сүмэс һарч йовхла, нег сурһульч:

– Багш, сэн һара чолуһар бэрсн сээхн бөөшнүд дүнгэж зогсж бөөхинь хэлэһит! – гиж Исуст келж.

– Эн алдр тосхлт үзж бәнчи? Энчн чолун деер чолун үлдл уга, ова чолун болад хольврж одхмн, – гиж Исус хэрү өгч.

³ Исусиг Ерусалимин хажудк Олив уулын ташуд, хол сүмин өмн суутһнь, Терүн тал Пётр, Яков, Йохан, Андрей дөрвн ирэд:

⁴ – Тер Тана келсн юмнтн кезэ учрхмб? Ямаран темдгөр медгдхмб? – гиж сурв.

⁵ – Бийән саглж бөөтн! Күн тадниг меклвзэ! ⁶ Кесгнь Мини нер зүүж ирэд: «Би Күмни Көвүмб», – гиж келэд, кесг улсиг меклх. ⁷ Кемер тадн өөрхн болжах болн хол болжах дөөнэ тускар соңсхларн, бичэ ээтн. Дән болх зөвтэ, болв тернь чигн чилгчнь биш. ⁸ Тал-талдан келн-эмтн болн орн-нутгуд хо-орндан дөөллдх. Энд-тенд һазр көндрх, күн мал уга харһнх. Эн Мини келжэх тоот төрх күүкд күүнэ элкнь эклж зовадг мет болжана. ⁹ Болһатн! Намас көлтэ тадниг зарһла харһулх, хурлд авч одад цокх. Хаадудын болн һардачһрин өмн зогсад, Мини тускар үн келж өгхт. ¹⁰ Зуг түрүлэд Мини туск Сән Зэнг цуг келн эмтнд цөөлһж өггдх зөвтэ. ¹¹ Зарһчһрин өмн зогссн цагтан тадн келх үгән урдаснь ухалж бичэ зовтн. Зуг Бурхна зааж өгсн үг келтн. Юнгад гихлэ, таднар дамжад Эрүн Сөкүсн келх. ¹² Ахһр-дүүнр нег-негән күүнд бэрүлж, эцкнь үрдүдән күүнд бэрүлж алулх. Күүкднь эк-эцклөһән дөөллдэд алх. ¹³ Нанас көлтэ цугтан таднд дурго болх. Цуг эн тоотыг дааснь авргдх.

Хоосрулжаһ жигшүртэ юмн

¹⁴ – Кемер хоосрулжаһ жигшүртэ юмн таднд болх болшго һазрт үзгдхлэ, (умшачһр медж автн) Йудьяд бээсн эмтн өөдм һазрур зулж һартха. ¹⁵ Герин ора деер бөөснь зулад йовж йовхларн герүрн хувцан авхар бичэ ортха. ¹⁶ Кеер йовснь чигн гүүхлөрн

хувцан авхар герүрн бичэ ирхэ. ¹⁷Тер цагт саата болн көкүл үртэ күүкд улс ик түрү үзх. ¹⁸Тер цаг үвлэр бичэ болтха гиж зальвржатн. ¹⁹Тер цагт делкэ үүдснэс нааран үзгдэд уга зовлн учрх. Тиим ик зовлң тер цагин хөөн чигн төрүц үзгдшго. ²⁰Тер ик зовлңта цагинь Деед Эзн эс баһрулсн болхла, нег чигн күн эмд үлдшго билэ. Болв, Бийиннь шүүж авсн эмтнэ төлө Бурхн тер өдрмүдиг баһрулв. ²¹Кемр таднд: «Эннь Христос!», «Тернь Христос!» – гиж келхлэ, тадн бичэ итктн. ²²Тер цагт кесгнь бийөн Христосв гиж нерэдх эс гиж ээлдэчв гих. Тедн олн зүсн өвөрц йовдл болн темдг үзүлх. Бурхна шүүж авсн эмтиг чигн меклхэр седх.

²³Болһатн! Тер тоотыг Би таднд урдаснь цөөлһж өгчөнөв. ²⁴Тер ирх зовлңгин хөөн нарн унтрад, сар герл өгдгөн уурх. ²⁵Одд тенгрэс унад, тенгрин күчнь көндрх. ²⁶Дарунь Күмни Көвүг алдр туурмжтаһар болн күчтөһөр үүлн заагт аашсинь эмтн үзх. ²⁷Эврәннь шүүж авсн улсан йилһж авхин төлө һазрин захас тенгрин зах күртл дөрвн үзг тал элчнрэн илгэх, – гив.

Инжрин модн

²⁸ – Инжрин модна бүчр деер хамтхасн эклэд урһхла, тадн зун өөрдж йовна гиж темдглнэ эсийт? ²⁹Төрүнлэ эдл, Мини келсн тоотыг эклэд үзхлөрн цагнь ирв, Күмни Көвүн ирэд, үүднэ ард зогсж бөөнэ гиж сантн. ³⁰Мини келсн тоот юмн эс учртл, эн цагин күмни уңгнь тасрш уга гиж үнэр танд келжэнөв. ³¹Тенгр һазр хойр уга болж одх, зуг Мини келсн үгмүд сольгдшго. ³²Цаг-болзгнь нег чигн күн медхш. Бурхна элчнр чигн, Бурхна Көвүн чигн медхш, зуг һанцхн Бурхн меднэ. ³³Цаг-болзгнь кезэ ирхинь эс медсн төлөдөн, саг-сергг бөөжэтн. ³⁴Тер ирх цагиг иим үлгүрлэ дүнцүлж болхмн. Нег күн хол хаалһд һарад йовж йовад, эврәннь герэн зарцнртан даалһад, цугтаднь көдлмш өгнэ. Үүднэ өөр зогсдг зарцдан болхла, нүдэн төрүц бичэ чирмтхэ гиж зачна. ³⁵Саг-сергг бөөтн! Юнгад гихлэ, Герин Эзиг кезэ ирхинь тадн меджэхшт: Эр така хөөкрлһнлэ эс гиж өрүн өрлэ, асхндан чигн эс гиж сөөни өрэл чигн ирх. ³⁶Эс күлэжэсн цагла ирэд, тадниг унтжатл олж авдг болвза. ³⁷«Саг-сергг бөөтн!» – гиж тадниг болн цуг келн эмтиг саглулж бөөнөв.

Исусиг алх зура

14 Хойр өдр давад, Песах гидг нертэ байр болн эс искэсн хуйрин байр болх зөвтэ сэнж. Еврейин ах гелнгүд болн ном цөөлхэчнр Исусиг нууцар бэрж авад, алх архинь хээж.

²— Эн ик байрин өдр иим йовдл харж болшго, эс гиж оln эмтн үүмэ босхах, — гиж тедн хоорндан күүндж.

Күүкд күн Исусин толһад кацкннс үнртэ тос кежэнэ

³ Исус болхла Бетәнья гидг хотнд бөөсмн. Арсна гемтэ Ши-мона герт хот уудг ширэн өөр Исусиг суутлнь, нег күүкд күн орад, сээхн кацкннс үнртэ һара нард модна үнтэ тос авч ирэд, савин амнь хуһлад Исусин толһа деернь кев.

⁴⁻⁵— Юнгад тиим дала мөнгнэ юм эн үрөжөхмб? Тер тосиг хулдад, мөнгинь угатя улст түгэж болхмн билэ, — гиж уурлад, эмтнэ зэрмнь нег-негн талан хэлэцхэв (Тернь — нег күн жилин дуусн эдлх зөвтэ мөнгнэ тосн сэнж).

⁶— Энүг бичэ көндэтн! Эн Нанд цаһан седклтэ юм кежэнэ. ⁷Таднла оньдин угатя улс үлдх. Теднд кезэ чигн дөн болж чаджанат. Би болхла таднла оньдин бөөшгов. ⁸Эн күүкд күн чадсан кев: Мини цогциг оршалһнд белдв. ⁹Үнэр таднд келжэнэв: Альд Сэн Зөнг цөөлһгднэ, тенд эн күүкд күүнэ кесн йовдлын тускар тодлж келгдх, — гиж Исус теднд келв.

Йудан урвалһн

¹⁰Йуда Искериот (арвн хойр сурһульчнрин негнь). Исусиг бэрж өгхэр седэд, ах гелнгүд тал одв. ¹¹Ах гелнгүд үгинь соңсчкад, икэр байрлад, түүнд мөнг өгх болв. Терүнэс авн Йуда Исусиг бэрж өгх архинь хээв.

Исус Песахин хот эдлжэнэ

¹²Эс искэсн хуйрин байр болх түрүнк өдртнь сетрэ хурһ алх кемлэ Исусин сурһульчнрнь:

— Альд байрин хот уухар седж бээнэт? Келтн, бидн белднэ-видн, — гиж сурв.

¹³Тиигхлэнь Исус сурһульчнрасн хойринь йовулад иигж закв:

– Балһснд орхлатн, буһшта ус авч йовсн күн таднла зөрлцх, терүнэ ардас йовтн. ¹⁴Тер күүнэ орсн герүр орад, герин эзнднь иигж келтн: «Сурһульчнртаһан альд байрин хот ууж болхинь Багш танас суржана» – гитн. ¹⁵Тер күн таднд деер бөөсн у-өргн, сөөхн ясата хора үзүлх. Тенд хот белдтн, – гив.

¹⁶Сурһульчнрнь балһс орв. Тедн Исусин келсэр цугинь олж авад, байрин хотан белдцхэв. ¹⁷Асхнднь Исус арвн хойр сурһульчнртаһан ирв.

¹⁸– Үнэр келжәнэв, Нанла хамдан хот уужасн тадна негнтн Намаг бөрүлж өгх, – гиж хотан уужасн цагт Исус келв.

¹⁹– Деед Эзн, би биш эсий? – гиж сурһульчнрнь Исусин келсн үгднь уйдад сурв.

²⁰⁻²¹– Арвн хойрас негнь, – гиж Исус келв, – Нанла хамдан ааһд өдмг шүүслж иджэснь. Би, Күмни Көвүн, ээлдэчнрин ээлдсн хаалһар йовхв, Намаг бөрүлж өгсн күн зовлңган эдлх! Тер күүнд, төрүц эс төрсн болхла, деер болх билэ.

Деед Эзнэ асхни хот

²²Исус хотан уужаһад, өдмг авад, Бурхнд ханлтан өргэд, хуһлад, сурһульчнртан өгв:

– Идтн, энтн Мини бий цогцм, – гив.

²³Дарунь ааһд бөөсн улан чаһр авад, Бурхнд ханлт өргэд, бас сурһульчнртан өгв. Цугтан ааһас ууцхав.

²⁴– Энтн оln эмтнэ төлө асхрх болн Мини Бооца эклх Мини цусн. ²⁵Үнэр келжәнэв: Бурхна Йоснд шин чаһр уутлан дэжж Би эн насндан чаһр уушгов, – гив.

²⁶Тедн Бурхнд магталын ду дуулад, Олив уул тал темцэд нарцхав.

Нанас гөрдхич гиж Исус Пётрт гэлдэжәнэ

²⁷⁻²⁸– Тадн цугтан Намаг үлдэхт. «Би хөөчинь уга кехв, хөөднь тарх», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бөөнөлм. Болв эмдрчкэд, Би тадниг Һалилья гидг һазрт күлэхв, – гиж Исус келв.

²⁹– Цугтан үлдэвв чигн, би Таниг төрүц хайшгов, – гиж Пётр келв.

³⁰– Үнэр келжәнэв, эндр сө эр така хойр дэжж хөөкртл чи һурв дэжч Намаг медхшв гиж келхич, – гисн хөрү Пётр соңсв.

³¹ – Танла хамдан үкдг болв чигн, би Таниг үлдэшгов! – гиж Пётр үгэн давтж келв.

Сурхульчнрнь цугтан тиигж келцхэв.

Исусин мөрглһн

³² Эдн цугтан Гетсемэн гидг модта назр орв.

– Намаг одад зальврад иртл, энүнд күлэж бээтн, – гиж Исус сурхульчнртан келв.

³³ Исус бийлөһөн Пётр, Яков болн Йоханыг дахулв. Исус ик зовлңшв, седклнь үүмсн бөөв.

³⁴ – Мини седклм уудьврта бөөнө, Би үктлән зовжанав, саг-серглң энүнд бөөжэтн, – гиж Исус келв.

³⁵ Тер зовлң хажуһарнь һарх болвза гиһэд Исус хооран һарад, назр элқдж унад зальврв.

³⁶ – Аав, Эцкм! Та цугинь чаднат! Эн Мини үзх зовлңгиг хажуһар һарһхнтн! Болв Мини таалар биш, Тана таалар болтха! – гив.

³⁷⁻³⁸ Дарунь сурхульчнр талан хэрү ирэд, тедниг унтж од-синь үзв.

– Шимон, – гиж Пётриг дуудв, – Чи унтж одвчи? Нег часин болзгт унтл уга бөөж болсн угай? Сөрлһнлө харһшгон төлө зальвртн, серглң бээтн. Күүнө сүмснь чидитэ, зуг күүнө цогц чинән-чидл уга болдмн.

³⁹ Исус сурхульчнрасн хооран һарад, үгмүдән давтад мөргв. ⁴⁰ Терүг хэрү ирхлөнө, сурхульчнрнь цугтан унтад кевтцхэж. Тедн нөөртән даргдад, нүдән секж чадл уга, Исуст ю келхән медж уга. ⁴¹⁻⁴² Һурвдад ирхләрн Исус келв:

– Тадн ода күртл унтад, цогцан амраһад бөөхмт? Болх! Цагнь ирв, Күмни Көвүн килнцтэ улсин һарт бэргдженө. Бостн, йовий! Намаг бэрж өгх күн аашна, – гив.

Исусиг бэрж авлһн

⁴³ Исусиг үгән келжэсн цагт сурхульч болж йовсн Йуда өөрдж ирв. Терүнө ардаснь һартан мод болн үлд бэрсн улс аашж. Тедниг ах гелнүд, ном цөөлһчнр болн толһачнр йовулж.

⁴⁴ – Мини өөрдэд үмссн күн Исус болх, – гисн темдг урвач тер эмтнд медүлх зөвтө бөөж. Тадн Түүг бэрж авад, харулд бэрүлэд йовтн, – гив.

⁴⁵ Йуда өөрдж ирн Исусиг:

— Багш! — гиж келэд теврэд үмсв.

⁴⁶ Тер дарунь Исусиг бэрж авцхав. ⁴⁷ Хажуд зогсжасн сурхульч-нрин негнь үлдэн һарһж авад, ах гелнгин зарцин чикинь тэ-эрчкв.

⁴⁸⁻⁴⁹ — Мод үлд хойр атхад, деермч кү бэржэх кевэр яһад ирсмт? Өдр болһн Би тадниг һол сүм дотр сурһсн бээнэлм, тадн Намаг бэрж авсн угалмт? Болв Бурхна Бичгт бичэтэ юмн күцгдх зөвтэ, — гив. ⁵⁰ Сурхульчнрнь Исусиг үлдэчкэд, цугтан гүүлдэд йовж одв. ⁵¹ Зуг нег баһ наста күн Исусин ардаснь йовсмн. Тер бий деерэн хөнглднгэр хуча көдрчксн йовж. ⁵² Би-ийнь бас бэрж авхар седхлэнь, хучаһан цергүдин һарт үлдэчкэд, дотрк хувцтаһан гүүһэд йовж одж.

Исус Деед хургин өмн

⁵³ Ах гелнгин герт Исусиг көтлж авч ирхлэ, терүнд цуг ах гел-нүд, толһачнр болн ном цөөлһэчнр цуглад Деед хург кеж. ⁵⁴ Пётр бас эс медгчэр ардаснь йовад, ах гелнгин хотн дотрнь орад, харулчнрла хамдан дендрин өөр сууһад дуладв. ⁵⁵ Еврейин ах гелнүд Деед хуртг орлицдг улстаһан Исусиг яһж гемшэж, зас-гла харһулхан медж чадлго бөөв. ⁵⁶ Худлахар герчлх улс олддг болв чигн, теднэ келсн үгмүднь нег-негнлөһөн ирлицж уга.

⁵⁷⁻⁵⁸ — Энүг иигж келжэсинь бидн соңславидн: «Би эн әмтнә бәрсн сүмиг хамхлад, һурвн өдрин туршт әмтнә эс тосхдг сүм тосххв гидг билә», — гиж худл герчнр келцхәв.

⁵⁹ Болв терүг чигн хажһр келэд, күн болһна үгнь ирлицж уга.

⁶⁰ Дарунь еврейин ах гелң босад:

— Юңгад хәрү эс өгч бөөхмбч? Әмтнә гемшәлһнә өмнәс яма-ран хәрү өгхмч? — гиж Исусас сурв.

⁶¹ Болв Исус нег чигн үг келсн уга.

— Чи үнәртән Бурхна илгәсн Аврач, үнәртән әдстә Бурхна Көвүн болжахмч? — гиж ах гелң сурв.

⁶² — Э-э, тиим, Күмни Көвүн Бурхна барун бий талнь суу-синь, үүлн заагт тенгрәс аашсинь тадн үзхит, — гиж Исус хәрү өгв.

⁶³⁻⁶⁴ Ах гелң өмсжәсн хувцан татж шуулад:

— Түүнәс үлү ямаран герч таднд кергтәв? Бурхиг му келж бә-әхинь тадн эс соңсвт? Энүнә тускар ю келцхәнәт? — гив. Исус

үкх зөвтэ гиж цугтан тоолв. ⁶⁵Тегэд зэрмнь Исус деер нульмад, нүдинь бооһад, толһаһарнь цокад:

– Мэ чамд, кен цокжахинь аэлдж кел! – гицхэв.

Дарунь Исусиг харулчнр авч һарад, бас цокв.

Пётрин Исусас зээлж гөрдлһн

⁶⁶Пётриг хотн дотр бээтл ах гелнгин зарц күүкд күн хажуһарнь йовв. ⁶⁷Һалын өөр дуладжасн Пётрт оньган өгөд хэлөчкөд:

– Чи бас Назаретин Исусла билэлмч? – гиж сурв.

⁶⁸– Юуна тускар келжэхичн би төрүц медж бөөхшв, – гиж Пётр гөрдөд өмнк хотн тал һарв.

Тер кемлэ эр така хээкрв. ⁶⁹Зарц күүкд күн дэкрн терүг үзч-көд, хажуд зогсжасн эмтнд:

– Эн бас Терүнэ үүрнь, – гиж келв.

⁷⁰Пётр дэкрн гөрдв. Невчкрн цаг давсна хөөн зогсжасн эмтн:

– Терүнэ үүрнь мен бээлэлмч, Һалильян күн эсий чи? – гиж сурцхав.

⁷¹– Кенэ тускар келжэхитн би төрүц меджэхшв, – гиж Пётр андһар тэвв, – Худл келжэхлэ, намаг Бурхн цаажлтха!

⁷²Дарунь хойрдад эр така хээкрв. «Эр така хойр дэкрн хээкртл, чи һурв дэкрн Намаг медхшв гиж келхич», – гисн Исусин үгинь тодлад, Пётр һашудад уульв.

Исус Пилатин өмн

15 Өрүн өрлэ ах гелнгүд, еврейин толһачнр, ном цээлһөчнр болн талдан Деед хургин гешүд селвг авлцад, Исусиг күлөд, Пилатур авч одв.

²– Чи Йудья улсин хан болжахмч? – гиж Пилат Исусас сурв.

– Та тиигж келжәнмт, – гиж Исус хэрү өгв.

³Ах гелнгүд Исусиг икэр бурушаж гемшэв.

⁴– Хэрү юнгад эс өгнөч? Чамаг икэр гемшэжәнөлм, үзж эс бөнчи? – гиж Пилат сурв. ⁵Болв Исус хэрү өгсн уга, Пилат Терүнд дегд икэр алң болв.

Исусиг цаажлх йоста

⁶Байрин өдр бээж. Тегэд түүрмд суусн эмтнэс негинь Пилат сулдхдг йоста бээсмн. Кениг сулдххинь – оln эмтн шүүж авдг йоста бээж. ⁷Тиигхд Бар-Аба гидг нертэ күн түүрмд сууж. Барб

буцлт өргсн улсла хамдан эмт алсн төлөдөн гөмшөгдж. ⁸ Пилатас эмтн байрин өдрин өмн нег кү сулдхтха гиж некж.

⁹ – Йудья улсин хааг тадна төлө сулдххмн болвза? – гиж Пилат сурж.

¹⁰ Ах гелнгүд Исуст үлү үздг төлөдөн зархла харһулжахинь Пилат медчкж. ¹¹ Ах гелнгүд эмт түкрэд, Пилатас Бар-Аба сулдхтха гиж сурулж.

¹² – Йудья улсин хан гиж нерэдсн күүхитн яахмб? – гиж Пилат теднэс сурж.

¹³ – Терүг кирст хадчк! – гиж эмтн хээкрв.

¹⁴ – Яһснднь тиигхмб? Ямаран хажр һарһсмб? – гиж Пилат сурв.

– Кирст хадчк Терүг! – гийһэд эмтн улм чаһар хээкрцхэв.

¹⁵ Тегэд эмтнэ бахинь хаһахин төлө Пилат Бар-Абаг сулдхаһад, Исусиг цокад, цаажла харһултха гив. ¹⁶ Цергчнр Исусиг өмнк хотн дотр (Римин һардачин зарһ кедг орм) авч одад, үлдсн цергүдөн дуудж авцхав. ¹⁷ Тедн дөөглэд, Исусин толһа деернь хатханчгар гүрсн титм күчэр өмскэд, улан хувц көдргэд:

¹⁸ – Йудья улсин хан менд болтха! – гиж хээкрэд, ¹⁹ Исусин толһаһарнь модар цокад, деернь нульмад, ²⁰ дөөглж сөгдэд, улан хувцинь тээлж авад, Бийиннь хувцинь хэрү өмскэд, цаажлһна һазрур көтлэд һарцхав.

Исусиг цаажлһн

²¹ Ондан һазрас йовж йовсн Шимон гидг нертэ Күрэнэ балһсна күн зуурнь харһж. Тер Александр Руп хойрин эцк сәнж. Цергчнр терүг кирс авч йовтха гиж закв. ²² Тегэд Исусиг Голготур авч ирж (Голгот – һавл гиж орчулгдна). ²³ Цергчнр Исуст миррин уснла хольсн чаһр уутха гийһэд өгхлэ, Исус ууж уга. ²⁴ Исусиг кирст хадчкв. Хувцинь болхла жирв хаяд, цергүд хоорндан хуваж авцхав. ²⁵ Эн цаажлһн өрүн йисн часин алднд болж. ²⁶ Толһа деернь гөм-буруһинь бичдг ормд: «Йудья улсин хан» – гиж бичэтэ харһа өлгж. ²⁷ Исусин барун бий, зүн бий тал хойр деермч кү бас кирст хадж. ²⁹ Хажуһарнь йовж йовсн улс, Исусар зог кеһэд, инөлдэд, өргөн заһад:

– Нэ, яһвч! Һурвн өдрин туршт сүм хамхлад, хэрү тосхх болж бөлчи? ³⁰ Тиигхин ормд кирсэсн бууһад, эмэн харсж авхнчн! – гийцхэв.

³¹ Ах гелнгүд болн ном цөөлһөчнр бас Терүг дөөглв:

– Өмт аврад йовдг билчи, бийэн аврж эс чаддмч! Эн Бурхна илгэсн Аврач болн Израилин Хан кирсэсн буухла, бидн Терүнд иткхвидн, – гицхэв.

³² Хамдан кирст хадгдсн деермчнрин бийнь Исусиг му келцхэв.

Исусин үжл

³³ Арвн хойр часин алднд назр деерк генткн харнһурад, хурвн час күртл бөөв. ³⁴ Хурвн часин алднд Исус:

– Элои, Элои, лема сабахтани! – гинһэд чаңһар хөөкрв. (Тернь – «Бурхн минь, Бурхн минь, Намаг юнгад үлдэсмч?» – гисн үг сэнж.) ³⁵ Өөрнь зогсжасн улс келсн үгинь сонсчкад:

– Эн Эльяг дууджах кевтэ? – гицхэв.

³⁶ Теднэ негнь модна үзүрт кенчр ораһад, ишклн чаһрт норһад, амнднь күргэд:

– Кирсэс Энүг Элья яһж буулһж авхинь хэлэхмн, – гив.

³⁷ Исус чаңһар хөөкрв, дарунь эмнь һарв. ³⁸ Тер саамла һол сүмин көшг деерэс дорагшан хойр энгрэд шуурв. ³⁹ Рим энгин цергин ахлач Исусин эмнь һарсинь үзэд:

– Эн үнөртэн Бурхна Көвүн бөөжлм! – гив.

⁴⁰ Хол биш зогсжасн күүкд улс энүг цугинь үзж. Тедн дунд: Магдален хотна Марий, баһ наста Яковин болн Йосьян эк Марий болн Салома бөөцхөж. ⁴¹ Эн күүкд улс Исусла хамдан Һалильяд йовад, нөкд болсн улс бөөж. Исусиг дахад, Ерусалимд ирсн нань чигн дала күүкд улс терүнд бөөсмн.

Исусиг оршалһн

⁴²⁻⁴³ Асхар болсн йовдл бөөж. Деед хуртг орлцдг, бийнь Бурхна Йос күлэдг Ариматъя хотнас ирсн Йосип гидг нертэ күн зөрмглэд Пилатур олад, Исусин цогцинь сурж. Яһад гихлэ, бемб өдрин өмн, байрт белддг өдр бөөж. ⁴⁴ Тиим шулун Исусин эмнь һарч одснд Пилат алң болж. Цергэ энгин ахлачиг дуудад, лавта Исусин эмнь һарсн угаһинь сурв. ⁴⁵ Исусин эмнь һарсинь медж авад, цогцинь Йосипд өгв. ⁴⁶ Йосип Исусин цогцинь буулһад, үнтэ һара цаһан кенчр хулдж авад ораһад, хад чолунд шин кесн үкэрт авч одж тэвэд, ордг орминь ик чолуһар дарчкж. ⁴⁷ Исусин цогцинь альд тэвсинь Магдален хотна Марий болн Йосьян эк Марий хойр үзж.

Сурһульчир Исусин әмдрснә тускар медж

16 Бемб өдр давсна хөөн Магдален хотна Марий, Яковин эк Марий, Салома һурвн Исусин цогцднь түркхәр канкнсн үнртә тос хулдж авсмн. ²Нарн өдр өрүн өрлә, шинкән өр цәә-жәтл күүкд улс оршасн һазр тал йовцхав.

³— Тер ик чолуг кен маднд хооран кеж өгхмб? — гисн уха зуу-ран ухалад тедн йовцхаж.

⁴Зуг тедниг өөрдәд ирхлә, чолун уулын көндәһәс хооран кегдж одсинь үзгдв. (Тер дегд ик чолун бәәж.) ⁵Уулын көндә-һүр орхла, нег баһ наста күн дуд цаһан хувцта барун бийд су-уснь үзгдв. Күүкд улс йир икәр сүрдв.

⁶⁻⁷— Бичә сүрдтн, тадн кирсд хадгдсн Назаретин Исусиг хәәж йовна эсийт? Тертн әмдрж оди! Тертн энүнд уга. Кевтсн ор-минь үзтн. Пётрт болн наадк сурһульчиртнь иигж келтн: Урднь келсәрн, Тер тадниг һалильяд күләх, — гив.

⁸Күүкд улс дегд икәр әәхләрн, күүнд үг келж чадлго, оршасн ормас һарад гүүцхәв.

Зәрм сурһульчирнь Исусиг үзж

[⁹Нарн өдр әмдрәд, Исус Магдален хотна Марий (урднь энү-нәс Исус долан хар сәкүс көөж һарһсмн) түрүн болж үзгдв. ¹⁰Урднь Исусиг дахж йовсн, Терүнд зовад, уулад суусн әмтнд Марий гүүж одад үзсән келж өгв. ¹¹Теднь Исусиг әмдрснд болн Марийд үзгдв гиснд итксн уга. ¹²Исус талдан бәәдл һарад, се-лән орж йовсн күүнд бас үзгдж. ¹³Тер хойриг ирәд келхләнь, әмтн бас иткж уга.

Исус апостолмудтаһан күүндж

¹⁴Хөөннь арвн негн сурһульчиртан хотан уужатлнь Исус ирж үзгдж. Иткл уга болн хагу зүрктәдән Исусиг үзсн әмтнд эс иткснднь сурһульчирнан шоодж.

¹⁵— Делкә эргәд, Сән Зәнгд олн әмтнд тархатн. ¹⁶Сән Зәнгд иткәд, бийән уснд кирслснь авргдх, эс иткснь — засгдх. ¹⁷Иткснь иим өвәрц йовдл һарһж чадх: Мини нерн деерәс хар сәкүсдиг көөж һарһх, шин келәр келх. ¹⁸Хорта моһа һартан авв чигн, хор

уув чигн үкшго. Иткхн улс гөмтэ улс деер харан тэвхлэ, теднь эдгж одх, — гиж Исус келв.

¹⁹Теднлэ күүндснэ хөөн Деед Эзн деегшэн өөдлэд, теңгрт күрэд, Бурхна барун талнь суув. ²⁰Төрүнэ сурһульчнрнь нарта делкэ эргэд, оln эмтнд Сэн Зэңг тархав. Йовсн һазртнь Деед Эзн теднд нөкд болад, теднэ тархалһиг өвөрц йовдлар батлсмн. Тиигж учрсмн.]*

* Хамгин хуучн экн бичгүдт 9-20 шүлгүд уга.



Лукан бичсн Сэн Зэңг

Нүр үг

Лукан бичсн дегтрт Израильд өгх болсн Аврачнь Исус болж нарчана, дэкэд тер цуг эмтнэ Аврачнь болжана. Деед Эзнэ Сэкүсн түрү-зүдү бээдг улст Сэн Зэңг тархатха гиж Исусиг дуудсна тускар Лука бичжэнэ (4.18). Эн Сэн Зэңгд оln зүсэр бээдг улст кергтэ килмж бичгдж. Сэн Зэңгиг бичхлэрн, байр үүдэдгэр Лука бичж. Түрүнк бөлгүдт Исусиг ирх гиж келжэснэ тускар, дэкэд сүүлнк бөлгүдт Терүг теңгрт өөдлхин тускар байртаһар үзүлгдж. Исусиг өөдлснэ хөөн христианск итклин өслтин болн тархалһна туужиг Лука «Апостолмудын үүлдвр» гидг дегтрт келж өгчөнэ.

Хойр тасрхад (1–2 болн 9–19 бөлгүдт) оln материал багтж. Терүг зуг Лукан бичсн Сэн Зэңгд умшж болхмн. Эннь Бурхна элчрин туск дууд, нилх Исусиг хөөчнр үзснэ туск, бичкн цагтан Исус хол сүмд одсна туск келврмүд, Шамарья һазрин цаһан седклтэ күүнэ болн геедрсн көвүнэ туск үлгүрмүд болжана. Лукан бичсн Сэн Зэңгд хол учр-утхнь болж зальврлһна болн Эрүн Сэкүснэ чинр, Исуст цергллһнэ күүкд улсин чинр, килнциг Бурхн яһж тэвж өгдгин туск чинр үзүлгдж.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1 – 4

Кирслэч Йохана болн Исусин төрлһн, бичкнтк цаг 1.5–52

Кирслэч Йохана цергллт 3.1–20

Исусиг кирсллһн болн сөрлһн 3.21 – 4.13

Һалильяд Исусин цергллт 4.14 – 9.50

Һалильяс Ерусалим орлһн 9.51 – 19.27

Сүүлнк долан хонг 19.28 – 23.56

Деед Эзнэ эмдрлһн, ирлһн болн өөдллһн 24.1–53

Нур үг

1 Күндтэ Төпил! Мадн дунд учрсн йовдлмудын тускар кесг улс келврмүд бичж тогтав. ²Эн йовдлмудыг эклцэс авн үзсн улс болн Сэн Зэңг тархачнр маднд келж өпцхэв. ³Иим учрар би бас цугинь эклцэснь авн нэрнэр шинжлэд, диглэтэ келвр Таднд бичж өгхэр шиидв. ⁴Урднь дассн юмн үнн болдгиг лавтаһар батлж медхит гиж би Таднд бичжэнэв.

Уснд кирслдг Йохан төрснэ туск аалдхл

⁵Херод хан Йудья нутгт залдг цагла Абья гелнгин селгэнэ багас Зехарья гидг гелц бээсмн. Терүнэ авальнь Ахарона тохмин Елизавета гидг нертэ күүкд күн бээсмн. ⁶Тедн хоюрн Деед Эзнэ чирэд чик седклтэ улс болад, Бурхна зааврмуд болн герэсд алдлго күцэдг бээсмн. ⁷Зуг Елизавета күср* бээсн учрас тедн үрн уга бээж. Хоюрн зөвөр наста улс бээж.

⁸Нег дэкж Зехарья хол сүмд гелц болж церглжэж. Терүнэ гелнгудин багин дарани көдлжэх цаг бээсмн. ⁹Күж унһтахин төлө жирв хайдг бээж, тегэд жирвэр Зехарья сүмд күж унһтах зөвтэ бээсмн. ¹⁰Күж унһтахасн цагт сүмин һаза кесг эмтн зальврад зогсцхав. ¹¹Генткн Зехарьян өмн Деед Эзнэ элч зогсснь үзгдв. Тер күж унһтахдг ширэн барун бийд зогсжасн бээж. ¹²Терүг үзэд, Зехарья чочад үүмэд одв. ¹³Болв Бурхна элч:

– Зехарья, бичэ э! Бурхн чини зальврсиг соңсв. Елизавета гидг авальчнь чамд көвү һарһх. Чи терүг Йохан гиж нерэдхич. ¹⁴Тер чамд ик байр өгх. Кесг улс терүг төрхлэ, байрлх. ¹⁵Деед Эзнэ чирэд алдр күн болж, эрк-чаһр амсдго, төрснэс авн Эрүн Сәкүстэ күн болх. ¹⁶Израиль улсин ик зууһинь теднэ Деед Эзн Бурхн тал тер хэрү йовулж, ¹⁷Терүнэ өмн йовж, Эльян аалдэчин Сәкүстэ болн күчтэ болх. Эцкнрин седклинь үрдүдтнь өөрдүлж, соңхсвр уга эмтиг чик хаалһд хэрү орулж, Деед Эзиг ирхин өмн келн-эмтиг белдх, – гиж Зехарьяд келв.

¹⁸– Яһж би Тана келсиг иткхмб? Би ода дегд көгшнлм, авальм бас зөвөр наста, – гиж Зехарья Бурхна элчэс сурв.

¹⁹Бурхна элч хәрүднь:

* Күср – үрн һардго.

– Би Бурхна өмн зогсжасн Габрильв. Чамла күүндхин төлө, эн байрта зэнг авч ирхин төлө, намаг илгэсмн. ²⁰ Болв цагтан күцх мини үгд чи итксн угач. Цуг эн учртл чи үг келж чадшгоч, – гиж келв.

²¹ Тер цагт өмтн Зехарьяг хаза күлөжэцхэлө, терүг сүмөс харлго, удан бөөсн учрас тедн алң болцхав. ²² Зехарья сүмөс харад, өмтнд үг келж чадсн уга. Терүг үзгдл үзсинь цуһар медв. Келн уга болад, Зехарья өмтнлө докьяһар күүндв. ²³ Зехарьян цергллһнө цаг төгсхлө, тер герүрн хэрэд йовв. ²⁴ Удл уга терүнэ авальнь Елизавета үр тешэд, түрүнк тавн сард хаза харлго гертән суув.

²⁵ – Эн Деед Эзнэс! Тиим насндм Деед Эзн намаг хээрлэд, өмтнө чирэд нерм цеврдүлв, – гиж Елизавета келв.

Исусин төрснө туск ээлдхл

²⁶ Елизавета үрән гесндән тешэд, зурһан сар давсна хөөн Габриль гидг элчиг Бурхн Һалильян Назарет хотнур нег окн күүкнүр йовуулв. ²⁷ Тер күүкн Давид унг-тохмин үй Йосип гидг күүнэ келсн күүкн бөөж, Мирьям гидг нергө бөөж. ²⁸ Бурхна элч терүнүр ирэд:

– Эдстө күүкн, мөнд! Деед Эзн чамта хамдан! – гиж келв.

²⁹ Эн үгмүдиг сонсад, Мирьям үүмэд одв. Тер келсн үгинь медж чадлго ухалад бөөв. ³⁰ Бурхна элч цааранднь келв:

– Бичө э, Мирьям! Бурхн чамаг хээрлжәнө! ³¹ Чи гесндән үр тешэд көвү һарһхич! Исус гидг нер өгхич. ³² Терчн Алдр күн болад, Деед Бурхна Көвүн гидг нер зүүх. Терүнэ өвк Давидин ширэг Деед Эзн Бурхн Терүнд өгх. ³³ Яковин үддл тохм Тер мөнкиндән залх. Терүнэ йосн төрүц чилшго.

³⁴ – Ода тана келсн яһж учрхмб? Би хэрд һарад уга күүкнлм? – гиж Мирьям сурв.

³⁵ Бурхна элч иим хэрү өгв:

– Эрүн Сәкүсн чини деер бууһад, Деед Бурхна күчәр чи дүүрхич. Эн учрар чамас һарсн үрн әрүн болх. Тер Бурхна Көвүн гиж нерэдгдх. ³⁶ Чини садн Елизавета гидг күүкд күн наста болвчн бас көвү һарһх. Терүг цуһар үр-сад һарһдго күүкд күн гиж келдг билэ, зуг терчн үр тешэд, зурһан сар болчкв. ³⁷ Бурхн цугинь кеж чадна.

³⁸ – Би Деед Эзнэ заасинь күцэх зарцв. Тана келсәр болтха! – гиж Мирьям хэрү өгв.

Бурхна элч цааран йовв.

Мирьям Елизавета тал золжэ ирв

³⁹ Мирьям удл уга бийэн белдэд, Йудья гидг уулга назрт бээсн балһснур адһж йовв. ⁴⁰ Тиигэрэн ирэд, Мирьям Зехарьян герт орад Елизаветла мендлв. ⁴¹ Елизавета Мирьямиг мендлжэхинь соңсхлань, дотрнь бээсн үрнь көндрв. Елизавета Эрүн Сәкүсәр дүүрв. ⁴² Елизавета:

– Күүкд улсин дундас чи онц әдстә күнч, чини дотр бээсн үрн әдстә! ⁴³ Деед Эзнә эк нан тал ирдгт би юн ачга күн бол-жахмб? ⁴⁴ Чини ду соңсхлам, дотрм бээсн үрм байрлад көндрв. ⁴⁵ Деед Эзнә келсн үгмүд бүтх гиж итксн күүкд күн буйн кишг-тә! – гиж чаңһар келв.

⁴⁶ Мирьям иигж келв:

– Мини седклм Деед Энд магтал өргжәнә! ⁴⁷ Сүмсм мини Аврач Бурхнд байрлна! ⁴⁸ Яһад гихлә, Тер Эврәннь зарцин номһн бәәдлг үзв! Эн цагас авн орчлнгин тохм болһн намаг кишгтә гих! ⁴⁹ Учрнь: Күчтә Бурхн мини төлә алдр үүл күцәв. Терүнә нерн әрүн болтха! ⁵⁰ Терүг күндлдг күүг үйәс үйд хәәрлнә! ⁵¹ Бурхн Эврәннь һарарн күчтә үүлмүдиг үзүлв! Омгта улсиг Тер ухалсн зуратаһинь тарав! ⁵² Деер суусн ахлачнриг ширәһәснь көөж хольврүлв! Дорацулдсн улсиг деегшлүлв! ⁵³ Өлссн, харһнсн улст сә кеж өгв. Байн әмтиг юмн угаһар йовуль! ⁵⁴ Хәәрлтин тускар тодлад, зарцдан әс гиж Израиль әмтндән тус күргхәр ирв. ⁵⁵ Эн хәәрлт мана өвкнрт: Абрахамд болн терүнә үрдүдт оньдиндан күргнәв гиж үгән өгв.

⁵⁶ Мирьям Елизаветин герт һурвн сар шаху гиичләд, герүрн хәрж одв.

Уснд кирслдг Йохана төрлһн

⁵⁷ Елизаветин гиигрх цагнь ирэд, тер көвү һарһв. ⁵⁸ Хам-хоша бээсн әмтн, элгн-саднь терүг Бурхн тиим кевәр хәәрлсинь соң-сад, цуһар байрлцхав. ⁵⁹ Нәәмдгч өдртнь тедн нилх көвүһән керчүлхәр ирв. Эцкиннь нерәр Зехарья гиж тедн көвүг нерәд-хәр седв. ⁶⁰ Зуг экнь зөвшәрл уга иигж келв:

– Уга. Энүнә нерн Йохан болг.

⁶¹ Тиигхләнь цуһар:

– Танахна тохмд тиим нертә күн угалм! – гиж келцхәв.

⁶²Тегэд тедн эцкнь көвүндэн ямаран нер өгхөр бөөхинь медхөр, Зехарьяс докьяһар сурцхав. ⁶³Зехарья харһа сурж авад, «Энүнэ нернь Йохан» гиж бичв. Цуһар икөр өврцхэв. ⁶⁴Тер кем-лэ Зехарьят келн орв. Тегэд Бурхиг магтад тер үг келв. ⁶⁵Өөрнь бөөсн эмтн энүг үзэд, дегд икөр сүрдцхэв. Эн зэнг өөдм һазрта Йудья нутгар тархагдв. ⁶⁶Энүг соңссн цуг улс эн зэнгиг зүркндэн тодлж:

– Эн үрн кен болхмб? – гиж сурцхав. Бурхна күчн терүнд бөөсмн.

Зехарьян аалдхл

⁶⁷Нилхин эцкнь Зехарья Эрүн Сөкүсэр дүүрч:

⁶⁸– Израилин Деед Эзн Бурхн тууртха! Тер маднд дөң болад, сулдхвр өгв. ⁶⁹Зарц Давидин бүлэс алдр Аврачиг маднд илгэв. ⁷⁰Бурхн Эврәннь эрүн аалдэчнрин дууһар Терүнэ тускар зэнглж келв. ⁷¹Тер мадниг өшэтнрэс аврж, маднд дурго улсас харсж авх. ⁷²Бурхн мана өвк экирриг хээрлхв гиж үгэн өгэд, ⁷³⁻⁷⁴өшэтнрин һарас тадниг харсж авхв гиж Абрахамд андһарлж келв. ⁷⁵Эрүн болн чик седклэрин Терүнэ өмн йовж, бидн Терүнэ чирэд наснаннь туршартан юмнас аэлго церглхвидн. ⁷⁶Чи, көвүн минь! Деед Бурхна аалдэч болж йовхич. Деед Эзнэ хаалһинь белдхэр өмннь йовхич. ⁷⁷Килнцтн тэвгдхлэ, эмэн аврж чадхит гисн медрл Бурхна улст өгхич. ⁷⁸Мана Бурхн дурарнь хээрлтэрин герлтж, тенгрэс өрүни гегэ илгэх, ⁷⁹үклин үлмэд бөөдг харһуд суусн улст герл өгэд, эвин хаалһ зааж үзүлх, – аалдж келв.

⁸⁰Нилх көвүн Сөкүсндэн батрад өсв. Израилин эмтнд үзүлгдхин цаг иртл, тер эжго көдэд бөөв.

Исусин төрлһн

2 Тер цагт Август хан Рим орн-нутгин үлмэд бөөсн һазрин эмтнэ то бичж авхин туск зэрлг һарһв. ²Сирий нутгг* Күринь хан нойлжаһ цагт эмтнэ то бичж авлһна түрүнь болж эклв. ³Тегэд чигн нерэн бичүлхин төлө күн болһн эврәннь төрсн балһ-снур йовв. ⁴Йосип бас Һалилья һазрас Назаретас һарад, Йудья гидг һазрур Давид хан төрсн Бетлехем хотнур йовв, юнгад гихлэ,

* Тер цагт Сирий нутг Римин орн-нутгин нег энг бөөж.

тер Давидин тохмин күн бээсмн. ⁵Йосип Мирьям гидг келсн күүктәһән нерән бичүлхин төлө йовсмн. Тер күүкн күнд бээсмн. ⁶Бетлехемд ирхлэ, Мирьямин гиигрх цагнь ирв. ⁷Тер эврәннь ууһн көвүһән һарһад өлгэдэд, малд өвс өгдг отлыгт кевгүлв. Яһад гихлэ, гиичлүрин герт теднд орм күртсн уга.

Хөөчнр болн Бурхна элчнр

⁸Теднэ бээсн һазрин өөр хөөчнр бээсмн. Тедн кеер бөөһэд, сөөднь хөөдән манад бөөцхэж. ⁹Генткн теднэ өмн Деед Эзнэ элч үзгдэд, Деед Эзнэ туурмжин герл теднд асв. Тедн дегд икэр сүрдцхэв. ¹⁰Зуг Деед Эзнэ элч:

– Бичэ әәтн. Би таднд болн эн нарт делжэд бээсн әмтнд байрта зәңг авч ирв! ¹¹Әндр Давид хаана төрскн хотнд Бурхна илгәсн Аврач Деед Эзн төрв! ¹²Терүнә темдгнь эн: өлгәгдсн нилхиг тадн малд өвс өгдг отлыгт кевгсинь олж авхит, – гиж келв.

¹³Генткн Деед Эзнэ элчин өөр теңгрин церг бууж ирв. Тедн Бурхиг магтад дуулцхав:

¹⁴– Теңгрт Бурхн тууртха! Сән тааларн бөөдг улс һазр деер амул менд бөөтхә!

¹⁵Бурхна элчнр хөөчнриг үлдәһэд, хәрү теңгр тал нисж һарв.

– Бетлехемүр йовхмн, Деед Эзнэ зәңглсәр юн учрсинь хәләхмн! – гиж хөөчнр келцхэв.

¹⁶Тедн адһж йовад, Мирьямиг, Йосипиг болн малд өвс өгдг отлыгт кевтсн теднэ үринь үзцхэв. ¹⁷Нилх көвүг үзкәд, хөөчнр энүнә тускар Бурхна элчәс сонссан келж өгцхэв. ¹⁸Хөөчнрин келсн үгиг сонссн әмтн алң болад бөөцхэв. ¹⁹Мирьям цуг энүг тодлад, зүркндән хадһлад бөөв. ²⁰Хөөчнр учрсн юмиг үзсн, сонссн төләдән Бурхиг туурулж магтад, хәрү йовцхав. Бурхна элчин келсәр цугнь учрв. ²¹Нәәмн өдр давсна хөөн көвүнд керчлһ кех цаг ирхлэ, Терүнд Исус гидг нер өгв. Көвүг төрәд уга бөөтлнь эн нериг Бурхна элч Түүнд өгч.

Исусиг сүмд авч ирсн

²²Теднә әрүслһнә йослл күцәх цаг ирхлэ, Мирьям Йосип хойр нилх көвүһән Деед Эзнд үзүлхәр Ерусалимд авч ирцхэв.

²³ Юнгад гихлэ, Деед Эзнэ Заканд иигж бичэтэ: «Ууһн көвүн болһн Бурхнд нерэдгдх зөвтэ». ²⁴ Дэкэд болхла, Деед Эзнэ Закана зэрлгэр «хойр бүдүн көглжрһэр эс гиж көглжрһнэ хойр нуужмлар» Бурхнд тэкл тэхх зөвтэ бээсмн.

²⁵ Тер цагт Ерусалимд Шимон гидг нертэ нег күн бээдг бээж. Эн Израилин аврлһна цагинь күлэдг чик седклтэ болн буйнч күн бээж. Эн Эрүн Сәкүстэ күн бээж.

²⁶ – Деед Эзнэ Христосиг эс үзглэн чи насан баршгоч, – гиж Шимонд Эрүн Сәкүсн медүлж келсмн.

²⁷⁻²⁸ Эрүн Сәкүсэр сүрәлкән Шимон сүмд ирв. Нилх көвүнэ төлэ Закана йосллыг күцэхэр эк-эцкнь Терүг сүмд авч ирхлэ, Шимон Исусиг нар деерән авад, Бурхнд ханлитан өргэд:

²⁹ – Деед Эзн! Ода Эврәннь үгэрн Тана зарциг тэвэд йовулжанат. ³⁰⁻³¹ Юнгад гихлэ, цуг күмн әмтнд белдсн Тана илгәсн Аврачиг мини нүдм үзв. ³² Әнтн – буру номта улст гегән герл болх. Эврәннь Израиль келн-әмтән туурулх! – гив.

³³ Эк эцк хойрнь Шимониг теднэ көвүнэ тускар келжәхинь сонсад, өврэд бээцхэв. ³⁴ Дэкэд Шимон теднд әдс өгэд, нилх көвүнэ экднь Мирьямд келв:

– Эн кевтсн көвүнәс көлтэ Израилин улсас кесгнь буурх, кесгнь деегшән өөдлх. Әнтн Бурхна темдг болх. Энүнә өмн кесгнь босад седклиннь нуувчн санаһан илдкж секх. ³⁵ Чини седклиг бас үлдэр шааһад салһх, – гив.

³⁶ Тер сүмд Пенүлин һарсн күүкн Ашер тохмин Хана гидг әәлдәч күүкд күн бээсмн. Тер зөвөр наста эмгн бээж. Эн эврәннь залутаһан долан жилдән гер-бүл болж бээсмн. ³⁷ Болв хөөннь тер белвсн болад үлдв. Хана найн дөрв күртлән белвсн бээж. Тер сүмәс төрүц һардго бээсмн, өдр сө уга мацг бәрэд, Бурхнд зальврдг бээсмн. ³⁸ Тер цагт Хана бас тедн тал өөрдэд, Бурхнд ханлт өргэд, Ерусалимин сулдхвриг күләжәсн күн болһнд нилх көвүнә тускар келж өгв.

Назарет хотнур хәрү ирлһн

³⁹ Мирьям Йосип хойр Деед Эзнэ закаһар кергән күцәсн хөөн Һалилья гидг һазрт бәәсн эврәннь Назарет гидг хотнур хәрж ирцхэв. ⁴⁰ Нилх көвүн өсәд босад, батрад, цецн уханд орад, Бурхна онц хәәртә көвүн болж йовсмн.

Исус гидг көвүн сүмд

⁴¹Жил болһн Песах гидг байрин өдрлэ Исусин эк эцк хойр Ерусалим балһснур ирдг бөөсмн. ⁴²Исусиг арвн хойр наснд күрхлэ, тедн саак кевэрн тер байрт йовцхав. ⁴³⁻⁴⁴Байрин өдр чилснэ хөөн эк-эцкнь хэрэд йовцхав, Исус Ерусалимд үлдв. Йосип Мирьям хойр түүг медлго, көвүһән теднлэ йовсн эмтнлэ йовж йовх гиж санв. Тиигэд тедн өдрин дуусн йовад, дөкэд көвүһән элгн-садн дунд болн таньдг улс заагт хээцхэв. ⁴⁵Көвүһән олж чадлго, хэрү Ерусалимд ирэд, тенд Терүг хээцхэв. ⁴⁶Нурвн өдр болад тедн Исусиг сүмд суусинь олж авч. Тер болхла закана багшнрт сурвр өгэд, тедниг соңсад сууж. ⁴⁷Исусиг соңссн эмтн Терүнэ гүн медрлинь үзэд, яһж Тер эмтнэ сурврмудтнь хэрү өгчэхинь соңсад, алң болцхав. ⁴⁸Эк-эцкнь көвүһән тенд үзчкэд, йир өврцхэв.

– Көвүм минь, яһад чи мадниг зоваһад, тиим йовдл һарһвч? Бидн чини эцктэ хамдан чамаг хән гиж басл зовад бөөввидн, – гиж экнь сурв.

⁴⁹– Тадн Намаг яһад хээсмт? Намаг эврәннь Эцкин керг-үүлд орлцх зөвтәһинь та меддго болвзат? – гиж Исус сурв.

⁵⁰Эк-эцкнь көвүнэ келсн үгинь медж чадлго бээцхэв. ⁵¹Исус эктә-эцктәһән хамдан һарад йовв. Назаретд ирэд, Тер эк эцкиннь үгинь соңсад бөөв. Цуг учрсн йовдлыг экнь зүркндән тодлж авв. ⁵²Исус өсэд босад, цаг ирвэс цецн ухата болад бөөв. Цаг ирвэс эмтн болн Бурхн Бийнь Исуст хээртә болв.

Уснд кирслдг Йохана ном умилһн

З¹⁻²Тиверь гидг хан ширә деер сууһад, арвн тавдгч жилд Йудья һазрт Понтий Пилат гидг нойн бөөсмн. Херод болхла Һалильяд, терүнэ ах Пилип Итурьяд болн Трахонидт һарджасмн, Лусанья Абиленд һардач бөөсмн, Хана болн Кәәп ах гелнгүд бә-әж. Тер жилд Бурхн эжго кәдәд, Зехарьян көвүн Йоханд үг келв. ³Тегәд Йохан Йордан холын көвәд бәәсн һазрар йовад, эмтнд:

– Килнцтә жирһлән үлдәтн. Бийән уснд кирслтн. Тиигхлә Бурхн килнцитн тәвж өгх, – гиж келв.

⁴Эшья гидг әәлдәчин дегтрт: «Эжго кәдәһәс хәәкржәх дун: Деед Энд хәалһинь белдтн! Терүнә жиминь һоолтн! ⁵Хавчг болһн шораһар дүүртхә! Уул, өөдм тегш болтхә! Матъхр һазринь

чикрхэ! Довута замнь тинитхэ! ⁶Тиигэд цуг күмн-эмтн Бурхна аврлтыг үзтхэ!» – гиж бичэтэ.

⁷Бийэн уснд кирслхэр седжэсн эмтнд Йохан иигж келсмн:

– Тадн моһа тохмта улст! Бурхна иргч цухлас зулж чадхит гиж, кен таднд келв? ⁸Килнцтэ жирһлэн үлдэсэн үзүлтн. «Эцквидн Абрахам» гиж бичэ сантн, юнгад гихлэ, Бурхн эн чолудас чигн Абрахамд үрдүд төрүлж чадх гиж би таднд келжэнэв. ⁹Модыг унг күртл чавчх сүк белн бээнэ. Сэн темс өгдго модыг тер чавчад халд хайна.

¹⁰– Ода бидн яахмб? – гиж эмтн сурцхав.

¹¹Йохан:

– Хойр киилгтэ күн, негинь киилг уга күүнд өгтхэ, болв хот-хоолта күн бас тиигж хувалцтха, – гиж келв.

¹²Алв цуглулдг эмтн бас бийэн уснд кирслхэр ирцхэв.

– Багш! Ода бидн яахмб? – гиж тедн сурцхав.

¹³– Таднд кергтэ юмнас үлү юм эмтнэс бичэ нектн, – гиж тер келв.

¹⁴Цергин нег цөөкн күн терүнэс:

– Мадн яахмб? – гиж сурцхав.

Йохан хэрүднь:

– Кенэс чигн мөңг күчэр бичэ булаж автн, айстан күүнд му нер бичэ өгтн, болв эврәннь жалван авад, бээсндөн байн болад бөөтн, – гиж келв.

¹⁵Эмтн нээлвртөһөр күлөһэд бээцхэв. Цуһар:

– Йохан бийнь Христос мөн биший? – гиж Йохана тускар зүркндэн ухалцхав.

¹⁶Тиигхлэ Йохан теднд иим хэрү өгв:

– Би тадниг уснд кирслнэв, зуг нанас даву ик күчтэнь ирх. Би Терүнэ буршмгиннь бүчинь тээлх чигн зөв угав. Тер Эрүн Сэкүснд болн халд тадниг кирслх. ¹⁷Тер буудяһан севглхэр күрзэн авчксн белн бээнэ. Буудяг Тер күн хашадан хураһад тэвх, өвс-богинь болхла унтрдго халд хаяд шатах.

¹⁸Йохан ном тархаһад, эн болн талдан чигн үгмүд олзлад, эмтиг саглулдг бээсмн. ¹⁹Йохан хардач Херодыг бурушаһад, килнцинь медүлж илдкв. Юнгад гихлэ, Херод эврәннь ахин авалиг Херодидаг хаһад, бийдэн буулһж авад, кесг хар саната бузр йовдл үзүлв. ²⁰Цуг тер йовдлын тоод Херод дэкэд негинь немв, тер Йоханыг бэрж авад бэрэнд суулһв.

Исусиг уснд кирсллһн

²¹Эмтиг уснд кирслснэ хөөн Исус бас Бийэн уснд кирслсмн. Түүг эклэд зальврхлань, генткн тенгр зааград, ²²Эрүн Сэкүсн көглжрһн мет үрвэд, Терүнэ ээм деернь ирж буув. Генткн тенгрэс: «Энтн Мини хээртэ Көвүн! Эн Намаг байрлулна!» гисн оһтрһун дун соңсгдв.

Исусин уңг-тохм

²³Исус һучтаһасн авн Бурхнд церглдг болв. Эмгнэ сансар, Тер Йосипин көвүн, Элин ач, ²⁴Эли болхла Мататин көвүн, Матат Левин көвүн, Леви Мелкин көвүн, Мелки Янана көвүн, Яна Йосипин көвүн, ²⁵Йосип Мататьян көвүн, Мататья Амосин көвүн, Амос Нахумин көвүн, Нахум Эслимин көвүн, Эслим Наган көвүн, ²⁶Нага Махатин көвүн, Махат Мататьян көвүн, Мататья Шимән көвүн, Шимэ Йосипин көвүн, Йосип Йудан көвүн, ²⁷Йуда Йохананин көвүн, Йоханан Ресан көвүн, Реса Зерүбэбелин көвүн, Зерүбэбель Шалтэлин көвүн, Шалтэль Нерьян көвүн, ²⁸Нерья Мелкин көвүн, Мелки Аддина көвүн, Адди Косамин көвүн, Косам Элмадамин көвүн, Элмадам Эрин көвүн, ²⁹Эр Исусин көвүн, Исус Эльязерин көвүн, Эльязер Иоримин көвүн, Иорим Мататин көвүн, Матат Левин көвүн, ³⁰Леви Шимона көвүн, Шимон Йудан көвүн, Йуда Йосипин көвүн, Йосип Йонанын көвүн, Йонан Эльякимин көвүн, ³¹Эльяким Мелян көвүн, Меля Менан көвүн, Мена Мататан көвүн, Матат Натана көвүн, Натан Давидин көвүн, Давид Ишайин көвүн, ³²Ишай Йоведин көвүн, Йовед Боозин көвүн, Бооз Салмона көвүн, Салмон Нахшона көвүн, ³³Нахшон Аминадабин көвүн, Аминадаб Админа көвүн, Админ Арнин көвүн, Арни Хецрона көвүн, Хецрон Пәрецин көвүн, Пәрец Йудан көвүн, Йуда Яковин көвүн, ³⁴Яков Ицхакин көвүн, Ицхак Абрахамин көвүн, Абрахам Таран көвүн, Тара Нахорин көвүн, ³⁵Нахор Серугин көвүн, Серуг Реун көвүн, Реу Пелекин көвүн, Пелек Эберин көвүн, Эбер Шелән көвүн, Шелә Кәнәнә көвүн, ³⁶Кәнән Арпакшадин көвүн, Арпакшад Шемин көвүн, Шем Ноахин көвүн, Ноах Ләмекин көвүн, ³⁷Ләмек Метушелахин көвүн, Метушелах Ханокин көвүн, Ханок Еретин көвүн, Ерет Махалалелин көвүн,

Махалалель Кэнэнэ көвүн, ³⁸Кэнэн Эношин көвүн, Энош Шетин көвүн, Шет Аадмин көвүн, Аадм болхла Бурхна көвүн бээсмн.

Исусиг сөрлһн

4 Исус Эрүн Сәкүсәр дүүрсн бээж, болв Йордан холас хәрү йовж йовхлань, Сәкүсн Терүг эжго көдөһүр дахуль. ²Тенд дөчн өдртән эрлгәр сөргдсмн. Эн цагин болзгт хот идл уга бээсн төлөдөн Исус дегд икәр өлсв. ³Тиигхлэ эрлг Терүнд:

– Кемр Чи Бурхна Көвүн болхла, эн чолунд өдмг бол гиж зэрлг өг, – гиж келв.

⁴Исус хәрүднь:

– Бурхна Бичгт: «Һанцхн өдмгәр күн бийән цадхж ханһашго» гиж бичэтә, – гив.

⁵Эрлг Терүг ик өөдм һазр тал дахулж авч одад, нег агчмин зуур орчлнд бээсн нутг болһниг үзүл.

⁶– Эн нутгудын йосинь болн туурмжинь би Чамд өгнөв. Цуг эн Мини, болв би энүг дурта күүндән өгч чаджанав. ⁷Кемр Чамаг нанд сөгдхлэчн, цуг эн Чини болх, – гиж эрлг Исуст келв.

⁸Исус хәрүднь:

– «Эврәннь Деед Эзн Бурхндан сөгд, һанцхн Бурхндан цергл» гиж Бурхна Бичгт бичэтә, – гив.

⁹Цааранднь эрлг Терүг Ерусалимд авч ирэд сүмин ора деер зогсаһад келв:

– Кемр Чи Бурхна Көвүн болхла, эн ора деерәс дорагшан һәрәдж үз. ¹⁰Юңгад гихлэ, «Бурхн Эврәннь Бурхна элчнртән Чамаг әрвләд хөлөтхә гиж зэрлг өгв», ¹¹болв дөкәд «тедн Чини көлчн чолунд бичә цокгдтха гихәд Чамаг һар деерән теврәд авад йовх» гиж бичәтәлм, – гив.

¹²– Бурхна Бичгт: «Эврәннь Деед Эзн Бурхан бичә сөрәд бә» гиж бичэтә, – гиж Исус хәрү өгв.

¹³Тиигәд эрлг сөрдгән уурад, Исусиг цаг болзг күртлнь үлдәв.

Исус Һалильяд экләд цергләжәнә

¹⁴Исус Сәкүснә күчнд батрад, хәрү Һалилья һазр тал ирв. Терүнә туск зәнг цуг нутгар тархаж соңсгдв. ¹⁵Исус теднә хурл-мудт сурһдг бээсмн. Цуһар Терүг туурулдг бээсмн.

Исусиг Назаретд соңсжахи

¹⁶ Исус эврәннь өссн-боссн Назарет гидг хотнд ирв. Тер саак кевэрн амрлһна бемб өдр хурлд одв. Тенд Исус Бурхна ном умшхар босад зогсв. ¹⁷ Эмтн ээлдэч Эшьян дегтр Терүнэ харт бэрүлв, болв Исус терүг секэд, иим нег юм олж умшв: ¹⁸⁻¹⁹ «Би Деед Эзнэ Сәкүстөв. Тер Намаг Сән Зәнүг угатя-яду улст тархалһхар йовулла. Бэрэнд бөөх эмтнд сулдхврин тускар, сохр эмтнд нүднә харана тускар зәнүглхин төлө дажргдсн эмтиг сулдххин төлө, Деед Эзнэ хээрлтин цаг ирсиг дурдхин төлө Тер Намаг илгәсмн». ²⁰ Исус Бурхна Бичгиг хаачкад, тенд церглжэх күүнд өгэд ормдан суув. Хурлд бөөсн улс нүдэрн Исус тал ширтж хэлэцхэв. ²¹ Цааранднь Исус эклэд:

– Эндр тадниг соңссн цагт эн ээлдхл күцв, – гив.

²² Цуһар энүг чик гиһэд, Исусин амарн келсн һөөхмжтә үгмүдиг өврцхэв:

– Эн Йосипин көвүнлм! – гиж эмтн сурцхав.

²³ Исус теднд:

– Тадн Нанд эрк биш «Эмч, Бийән эдгә!» гидг үлгүр келхит. «Капернамд болсн юмна тускар бидн соңславидн, тиигж Эврәннь төрскн һазртан чигн ке!» гиж тадн келхит. ²⁴ Зүг Би таднд үнәр келжәнэв, ямаран чигн ээлдэчиг төрскн һазртнь ээлдэч гиж тоолдмн биш. ²⁵ Эля ээлдэч бөөсн цагт Израильд кесг белвсн күүкд улс бөөсмн. Тиигхд һурвн жил дундур хур орлго, һазр деер ик харһнлт болв. ²⁶ Зүг Бурхн Элиг талдан күүкд күүнүр йовуллго, Сидона өөр бөөсн Цәрепәт хотна нег белвсн күүкд күүнүр илгәсмн. ²⁷ Израильд Элиша ээлдэч бөөсн цагт арсна хальдвр гемәр кесг улс гемтсн бөөж, зүг Найман гидг сирий келн күүнәс ондан күн цеврдсн уга бөөж, – гив.

²⁸ Хурлд бөөсн цуг улс энүг соңсад йир икәр уурлцхав. ²⁹ Тедн цуһар ормасн өсрж босад, Исусиг балһснас һарһад, уулын ора деер авч ирэд зогсав. Назарет тер уулын ора деер бөөж. Эмтн Исусиг ик уул деерәс түлкж уһаһар седв. ³⁰ Зүг Исус эмтнә заагар һарад, хотнас цааран темцәд йовж одв.

Капернамин хурлд

³¹ Исус Һалилья һазрт бөөсн Капернам гидг хотнур ирэд, бемб өдр эмтнд Бурхна ном умшж сурһв. ³² Цуһар Терүнэ ном

сонсад өврэд бөөцхэв, юнгад гихлэ, Исусин келсн үгин ик күчнь медгдв. ³³ Хурлд нег хар сэкүстэ күн бөөж. Генткн тер ик дууһар хээкрэд:

³⁴ – Э-э! Назаретас ирсн Исус, маднас Танд юн кергтэв? Та мадниг уга кехэр ирвт? Би Таниг медв! Та Бурхна Эрүн Күнт! – гиж келв.

³⁵ – Тагчг бэ! Эн күүнэс нарч эрл цааран! – гиж Исус терүг хөрж келв.

Хар сэкүсн тер күүг эмтнэ нүднд һазр деер шивэд, терүнэ дотрас бийднь хорлтан келго нарч одв. ³⁶ Цуһар өврэд нег-негн-дэн келцхэв:

– Эн юн гидг юмн болхмб? Энтн тиим ик йоста болн күч-тэ, нам хар сэкүсдт зэрлг өгнэ, теднь эрлэд йовж одна! – гицхэв.

³⁷ Тиигэд Исусин туск зэнг тер нутгар тархагдв.

Исус оln амтиг эдгэснэ тускар

³⁸ Исус хурлас һарад, Шимона герүр йовв. Шимона хадм экнь ик халута бөөж, терүнд нөкд болыч гиһэд цуһар Исусиг эрж сурцхав. ³⁹ Күүкд күүнүр өкөһэд, Исус халунь хэртхэ гиж зэрлг өгв, тиигэд тер халу дөрдгэн уурв. Тер дарунь күүкд күн босад, хотан белдв. ⁴⁰ Нарн суух кемд эмтн Исус тал кесг өвч-тэ улсиг авч ирв, Исус күн болһнд һаран күргж эдгэв. ⁴¹ Кесг эмтнэ дотрас тедниг эзлсн хар сэкүсд хээкрлдэд һарцхав. Болв тедн:

– Чи Бурхна Көвүнч! – гиж бөөглдцхэв.

Зуг Исус тедниг хөрэд, эврәннь тускар келх зөв өгсн уга, юнгад гихлэ, тедн Исусиг Христос гиж меддг бөөж.

Исус Йудьян һазрт номан умишж делгрүлснэ тускар

⁴² Эрүн эртэр Исус хотнас һарад аглһ һазрур йовв. Эмтн Терүг хээв. Тедн Исус тал ирэд Терүг тэвшгоһар бичэ йовтн гиж эрв. ⁴³ Зуг Исус:

– Би Бурхна йосна туск Сэн Зэнгиг талдан хотн болһнар тархах зөвтэв, тер юнгад гихлэ, энүнэ төлө Намаг Бурхн илгэв, – гиж келв.

⁴⁴ Тегэд Тер Йудья нутгин хурлмудт Сэн Зэнг цөөлһж делгрүлв.

Исус түрүүж сурһульчиран дууджана

5 Нег дэж Исус Генесарет нуурин көвөд зогсв. Кесг эмтн Бурхна үгмүд сонсхар нүрлдж бөөцхэв. ²Исус усна көвөд хойр онһц бээсинь үзв. Заһсчнр онһцас һарад гөлмән уһажацхала. ³Нег онһцд Исус орв. Тернь Шимона онһц бээж. Исус онһциг усна көвөһөс цааран түлтн гиж сурв. Дэкэд Исус онһц дотр сууһад эмтиг сурһв. ⁴Исус номан умшж төгсөчкөд Шимонд:

– Нуурин гүүнүр усчад, гөлмән уснд хайтн, – гив.

⁵Шимон хэрүднь:

– Багш, бидн сөөни дуусн көдлөд, нег чигн заһс бэрж авч чадсн угавидн, зуг ода би Тана келсэр кенэв, – гиж келв.

⁶Тедн гөлмән татад, дегд дала заһс бэрж авцхав. Гөлмнь заһсар икэр дүүрэд тасрн гив. ⁷Өөрк онһцд бээсн үүрмүдтән дем болтн гиж тедн докъя өгв. Наадкснь өөрдв, хойр онһцнь заһсар дүүрэд уснд чивн гив. ⁸Шимон Пётр энүг үзэд, Исусин көлднь унад:

– Деед Эзн минь, намаг энд үлдэтн! Би килнцтэв! – гиж келв.

⁹⁻¹⁰Пётр, Зебедана көвүд Яков болн Йохан ах дү хойр болн нань чигн заһсчнр дала заһс үзэд икэр ээцхэв. Исус Шимонд:

– Бичэ э! Эн өдрэс авн чи эмтиг бэрж авдг күн болхич, – гиж келв.

¹¹Тедн хойр онһцан уснас һарһж авад үлдөһөд, Исусин ардас дахцхав.

Арсна гемтэ күүг эдгэлһн

¹²Исус нег хотнд бээж, Терүнэ өөгүр арсна гемэр өвчтэ нег күн йовж. Тер Исусиг үзэд, һазр элкдж унад:

– Деед Эзн, намаг гемәсм цеврлх саната болхла, цеврлтн! – гиж эрж сурв.

¹³Исус терүнд һаран күргэд:

– Чамаг цеврлх санатав. Цеврд! – гив.

Тер дарунь күн арсна гемәсн эдгв, ¹⁴болв Исус терүнд иигж зэрлг болв:

– Цуг энүнэ тускар күүнд бичэ кел, зуг гелң тал одад бийән үзүл, болв эдгсн төлөдөн Мошен заһаһар Бурхнд тәкл тәк. Терүгәрн чи эмтнд эдгсэн медүлхич, – гив.

¹⁵ Исусин туск зэнг өдр ирвэс улм ик өргнэр тархагдв. Терүн тал эмтн ик олар йовдг болв, цуһар Терүнэ ном сонсхар болн гемэн эдгэхэр ирдг бээсмн. ¹⁶ Исус болхла бээж-бээжэхэд аглһ һазр тал йовад, Бурхнд зальврдг бээсмн.

Һар-көһнь тэкрсн күүг эдгэлһн

¹⁷ Нег дэжж, Исус эмтиг сурһжасн цагла, паршмуд болн ном цөөлһөчнр Һалильяс, Йудьяс, Ерусалимас болн нань чигн хотн болһнас ирэд, бас Терүг сонсла. Исус Бурхна күч авад, гемтэ эмтиг эдгэдг бээсмн. ¹⁸ Нег цөөкн күн девскр деер кевтсн, һар-көһнь тэкрсн күүг авч ирэд, гер дотр орулж Исусин өмн тэвхэр седж. ¹⁹ Зуг герт дала эмтн бээсн төлөд тедн орж чадлго, герин ора деер һарад, деевриг цоолж хамхлад, тэкрсн күүг девскртэ хамднь ора деерэс Исусин өмн буулһж тэвцхэв. ²⁰ Исус теднэ итклинь үзэд, гемтэ күүнд:

– Көвүн! Килнцн тэвгдженэ, – гиж келв.

²¹ Паршмуд болн ном цөөлһөчнр Терүг бурушаһад дотран:

– Эн күн бийэн Бурхнд тоолжана. Эн күн кен болхмб? Бурхна талдан кен күүнэ килнц тэвж чаддмб? – гиж ухалв.

²² Исус теднэ ухалсн санаг медэд:

– Тиим ухан юнгад таднд оржахмб? – гиж келв.

²³ – Ю келснь амр болх, «Чини килнц тэвгдв», эс гиж «Босад йов»? ²⁴ Зуг Би, Күмни Көвүн, һазр деерк улсиг килнцэснь һарһх йостав гиж таднд медүлхин төлө келжэнэв, – гив.

Дэкэд Исус тэкрсн күүнд:

– Сонс Намаг! Бос! Эврәннь девскрэн авад хэр! – гив.

²⁵ Тер күн дарунь босад, девскрэн авад, Бурхиг магтад герүрн йовв. ²⁶ Цуһар өврэд Бурхиг туурулв. Цуг энүг үзсн эмтн сүрдцхэв:

– Эндр ик өвэрц юм бидн үзвидн, – гиж тедн келцхэв.

Исус Левиг дуудсна тускар

²⁷ Энүнэ хөөн тер герэс һарад, Исус Леви гидг кү үзв. Тер эмтнэс алв цуглулдг күн бээж. Леви тамһин герин өөр сууж.

– Намаг дахад йов! – гиж Исус терүнд келв. ²⁸ Леви цуг юмиг үлдөһэд, Исусиг дахв. ²⁹ Дэкэд тер Исуст нерэдж гертэн ик нэр кев. Тер нээрт алв цуглулдг кесг улс болн талдан чигн эмтн ирцхэв. Тедн Исусла хамдан хот ууһад нээрлцхэв. ³⁰ Паршмуд болн закана багшнр дурго болад, Исусин сурһульчнрас:

– Тадн, алв цуглуулдг килнцтэ эмтнлэ яһад хот уужахмт? – гиж сурцхав.

³¹Тедниг сурһульчнрас ю суржахинь соңсад, Исус иим хэрү өгв:

– Эрүл күүнд биш гемтэ күүнд эмч кергтэ болдмн. ³²Би чик седклтэ эмтнүр биш килнцтэ эмтнүр килнцтэ жирһлэн үлдэтн гихэр ирв, – гив.

Мацг бэрлһнэ тускар

³³Тиигэд тедн Исусас:

– Юнгад Йохана болн паршмудын сурһульчнр дару-дарунь мацг бэрэд зальврна, болв Тана сурһульчнр болхла оньдин хот ууһад бөөнэ? – гиж сурв.

³⁴– Хүрмин гиичнрлэ күргн бөөхлэ, теднэр мацг бэрүлж болхий? – гиж Исус хэрү өгв.

³⁵– Зуг цагнь ирхлэ, күргиг теднэс салһж авхла, тер цагт тедн мацг бэрэд бөөх, – гив.

³⁶Исус теднд иим үлгүр келж өгв:

– Кен чигн шин хувцнас таслж авад, хуучн хувцндан халас тэвхш. Кемр тиигэд кехлэ, тер шин хувцан чигн үрэх, болв тер халаснь хуучн хувцндчн зокшго. ³⁷Кен чигн хуучн бөрвд күчэн авчах чаһр кедмн биш. Кемр тиигж кехлэ, тер чаһрнь деврэд һархла, бөрвнь шуурад, чаһрнь асхрад, бөрвнь үрж одх. ³⁸Күчэн авчах чаһриг шин бөрвд кедмн. ³⁹Болв кен чигн хуучн чаһр ууһад күчэн авчах чаһр суршго, юнгад гихлэ, хуучн чаһр шин чаһрас деер гиж келх.

Сурһульчнр бемб өдр тэрэнэ толһас таслж авснь

6 Бемб өдр Исус цаһан буудя тэрсн һазрин өөгүр йовж, сурһульчнрнь цаһан буудян толһас таслж авад һарарн үүлж идцхэв. ²Паршмудас зэрмнь:

– Тадн яһжахмт? Бемб өдр тиим юм кех зөв угат! – гиж келв.

³Исус теднд иигж хэрү өгэд:

– Давид эврәннь үүрмүдтэн өлн бээсн цагтан ю кесинь та умшвт? ⁴Тер Бурхна герт орж ирэд, Бурхна өмн тэвсн өдмгиг авад эврэн идэд бас өөрк үүрмүдтэн өгв. Зуг тер өдмгиг һанцхн гелнүд идх зөвтэ бөөж, – гив.

⁵Аштнь Исус:

– Күмни Көвүн бемб өдрин Эзн мөн, – гиж келв.

Эмн уга харта күүг эдгэлһн

⁶Бас нег бемб өдр Исус хурлд ирэд, цуглрсн эмтнд Бурхна ном зааж сурһла. Тенд барун харнь эмн уга нег күн бээж. ⁷Закана багшнр болн паршмуд Исусиг бемб өдр кү эдгэхлэ, гемшэхэр Терүг гетэд сууцхав. ⁸Исус тедниг ю ухалжахинь медэд, эмн уга харта күүнд:

– Бос! Өмөрэн хар! – гив.

Тер күн босад өмөрэн харв. ⁹Тиигхлэнь Исус теднэс:

– Би таднас суржана, бемб өдр күн сә кех йостай? Аль му кех йостай? Күүг үклэснь харсж авхмб эс гиж алхмб? – гиж сурв.

¹⁰Исус эмтиг эргж хэлэхэд:

– Харан сунһ! – гив.

Тер күн харан сунһад, даруны эдгв. ¹¹Паршмуд болн закана багшнр дурго болад, дегд икэр уурнь күрв. Тедн хоорндан Исусиг яахмб гихэд күүндцхэв.

Арвн хойр апостолмуд

¹²Тер өдрмүдт Исус уулын ташуд ирэд сөөни дуусн Бурхнд зальврв. ¹³Өр цээхлэ, Тер эврэннь сурһульчнран дуудж, теднэс арвн хойр кү онц йилһж авад, тедниг апостолмуд гиж нерэдв. ¹⁴Шимон (Исус терүнд Пётр гидг нер өгв), Шимона дү Андрей, Яков, Йохан, Пилип, Бар-Толма, ¹⁵Матай, Томас, Алпана көвүн Яков, зилот багин гешүн Шимон, ¹⁶Яковин көвүн Йуда, Йуда Искериот (сүүлднь тер урвач болв).

Йөрэл болн харал

¹⁷Исус теднлэ хамдан дорагшан йовж, тегш һазрт зогсв. Тенд дала сурһульчнрнь цуглрцхав. Йудьяс, Ерусалимас, теңгсин шидрк Тир Сидон гидг һазрас ирсн оln эмтн цуглрцхав. ¹⁸Зөрмнь Исусиг соңсхар болн бийэн эдгэхэр ирж. Хар сәкүснд эзлгдсн эмтн бас ирэд эдгдг бөөсмн. ¹⁹Цуһар Исуст харарн күрхэр зүткдг бөөсмн. Юнгад гихлэ, цуг эмтиг эдгэдг күчн Терүнэс хардг бээж. ²⁰Исус Эврэннь сурһульчнран ширтж хэлэхэд келв:

– Яду эмтн – буйн-киштгә! Тадн Теңгрин орна улст! ²¹Өлсжәсн эмтн буйн-киштгә! Цагнь ирхлэ, цадхит! Уульжәсн эмтн буйн-киштгә! Цагнь ирхлэ, байрлхит! ²²Күмни Көвүнэс көлтә

кемр таднд дурго болхла, көөхлэ, му келхлэ, неритн һутаж муурулхла, ²³тер өдрт байстн! Байрар дүүртн! Теңгрин ачлвр тадниг деер күлэжэнэ. Эн улсин өвк экиңр ээлдэчнрт тиим юм кесмн. ²⁴Зуг байн эмтн зовлңган эдлхит! Авх юман авчквт! ²⁵Цадхлң эмтн зовлңган эдлхит! Цагнь ирхлэ, тадн харһнж өлсхит! Инэ-жэх эмтн зовлңган эдлхит! Цагнь ирхлэ, оркрад уульхит! ²⁶Тадна тускар сээнэр келхлэ, басл зовлңган эдлхит! Тиим кевэр эднэ өвк экиңр худл ээлдэчнрин тускар сээнэр келлэ!

Эврәннь өшэтндэн дурта болтн

²⁷Таднд, намаг сонссн эмтнд, Би келжэнэв: Эврәннь өшэтндэн дурта болтн, таднд дурго күүнд сэ кетн. ²⁸Тадниг харасн эмтиг йөрэтн, тадниг му келсн күүнэ төлэ зальвртн. ²⁹Нег халхартн күн ташхла, дарук халхан өгтн. Кемр күн тадна деерк хувцитн булахла, дотрк бэесн киилгән чигн тээлэд өгтн. ³⁰Сурсн күүнд өгэд бээтн. Кемр таднас ямаран чигн күн күчэр юм булахад авхла, буласн юмиг бичэ нектн. ³¹Эмтн нанд тиим юм кех зөвтэ гиж санжахла, тиим юм бийстн эмтнд кех зөвтэ. ³²Тадниг таасж дурлсн күүнд тадн дурта болхла, тана ачтн юмб? Янад гихлэ, килнцтэ эмтн бийдэн тааста күүнд дурлна, тиим эсий? ³³Кемр таднд нөкд болсн эмтнд тадн нөкд болхла, тана ачтн юмб? Килнцтэ эмтн бас тиигж кенэлм. ³⁴Кемр тадн күүнд өг-йэ өгэд, хэрүһинь кезэ өгхинь күлэхлэ, ачтн юундв? Килнцтэ эмтн бас килнцтэ эмтнд мөнгэр өгйэ өгнэ, болв дөкэд хэрүһинь кезэ өгх гиж күлэнэ. ³⁵Зуг тадн эврәннь өшэтндэн дурта болх зөвтэт, теднд нөкд болад өгйәһинь өгтн, зуг өрән бичэ нектн. Тиигхлэ тана ач ик болх, тадн Деед Бурхна үрн болхит, юнгад гихлэ, ханлт уга, хар саната эмтнд Бурхн бас сэ кенэ. ³⁶Эврәннь Эцк Бурхнла эдл өршөңгү буйнч седклтэ болтн!

³⁷Кү бичэ гемшәтн, тадниг Бурхн гемшәхмн уга. Күүг бичэ бурушатн, тадниг Бурхн бурушахмн уга. Эмтнэ буруһинь тэвтн, тиигхлэ тадна буруг Бурхн бас тэвх. ³⁸Өгэд бээтн, таднд өггдх. Таг дүүргэд, деерэс дарад, тана хормад асхад оркх. Ямаран кемжәһәр тадн кемжәлнәт, тиим кемжәһәр тадниг кемжәлх.

³⁹Цааранднь Исус үлгүрлэд иигж келв:

– Сохр күн сохриг дахулж чадхий? Тедн хоюрн нүкнд унх, тиим эс мөний? ⁴⁰Сурһульч эврәннь багшас деер биш, зуг кен чигн номан төгсәж дасхла, эврәннь багшла эдл болх. ⁴¹Ахиннь

толһадк өвс үзэ бээж, эврэннь толһадк өвр яһад эс үзнэч? ⁴² Эврэннь толһадк өвр үзлго бөөчкэд, «Ах, чини толһадк өвс авч хайнав» гиж яһж чи келж чадхмч? Хойр чирэтнр! Түрүлэд толһадк өврэн һарһж хайчкад, тегэд ахиннь толһадк өвс яһж хайхинь медхич.

Модн болн зер-земш

⁴³ – Сэн модн му темс өпшго, болв му модн сэн темс өгдмн биш. ⁴⁴ Модн темсэрн медгднэ. Көглэс инжр таслж авад, таслж авч болдго биший, тедү мет хатханчгас уста үзм авч болдмн биш. ⁴⁵ Цаһан саната күн зүркндэн хадһлсн сөөнэс сә һарһна. Хар саната күн зүркндэн хадһлсн мууһасн му һарһна. Зүркнд бөөсн юмн келнд илрдмн.

Хойр ул

⁴⁶ – Ю хээж тадн Намаг «Деед Эзн, Деед Эзн» гинһэд дууднат, зуг Мини келсн юм күцэхшит? ⁴⁷ Нан тал ирэд, үгм сонсад, Мини келсэр үүлэн күцэдг күүг кенлә дүнцүлж болхинь Би ода келж өгнөв. ⁴⁸ Тиим күн гүүнэр һазр малтад, чолун деер ул тэвж герэн тосхсн күн мет. Усн деврэд, эргэсн һарад, гер деернь асхрхла, тернь көндрсн уга, тер юнгад гихлэ, гер батар тосхгдсн бөөж. ⁴⁹ Үгм соңсв чигн Мини келсэр үүлэн күцэдго күүг һазр деер ул угаһар герэн тосхсн күүнлә дүнцүлж болхмн. Усн деврэд эрс деернь асхрхла, терүнә гернь нурад хамхрж одсмн. Тер гер бөөсн ормд зуг хамхрха модн чолун үлдж.

Римин нег цергин ахлачин зарциг эдгэлһн

7 Терүг соңсн әмтнд келсн үгән төгсәһэд, Исус Капернам балһснур йовв. ² Римин цергин ахлачин нег зарц ик күнд гемтә болад, өнгрхиннь өмн өргнд бөөсмн. Цергин ахлач зарцдан йир хару бөөсмн, ³ тегэд Исусин тускар соңсад, тер Йудьян толһачнриг Терүнүр илгәв. Исус нааран ирэд, зарцм эдгәтхә гиж суртн гив. ⁴ Толһачнр Исус тал ирэд:

– Эн күүнд нөкд кеж болжана. ⁵ Тер мана келн-әмтнд дурта, маднд хурл тосхж өгв, – гиж тедн икәр шунж сурв.

⁶ Исус толһачнриг даһад йовв. Заасн герүр өөрдж йовхла, цергин ахлач үүрмүдән өмнэснь илгәһэд, теднәр дамжулж келүлв:

– Деед Эзн, бичэ зовтн, Таниг гертэн орулх чигн нанд зөв уга. ⁷Тегэд чигн би эврэн өмнөсчн харсн угав. Би тиим зөв угав гиж санжанав. Негхн үг келтн, мини зарц дарунь эдгх. ⁸Би эврэн күүнэ медэнд бээнэв, мини медэнд бас цергчнр бээнэ. Негнднь би «Йов» гинэв, тер йовна, дарукднь: «Нааран йов» гинэв, тер ирнэ. Зарцдан би: «Энүг ке» гинэв, тер мини келсэр кенэ.

⁹Исус келсн үгинь сонсад, дегд икэр өврв, дөкэд ардаснь дахж йовсн олн эмтн тал эргэд хэлэчкэд:

– Израиль нутгт чигн тиим ик сүзг Би үзэд угав, – гив. ¹⁰Илгэсн элчнрнь хэрж ирхлэрн, зарц эрүл-менд бээсинь үзцхэв.

***Наин гидг хотнд белвсн күүкд
күүнэ көвүһинь амдрүүлһн***

¹¹Энүнэ хөөн Исус Наин гидг хотнур йовв. Терүнэ өөр сурһульчнр болн нань чигн эмтн бээцхэв. ¹²Исус хотна үүднүр өөрдж йовсн цагт эмтн өнгрсн кү оршахар авч йовсн бээж. Нег белвсн күүкд күүнэ ор һанцхн көвүнь өнгрж. Тер күүкд күүнлэ хамдан кесг хотна эмтн йовцхаж. ¹³Деед Эзн экинь үзэд, терүнд сана зовад:

– Бичэ ууль, – гиж Тер келв.

¹⁴Исус өнгрсн күүнүр өөрдэд, оршалһна яршгт һаран күргв. Терүг авч йовсн эмтн ормдан зогсв.

– Көвүн минь! Би чамд «Бос!» гижэнэв, – гив.

¹⁵Өнгрсн көвүн толһаһан өндөлһж сууһад эклэд үг келв, Исус терүг экднь даалһв. ¹⁶Эмтн йир икэр сүрдцхэв. Тедн Бурхиг магтад:

– Мадн дунд алдр ээлдэч бээнэ! Эврэннь келн-эмтндэн нөкд болхин төлө Бурхн бууж ирв! – гиж келцхэв.

¹⁷Исусин тускар зэнг Йудья нутгар болн өөрк һазрар делгү-дэн тархагдв.

Уснд кирслдг Йоханас ирсн элчнр

¹⁸Йохана сурһульчнр терүнд Исусин кесн йовдлмудын тускар келхлэ, Йохан сурһульчнр дундас хойринь дуудж авад, ¹⁹Деед Эзнүр одад иигж суртн гиж илгэв:

– Бурхнас ирх зөвтэ күн Та мөнвт? Аль бидн талдан кү күлэхмб?

²⁰Элчнр Исус тал ирэд:

– Уснд кирслдг Йохан мадниг иим юм суртн гиж Танур илгэв: «Та Бурхнас ирх зөвтө күн мөнвт? Аль бидн талдан кү күлэхмб?» – гиж сурцхав.

²¹Исус тер цагт кесг өвчтө, гемтө, хар сэкүстэ эмтиг эдгэдг бээсмн. Кесг сохр эмтнэ нүдинь секэд, хара орулдг бээсмн. ²²Тер элчнрт иим хэрү өгв:

– Йоханд хэрү ирэд үзсэн, сонссан цугтаһинь келж өгтн: сохр эмтн үздг болна, доһлнгнь йовна, арсна өвчтэнь гемэсн цеврднэ, дүлө күн сонсдг болна, өнгрснь эмдрнэ, угатя эмтнд Сэн Зэнг цөөлһж тархана. ²³Нанд итксн эмтн итклэн эс геехлэ, буйн-кишгтэ болхмн, – гив.

²⁴Йохана элчнриг йовсна хөөн Исус эмтнд Йохана тускар иигж келв:

– Эжго кедэ һазрур ю хөлөхөр тадн йовсмт? Салькнд нэ-эхлсн хулсигий? ²⁵Ю хэлэхэр тадн йовсмт? Байн, үнтэ хувц өмссн кү хэлэхэрий? Уга. Тер юнгад гихлэ, байн үнтэ хувц өмсдг эмтн хаана бээшнд бээдмн. ²⁶Ю үзхэр тадн одсмт? Ээлдэчиг? Э, э. Йохан ээлдэчэс деер күн, гиж Би таднд келжэ-нэв. ²⁷Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бөөнэ: «Би зэнгчэн урдасчн илгэнэв. Тер урдасчн Чини хаалһичинь белдх». ²⁸Эн орчлң деер төрсн эмтн дунд Йоханас ик алдр күн уга билэ гиж би таднд келжэ-нэв. Зуг Бурхна орн-нутгт бээсн хамгин бичкнь терүнэс ик алдр. ²⁹Кесг эмтн болн алв цуглулдг улс Йоханыг сонсад, Бурхиг магтад, Йоханар уснд кирслгдв. ³⁰Паршмуд болн закана багшнр уснд эс кирслгдсэ-рн Бурхна таалыг эвдв.

³¹– Эн мана цагин эмтиг юунла дүнцүлж болхмб? Эдн кениг дурасмб? ³²Тедн базрт суусн бичкн күүкдлэ эдл. Эн эмтн нег-негндэн иигж хээкржэсн бичкдүд мет: «Бидн таднд бүрө бүшкүрэр айс татдг билэвидн, тадн биилдго билэт, бидн таднд һашута дуд дуулдг билэвидн, зуг тадн уульдго билэт». ³³Уснд кирслдг Йохан ирнэ. Тер өдмг иддго, чаһр уудго күн. Терүнэ тускар хар сэкүстэ күн гиж тадн келнэт. ³⁴Би, Күмни Көвүн, ирв. Би чаһр уунав, хот иднэв. «Хотд дурта чаһр уудг күн, алв цуглулгчин болн килнцтэ эмтнэ үр» гиж тадн келнэт. ³⁵Бурхна цецн ухаг седкдэн орулсн күн болһн энүг үнн болдгиг лавлна, – гиж Исус келв.

Шимона герт Исусин көлд тос түрксн күүкд күн

³⁶ Нег парш Исусиг тоохар герүрн дуудв. Исус паршин гер тал ирэд, ширэн өөр суув. ³⁷ Тер хотнд бөөдг килнцтэ нег күүкд күн Исусиг паршин герт хот уужахинь медчкэд, гипс шаврар кеен буһшт канкнсн сөөхн үнртэ тос авч ирэд, ³⁸ Исусин ард зогсад уульв. Парсн нульмснь Исусин көл деер дусад хоожад бөөв. Тиигхлэ тер күүкд күн Исусин көлинь эврәннь үсэрн арчад, үмсэд, канкнсн үнртэ тос деерэснь кеж түркв. ³⁹ Исусиг дуудсн парш цуг энүг үзэд дотран санв: «Кемр эн күн ээлдөч болсн болхла, Бийинь көндөжөсн күүкд күүг кен гидг күүһинь медх билэ. Эн күүкд күн килнцтэлм». ⁴⁰ Тиигхлэ Исус паршд:

– Шимон, Би чамд нег юм келхэр седжэнэв, – гив.

– Келтн, Багш, – гиж тер хэрү өгв.

⁴¹ – Хойр күн нег эзнд өртэ бөөж, – гиж Исус эклв, – Негнь тавн зун мөңг өгх зөвтэ бөөж, наадкнь – тэвн. ⁴² Зуг теднд мөңгн уга болад, тегэд эзнэ теднэ өринь хэрүлв. Эн хойр күүнэс кенэ эзндэн икэр дурта болхмб?

⁴³ – Мини санаһар, кенэ өрнө ик, тернэ эзндэн икэр дурта болх, – гиж Шимон хэрүднэ келв.

– Чикэр санжанаң, – гиж Исус келв.

⁴⁴ Дөкөд Тер күүкд күүнүр заһаң, Шимонд иигж келв:

– Чи эн күүкд күүг үзжәнч? Би чини герт ирв, чи нанд көлөн уһах ус чигн кеж өгсн угач, эн болхла мини көлм нульмсарн уһаһаң, үсэрн арчж хагсав! ⁴⁵ Чи мендлхлэрн Намаг үмссн угач, эн күүкд күн болхла Намаг герт орж ирснэс авн Мини көлм зогслго үмсэд бөөнө. ⁴⁶ Чи мини толһадм олив тосар түрксн угач, эн болхла үнтэ канкнсн үнртэ тосиг Мини көлдм асхад бөөнө. ⁴⁷ Яһаң эн тиим ик дурта болдгинь Би чамд келсв. Энүнэ дала килнцнь тэвгдв, тегэд чигн эн икэр дурлна. Баһ килнцтэ күүнэ килнцнь тэвгдхлэ, тер баһар дурлна.

⁴⁸ Дөкөд Исус күүкд күүнд келв:

– Чини килнцчн тэвгдв.

⁴⁹ Наадк гиичнр:

– Эмтнэ килнц чигн тэвдг эн кен болжаһмб? – гиж санцхав.

⁵⁰ Исус болхла, күүкд күүнд:

– Чини иткл чамаг аврв. Менд йов! – гиж келв.

Исусиг дахж йовси күүд улс

8 Энүнэ хөөн Исус балһсд-селэдэр эргэд йовад, Бурхна йосна туск Сэн Зэнг цөөлһж тархав. ²Төрүнлэ хамдан арвн хойр сурһульчнр болн нег цөөкн күүд улс йовсмн. Тедн дунд зөрмнь хар сәкүснәс сулдсн, зөрмнь гемәс эдгсн бәәж. Долан хар сәкүснәс сулдсн Магдален хотна Марий, ³Херодын герин Хуза гидг хардачин аваль Йохана, Сусанна болн нань чигн күүд улс теднд мөнгөр дөн болж йовсмн.

Тэрә тәрсн күүнә тускар

⁴Олн зүсн хотнас ирсн кесг әмтн Исусин өөр ирж хурв, болв Тер әмтнд үлгүрләд иигж келв:

⁵– Нег күн тәрә тәрхәр йовж. Буудяг цацж хайхла, зөрмнь хаалһ деер тусж унв, тедниг әмтн келәрн ишкәд уга кев, шовуд чоңкад идчкв. ⁶Зөрмнь чолута һазрт унв, урһларн усн баһ болад тедн хагсж одв. ⁷Зөрм буудя урһсн хатханчг заагт унв, хатханчг улм нигтәр урһад, тер буудя бүтәд хатж одв. ⁸Зөрмнь болхла сән урһцта һазрт тусв. Тедн урһад, буудя болһн зун холван ик урһц өгв, – гиһәд үгән төгсәһәд, Исус:

– Сонсар седснь, сонстн! – гиж чанһур келв.

⁹Төрүнә сурһульчнр:

– Эн үлгүрин учр-утхнь юундв? – гиж сурцхав.

¹⁰Исус теднд:

– Бурхна йосна туск нууц медрл таднд өгсн билә. Талдан әмтн хәләһәд бичә үзтхә гиһәд, сонсад бичә медтхә гиһәд, Би теднд үлгүр олзлад келжәнәв. ¹¹Эн үлгүрин чинрнь эн: буудя гисн – Бурхна үг. ¹²Хаалһ деер унсн буудя гисн – иим әмтн, тедн Бурхна үг сонсна, зуг тедниг иткж әмән бичә авртха гиһәд эрлг ирәд, теднә зүркнәс Бурхна үгмүдиг булаж авад йовж одна. ¹³Чолута һазрт унсн буудя гисн иим әмтн: тедн ик байртаһар үг сонсад, седклдән авна. Зуг тер үгмүд унг-көрң уга әкнлә әдл болна. Әмтн тер үгд бичкн зуур иткнә, зуг ик зовлң сөрлһн ирхлә, тесж чадхш. ¹⁴Зөрм әмтн Бурхна үг сонсна, зуг жирһлин килмжд, зөөрт, байрт даргдад Бурхна йоснд олзта биш болна. Тедн хатханчг заагт унсн буудя мет. ¹⁵Сән урһцта һазрт унсн буудя гиснь – Бурхна үг сонсад, седклдән хадһлад, бийән батар тесвртәһәр бәрлдг, дала урһц өгдг улс, – гив.

Тэвц деер бээсн шам

16 – Кен чигн шаман шатаһад, сав дотр эс гиж орн дор тэвхш, зуг герт орж ирсн эмтн үзтхэ гиж терүг тэвц деер тэвнэ. 17 Нег чигн эс илдкгдсн нууц юмн уга, эмтнэс бултулж эс медүлсн нег чигн юмн уга. 18 Мини келсн үгиг оныган өгэд соңстн, юнгад гихлэ, бөөснднь улм немгдх; болв угаһаснь бээнэ гиж сансин чигн авгдх, – гиж Исус келв.

Исусин эк болн дүүнр

19 Исус тал экнь болн дүүнрнь ирсмн, зуг эмтн дала болад, тедн Исусур орж чадсн уга. 20 Нег күн Исуст:

– Тана эк болн дүүнр һаза зогсжана, тедн Таниг үзхэр седжэнэ, – гиж келнэ.

21 Исус теднд:

– Бурхна үг күцөнөд соңсжасн эмтн мини экм болн дүүнрм, – гиж келв.

Исус һалв салькиг зогсав

22 Тер өдрмүдин негнднь Исус сурһульчнртан иигж келв:

– Эн нууриг һатлад, телтр көвөд күрхмн.

Тедн онһц дотр орж суһад йовв. 23 Нууриг һатлж йовхларн Исус унтж одв. Тер дарунь һалв салькн көдлөд, онһц усар дүүрв, теднд чивх аюл учрв. 24 Сурһульчнр Исус тал өөрдэд:

– Багш! Багш! Бидн уснд чивн гижэнэвидн, – гиж Терүг серүлв.

Исус серэд, салькиг болн дольгаг хөрв. Салькн көдлхөн уурв, эргндк бөөдл тогтнв.

25 – Тана иткл альдв? – гиж Исус сурһульчнрасн сурв.

Тедн эәһэд өврэд, нег-негнэсн сурцхав:

– Салькнд чигн, уснд чигн эн зэрлг болна, тедн үгинь сонсна. Кен гидг күмб эн?

Хар сәкүсәнд ээлгдсн күүг эдгәлһн

26 Тедн һалильяс туслад бөөх нуурин көвөд бээсн Геразин* гидг һазрур онһцар күрэд ирв. 27 Исус онһцас һарад һазр ишкхлэ,

* Ондан экн бичгт Гадарен гиж бичэтә.

дала хар сәкүсәр эзлгдсн өөрк хотна нег күн Терүнд харһв. Кесгәс авн тер хувцн уга, чирм нүцкн бәәһәд, әмтн бәәдг герт биш кү оршадг хадын көндәд бәәршдг бәәсмн. ²⁸ Тер күн Исусиг үзәд һазр әлқдж унад, му ду һарад хәәкрв:

– Деед Бурхна Көвүн Исус, нанас юн чамд кергтәв? Буйн болтха, бичә намаг зова!

²⁹ Исус хар сәкүснд: эн күүнәс һар гиж заксн учрас хар сәкүсн Исуст тиигж келж. Кесг дәкж хар сәкүсн тер күүг эзлг бәәсмн, тегәд чигн энүнә һар-көлинь цевәр күләд, бәрәнд суулһв чигн тер күн цевән хамхлад, хар сәкүснд көөгдәд, эжго һазрт зулад йовж оддг бәәсмн. ³⁰ Исус терүнәс:

– Чини нерн кемб? – гиж сурв.

– Түмн, – гиж тер хәрү өгв, юнгад гихлә, терүнә дотр дала хар сәкүсн орсн бәәж, ³¹ болв тедн Исусиг йорал уга гүн һазрур мад-ниг бичә йовул гиж эрв. ³² Тенд уулын ташуд ик дала һахас идшлж йовж, болв хар сәкүсд һахас дотр орх зөв сурв. Исус теднд зөв өгв. ³³ Хар сәкүсд тер күүг үлдәһәд, һахас дотр орхла, һахас генткн чагчм эрг деерәс гүүһәд, нуурин уснд унад чивж одцхав. ³⁴ Һаха хәрүлсн улс учрсн йовдлыг үзәд, балһсна әмтнд болн эргндк хотн болһнд бәәсн улст энүнә тускар келж өгв. ³⁵ Әмтн юн учрсинь хәлэхәр ирцхәв. Тедн Исус тал ирәд, хар сәкүсдәс сулдсн күүг Исусин көлдн хувц-хунртаһан эрүл ухата суусинь үзчкәд, дегд икәр сүрдв. ³⁶ Тер күн яһж эдгсинь үзсн әмтн наадк әмтнд келж өгв. ³⁷ Геразин гидг һазрин цуг әмтн икәр әәһәд, Исусиг мана һазрас цааран йов гиж сурцхав. Исус оңһц дотр орад, хәрү усчв. ³⁸⁻³⁹ Хар сәкүсдәс сулдсн күн Терүнлә хамдан йовхар сурв.

– Герүрн хәр, Бурхн чамд ю кесинь әмтнд келж өг, – гиж Исус хәрү өгәд, тер күүг герүрнь йовулв.

Тер күн йовад, эврәннь хотна әмтнд Исус терүнд ю кесинь келв.

Яирин күүжиг әмдрүлһн. Гемтә күүкд күүг эдгәлһн

⁴⁰ Исус хәрү ирхлә, Терүг оln әмтн тосв. Яһад гихлә, тедн Исусиг күләв. ⁴¹ Хурлын толһач Яир гидг нег күн ирәд, Исусин көлдн унад, герүрм ирит гиһәд сурв. ⁴² Тер юнгад гихлә, терүнә ор һанцхн арвн хойрта күүкн өнгрхин өмн өргнд бәәж. Исусиг тиигәрән йовсн цагт кесг әмтн өөрнь нирглдв. ⁴³ Нег күүкд күн арвн хойр жилдән цусн һардг гемәр гемтдг бәәсмн. Тер әмчнрт

цуг мөнгөн өгсөн, зуг нег чигн эмч терүг эдгэж чадсн уга. ⁴⁴Кү-үкд күн Исусур ардаснь өөрдэд, Терүнэ хувцнд харарн күрв. Тер дарунь цуснь хардган уурв.

⁴⁵— Кен Намаг харарн көндөв? — гиж Исус сурв. Цуһар: «Би көндөсн угав» гицхэв. Тиигхлэ Пётр келв:

— Багш! Тана эргнд дала эмтн бөөнэ. Цуһар энд-тендэснь шахж дэвржэнэ.

⁴⁶— Нег күн Нанур харарн күрв, тегэд Нанас күчн харсинь Би меддв, — гиж Исус хэрүднь келв.

⁴⁷Тиигхлэ күүкд күн эмтнд бийэн медулго бөөж чадшгоһан үзэд, Исус тал өөрдэд, келднь чичрэд унв. Олн эмтнэ өмн тер яһж Исуст харарн күрэд, тер дарунь эдгсэн келж өгв. ⁴⁸Тиигхлэ Исус терүнд келв:

— Күүкн минь! Чини иткл чамаг эдгэв. Амулң мөнд йов!

⁴⁹Исус үгэн төгсөһэд уга бөөтл Яир гидг хурлын толһачур гертэснь элч ирэд:

— Чини күүкнчн өнгрж одв, Багшиг бичэ үүмүл, — гиж келв.

⁵⁰Исус энүг сонсад, Яирд:

— Бичэ э, итк, болв күүкнчн эдгх, — гиж келв.

⁵¹Яирин герүр ирчкэд, Исус кү тэвсн уга, зуг Пётрлэ, Йохан-ла, Яковла болн күүкнэ эк-эцклэ гер дотр орв. ⁵²Эмтн күүкн өнгрж одв гиһэд оркрад ууляд бөөцхэв.

— Бичэ уультн, эн күүкн өнгрсн уга, зуг унтж кевтнэ, — гиж Исус келв. ⁵³Цуһар Терүнэ үгд инэлдцхэв, юнгад гихлэ, тедн күүкиг өнгрсинь медсн бөөж. ⁵⁴Исус күүкиг хараснь авад:

— Күүкн, бос! — гив.

⁵⁵Күүкнэ цогцднь сүмсн орад, тер дарунь босв. Исус:

— Күүкнд хот өгтн, — гив.

⁵⁶Эк-эцкнь йир икэр өврв, зуг Исус:

— Цуг энүнэ тускар күүнд бичэ келтн, — гиж закв.

Арвн хойр апостолмуд

9 Исус арвн хойр сурһульчнран цуглулад, теднд цуг хар сәкүс-диг харһж көөх болн эмтнэ гем эдгэх күч болн йос өгв. ²Дә-кэд тедниг Бурхна йосна тускар ном умшж тархахин төлө болн гемтэ эмтиг эдгэхин төлө илгэв.

³— Хаалһд юм бичэ автн: тайгчн, түнгрцгчн, өдмгчн, мөңгчн, сольдг хувцчн бичэ автн. ⁴Ямаран герт орв чигн хотнас хартл

тендэн үлдтн. ⁵Кемр эмтн тадниг эс орулхла, тадн тер хотнас нарч йовхларн, келин тавгт наалдсн шоранинь сажад хартн. Тер темдг теднэ гемин герч болж нарх, – гиж Исус сурхульчнртан келв.

⁶Тиигэд сурхульчнр хотн болһниг эргж йовад, Сэн Зэнг тархаж, кесг эмтиг делгүдэн эдгэж йовсмн.

Херодын үүмлһн

⁷Эн йовдлмудын туск зэнг Һалильян Херод гидг нардачд чигн күрв. Херод Исусин тускар ю ухалхан медж чадлго бөөв, юнгад гихлэ, Исусин тускар оln зүсн зэнг сонсгдв. Зэрмнь Терүг үксн Йохан амдрв гиж, ⁸зэрмнь – Элья ирж гив, зэрмнь болхла кезэнк аэлдэч амдрж гиж келсмн. ⁹Херод:

– Йохана толһанинь би хээчлэ харһуллав. Иим зэнг кенэ тускар нанд сонсгдэд бөөдг болхв? – гихэд, Исусиг үзх арһ хээв.

Тавн миңһн кү цадхлһн

¹⁰Апостолмуд хэрж ирэд, цуг күцэсн кергән Исуст келж өгв. Тедниг дахулад, Исус Бетсэд гидг хотна өөр бөөсн нег эжго һазрур күрэд ирв. ¹¹Эмтн цуг энүг медэд, Терүг дахцхав, Исус теднлэ мөндлэд, Бурхна йосна тускар келэд, эдгэх кергтэ эмтиг эдгэв. ¹²Өдр чилэд ора болж йовла, арвн хойр сурхульчнр Терүнүр ирэд:

– Эн эмтиг өөрк хотдар болн селэдэр йовултн. Тедн бийдөн хонх һазр болн уух хот олж авгха. Бидн эжго һазрт бөөнөлм, – гив.

¹³Исус теднд:

– Тадн бийстн эднд хот өгтн, – гив.

Хэрүднь сурхульчнр келв:

– Манад тавхн өдмг болн хойрхн заһсн бөөнэ. Йовад цуг эн эмтнд хот хулдж авхмн болвза? – гив.

¹⁴Төнд тавн миңһн күн бөөсмн, зуг Исус сурхульчнртан:

– Эн эмтиг йилһж авад, тэвэдэр һазрт суулһтн, – гив.

Сурхульчнр Исусин келсэр кев. Цуһар тиигэд сууцхав. ¹⁵⁻¹⁶Исус тавн өдмг болн хойр заһс авад, тенгр хөлөһэд, Бурхнд ханлт өргв. Тиигчкэд өдмгиг энг-энгэр хулв. Исус сурхульчнрт хот өгв, тедн эмтнд түгэв. ¹⁷Цуһар хотынь идэд цадв. Сурхульчнр болхла үлдсн хотынь цуглулхла, арвн хойр сав дүүрц болв.

Пётрин илднь келснь

¹⁸ Нег дэжж Исус һанцарн зальвржала. Сурһульчнр Терүнлө бөөлө. Тер сурһульчнрасн:

– Эмтн Намаг кенд тоолжана? – гиж сурв.

¹⁹ Тедн иим хэрү өгв:

– Зөрмнь Таниг уснд кирслдг Йоханд тоолна, зөрмнь Таниг Элья гинэ, зөрмнь болхла ик кезэнэ бөөсн ээлдөч ода эмдрж гиж келнэ.

²⁰ – Тадн Намаг кенд тоолжант? – гиж Исус сурв.

Пётр:

– Та Бурхна Христос, – гив.

Исус эврәннь үклин тускар ээлдэж келснь

²¹ Исус теднд Бийинм тускар күүнд төрүц бичө келтн гиж саглв, ²² дэкэд немж келв:

– Би, Күмни Көвүн, кесг зовлң эдлхв. Намаг толһачнр, ах гелнүд болн закана багшнр һөөлж көөх. Би эмнэсн халһцх зөвтөв, зуг һурвдгч өдртнь эмдрхв.

²³ Цааранднь Исус цуг эмтнд:

– Кен Намаг даххар седхлө, эврәннь хаалһан үлдэж, өдр болһн кирс авад, Бийм дахтн. ²⁴ Юнгад гихлө, кен эврәннь эмән харсхар седхлө, терүгән геех, болв Мини төлө эмән өгсн күн эмән харсж аврх. ²⁵ Кемр күн цуг нарт делкэг эзлж авхла, зуг седклен үрэхлө эс гиж эмән геехлө, ямаран олз тер күүнд бөөхмб?

²⁶ Кен Нанас болн Мини үгмүдэс ичхлө, терүнэс Эврәннь болн Эцкин туурмжд, Бурхна элчнрин туурмжд ирсн Күмни Көвүн чигн ичх. ²⁷ Би таднд үнэр келжәнэв. Ода энд зогсжасн тадн дундас зөрмнь Бурхна орн-нутгиг эс үзтл өнгршго, – гиж зэрлг болв.

Исусин хуврлһн

²⁸ Цуг энүг келсн хөөн нөөмн хонг үлү давв. Исус Пётриг, Йоханыг болн Яковиг дахулад, уулын ора деер зальврхар харв.

²⁹ Зальвржасн цагт Терүнэ чирәннь генткн ондарад, хувцнь цөөһэд, цөклһнлө эдлэр гилвкв. ³⁰⁻³¹ Терүнлө хойр күн күүндцхэв. Тедн – Моше Элья хойр бөөж. Тедн ик герлэр асж гилвкэд

бээв. Моше Элья хойр Ерусалимд болх Исусин үклин тускар келв. Терүнэ үкл Бурхна таал күцэх. ³² Пётр үүрмүдлэхэн үрглэд, нөөртөн диилгдэд унтж одв. Генткн серэд, Исусин туурмжин герл-гегэниг болн Терүнлэ зогсжасн хойр залу күүг тедн үзцхэв. ³³ Тедн Исусиг үлдэхэд йовхар седхлэ, Пётр:

– Багш, энд йир сэн! хурвн сег тэвий: негнь Чамд, хойрдгчнь Мошед, хурвдгчнь Эльяд, – гив.

Тер цагт Пётр эврэн ю келжэхэн медсн уга бээж. ³⁴ Пётр үгэн чилэхэд уга бээтл, генткн үүлн бууж ирэд тедниг бүркв. Пётр, Йохан, Яков хурвн үүлн дотр бэесндэн икэр сүрдцхэв. ³⁵ Үүлн заагас: «Эн Мини Көвүн, Би энүг онц йиллж авв. Энүнэ үгинь сонстн» гисн дун сонсгдв. ³⁶ Тер дун тагчг болхла, Исус саак кевэрн ханцарн үлдв. Сурхульчнр энүг нууһад, үзсн юман тер цагт күүнд келсн уга.

Хар сәкүснд эзлгдсн көвүг эдгэлһн

³⁷ Манһдуртнь тедн уул деерэс бууж ирхлэ, Исусиг оln эмтн тосв. ³⁸ Генткн оlnа дунд бээсн нег күн хээкрв:

– Багш! Буйн болтха, мини көвүһм хэлэхит! Тер ор ханцхн көвүһм! ³⁹ Нег хар сәкүсн терүг эзлнэ. Көвүм генткн му дууһар хээкрнэ. Шүрүснь татад, амнасьн көөсн харна. Хар сәкүсн көвүһм зоваһад үлдэжэхш. ⁴⁰ Би Чини сурхульчнриг тер хар сәкүснд зэрлг болж көөтн гиж эрэд сурлав, зуг тедн юм кеж чадсн уга.

⁴¹ – Яһсн иткл уга, килнцтэ улсвт! Кедү күртл Би таднла бээһэд тесхмб? Көвүһән нааран авч ир, – гиж Исус келв.

⁴² Көвүн өөрдж йовхла, хар сәкүсн тер көвүг һазр деер хаяд, көвүнэ һар көлин шүрүсн татв. Зуг Исус тер хар сәкүсиг хөрж көөж һарад, көвүг эдгэж, эцкиннь һартнь өгв. ^{43[a]} Цуг эмтн Бурхна күчнд болн туурмжд йир икэр өврцхэв.

Исус эврәннь үклин тускар давтад ээлдэж келснь

^{43[b]} Цуһар Исусин кесн үүлд өврсн цагла Тер сурхульчнртан:

⁴⁴ – Онган өгэд, Мини келсн үг сонстн: Намаг, Күмни Көвүг, эмтнэ һарт өгх, – гив. ⁴⁵ Зуг тедн Исусиг ю келжэхинь медсн уга. Яһад гихлэ, тер үгмүдин чинрнь теднэс нуугдсн бээж. Зуг ю келжэхинь сурхас тедн ээцхэв.

Кен хамгин алдрв?

⁴⁶ Нег дэж сурхульчнр дунд кень теднэс хамгин алдр болх? гих зүтклдэн болв. ⁴⁷ Исус теднэ ухаг медэд, бичкн үриг теврэд, өөрэн зогсав.

⁴⁸ – Мини нернэ төлэ иим бичкн үриг орулж авснь Намаг орулж авх, Намаг орулж авдгинь Намаг илгэсн Бурхиг орулх. Тадн дундас хамгин бичкнь хамгин алдр болх, – гиж Исус келв.

Таднла сөрү эс бээсн күн таднла ни-негн болх

⁴⁹ – Багш! Бидн Тана нерн деерэс хар сэкүсдиг көөжэсн кү үзлэвидн, бидн терүг хөрэд зогсалавидн, юнгад гихлэ, тер маднла йовхш, – гиж Йохан келв.

⁵⁰ – Бичэ хөртн. Таднла сөрү эс бээснь таднла хамдан, – гиж Исус терүнд келв.

Шамарьян хотна эмтн Исусиг герүрн тэвсн уга

⁵¹ Исусиг хэрү тенгр тал өөдлж йовх цаг ирхлэ, Тер Ерусалим тал одхар шиидв. ⁵² Исус түрүлэд элчнрэн илгэв, тедн Шамарьян назрин нег хотнд орад, Терүг иртл цуг юминь эклэд белдв. ⁵³ Зуг тер хотна эмтн Исусиг герүрн орулсн уга, яһад гихлэ, Тер Ерусалим тал йовж йовхнь медгдв. ⁵⁴ Яков болн Йохан гидг сурхульчнр энүг үзснэ хөөн хордад сурв:

– Деед Эзн! Мана келсэр тенгрэс һал һарад эдниг уга кетхэ гиж седжэнт? – гив. ⁵⁵ Зуг Исус тедн тал эргж хэлэхэд хөрв. ⁵⁶ Тегэд тедн талдан хотнур йовв.

Исусиг дахлһн

⁵⁷ Тедниг йовж йовхла зуурнь нег күн Исуст келв:

– Таниг альд эс йоввчн би дахж йовхдан белмб, – гиж келв.

⁵⁸ Исус иим хэрү өгв:

– Арат эврәннь нүктэ, шовуд эврәннь үүртэ, Нанд, Күмни Көвүнд, толһаһан тэвж амрх назр уга.

⁵⁹ Талдан күүнднь Исус:

– Намаг дах, – гив.

Зуг тер күн иим хэрү өгв:

– Деед Эзн, нанд герүрн хэрэд, өнгрсн эцкэн оршах зөв өгит, – гив.

⁶⁰ Исус терүнд келв:

– Үксн өмтн эврәннь үксн күүһән оршатха, чи болхла Нанла йовад Бурхна йосиг делгрүл, – гиж келв.

⁶¹ Дэкэд нег күн терүнд:

– Би Таниг дахнав, Деед Эзн, зуг түрүлэд нанд гер-бүлтөһән мендлж харх цаг өгтн, – гив.

⁶² – Андсх бэржөһөд, ардаран оньдин хэлөһөд бээдг күн Бурхна орн-нутгт керг уга күн болжана, – гиж Исус хэрүднь келв.

Исус далн хойр сурһульчнриг илгэснэ тускар

10 Энүнэ хөөн Исус дэкэд далн хойр сурһульчнриг шүүж авад, хошадар Бийэсн өмн илгэв. Тедн хотн болһнд орад, Исус йовх назрар йовх зөвтө бээж. ² Тер сурһульчнртан:

– Хурах урһц дала, көдлмшчнр баһ. Урһсн урһц хурах көдлмшчнриг илгэтхэ гиж хадһна Эзнд зальвртн! – гиж келв.

³ – Йовтн! Хэлэтн, Би тадниг оln чонмудын дунд бөөх хурһдыг илгэжэсн мет илгэжэнэв. ⁴ Кетчэн, түнгрцгэн, селх буршман бичэ автн. Зууран харһсн өмтнлэ бичэ мендлтн. ⁵ Күүнэ герт орн түрүлэд: «Тана гер бүлтн амулң менд бөөтхэ», – гиж келтн. ⁶ Кедр тер герт эвтэ күн бөөхлэ, эв терүнд өггдх, кедр эв уга болхла, «амулң менд бөөтн» гиснтн таднур хэрү ирх. ⁷ Тер герт гиичлтн. Өгсн хотынъ идтн, уутн, юнгад гихлэ, көдлмшч эврәннь көдлмшин ашинъ эдлх зөвтэ. Гер болһниг соляд бичэ йовтн. ⁸ Тана ирсн ямаран чигн хотнд тадниг герүрн күн орулхла, өгсн хотынъ уутн. ⁹ Тенд гемтэ өмтиг эдгөтн. Бурхна йосн таднур өөрдв гиж келтн. ¹⁰ Кедр ямаран чигн хотнд тадниг герүрн күн эс орулхла, тер хотна уульнцсар йовж йовад: ¹¹ «Мана тавгт наалдсн тана хотна шоранитн бидн сажад, таднд хэрү өгчөнөвидн. Тер бийнъ медтн, Бурхна йосн өөрдв!» гиж келтн. ¹² Би таднд келжэнэв, тер өдр Содом балһснас дор тер хотнд болх. ¹³ Хоразина өмтн, зовлңган эдлхит! Бетсэдин өмтн, басл зовлңган эдлхит! Танад учрсн Бурхна өвэрцс Тирин өмтн болн Сидона өмтн үзсн болхла, тедн кезэнөһө хар хувц өмсөд, толһадан үмс цацад, килнцтэ жирһлэн үлдэх билэ. ¹⁴ Тер учрар Зарһин өдрт Тирэс болн Сидонас дор таднд му болх. ¹⁵ Чи, Капернам,

чамаг тенгрт өргх гиж санжанчи? Уга, чи үклин һазрт тусхич!
¹⁶Тадниг соңссн күн Намаг чигн соңсна, болв тадниг һолснь Намаг холна. Намаг һолсн күн Намаг илгэсн Бурхиг холна, — гиж Исус келв.

Далн хойр сурһульчнр хэрү ирснэ тускар

¹⁷Далн хойр сурһульчнр байрлад, Исус тал ирцхэв.

— Деед Эзн! — гиж тедн келв, — мадниг Тана нерн деерэс зэрлг болхла, хар сәкүсд чигн мана үгд орна.

¹⁸Исус иим хэрү өгв:

— Би эрлгиг үзлэв. Тер цәкллһн мет тенгрәс унла. ¹⁹Бийдөн хорлтан угаһар хорта моһа болн чим хорха ишкх, өшәтнә чидлиг дааж диилх йос Би таднд өгв. ²⁰Зуг хар сәкүсд тадна медәнд оржана гиж байрлхин ормд тадна нерд тенгрт бичәтә гиж байрлгн.

Исусин байр

²¹Исус Эрүн Сәкүснә байрар дүүрәд келв:

— Тенгрин болн һазрин Эзн, Аав Минь! Би Танд магтал өргжәнәв! Та энүг цецн ухата, сурһульта әмтнәс нууһад, эгл бичкдүдт секж цәәлһүт! Аав минь, цуг энүнд Тана цаһан саната дурна нилч үзгджәнә. ²²Тенгрин Эцкм цугинь Нанд даалһв. Эцкәс даву Көвүг кен болдгиг кен чигн күн медхш. Көвүнәс даву Эцк кен болдгиг кен чигн күн медхш. Болв Көвүн Эцкин тускар күнд медүлхәр седхлә, тернь Эцкиг меднә.

²³Цааранднь Тер эврәннь сурһульчнр тал хәләһәд, шишлн теднд иигж келв:

— Тана үзсн юмиг үзсн нүдн буйн-кишгтә! ²⁴Би таднд келжәнәв, кесг әәлдәчнр, кесг хаадуд тана үзсн цуг юмиг үзхәр седлә, зуг үзсн уга, тана соңсжах юмиг соңсхар седлә, зуг соңсж чадсн уга.

Буйнч седклтә Шамарьян күүнә тускар

²⁵Нег закана багш өмөрөн һарад, Исусиг сөрхин төлә иим сурвр өгв:

— Багш, мөнк жирһл авхин төлә би ю кех зөвтәв?

²⁶— Заканд юн бичәтә? Чи тенд ю умшвч? — гиж Исус хәрүднь сурв.

²⁷ Тер иим хэрү өгв:

– Эврәннь Бурхндан эрүн седклэрн, үнн зүркэрн, бээсн күчэрн болн бээсн уха-санаһарн дурта бол, өөрк күүндэн бийдэн дурта кевэр дурл, – гиж бичэтә.

²⁸ – Чи чикэр хэрү өгвч. Тиигэд ке, тиигхлэ чи эмд бээхич, – гиж Исус келв.

²⁹ Зуг закана багш бийэн цеврлхэр седәд:

– Мини хажудк күн гисн кемб? – гиж сурв.

³⁰ Исус хэрүднь иигж келв:

– Нег күн Ерусалимас Ерихо хотнур йовж. Зуурнь терүнд дермчнр харһв. Тедн тер күүнә хувц-хунринь булаж авад, бийинь үкн гитлнь цокж-цокж хаяд йовж одцхав. ³¹Энүнә дару тер хаалһар нег гелң йовж, тер күүг үзәд, хажудк хаалһар һарад йовж одна. ³²Тиим кевәр чигн Левихнә күн кев. Тер бас тер ормд күрәд, шавта күүг үзәд, хажудк хаалһар һарад йовж одж. ³³Тер хаалһар йовсн Шамарьян һазра күн болхла тер күүнлә харһлдн үзәд санань зовв. ³⁴Зовжах күүнд өөрдәд, шавинь тосар болн чаһрар уһаж, цевр кенчрәр боов. Цааранднь шавтсн күүг элжгн деерән суулһад, гиичлүрүр авч ирәд, тендән килмжән күргв. ³⁵Маңһдуртнь Шамарьян күн һарч йовад, гиичлүрин эзнд хойр өдрин жалвинь өгәд: «Энүнд килмжән өгтн, кемр эн мөңгн эс күрхлә, би хэрү ирхләрн дәкәд мөңг өгнәв», – гив. ³⁶Эн һурвн әмтнәс, тана санаһар, зовжах күүнд кенъ хамгин өөрхн болв? – гиж сурв.

³⁷ Закана багш:

– Терүг хээрлсн күн өөрхн болх, – гив.

Тиигхлә Исус терүнд:

– Чи йовад бас тиигж ке, – гив.

Мартан болн Мирьямин герт

³⁸ Зууран Исус сурһульчнртаһан нег хотнд одв. Тенд Марта гидг нергә күүкд күн ирж тедниг гертән орулв. ³⁹Тер Мирьям гидг дү күүктә бээсмн. Мирьям Исусин кәлднь сууһад, цуг келсн үгмүдинь сонссн бәәж. ⁴⁰Марта болхла ик дала хот кехәр сахняд үүмжәж. Тер Исус тал өөрдәд:

– Тана зергәс! Мини дү күүкм цуг кәдлмшиг нанд даалһсинь Та гемшәжәхшвт? Нан тал ирәд, нөкд болгха гиһәд терүнд келхнтн, – гиж сурв.

⁴¹⁻⁴² — Марта, Марта, чи дала юмн бээтхэ гиж сахняд үүмэд бөөнөч, зуг чамд негхн юмн кергтэ. Мирьям болхла бийдэн хамгин сээнинь йилхж авв. Энүгинь күн булаж авч чадшго, — гиж Исус хэрү өгв.

Зальврлнна тускар

11 Нег дэкж Исус нег назрт зальврсн бээж. Терүг зальврсна хөөн сурһульчнрин негнь Исусас:

— Деед Эзн! Йохан эврәннь сурһульчнран яһж зальврж дасхла, тиим кевэр Та мадниг дасххнтн! — гиж сурв.

²⁻⁴ Исус теднд:

— Иигж зальвртн:

Мана Аав!

Нертн эрүн болтха!

Тана йосн иргхэ!

Эркн кергтэ өдмгиг

Өдр болһн илгөһит!

Яһж бидн күүнэ килнц тэвнэвидн,

Тиигж мана килнц тэвит!

Сөрдг юмнла бичэ харһулыт! — гив.

⁵ Цааранднь Исус теднд:

— Үлгүрлөд келхлэ, таднас негнь эврәннь үр талан сөөни өрөллэ ирэд келжэнэ: «Үр минь, хурвн өдмг нанд өйөһөр өгич. ⁶ Үүрм йовж йовад, зууран орж ирв, болв терүг тоох хот нанд уга». ⁷ Тиигхлэ тана үүртн: «Бичэ намаг көндө. Үүдм хаалһата, би күүкдэн унтулчклав. Босж чамд өдмг өгч чадшгов», — гиж хэрү өгнө. ⁸ Үүртн танла үүрлжэсндэн тана сурсиг босад эс өгв чигн, зуг тана давтад сурсн зүткмжд тер босад сурсн юмитн өгх. ⁹ Тегэд чигн Би таднд келжэнэв: Сурад бээтн — сурситн өгх, хээһэд бээтн — хээсэн олж авхит. Үүдинь цокжати — таднд тээлж секх. ¹⁰ Сурад бээсн күн — сурсан авчана. Хээһэд бээснь — хээсэн олжана. Үүд цокжаснд — тээлж секжэнэ. ¹¹ Көвүнтн заһс сурхла, үрндэн заһсна ормд хорта моһа өгх эцк тана дунд олдхий? ¹² Көвүнтн өндг сурхла, ямаран эцк терүнд чим хорха өгх? ¹³ Кемр тадн килнцтэ бөөввчн, эврәннь үрндэн сэн белг яһж өгхинь меднэт, тигэд чигн тана Тенгрин Эцк Эрүн Сәкүсиг сурсн әмтнд өгх, — гив.

Исус эс гиж Баал-Зебуль?

¹⁴ Нег дэжж Исус күүг келн уга кедг хар сэкүсиг нег күүнэс харһж көөв. Хар сэкүсн хархла, тер күн үг келдг болв. Цуглрсн эмтн алң болцхав. ¹⁵ Зэрмснь: «Эн хар сэкүснэ нойна Баал-Зебулин* күчэр хар сэкүсдиг көөнэ» гиж келв. ¹⁶ Зэрмснь Исусиг сөрхин төлө тенгрин онц өвөрц темдгүд үзүл гиж сурцхав.

¹⁷ Исус теднэ уха-санаһинь медэд:

– Дотран дээлдг алвт болһн хоосрад ирх. Дотран таардго гер бүл болһн энгрэд буурад одх. ¹⁸ Кемр эрлг бийлэһэн дээлдхлэ, терүнэ йосн нутг яһж торч бээхмб? Тадн Намаг Баал-Зебулин күчэр хар сэкүсдиг көөжэнэ гиж келжэнэт. ¹⁹ Кемр Би Баал-Зебулин күчэр хар сэкүсдиг көөхлэ, тана сурһульчнр ямаран күчэр тедниг харһж көөжэхмб? Тер учрар тана сурһульчнр тана зарһчнр болтха! ²⁰ Кемр Би хар сэкүсдиг Бурхна харар көөжэхлэ, Бурхна йосн тадн тал ирснь лавга мөн. ²¹ Кемр ик чидитэ болн зер-зевтэ күн эврәннь герэн харж хэлэхлэ, терүнэ өлг-эднэ ээмшг уга һазрт бээнэ. ²² Зуг кемр терүнэс ик чидитэ күн дэврэд, эзинь дээлэд, эзнэ нээлсн зер-зевинь булаһад ди-илхлэ, геринь тонад, өлг-эдинь хулхалж авх. ²³ Нанта эс бээсн күн Нанта сөрүд бээнэ, Нанта хурадго күн тарана.

Хар сэкүсн хэрү ирсинь

²⁴ – Хар сэкүсн күүнэ дотрас харн хагсж одсн көдэ эргэд, амрх орм хээнэ, зуг олхш. Тиигхлэ тер: «Урдк бээсн герүр би хэрү йовнав», – гинэ. ²⁵ Терүг хэрү ирхлэнь, гернь сөвүрдсн, цевр болна. ²⁶ Тегэд хар сэкүсн харч йовад, бийэсн ик догшн до-лан хар сэкүсдиг дахулж авч ирнэ. Тедн ирэд күүнэ дотр бүүрл-нэ. Аштнь күн урдкасн үлү му бээнэ, – гив.

Йосн кишг

²⁷ Исусиг тиигж келжэсн цагла нег күүкд күн олна заагас:

– Таниг харһад өксн этн буйн-кишгтэ! – гиж хээкрв.

²⁸ – Бурхна үг сонсад күцэдг эмтн буйн-кишгтэ! – гиж Исус хэрүднэ келв.

* *Баал-Зебуль* гидг үг батхнын нойн гиж орчулгдна; эн эрлгин онг-дан нерн.

Онц темдгүдин тускар

²⁹ Эмтн улм икэр хурцхав. Исус эклэд келв:

– Эн үйин эмтн хар саната. Эдн Бурхна онц темдг сурна, зуг ээлдэч Йонан темдгэс үлү талдан темдгүд теднд Бурхн өшгш. ³⁰ Тер юнгад гихлэ, ямаран кевэр Йона Ниневин эмтнд онц темдг болв, тиим кевэр Күмни Көвүн эн эмтнд онц темдг болх. ³¹ Зархин өдр өмн үзгин һазрин хатн эн цагин үйртэ босад, эдниг гемшэх. Юнгад гихлэ, тер ик холас Соломон хаана цецн уха авхар ирлэ. Энд болхла Соломонас ик алдр күн бээнэ. ³² Зархин өдр Ниневин эмтн эн цагин үйртэ босад, эдниг гемшэх. Тедн Йона келсн үгинь сонсад, килництэ жирһлэн үлдэцхэв. Энд болхла Йонас ик алдр күн бээнэ.

Цоц-махмудын шам

³³ – Кен чигн күн шам шагачкад эмтнд үзгдгго һазрт тэвхш, савар терүг бүркхш. Цуһар герл үзтхэ гихэд, шаман тэвц деер тэвнэ. ³⁴ Нүдн – күүнэ шам мөн, кемр нүднчн цевр болхла, чи герлэр дүүрхич. Кемр чини нүдн бузр болхла, чи таг харһуһар бүркэтэч! ³⁵ Болһатн! Тана дотрк герл харһу болвза? ³⁶ Тер төлөд кемр чи герлэр дүүрхлэ, болв чини нег чигн мөч харһуд эс бөөхлэ, шам чамаг герлтулдг метэр чи герл өгхич, – гив.

Паршмудыг болн закана багшириг бурушалһн

³⁷ Исус эмтиг сурһсн хөөн нег парш Терүг гер талан хот уулһ-хар дуудв. Исус герт ирэд, ширэн өөр орм эзлэд суув. ³⁸ Терүг хотын өмн һаран эс уһасинь үзэд парш алң болв. ³⁹ Зуг Исус терүнд:

– Тадн паршмуд ааһ-савиг һазаһаснь арчнат, тадна дотрк болхла ховдг бөөдлөр болн хар санаһар дүүрн! ⁴⁰ Ухан уга эмтн! һа-закинь үүдэсн Үүдэч дотркинь чигн үүдэсн биший? ⁴¹ Угатыя-яду эмтнд бөөснэсн һуульһ өгтн, тиигхлэ цуг юмнтн цевр болх. ⁴² Паршмуд, тадн зовлңган эдлхит! Тер юнгад гихлэ, тадн тэрсн мятас, рутас* болн нань чигн ноһанас арвдгч хувинь Бурхнд

* *Рута* – хотын амт ясхин төлө олзлдг, оньдинд көк бөөдг канкһсн үнртэ урһмл.

цуглулж өгнэт. Зуг Бурхна зарһиг болн дуриг кергтэн авхшит. Талдан кергиг мартлго эн кергэн күцэх зөвтэт. ⁴³Тадн зовлнган эдлхит, паршмуд! Юнгад гихлэ, тадн хургин герт хамгин сэн орм эзлнэт, талвнд эмтн таднла мөндлхлэ, тадн дурта болнат. ⁴⁴Тадн зовлнган эдлхит, юнгад гихлэ, тадн эс темдглсн үкэрлэ өдл. Терүг эмтн деерэснь ишкв чигн ю ишкжэхэн медхш, — гиж келв.

⁴⁵Закана багшнрин негнь:

— Багш! Та иигж келэд мана тускар бас му келжэнэт! — гив.

⁴⁶Исус хэрүднь:

— Тадн закана багшнр бас зовлнган эдлхит! Юнгад гихлэ, тадн эмтнэ нурһнд дааж болшго аца тэвнэт, зуг бийстн теднд хурһан чигн көндөж нөкд болхар төрүц седхшит. ⁴⁷Тадн зовлнган эдлхит, юнгад гихлэ, тадн ээлдэчнрт бумб тэвнэт, зуг тана өвк эцктн тедниг алдг билэ. ⁴⁸Тадн эврәннь өвк эцкнриннь кесн үүллэ зөвшөржэхэн герчлжэнэт: тедн ээлдэчнриг алдг бээсмн, тадн болхла ээлдэчнрт бумб тэвнэт. ⁴⁹Бурхн цецн-ухаһарн иигж келсмн: «Би эмтнүр ээлдэчнриг болн апостолмудыг илгэнэв, зуг теднэ зэрмнь алад уга кех, зэрмнь көөх». ⁵⁰Тегэд чигн нарт делкэ үүдснэс авн цуг алгдсн ээлдэчнрин цуснд эн үйин эмтн бурута: ⁵¹Абелин цуснас эклэд тэклин ширэн болн Бурхна герин хоорнд асхрсн Зехарьян цусн күртл. Эн үйин эмтн энүнэс көлтэ лавта тооцаһан өгх гиж үнэр келжэнэв. ⁵²Закана багшнр, тадн зовлнган эдлхит, юнгад гихлэ, тадн Бурхна номин медрлин түлкүр авлат. Тадн бийстн медрл угат, болв медрл хэсн эмтнд оньдин харш болнат, — гиж келв.

⁵³Исусиг тендэс һарад йовсна хөөн закана багшнр болн паршмуд Терүнд уурлад, оln зүсн сурврмуд өгв. ⁵⁴Тедн Исусиг хавхлж бэрхэр седххэв. Келсн үгэс тедн буру, эндү хээв.

Паршмудын экнэс саглти

12 Тер саамд кесг минһн эмтн цуглад, хоорндан шахлдад зогсжасн цагт Исус сурһульчнртан эклэд иигж келв:

— Паршмудын искэдг экнэс бийэн саглж йовтн, эннь чирэ хэлэлһн мөн. ²Нег чигн эс илдкж секгдсн далд юмн уга, нег чигн эс тээлгдсн нууц уга. ³Харһуд тана келсн үгмүд өдрин гегэнд сонсгдх, гер дотр күүнд шимлдж келсн үгмүд герин ора деер чанһур хээкрж сонсгдх, — гив.

Кенэс ээх кергтэ?

4— Үүрмүд мини! Күүнэ бий цогциг алдг эмтнэс бичэ ээтн, цаарандан тедн энүнэс даву юм кеж чадшго, — гиж Би таднд келжэнэв. ⁵Кенэс ээх кергтэһинь Би таднд келж өгсүв: Бурхнас ээтн, Тер тадна цогцитн алад, мөнк һалд чигн тадниг хайж чадх. Тиим гиж келжэнэв. Бурхнас ээтн. ⁶Хойр деншгэр тавн богшурһа хулдгдна эсий? Зуг тедниг чигн Бурхн мартсн уга. ⁷Тадна толһан үсн чигн тоота! Бичэ юмнас ээтн: Тадн Бурхнд кесг богшурһаһас даву үнтэт.

Исусиг һолһн

⁸— «Би Исусин» — гиж эмтнэ чирэд ил келсн күүнэ тускар «Мини» — гиж Бурхна элчнрин өмн Би, Күмни Көвүн, илднь келхв, — гиж таднд келжэнэв. ⁹«Би Исусин бишв» гиж эмтнэ чирэд илэр келсн күүнэ тускар «Эн күн Мини биш» гиж Би Бурхна элчнрин өмн гөрдж келхв. ¹⁰Күмни Көвүнэ өмнэс үг келсн күн болһна килнцнь тэвгдх. Зуг Эрүн Сөкүснэ тускар му келсн күүнэ килнцнь төрүц тэвгдшго. ¹¹Кемр хурлур тадниг һардачнрин болн йос бэрдг эмтнэ өмн авч ирхлэ, ю, яһж хэрүцхэн, ю келхэн сана бичэ зовтн. ¹²Тер цагт Эрүн Сөкүсн таднд ю келхитн зааж өгх, — гив.

Ухан уга байн күүнэ тускар

¹³Олна заагас нег күн Исуст:

— Багш! Мини ахдм өнчэн нанла хуватха гиж келтн, — гив.

¹⁴Исус:

— Кен Намаг тадна зарһ кехин төлэ эс гиж тадна өнч хувахин төлэ тэвлэ? — гив.

¹⁵Цааранднь бас немж:

— Болһатн! Бичэ хатуч болтн! Күүнэ жирһлин чинрнь байн зөөрт биш, — гиж келв.

¹⁶Дэкэд эмтнд үлгүрлэд келв:

— Нег байн күүнэ һазр ик урһц өгв. ¹⁷«Ода ю кехм болхв? Хураж авсн буудяг хадһлх орм чигн уга» гиж тер санв. ¹⁸⁻¹⁹«Би эврәннь хуучн буудя хадһлдг бээриг хамхлад, шин өргн бээр кенэв. Тер өмнкэс ик болх, тенд буудя болн өлг-эд хадһлх орм дала болх. Ода чамд кесг жилмүдт күрх зөөр бээнэ. Ууһад,

идэд, байртаһар амрад жирһэд бэ гиж келж болжана. Тиигхлэ иигж кенэв» гиж тер шийдв. ²⁰ Зуг Бурхн терүнд: «Ухан уга күн! Эн сө чини эмичн чамас булаж авх. Тиигхлэ чини белдсн зөөрэс ямаран олз болхмб?» – гив. ²¹ Кен чигн Бурхна зөөриг авлго, бийдэн талдан зөөр хураһад хоршулад бөөхлэ, тер ухан уга байнла эдл болна.

Бурхнд нээллһнэ тускар

²² Цааранднь Исус эврәннь сурһульчнртан иигж келв:

– Тегэд чигн таднд Мини келжэхм эн: эмд бөөхин төлэ хот кергтэ гиж, бий цогцин төлэ өмсх хувц-хунр кергтэ гиж бичэ зовад бээтн. ²³ Жирһл хотас деер, цогц болхла хувцнас деер. ²⁴ Керэ шовудыг хэләһэд ухалтн, тедн тэрә тәрхш, хадхш, буудя хураж хадһлхш, тер бийнь Бурхн тедниг тежәнә. Тадн болхла Бурхнд эн шовудас ик үлү үнтә болжанат. ²⁵ Зовснас иштә тадн дундас кентн чигн эмн жирһлән бичкн зуур утдулж чадхий? ²⁶ Керм тиим баахн юмиг күцәж эс чадхла, ю хәәж тадн наадкиннь төлэ зовад бөөнәт? ²⁷ Бамб цецг яһж урһдгинь хэләһэд ухалтн. Эн кәдлхш, утц ээрхш. Зуг Соломон хан ик алдр бөөсн бийнь тер цецгәһәс үлү сәәхн хувц өмсәд уга билә гиж Би таднд келжәнәв. ²⁸ Керм Бурхн эндр урһад бөөдг, манһдур һалд шатх урһмлыг тиигж кеерүлж хувц өмскхлә, тадниг баһ итклтә улсиг энүнәс деер хувцлхм бишви? ²⁹ Ю идхмб, ю уухмб гиж бичә зовад санад бээтн! ³⁰ Килнцтә улс цуг энүнә төлә көөлдәд бөөнә, Тенгрин Эцктн таднд юн кергтәһинь сәәнәр меднә. ³¹ Түрүн даранднь Бурхна йосиг хәәтн, наадкиннь болхла таднд Бурхн немж өгх. ³² Мини цөөкн улс, бичә әәтн, тана Эцк таднд эврәннь орн-нутган өгх саната. ³³ Эврәннь өлг эдән хулдад, мөнгән угатя-яду әмтнд хуваж өгтн. Төрүц элдго кетч белдтн. Чилшго үнтә зөөрән тенгрт хоршулж хадһлтн: тенд хулхач чигн күршго, гүр чигн терүг идж үрәж чадшго. ³⁴ Тана зөөр бөөсн һазрт седкл-санантн бөөнә, – гив.

Сергәц мухла

³⁵ – Хувцнтн бүсләтә, шамтн шагалһата бөөтхә! ³⁶ Хүрмәс эзән күлөжәсн зарцнрла эдл болтн. Эзнтн ирәд, үүд цокхла, тер дарунь үүдән секж чадх арһта болтн. ³⁷ Эзнь ирәд, зарцнран серглн бөөсинь үзхлә, тер зарцнр буйн кишгтә! Би үнәр келжәнәв, эзнь

бийнь хувцан бүслэд, ширэ деер хот тэвэд тедниг дуудад тоох. ³⁸Кемр сөөни өрөллэ эс гиж терүнэс ора цагла ирсн эзн зарцн-ран белн бээсинь үзхлэ, тедн буйн кишгтэ. ³⁹Дэкэд болхла кемр хулхач орж ирх цагинь герин эзн медхлэ, тер дэврэд орсн хулхачиг герүрн тэвшго билэ. ⁴⁰Тадн бас белн болтн, юнгад гихлэ, Күмни Көвүн тадниг эс күлэжэсн цагт күрэд ирх, – гив.

⁴¹Пётр сурв:

– Багш, Та эн үлгүриг һанцхн маднд аль цуг әмтнд келжәнт.

⁴²Деед Эзн иим хәрү өгв:

– Нәәлвртэ цецн гер һарддг күн гисн кемб? Тиим күүнд эзн наадк зарцнрт цагтнь хотынь кемжәһәр өгхиг даалһв. ⁴³Эзн ирэд, зарциг тийгж кергән күцәжәсинь үзхлэ, тер зарц буйн кишгтэ болх. ⁴⁴Би таднд үнәр келжәнәв, эврәннь өлг-эдән чигн Эзн терүнд лавта даалһж өгх. ⁴⁵Зуг кемр зарц: «Мини Эзн кесгтән иршго» гиж санад, наадк зарцнриг, залу болн күүкд улсиг цокад, әркән ууһад, нәәрән кехлэ, ⁴⁶тиим зарцин эзн терүг эс күлэжәсн өдрт, эс меджәсн цагт ирх. Эзн шүүһәр терүг цаажлад, иткл уга зарцнрин бәәх һазрур йовулх. ⁴⁷Эзнә таалыг медә бәәж, зуг бийән белддго болн таалынь күцәхәр седдго зарц өршәнгү угаһар цокулх. ⁴⁸Болв кемр эзнә таалыг медлго, зуг заслгдх йовдл һарһсн зарц баһар цокулх. Дала юм өггдснәснь икәр некгдх. Ик керг даалһгдснәснь икәр некж сургдх, – гив.

Исус йилһж салһна учр

⁴⁹– Би орчлд һал авч ирхәр ирләв. Тер шулуһар икәр падртха, гиж санжанав. ⁵⁰Би кирслгдх зөвтәв, тегәд чигн тер керг эс күцтл зовжанав. ⁵¹Тадн Намаг эн орчлд эв авч ирв гиж санжант? Уга! – гиж Би келжәнәв. Би әмтиг йилһж салһхар ирв. ⁵²Эн цагас авн тавн күүтә гер-бүл хоорндан йилһрәд салх. Һурвнь хойрин өмнәс эс гиж хойрнь һурвна өмнәс босх. ⁵³Эцкнь көвүнә өмнәс, көвүнь эцкиннь өмнәс босх, экнь күүкнә өмнәс, күүкнь экиннь өмнәс, хадм экнь бериннь өмнәс, бернь хадм экиннь өмнәс босх, – гиж Исус келв.

Цагин темдгүд

⁵⁴Исус олн әмтнд иигж келв:

– Нарн суух үзгт үүл үзхләрн, хур орх, гиж тадн келнәт, тегәд хур орна. ⁵⁵Өмн үзгин салькн үлэхлэ, тадн халун болх, гиж

келнэт, — халун болна. ⁵⁶Хойр чирэтнр! Тенгр һазр хойриг шинжлж хэлэхэд, тадн ямаран өдр болхинь медж чаднат, болв ямаран цаг ода ирсинь тадн медж чадхшит.

Эврэннь өшэтнлэхэн эвцлд

⁵⁷— Тадн бийэн шинжлж хэлэхэд, үннь юундв гиж юнгад эс ухалнат? ⁵⁸Өшэтнлэхэн зарһин герүүр йовхларн, зууран тадн терүнлэ эвинь олхан хээтн эс гиж тер тадниг зарһчин медэнд өгх, зарһч тадниг харулын һарт бэрүлх, тедн болхла тадниг бэрэнд суулһх. ⁵⁹Үлдсн шаалыг күртлэн эс өгтл, тадн тер бэрэнэс сулдж һарч чадшгот, гиж Би таднд келжэнэв, — гиж Исус келв.

Уки уган төлө килництэ жирһлэн үлдэти

13 Тер цагт Исус тал эмтн ирэд Һалилья улсла ю учрсиг келж өгсмн. Пилат тедниг сүмд тэкл тэксн цагт тер эмгнэ цусиг сетрө малын цуснла холяд ниилүлж. ²Исус хэрүднь иигж келв:

— Эн Һалилья улс наадк Һалилья эмтнэс хамгин килництэ болад тиигж зовагдж гиж тадн санжадг болвзат? ³Уга, зуг кемр тадн килництэ жирһлэн эс үлдэхлэ, тадн бас үкхит! — гиж Би таднд келжэнэв. ⁴Шилоахин бөөшңгин дора даргдад үксн арвн нөөмн күүнэ тускар ю келж болхмб? Тедн Ерусалимин наадк эмтнэс үлү килництэ бөөсмн гиж санжадг болвзат? ⁵Уга. Зуг Би таднд келжэнэв, кемр тадн килництэ жирһлэн эс үлдэхлэ, тадн бас үкллэ харһхит! — гив.

Урһц өгдгө инжр модна тускар

⁶Цааранднь Исус үлгүрлэд иигж келв:

— Нег күүнэ уста үзм урһдг һазрт инжр гидг модн урһж. Нег дэкж эзн инжр модна темс хэлэхэр йовв, зуг олж чадсн уга. ⁷Тиигхлэ тер күн көдлөчдэн: «Би һурвн жилдэн инжр темс өгнү угай гиж хэлэхэр нааран ирнэв, болв темсн уга болна. Чавчад хайчк энүг, эн модн ю хээж өнгөр энд орм эзлхмб?» — гиж келнэ. ⁸«Эзн минь, дэкэд нег жилд энүгэн үлдэти. Би эн һазриг шеегэр бордад малтнав, ⁹дарук жилд модн темс өгхн болвза, кемр темсн уга болхла, энүг чавчад хайчкхмн», — гиж көдлөч хэрү өгв.

Бемб өдр күүкд күүг эдгэлһн

¹⁰ Бемб өдр Исус нег хурлд эмтиг сурһла. ¹¹ Тенд нег күүкд күн бээж. Тер арвн нөөмн жилд гемин сөкүснд ээлгдсн бээж. Күүкд күн йосндан нурһан һооднь тинилһж чаддго, бөгдһр нурһта бээж. ¹² Исус терүг үзэд, дуудж авад:

– Эгч минь! Чи эврәннь өвчнөсн сулдвч! – гиж келв.

¹³ Исус күүкд күүнэ толһа деернь һаран тэвв, тернь дарунь нурһан тинилһэд, Бурхнд магтал өргв. ¹⁴ Хурлын һардач Исусиг бемб өдр кү эдгэв гийһэд уурлв. Тер ирсн эмгнүр хөлөһэд:

– Көдлмш кехин төлө зурһан өдр бөөнөлм! Бийән эмнүлхин төлө бемб өдрлэ биш, наадк өдрмүдт ирцхэтн! – гиж келв.

¹⁵ Хэрүднь Исус терүнд:

– Хойр чирэтэ эмтн! Бемб өдр тадн царан эс гиж элжгнән хашаһасн һарһад, услхар һолур туунат. Тиим эсий? ¹⁶ Энтн Абрахамин бүлөс һарсн күүкн, эрлг энүг арвн нөөмн жилдөн күлчксн бэрж. Тегэд эн күүкд күүг бемб өдр сулдххмн биш билү? – гиж сурв.

¹⁷ Исусиг келснэ хөөн Терүнлэ өшәркжөсн эмтн ичэд эмэв, наадк улс цугтан кесн өвөрцднь икәр байрлцхав.

Горчсин экнэ тускар

¹⁸ Цааранднь Исус:

– Бурһна йосиг юунла дүнцүлж болхмб? Тер ямаран гиж санжанат? ¹⁹ Бурһна йосиг эврәннь герин һаза тәрсн горчсин экнлэ дүнцүлж болхмн. Тер экн нигтәр урһад, ик гидг моднд хүврв, тенгрин шовуд нисж ирэд, терүнэ ац деернь үүрән ясдг болв, – гиж келв.

Өдмгин экнэ тускар

²⁰ – Бурһна йосиг бас юунла дүнцүлж болх? – гиж Исус дөкөд сурв.

²¹ – Тертн һуйрт искөчксн экнлэ эдл, күүкд күн терүг авад дөчн килограмм һуйрт тэвнэ. Тер һуйр өсж одна, – гив.

Уутьхн үүдн

²² Исус балһсд, селэд эргэд, эмтиг сурһж йовсмн. Исус Ерусалимур темцэд йовж. ²³ Нег күн Терүнэс:

– Тана зергэс! Цөн улс авргдхий? – гиж сурв.

Исус иим хэрү өгв:

²⁴ – Уутьхн үүдэр орхар зүктн, тер юнгад гихлэ, кесг эмтн орхар седх, зуг орж чадшго. ²⁵ Герин Эзн босад үүдэн хаахла, тадн үүднэ ца зогсад, үүдинь цокад келхит: «Деед Эзн, буйн болтха, үүдэн маднд сектн!» Зуг «Би тадниг чигн медхшв, альдас тадн ирситн чигн медхшв!» – гиж Тер келх. ²⁶ Тиигхлэ тадн келхит: «Бидн Танла хамдан сууж хот уулавидн, Та мана уульнц болһнд сурһлат». ²⁷ «Би тадниг чигн, альдас тадн ирситн чигн медхшв. Му үүл кесн эмтн Нанас хооран хартн», – гиж Тер хэрүдн келх. ²⁸ Абрахамиг, Ицхакиг, Яковиг болн цуг аэлдэчнриг Бурхна орн-нутгт үзхлэрн, зуг тадн тендэс көөгдсэн медэд уульхит, шүдэн хэврхит. ²⁹ Кесг эмтн зүн, барун, ар, өмн үзгэс ирэд, Бурхна орн-нутга нээрт орман эзлх. ³⁰ Тодлж автн: зэрм сүүлнкнь түрүнкнь болх. Түрүнкнь сүүлнкнь болх, – гив.

Исус Ерусалимин тускар харм төрж уульв

³¹ Тер цагт нег цөөкн паршмуд Исус тал өөрдэд:

– Эн назрас эрл, талдан назрур йов, тер юнгад гихлэ, Херод чамаг алхар седжэнэ, – гиж келв.

³² Исус иим хэрү өгв:

– Тер алач аратур йовад, иим үг келтн: Би хар сәкүсдиг эндр-манһдур чигн көөһэд, эмтиг эдгэхв, болв хурвдгч өдртнь кергән дуусхв. ³³ Юн учрв чигн Би эндр, манһдур, нөкэдүр, цааранднь чигн эврәннь үүлөн күцэх зөвтэв, юнгад гихлэ, Ерусалимас даву талдан үкх назр аэлдэчд уга! ³⁴ Хээрн Ерусалим, Ерусалим! Чи аэлдэчнриг уга кенэч! Чам тал илгэсн эмтиг чолуһар цокж алнач! Кедү дөкж Би чини үрдүдиг, һуужмулмудан живр доран цуглулсн така мет цуглулхар седлэв. Тедн тиигхэр седсн уга! ³⁵ Тер учрар тана гер хоосн болтха! Би таднд келжэнэв: «Деед Эзнэ нерн деерэс ирснь эдстө!» гиж келтл Намаг үзшгот! – гив.

Паршин герт

14 Бемб өдр Исус нег байн паршмудын ахлачин герт хот уужасмн. Паршмуд Исусиг шинжлж суусмн. ² Терүнэ өмн усн хавдр өвчтэ күн сууж. ³ Исус паршмудас болн закана багшнрас:

– Бемб өдр эдгэх йосн бээнү аль угай? – гиж сурв.

⁴Цуһар тагчг бөөв. Тиигхлэ Исус гемтэ күүг дуудад, эдгәһэд йовульв. ⁵Цааранднь Исус:

– Кемр тана көвүн эс гиж цар бемб өдр худгт унхла, тадн тер дарунь йовад, терүг худгас һарһж авхит, тиим эсий? – гиж сурв.

⁶Тедн хәрүднь ю келхән медж чадсн уга.

Гиичнрин болн эзнэ тускар

⁷Эмтиг ширән өөр күндтэ орм эзлхәр шунжасинь үзэд, Исус теднд үлгүрлэд иигж келв:

⁸– Кемр чамаг хүрмин нээрт дуудхла, күндтэ орм эзлхәр бичэ зүтк, тер юнгад гихлэ, чамас деер күндтэ күн тер хүрмд дуудгдсн болх. ⁹Тиигхлэ чамаг болн тер күүг дуудсн эзн өөрдэд иигж келх: «Эн күүнд зэ һарһ» гих. Тиигхлэ чи ичэд хамгин му ормд суух зөвтэ болхич. ¹⁰Хүрмд дуудсн цагла хамгин ардк ормд су, чамаг дуудсн эзн ирэд: «Үүр минь, одад күндтэ ормд су», – гиж келх. Тиигхлэ чи эмтнэ чирэд ачта күн болж үзгдхич. ¹¹Кен чигн бийән деегшлхлэ – дорацулгдх, болв кен чигн бийән дорацулхла – деегшлх.

¹²Дәкэд Исус Терүг дуудсн паршд иигж келв:

– Чи үдин эс гиж асхни хотд үүрмүдөн, ахнран, элгн-садан эс гиж хам-хоша бөөдг байн эмтиг бичэ дууд. Яһад гихлэ, тедн чамаг бас дуудад, тадн хоорндан өрн уга болхит. ¹³Чи нээрән кехләрн угатя, эрмдгтэ, доһлң болн сохр эмтиг дууд. ¹⁴Тиигхлэ чи буйн кишгтэ болхич. Тедн чамаг хәрү дуудж чадшго, зуг чик седклтэ эмтнэ амдрллһнэ өдрт чини өгсн юмн чамд хәрү ирх.

Адр ик нээрин тускар

¹⁵Цуг энүг соңссн гиичнрин дундас нег күн Исуст:

– Бурхна орн-нутга нээрт орхнь буйн кишгтэ! – гив.

¹⁶Исус хәрүднь келв:

– Нег күн ик нәр кеһэд кесг гиичнр дуудв. ¹⁷Нээрин цаг өөрдхлэ, тер эврәннь зарцан илгәһэд дуудгдсн улст: «Манад иртн. Цугтан белн», – гинэ. ¹⁸Тиигхлэ цуһар негдсн кевтәһәр гемән сурцхав. Түрүңкнь: «Би шинкән һазр хулдж авув. Йовад халэх зөвтэв. Буйн болтха, буруһм тәвтн», гинэ. ¹⁹Дарукнь: «Би арвин цар хулдж авв, тедниг яһж кәдлдгинь халэхәр йовжанав. Буйн болтха! Гемм тәвтн!» гинэ. ²⁰Һурвдгчинь: «Би шинкән гер авв, ирж чадшгов» гинэ. ²¹Зарц герүрн ирэд, цугинь эздән келж өгв.

Тиигхлэ герин эзн уурлад зарцдан: «Хотна уульнц, худмж болһнар йовад угатя, эрмдгтэ, сохр, доһлң эмтиг дууд», гиж келв. ²²«Эзн минь, тана келсэр бидн цугинь күцэввидн, зуг бас чигн орм бээнэ», гиж зарц келв. ²³Тиигхлэ эзн зарцд: «Чи хаалһ болн хотна зах болһнар йовад, харһсн эмтиг герүрм дуудад авч ир! Мини герм гиичнрэр дүүртхэ!» гиж закв. ²⁴Урднь дуудгдсн эмтнэс нег чигн күн Нанла төрүц нээрлж чадшго, Би таднд келжэнэв, – гив.

Исусин сурһульч гисн кемб?

²⁵Исусла хамдан кесг эмтн йовла, тегэд теднүр хэлэхэд Тер иигж келв:

²⁶– Кен Нан тал ирэд, зуг эк-эцкэсн, гергнэсн, үрдэсн, ахнр-эгчнрэсн, эмн-жирһлэсн үлү деер Нанд дурга эс болхла, тер Мини сурһульч болж чадшго. ²⁷Күн болһн эврәннь кирсэн авч йовад Намаг эс даххла, Мини сурһульч болж чадшго. ²⁸Кемр тадна негнь гер бэрхэр седхлэ, түрүлэд тер сууһад тосхлыг дуусх мөнгнь күрх угаһинь тоолх биший? ²⁹Кемр онданар кехлэ, тер герин ул тэвэд, герэн тосхж дуусж чадшго болж харх. Энүг үзсн улс терүг наад бэрх. ³⁰«Эн күн герэн эклэд тосхжаһад, дуусж чадсн уга», гиж тедн келх. ³¹Эс гиж нег хан талдан хаанас бийэн харсхар седхлэ, түрүлэд тер сууһад, арвн миңһн цергэрн хөрн миңһн хортна цергиг диилж чадхий гиж ухалх. Тиим эсий? ³²Кемр тер бийэн харсж чадшгоһинь медхлэ, хортн эс өөрдтл эвин тускар сурхар элчнрэн илгэх. ³³Цуг эн тадна туст бас ирлцжэнэ. Кемр тадн эн бээсн зөөрм нанд керго гиж эс келхлэ, Мини сурһульчнр болж чадшгот, – гив.

Амтн уга давсн

³⁴– Давсн – сэн юмн, зуг кемр давсн эврәннь амтан геехлэ, юуһар амтынь орулхмт? ³⁵Тиим давсн юмнд керго болна, назр ясуруллһнд чигн тер тус болшго. Энүг күн авад хайчкна. Соңсхар седснь соңстн! – гив.

Төөрсн хөөнэ тускар

15 Алв цуглулдг болн килнцтэ кесг эмтн Исусиг соңсхар ирцхэв. ²Паршмуд болн закана багшнр уурлад келцхэв:

– Тер килнцтэ эмтиг тосад, теднлэ хот уужана.

³Тиигхлэ Исус хэрүднь иим үлгүр өгв:

⁴— Үлгүрлхд, таднас кен чигн зун хөөтө болтха, тер зун хөөнэс негнь төөрэд геедрсн болтха. Йирн йисн хөөһөн кеер үлдэчкэд, геедрсн хөөһөн олтлан хээж йовхит эсий? ⁵Тер хөөһөн олж авад, байрлад, ээм деерэн үүрэд, ⁶герүрн ирчкэд, үүрмүдиг болн өөрэн бээсн эмтиг дуудад иигж келхит: «Нанла хамдан байрлтн! Би геедрсн хөөһөн олж авув!» ⁷Чик седклтө күн Бурхнас гемэн сурх нанд керг уга, гиж ухална. Болв теңгрт чик седклтө йирн йисн күүнэ төлө биш, зуг килнцтө жирһлэн үлдэсн негхн күүнэ төлө ик байр болх, — гиж келв.

Геедрсн мөңгө тускар

⁸— Керм күүкд күн арвн үнтө цаһан мөңгтө бөөһөд, негинь геелэ, тер мөңгөн эс олтл шам шагаһад, мөңгөн сөөнөр хөөһөд, герэн сэвүрдхий? ⁹Зуг мөңгөн олж авхарн, үүрмүдиг, хам хоша бээсн күүкд улсиг тер дуудад, «Нанла хамдан байрлтн! Би геесн мөңгөн олж авв» гиж келх. ¹⁰Тиим кевөр Бурхна элчнр килнцтө жирһлэн үлдэсн негхн күүнэ төлө чигн байрлцхах гиж Би танд келжэнэв, — гив.

Төөрсн көвүнэ тускар

¹¹Исус цааранднь келв:

— Нег күн хойр көвүтө бээж. ¹²Отхн көвүнэ эцкдэн ирэд: «Аав минь! Өнчин авнав, хүвм нанд өгхитн?» — гинэ. Тегэд эцкнь өнчэн хуваһад, хойр көвүндэн өгчкв. ¹³Цөөкн өдрин дару отхн көвүн өнчэн авад ик хол орн-нутгур йовв. Тендэн тер аля жирһлэр бөөһөд, цуг мөңгөн тоолвр угаһар эдлэд чилэв. ¹⁴Зуг терүнэ мөңгнь чилснэ хөөн тер һазрт ик харһлт болв. Көвүн дегд икэр түрв. ¹⁵Тер нутгин нег күүнүр көдлмш сурхар ирнэ. Тернь эврәннь һазрт һахас хэрүлх көдлмш өгв. ¹⁶Көвүн һаһад өгсн хотас чигн идхэр седв. Зуг нег чигн күн терүнд нег чигн юм өгдгө бээж. ¹⁷Серл орад тер иигж келв: «Мини эцкин герт кедү зарцнр бөөнө, цуһар дала хотта, би болхла энд харһнад үкчэнэв. ¹⁸Хэрэд эцкдэн келнэв: Аав минь! Би Теңгрин болн тана өмн ик килнц һарһв. ¹⁹Тана көвүн гиж нерэдгдх нанд зөв уга, зуг намаг ода эврәннь зарц гиж тоолтн». ²⁰Цааранднь тер босад, эврәннь эцк талан йовв. Эцкнь терүг ик холас таняд, көвүндэн санань зовад, гертэсн гүүж һарад, көвүһән күзүдэд теврж үмсв. ²¹Көвүн: «Аав минь! Би Теңгрин болн тана өмн ик

килнц һарһв. Тана көвүн гиж нерэдгдх нанд зөв уга», — гив. ²² Эцкнь болхла зарцнртан: «Шулуһар йовад, хамгин сээхн хувц авч ирэд, мини көвүндм өмсктн, һарин хурһнднь үнтэ билцг зүүһэд, көлднь буршмгинь өгтн. ²³ Нег сән тарһн туһл авч ирэд алтн, хотан ууһад байр кехмн. ²⁴ Мини көвүм әмд уга билә, ода тер шинәс әмдрв! Гедрж одсн билә, болв ода олдв!» — гиж келв. Дәкәд тедн ик байр кецхәв. ²⁵ Ууһн көвүнь тер цагт кеер бәәж. Герүрн өөрдж ирэд, әмтнә биилсн, шуугсн ду, байрин айс соңсв. ²⁶ Көвүн нег зарциг дуудад, гер дотр юн болжахинь сурв. ²⁷ «Чини дүүчн хәрж ирв» гиж тер хәрү өгв. «Көвүнь эрүл-менд ирснд эцкчн тарһн гидг туһл алв» — гив. ²⁸ Ууһн көвүнь уурлад, герүрн орхар седсн уга. Тиигхлә эцкнь һаза һарад терүг: «Ор», гиж дуудв. ²⁹ Зуг көвүнь: «Цуг эн жилмүдин туршт би мухла кевтәһәр энд көлдг биләв, тана келсәр оньдин бәәдг биләв. Та болхла, намаг үүрмүдләһән байрлтха гиж, мини төлә ямана ишк чигн алсн угат. ³⁰ Зуг эн көвүнтн аля күүкд улсла цуг тана мөнг эдлэд чиләһэд, хәрү гер талан ирхлә, та терүнә төлә тарһн туһл алвт!» гиж келв. ³¹ Көвүн минь, Чи нанла оньдин бәәнәч, нанд бәәсн юмн чини. ³² Зуг ода бидн байрлх зөвтәвидн, тер юнгад гихлә, чини дүүчн үкәд әмдрв, гедрәд олдв!» — гиж эцкнь келв.

Тоолврта һардачин тускар

16 Исус эврәннь сурһульчнртан келв: — Нег байн күүнд герин һардач бәәж. Тер герин һардачнь терүг мекләд, мөнгинь эдлжәнә гисн зәңг эзнь соңсв. ² Эзн һардачан дуудж авад сурна: «Чини тускар соңссм юмб? Чи цааранднь гериг һардшгоч, тегәд эврәннь көдлмшин тооцаһан нанд келж өг». ³ Һардач дотран иигж ухалв: «Ода яахмб? Эзн намаг көдлмшәсм һарһжана. Йовад һазр малтж чадшгов, һууль һуухд — ичсм күрнә. ⁴ Зуг кемр намаг эндәс көөхлә, әмтнә герт бәәхин төлә ю кехән би меднәв». ⁵ Тегәд эврәннь эзнд өртә бәәсн әмтиг нежәд-нежәдәр тер дуудв. Түрүнкәснь: «Мини эзнд чи ямаран өртәвч?» гиж сурв. ⁶ «Зун бочк олив тос би чини эзнд өгх зөвтәв», гиж тер хәрү өгв. Һардач терүнд: «Эврәннь өрин цаасан авад, энд сууһад тәвн бочк гиж чикләд бич», гиж келнә. ⁷ Дәкәд дарукась сурв: «Чи ямаран өртәвч?» «Нег зун тулм цаһан буудя», гиж тер хәрүднь келв. Һардач терүнд: «Эврәннь

өрнө цаасан авад, найн гиж чиклж бич», гинэ. ⁸Эзн бийнь чигн эврэннь итклтэ биш хардачан тоолвртаһар кергэн күцэсинь үзэд таасж буульв. Эн килнцтэ орчлнгин эмтн эврэннь кергтэн Бурхна үрдүдэс даву тоолврта. ⁹Эн килнцтэ орчлнгин зөөрэр үүрмүд олж автн, юнгад гихлэ, тадн угатя-яду болж үлдхлэтн, тедн тадниг мөнк бээрнд орулх гиж Би таднд келжэнэв. ¹⁰Баһ юмнд итклтэ бээснь ик юмнд итклтэ болх, баһ юмнд эс итклтэнь ик юмнд иткл уга болх. ¹¹Кемр таднд эн орчлнгин зөөриг күн даалһдго болхла, йосн зөөриг кен таднд даалһхмб? ¹²Кемр таднд эврэннь зөөрэн күн даалһдго болхла, кен таднд тана зөөриг өгхмб? ¹³Нег чигн зарц хойр эзнд заргдж чадшго. Тер негнднь дурго болад, наадкднь дурлх, эс гиж негнднь үнн седжлөрн заргдх, наадкинь оныгтан авшго. Тадн Бурхнд болн зөөр хойрт дегд церглж чадшгот, – гив.

Закан болн Бурхна йосн

¹⁴Мөнгнд дурта паршмуд цуг энүг сонсад, Исусар наад бэрэд суув. ¹⁵Исус теднд:

– Яһж эмтнэ өөр бийдэн зөв өгхөн тадн меднэт, зуг Бурхн тадна зүркиг медэд бээнэ. Эмтн чинртэ гиж тоолдг юмиг Бурхн жигшүртэ юмнд тоолна. ¹⁶Закана болн аэддэчнрин цагнь Йохана өмн билэ, ода болхла Бурхна йосна тускар Сэн Зэнг тархагджана, болв ик зунь тенд орхар шунна. ¹⁷Зуг закана хамгин бичкн үзгнь уга болхас урд теңгр һазр хойр түрүлэд уга болх. ¹⁸Эврэннь гергнэсн салад ондан күүкд кү авсн күн, күүнэ гергтэ дерэн негдүлнэ, залуһасн хэрсн күүкд кү авсн залу бас тиим килнц һарһна, – гив.

Байн күн болн Лазарь

¹⁹– Нег байн күн бээж. Тер күн үнтэ күрн улан хувц өмсдг, сэн-сээхн болн оньиндэн байрта-бахта бээдг сэнж. ²⁰Лазарь гидг нег яду күн бас бээж. Тер шархта болад, байн күүнэ герин үүднэ өөр кевтж. ²¹Тер байн күүнэ идснэ шавхринь болн хотын үлдлинь идхэр седж. Нохас ирэд терүнэ шархинь доладг бээж. ²²Һуульһнч Лазарь нас барсна хөөн Бурхна элчнр терүг Абрахамин орнур авч одв. Байн күүнэ наснь бас чилэд, терүг эмтн оршав. ²³Тер үклин һазрт тусж, тендэн дегд икэр зовлн эдлэд,

дегшэн хэлэхэд, ик деер теңгрт Абрахамиг үзв, өөрнь Лазарь бээж. ²⁴Байн күн: «Аав минь! Абрахам, намаг хээрлит! Лазариг нааран илгэhit, тер эврэннь хурхан уснд норһад, мини келндм күртгхэ, тер юнгад гихлэ, би эн һалд ик зовлң эдлжэнэв», гиж дуудв. ²⁵Зуг Абрахам хэрүднь: «Көвүм минь, тодл, чи эврэннь жирһлдэн сээһэн эдллэч, Лазарь болхла басл муулян эдллэ. Ода тер энд амулң жирһлэн олов, чи болхла зовжанаң. ²⁶Дэкэд болхла, Чи ма хойрин хоорнд ик гүн садрг бээнэ, болв кен чигн чам тал йовхар седвчн, йовж чадшго, чамас мадн тал күн давшж һарч чадшго», гиж келв. «²⁷Тиигхлэ, эцк минь, Лазариг мини эцкин гер тал илгэтн, ²⁸юнгад гихлэ, нанд дэкэд тавн ах-дү бээнэ. Тедниг эн зовлнта һазрт бичэ тустха гиһэд тер йовад урдаснь медүлтхэ», гиж байн күн хэрүднь келв. ²⁹«Теднэд Моше болн ээлдэчнр бээнэлм. Ах-дүүнрчн тедниг сонстха», гиж Абрахам келв. ³⁰«Уга, Аав минь Абрахам, үксн эмтнэс негнь болвчн теднүр одсн болхла, тедн килнцтэ жирһлэн үлдэх билэ», гиж байн келв. ³¹Тиигхлэ Абрахам хэрүднь: «Кемр тедн Мошег болн ээлдэчнриг сонсдог бээсн болхла, үксн күн эмдрв чигн, түүг иткшго», гиж келв.

Килнцин тускар

17 Исус эврэннь сурһульчнртан:
 – Килнцд унһах йовдл эркн биш учрх, зуг тиим йовдлыг кесн күн басл муулян эдлх. ²Кен чигн эн бичкдүдэс негинь килнцд унһахла, тер күүнэ күзүнднь теермин чолу бооһад, теңгст хайснь деер болх. ³Тегэд чигн бийэн саглж йовтн! Кемр чини ахчн килнц кехлэ, терүнд илднь кел. Кемр тер килнцтэ жирһлэн үлдэхлэ, килнцинь тэв. ⁴Кемр тер чини өмнэс өдрт дола дэкж килнц кеһэд, дола дэкж чам тал хэрү ирэд бурутав гихлэ, геминь тэв, – гив.

Итклин тускар

⁵Нег дэкж апостолмуд Деед Эзнэс:

– Мана итклиг икдүлтн! – гиж эрж сурв.

⁶Исус иим хэрү өгв:

– Кемр тана иткл горчсин экнлэ эдл болхла, тадн эн инжр моднд: «Бээсн ормасн унгарн суһлгдад, теңгсин уснд орж

урһ» гиж келхлэ, тер тадниг соңсх билэ. ⁷Үлгүрлхд, танад һазр хаһлдг, эс гиж хө хэрүлдг зарц күн бээнэ. Түүг кеерэс ирхлэ, тадн: «Ор, су, хотан у», гиж келхийт? ⁸Уга, тадн түрүлэд: «Асхни хотан нанд белдэд, хувцан соляд, намаг хот уужатл, зарцин керг күцэ, дэкэд хөөннь эврэн хотан уухич», гиж келхит. ⁹Тадна зарц заасн юмиг күцэхлэ, тадн терүнд ханжанав, гиж келхийт? ¹⁰Тегэд тадн чигн бээсн даалһвран күцөһэд: «Бидн зөв уга зарцнрвидн, зуг бидн даалһвран күцөввидн», гиж келтн.

Арсна хальдврта гемтэ арвн күүг эдгэлһн

¹¹Ерусалимур йовж йовад, Исус зууран Шамарья болн Һалилья хоорндк межәһәр йовсмн. ¹²Нег хотнд одхлань, Түүнд арсна хальдврта гемтэ арвн күн харһв. Тедн хаалһин ца зогсад:

¹³ – Исус Багш, мадниг хээрлит! – гиж чанһур хээкрцхөв.

¹⁴ Исус тедниг үзэд:

– Йовад гелнүдт бийән үзүлтн, – гив.

Тедн йовн-йовж, зууран эдгв. ¹⁵Теднә негнь бийән эдгсинь үзэд, хэрү ирэд, Бурхнд магтал өргв. ¹⁶Тер Исусин көлднь унад, Терүнд ханлтан өргв. Гемтэ күн Шамарьян келн-күн бээсмн.

¹⁷ Исус терүнәс:

– Арвн күн эдгсн биший? Наадк йиснь яһсмб? – гиж сурв.

¹⁸ – Юңгад һанцхн эн хәр күн Бурхиг магтхин төлө хэрү ирсмб? – гив.

¹⁹ Дэкэд терүнд:

– Босад йов, чини иткл чамаг аврв, – гив.

Бурхна йосн тана дотртн

²⁰ Паршмуд Исусас:

– Бурхна йосн кезә ирхмб? – гиж сурв.

Тер иим хэрү өгв:

– Бурхна йосн кезә ирхинь тадн нүдәрн үзж чадшгот, – гив.

²¹ – «Хэлә, тер энд» эс гиж «тер тенд», гиж кен чигн келж чадшго, юңгад гихлэ, Бурхна йосн тадна дотртн, – гив.

²² Цааранднь Тер эврәннь сурһульчнртан иигж келв:

– Цагнь ирхлэ, тадн Намаг, Күмни Көвүг, негхн өдр чигн үзхәр седхит, зуг үзж чадшгот. ²³Эмтн тандн келх: «Тер энд»

эс гиж «Тер тенд», зуг тадн ардаснь бичэ гүүтн, бичэ йовтн. ²⁴Ямаран кевөр һал цэкллһн тенгрин нег захас талдан зах күртл цэс гиж гилвкж үзгднэ, тиим кевөр Би, Күмни Көвүн, ирх өдртэн үзгдхв. ²⁵Зуг тер өдр күртл Би кесг зовлц эдлхв, эн үйин эмтн Нанас урвх. ²⁶Ноах бээсн цагла ямаран юмн учрла, тиим юмн Күмни Көвүнэ өдрмүдт учрх. ²⁷Ноахиг керм дотр орн ортл эмтн хотан уулдад, мордлдад, гер авлдад бээдг билэ. Цааранднь усна аюл болад, цуг тедниг уга кев. ²⁸Тиим берк юмн Лот бээсн цагт бас учрла. Эмтн хотан уулдад, хулдад авада, мод суулһад, гер тосхад бээдг бээсмн. ²⁹Зуг Содом балһсиг Лот үлдэсн өдр тенгрэс һал күкр хойрин хур орад, цуг эмтиг уга кев. ³⁰Күмни Көвүн ирхлэ, эмтн бас тиигж бөөх. ³¹Тер өдр герин орад суусн цагт кен чигн күн эврәннь хувц-хунран авхар доргшан бичэ бутн. Кеер бээсн күн юм авхар хэрү бичэ иртн. ³²Лотын авалиг санж тодлтн! ³³Эврәннь эмэн харсхар седснь эмэн геехмн, эмэн гееснь терүгэн харсж аврх. ³⁴Би таднд келжәнэв: тер сө унтсн хойр күүнэс негнь авгдх, негнь үлдх. ³⁵Буудя цоксн хойр күүкд күүнэс негнь авгдх, наадкнь үлдх, – гив.

³⁷– Деед Эзн, альд эн учрх? – гиж тедн сурв.

Исус хэрүднь:

– Үксн цогц кевтсн һазрт гекс шовуд цуглрх, – гив.

Зарһч боли белвсн күүкд күүнэ тускар

18 Төрүц цөкрлт уга оньдин зальврх кергтәһинь сурһульчнр медтхә гийһэд, Исус үлгүрлэд келв:

²– Нег балһснд Бурхнас ээдгө, эмтиг тевчдгө зарһч бээсмн.

³Тенд бас нег белвсн күүкд күн бээсмн. Тер кесг дэжж зарһчд одад, оньдин «Намаг өшәтнәсм харстн!» гийһэд ээрәд сурдг бээж.

⁴Кесгтән зарһч тер күүкд күүг харсхар седсн уга. Зуг аш сүүлднь тер: «Би Бурхнас эәдн угав, эмтиг тевчдн угав, ⁵зуг эн белвсн күүкд күн нанд амр өгчәхш, би энүг харснав эс гиж эн эврәннь эрлһәрн намаг зовах», – гийһэд ухалсмн.

⁶Деед Эзн:

– Му зарһч ю келсинь тадн соңсвт? ⁷Тер учрар Бурхн шүүж авсн эмтиг харсхмн бишви? Тедн өдр-сө уга Терүг дуудна. Бурхн тедниг күләлһэд бээхмб? ⁸Бурхн тедниг шулуһар харсх, гиж Би таднд келжәнэв. Зуг Би, Күмни Көвүн, ирх цагтан эн орчлң деер иткл олж чадхий? – гиж сурв.

Парш болн алв цуглуулдг күн

⁹ Бийэн чик седклтэ күүнд тоолдг болн эмтиг дорацулхдан дурта улст Исус үлгүрлэд иигж келв:

¹⁰ – Хойр күн хол сүмд зальврхар ирсмн бээж. Негнь парш, наадкнь – алв цуглуулдг күн. ¹¹ Парш босад, бийиннь тускар иигж зальврад келв: «Бурхн минь, деермчнрлэ, хар саната, аля-азд эмтнлэ болн эн алв цуглуулдг күүнлэ эдл эс болсндан би Танд икэр ханжанав. ¹² Би долан хонгт хойр дэкж мацг бөрдв. Цуг хулдж авсн юмнас арвна нег хувинь Танд өргдв». ¹³ Паршас тедүкнд алв цуглуулдг күн зогсж. Тер теңгр тал хэлэхэсн эәһэд, өрчэн цокад: «Бурхн минь, килнцтэ му намаг хэ-эрлит!» гиж келв. ¹⁴ Парш биш, эн килнцтэ күн килнцэсн сулдж герүрн йовв гиж би таднд келжэнэв. Юңгад гихлэ, кен чигн бийэн деегшлхлэ, дорацх, кен чигн бийэн дорацулх-ла деегшлх.

Исус болн бичкн күүкд

¹⁵ Эмтн Исусиг эдс өгтхэ гийһэд бичкн күүкдэн Терүн тал авч ирдг бөөсмн. Сурһульчнр цуг энүг үзэд, эк-эцкнринь хөр-жәсмн. ¹⁶ Зуг Исус күүкдиг Бий талан дуудад:

– Күүкд Нанур иртхэ. Бичэ эдниг хөртн. Юңгад гихлэ, бичк-дүдлэ эдл улс Бурхна орн-нутгт орх. ¹⁷ Би таднд үнэр келжэнэв: кен чигн күн Бурхна ориг эн бичкн күүкдлэ эдл седклдэн эс авхла, тер төрүц терүнд орж чадшго, – гиж келв.

Байн ахлач

¹⁸ Нег ахлач күн Исусас:

– Буйнта Багш минь! Мөңк жирһл эдлхин төлө ю кех зөв-төв? – гиж сурв.

¹⁹ – Чи юңгад Намаг буйнта гиж нерэдвч? – гиж Исус сурв, – Ёанцхн Бурхн буйнталм. ²⁰ «Күүнэ гергтэ дерэн бичэ негдүл», «кү бичэ ал», «хулха бичэ ке», «күүнэ тускар худлар бичэ герчл», «эк эцк хойран күндл» гидг зааврмуд чи меднчи?

²¹ – Цуг эн зааврмудыг би бичкнэсн авн күцэнэв, – гиж тер хэрү өгв.

²² Энүг соңсад Исус келв:

– Зуг негхн юм чамд кех кергтэ. Цуг бээсн зөөрэн хулдад, мөнгинг угатя эмтнд түгэхэд өгчк, тиигхлэ теңгрт байн зөөртэ болхич. Дарунь Нан тал ирэд, Намаг дахад йов.

²³Ахлач цуг энүг сонсчкад гейүрв, тер юнгад гихлэ, тер ик байн бээж. ²⁴Исус терүг гейүрсинь үзэд:

– Байн күүнд Бурхна орн-нутгт күрхд дегд берк! ²⁵Байн күн Бурхна орн-нутгт орхас темэн зүүнэ сүвэр орхнь амр, – гив.

²⁶Энүг соңссн эмтн:

– Тиигхлэ кен аврж чадхмб? – гиж сурцхав.

²⁷Исус:

– Кенд чигн бийэн аврх арн уга, зуг Бурхн байн эмгиг чигн аврх арнта, – гиж хэрү өгв.

²⁸Тиигхлэ Пётр Терүнд:

– Хэлэтн! Бидн ода бээсн юман үлдэхэд Тана ардас дахх-видн! – гив.

²⁹– Би таднд үнэр келжөнөв, кемр кен чигн герэн, аваян, ахнран, эк-эцкэн эс гиж күүкдөн Теңгрин йосна төлө үлдэсн болхла, ³⁰тер эн орчлнд кесг холван ик олз олх. Цагнь ирхлэ, мөнк жирл эдлх, – гиж Исус хэрүднь келв.

Исус хурвад эврэннь үклин болн амдрлһнэ тускар ээлдснь

³¹Исус арвн хойр сурһульчнран эмтнэс хооран дуудад:

– Бидн ода Ерусалим балһснур йовхвидн, болв тенд ээлдэчнр Мини тускар, Күмни Көвүнэ тускар бичснь цугнь учрх.

³²Би буру номта эмтнэ нарт орхв, Намаг наад бэрэд, му келэд, чирэдм нульмх. ³³Тедн Намаг дегд икэр цокж зовах, аш сүүлднь эмнэсм хайцулх. Зуг хурвдгч өдртнь Би амдрхв, – гив.

³⁴Сурһульчнр Исусин келсн үгмүдэс негинь чигн медж чадсн уга. Тер юнгад гихлэ, Исусин келсн үгмүдин чинр-утхнь теднэс далд бээсмн.

Сохр һуульһич күүг эдгэлһи

³⁵Исус Ерихо хотнур өөрдж йовла. Хаалһин өөр нег сохр күн һууль һууһад сууж. ³⁶Тер олн эмтн өөрдж йовхинь соңсад, юн болжана гиж эмтнэс сурв.

³⁷– Назарет хотна күн Исус аашна, – гиж терүнд өөрк эмтн келцхэв.

³⁸ Тиигхлэ сохр күн хээкрв:

– Давидин көвүн Исус! Буйн болтха бийм хээрлит!

³⁹ Ик өмн йовсн эмтн:

– Бичэ хээкр! – гиж сохр күүг хөрцхэв.

Зуг тер улм чанһур хээкрв:

– Давидин көвүн, бийм хээрлит!

⁴⁰ Исус зогсад:

– Тер күүг нааран авч иртн, – гив.

Сохр күн өөрдхлэнь, Исус терүнэс сурв:

⁴¹ – Чамд Нанас юн кергтэ?

– Деед Эзн минь, нүдндм хара орулит, – гиж тер күн келв.

⁴² – Нүдэрн үздг бол! Чини иткл чамаг аврв! – гиж Исус хэрүднь келв.

⁴³ Тер дарунь сохр күн юм үздг болв. Бурхиг туурулад, Исусин ардаснь тер дахв. Олн эмтн энүг үзэд байрлад, Бурхиг магтв.

Алв цуглулдг Закха гидг күүнэ тускар

19 Исус Ерихо хотнур орад ирж йовла. ²Тенд алв цуглулдг улсин ахлач болж кедлдг Закха гидг байн күн бээсмн. ³Закха Исусиг ямаран дүрстэһинь үхэр седж, зуг маштг нурһта төлөдөн олна заагт Терүг үзж чадсн уга. ⁴Тегэд тер эмтнэ өмн һарад, Исусиг үхэр инжр модн деер һархар давшв. Яһад гихлэ, Исус тер хаалһар йовх йоста бээж. ⁵Исус тер ормур өөрдж ирэд:

– Закха, шулуһар модн деерэс бу. Эндр Би чини герт гиичлх йостав, – гив.

⁶Закха моднаһн дарунь бууһад, ик байртаһар Исусиг гер талан авч ирэд тоов. ⁷Энүг үзсн эмтн дурго болад:

– Энтн килнцтэ күүнэ герүр йовв! – гиж келцхэв.

⁸Закха Исусин өмн босж келв:

– Деед Эзн минь! Би ода эврэннь зөөрэн хуваһад, өрөлинь хулдад, мөнгинь һуульһнч эмтнд түгэж өгнөв, кемр күүнэс үлү мөңг авсн болхла, би терүнд дөрвн холван икэр немж өгхв, – гив.

⁹Исус хэрүднь иигж келв:

– Эндр өдр эн герт чигн Бурхна аврлт ирв, тер юнгад гихлэ, эн күн бас Абрахамин уңг-тохмин йосн үрн! ¹⁰Күмни Көвүн төөрсн эмтиг олад харсж аврхин төлө ирв, – гив.

Арвн алтн мөңгнэ тускар

¹¹ Энүг соңссн улст Исус дэкэд нег үлгүр келж өгв. Тер Ерусалимас хол биш бөөсн учрас эмтн Бурхна йосн дарунь ирхиг күлэжэсмн. ¹² Тер учрар Исус үлгүрлэд келв:

– Нег эрк шилтэ күн хаана цол авад хэрү ирхин төлө ик хол назрур йовхар бийэн белджэж. ¹³ Йовхиннь өмн тер эврэннь арвн зарцан дуудад, теднд арвн алтн мөңг өгв. «Намаг иртл эн мөңгиг кергэр олзлтн», гиж тер келв. ¹⁴ Зуг тер нутгин алвтн терүнд дурго болдг бөөсмн. Тер күүг йовсна хөөннь тедн элчнрэр дамжж: «Эн күүхэр бидн ха кехэр седжэхшвидн», – гисн үгмүд келүлж. ¹⁵ Тер күн хаана цол авсна хөөн хэрж ирэд, эврэннь зарцнран дуудад, даалж өгсн мөңгэрнь ямаран олз кесинь некж сурв. ¹⁶ Түрүнк зарц ирэд: «Тана зергэс, тана нег алтн мөңгитн арвн холван ик олз өгв!» гив. ¹⁷ «Сэн! Чи сэн зарц, чи бичкн юмнд итклтэ болвч, ода йовад арвн балһсна хардач бол» гив. ¹⁸ Хойрдгч зарцнь ирэд: «Тана зергэс, тана нег алтн мөңгн тавн холван ик олз өгв» гив. ¹⁹ Эзнь: «Чи тавн балһсна хардач бол» гив. ²⁰ Сүүлднь хурвдгч зарц ирэд: «Тана зергэс, эн тана алтн мөңгиг би эн кенчрт ораһад хадһллав. ²¹ Яһад гихлэ, би танас эәһэд бөөлэв. Та дегд шүрүн күнт. Та эс тэвсн ормасн авдг, эс тэрсн назриг хаддг күнт» гив. ²² Тиигхлэ эзн: «Ямаран хар саната зарцвч! Би чамд чини үгэрчн келнэв. Намаг ямаран шүрүтөһинь чи медвч, намаг эс тэвсн ормасн авдг, эс тэрсн назриг хаддгинь чи сөөнэр медж аввч! ²³ Зуг яһад чи мини алтн мөңгиг өгйәһэр күүнд эс өгвч? Тиигэд би олз авх билэв», – гив. ²⁴ Дэкэд өөрнь зогссн эмтнд: «Энүнэс алтн мөңгинь авад, арвн алтн мөңг ору авсн зарцд өгтн» гиж закв. ²⁵ «Тана зергэс, тертн арвн мөңгтэ бөөнәлим», гиж эмтн келцхэв. ²⁶ Би танд иигж келжәнәв: бөөснднь – улм немгдх, угаһаснь – үлдсн юмнь чигн булаж авгдх. ²⁷ Мини өшәтниг, намаг хан болһшгоһар зөрлцдг эмтиг нааран авч ирэд, мини чирәдм әмнәснь хаһцултн! – гиж эзн закв.

Ерусалим балһснур байртаһар орж ирлн

²⁸ Исус цуг энүг келснә хөөн цааран Ерусалим балһсн тал йовв. ²⁹ Олив уулын ташуд бөөсн Бетпәг болн Бетәнья хотнур өөрдж йовад, Тер түрүлэд хойр сурһульчнран илгәж келв:

³⁰ – Эн хотнд орхларн, тадн нег архлата эмнг баахн элжг үз-хит. Боодһаһинь тээлэд, элжгиг нааран көтлж авч иртн. ³¹ Кемр эмтн: «Ю хээж тадн энүг тээлжэхмт?» гиж сурхла, тадн: «Энтн Деед Эзнд кергтэ болжана» гиж келтн.

³² Сурһульчнр йовад Исусин келсн юм лавга бөөсинь үзв. ³³ Тедн элжгниг сулдхад деесинь тээлхлэ, эзнь теднэс:

– Тадн ю хээж эн баахн элжгиг сулдхад, деесинь тээлжэхмт? – гиж сурв.

³⁴ – Энтн Деед Эзнд кергтэ болжана, – гиж тедн хэрүднь келцхэв.

³⁵ Сурһульчнр баахн элжгиг дахулж авч ирэд, эврәннь деерк хувцан деернь хайж делгэд, Исусиг суулһв. ³⁶ Исусиг йовсн цагт эмтн хаалһднь деерк хувцан делгцхэв. ³⁷ Тедн Олив уулас бууж йовх хаалһур өөрдхлэ, Бурхиг өвөрц йовдлмудыг үзүлсн төлэд цуг сурһульчнр байртаһар магтад хээкрцхэв:

³⁸ – Деед Эзнэ нерн деерэс ирсн хан эдстэ! Тенгрт амулң бол-тха! Бурхн тууртха!

³⁹ Олн эмтнэ заагт бээсн зөрм паршмуд Исуст келцхэв:

– Багш! Сурһульчнран хөрхнтн! – гив.

⁴⁰ – Би таднд келжэнэв, кемр тедн тагчг болж одхла, чолуд хээкрлдх! – гиж Тер хэрүцэд келв.

Исус Ерусалимин тускар уульснь

⁴¹ Тедниг Ерусалимур өөрдж йовсн цагт балһсиг үзэд, Исус нашудад уульв:

⁴² – О, Ерусалим! Кемр чи эндр өдрт эвинь олхин төлэ юн кергтәһинь медсн болхла! Зуг цуг эн чини нүднэс далд! ⁴³ Тиим өдрмүд ирх, чини хортн һазр малтад, зесг* кеһэд, чамаг бүслж, энд-тендэсчн шахх. ⁴⁴ Тедн чамаг ул күртлчн күүчэд хольврулх, тедн чини эрс һатц бээсн улсиг чигн өршэнгү угаһар алх. Чо-лун деер нег чигн чолу үлдөшго, тер юнгад гихлэ, Бурхн чамаг аврхар кезэ ирсинь чи медсн угач.

Исус хол сүмд

⁴⁵ Цааранднь Исус хол сүмд орад, тенд һаза бээсн хулдачнриг тараһад көөв. ⁴⁶ Исус:

* Зесг – ова шаврин жирилң.

– Бурхна Бичгт бичэгтэ: «Мини гер – зальврлһна гер болх», тадн болхла, энүгэр деермчнрин бээр кежит, – гив.

⁴⁷ Исус өдр болһн сүмд эмтиг сурһдг бээсмн, зуг ах гелнгүд, ном цөөлһөчнр, эмтнэ хардачнр болхла, Терүг эмнэснь яһж хаһцулхинь ухалцхав. ⁴⁸ Зуг тедн энүг яһж күцэхэн медлго бөөв, юнгад гихлэ, оln улс нег чигн үг алдлго Исусиг соңсдг бээсмн.

Исус ах гелнцүдин сурврмудт хэрү өгснь

20 Нег өдр Исус сүмин хаза Сэн Зэнг цөөлһэд эмтиг сурһв. Терүн тал ах гелнцүд болн ном цөөлһөчнр эмтнэ ахлачнр-ла ирэд өөрдв.

²– Кенэ йосар Чи тиигж кежэхмч? Кен Чамд тиим йос өглэ? – гиж тедн сурцхав.

³ Исус хэрүднь:

– Би бас таднас нег юмна тускар сурхар седлэв. Нанд келтн.

⁴ Йохана кирслһн тенгрэсв эс гиж күүнэсв? – гив.

⁵ Тедн нег-негнтөһөн селвлцж күүндцхэв:

– Кемр бидн тенгрэс гихлэ, Тер: «Юнгад терүнд эс итквт?» гиж сурх. ⁶ Кемр күүнэс гихлэ, эмтн мадниг чолуһар шивэд алх, яһад гихлэ, тедн Йоханыг ээлдөч гиж санжана.

⁷– Энүг альдас ирсинь бидн медхшвидн, – гиж тедн аштнь келв.

⁸ Тиигхлэ Исус:

– Би бас таднд кенэ йосар энүг кэжэхэн келхшв, – гив.

Уста үзмин тэрэчнрин тускар

⁹ Цааранднь Исус эмтнд үлгүрлөд иигж келв:

– Нег күн уста үзм тэрж. Уста үзмин тэрэчнрт терүгэн нээ-мэдлж өгэд, бийнь талдан һазр тал йовж одсмн. Кесгтэн ирлго тендэн бээсмн. ¹⁰ Темс цуглулх цагнь ирхлэ, эзн хүвм авчк гийһэд уста үзмин тэрэчнр тал эврәннь зарцан илгэв. Тэрэчнр болхла зарцинь үктлнь цокад, хоосар хэрү йовулчкв. ¹¹ Тер дө-көд нег зарцан илгэж. Эн зарциг чигн тэрэчнр цокад, дегд икөр зоваһад хоосар йовулчкв. ¹² Тер һурвдгч зарцан илгэв. Тедн терүг чигн цусн хартлнь цокад, уста үзм тэрсн һазрас һарһад хайчкв. ¹³ Тиигхлэ эзн: «Ода яахмб? Эңкр көвүһэн илгэсүв, энүг тедн соңсхмн болвза» гийһэд йовулв. ¹⁴ Уста үзмин тэрэчнр көвүһинь үзэд: «Эн өнчөн эзлх күн. Энүг алхла, өнч мана болх»

гиж санчкад, ¹⁵тедн терүг уста үзм тэрсн хазрасн кеерэгшэн харһад алцхав. Уста үзмин ээнь тер тэрэчнриг яахмб? ¹⁶Тер ирэд тэрэчнриг алад, уста үзмиг талдан эмтнд өгчкх.

Энүг соңссн эмтн:

– Тиим юмн бичэ болг! – гиж хээкрлдцхэв.

¹⁷Исус теднүр ширтж хэлөһөд:

– Тосхачнрин холсн чолун герин өнцгин хол чолун болв, гисн Бурхна үгмүдин чинрнь ямарамб? ¹⁸Тер чолун деер унсн күн цокгдх, зуг күүнэ толһа деер тер чолун унхла дарад алчкх.

¹⁹Тер дарунь ном цөөлһөчнр болн ах гелнгүд Исусиг бэрж авхар седв. Зуг эмтнэс ээцхэв. Тедн эн үлгүр бийсиннь тускар келсинь медв.

Эн хаанд өгдг алвин тускар

²⁰Ном цөөлһөчнр болн ах гелнгүд арднь орж Исусиг шинжлж хэлөһөд, зөрм улсиг илгэв. Тер улс худлахар үннч болсн болад, зуг үнэртнь Исусин үгинь соңсад, йосиг бурушажах үгмүд олхар хардачин йоснд яһж бөрүлхм гиж ухалв. ²¹Тегэд тер улс Исусас сурцхав:

– Багш, Таниг үнэр келжэхинь болн сурһжахинь мадн меднөвидн. Та эмтиг йилһлго Бурхна хаалһин тускар чикэр зааж дасхнат. ²²Бидн Римин хаанд алв өгх йостай аль угай?

²³Исус теднэ хар санаг медэд келв:

²⁴– Нанд мөнгөн үзүлтн. Кенэ дүр энүнд зурата, кенэ нерн энд бичэтэ?

²⁵– Римин хаана, – гиж тедн хэрү өгцхэв.

Исус келв:

– Тегэд чигн хаана юмиг хаанд өгтн, болв Бурхна юмиг Бурхнд өгтн.

²⁶Исусин өгсн хэрүднь өврэд, тер улс келсн үгднь хажһр, буру юм олж чадлго тагчг бөөцхэв.

Эмдрлһнэ тускар

²⁷Исус тал зөрм цадукмуд өөрдцхэв. Тедн үксн күн эмдршго гиж иткдг бөөж. Цадукмуд Терүнэс сурцхав:

²⁸– Багш, Моше маднд иигж бичлэ, кемр гер-бүлтэ ах өнгрлэ, болв терүнэ авальнь үрн уга үдхлэ, унгр-тохман тасрулшго-һар тер өнгрсн күүнэ дүннь белвсн гергинь авх зөвтэ бөөсмн.

²⁹Тиигэд ах-дү долан бөөж. Түрүнк ахнь гер авад үрн уга өнгрж одв, аваян үрн уга үлдэж. ³⁰Хөөннь тер белвсн күүкд күүг дарук дунь авч, тернь бас өнгрж. ³¹Нурвдгч дунь бас тер күүкд кү авч, тиигэд наадк ах-дү бас терүг авч, болв цуһар ах-дү долан күн үр үлдэлго өнгрж. ³²Аш сүүлднь, тер күүкд күн өнгрв. ³³Ода болхла кемр тедн цуһар эмдрхлэ, тер күүкд күн альк ахиннь гергн болхмб? Яһад гихлэ, тер долан ах-дүү-һин гергн бөөж.

³⁴Исус теднэ хэрүднь иигж келв:

– Эн нарт делкэд эмтн гер авна, мордна. ³⁵Зуг Бурхнас үкэд эмдрх зөв авсн улс иргчдөн гер авлго, күүнд одлго бөөх. ³⁶Бурхна элчнрлэ эдл үкл угаһар тедн бөөх. Тедн Бурхна үрдүд, тер юнгад гихлэ, тедн үкэд эмдрцхэв. ³⁷Үксн күн эмдрдг гисн үнэр болх. Шачасн бутын тускар Моше келхлэ, тер Бурхиг «Абрахамин Бурхн, Ицхакин болн Яковин Бурхн» гиж нерэдв. ³⁸Бурхн үксн эмтнэ Бурхн биш. Тер эмд эмтнэ Бурхн, Терүнэ чирэд тедн эмд!

³⁹– Багш! Та йир сэн хэрү өгвт! – гиж ном цөөлһэчнрин зөрмнь келцхэв.

⁴⁰Энүнэ хөөн дэкж күн терүнд сурвр өгх сана зүүсн уга.

Христос кенэ көвүмб?

⁴¹Цааранднь Исус сурв:

– Христосиг Давидин тохмин үдл гиж юнгад эмтн келдв?
⁴²⁻⁴³Псалмудын дегрт Давид эврэн келсн билэлм: «Деед Эзн мини Деед Эзнд келсмн: Чини өшөтниг диилж көлдчнь эс хайтл Мини барун Бий тал су». ⁴⁴Кемр Давид Терүг «Деед Эзн» гиж нерэдхлэ, яһж Тер бийиннь тохмин күн болж һархмб?

Ном цөөлһэчнрэс саглти!

⁴⁵Олн эмтн оньган өгэд, Исусиг соңссн цагт Тер эврәннь сурһульчнртан иигж келв:

⁴⁶– Ном цөөлһэчнрэс бийэн саглж йовтн. Тедн ут хувцан өмсчкэд йовхла, эмтн талвң болһнд теднлэ мөндлхлэ, тедн таасгдна. Хурлд эс гиж нээрт деегшэн һарад суухдан дурта. ⁴⁷Тедн белвсн күүкд улсин зөөринь меклж авад, эмтнэ нүднд үзүлэд Бурхнд уданар мөргцхэнэ. Тер улс ик догшн цаажла харһх.

Белвсн күүкд күүнэ өгсн бэрц

21 Байн эмтн сүмин зөөрин сангд бэрц белгүдэн яһж тэвд-
гинь Исус хэлэв. ²Тедн заагт угатя белвсн күүкд күн хойрхн
улан мөңгнэ шаалыг тэвв. Исус түңгинь үзчкэд келв:

³— Эн угатя белвсн күүкд күн цуг наадк эмтнэс ик бэрц өгв
гиж Би таднд үнэр келжэнэв. ⁴Цуһар эмтн байн зөөрөсн үлү
бээсн нег хүвинь өгв, эн болхла угатя болв чигн үлдсн мөңгөн
тэвв. Тер мөңгнэ күүкд күүнэ эдлврт күрх мөңгн бээж.

Сүм хольврлһна туск ээлдхл

⁵Зэрм улс сээхн үнтэ чолуһар тосхгдсн Бурхна сүмин тускар
болн эмтнэ авч ирсн бэрц белгүд терүг яһж сээхрүлсин тускар
келхлэ, Исус теднд келв:

⁶— Цагнь ирхлэ, цуг эн тана үзжэсн юмн цугтан хольврад
унх, чолун деер нег чигн чолун үлдшго.

Өвэрц болн көөлһн

⁷Сурһульчнр сурцхав:

— Багш! Кезэ цуг эн учрх? Тер цаг өөрдлһнэ ямаран темдт
үзгдх? — гив.

⁸Тер келв:

— Тадниг күн меклвзэ, болһатн. Юнгад гихлэ, кесг эмтн Ми-
ни нер зүүж ирэд келх: «Би Христосв» эс гиж «Цагнь ирв», гих.
Бичэ тедниг дахж йовтн. ⁹Дээнэ тускар, эмтнэ бушттын тускар
сонсад бичэ сүрдтн. Түрүлэд цуг эн учрх зөвгэ, зуг тертн чилгч
биш, — гив.

¹⁰Цааранднь Исус келв:

— Нег келн-эмтн талдан келн-эмтнүр дэврх. Нег орн-нутг
талдан орн-нутгла дээлдх. ¹¹Зэрм нутгар икэр һазр чичрлһн,
харһнлһн болх, ик ээмшгтэ хальдврта гемэр эмтн гемтх. Берк
аюлта йовдлмуд болх, болв тенгрэс ик ээмшгтэ өвэрцс һарх.
¹²Зуг цуг эн берк йовдлмуд учрхин өмн тадниг олн дундас көөх.
Нанас көлтэ тадниг хурлд зарһла харһулх, бэрж авад түүрмд
хайх, һардачнрин, хаадудын һарт бэрүлх. ¹³Тер цагт таднд Ми-
ни тускар герчлх арһ һарх. ¹⁴Зуг бийэн харсхин төлэ ю келхм
гиж зовад урдаснь бичэ ухалтн. ¹⁵Би таднд тиим цецн үгмүд

болн уха зааж өгхв, тадна хортнас нег чигн күн тана өмнэс сөрүд үг келж чадшго, зөрлцж чадшго. ¹⁶Тадниг харһсн эк-эцктн, ахнр, элгн-садн, үүрмүд урвх, тадна зэрмнь өмнэсн ханцх. ¹⁷Нанас көлтэ таднд цуһар дурго болх, ¹⁸зуг нег чигн үсн тана толһаһас уншго. ¹⁹Кемр тадн цуг энүг тесж дааж чадхла, бийэн аврж чадхит, – гив.

Ерусалимин хольврлһна туск ээлдхл

²⁰– Ерусалим балһсиг кесг цергэр бүслэтэ үзхлэРН: терүнэ хольврлһна цагнь өөрдв гиж медтн. ²¹Тер цагт Йудьяд бээсн өмтн уул тал зулж гүүтхэ, балһснд бээсн өмтн балһснас һарад цааран эрлж йовтха, балһснд эс бээсн өмтн бичэ хэрү иртхэ. ²²Юнгад гихлэ, цуг эн өшэ авх өдрмүд болх. Цуг бичсн үгмүднь бүттхэ! ²³Көкүл күүкдтэ болн саата күүкд улст йир берк күнд болх! Эн орн-нутг ик аюлла харһх. Эн келн-өмтн Бурхна зарһла харһх. ²⁴Зэрмнь үлдин үзүрлэ харһад үкцхэх, зэрмнь нутгин бэрэнд бэргдх. Буру номта өмтнэ цаг эс чилтл Ерусалимиг буру номта өмтн эзлх, – гив.

Күмни Көвүнэ ирлһн

²⁵– Нарн деер, сар деер болн одн деер кесг өвэрц темдг үзгдх. Орчлң деер бээсн орн-нутгуд тенгсин шууганас болн көдлжэсн ик дольганас сүрдцхэх. ²⁶Нарт делкэд өөрдж йовх юмна өмн өмтн сүмсэн алдад, харһцад унх, тенгрин күчн ормасн көндрж чичрх. ²⁷Тер цагт тедн үүлн деер Күмни Көвүг сүртэ күчтэһэр болн мөңк туурмжтаһар ирж йовхинь үзх. ²⁸Эн эклэд учрхла, нурһан тинилһж, толһаһан өргтн, тана аврлт өөрдж йовхнь тер мөн, – гив.

Инжр модна тускар

²⁹Исус теднд үлгүрлэд иигж келв:

– Инжр модыг болн наадк моддыг хэлэтн. ³⁰Ац деернь хамт-хасн хархла, тадн зуна цаг өөрдж йовхинь меднэт. ³¹Тегэд чигн тер йовдлмуд учржахинь үзхлэ, Бурхна йосн өөрдж йовхинь медтн. ³²Би таднд үнэр келжэнэв, эн улсин унг-тохм чилтл цуг эн учрх. ³³Тенгр һазр хойр уга болж одх, зуг Мини келсн үгмүд сольгдшго, – гиж келв.

Белн болтн

³⁴⁻³⁵ – Тер өдр ирхлэ, тана зүркитн согту бөөдл, эрк, жирһ-лин үүмлһн бичэ диилтхэ гиж саглтн, хавхгт бэргдвзэт. Бийән хэлэтн, юнгад гихлэ, тер өдр цуг нарт делкэд бөөсн эмтнд генткн учрх. ³⁶ Цуг тер аюлта йовдлла эс харһхин төлэд, Күмни Көвүнэ өмн зогсхин төлэд, оньдин зальврад сергг бөөтн, – гив. ³⁷ Исус тедниг сүмд өдр болһн сурһдг бөөж, асхн болхла Тер Олив гидг уулур йовад, сөөһән давулдг бөөсмн. ³⁸ Өрүн эртэр эмтн саак кевөрн Терүг сонсхин төлө сүмд ирдг бөөсмн.

Исусиг бэрүлж өгсн

22 Эс искэсн хуйрин өдр эс гиж Песах гидг нэр өөрдж йовж. ² Гелнгүд болн ном цөөлһэчнр Исусиг уга кех арһ хэ-эцхэв. Юнгад гихлэ, тедн эмтнэс ээдг бөөж. ³ Тиигхлэ эрлг Искериот гиж нерэддг Йудан зүркнд орв. Тер Исусин арвн хойр сурһульчнрин негнь бөөсмн. ⁴ Йуда ах гелнгүд тал болн сүмин харулчнрин хардачнр тал одад, Исусиг яһж бэрүлж өгхән келж өгв. ⁵ Тедн байрлад, Исусиг бэрүлхин төлө Йудад мөнг өгхэр шийдв. ⁶ Өгчэх мөнгнд зөвән өгэд, Йуда олн эмтн уга цагт Исусиг теднэ нарт бэрүлхэр кергтэ цагинь күлэв.

Песахд белдһн

⁷ Эс искэсн хуйрин нээрин өдр ирв. Тер өдрт эмтн сөтрэ хурниг алх зөвтэ бөөж. ⁸ Пётр Йохан хойриг илгәһэд Исус келв:

– Ода йовад маднд Песахин хот белдтн.

⁹ – Тер Песахиг альд белдх кергтэ гиж санжант? – гиж сурһульчнр сурцхав.

¹⁰ Тиигхлэнь Исус иим хэрү өгв:

– Тадниг балһснур орж ирхлэ, нег уста буһш авч йовсн күн харһх. Терүг дахад, герүрнь одтн. ¹¹ Дөкэд герин эзнд: «Намаг сурһульчнртаһан Песахин хот эдлх хора альдв?» гиж Багш суржана гитн. ¹² Тер белдсн деерк ик хораһан таднд үзүлх, тендән хотан белдтн.

¹³ Тедн йовад, Исусин келсэр цугинь олж авад, Песахин нээрин хотынь белдцхэв.

Деед Эзнэ асхни хот

¹⁴Цагнь ирхлэ, Иус сурхульчнртаһан хамдан ширэн өөр цуглрв. ¹⁵Иус тедндэн:

– Би эврэннь зовлң үзхэсн өмн таднла хамдан эн Песахин хот идхэр седлэв. ¹⁶Энүг Бурхна орн-нутгт учртл Би Песахин хотыг эдлж чадшгов гиж таднд келжэнэв, – гив.

¹⁷Иус ааһ авад, Бурхнд ханлтан өргэд:

– Энүг авад хоорндан хуваһад эдлтн! ¹⁸Би таднд келжэнэв, Бурхна йосн эс иртл Би дэжж уста үзмэр кесн унд уушгов, – гив.

¹⁹Дэкэд Тер өдмг авад, Бурхндан ханлт өргэд, хуһлад сурхульчнртан хуваж өгэд:

– Тадна төлө өгсн цогцм эн. Намаг санад иигж кетн, – гив.

²⁰Хотын хөөн Тер ааһ авад келв:

– Тадна төлө асхрулсн Мини цуснас тогтсн эн шин бооцана ааһ. ²¹Ода Намаг бэрүлж өгх күүнэ һар Мини һарин өөр бөөнэ.

²²Би, Күмни Көвүн, заясн хаалһарн йовнав. Зуг Намаг бэрүлсн күн басл зовлңган эдлх.

²³Сурхульчнр цуһар нег-негнэсн:

– Маднас кень урвач болжахмб? – гиж сурцхав.

Кен хамгин алдрв?

²⁴Теднэс кен хамгин алдр гиж тоолгдхмб? гисн зүткэн эдн хоорнд болв. ²⁵Тиигхлэ Иус теднд:

– Хаадуд болхла эврэннь эмтиг нойлж һардна, йос бэрдг эмтн «эмтнэ үүрмүд» гиж бийэн нерэднэ. ²⁶Зуг тадн тиим бичэ болцхатн, таднас хамгин икнь бичкн болтха, болв кен тадниг толһална, тернь зарцла эдл болтха. ²⁷Кень эднэс ах: хот иджэснь аль хот авч ирэд заргджаснь? Хот иджэснь ах биший? Би болхла тадн дунд зарцла эдл болжанав. ²⁸Тадн ик зеткртэ цагла Нанла хамдан түрү-зүдү хувалцлат, ²⁹Мини Эцк Нанд орн-нутг белглсн кевөр Би таднд орн-нутг белгленэв. ³⁰Мини орн-нутгт Мини ширэн өөр сууһад, хот уухит. Тадн арвн хойр ширэ деер сууһад, Израилин арвн хойр тохмин зарһинь кехит, – гив.

Пётрин гөрдлһнэ туск ээлдхл

³¹– Шимон, Шимон, эрлг тадниг буудяг хог-богас йилһж авдгла эдлэр шүүх зөв Бурхнас сурла. ³²Зуг Би чамаг иткдгэн бичэ

ууртха гиж зальврлав. Болв чи бас Нан тал хэрү ирсн хөөн ахн-ран батрул, – гиж Деед Эзн келв.

³³ Зуг Пётр келв:

– Деед Эзн минь, би Тана төлө түүрмд чигн суунав, үклэс чигн ээшгов!

³⁴ – Би чамд келжэнэв, Пётр, эндр өрүн күртл эр така хэ-экртл, чи хурв дэкж Намаг медхшв, гиж келхич, – гиж Исус хэрүднь келв.

Мөңгн, уут, үлд

³⁵ Дэкэд Исус теднэс сурв:

– Би Тадниг мөңг, түңгрцг, буршмг угаһар илгэсн цагт тадн юмар дутвт?

– Уга, – гиж сурһульчнр хэрү өгв.

³⁶ – Ода болхла мөңгн бээхлэ автн, бас түңгрцг автн, болв кемр тадн үлд уга болхла, киилгэн хулдад үлд автн. ³⁷ Бурхна Бичгт: «Тер йос эвдсн эмгнэ тоод орла», – гиж бичэтэ. Цуг эн келснь Нанла учрх зөвтэ гиж таднд келжэнэв. Мини тускар бичгдсн юмн удл уга учрх, – гиж Исус теднд келв.

³⁸ Сурһульчнр:

– Деед Эзн, манад хойр үлд бээнэ, – гив.

– Болх, – гиж Исус келв.

Исус Олив уул деер Бурхнд зальврснь

³⁹ Исус саак кевөрн Олив гидг уулур һарад йовв. Сурһульчнр Терүнэ ардаснь дахцхав. ⁴⁰ Одх һазртан ирэд Исус:

– Сөрлһнлэ харһшгон төлө зальврад бээтн, – гиж келв.

⁴¹ Исус теднэс хооран һарад, шивсн чолун күрх һазрт ирэд, сөгдж унад эклэд зальврв:

⁴² – Аав минь, кемр Та эн зовлңгас Намаг гетлгсн болхнь! Зуг Мини таалар биш, Тана таалар болтха!

⁴³ Генткн тенгрэс Бурхна элч бууж ирэд, Терүг батрулв.

⁴⁴ Исус ик зовлңтаһар болн улм халунар Бурхнд зальврад бээв. Маңнаһаснь һарчах көлсн цусна дусалла эдлэр һазрт унв. ⁴⁵ Исус зальврснаннь хөөн босад, сурһульчнр тал хэрү ирв. Тедн үрүдэд унтж одсн бээж.

⁴⁶ – Юңгад тадн унтжахмт? – гиж Исус сурв, – Сөрлһнлэ харһшгон төлө босад зальвртн.

Исусас урелһн болн түүрмд суулһлһн

⁴⁷Терүг келжэсн цагт кесг эмтн һарч ирв. Теднэ өмн арвн хойр сурһульчнрин негнь Йуда гидг күн йовла. Халхаснь үмс-хин төлө тер Исус тал өөрдв. ⁴⁸Исус:

– Йуда, Намаг, Күмни Көвүг, үмсэд, эднэ һарт бэрүлжәнчи? – гиж сурв. ⁴⁹Исуслa бөөсн сурһульчнр юн учрхиг үзэд:

– Деед Эзн, үлдән һарһхмн болвза? – гив.

⁵⁰Теднэ негнь үлдән һарһад, ах гелнгин зарцин барун чикинь чавчв. ⁵¹Зуг Исус:

– Болх! – гив.

Тер чикән чавчулсн күүнэ чикнднь һаран күргэд эдгэв. ⁵²Терүг бэрж авхар ирсн ах гелнгүдт, сүмин харулчнрин һардачнрт, толһачнрт Исус:

– Тадн Намаг деермч гиж санжант? Ю хээж тадн үлд, мод ат-хад Намаг бэрж авхар ирвт? ⁵³Би өдр болһн таднла сүмд бөөдг билэв, тер бийнь тадн Мини өмнэс һаран өргсн угат. Зуг ода тадна цаг ирв, ода хар харһун йосн залжана, – гив.

Пётрин гөрдлһн

⁵⁴Тедн Терүг бэрж авад, ах гелнгин гер тал авч ирцхэв. Пётр теднэ ардаснь өөрдлго йовж йовла. ⁵⁵Герин һаза эмтн һал ша-таһад эргж суув. Пётр бас теднлэ хамдан суув. ⁵⁶Һалын хажуд суусн зарц күүкд күн терүнэ чирэ ширтж хэлэхэд:

– Эн күн Терүнлэ хамдан бас бөөлэ, – гив.

⁵⁷Зуг Пётр тер күүкд күүнд:

– Би Терүг медхшв, – гиж келв.

⁵⁸Невчк бөөжэхэд, дэкэд нег күн терүг үзэд:

– Чи бас теднэ негнч, – гив.

– Уга, – гиж Пётр хөрү келв.

⁵⁹Нег цаг давсна хөөн дэкэд нег күн маһдлго келв:

– Эн күн Терүнлэ хамдан бөөлэ. Эн бийнь Һалилья һаз-рин күн.

⁶⁰– Тадниг ю келжэхинь би меджэхшв! – гиж Пётр хөрүцв.

Тиигж келжэхлэ, генткн эр така хээкрв. ⁶¹Деед Эзн ардагшан эргж, Пётр тал хэлэв. Тиигхлэ Пётр «Эр така хээкртл, чи эндр һурв дэкж Намаг медхшв гиж келхич» гиж Деед Эзнэ келсн үг-мүд тодлж санв. ⁶²Пётр цааран һарад, һашута кевэр уульв.

Исусиг зовалһн

- ⁶³ Исусиг хэлэжэх харулчнр Терүгэр наад бэрэд зоваж цокв.
⁶⁴ Терүнэ нүдинь кенчрэр бооһад:
 – Ээлдж кел маднд, кен чамаг цокв? – гиж некж сурцхав.
⁶⁵ Нань чигн кесг му үг цергүд Исуст келж.

Деед хургт болсн мөшклһн

⁶⁶ Өрүн эртэр эмтнэ толһачнр, ах гелнгүд болн закана багшнр цуглард, Исусиг Деед хургт авч ирв.

⁶⁷ – Кемр Чи Христос болхла, маднд цөөлһж кел, – гиж тедн Исуст келв.

Исус иим хэрүднь:

– Кемр Би таднд келхлэ, тадн иткхн угат, ⁶⁸ болв кемр Би тадна-нас юм сурхла, тадн хэрүһинь келж өгхн угат. ⁶⁹ Зүг эн цагас авн Күмни Көвүн хамгин Күчтэ Бурхна барун хартнь суух, – гив.

⁷⁰ Тедн цуһар:

– Тегэд Чи Бурхна Көвүн болжахмч? – гиж сурв.

– Чик! Тадн тиигж келжэнэт, – гиж Исус теднэ өмнэс хэрүцв.

⁷¹ Тиигхлэ толһачнр:

– Ямаран герчллһн таднд дэкэд кергтэ болжахмб? Бидн цугинь энүнэ келсн үгмүдэс медж үзжэнэвидн! – гиж келцхэв.

Исус Пилатын өмн

23 Тиигхлэ Деед хургт бөөсн эмтн босад, Исусиг Пилатур авч йовцхав. ² Тенд Исусиг эклэд гемшэв:

– Эн күүг мана келн-эмтиг хутхсинь үзвидн, Римин хаанд алв бичэ өгтн, эврэн бийэн «Би ханв болн Христосв» гисинь соңсвидн.

³ – Чи Йудья улсин хан болжахмчи? – гиж Пилат Исусас сурв.

– Чи тиигж келжэнэч, – гиж Исус хэрү өгв.

⁴ Тиигхлэ Пилат ах гелнгүдт болн оln эмтнд:

– Эн күүг гемшэх буру юм би үзжэхшв, – гив.

⁵ Тедн болхла зүткж келцхэв:

– Энтн Һалильяс эклэд нааран ирв. Эврәннь номарн цуг Йудья һазрин эмтиг үүмүлжэнэ.

⁶Энүг сонсад Пилат:

– Эн Һалилья һазрин күний? – гиж сурв.

⁷Дәкәд Исусиг Херод һарджасн һазрин күүһинь Пилат медчкәд, Исусиг Херодур илгәв. Херод тер цагт бас Ерусалимд бәәж.

Исус Херодын өмн

⁸Херод Исусиг үзәд икәр байрлв. Юңгад гихлә, кезәнәс авн тер Исусиг үзхәр седсн бәәж. Тер Исусин тускар дала юм сонсж, болв Терүнәс нег өвәрц юм үзхәр нәәлжәсн бәәж. ⁹Тер кесг сурврмуд Исуст өгв, зуг Исус хәрү өгсн уга. ¹⁰Ах гелнгүд болн закана багшнр зогсад, Исусиг сүркә кевәр гемшәв. ¹¹Херод цергүдтәһән Терүг һутаһад, наад бәржәһәд, деернь сәәхн хувц өмскәд, хәрү Пилатур илгәчкв. ¹²Херод Пилат хойр урднь хоорндан өшәтн бәәсн болвчн, тер өдр үүрмүд болв.

Исусиг цаажла харһулх шиидвр

¹³Пилат ах гелнгүдиг болн әмтнә толһачнриг дуудж авад келв:

¹⁴– Олн әмтн дунд буцлт өргхәр седдг күүг тадн нанур авч ирвт. Би тана чирәд энүг мөшкләв. Зуг Эн күн тадна гемшәжәсн нег чигн юмнд бурутаһинь би үзсн угав. ¹⁵Херод бас эн күүнә һарһсн буру юм олж чадл уга хәрү Энүг йовулчкв. Тадн эврән хәләтн, Эн күн үклә харһулгдх ик гем һарһсн уга. ¹⁶Тер учрар би Энүг малядад сулдхнав. ¹⁷⁻¹⁸Зуг цуһар нег дууһар:

– Эн үктхә! Маднд Бар-Абаг сулдх! – гиж хәәкрцхәв.

¹⁹Бар-Аба гидг күн тер балһснд буцлт кәһәд, әмтиг алсн учрар түүрмд суусн бәәж. ²⁰Зуг Пилат Исусиг сулдххар седв, тегәд чигн тер давгад әмтнәс сурв. ²¹Тиигсн бийнь әмтн:

– Кирст хадчк! Кирст хадчк! – гиж хәәкрцхәв.

²²Пилат һурвад сурв:

– Ямаран му йовдл эн күн һарһснмб? Үклә харһулхин төлә кесн гем би олсн угав. Би энүг малядад сулдхнав! – гив.

²³Зуг тедн:

– Исусиг кирст хад! – гихәд улм чанһар хәәкрәд некәд бәәцхәв.

Теднә хәәкрлдәнд Пилат диилгдв. ²⁴Пилат теднә некврәр шиидвр авв. ²⁵Тер буцлт босхсн, әмтиг алсн, түүрмд суужасн Бар-Абаг әмтнә сурсар сулдхад, Исусиг теднә һарт өгв.

Кирст хадж аллн

²⁶ Исусиг цаажла харһулхин төлө авч йовцхав. Зууран цергүд Күрэнэ балһснас йовж йовсн Шимониг бәрж авад, ик гидг кирс нурһнднь үүрүлж ачад, Исусин ардаснь йовуль. ²⁷ Исусин ардас кесг әмтн дахла, тедн дунд һашута нульмсан асхрулж, уульж йовсн күүкд улс бас йовла. ²⁸ Исус теднүр хэләһәд:

– Ерусалимин күүкд улс, Мини төлө бичә уультн, эврәннь үрнәннь, бийиннь төлө уультн! ²⁹ Юңгад гихлә, берк цаг ирх, күср болн үр эс һарһсн, үрдүд эс көкүлсн күүкд улс буйн кишг-тә гиж әмтн тер цагт келх, – гив.

³⁰ Тер цагт әмтн уулмудыг: «Мадн деер унтн!», өөдм һазрмудыг: «Мадниг бүрктн» гиж эрж сурх. ³¹ Кемр көк ноһаржаж модыг тийгж кехлә, му хумха моднд ю кедг болхмб? – гив.

³² Йос эвдсн хойр күүг Исусла хамднь бас цаажла харһулхин төлө авч йовла. ³³ Тедн һавл гидг һазрур ирв. Тер һазрт Исусиг кирсд хадж цаажлсмн, йос эвдсн хойр күүг бас Терүнлә хамднь кирсд хадж цаажлсмн, негинь барун бийднь, наадкинь зүн бийднь. ³⁴ Исус:

– Аав минь! Эднә килнцинь тәвит! Эдн ю кежәхән меджәсн уга, – гиж сурв.

Әмтн жирв хаяд, Исусин хувциг хувацхав. ³⁵ Олн әмтн зогсад хэләцхәв. Толһачнр бас Исусар наад бәрәд:

– Талдан әмтиг харсж аврдг билә. Кемр тер Христос болхла, Бурхна шүүж авсн күн болхла, Бийән харсж әмән авртха! – гиж келцхәв.

³⁶ Цергүд бас Исусар наад бәрцхәв. Тедн Исуст өөрдәд, ишклн чаһр өгәд ³⁷ келцхәв:

– Кемр Чи Йудья улсин хан болхла, әмән харсж авр, – гив.

³⁸ Исусин толһаднь кирс деер нег харһа мод хадулж, деернь «Әнтн – Йудья улсин хан» гиж бичж. ³⁹ Хажудк кирс деер телгдсн йос эвдсн күүнә негнь Исусиг му келәд:

– Кемр Чи Христос болхла, эврәннь әмән авр, мадниг бас харсж авр! – гиж хәәкрв.

⁴⁰ Наадкнь болхла өөркән хөрж:

– Бурхнас әәхнч! Чи бас тиим цааж даажахан меджәхшийчи?

⁴¹ Бидн чикәр цаажлгдвидн, кесн килнцәрн үүлән даажанавидн, эн күн болхла му юм кесн уга, – гив.

⁴² Дэкэд:

– Деед Эзн Эврэннь орн-нутгтан ирхлэрн мини тускар бичэ мартгн, – гиж тер Исуст келв.

⁴³ Би чамд үнэр келжэнэв, эндр өдр Нанла хамдан Бурхна садт тусхич! – гиж Исус хэрүднь келв.

Исусин үжл

⁴⁴ Үдин алднд генткн цуг назар харнһурад, хурвн цаг күртл тиим болв. ⁴⁵ Нарн харнһурад, хол сүмин көшг хойр энгрэд шуурв. ⁴⁶ Исус:

– Аав минь! Тана харт сүмсэн бэрүлж өгчөнэв! – гиж чанһур хээкрв.

Эн үгмүдин хөөн Исусин эмн харв. ⁴⁷ Энүг үзсн Римин энгин цергин ахлач, Бурхиг магтад:

– Эн күн йосн чик седклтэ күн бээсмн, – гиж келв.

⁴⁸ Ю болхиг хэлэхэр цуглрсн оln эмтн учрсн йовдлыг үзэд, өрчэн цокн бээж хэрцхэв. ⁴⁹ Зуг Исусиг меддг эмтн, теднэ тоод Һалильяс авн Терүг дахж йовсн күүкд улс, ик хол биш, тедүкнд хэлэхэд зогсв.

Исусин цогциг оршалһн

⁵⁰ Йосип гидг нертэ нег күн Деед Хургин гешүн бээж. Эрүн цаһан седклтэ үннч күн тер бээж. ⁵¹ Йосип Деед Хургин шиидврлэ болн кесн йовдлла зөвшэрсн уга бээж. Тер Йудья һазрт бээсн Ариматья хотна күн бээж. Йосип Бурхна йосн ирхиг бас күлэжэж. ⁵² Тер Пилатур ирэд, Исусин цогцинь өгтн гиж сурв. ⁵³ Дэкэд тер цогцинь кирс деерэс буулһж авад, оршалһна кенчрт ораһад, хад чолунд шин кесн, урднь күн оршагдад уга үкэрт орулж тэвв. ⁵⁴ Басн өдрин асхн болж йовла. Бемб өдр өөрдж йовла. ⁵⁵ Исусла хамдан Һалильяс дахж ирсн күүкд улс Йосипиг дахад, Исусиг оршасн үкэриг хэлэхэд, цогцинь тер ормд яһж орулж тэвсинь үзв. ⁵⁶ Тедн хэрж ирэд, каңкнсн үнртэ тос, түркдг эм белдв. Бемб өдрлэ тедн Бурхна зааврар амрцхав.

Эмдрлһн

24 Эрүн өрлэ долан хонгин түрүнк өдрт күүкд улс урднь белдсн каңкнсн үнртэ тос, түркдг эм авад, Исусиг оршасн үкэрүр ирцхэв. ² Зуг Терүг оршасн үкэриг хаажасн чолун

хажуднь бээсиг тедн үзцхэв. ³Уулын көндө дотр орсн күүкд улс Деед Эзн Исусин цогц олж авсн уга. ⁴Күүкд улс алмацж зогсцхав. Генткн гилвксн цаһан хувцта хойр күн теднд үзгдв. ⁵Күүкд улс дегд сүрдэд, назр элжж унцхав. Зуг хойр күн:

– Үксн өмтн заагт эмд күүг юнгад хээжэхмт? ⁶Тертн энд уга, Тертн эмдрв! Налильяд Исус таднд ю келсинь мартчквт? ⁷«Күмни Көвүн килнцтэ өмтнэ харг бэрүлгдх, кирс деер цаажлгдх, болв хурвдгч өдртнь Тер эмдрх», – гиж келцхэв.

⁸Эн Исусин үгмүд генткн теднэ уханд орж тодлгдв. ⁹Күүкд улс Исусин үкэрэс хэрж ирэд, арвн негн сурһульчнрт болн наадк өмтнд цуг учрсн юмна тускар келж өгв. ¹⁰Тер күүкд улсин дунд Магдален хотна Марий, Йохана, Яковин экнь Марий болн нань чигн күүкд улс бээж. Тедн апостолмудт энүнэ тускар келж өгцхэв. ¹¹Зуг эн күүкд улсин үгмүд деми юмн гиж теднд сангдв. Тедн күүкд улст итксн уга. ¹²Пётр болхла босад, Исусин үкэр тал гүүв. Тер уулын көндө дотр шаһаж хэлэхэд, Исусиг орасн һанцхн кенчр бээсинь үзв. Пётр үзсн юмндан икэр өврэд хэрэд йовв.

Эмаус гидг хотнур ордг хаалһд

¹³Тер өдр сурһульчнрас хойрнь Эмаус гидг хотнур йовж йовла. Тер хотн Ерусалимас арвн негн дуунад бээсмн. ¹⁴Цуг учрсн йовдлын тускар тедн күүнджэлэ. ¹⁵Тедниг күүндэд йовж йовтлын Исус Бийнь теднүр өөрдж ирэд, теднлэ хамдан йовв. ¹⁶Зуг сурһульчнр Исусиг үзвчн таньсн уга. ¹⁷Исус теднэс:

– Юуни тускар тадн күүнджэхмт? – гиж сурв.

Тедн гейүртэ бөөдлтэ зогсцхав. ¹⁸Теднэ негнь Клөп гидг нертэ күн:

– Шиңкэн Ерусалимд ирсн төлөдөн эн өдрмүдт юн учрсинь һанцхн чи меддго болхич! – гиж келв.

¹⁹– Юн учрсмб? – гиж Исус сурв.

– Назаретин Исусла учрсн йовдлын тускар бидн келжөнө-видн, – гиж тедн хэрүднь келв. – Тер үгдэн болн үүлдэн ик күчтэ, Бурхна болн өмтнэ өмн ик алдр ээлдөч билэ. ²⁰Ах гелңгүд болн мана һардачнр Терүг бэрж авад, алх зарһла харһулад, кирс деер цаажлад өмнөснь хаһцулв. ²¹Болв бидн болхла Израилиг Тер харсж аврх гиж нээлжэлөвидн. Тер учрсн йовдлын хөөн хурвдгч өдр болжана. ²²Цааранднь иим юмн болв: үкэр

талнь йовсн зэрм күүкд улс мадниг икэр өврүлв. Тедн эндр өрүн өрлө тиигэрэн одла, ²³ зуг тедн цогцнь уга бөөж. Күүкд улс хэрж ирэд маднд иим юм келж өгв. Тедн оршасн хадын көндө дотр орхла, Бурхна элчнр генткн теднэ нүднд үзгдэд, «Исус эмд» гиж келж. ²⁴ Хөөннь мана үүрмүдэс зэрмнь үкэр талнь одад, күүкд улс келжэснлэ эдл цугинь үзж, зуг эмдрсн Исусиг тедн үзсн уга.

²⁵ Исус теднд:

– Яһсн эргү улсвт? Ээлдэчнрин келсн үгмүдт ода күртл иткл уга бэнт? ²⁶ Христос ик зовлң эдлснәннь хөөн эврәннь туурмж-дан орхм бишви? – гиж сурв.

²⁷ Дэкэд Тер Мошеһэс болн ээлдэчнрэс эклэд, Бурхна Бичгт Бийиннь тускар цуг бичэтэ юмиг теднд цөөлһж келж өгв. ²⁸ Тедниг хотнур өөрдж йовхлань Исус цааранднь йовхар седсн бөөдл харв. ²⁹ Зуг тедн Исусиг:

– Маднла хамдан үлд, ора болжана, өдр чилв, – гиж эрж сурв.

Тер үлдв. ³⁰ Хот уух цагт Исус болһсн хуйр авад, Бурхнд ханлт өргэд, энг-энгэрнь хуйриг хуһлж хуваһад теднд өгв. ³¹ Тер кем-лэ хойр сурһульчин нүднь секгдэд, тедн Исусиг таньв. Зуг тер дарунь теднэ нүднд Исус үзгддгэн уурв. ³² Тедн нег-негнэсн:

– Терүг хаалһдан маднд Бурхна Бичгин чинр-утх цөөлһж үг келсн цагт мана зүркн халад, шатсн болж эс медгдлү? – гиж сурцхав.

³³ Сурһульчнр ормасн босад, Ерусалим тал хэрү йовцхав. Тен-дэн тедн арвн негн сурһульчиг болн кесг эмтиг олж авв.

³⁴ – Эн үнн! Деед Эзн эмдрв! Шимон Терүг үзв, – гиж сур-һульчнр келцхэв.

³⁵ Тер хойр сурһульч хаалһд учрсн йовдлын тускар келэд, Исусиг хуйр хуваж өгсн цагт Терүг яһж таньсан келж өгв.

Эмдрсн Исус сурһульчнр тал ирсн

³⁶ Сурһульчнр күүнджэсн цагт генткн Исус үзгдэд теднлө мендлв. ³⁷ Тедн сүмсн үзгдженэ гиж санад, эһһэд менрэд одц-хав. ³⁸ Исус болхла:

– Юңгад тадн тиигж икэр ээжэхмт? Юңгад тадн маһдл-жахмт? ³⁹ Мини харм, Мини көлм хэлэтн! Эн Бив! Намаг көн-дэж үзтн, сүмсн махмуд уга, ясн уга болна. Намаг хэлэтн, Би

йосн махмудтав, ястав, — гиж келэд, ⁴⁰Исус хар-көлэн үзүлв. ⁴¹Тедн икэр байрлад, иткж чадлго алң болад бөөцхөв. Тиигхлэ Исус теднэс:

— Танад идх-уух юмн бөөнү? — гиж сурв. ⁴²Сурхульчнр Исуст шарсн захснас өгв. ⁴³Тер захсиг авад, теднэ өмн идв.

⁴⁴— Энүнэ тускар Би таднла бөөсн цагтан келлөлм, — гиж Исус келв. — Мини тускар Мошен заканд, аэлдэчнрин дегтр-мүдт болн Псалмудын дегтрт бичгдсн тоот күцэгдх зөвтэ.

⁴⁵Исус теднд Бурхна Бичгин чинр-утх медхд нөкд болв.

⁴⁶— Бурхна Бичгт: «Христос дегд икэр зовагдад үкэд, хурвдгч өдртнь эмдрх зөвтэ» гиж бичэтэ. ⁴⁷Ерусалимас эклэд эмтн болһнд килнцтэ жирһл үлдэлһнэ туск, килнц тэвүллһнэ туск зэнг Терүнэ нернэ төлэ тадн тархах зөвтэт. ⁴⁸Тадн болхла цуг энүнэ герчнр. ⁴⁹Би таднд Мини Эцкм өгнөв гисн юмиг илгэнэв, зуг тадн ик Тенгрэс күч эс автл балһснд үлдцхэтн, — гив.

Исусиг теңгр деер харсна тускар

⁵⁰Тер сурхульчнран балһснас дахулж һарад, Бетәнья тал авч ирэд һаран өргэд, тедниг эдслв. ⁵¹Эдслж бээтлэн теднэс салж, теңгрүр өөд һарв. ⁵²Сурхульчнр Терүнд сөгдэд, аһу ик байрта-һар Ерусалим тал хэрж ирцхөв. ⁵³Тер цагас авн тедн һол сүм дотр оньдин бөөһэд, Бурхнд магтал өргцхөв.



Йохана бичсн Сэн Зэңг

Нүр үг

Йохан Исусиг Бурхна мөнк Үг гиж Сэн Зэңгдэн үзүлжэнэ. Тер Үг күн болж, мадн дунд бүүрлж (1.14). Исус Бурхнас илгэгдсн Аврач, Бурхна Көвүн гиж иткүлхин төлө, болв иткэд, Терүнэ нернэ төлөд мөнк жирһл эдлтхэ гийһэд эн дегтр бичүлгдсн бээж (20.31).

Исус Бурхна мөнк Үгнь гиж нүр үгд бичэтэ. Терүнэ дару Сэн Зэңгин негдгч энгд зүсн-зүүл өвөрц йовдлмуд Исусиг урдаснь Аврач, Бурхна Көвүн гиж үзүлж. Цааранднь өвөрц йовдлмуд ю цөөлхжэхинь медүлжэнэ. Дегтрин эн энгднь зэрм улс Исуст яһж итксиг, Терүг даж йовх улс болсна тускар бичэтэ. Болв зэрмнь Терүнэ өмнэс буцад итклэн хайсна тускар бас бичгдж.

13–17 бөлгүд Исус Эврэннь сурһульчнртаһан чирөһөрн харһад күүндсиг, Терүг кирст телүлэд хадхин өмн сө келсн үгмүд сурһульчнриг яһж белдсиг, теднд урмд өгсиг үзүлжэнэ. Сүүлңк бөлгүд Исусиг бэрснэ, Терүнэ зарһин, Терүнэ телүлэд хадгдсна болн әмдрснэ тускар, энүнэ хөөн сурһульчнртан баралж үзгдснэ тускар бичэтэ. Хууль гүүһэд килңц һарһсн күүкд күүнэ туск тууж дөрвлжн хавсрт орулж бичж (8.1–11). Яһад гихлэ, кесг түрүн зун жилмүдин бичгүдт болн орчулсн бичврт терүг орулсн уга, болв зэрмснь терүг талдан ормд орулцхаж.

Йохана бичсн Сэн Зэңг Христосар дамжад өггджэх мөнк жирһлин белг йилһэн үзүлгдж. Эн белг ода өггджэнэ. Исус – йовх хаалһ, үнн болн жирһл болжана гиж эн белг иткжэх улст нерәдгдж.

Сэн Зэңгдэн Йохан шажна бөөдл үзүлхәр өдгә жирһләс йирин юм-суд авч кергленә. Үлгүрнь: усн, өдмг, герл, хөөч болн хөд, уста үзмин иш, терүнә темснь. Тернь седклин тоолвр болна.

Учр-утхин зура

Орулгч үг 1.1–18

Уснд кирслдг Йохан болн Исусин түрүн сурһульчнр 1.19–51

Исусин церглт 2.1 – 12.50

Сүүлжк өдрмүд 13.1 – 19.42

Деед Эзнэ эмдрлһн болн залрж ирлһн 20.1–31

Товчлгчднь: Налильяд болсн бусд үзүллһн 21.1–25

Үг күн болж

1 Орчлң үүдхэс урд Үг бээж. Үг Бурхнла негн бээж. Үг Бурхн бээж. ²Орчлң үүдхэс урд Үг Бурхнла бээж. ³Цугнь Үгэр дамжж үүдэгдж. Терүг угаһар юмн үүдсмн уга бээж. ⁴Цуг үүдэсн юмн Үглэ ниилэд жирһж. Жирһл күмни герл бээж. ⁵Герл харһуд гилвкнэ. Харһу терүг диилсн уга. ⁶Бурхн кү илгэж, күүнэ нернь Йохан бээж. ⁷Цуһар сонсад итктхэ гихэд Йохан герлин туск герч болад ирж. ⁸Бийнь герл биш бээж. Герлин туск герч болад орчлнд ирж. ⁹Үг гисн йосн герл мөн. Герл орчлнд ирэд күмн-эмтнд тусж герлтүлнэ. ¹⁰Үг орчлнд бээж. Терүгэр дамжж үүдсн орчлң Бийнь таньсн уга ¹¹Эврэ һазрур ирж. Эврэ эмтн терүг седклдэн орулсн уга. ¹²Седклдэн орулсн эмтнд, Бийднь итксн эмтнд Бурхна үрдүд болх зөв Тер өгв. ¹³Эн үрдүд экиннь геснэс, күүкд күн залу күн хойрин седвэрэс төрсн үрдүд биш, эдн Бурхнас төрсн үрдүд. ¹⁴Үг күн болж, мадн дунд бүүрлж. Эн Үг маднд чилшго хээрлтиг, Бурхна туск үнниг үзүлв. Эцкиннь һанцхн көвүн болж Эцкэс авсн Терүнэ йосиг бидн лавта үзвидн. ¹⁵Йохан Терүнэ тускар чанһ дууһар иигж герчлж: Эн күүнэ тускар би иигж келләв: Мини хөөн ирхнь нанас ик чинртэ, юнгад гихлэ Тер нанас урд мөнкиндэн бээдг бээж. ¹⁶Тер эврәннь ик байлг хээрлтэс маднд дам-дам сә кеһэд эдслв. ¹⁷Бурхн Мошеһар дамжад зака өглэ, зуг хээрлт болн үн Исус Христосар дамжж үзүллэ. ¹⁸Бурхиг күн төрүц үзэд уга, зуг Эцкиннь өөр бээсн ор һанцхн Бурхн маднд Бурхна тускар медүлв.

Уснд кирслдг Йохана герчлһн

¹⁹Ерусалимд бээдг евреймүдин ахлачнр Йоханур гелнгүдиг болн Левихниг илгэв. Тедн ирэд:

– Чи кембч? – гиж Йоханас сурв.

²⁰– Би Христос бишв, – гиж тер дарунь Йохан илэр келв.

²¹– Тиигхлэ кен гидг күмбч? Чи Элья болвзач? – гиж тедн сурицхав.

– Уга, – гиж тер хэрү өгв.

– Чи Мошен келсн аэлдэч болвзач?

– Уга – гисн хэрү тенд соңсцхав.

²² – Чи кембч? Маднд келич. Бидн мадниг илгэсн улст хэрү-
нинь келж өгх йоставидн. Бийиннь тускар ю келнэч? – гиж
тедн сурцхав.

²³ Йохан теднд аэлдэч Эшьян үгэр келж өгв: «Би эжго кедэд
хээкржэх дунв: Деед Эзнэ хаалһинь һо кетн». ²⁴ Тер эмтиг пар-
шмуд илгэсн бээж.

²⁵ – Кемр чи Христос биш, Элья биш, Мошен келсн аэл-
дэч биш болхла, юнгад чи эмтиг уснд кирслнэч? – гиж тедн
сурцхав.

²⁶ – Би эмтиг уснд кирслнэв. Зуг тадн дунд таднд таныгддо
күн бөөнэ. ²⁷ Тер мини хөөн ирх. Би болхла Терүнэ башмгиннь
бүчинь тээлх зөв угав, – гиж Йохан хэрүднь келв.

²⁸ Цуг эн йовдл Бетэнья өөр, Йордан холын дорд үзгин көвөд,
Йохан эмтиг уснд кирслсн һазрт, учрв. ²⁹ Манһдуртнь Йохан
өөрдж йовх Исусиг үзэд:

– Хэлэтн, Эн эмтнэ килнц уга кедг Бурхна хурһн. ³⁰ Энүнэ
тускар би келләв: Мини хөөн ирснь нанас ик чинртэ, юнгад
гихлэ, Тер нанас урд мөнкиндэн бээдг бээж. ³¹ Би чигн Исусиг
кенинь медсн уга билэв, зуг би Энүг цуг Израиль орн-нутг мед-
тхэ гихэд, эмтиг уснд кирслхэр ирв, – гиж келв.

³² Йохан эврөннь үгэн батлад келв:

– Эрүн Сәкүсн ик деер Тенгрәс көглжрһн мет бууһад, Терү-
нэ деер үлдсн би үзв. ³³ Би Терүг меддго билэв. Зуг уснд кирсл-
хэр намаг Илгэсн нанд: «Эрүн Сәкүсн нег күн деер бууһад
үлдх. Тер күн эмтнд Эрүн Сәжүс өгх», – гиж келлә. ³⁴ Би цуг
энүг үзв, тегэд чигн герчлжәнэв, Эн – Бурхна Көвүн! – гив.

Исусин түрүн сурһульчир

³⁵ Дарук өдртнь Йохан хойр сурһульчта хамдан бээсмн.

³⁶ Аашсн Исусиг үзэд, тер:

– Эн – Бурхна Хурһн! – гив.

³⁷ Йохана хойр сурһульч тер үгмүдинь соңсад, Исусиг дахад
йовв. ³⁸ Исус эргэд ардан хэләһэд, тедниг дахж йовсинь үзв.

– Таднд юн кергтэ? – гиж Тер сурв.

– Рави, [хальмгаһар багш] Тана гер альдв? Келтн, – гиж
тедн сурв.

³⁹ – Намаг дахад йовтн, эврэн үзхит, – гиж Исус келв.

Цуг эн дөрвн часла болв. Тедн йовад, Исусин герт ирэд, асхн ора күртл бээв. ⁴⁰ Исусин тускар келсн үг сонссн сурһульчнрин негнь Шимон Пётрин дунь Андрей бээж. ⁴¹ Тер эврәннь Шимон гидг ахан олж авад келв:

– Бидн Бурхна илгэсн Аврачиг – Христосиг олж аввидн!

⁴² Дэкэд тер ахан Исусур дахулж авч ирв. Исус Шимон тал хэлэжәһэд келв:

– Йохана көвүн Шимон эндр өдрэс авн Би чамд Кеп* гидг нер өгчәнэв.

Исус Пилипиг болн Натаналиг дууджана

⁴³ Манһдуртнь Исус Һалилья тал йовхар шиидв. Тер Пилипиг олж авад:

– Намаг дахад йов! – гив.

⁴⁴ Пилип Бетсэд гидг хотна көвүн бээсмн. Тер хотн Андрейин болн Пётрин бас төрскн хотн бээж. ⁴⁵ Пилип Натаналиг олж авад терүнд:

– Бидн закана дегтрт Моше болн әәлдәчнр бичсн кү олж аввидн. Тер Назарет хотна Йосипин көвүн Исус бээж, – гиж келв.

⁴⁶ – Назаретас сән юмн ирдви? – гиж Натаналь хәрүднь келв.

– Эврэн йовад хэлә, – гиж терүнд Пилип келв.

⁴⁷ Исус аашсн Натаналиг үзәд:

– Эн йосн Израилин күн. Энүнә седклд мек худл төрүц уга, – гиж келв.

⁴⁸ – Та намаг альдас меднәт? – гиж Натаналь өврж сурв.

– Чамаг дуудхас урд Би чамаг инжр модна сүүдрт суусичнь үзләв, – гиж Исус хәрү өгв.

⁴⁹ – Багш, Та Бурхна Көвүнт. Та Израилин Хант! – гиж Натаналь келв.

⁵⁰ – Би чамаг инжр модна сүүдрт үзв гиснд чи нанд иткжәнәч. Зуг чи энүнәс ик өвәрц юм үзхич, – гиж Исус хәрү өгв.

⁵¹ – Би таднд үнәр келжәнәв, тадн заагрсн тенгрәс Күмни Көвүнүр бууж ирсн болн терүнәс деер өрггдсн Бурхна элчнриг үзхит, – гиж Исус немж келв.

* Эн нерн грек келнәс «чолун» – Пётр гиж орчулгдна.

Канад болсн хурм

2 Хойр өдрин хөөн Һалильяд бээсн Кана гидг балһснд хурм болж. Исусин экнь тенд бас бээж. ² Исусиг сурһульчнрта хамднь бас тер хурмд дуудж. ³ Гиичнр чаһран ууһад чилэхлэнь, Исусин экнь Терүнд келв:

– Чаһр дэжж уга.

⁴ Исус экдэн: – Аак, юнгад Та нанд энүнэ тускар келжэнэт? Мини цаг ирэд уга, – гиж хэрү өгв.

⁵ Исусин экнь зарцнрт:

– Энүнэ келсинь кетн, – гив.

⁶ Тенд зурһан ик чолун бүһш зогсжала. Еврей келн эмтн эврәннь йосар юм әрүслж уһахин төлә терүг бәрлдг бээсмн. Бүһш болһнднь 80–120 литр ус багтдг бээж.

⁷ – Сав болһниг дүүргэд ус кетн, – гиж Исус зарцнрт келв.

Тедн бүһшмуд дүүргэд ус кев. ⁸ Исус:

– Ода эн савас ус утхж авад, хурмин ахлачд авч одад өгтн, – гив.

Зарцнр келсинь күцәв. ⁹ Хурмин ахлач чаһрт хүврсн усиг амсв, тер чаһриг альдас авсинь медсн уга бээж, зуг һанцхн зарцнр медлә. Хурмин ахлач күргиг дуудж авад келв:

¹⁰ – Эмтн сән һара чаһриг нәр эклхлэнь хурмин гиичнрт өгнө. Цуһар согтж одла, му чаһр һарһж өгнө. Чи болхла сән чаһриг ода күртл бәрэд суусмч?

¹¹ Эн Исусин үзүлсн өвәрц йовдлмудын түрүнкнь бээсмн. Цуг эн йовдл Һалильяд бээсн Кана гидг балһснд учрсмн. Иигэд Исус эврәннь күчтә нерән туурулв, энүнэ хөөн сурһульчнр Терүнд икәр иткв. ¹² Цааранднь Исус сурһульчнртаһан Капернам хот темцж йовв. Исусин экнь, дүүнрнь Терүнлә хамдан бас һарад йовцхав. Капернамд тедн цөөкн өдр бээв.

Һол сүмиг цеврлһн

¹³ Евреймүдин Песах гидг нәр өөрдж йовсмн, тегэд Исус Ерусалим балһснур һарад йовв. ¹⁴ Исус Ерусалимин сүм дотр бухмуд, хөд, көглжрһс хулдсн әмтиг үзв. Мөңг сольдг әмтиг чигн Тер үзв. Тедн ширән өөр сууцхаж. ¹⁵ Тиигхлә Исус деесәр маля гүрэд, хөөдиг, бухмудыг көөһэд һарһв. Мөңг сольдг әмтнә ширәһинь хольврулад, теднә мөңгинь тараһад хайв.

¹⁶ – Эднэн авад цааран эрлтн! Мини Эцкин гериг хулд гү-
үлгэнэ герт бичэ хүврүлтн! – гиж Исус көглжрн хулджасн
эмтнд келв.

¹⁷ Энүг үзсн сурһульчнр, Бурхна Бичгт бээсн «Би тана герт
дуртав. Тер дурн дотрким шатажана» гисн үгмүдиг тодлж санв.

¹⁸ – Иигж кех йосн чамд бээхиг медүлхин кергт онц темдг
үзүл, – гиж евреймүдин толһачнр Исусин өмнэс келцхэв.

¹⁹ – Эн сүмиг хамхлад таратн, Би хурвн хонгин болзгт цуг
энүг хэрү тосххв, – гиж Исус хэрүднэ келв.

²⁰ – Кезэнэ эн сүмиг дөчн зурһан жилдэн эмтн тосхсмн. Чи
болхла Энүг хурвн өдрин туршт босхахар седжэхмч? – гиж
евреймүдин толһачнр хэрүцв.

²¹ Исус болхла сүмин тускар келсн цагт Эврәннь цогцин
тускар келсмн. ²² Хөөннь Исус амдрснэ хөөн Терүнэ сур-
һульчнр Исусин цуг эн үгиг тодлж санла. Тедн Бичгт болн Исусин
келснд иткв.

Исус цуг эмтнэ уха-седклинь меднэ

²³ Исус Ерусалимд Песахин нээрт бээсн цагтан өвөрц йовдл-
муд үзүлв. Тер учрар кесг эмтн Терүнд иткв. ²⁴ Зуг Исус теднд
икэр нөөлсмн уга, юнгад гихлэ, Исус амтиг сөөнэр меддг бээж.
²⁵ Исус эмтнэ дотрк уха-седклиг сөөнэр меддг бээсмн. Тер уч-
рар Исуст күүнэ тускар юм келх керг уга билэ.

Исус болн Никодим хойр

3 Паршмуд заагт нег күн бээж. Терүнэ нерн Никодим. Тер
евреймүдин толһачнрин негнь бээж. ² Нег дэжж Никодим
сөөһөр Исусур ирэд келв:

– Багш, Тана кесн өвөрциг нег чигн күн Бурхн угаһар кеж
чадшго билэ. Тер учрар Таниг Бурхна илгэсн Багш болдгинь
бидн меднэвидн.

³ – Күн болһн шинэс эс төрхлэ, Бурхна ориг үзж чадшго гиж
Би чамд үнэр келжэнэв, – гиж Исус хэрү өгв.

⁴ – Көгшн күн шинэс яһж төрхмб? Тер хойрдад эврәннь экин
геснд орад төрж харшголом? – гиж Никодим Исуст келв.

⁵ – Ханцхн уснас төрснь, Сөкүснэс төрснь, Бурхна орнд тусж
чаджана гиж үнэр келжэнэв. ⁶ Цогц бийэс төрснь, цогц бий

болна. Һанцхн Сәкүснәс сәкүсн төрдг мөн. ⁷Шинәс төрх кергтә гисндм бичә өврәд бә. ⁸Салькн дурта һазртан шуугад көдлнә. Чи терүнә шууга сонснач, зуг альдас һарад, альдаран темцж үләжәхинь медх арһ чамд уга. Сәкүснәс төрсн күн лавта тиим болна, – гиж Исус келв.

⁹– Тиим юмн яһж болхмб? – гиж Никодим сурв.

¹⁰– Чи Израиль әмтнә багш болнач, зуг цуг әнүг әс медхшлмч?
¹¹Үнәр келжәнәв, Бидн медсән келнәвидн. Бидн үзсән герчлнәвидн, зуг тадн Мана герчллһиг үнн гиж ухандан авхшит. ¹²Кемр орчлңгин юмна тускар келхлә, тадн нанд әс иткхлә, тенгрин юмна тускар келсн цагт яһж нанд иткхмт? ¹³Тенгрәс бууж ирсн Күмни Көвүнәс талдан күн Тенгрт бәәһәд уга. ¹⁴Моше көдәд күрл моһаг модн деер өргсн кевәр Күмни Көвүн өрггдх зөвтә. ¹⁵Тегәд Нанд иткдг күн мөнк жирһл эдлх. ¹⁶Юнгад гихлә, Бурхн орчлнд дегд хәәртә болад, Исуст иткдг күн үкл уга, мөнк жирһл эдлтхә гиж ор һанцхн Көвүһән өгсн мөн. ¹⁷Көвүһәрн орчлңгин зарһ кех биш Көвүһәрн орчлңгиг харсж аврхин төлә Бурхн Терүг һазрур илгәсмн. ¹⁸Терүнд иткдг күн зарһла харһжахш, әс иткдг күн зарһла харһж. Яһад гихлә, тер Бурхна ор һанцхн Көвүнд итксн уга. ¹⁹Зарһнь иим: орчлнд герл тусж ирв. Зуг әмтн герлиг һолад, харһһуг таасж авсмн. Юнгад гихлә, теднә керг-үүлнь хар. ²⁰Хар үүл күцәдг күн герлд дурго, үүлнь герлд илдкх гиһәд, тер герләс зулна. ²¹Зуг үнн чикәр бәәснь герлүр ирнә. Бурхиг сонсад, цаһан үүлинь күцәсинь герл үзүлх гиһәд тер тиигнә, – гиж Исус келв.

Исус уснд кирслдг Йохан хойр

²²Әнүнә хөөн Исус әврәннь сурһульчнрла Йудья һазрур йовв. Тенд бәәжәһәд, Исус әмтиг уснд кирслдг бәәсмн. ²³Йохан тер цагт Шалим балһсна өөр Анон гидг һазрт бас әмтиг уснд кирслв. Юнгад гихлә, тер һазрт дала усн бәәж. Әмтн Йоханар бийән уснд кирслүлхәр ирдг бәәсмн. ²⁴Йоханыг түүрмд суулһхин өмн цуг эн учрсн бәәж. ²⁵Йохана сурһульчнрин болн евреймүдин хоорнд усар әрүслһнә хуучн авьясын тускар зүтклдән болв. ²⁶Тедн Йоханур ирәд:

– Багш, урднь Йордана һолын телтр көвәд танта нег күн бәәлә. Та Терүнә тускар әмтнд келсн биләт. Ода тер әврән әмтиг уснд кирслнә. Цугтан Терүн тал ирнә, – гиж келцхәв.

²⁷ – Күн теңгр заяж келсэр кергэн күцөж чаджана, – гиж Йохан хэрү өгв.

²⁸ – Би Бурхна илгэсн Аврач бишв, зуг би Терүнэ өмн йовхин төлө илгэгдлөв, – гиж Мини келсн үгмүдин герчнр тадн эврэн боллат. ²⁹ Хэрд һарчасн күүктэ көвүн күргн болна. Күргнэ үр күргиг соңсад зогсна. Терүнэ ду соңсад, үрнь байрлна. Тиигж би ик байрта бээнэв. ³⁰ Терүнэ чинрнь өсж өрггдх зөвтэ, мини цаг болхла чилж йовна, – гиж Йохан келв.

Теңгрэс бууж ирснь

³¹ Теңгрэс бууж ирснь һазр деерк әмтнәс деер. Һазрин үрн болхла һазрин үлмәд бээнә, һазрин тускар келнә. Зуг Теңгрэс бууж ирснь һазрин әмтнәс деер! ³² Тер Эврәннь үзсән, соңссан герчлнә. Зуг әмтн Терүнә келснд иткхш. ³³ Терүнә герчлһ седк-лдән авсн әмтн энүгәрн Бурхн – йосн үнн гиж лавга үзүлнә. ³⁴ Бурхна илгэсн күн Бурхна үгмүдәр келнә. Юнгад гихлә, Бурхн Терүг Сәкүсәрн дүүргнә. ³⁵ Эцк Көвүндән дегд хәэртә боллад, цугинь һартнь бәрүлв. ³⁶ Көвүнднь иткдг күн мөнк жирһл эдлнә. Көвүнә үгинь эс соңсснь мөнк жирһл үзшго. Бурхна ца-аж терүнә толһа деер буув.

Исус болн Шамарья күүкд күн

4 ¹⁻² Йоханур ирдг сурһульчнрас тооһарн даву ик сурһульчнр Исусур ирәд, уснд кирслгджәнә гидг зәнг паршмуд медчкв. (Үнәртнь болхла, Исус эврән әмтиг уснд кирслдго бәәж, Терүнә сурһульчнр әмтиг уснд кирслдг бәәж.) ³ Исус энүнә тускар соңсад, Йудья һазриг үлдәһәд, хэрү Һалилья тал йовсмн. ⁴ Һалилья тал йовж йовад, Исус зууран Шамарья һазриг дәврж һарла. ⁵ Тегәд Исус Шамарья һазрт бәәсн Сухар гидг хотнур орж ирв. Кезәнә Яков Йосип гидг көвүндән нег һазр өгсн бәәж. Тер һазрин өөр Сухар гидг хотн бәәж. ⁶ Тенд Яковин нертә худг бәәж. Исус хаалһдан муурад, тер худгин өөр ирәд сууһад амрв. Удин цаг өөрдж йовла. ⁷ Нег Шамарья күүкд күн тер худгур ус авхар ирж.

– Нанд уух ус өгич, – гиж Исус сурв.

⁸ Сурһульчнр болхла тер цагт хот хулдж авхар, өөрк хотнур йовж одсн бәәж.

⁹ – Та, еврей күн, нанас Шамарья күүкд күүнэс уух ус сурдмт? – гиж Шамарья күүкд күн Исусас сурв.

(Тер юнгад гихлэ, евреймүд Шамарья эмтнлэ төрүц дуһардго, хэрлцдго бөөсмн.)

¹⁰ – Кемр Бурхн эмтнд ю белглжэхинь, Кен чамас уух ус сур-жахинь чи медсн болхла, эврэн Нанас ус сурх билэч, болв Би чамд эмд ус өгх билэв, – гиж Исус хэрү өгв.

¹¹ – Ах Нойн минь, Та суулһ угат, худгтн болхла гүн. Эмд ус яһж авч чадхмт?* ¹² Та мана өвк эцк Яковас деер болвзгот? Тертн маднд эн худг өгсн билэ, болв бийнь эврэннь үрн-садта-нан, малтаһан энүнэс ус уудг бөөсмн! – гиж күүкд күн хэрүднь келв.

¹³ – Кен чигн эн уснас уухла, дэкэд ундасх. ¹⁴ Зуг Мини өгсн уснас ууснь төрүц ундасшго. Юнгад гихлэ, Мини өгсн усн күү-нэ дотр мөнк жирһл өгдг булгт хүврх, – гиж Исус үгинь соңч-кад келв.

¹⁵ Тиигхлэ күүкд күн келв:

– Ах Нойн минь, намаг хөөннь ундасдгоһар, эн худгур дэкж ирдгоһар тер уснаһн өгит, – гив.

¹⁶ – Гер талан йовад, эврэннь залуһан нааран дахулж авч ир, – гиж Исус хэрүднь келв.

¹⁷ – Би залу угав, – гиж күүкд күн хэрүцв.

– Чи үнэр келвч. Чи залу угач. ¹⁸ Чи тавн залута билэч. Чи үнэр келвч. Ода чамла хамдан бөөһн залу күн, чини залу биш, – гиж Исус келв.

¹⁹ – Ах Нойн минь, би үзжәнэв, Та ээлдэчд. ²⁰ Мана өвк эцкнр эн уулур ирэд, Бурхнд сөгдж зальврдг билэ. Зуг тадн, ев-реймүд, Ерусалимд ирэд сөгдж мөргх кергтэ гиж тоолнат, – гиж күүкд күн келв.

²¹ – Эгч, итк Нанд. Тиим цаг иржәнэ: эн уул деер биш, Еру-салимд биш, тадн Мана Эцкд сөгдж мөргхит! ²² Тадн Шамарья эмтн юундан мөргжэхән эврэн меджэхшит. Бидн болхла кенд сөгджэхән йосндан меднэвидн. Юнгад гихлэ, Бурхн евреймү-дэр дамжад эмтиг килнцэһнь аврх. ²³ Зуг цагнь өөрдж йовна. Цагнь лавта өөрдж ирв! Эн цагт Бурхнд йосндан сөгддг арһ Бурхна Сәкүһн эмтнд өгх. Бурхнд тиим сөгдэчнр кергтэ. ²⁴ Бурхн гисн – Сәкүһн. Терүнд сөгдсн улс Сәкүһсәр дамжж

* Евреймүд Шамарья улсин савинь чигн олзлдго бөөж.

деерэс төрх зөвтгэ. Тиим эмтн Эцкд йосндан сөгдх, – гиж Исус хэрүднь келв.

²⁵ – Бурхна илгэсн Аврач аашна гисинь би меднэв (Бурхна илгэсн Аврач – Христос). Тер ирхлэрн, маднд цугинь цээлхж өгх, – гиж күүкд күн келв.

²⁶ Исус:

– Би, чамла күүнджэсн күн, Бурхна илгэсн Аврачв, – гив.

²⁷ Тер алднд сурһульчнр хэрү ирцхэв. Исусиг күүкд күүнлэ күүнджэхинь үзэд, цуһар алң болцхав. Зуг нег чигн күн яһад терүнлэ күүндвт гиж сурсн уга. ²⁸ Күүкд күн эврәннь буһшан худгин өөр үлдэхэд, хотн тал йовад эмтнд келв:

²⁹ – Наартн, шулуһар йовтн, тадн мини жирһл бөөдлин тускар келж өгсн күүг үзхит. Тер Бурхна илгэсн Аврач болвзго? – гив.

³⁰ Эмтн хотнас һарад, Исусур йовцхав. ³¹ Тер цагт Терүнэ сурһульчнр:

– Багш, буйн болтха, хотан уутн, – гив.

³² Зуг Тер:

– Нанд тиим хот бөөнэ, тер хот ямаранынь тадн медхшт, – гиж келв.

³³ Тиигхлэ сурһульчнр:

– Талдан күн Терүнд хот авч ирсн болвза? – гиж хоорндан күүндцхэв.

³⁴ Мини хот гисн – Намаг Илгэснэ таалыг күцэхэд, Нанд даалһсн көдлмшиг күцэхэд төгсэх. ³⁵ Кеер тэрэ тэрсн цагт: дөрвн сар болчкад, урһцан хурах цаг ирх, гиж тадн келнэт, тиим эсий? Тегэд Би таднд келжэнэв: сээнэр хэлэтн! Тэрсн тэрэн хурахд белн. ³⁶ Тэрэ хадх күн көлстэ олзан ода авчана. Мөңк жирһлин төлэ урһцан хуражана. Тегэд тэрснь чигн, хадснь чигн хамдан байрлх. ³⁷ Негнь тэрнэ, дарукнь хадна гидгнь лавта батлгджана. ³⁸ Тегэд Би тадниг көлсөн өгч эс көдлсн юмиг хадж хуратн гиж илгэжэнэв. Тенд талдан эмтн көлсөн өгч көдлэ. Тадн болхла теднэ көдлмшт орлцад, урһцинь хуражанат, – гиж Исус үгэн төгсэв.

³⁹ – Мини кезэнэ кесн юмиг Тер келж өгв, – гиж күүкд күн эмтнд келсмн.

Тер учрар тер хотнд бөөсн кесг Шамарья улс Исуст иткдг болв. ⁴⁰ Шамарья эмтн Исусур ирэд:

– Буйн болтха, маднла үлдтн! – гиж сурв. Тегэд Тер теднлэ хойр өдр бөөв. ⁴¹ Дэкэд кесг эмтн Исусин келсн үгд иткв.

⁴²— Түрүлэд бидн чини келсиг сонсад итквидн. Ода болхла бидн Терүнд бийднь иткжэнэвидн, тер юнгад гихлэ, бидн эврэннь чикэрн Терүг сонсвидн. Эн Күн орчлнгин Аврач гиж бидн йосндан иткжэнэвидн, — гиж тедн тер күүкд күүнд келцхэв.

Исус ямта күүнэ көвүг эдгэснь

⁴³Хойр өдр давхла Исус Һалилья һазрур һарад йовв. ⁴⁴Тер юнгад гихлэ, ээлдэчиг төрскн орн-нутгтнь күндлхш, — гиж урднь Исус эврэн келсмн. ⁴⁵Исус Һалильяд ирхлэ, тер һазрин эмтн байртаһар Исусиг тосв. Тер эмтн Ерусалимд Песахин нэ-эрт Исусин кесн өвэрциг бас үзлэ. ⁴⁶Дэкэд Исус Һалильян Кана гидг хотнур һарад йовв. Урднь тенд Исус усиг чаһр кесмн. Тер цагт Капернамд хаана нег ямта күн бээдг бөөсмн. Терүнэ көвүнь өңгрхин өмн өргнд бээж. ⁴⁷Исусиг Йудья һазрас Һалильяд ирсинь сонсад, тер ямта күн Исусиг олж авад:

— Капернамд ирэд, мини көвүһим эдгэһит, тер үкн гижэнэ, — гиж Терүг эрэд сурв.

⁴⁸— Онц темдгүд Нанас үзлго, тадн иткхн угат! — гиж Исус терүнд келв.

⁴⁹— Ах Нойн, мини үрн үкэд уга бээтл шулуһар манаһур ирит! — гиж хаана ямта күн сурв.

⁵⁰— Хэр, герүрн йов. Чини көвүнчн эмд үлдх, — гиж Исус келв.

Тер күн Исусин үгд иткэд, герүрн йовв. ⁵¹Төрскн хотнурн йовж йовад, тер күн зууран эврэннь зарцнрлаһан харһв.

— Тана үрнтн эрүл-менд бөөнэ, — гиж тедн келв.

⁵²— Кезэ көвүм сэн болв? — гиж тер зарцнрас сурв.

— Өцклдүр үдлэ нег часла халунь уурв, — гиж тедн хэрү өгв.

⁵³Көвүнчн эмд үлдх гисн Исусин үгин хөөн көвүнь эдгсинь эцкнь медв. Энүнэ хөөн тер эврэннь гер-бүлтэһэн, зарцнртаһан Исуст иткв. ⁵⁴Тиигэд Йудьяс ирснэннь хөөн Исус Һалильяд бөөһэд хойрдгч темдг үзүлв.

Бэтсат гидг бийэн уһадг бээрнд кү эдгэлһн

5 Удл уга еврей эмтнэ нэр болв, тер учрар Исус Ерусалимур йовв. ²Ерусалимд «Хөөнэ үүдн» гидг ормин өөр еврей келэр Бетсэд гидг бийэн уһадг бээрн бээж. Тенд тав дэкж зерглэд зогссн бахнс бөөсмн. ³Кесг гемтэ, сохр, доһлң болн тэкрсн һар-көлтэ

эмтн тенд бас кевтж. ⁵Үчн нөөмн жилдэн өвчтэ нег күн эмтнэ заагт кевтж. ⁶Исус терүг үзэд, кесгтэн гемнжэхинь медэд:

– Чи эдгхэр седжэнчи? – гиж сурв.

⁷Өвчтэ күн хэрүдн:

– Ах Нойн, усн көндрсн цагт уснд оржар седхлэ, нанд нөкл болдг күн уга. Намаг уснур эврэн өөрдхэр седхлэ, күн мини өмнөһүр орж одна, – гив.

⁸Тиигхлэ Исус терүнд:

– Бос! Девскрэн авад йов! – гив.

⁹Агчмд тер күн эдгэд, эрүл-менд болж одв. Тер эврәннь девскрэн авад эклэд йовв. Цуг эн бемб өдрлэ болв. ¹⁰Тер учрар евреймүдин толһачнр эдгсн күүнд:

– Эндр бемб өдр, мана закаһар чи эврәннь девскрэн зөөж авч йовх зөв угач, – гив.

¹¹– Намаг эдгэсн күн: «Эврәннь девскрэн авад йов» гихэд нанд келлэ, – гиж тер хэрү өгв.

¹²– Девскрэн авад йов гисн күн кен гидг күмб? – гиж тедн сурцхав.

¹³Эдгсн күн Терүг кенинь эврэн медсн уга билэ, юнгад гихлэ, Исус олна заагт орад, тер дарунь йовж одв. ¹⁴Хөөннь Исус тер күүг сүмд үзэд:

– Ода чи эрүл-менд болвч. Энүнэс хооран му юмн чамла уч-ршгон төлөд дөкж килнц бичэ ке, – гиж келв.

¹⁵Тер күн дөкэд евреймүдин толһачнр тал йовад:

– Намаг Исус эдгэв, – гив.

¹⁶Исус бемб өдрлэ кү эдгэсн учрар евреймүдин толһачнр Исусиг көөдг болв.

¹⁷– Эцкм оньдин көдлнэ, тегэд чигн Би бас көдлх зөвтэв, – гиж Исус келв.

¹⁸Тиигхлэ евреймүдин толһачнр Исусиг алх цаг улм шунж хэ-эцхэв. Тер юнгад гихлэ, Исус һанцхн бемб өдрин йосиг эвдсн биш, дөкэд Бурхиг «Мини Эцкм» гихэд Бийэн Бурхнла эдл-цүлсмн.

Бурхна өгсн йосн-күчн Исуст бээнэ

¹⁹Исус евреймүдин толһачнрт иигж келв:

– Үнэр таднд келжэнэв: Эцкиннь кесн юмиг эс үзгл, Көвүн эврэ санаһарн юм кеж чадшго. Эцкиннь кежэх көдлмшиг Көвүн

кенэ. ²⁰Эцк көвүндөн хээртэ болад, кежэх кергэн Көвүндөн даалһж үзүлнэ. Тер энүнэс ик үүл үзүлх. Тегэд тадн икэр өврхит. ²¹Эцк үксн эмтиг үкэрэснь босхж эм орулдгла эдлэр Көвүнь дурта күүнд эм орулна. ²²⁻²³Эцк эмтнэ зарһинь кехш. Көвүһинь Эцклэ эдл күндлэд, тевчтхэ гихэд, Тер Көвүндөн эмтнэ зарһ кех йос даалһж өгв. Көвүг эс тевчдг күн, Терүг илгэсн Эцкиг чигн тевчхш. ²⁴Үнэр таднд келжэнэв: Мини Үгим сонсад, Намаг Илгэсн Эцкдм иткснь мөнк жирһл эдлх. Тер күн зарһла харһшго. Тер үклэс һарад, эмн жирһл эдлж. ²⁵Үнэр келжэнэв: цагнь өөрдж йовна, цагнь лавта ирв! Үксн эмтн Бурхна Көвүнэ дууһинь сонсх. Болв Терүг сонссн эмтн эмдрэд жирһлэн эдлх. ²⁶Эцк эмн жирһлин булг болдг эдлэр Көвүндөн эмн жирһлин булг болх арһ өгв. ²⁷Тегэд чигн Бурхн Көвүндөн Зарһч болх йос өгв. Юнгад гихлэ, Терүнэ Көвүн – Күмни Көвүн. ²⁸Бичэ энүнд өвртн. Юнгад гихлэ, цагнь өөрдж йовна, үкэрт кевтсн, үксн эмтн Күмни Көвүнэ ду сонсад, үкэрэсн босж ирх. ²⁹Сэ кедгнь мөнк жирһл эдлхэр эмдрж босх. Му кедгнь зарһла харһулгдхин төлө эмдрж босх. ³⁰Би эврэннь йосарн юм күцөж чадхшв. Би Бурхна келсэр зарһинь кежэнэв. Мини зарһм үнн чик, юнгад гихлэ, Би эврэннь санан-седвэриг күцэхэр шунжахшв. Намаг илгэсн Эцкин санан-седвэриг күцэхэр шунжанав.

Исусин тускар герчлһн

³¹ – Кедр Би эврэн Бийиннь тускар герчлсн болхла Мини үгд үнн уга. ³²Зуг Мини тускар келдг дэкэд герч бээнэ. Би меднэв: Терүнэ Үгнь йосн үнн. ³³Тадн Йоханур эмтиг илгэлэт. Тер Мини тускар үн келв. ³⁴Күүнэ герчлһн Нанд юмн биш болвчн, зуг тадниг аврулхин төлө Би энүг келжэнэв. ³⁵Йохан герл өгдг шатжах шам мет бээсмн. Тадн болхла цаг зуур терүнэ герл авад, герлин толянд байрлхар седлэт. ³⁶Зуг Би Йоханас даву ик герчтэв. Эцкм Нанд даалһж өгсн оln керг-үүл Би күцөжэнэв. Эн оln керг-үүл Эцкм Намаг илгэсинь герчлжэнэ. ³⁷Намаг илгэсн Эцкм Мини тускар бас герчлжэнэ. Терүнэ ду тадн төрүц сонсад угат. Терүнэ дүр тадн төрүц үзэд угат. ³⁸Тегэдчн тадн Терүнэ үг зүркндөн хадһлж бэрхшит. Тер Намаг илгэж гиснд тадн иткжэхшит. ³⁹Тадн Бурхна Бичг дасж умшнат. Энүгэр мөнк жирһл эдлхит гиж саннат. Зуг тенд Мини тускар бичэтэ! ⁴⁰Тер бийнь тадн мөнк жирһл эдлхин төлө Нан тал ирхэр седжэхшит.

⁴¹Эмтнэ магтал нанд керго. ⁴²Зуг тадниг Бурхнд дурго болдгиг Би меднэв. ⁴³Би тадн тал Эцкиннь нерн деерэс ирв. Тадн Нанд оньган өгчэхшит. Эврэннь нерн деерэс хэр күн ирхлэ, тадн терүнд оньган өгнэт. ⁴⁴Яһж тадн Намаг иткж чадхмт? Тадн иткж чадшгот. Учрнь иим: тадн нег-негнәннь буульмж магталыг таасж ик чинрт тоолнат. Зуг ор ханцхн Бурхна магталыг авхар икэр хээжэхшит? ⁴⁵Намаг Эцкиннь өмн тадниг гемшэхэр ирж гihэд бичэ сантн. Тадна нээлжэсн Моше тадниг гемшэх. ⁴⁶Кемр тадн Мошед итксн болхла, тадн Нанд чигн иткх билэт. Юнгад гихлэ, тер Мини тускар бичлэ. ⁴⁷Зуг кемр тадн терүнэ бичснд эс иткхлэ, Мини келсн үгд яһж иткхмт?

Тавн мицһн ку цадхлһн

6 Энүнэ хөөн Исус Һалилья (талданар келхд, Тиберэд) нуурин телтр көвэ тал һарад йовв. ²Терүнэ ардас кесг эмтн дахж йовцхав, тер юнгад гихлэ, гемтэ эмтиг эдгэж, ямаран өвөрц юм Исус кесинь тедн үзлэ. ³Исус уул деер һарад, тенд сурһульчнртаһан суув. ⁴Еврей эмтнэ Песах гидг нэр өөрдж йовла. ⁵Исус эргндэн хэлэхэд, кесг эмтиг аашсинь үзэд, Пилипд келв:

— Эн эмтиг цадххин төлэ альдас тиим дала өдмг хулдж авхмб?

⁶Исус Пилипиг яһна гилч гиж сурв, бийнь болхла эврэн ю кехэн меджэлэ.

⁷— Күн болһнд бичкн өдмгин тасрха өгхин төлэ маднд бүкл сардан көдлэд мөнг шингэх кергтэ, — гиж Пилип хэрү өгв.

⁸Талдан нег Андрей гидг нергэ сурһульч, Шимон Пётрин дү:

⁹— Энд тавн ичмэн өдмгтэ болн хойрхн захста нег көвүн бөөнэ. Зуг цуг эн тиим оln күүнд дегд бичкн хот болжана, — гиж Исуст келв.

¹⁰— Цуг эмтиг суулһ, — гиж Исус келв.

Теднэ бээсн һазрт дала ноһан бээж, эмтн тер ноһан деер сууцхав. Тооһарн тедн тавн мицһн бээж. ¹¹Тегэд Исус өдмг авад, Бурхиг магтад, тер өдмгиг хуһлад, суусн эмтнд хуваһад өгв. Тиим кевэр Тер захсиг бас хуваһад, эмтнд түгэж өгв.

¹²Эмтн хотан идэд цадсн хөөн Исус:

— Цуг үлдсн хотыг үрәшгоһар цуглуулж автн, — гиж сурһульчнртан келв.

¹³Эмтн эклэд хотан идсн цагт тавхн ичмөн өдмг бээж, зуг сурхульчнр хотын үлдл цуглуулхла, тернь хулсар гүрсн арвн хойр савд багтв.

¹⁴— Эн күн орчлнд ирх Ээлдэч, — гиж эмтн Исусин кесн өвөрциг үзснэ хөөн келв.

¹⁵Исус эмтиг цуглрад, Терүг авад хаана ширэд суулхар седжэхинь медэд, ханцарн үлдхэр уул темцж һарад йовж одв.

Исус усн деегүр йовжана

¹⁶Асхн болхла, Терүнэ сурхульчнр уулас нур тал бууһад йовцхав. ¹⁷Тедн онһц дотр орад, нур һатлад, Капернам гидг балһснур йовцхав. Харһурсн цаг билэ, зуг Исус хэрү ирсн уга. ¹⁸Ик салькнас көлтэ нуурин дольган буслад, деврэд, усн ормасн һарн гив. ¹⁹Тавн-зурһан дуунад сурхульчнр онһцар усч йовхла, генткн нуурин усн деегүр Исусиг теднэ онһц тал йовж йовхинь үзв, тедн дегд икэр ээцхэв.

²⁰— Энтн бив. Бичэ ээтн, — гиж Исус теднд келв.

²¹Тедн Исусиг онһц дотр орулхар седхлэ, онһц тер алднд дарунь кергтэ усна көвэд ирэд зогсв.

Исус — амн-жирһлин хот

²²Манһдуртнь нуурин телтр көвэд цуглрсн эмтн негхн онһц бээсинь үзв. Исусиг онһц дотр эс орсинь, сурхульчнр Терүн угаһар йовсинь эмтн медв. ²³Талдан онһцс Тиберэдэс нег һазрур ирв. Тер һазрт урднь Исус Бурхиг магтж, өдмг эмтнд өгэд цадхасн билэ. ²⁴Исусиг болн терүнэ сурхульчнриг тенд олж чадлго тедн онһцсд сууһад Исусиг хээһэд, Капернам балһснур темцж йовцхав. ²⁵Нуурин телтр көвэд Исусиг олж авад тедн:

— Багш, Та кезэ нааран ирвт? — гиж сурцхав.

²⁶— Тадн онц темдг үзсн төлэд намаг хээжэхшит, зуг өдмг идж цадсндан хээжэнэт гиж Би үнэр келжэнэв. ²⁷Дарунь үрж оддг хотын төлэ бичэ көдлэд бээтн, зуг төрүц үрдго мөнк жирһл өгдг хотын төлэ көдлж бээтн. Эн хотыг Күмни Көвүн танд өгчөнэ. Яһад гихлэ, Тер Бурхн Эцкин онц темдгтэ, — гиж Исус хэрүднь келв.

²⁸— Бурхна керг-үүлмүд күцэхин төлэ бидн ю кех зөвтэвидн? — гиж тедн сурцхав.

²⁹ – Бурхна керг-үүл күцэх гиснь – Бурхна илгэсн күүнд иткх гисн үг, – гиж Исус хэрү өгв.

³⁰ – Мадниг Танд итктхэ гийэд Та ямаран өвөрц юм үзүлж чадхвт? Терүг үзэд бидн иткх билэвидн. Ямаран кергиг кү-цэхвт? – гиж эмтн хэрүднь сурцхав.

³¹ – Мана өвк-эцкнр кедэ һазрт «манна» гидг хот иддг бэ-эсмн. Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Идх өдмг Бурхн теднд тенгрэс өглэ», – гицхэв.

³² – Моше биш Мини Эцкм тандн йосн өдмг тенгрэс белгл-жэнэ. ³³Эн Бурхна өдмг тенгрэс бууж ирэд, күмн эмтнд жирһл өгнэ, – гиж Исус эмтнд келв.

³⁴ – Деед Эзн! Эн өдмгиг маднд оньдиндан өгч белглич! – гиж тедн келцхэв.

³⁵ – Би эмн жирһлин өдмгв. Нан тал ирсн күн төрүц өлсш уга. Нанд иткжэх күн төрүц ундасш уга. ³⁶Зуг Би тандн урднь келлэв: Тадн Намаг үзв чигн иткшгот! ³⁷Болв Эцкинм өгсн улс Нан тал цугтан ирх. Иржэх күүг Би төрүц көөш угав. ³⁸Юнгад гихлэ, Эврәннь күсл күцэхэр биш Бийм илгэсн Эцкин күсл кү-цэхэр Би тенгрэс бууж ирлэв. ³⁹Намаг илгэсн Эцкин күсл иим: Нанд даалһсн эмтиг нег чигн кү геелго цугинь сүл өдрт эмдрүлхв. ⁴⁰Мини Эцкин күсл эн: Бурхна Көвүг үздг, Терүнд иткдг күн болһн мөнк жирһлтэ болх зөвтэ. Сүл өдрт Би тедниг эмдрүлхв.

⁴¹Терүг: Би тенгрэс буусн өдмг гисинь сонсад, евреймүд Исуст дурго болад һундлан келсмн.

⁴² – Эн Йосипин көвүн Исус биший? Бидн энүнэ эк-эцкинь меднэвидн, тиим эсий? Ода юнгад эн тенгрэс бууж ирв гийэд бөөдмб? – гиж тедн келцхэв.

⁴³ – Бичэ һундл өргтн, – гиж Исус келв.

⁴⁴ – Намаг илгэсн Эцк угаһар, Нег чигн күн Нан тал ирж чадшго. Сүл өдрт Би тер күүг эмдрүлхв. ⁴⁵Бурхн күн болһниг дасхх гиж аэлдэчнр бичж. Эцким сонсад, Терүнэ ном авч дассн күн Нан тал ирнэ. ⁴⁶Эцкиг күн үзв гиж би келжэхшв. Бурхнас ирсн һанцхн Тер Эцкиг үзсн мөн. ⁴⁷Иткдг күн мөнк жирһл эдлнэ. ⁴⁸Би – эмн-жирһлин өдмгв. ⁴⁹Тана өвк эцкнр кедэд «манна» гидг хот идсн бийнь цуһар өнгрж одла. ⁵⁰Тенгрэс ирсн өдмг онц йилһрнэ. Энүг эдлсн күн төрүц үкш уга. ⁵¹Би тенгрэс ирсн амд өдмгв. Эн өдмгиг эдлсн күн мөнк

жирһлтэ болх. Эн өдмг — Мини цогц-махмуд. Эн махмудан Би орчлнгин эмн жирһлин төлө өгхв.

⁵²— Эврәннь махмудан идтхэ гиж маднд тер яһж өгхмб? — гиж евреймуд заагт зүтклдэн болв.

⁵³— Үнэр келжөнөв. Кемр тадн Күмни Көвүнэ махмудын эс эдлхлэ, Терүнэ цусинь эс уухла, бий дотран эмн жирһл уга бөөхит. ⁵⁴Махмудм эдлсн күн, цусим уусн күн мөнк жирһлтэ болна. Сүл өдрт Би терүг эмдрүлхв. ⁵⁵Юнгад гихлэ, цогц бийим — йосн хот. Мини цусм — йосн ундн. ⁵⁶Мини цогц бийиг эдлдгнь, Мини цусиг уудгнь Нанла негдэд бөөнө. Би терүнлэ негдэд бөөнөв. ⁵⁷Би эм өгчөх Эцкин илгэсн күмб. Тер Нанд жирһл өгчөнө. Цогц бийим эдлжэх күүнд Би тиигж жирһл өгхв. ⁵⁸Эн тенгрэс бууж ирсн өдмг мөн. Эн тана эцкнр идсн манна гидг хот биш. Тедн идсн бийнь өнгрж одла. Зуг эн өдмг эдлжэх күн мөнкиндэн бөөх, — гиж Исус теднд цөөлж келв.

⁵⁹Исус Капернам хотнд евреймудин хурлд эмтиг сурһжасн цагт келсмн.

Мөңк жирһлин туск үг

⁶⁰— Эн ном дегд кецү. Кен энүг соңсж чадхмб? — гийһэд Исусиг сонссн өмтнэ кесгнь келшхөв.

⁶¹— Эн ном таднд харш болжану? — гиж Исус сурһульчнриг хэрүцжэхинь медэд келв.

⁶²— Күмни Көвүг урднь бөөсн орн-нутгурнь хэрү өөд болж ниссинь үзэд тадн ю келхмт? ⁶³Бурхна Сөкүсн эм өгнө, күүнө чидл олз өгхш. Мини келсн үг эм жирһл өгдг Сөкүсэр дүүргнө. ⁶⁴Зуг тадна зөрмнь иткжэхш. (Исус Терүнд эс иткх болн хөөтндэн урвх күүнэ тускар урдаснь медлэ.) ⁶⁵Кемр Эцкм күүнд зая эс хөөрлсн болхла, тер Нанур ирж чадшго. Терүнэ тускар Би таднд келлэв, — гиж цааранднь Исус келв.

⁶⁶Эн үгмүдин хөөн сурһульчнрас кесгнь Терүг үлдөһэд хэрү йовж одв, дэж тедн Исусиг дахсн уга.

⁶⁷— Тадн Намаг бас үлдэх санатавт? — гиж Исус арвн хойр сурһульчнрасн сурв.

⁶⁸— Деед Эзн минь, бидн кен тал йовхмб? Мөнк жирһл өгдг үгмүд Танд бөөнө. ⁶⁹Та Бурхнас ирсин гидгиг бидн медж итклөвидн, — гиж Шимон Пётр хэрү өгв.

⁷⁰ – Тадниг, арвн хойр кү Би йилһж эс авлу? Зуг тадна заагас негнтн – эрлг! – гиж Исус келв.

⁷¹ Тер Шимон Йуда Искериотин тускар келж. Тер арвн хойрин негнь болсн бийнь, зуг хөөннь Исусас урвж.

Исус болн Терүнд дүүнр

7 Энүнэ хөөн Исус Һалилья һазр эргэд йовж йовла. Еврей-мүдин толһачнр Терүг алх арһ хөөсн төлөд Исус Йудья һазриг эргж йовхар седсн уга. ² Сегмүд гидг евреймүдин нэр өөрдж йовла*.

³ – Эн һазриг үлдәһэд, Йудья һазр темцж байр-нээрт йов. Тенд сурһульчнр Чини кежәх өвөрц йовдлмуд үзх. ⁴ Эврәннь кесн үүлән нуухмн биш, әмтнд медүлхин төлө терүгән үзүл кергтә. Бөөсән оln әмтнд үзүл, – гиж Исусин дүүнр Терүнд келцхәв.

⁵ Исусин дүүнр чигн Терүнд иткдго бәәж.

⁶ – Зөвтә цаг Нанд ирэд уга. Таднд болхла ямаран чигн цаг амр. ⁷ Таднд орчлн дурго болж чадшго. Тедн Нанд дурго. Тер юнгад гихлә, Би теднә хар йовдлмуд илдкж герчлнәв. ⁸ Тер нә-эрт тадн эврән йовтн, Би тиигәрән йовшгов, Мини цаг ирэд уга, – гиж Исус хәрүднә келв.

⁹ Тиигж келәд Тер Һалильяд үлдв.

Исус сегмүд гидг нээрт

¹⁰ Терүнә дүүнр нээрт йовцхав. Тедниг йовсна хөөн Исус Бийән медүллго нууцар бас тиигәрән йовв. ¹¹ Евреймүдин толһачнр нээрт ирэд:

– Тер күн яһсмб? – гиһәд Исусиг хәәцхәв.

¹² Терүнә тускар әмтн кесгтән шимлдж күүндцхәв. Зәрмнь:

– Тер сән күн, – гиж келв.

Зәрмнь:

– Уга, тер әмтиг меклжәнә, – гив.

¹³ Зуг цуһар евреймүдин толһачнрас әһәд, Терүнә тускар күн иләр келсн уга. ¹⁴ Нээрин өрәлнә давсна хөөн Исус сүмд ирэд экләд әмтиг сурһв. ¹⁵ Евреймүдин толһачнр өврәд:

* Евреймүд кәдә һазрт бөөсн цагиг тодлад, һаха сар чилж йовхла, хулһн сар эклхд эн нәр нәәмн өдрт темдглсн бәәж.

– Эн күн альдас тиим дала юм меддг болхв? Энтн сурфуль дасдг уга билэлм? – гиж нег-негнэсн сурцхав.

¹⁶– Эн ном Мини биш, Намаг илгэсн Бурхна ном. ¹⁷Терүнэ таалыг күцэхэр седснь эн номиг Бурхнас эс гиж Бийэсм харчахиг лавта медх. ¹⁸Эврэннь нернэс келжэхнь эврэннь нерэн дуудулхар шунна. Зуг Илгэснэ нериг дуудулхар шунж йовсн күн йосн үн келнэ. Түүнд худл уга. ¹⁹Таднд Моше закан өгсн биший? Зуг таднас негн чигн күн тер закаг күцэжэхш. Тадн юнгад Намаг алхар седжэхмт? – гиж Исус сурв.

²⁰– Чи хар сэкүстэч. Кен Чамаг алхар седжэхмб? – гиж эмтн хэрүцв.

²¹– Би негхн өвөрц үзүлв. Тадн цуһар алн болжанат. ²²Моше болхла, таднд эмн бийин үзүрин керчлһнэ авъяс өгв. Тер авъяс түрүлэд Мошеһэс биш өвк-эцкнрэс ирв. Тегэд тадн бемб өдрлэ нилх көвүдин эмн бийин үзүр керчнэт. ²³Кемр Мошен закаг эвдшгоһар тадн бемб өдрлэ нилхдин эмн бийин үзүринь керчдг болхла, Намаг бемб өдрлэ күүнэ бий цогциг эдгэв гийһэд юнгад тадн уурлжахмбт? ²⁴Өнг-зүсэрнь кү бичэ гемшэтн. Үнн чикэр кү гемшэтн, – гиж Исус хэрүднь келв.

Бурхна илгэсн Аврач кемб?

²⁵Тер цагт Ерусалимд бээдг зэрм эмтн:

– Эн күүг толһачнр алхар седжэнэ эсий? ²⁶Хэлэтн, Энтн эмтнлэ күүнджэнэ, болв толһачнр Энүг хөрж үг келхш. Энүг Бурхна илгэсн Аврач гиж тедн бас санжахий? ²⁷Эн күн альдас ирсинь бидн меднэвидн. Зуг йосн Христос альдас ирхинь күн медхш, – гиж келцхэв.

²⁸– Тадн Намаг медвт. Намаг альдас ирсиг бас медвт. Үннэрий? Би эврэ санаһарн ирсн угав. Намаг Илгэснь йосн үннч. Зуг тадн Терүг медхшт. ²⁹Би Терүнэс ирв. Тер учрар Би Терүг меднэв. Тер Намаг илгэв, – гиж Исус эмтиг сүмд сурһсн цагт чаһар келв.

³⁰Тиигхлэ тедн Исусиг бөрж авхар седв. Зуг нег чигн күн Исусиг көндөж чадсн уга. Учрнь иим: Исусин цагнь ирэд уга бээж. ³¹Олн заагт ик зунь Терүнд иткэд келв:

– Бурхна илгэсн Аврач ирхлөрн Эн күүнэ үзүлсн онц темдгүдэс үлү онц темдгүд үзүлхий?

Харулчнр Исусиг бэрж авхар илгэгдсн

³² Исусин тускар эмтн ю шимлдж келжэхинь паршмуд соңсв. Терүг бэрж авхар паршмуд, ах гелнгүд харулчнр илгэв. ³³ Исус иигж келв:

– Би таднла невчкн зуур бөөжэхэд, Намаг Илгэснд йовхв. ³⁴ Тадн Намаг хээхит. Мини бөөх һазр тал тадн ирж чадшго учрас Намаг олж чадшгот.

³⁵ Евреймүдин толһачнр нег-негнэсн:

– Мадниг ирж чадшго гиһэд альдаран эн йовхар седжэхмб? Грек эмтиг сурһхар еврей эмтн бөөсн грек балһсд тал Эн йовжахмн болвза? ³⁶ «Тадн Намаг хээхит, зуг олж чадшгот. Мини бөөх һазр тал тадн ирж чадшгот» гисн үгмүд юн үгмүд болжахмб? – гиж сурцхав.

³⁷ – Ундасжаснь Нан тал ирэд уутн. ³⁸ Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Нанд иткдг күүнэ дотрас эм өгчөх усна булг урсад бөөх», – гиж Исус байрин алдр сүл өдртнь босад, чанһ дууһар келв.

³⁹ Энд Исус Эрүн Сәкүснә тускар келлэ. Терүнд итксн күүнд, хөөннь Эрүн Сәкүсн өггдх. Итксн улст тер цагт Эрүн Сәкүсн өггдсн уга билэ, юнгад гихлэ, Бурхн Исусиг өөдлүлэд уга бөөж.

Эмтн хоорндан эңгрсн

⁴⁰ Зәрмнь Исусин үгмүд сонсад:

– Эн йосн аэлдэч! – гиж келцхэв.

⁴¹ Зәрмнь:

– Эн Бурхна илгэсн Аврач, – гив.

– Бурхна илгэсн Аврач Һалильяс ирхий? ⁴² Бурхна Бичгт, Бурхна илгэсн Аврач Давидин тохмас Давид бөөсн Бетлехем гидг хотнас ирхинь бичэтэ эсий? – гиж зәрмнь келцхэв.

⁴³ Эмтн Исусин тускар келэд хоорндан эңгрж. ⁴⁴ Зәрмнь Терүг бэрж авхар седлэ, зуг нег чигн күн Исусиг көндэсн уга.

Евреймүдин толһачнрин эс итклһн

⁴⁵ Аш сүүлднь, паршмуд болн ах гелнгүд тал харулчнр хэрү ирцхэв.

– Юнгад тадн Исусиг бэрж эс авч ирвт? – гиж паршмуд болн ах гелнгүд сурцхав.

⁴⁶ – Нег чигн күн урднь тиигж келсн уга билэ, – гиж харулчнр хэрү өгв.

⁴⁷ – Тер тадниг бас меклчкви? – гиж паршмуд сурв.

⁴⁸ – Ода күртл толһачнрас болн паршмудас нег чигн күн итксн уга биший? ⁴⁹ Уга. Зуг тер эгл эмтн закана тускар ю медх билэ? Теднд Бурхна харал тусж, – гиж паршмуд хэрүднь келв.

⁵⁰ Паршмуд заагт бөөсн Никодим гидг күн бээж. Тер урднь Исусла харһдг бээсмн.

⁵¹ – Мана Закаһар бидн түрүлэд күүг ю кесинь медхэр сурж сонслго бээж, зарһинь кех зөв угавидн, – гиж Никодим келв.

⁵² – Чи бас Һалильясвч? Бурхна Бичг сээнэр дасад медхич, Һалильяс нег чигн аэлдэч төрүц ирхш, – гиж тедн Никодимд хэрү өгв.

⁵³ Энүнэ хөөн цуһар гер талан тарад йовцхав.

Аля күүкд күүнэ йовдлын тускар

8 Иусу олив модна уул темцж һарад йовв. ²Өрүн өрлө Тер дөкн сүмин һаза ирэд зогсв. Цуһар Терүнэ өөр ирэд хурцхав. Иусу сууһад эмтнд сурһмж өгэд дасхв. ³Тер цагт ном цөөлһэчнр болн паршмуд нег аля йовдл һарһад бэргдсн күүкд кү Терүнүр авч ирэд, эмтнэ чирэд зогсав:

⁴ – Багш, эн күүкд күн хуульч йовдл кеһэд бэргдв. ⁵Мошен закон тиим күүкд улсиг чолуһар цокж алтн гиж закана. Та ю келнэг? – гиж тедн сурв.

⁶Тедн Иусуиг сөрж тиигж сурцхав. Цааранднь Иусуиг хэрүһинь өгч эс чадхлань, үгэрнь бэрж авхар эн күүндвриг эклцхэв. Зуг Иусу өкәһэд, һазр деер юм бичэд суув. ⁷Тедн зогсн бээж суржахла, Иусу босад:

– Тадн дундас килнц угань хамгин түрүн энүг чолуһар шивтн, – гиж келв.

⁸Дәкәд Иусу саак кевэрн өвдглж сууһад һазр деер юм бичв. ⁹Энүг соңссн эмтнэс настань эклэд йовв, тедниг дураһад наадкснь бас дахлдв. Иусу һанцарн үлдв. Күүкд күн Иусуин өмн зогса бээж.

¹⁰ – Тедн цуһар яһсмб? Зарһичинь кех нег чигн күн үлдсн угай? – гиж Иусу ормасн босад күүкд күүнд келв.

¹¹ – Уга күн үлдсн уга, Ах Нойн! – гиж тер күүкд күн келв.

– Би бас зарһичн кешгов. Эврәннь хаалһарн йов, эн өдрәс авн килнц бичә ке, – гиж Иусу хэрүднь келв.

Исус – орчлңгин герл

12 – Би орчлңгин герлв, Намаг дахжах күн харнуд йовшго. Тер эмн жирл өгдг герлтэ болна, – гиж хөөннь Исус дэкр эмтнд келв.

13 – Чи эврэн Бийиннь тускар герчлжәнөч. Чини герчллһн йосн үнн биш, – гиж паршмуд өмнэснь келцхэв.

14 – Би Бийиннь тускар герчлв чигн, Мини үгмүд үнн. Юнгад гихлэ, Би альдас ирсэн альдаран йовхан меднэв. Тадн Намаг альдас ирсинь альдаран йовжахинь төрүц медж бээхшит. 15 Тадн эмтнэ хэлэцэр кү гемшәнэт. Би кү төрүц гемшэхшв. 16 Кемр Би кү гемшэхлэрн үнн кевэр гемшәнэв. Юнгад гихлэ, Би һанцарн бишв. Намаг илгэсн Эцкм Нанла хамдан бөөнө. 17 Тана заһар хойр күн герчлхлэ, теднэ герчллһн чик болна. 18 Би Бийиннь тускар герчлжәнэв. Намаг илгэсн Эцкм бас Мини тускар герчлжәнэ, – гиж Исус хэрүдн келв.

19 – Чини Эцкчн альдв? – гиж тедн сурцхав.

– Тадн Намаг чигн болн Мини Эцким медхшит. Кемр тадн Намаг медсн болхла, Мини Эцким бас медх билэт, – гиж Исус келв.

20 Цуг энүнэ тускар Исус сүмд бэрц өгдг хээрцгин өөр зогсж келсн. Исусин цагнь ирэд уга бээж, тер учрар нег чигн күн Исусиг бэрж авсн уга.

Мини йовх һазрт тадн ирж чадшгот

21 Дэкэд Исус иигж келв:

– Ода Би йовжанав. Тадн Намаг хээһэд, килнцдән даргдад үкхит. Мини йовх һазрт тадн ирж чадшгот.

22 – Энтн әмән хорлж үкхәр седжәх бөөдлтэ. Юнгад гихлэ, Мини йовх һазрт тадн ирж чадшгот гиж келсн, – гиж еврей-мүдин толһачнр хоорндан күүндцхэв.

23 – Тадн цуһар дора бөөсн орчлңгас болжанат. Би болхла дед теңгрэс. Тадн эн орчлңгин әмтн. Би эн орчлңгин бишв. 24 Би таднд келлүсв: Тадн килнцдән даргдад үкхит. Кемр тадн Би бөөнөв гисн үгдм эс иткхлэ, тадн килнцдән даргдад үкхит, – гиж Исус цаарандан келв.

25 – Тиигхлэ Та кембт? – гиж тедн сурцхав.

– Ю хөөж би таднла күүндэд суунав? ²⁶ Кесг юм тадна тускар Би келж гемшэж чадх билэв. Зуг Намаг Илгэснэс соңссан орчлнд герчлж келжэнэв. Намаг Илгэснь йосн үннч, – гиж Исус келв.

²⁷ Тедн Исусиг Эцкиннь тускар келжэхинь медсн уга. ²⁸ Цааранднь Исус келж бөөнэ:

– Күмни Көвүг деер харсна хөөн Би бөөнэв гисм лавта медж авхит. Эврэннь дурарн Би юм кежэхшв. Эцкимм дасхсн үгиг Би эмтнд цөөлхж келнэв. ²⁹ Намаг Илгэснь Нанла хамдан бөөнэ. Терүнд кергтэ юм Би онындин кедв. Тегэд Намаг ханцарахим Тер үлдэхш.

³⁰ Эн үгмүдин хөөн кесгнь Исуст иткв.

Исус килнцэс яһж сулдэж хархин тускар келжэнэ

³¹ – Кедр тадн Мини номар бөөхлэ, тадн йосн Мини сур-хульчнр болжанат. ³² Тадн йосн үнниг медхит, үнн тадниг сулдхх, – гиж Исус Бийднь итксн евреймүдт келв.

³³ – Бидн Абрахамин үдлл тохм, бидн нег чигн күүнд зарглад мухла болж йовсн угавидн. Яһж чи мадниг сулдххмч? – гиж тедн хэрүднь келцхэв.

³⁴ – Үнэр келжэнэв, килнц кежэх күн килнцин мухла болжана. ³⁵ Мухла күн герт онындиндан бөөж чадхш. Көвүн болхла мөнкиндэн гертэн бөөнэ. ³⁶ Кедр Көвүн тадниг сулдххла, тадн йосндан сул болхит. ³⁷ Тадниг Абрахамин үдлл тохминь меднэв. Мини үгм тадна седклд багтжахш, тер учрар тадн Намаг алх санатат. ³⁸ Би таднд Эврэннь Эцкэсн үзсн юман келжэнэв. Тадн болхла бас эврэннь эцкэсн соңссн юман келжэнэт, – гиж Исус теднд келв.

³⁹ – Мана эцкмдн Абрахам, – гиж тедн хэрү өгв.

– Кедр тадн Абрахамин үрдүд болсн болхла, тадн Абрахамла эдл кергэн күцэх билэт. ⁴⁰ Таднд Бурхнас соңссн үнниг келжэнэв. Тадн Намаг зөрц алхар седжэнэт. Абрахам тиигж бөөдгө билэ. ⁴¹ Тадн эврэннь эцкиннь кесн юмиг кежэнэт, – гиж Исус келв.

– Мадн нег эцктөвидн, Бурхн Бийнь – мана Эцк. Бидн йосар харсн үрдүд, – гиж тедн келцхэв.

⁴² – Кедр Бурхн тадна Эцк бөөсн болхла, тадн Нанд дурга болх билэт. Юңгад гихлэ, Би нааран Бурхнас ирлэв. Эврэннь

санаһарн Би ирсн уга билэв, Намаг Бурхн илгэв. ⁴³Мини келсн үгм тадн яһад эс меднэт? Яһад гихлэ, тадн Намаг соңсар седжэхшит. ⁴⁴Тана Эцктн – эрлг. Тегэд тадн терүнэ дурар бээхэр седжэнэт. Тер кезэнэс авн үннлэ таардго алач бээсмн. Терүнд төрүц үнн уга, худлч болн худлын эцк. Тегэд худл терүнэ төрскн келн. ⁴⁵Би үнэр келжэнэв, тер учрар тадн Нанд иткжэхшт. ⁴⁶Тадна негнтн Намаг килнц һарһвч гиж гемшэж чадхий? Би таднд үнэр келжлэ, юнгад тадн эс иткнэт? ⁴⁷Бурхна үрдүд Терүнэ үг сонсна. Тадн Бурхна биш болад, Мини үгм сонсжахшт, – гиж Исус келв.

Абрахамас түрүд Би бээлэв

⁴⁸– Чи хар сәкүстә Шамарья күнч гихэд бидн чикәр келсн биший? – гиж евреймүд Исуст келцхэв.

⁴⁹– Би хар сәкүстә бишв. Би эврәннь Эцкән тевчнэв. Тадн Нанд му нер өгчөнэт. ⁵⁰Би Эврәннь нерөн туурулхар седжэхшв. Зуг Мини туурмж хээжэх, Мини төлө әмтнә зарһинь кедгнә бөөнә. ⁵¹Үнәр келжэнэв: Үгм дахж күцәдг күн мөнкиндән үкшго! – гиж Исус келв.

⁵²– Чамаг хар сәкүснд эзлгдсинь ода бидн йосндан үзжәнәвидн! Абрахам болн әәлдәчнр кезәнә өнгрж одв. Зуг үгим дахж күцәдг күн мөнкиндән үкшго гиж Чи келжәнәч. ⁵³Чи мана Абрахам эцкәс дее болжахмчи? Абрахам өнгрв, болв әәлдәчнр кезәнә өнгрж одв. Бийән кенд тоолад тиигжәхмч? – гиж евреймүд хәәкрцхэв.

⁵⁴– Кедр Би Бийдән туурмж хээжәхлэ, тер туурмж юмн биш. Зуг Мини Эцкм Намаг туурулжана! Тадн Терүг Мана Бурхн гиж дууднат! ⁵⁵Тадн Терүг төрүц меддго биләт. Зуг Би Терүг меднәв. Кедр Би Терүг медхшв гиж келсн болхла, Би таднла әдл худлч болх биләв. Зуг Би Терүг меднәв. Терүнә келсн үгмүдиг соңсж күцәдв. ⁵⁶Абрахам эцктн цагм үзх гиж байрлжала. Цагм үзәд ик байрта үлдв, – гиж Исус хәрү өгв.

⁵⁷– Чи эврән тәв күрәд угач, яһж Абрахамиг үзсмч? – гиж евреймүд сурцхав.

⁵⁸– Абрахам әкиннь геснәс һарад уга бәәтл Би Бәәлэв, үнәр таднд келжәнәв, – гиж Исус келв.

⁵⁹Тиигхлэ тедн чолу авад Исус тал шивж алхар седв. Зуг Исус теднәс бултад, сүмәс һарад йовж одв.

Сохр кү эдгэлһи

9 Нег дэж Исус йовж йовад, нег сохр кү үзв. Тер күн харснас авн сохр бөөж.

²— Багш, эн күн юнгад сохр харсмб? Кен килнц харсмб, эн күн аль энүнэ эх-эцкнь? — гиж сурһульчнр Исусас сурцхав.

³— Тер чигн, эх-эцкнь чигн килнц харһсн уга. Эн күүг эдгә-һэд, әмтнд Бурхна күчиг үзүлхәр цуг эн учрв. ⁴Өдр чиләд уга бөөтл бидн Намаг Илгәсн Эцкин керг күцәх зөвтәвидн. Удл уга харһну сө болх, тиигхлә күн юм кеж чадшго. ⁵Эн һазр деер бә-әтл Би нарт делкән герл болжанав, — гиж келәд, ⁶Исус һазрт нульмад, шүлсәрн шора зуурч, сохр күүнә нүднднь түркв.

⁷— Ода болхла йовад Шилоах гидг уснд нүүрән уһачк, — гиж Тер сохр күүнд келв.

(Шилоах гисн — «Илгәгдсн» гисн үг.) Сохр күн йовад, нүүрән уһаһад ирхләрн юм үздг болв. ⁸Хам-хоша бөөсн әмтн терүг һууль һууж йовсинь үзсн әмтн сурцхав:

— Эн һууль һуужасн күн мөн биший?

⁹Зәрмнь:

— Тертн Бив, — гив.

— Уга, әнтн терүнә дүрстә, — гиж зәрмнь келцхәв.

Эдгсн күн бийнь келв:

— Тертн Бив.

¹⁰— Яһж чамд нүднә харан орв? — гиж тедн сурцхав.

¹¹Тер хәрүднь:

— Исус гидг нертә күн шораһар бальчг кеһәд мини нүднд түркв. Дәкәд Тер Шилоах гидг уснд нүүрән уһа гив. Би йовад нүүрән уһасна хөөн үздг болв. Нүднә харан нанд орв, — гиж келв.

¹²— Тер күн альдв? — гиж тедн эдгсн күүнәс сурцхав.

— Би меджәхшв, — гиж эдгсн күн хәрү өгв.

Паршмуд харан орсн күүг мөшкжәнә

¹³Тиигхлә тедн харан орсн күүг паршмуд тал авч ирцхәв. ¹⁴Бемб өдр Исус шүлсәрн шора зуурч, эн күүнә нүднә хара орулв. ¹⁵Паршмуд тер күүнәс:

— Нүднә харан чамд яһж орсмб? — гиж сурцхав.

– Иусус мини нүдм бальчг түркв, би нүүрэн уһаһад юм үздг болв, – гиж эдгсн күн келв.

¹⁶Зэрм паршмуд:

– Чамаг эдгэсн күн Бурхнас ирсн күн биш, юнгад гихлэ, энтн бемб өдриг бемб өдр гиж тоолхш, – гицхэв.

Зэрмнь болхла:

– Килнцтэ күн тиим өвэрц юмиг яһж чадхмб? – гиж келцхэв.

Теднэ хэлэц-тоолврнь онц йилһгдв.

¹⁷– Нүднчн Тер сексн учрас чи эврэн Терүнэ тускар ю келж чадхмб? – гиж паршмуд эдгсн күүг мөшкв.

Эдгсн күн:

– Тер аэлдэч, – гив.

¹⁸Евреймүдин толһачнр терүг сохр бээсинь, дэкэд нүднэ харан орсинь итксн уга бээж. Тедн тер күүнэ эк-эцкинь дуудхар шиидв.

¹⁹– Эн тана көвүнтн биший? Энүнэ тускар тадн сохр билэ гисн бишийт? Ода яһж энтн юм үздг болсмб? – гиж тедн сурцхав.

²⁰– Эн мана көвүн гиж бидн таньжанавидн, энүг һарснас авн сохр бээсинь меднэвидн. ²¹Зуг яһж эн юм үздг болсинь, кен нүдинь эдгэсинь бидн медхшвидн. Энүг бийэснь суртн. Мана көвүн нас күрсн күн, хэрүһинь таднд өгч чадх, – гиж эк-эцкнь келцхэв.

²²Эк-эцкнь евреймүдин толһачнрас аәһэд тиигж келцхэв. Юнгад гихлэ, Иусусиг Бурхна илгэсн Аврач гиж тоолснь хурлас көөгдх гисн шиидвр евреймүдин толһачнр батлсмн. ²³Тегэд чигн эк-эцкнь:

– Энтн наста күн, бийэснь суртн, – гицхэв.

²⁴Паршмуд эдгсн күүг хойрдад дуудв.

– Бурхна чирэд үн кел! – гиж тедн келцхэв, – Чамаг эдгэсн күүг килнцтэһинь бидн меднэвидн.

²⁵– Терүг килнцтэ эс килнцтэһинь би медхшв. Урднь сохр бәәһэд, дэкэд харата болсан сәәнәр меднәв! – гиж эдгсн күн келв.

²⁶– Тер чамд ю кесмб? Чини нүдичн яһж эдгсмб? – гиж паршмуд мөшкв.

²⁷– Би таднд келж өгләв, тадн соңссн угат. Намаг дәкн-дәкнәс сонсх дурн таднд яһад күрэд бәәнә? Тадн Терүнэ сурһульчнр болхар бас седжәхмбт? – гиж тер хэрү өгв.

²⁸Тиигхлэ тедн эдгсн күүг шоодад, му келәд:

– Чи эврэн Терүнэ сурһульч! Бидн Мошен сурһульчнрвидн!

²⁹Бурхн Мошелә күүндсинь бидн меднэвидн. Эн күүнэ тускар

болхла бидн юм медхшвидн. Эн күн альдас ирсинь медхш-
видн, – гиж тедн келцхэв.

³⁰ – Я-а! Акад юмб? Терүг альдас ирсинь чигн медхшийт?
Тертн болхла мини нүдм секв. ³¹ Бурхн килнцтэ эмтиг соңсхш
гисинь бидн меднэвидн. Бийинь күндлдг Терүнэ дуарар бээдг
эмтиг Бурхн соңсдгинь бидн меднэвидн. ³² Орчлн үүдснэс авн
ода күртл кен чигн харснас авн сохр күүнд хара орулдгинь соң-
сгдад уга. ³³ Кемр Эн Күн Бурхна Күн биш болсн болхла, Тер
иим юм үзүлж чадшго билэ, – гиж эдгсн күн хэрүдн келв.

³⁴ – Чи килнцтэ төрлөч. Маднд уха заах зөв чамд уга, – гиж
хэрүдн келэд, тедн эдгсн күүг хурлд ирдгинь уурулв.

Сохр ухан-седклин тускар

³⁵ Исус эдгсн күүг паршмуд тиигсинь соңсад, терүг олж
авад сурв:

– Чи Күмни Көвүнд иткжэнч?

³⁶ – Тертн кемб, Ах Нойн минь? – гиж тер сурв, – Келтн
нанд, би Терүнд иткнэв.

³⁷ – Чи ода Терүг үзжэнэч, Тер чамта күүнджэнэ, – гиж
Исус келв.

³⁸ Тиигхлэ күн:

– Деед Эзн, би иткжэнэв, – гихэд Исуст сөгдж мөргв.

³⁹ Исус келв:

– Сохр эмтнд хара орулж, харата эмтиг сохрулхар Би эн
орчлнд ирв.

⁴⁰ Өөрнь бээсн паршмуд:

– Бидн бас сохр болжахмб? – гихэд сурцхав.

⁴¹ Исус:

– Кемр тадн сохр бээсн болхла, тадн эврэннь килнцдэн буру
уга болх билэт. Зуг тадн үзжэнэвидн гисн төлөдөн, тадн деерэн
буру толһатат.

Хөөчин тускар

10 – Хөөнэ хаша дотр үүдэр орлго талдан орм олж авада орсн
күн – хулхач болн деермч, гиж үнэр таднд келжэнэв. ² Ха-
шан үүдэр орсн күн эврэннь хөөдин хөөч мөн. ³ Манач терүнд
үүдинь секнэ. Хөд дууһинь сонсна. Тер эврэннь хөөдөн нерэрнь
дуудад, дахулад назаран харна. ⁴ Хөөч хөөдөн цуглуулж назаран

һарһад, бийнь өмннь һарад уралан йовна. Эзнэ ду таньдг учрас тедн хөөчин ардаснь дахж йовна. ⁵Күүнэ ду хөд медхш. Тегэд күүнэ күүг тедн дахшго. Хөд гүүһэд тарад йовж одх, — гив.

⁶Исус үлгүрлж келсмн, зуг Терүнэ үгмүдин чинринь эмтн медж чадсн уга.

Исус — сән хөөч

⁷— Би хөөнэ хашан үүднв, гиж үнэр келжәнөв. ⁸Нанас урд ирсн эмтн хулхачнр болн деермчнр. Хөд тедниг сонссн уга. ⁹Би лавта үүднв. Нанар дамжж орж һарснь эмән харсж аврх. Тер күн орж һарад, урһцта-идгтэ һазр олж авх. ¹⁰Хулхач юм хулхалхар, алхар, күүчж хамхлхар ирнэ. Би болхла эмтнд йосн элвг-делвг эмн-жирһл өгхэр ирв. ¹¹Би сән хөөчв. Сән хөөч эврәннь хөөдин төлэ эмән эрвлго өгхдән белн. ¹²Ялч болхла йосн хөөч биш. Хөд терүнэ биш. Ялч аашсн чоһыг үзхлэрн, хөөдиг хаяд, өөһөд, зулад йовж одна. Тиигхлэ чон зэрм хөөдиг шүүрч авна, наадкснь тарад йовж одна. ¹³Ялч йосн хөөч биш, тер ялч болад зулж одна. Тер хөөдиг йосндан асрж хэлэхш. ¹⁴⁻¹⁵Би сән хөөчв. Эцк Намаг меднэ, Би Эцкән бас меддв. Тиим кевэр Би Эврәннь хөөдән сәнэр меднэв, хөөдм Намаг бас меднэ. Эврәннь хөөдин төлэ Би эмән эрвлго өгхдән белнв. ¹⁶Талдан хөд Нанд бас бөөнэ. Тедн эн сүргин хөд биш. Би тедниг бас дахулж авч ирх зөвтэв. Тедн Мини ду бас сонсх. Удл уга цуһар нег хөөчтэ нег сүрг болх! ¹⁷Би эмән хэрү авхин төлө өгхдән белнв. Тер учрар Эцк Нанд хөөртэ. ¹⁸Кен чигн Мини эмиг булаж авч чадшго. Би эврэ дурарн эмән өгчәнөв. Эмән өгх чигн, хэрү авх чигн йосн Нанд бөөнэ. Тиигж Нанд Эцкм закв, — гиж Исус келв.

¹⁹Эн үгмүдин хөөн еврей эмтн хоорндан хувагдв.

²⁰— Эн — ухань көндрсн хар сәкүстэ күн. Ю хәэж Энүг сонсжант? — гиж кесгнь келщхэв.

²¹Зәрмнь:

— Хар сәкүснд эзлгдсн күн тиигж келшго. Хар сәкүсн сохр күүнд хара орулж чадхмб? — гищхэв.

Евреймүд Исуст иткжәхи

²²Үвл болсмн. Ерусалимд һол сүм шинрүлж нерәдлһнэ нәр болв. ²³Исус сүмин хашан дотрк Соломон хаана нертэ бөөрн дотраһар йовж йовла. ²⁴Эмтн Терүнэ өөрнь зогсв.

– Кедү күртл Чи мадниг өврүлж зовахмч? Кемр Чи Бурхна илгэсн Аврач болхла, тодрхаһар кел маднд, – гиж тедн келцхэв.

²⁵ Иусус иигж келв:

– Би таднд келлэв. Тадн итксн угат. Эцкинм күчэр кесн йовдлмуд Мини тускар келжэнэ. ²⁶ Тадн Мини хөд биш болсн учрас Нанд иткжэхшит. ²⁷ Мини хөд дууһим сонсна. Би тедниг таньж меднэв. Тедн Намаг дахж йовна. ²⁸ Би теднд мөнж жирһл өгнэв. Тедн мөнжиндэн үкшго. Мини хөөдиг Нанас күн булаж авч чадшго. ²⁹ Нанд Эцкин өгсн юмн цуг юмнас дегер. Тедниг Эцкэс күн булаж чадшго. ³⁰ Эцк Би хойр ни-негнвидн.

³¹ Тиигхлэ евреймүд саак кевэрн Иусусиг алхар чолу һартан авцхав.

³² Зуг Иусус:

– Би тана чирэд Эцкин даалһсн кесг сэн йовдлмуд күцэвүв. Ямаран йовдлас көлтэ тадн Намаг чолуһар цокхар седжэхмт? – гиж келв.

³³ – Бидн чамаг сэн йовдлмудас көлтэ цокхар седжэхшвидн. Чамаг Бурхиг му келснэ төлөд, эгл күн Бийэн Бурхнд тоолсн төлөд чолуһар цокхар седжэнэвидн, – гиж евреймүд хэрүцв.

³⁴ – «Тадн – бурхд» гиж Бурхн келснь тадна Заканд бичэтэ биший? ³⁵⁻³⁶ Бурхна Бичгт бээсн үгмүд мөнжиндэн үнн болдгинь бидн меднэвидн. Бурхна Үг авсн улсиг бурхд гиж Бурхн нерэдсн биший? Намаг Эцкм шүүж авад орчлдн илгэв. Би – Бурхна Көвүнв гиж келхлэ, Бурхиг муурулжана гихэд яһад тадн Намаг гемшэжэхмбт. ³⁷ Кемр Мини Эцкин даалһсн йовдлмудыг Намаг эс күцэхлэ, бичэ Нанд итктн! ³⁸ Кемр Мини Эцкин даалһсн йовдлмудыг Би күцэхлэ, Мини үгд эс итквчн, Мини кесн йовдлмудт итктн. Тиигэд Би Эцклэ негдэд, Эцк Нанла негдэд бээдгинь медхит, – гиж Иусус келв.

³⁹ Тедн саак кевэрн Иусусиг бөрж авхар седв, зуг Иусус теднд бөргдсн уга. ⁴⁰ Цааранднь Иусус дэкэд Йордан холын телтр эрг тал һарч йовад тенд үлдсн. Тенд Йохан урднь эмтиг уснд кирслсн. ⁴¹ Олн күн Иусусур ирлэ:

– Йохан өвөрц йовдлмуд эс үзүлв чигн, зуг эн күнэ тускар келснь цугнь үнн, – гиж тедн келцхэв.

⁴² Тенд олн эмтн Иусус итксн.

Лазарин үкл

11 Йудья хазрин Бетанья хотнд Лазарь гидг күн гемтж. Тер Март Мирьям гидг хойр эгчтэ бөөдг бөөж. ²Мирьям канкнсн үнртэ тосиг Деед Эзн Исусин көлднь түркэд, үсэрсн арчдг күүкд күн. Терүнэ дү Лазарь күнд гемтэ бөөж.

³— Деед Эзн, Тана хээртэ үр икэр гемтжэнэ, — гиж эгчнр Исус тал зэнг илгэв.

⁴Исус энүг сонсад:

— Эн гемэс көлтэ Лазарь үкшго. Бурхиг туурулхин төлө цуг эн учрх. Бурхна Көвүг бас туурулхин төлө эн гем ирж, — гиж келв.

⁵Март, Мирьям болн Лазарь хурвнд Исус ик дурга бөөж. ⁶Зуг Лазариг гемтэ бөөсинь соңсв чигн, Исус бөөсн хазртан хойр өдртэн бөөв. ⁷Энүнэ хөөн Исус эврэннь сурһульчнртан:

— Хэрү Йудья хазрур йовхмн, — гиж келв.

⁸— Багш, тенд эмтн Таниг чолуһар цокхар седлэ. Тер бийнь Та тиигэрэн йовх санатавт?! — гиж сурһульчнр келв.

⁹— Арвн хойр часин кемжэнд өдр герлтэ болна, тиим эсий? Өдрэр йовсн күн бүдршго, тер эн орчлнгин герлиг үзнэ. ¹⁰Ора сөөһөр йовдг күн бүдрх, юнгад гихлэ, тер герл уга, — гиж Исус келв.

¹¹— Мана үр Лазарь унтж одв, зуг Би терүг серүлхэр йовжанав, — гиж Исус немж келв.

¹²— Деед Эзн, кемр тер унтсн болхла, тертн эдгжэх болвза? — гиж сурһульчнр сурв.

¹³Исус теднд Лазарь өнгрв гиж келлэ, зуг сурһульчнр Исусиг нөөрин тускар келжэхинь санв. ¹⁴Тиигхлэ Исус:

— Лазарь өнгрж одв, — гиж илэр келв.

¹⁵— Терүнлэ хамдан урднь эс бөөсндөн Би байрлжанав. Энүн деерэс тадн Нанд иткхит. Эн учрсн юмн таднд туста болх. Лазарь тал йовцхай, — гиж Исус немж келв.

¹⁶Тиигхлэ Томас гидг күн (тер Икрин өрөсн бөөсмн) наадк сурһульчнрт келв:

— Йовцхай! Исусла хамдан үкцхэй!

Исус эгч дү хойрин зуркинь тогтнулжана

¹⁷Исусиг ирхд Лазарин цогцнь дөрвн өдр үкэрт кевтсн бөөж. ¹⁸Бетанья Ерусалимас хурвн дууна шаху бөөсмн. ¹⁹Урднь Март Мирьям хойрт кесг евреймүд ирэд, теднэ ахиннь тускар һундл

төрүлж. ²⁰ Исусиг аашсинь сонсад, Март Терүг тосхар харв, Мирьям гертэн үлдв.

²¹ – Деед Эзн минь, Таниг энд бээсн болхла, дүм үкшго билэ.

²² Болв би ода чигн меднэв, Бурхн сурсн юмитн Танд өгх, – гиж Март Исуст келв.

²³ – Чини дүүчн эмдрх, – гиж Исус хэрүднь келв.

²⁴ – Би меднэв, тертн сүл өдрт эмдрллнэ өдрт эмдрх, – гиж Март келв.

²⁵ – Би – эмдрллн болн жирл. Нанд иткдг күн үкв чигн эмдрх. ²⁶ Болв эмд деерэн Нанд иткснь төрүц үкшго. Чи Мини келсн үгд иткжэнчи? – гиж Исус сурв.

²⁷ – Э, иткжэнэв, Деед Эзн, Таниг орчлнд ирсн Бурхна Көвүн – Бурхна илгэсн Аврач гисинь иткжэнэв, – гиж Март хэрү өгв.

Исус уульжана

²⁸ Цуг энүг келэд, Март хэрж ирэд, дү күүкэн дуудад:

– Багш ирв, энд бээнэ. Тер чамаг дууджана, – гиж шимлдж келв.

²⁹ Мирьям үгинь сонсад, босад Исус тал адһж харад йовв.

³⁰ Исус тер хотн дотр орад уга бээсмн. Тер Марган тоссн ормд зогсжала. ³¹ Мирьямин герт ирсн евреймүд терүнд сана зовж төвкнүлжэлэ. Мирьямиг босад йовхлань, терүг үкэр тал уульхар йовжана гиж санад, тедн ардаснь дахв. ³² Мирьям Исусин бээсн назрт ирэд, Терүг үзэд, көлднь киисэд келв:

– Деед Эзн минь! Таниг энд бээсн болхла, дүм үкшго билэ, – гив.

³³ Исус оркрж уульжах Мирьямиг болн евреймүдиг үзэд, һашудж гейүрв.

³⁴ – Терүнэ цогцинь тадн альд тэвсмт? – гиж Исус сурв.

– Йовхм, Та эврэн үзхит, – гиж тедн келцхэв.

³⁵ Исус уульв.

³⁶ – Энтн үнэр Лазарьт хээртэ бээж, – гиж евреймүд нег-негндөн келцхэв.

³⁷ Тер бийнь зэрмнь:

– Сохр күүнд хара өгсн күн Лазариг өнгрүлшгоһар юнгад юм эс кесмб? – гиж келцхэв.

Исус Лазариг амдрүлжэнэ

³⁸ Исус гейүрэд үкэр тал йовв. Үкэр гисн хадын көндө билэ. Хадын амн чолуһар хаалһата бээж.

³⁹ – Эн чолу түлкэд хооран кетн, – гиж Исус закв.

Үксн күүнэ эгчнь Март:

– Деед Эзн минь, тендэс үмкэ үнр һарчана, Лазарин цогцнь дөрвн өдр үкэрт кевтнэ, – гив.

⁴⁰ Тиигхлэ Исус:

– Би чамд келлүсв, кемр иткхлэчн, Бурхна туурмж чамд үзгдх, – гиж хэрү өгв.

⁴¹ Чолуг түлкэд хооран кеснэ хөөн Исус тенгр хэлэхэд келв:

– Аав минь, Намаг соңсжасн төлөд Би Чамд ханлт өргжэнэв.

⁴² Би меднэв, Чи Намаг оньдин соңснач. Би цуг энүг энд зогссн эмтнэ төлө келжэнэв. Чи Намаг илгэввч гиснд эдниг итктхэ гиж келжэнэв.

⁴³ Эн үгмүд келэд Исус чанһар дуудв:

– Лазарь, һар нааран!

⁴⁴ Үксн күн һарв. Терүнэ һар-көлнь еврей эмтнэ заншалар цанан кенчрэр, чирэнь альчурар оралһата бээсмн.

– Боодһанинь тээлэд, йовултн, – гиж Исус келв.

Деед хург Исусиг алхар шиидснь

⁴⁵ Мирьям тал ирсн евреймүдин кесгнь Исусин кесн өвэрц үзэд Терүнд иткв. ⁴⁶ Зуг зэрмнь паршмуд тал йовад, учрсн йовдлын тускар цээлһж келж өгв. ⁴⁷ Ах гелнгүд болн паршмуд Деед хург кев:

– Эн күн дала өвэрц йовдлмуд кенэ. Ода яахмб? – гиж тедн сурцхав.

⁴⁸ – Кемр бидн Терүнд зөв өгэд бээхлэ, Тер кех юман цааранднь кех, тер учрар цуһар Терүнд иткх. Тиигхлэнь Римин улс ирэд мана сүмиг болн келн эмтиг уга кеһэд тарах, – гиж тедн келцхэв.

⁴⁹ Кээп гидг күн тер жилд ах гелн болж йовсмн тер:

– Тадн юм меджэхшит. ⁵⁰ Нег келн-эмтн үкхин ормд нег күн цуг келн эмтнэ төлө үкснь деер болхиг тадн меджэхшийт? – гив.

⁵¹Тер эврэ уханасн эн үгмүд келсн уга, тер цагт ах гелн болсн төлөд тер Исус еврей эмтнэ төлө үкх гисн аэлдхлиг келж өгв. ⁵²Болв һанцхн еврей эмтнэ төлө биш, цуг олн зүсн нутгт бээсн Бурхна үрдүдин төлө, тедниг цуглуулж негдүлхин төлө Исус эмнэсн ханцулгдх.

⁵³Тер өдрөс авн тедн Исусиг алх арһ хээдг болв. ⁵⁴Тер учрар Исус еврей эмтнэ заагт ил йовдган уурв. Тер эжго көдөн өөр бээсн Эпрам гидг хотнур йовж одв. Тенд Исус эврәннь сур-хульчнртаһан бээв.

⁵⁵Йудья эмтнэ Песах гидг нэр өөрдж йовла, эрвслһннэ йос күцэхин төлө, кесг эмтн еврей нутгин һазр болһнас Ерусалим балһснур ирцхэв. ⁵⁶Тедн Исусиг хээлдэд, сүмд ирэд нег-негнэсн:

— Эн байр-нээрт Тертн иршго болвза? — гиж сурцхав.

⁵⁷— Кедр Исусиг альд бээхинь күн медхлэ, Терүг бэрж авхар дарунь теднд келж өгх зөвтө, — гисн заквр ах гелнүд болн паршмуд һарһв.

Мирьям Исусин көлднь каңкисн үнртэ тос асхснь

12 Песах гидг нэр күртл зурһан өдр үлдж. Исус Бетәнья гидг Лазарь бээсн хотнур ирв. Тер хотнд урднь Исус Лазариг әмдрүлсмн. ²Энд Исусин төлө байрин хот белдв. Март хотынь зөөһөд ширэ деер тэвв. Лазарь талдан гиичнрлэ болн Исусла хамдан ширэ эргж сууж. ³Мирьям савд [литрин өрөл дүнгө] кесн нард гидг үнтэ каңкисн үнртэ тосиг авад, Исусин көл деернь асхад, үсэрн арчв. Гер каңкисн үнрэр дүүрв. ⁴Исусин нег сур-хульч Йуда Искериот (хөөннь тер Исусас урвсмн):

⁵— Эн тосиг һурвн зун цаһан мөнгнд* хулдад, мөнгинь һу-ульһнч әмтнд өгх йоста бээсн юмн, — гиж келв.

⁶Тер энүг һуульһнч әмтнд санань зовад, теднэ арһинь хээхин төлө келсн биш тер хулхач болад тиигж келв. Йуда мөнг хадһлдг хээрцгтэ бээж. Тегэд тер мөнгөн бээж-бээжәһэд эврән әдлдг бээсмн.

⁷— Эн күүкд күүг бичө гемшәтн. Эн тосиг Намаг оршахар эн хоршаж хадһлтха! ⁸Тадна өөр угатя яду әмтн оньдин бээх. Би болхла удл уга таднас салхв, — гиж Исус келв.

* Нег цаһан мөнгн нег өдрин жалв бээж.

Лазарин тускар болсн нууц күүндлнн

⁹Тер саамд кесг евреймүд Исусиг тенд бээсинь медчкэд ирц-хэв. Тедн ханцхн Исусиг хэлэхэр биш дэкэд Лазариг үзхэр ирж. Юнгад гихлэ, тедн Лазариг Исус амдрүлж гисн зэнг сонсж. ¹⁰⁻¹¹Евреймүдин ик зунь Лазарас көлтэ ах гелнгүдиг үлдөхэд, Исус тал ирэд, Терүнэ итклд орсн төлөд ах гелнгүд Лазариг бас алхар седв.

Ик байртаһар Ерусалим балһснур орж ирлнн

¹²Манһдуртнь Песах гидг байрта нөөрт ирсн эмтн Исусиг Ерусалим тал ирж йовхинь соңсв. ¹³Тедн шавар зандн* модна бүчрмүд авад, Исусиг тосж харв.

– Бурхн тууртха! Деед Эзнэ нерн деерэс ирснь эдстэ болтха! Израилин Хан эдстэ болтха! – гиж оln эмтн хээкрцхэв.

¹⁴Исус баахн элжгниг олж авад унад йовж. ¹⁵«Сиона күүкн бичэ э! Хэлэ! Баахн элжгниг унж авсн чини Хан йовж йовна» гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бөөнэ. ¹⁶Түрүлэд Исусин сурһульчнр яһад тиигжэхинь медсн уга. Зуг Терүг өврмжтэ кевэр амдрснэ хөөн тедн Исусин тускар Бичгт тиигж бичгдсинь тодлв. Яһад иигж кесинь бас тедн тодлв. ¹⁷Исус Лазариг үкэрэснь дуудж авад, цогцинь яһж амдрүлсинь үзсн эмтн зогсл уга күн болһнд келдг бээсмн. ¹⁸Ода тедн тиим өвөрц йовдл кесн күн аашсиг медэд, харч Исусиг тосв.

¹⁹– Бидн ю эс кеввчн тус болжахш. Цуг нарт делкэ Терүг дахж йовна! – гиж паршмуд уурлад хоорндан келцхэв.

Исус эврәннь үклин тускар келснь

²⁰Тер байрт ирсн эмтн заагт нег цөөкн грек келн эмтн Бурхнд сөгдхэр ирж. ²¹Тедн Һалилья һазрин Бетсэд хотна Пилип гидг Исусин сурһульч тал өөрдэд:

– Тана зерг, бидн Исусиг үзх саната билэвидн, – гиж сур-цхана.

²²Пилип Андрей тал йовад энүнэ тускар келв, тедн хоюрн тер эмтнэ тускар Исуст келв. ²³Исус иигж келв:

* *Шавар зандн модн.* Орсад болхла, пальма.

– Күмни Көвүнэ, Мини туурхин цаг ирв. ²⁴Би үнэр келжэ-нэв: Буудян экн һазрт унад эс үкхлэ, негхн болж үлднэ. Кемр буудян экн үкхлэ, оln буудя өгч урһна. ²⁵Тер учрар эмэн эрвлснь эмэн геех. Эн орчлнд эмэн эрвлдгонь мөнк жирһл эдлх. ²⁶Нанд церглжэх күн Намаг дахж йовтха! Мини бээсн һазрт зарцм бээнэ. Нанд церглжэх күүнд Эцкм ачинь хэрүлх. ²⁷Мини седклм икэр зовж бээнэ. Ю келхв ода? Аав минь, Намаг эн цагас гетлүлит! Зуг Би эн цагин төлө ирсн бээнэв! ²⁸Аав минь, нерэн туурултн!

– Би туурлав, болв дэkn туурхв! – гисн дун генткн тенгрэс сонсгдв.

²⁹Тенд зогссн оln эмтнэс зэрмнь тер дууг сонсад, эн оһтрһун дун һарв гиж келцхэв. Зэрмнь Бурхна элч Терүнлэ күүндв гив.

³⁰– Эн дун Мини төлө биш тадна төлө, – гиж Исус келв.

³¹Ода эн орчлнгин зарһ келһнэ цаг ирв, эн орчлнгин Нойн цааран көөгдх. ³²Һазрас деегшэн өрггдх цагт цуг эмтнэ оньг Нанд тусх. ³³Эн үгмүдэр Исус ямаран үклэр үкхин тускар цэ-өлһж келв. ³⁴Олна заагт бээсн улс:

– Бидн Бурхна Бичгт Христос мөнкинд амд бээх гиж умшлавидн. Ода юнгад Та Күмни Көвүн деегшэн өрггдх гиж келжэхмт? Күмни Көвүн гиснь кемб? – гиж келцхэв.

³⁵– Таднла бээсн герлд бачм цаг үлдв. Харһһу эс болтл, өд-рин герлтэд йовтн. Харһһуд йовсн күн альдаран йовсан медхш. ³⁶Герл герлтжэх кемд герлд итктн. Герлин көвүд болхит! – гиж Исус теднд келэд, һарад цааран йовж одв.

Евреймүд иткжэххи

³⁷Исусиг кесг өвэрц йовдлмуд үзүлвчн эмтн Терүнд итксн уга. ³⁸Цуг эн Эшья гидг аэлдэчин келснь бүтдгэр учрв: «Деед Эзн! Кен мана келснд итксмб, кенэ нүднд Деед Эзнэ күч секгдсмб?» ³⁹Тедн иткж чаддго бээж, энүнэ учринь Эшья гидг аэлдэч: ⁴⁰«Нүдэрн бичэ үзтхэ гиһэд, ухаһарн бичэ медтхэ гиһэд, Бурхн теднэ нүдинь сохлж, ухаһинь хаав. Тегэд тедн бийән эдгэхэр Нан тал эргж хэлэшго гиж Деед Эзн келв», – гиж келв. ⁴¹Эшья Деед Эзнэ туурмж үзсн учрар Терүнэ тускар иигж келсн.

⁴²Тер цагт толһачнр дундас кесгнь Исуст иткв. Зуг паршмуд тедниг хурлас салһх гиһэд, эврәннь итклин тускар ил келдго бээсмн. ⁴³Эмтнэ магтлһн Бурхна магталас теднд деер бээж.

Исусин үг – зарһч

⁴⁴ – Нанд иткдг күн Нанд биш Бийим илгэсн Бурхнд иткнэ. ⁴⁵ Намаг үздг күн Бийим илгэсн Бурхиг үзнэ. ⁴⁶ Би – Йосн герлв. Нанд итксн күүг харһуд үлдэшгоһар Би эн орчлнд ирв. ⁴⁷⁻⁵⁰ Мини үгм сонсад эс күцэдг күүнд Би зарһч бишв. Би эн орчлнгиг гемшэхэр ирсн угав. Эн орчлнгиг харсж аврхар ирв. Намаг холж Мини келсим эс күцэсн күүнд зарһчнь бээнэ. Үгм сүл өдрт терүнэ зарһч болх. Би эврәннь нернэс келсн угав. Бийим илгэсн Эцкм иигж келх заавр өгв. Терүнэ заавр – мөнк жирһл гисинь Би үнэртэн меднэв. Мини Эцкимм зааж өгсн үг Би таднд келжэнэв.

Исус сурһульчриннь көл уһажана

13 Песахин байрин өмнк өдр билэ. Эн һазриг үлдэхэд, Эц-күрн хэрү йовх цаг ирсинь Исус медэд бөөлэ. Исус эн һазрт бээх сурһульчиртан дегд энкр билэ, үктлэн чигн энкр билэ. ² Сурһульчнр Исусла хамдан асхни хот эдлв. Тер цагт эрлг Шимона Искериотин көвүнд Йудад Багшас урвах уха-сана орулв. ³⁻⁵ Бурхн Эцк Исусин һарт бээсн күчэн өгсинь болн Тер Бурхнас ирэд ода Бурхн тал хэрж йовхинь Исус медв. Исус босад, деерк хувцан тээлж, альчурарн бийэн бүслв. Цааранднь Тер савд ус кеһэд, сурһульчнрин көл уһаһад, бүслсн альчурарн арчв. ⁶ Шимон Пётр тал Исус өөрдхлэнь тернь:

– Деед Эзн минь! Та мини көл уһахар седжэнт? – гив.

⁷ – Ода Намаг ю кежэхинь чи меджэхшич, зуг хөөннь медхич, – гиж Исус хэрү өгв.

⁸ – Та мини көл төрүц уһашгот! – гиж Пётр келв.

– Кедр Би Чини көличнь эс уһахла, чи Нанла хамдан негдшгоч, – гиж Исус хэрүднь келв.

⁹ – Тиигхлэ, Деед Эзн минь, һанцхн көл биш, һарм, толһаһм бас уһатн, – гиж Пётр келв.

¹⁰ – Цевр күүнэ һанцхн көлинь уһах кергтэ, юнгад гихлэ, терүнэ цогцнь цевр. Тадн цевр бээнэт, зуг цуһар биш, – гиж Исус хэрүднь келв.

¹¹ Терүнэс урвх күүг Исус медлэ, тегэд чигн цуһар цевр бишит гив. ¹² Сурһульчнрин көлинь уһаһад, Исус деерк хувцан өмсэд, Эврәннь ормдан ирэд суув. – Тадндан гиж Би ю кесинь

медгдженү? ¹³Тадн Намаг Багш, Деед Эзн гинэт. Чик, тертн мөн. Би, Деед Эзн, Багшв. ¹⁴Зуг көлитн унаж өглэв. Ода тадн тиигж, нег-негндн көл унах зөвтөгт. ¹⁵Тадниг үлгүр автха гинэд, тиигж кетхэ гинэд, унаж өглэв. ¹⁶Үнэр келжэнэв. Зарц Эзнэс, элч Илгэснэс деер биш. ¹⁷Энүг медэд, цугинь күцэжэх күн буйн-кишгтэ! ¹⁸⁻¹⁹Цугтаннь тускар келжэхшв. Кениг йиллж авсан меднэв. Зуг «Мини өдмг иджэснь өмнэсм харан өргв» гисн Бурхна Бичгин үгмүд бүттхэ! Энүг учрхин өмн Би ээлдж келжэнэв. Энүг учрсн хөөн БИ БЭЭНЭВ гисндм Тадн дарунь иткхит. ²⁰Үнэр келжэнэв. Мини илгэсн кү седклдэн орулдгнь Намаг орулжахнь мөн. Бийим орулдгнь – Бийим Илгэсиг орулх, – гиж Исус келв.

Исусиг бэрж өгх күн

²¹Энүг келэд, цааранднь Исус икэр үүмэд:

– Тадн дундас негнь Намаг бэрж өгх гиж үнэр келжэнэв, – гив.

²²Сурхульчнр нег-негнүрн хэлэлдэд, кенэ тускар келжэхинь санад өврэд бээцхэв. ²³Исусин хамгин дурта нег сурхульч Терүнэ өөр суув. ²⁴Шимон Пётр – кенэ тускар келжэхинь сур – гиж терүнд докъялж келв. ²⁵Тер сурхульч толһаһан Исусур өөрдүлөд:

– Деед Эзн минь! Терчн кемб? – гиж сурв.

²⁶– Мини шүүслж өгсн өдмгиг авсн күн тер болх, – гив.

Исус өдмг шүүслэд, Шимона Искериотин көвүнд Йудад өгв.

²⁷Йуда өдмг авсн цагт терүн дотр эрлг орж одв.

– Кех юман шулуһар ке, – гиж Исус терүнд келв.

²⁸Юңгад Исус терүнд тиигж келжэхинь нег чигн күн медсн уга. ²⁹Йуда мөнгнэ хоршалһна хээрцгтэ болсн учрас зөрмнь Исусиг терүг байрин өдрт юм хулдж автха, эс гиж мөнгнэ нег хүвинь угатя эмтнд өгтхэ гиж зөрмнь санцхав. ³⁰Өдмгинь авад, Йуда дарунь гертэс харв. Харһу сө бээж.

Шин заавр

³¹⁻³⁵Йуда һарад йовж одхла Исус:

– Ода Күмни Көвүн туурв. Терүгэр дамжад Бурхн туурв. Кемр Бурхн Күмни Көвүһэр дамжад туурсн болхла, Терүг Бурхн Эврэн туурулх, тер дарунь туурулх. Мини хээртэ үрдүд! Таднла бээх цагм чилжэнэ. Намаг санад хээхит. Толһачнрт келсн үгэн таднд ода келжэнэв: Мини йовх һазрур тадн ирж чадшгот. Шин заавр

өгчөнэв: Нег-негндэн дурта болтн. Би таднд дурта болсн кевэр нег-негндэн дурта болтн. Кемр тадн тиигж бөөхлэ, Мини сур-нульч гиж тадниг эмтн медх, – гиж келв.

Исус Пётрин гөрдлһнэ тускар келжэнэ

36 – Деед Эзн Мини, Та альдаран йовжант? – гиж Шимон Пётр Исусас сурв.

– Мини йовсн назрур ода чи йовж чадшгоч, зуг хөөннь Намаг дахад йовхич, – гиж Исус хэрүднь келв.

37 – Деед Эзн минь! Юңгад би Таниг ода дахж эс йовж чад-жахмб? Би Тана төлэ эмэн өгхд белнв, – гиж Пётр келв.

38 – Чи Мини төлэ эмэн өгх белнч? Үнэр чамд келжөнөв, эр така эс хээкртл, чи хурв дөкж Нанас гөрдхч, – гиж Исус тиигх-лэ келв.

Бурхи Эцкүр йовх хаалһин тускар

14¹⁻⁴ – Тадна седкл бичэ үүмтхэ! Бурхнд итктн, Нанд бас итктн! Эцкимм герт хорас дала. Тадндан бээр белдхэр ода Би йовжанав. Тиим эс бээсн болхла, тиигж келшго билэв. Одад хорас белдснэ хөөн бээсн ормдан тадниг бөөлххэр Би хэрү нааран ирж тадниг авнав. Альдаран йовх хаалһинь меднэт!

⁵ – Деед Эзн! Бидн Таниг альдаран йовхитн меджэхшвидн. Йовх хаалһитн ода яһж бидн медхвидн, – гиж Томас Исус келв.

⁶⁻⁷ Би – хаалһв, Би – үнн болн жирһлв, ханцхн Нанар дамжж Эцкүрм күрч чадхит. Кемр тадн Намаг медсн болхла, Мини Эц-киг бас медх билэт. Эн өдрэс авн тадн Терүг медэд үзхит, – гиж Исус келв.

⁸ – Эцкэн маднд үзүлтн, дөкж юмн керго, – гиж Пилип келв.

⁹ – Эцкэн үзүл гихэд юңгад келжэхмч? Тиим дала цагт Би таднла бөөнөв, тер бийнь чи Намаг меджэхшийч. Намаг үзснь Эцким үзнэ. ¹⁰ Намаг Эцклэ негдж бөөдгинь Эцкиг Нанла негдж бөөдгинь, чи иткжэхшийч? Таднд келсн үгэн Эврәннь нернэс келжэхшв. Нанла негдж бөөдг Эцк үүлөн күцөжөнэ. ¹¹ Намаг Эцклэ негдж бөөдгинь, Эцкиг Нанла негдж бөөдгинь итктн! Тиим биш болхла Мини кесн үүлин төлэ итктн. ¹² Үнэр келжөнөв Намаг Эцк талан йовжах учрас Нанд иткснь Мини

кесн үүл күцэхэд, энүнэс икэр күцэх. ¹³Мини нерн деерэс юм сурхлань цугинь күцэхв. Көвүһэрн дамжж Эцк туурх. ¹⁴Кемр Мини нерн деерэс тадн сурхлатн, Би сурсиг күцэхв.

Исус Эрүн Сәкүснә тускар келжәнә

¹⁵ – Кемр тадн Нанд дурта болхла, Мини зааврмудыг күцэхит. ¹⁶ Би Эцкэсн сурнав. Тер таднд талдан Туслгчиг илгэх. Тер мөнкиндән таднла үлдх. ¹⁷ Тер Туслгч – Бурхна туск үн медүлдг Сәкүсн. Терүг үнн седклөрн орулж авх арн орчлнд уга. Тер юнгад гихлө, тедн терүг үзжэхш. Тедн Терүг меджэхш, һанцхн тадн Терүг меднэт. Ода Тер таднта бөөнә. Цааранднь чигн тадна дотр бөөх. ¹⁸ Тадниг өнчөр үлдөлго, Би хэрү ирхв. ¹⁹ Удл уга орчлң Намаг үзшго. Зуг тадн Намаг үзхит. Би эмд бөөхв, тер учрар тадн бас эмд бөөхит. ²⁰ Тер өдрт тадн Намаг Эцктә негдж бөөдгинь, тадниг Нанта негдж бөөдгинь, Намаг таднла негдж бөөдгинь медхит. ²¹ Мини зааврмудыг хадһлдг, күцөдг күн Нанд дурта болна. Нанд дурта болдг күүнд Мини Эцкм дурлна. Би бас терүнд дурлхв. Бийән медүлхв, – гиж Исус хэрүднь келв.

²² – Деед Эзн, юнгад Та орчлнд биш һанцхн маднд бийән медүлхәр бөнт? – гиж Йуда (Искериот биш) келв.

²³ – Нанд дурта болдгнь Мини заасар бөөх. Эцкм терүнд дурта болх. Терүн тал ирэд, бидн хамдан бөөхвидн. ²⁴ Нанд дурго болдгнь Мини үгәр бөөшго. Тадна сончасн үгмүд Мини үгмүд биш, Намаг илгэсн Эцкинм үгмүд. ²⁵⁻²⁶ Энүг Би таднла бөөсн цагт келжәнәв. Туслгчиг, Эрүн Сәкүсиг, Мини нерн деерэс Эцкм илгэх. Тер таднд цугинь зааж өгх. Мини келсн үгиг тадна сананд орулх. ²⁷ Би таднд эв өгчәнәв. Эврәннь эвән таднд өгчәнәв. Эн орчлңгин кевәр эв өгчэхшв. Бичә үүмтн, бичә өөтн! ²⁸ Би таднас салат йовжанав. Зуг Би хэрү ирхв гисн үгмүдм тадн урднь сонслат. Кемр тадн нанд йосндан дурта бәэсн болхла, тадн Намаг Эцкүрн йовжана гихэд икәр байрлх биләт. Тер юнгад гихлө, Эцкм Нанас үлү алдр. ²⁹⁻³⁰ Би энүг урдаснь келжәнәв. Цугтан эн күцхлө, тадн Нанд иткхит. Дәкж Би таднд юм келж чадшгов. Эн орчлңгин нойн аашна. Намаг нойлх йосн терүнд уга. ³¹ Зуг Би Эцкдән дуртав, Бурхна заасар үүлән күцөжәнәв. Энүг орчлң медх зөвтә! Бостн, ода йовий! – гиж Исус келв.

Исус уста үзмин иш мөн

15 ¹⁻³Цааранднь Исус иигж келв: – Би – уста үзмин ишв. Уста үзм урһадгнь – Эцкм. Мини деер бээсн темс өгдго бүчриг Тер чавчад хайчкна. Зуг темс өгдг бүчриг урһцта болтха гиһэд цеврлнэ. Тадн болхла ода Мини үгэр цеврлгдвт. ⁴Нанла хамдан негдж бээтн. Би таднла бас негдж бээхв. Бүчр ишин энг болсн учрас темс өгч чадна. Зуг бүчр эврэн бийнь темс өгч чадшго. Тиим кевэр тадн Нанла негдж эс бээхлэ, темс өгч чадшгот. ⁵Би ишв, тадн бүчрмүд. Нанла негдж бээдг күн болн Би терүнлэ негдж бээхлэ, тер олзта темс өгнэ. Тадн Намаг угаһар юм күцэж чадшгот. ⁶Нанла негдж эс бээдг күн уста үзм урһжасн ишэс салһад хайгдсн бүчр мет хумхарж хагсж одна. Тедниг цуглуулж һалд хайж шатана. ⁷Кемр тадн Нанла негдж бөөһөд үгм күцэхлэ, сурх юман сурхлатн – цугнь таднд өггдх! ⁸Кемр тадн дала темс өгхлэ, Мини сурһульчнр болсан үзүлхит. Энүгэр дамжад Эцкм туурх. ⁹Эцк Нанд хээртэ бээсн кевэр Би таднд хээртэв. Мини хээрнд багтад бээтн! ¹⁰Тадн зааврмүдм күцэхлэ, Мини хээрнд багтхит. Тиигж Би Эцкин зааврмүдыг күцөһөд, Эцкиннь хээрнд багтжанав. ¹¹Эврәннь байрасн таднла хувалцхар, тадниг ик байрта бөөтхэ гиһэд энүг таднд келләв. ¹²Мини заавр эн: Би таднд дурлсн кевэр нег-негндэн дурлтн. ¹³Үүрмүдин төлө эмэн өгх дурнас деер дурн уга. ¹⁴Мини заасн үгмүд күцэж бөөхлэтн, тадн Мини үүрмүд. ¹⁵Дэж тадниг зарцнр гиж келжэхшв. Зарц болхла Эзнэ кесиг медхш. Би тадниг Мини үүрмүд гиж нерэджэнэв. Юнгад гихлэ, Эцкэс медж авсан таднд медүлж өглэв. ¹⁶Тадн Намаг шүүж авсн угат. Би тадниг онц шүүж авлав. Орчлнд одад төрүц үрдго темс өгтхэ гиж Би таднд даалһлав. Тиигхлэ Эцкм таднд Мини нерн деерэс сурситн өгх. ¹⁷Мини заавр эн: Нег-негндэн дурта болтн!

Орчлңин дурго болһн

¹⁸Кемр орчлң таднд дурго болхла, тодлж автн: түрүлэд орчлң Нанд дурго болв. ¹⁹Тадн орчлңин эмтн бээсн болхла, орчлң тадниг эврэ гиж дурта болх билэ. Зуг тадн орчлңин эмтн бишит, Би тадниг онц шүүж авад, орчлңгас салһв. Тегэд чигн орчлң таднд дурго. ²⁰Зарц эзнэс деер биш гисм тадн тодлвт?

Кемр Намаг көөсн болхла, тадниг бас көөх. Кемр Мини үгмүд күцөсн болхла, тадна үг бас күцөх. ²¹Зуг тадниг Нанд итксн төлөд тедн тиигж көөх. Юнгад гихлэ, Намаг Илгэсиг тедн медхш. ²²Кемр Би орчлнд эс ирсн болхла, теднд эс келсн болхла, тедн килнцдөн буру уга болх билэ. Зуг ода тедн бурута, яһад гихлэ, тедн Мини үгм кергтэн авсн уга. ²³Нанд дурго болсинь Мини Эцкдм дурго болна. ²⁴Кемр Би талдан күн күцөж чаддго кергиг эс күцөсн болхла, тедн буру уга болх билэ. Зуг ода тедн Мини керг-үүл үзв чигн одачн Нанд болн Эцкдм дурго. ²⁵Зуг теднэ Бичгт бөөсн «Учр угаһар Нанд дурго болж» гисн үгмүд бүтдгөр тиигх зөвтэ. ²⁶Зуг тадн тал Эцкэс һарчах Бурхна туск үнн медүлжэх Сәкүсн, Туслгч, ирхлэ, Би Терүг Эцкэсн тадн тал илгэхв. Тер Мини герч болх. ²⁷Тадн бийстн бас Мини герчнр. Тер юнгад гихлэ, эклцэс авн тадн Нанла хамдан бөөлөт.

16 Тадниг итклән бичө хайтха гихэд Би энүг келв. ²Тадниг хурлас салһх. Цагнь ирхлэ, тадниг алжасн өмтн Бурхнд церглжэсэн санх. ³Эцкм болн Намаг меддго төлөд тедн тиигж кех. ^{4[a]}Зуг Би энүг таднд урдаснь саглж келв. Тер цагнь ирхлэ, тодлтн: Би Энүнэ тускар таднд келлэв.

Әрүн Сәкүснә үүлин тускар

^{4[b]}Таднла хамдан бөөсн учрас түрүлөд Би энүнэ тускар таднд келсн угав. ⁵Намаг илгэсн тал ода Би йовжанав. Зуг тадн альдаран йовжанат гиж Нанас суржахшит. ⁶Мини келснэс көлтө седклтн зөвүрэр дүүрв. ⁷Зуг Би үнәр келжәнөв: тадна арһ хәәхәр би йовжанав. Намаг эс йовхла, тадн тал Туслгч иршго. Би йовад Терүг таднур илгэхв. ⁸Тер ирэд өмтнэ килнцин тускар, Бурхта чик бөөхин тускар, Бурхна зарһин тускар ил цөөлһж секх. ⁹Әрүн Сәкүснә секх килнцнь эн: өмтн Нанд иткхш. ¹⁰Бурхта чик бөөх гиснь эн: Би Эцк талан йовжанав, тадн Намаг дөкж үзшгот. ¹¹Зарһ гиснь иим: эн орчлңгин нойн зарһла харһв. ¹²Би кесг юм таднд келж чадх билэв. Зуг ода тадн Мини Үг дааж чадшгот. ¹³Бурхна туск үниг медүлдг Сәкүсн таднур ирхлэ, таднд цуг үниг медүлх. Юнгад гихлэ, Терүнэ келснь Бийэснь һарчах үгмүд биш. Соңссан Тер таднд келх, иргчин тускар бас келх. ¹⁴Тер Намаг туурулх. Юнгад гихлэ, Терүнэ келсн юмн Нанас авад, таднд медүлөд келсн юмн болх. ¹⁵Эцкдм бөөсн

юмн — Мини. Тер төлөд чигн Би келжэнэв, Тер Нанас авад, таднд медүлх. ¹⁶ Удл уга тадн Намаг үзшгот. Зуг невчкн цаг давхла, дэkn үзхит.

Зөвүр болн байр

¹⁷⁻¹⁹ Сурһульчнрас зэрмнь нег-негндэн:

— Удл уга тадн Намаг үзшгот, зуг невчкн цаг давхла тадн дөкэд Намаг үзхит гисн үгмүд юн үгмүд болжахмб? Би Эцкүрн йовжанав гисн юмб? Невчкн цаг гисн үгмүдэр ю келхэр седсмб? Энүнө келсн үгмүд маднд медгдж өгчөхш, — гиж келцхэв.

Исус тедниг ю сурхар седжэхинь медөд:

— Тадн нег-негнэсн, удл уга тадн Намаг үзшгот, зуг невчкн цаг давхла, дэkn үзхит гисн үгмүдиг суржант эсий? — ²⁰ Үнөр келжэнэв. Тадн оркрж уульхит. Орчлң болхла байрлх. Тадн зөвүртэ бөөхит. Зуг тадна зөвүрин хөөн ик байр ирх. ²¹ Күүкд улс гиигрх цагтан басл зовна. Яһад гихлэ, гиигрх цаг ирв. Үрэн һарһсна хөөн эн орчлнд шин күн төрв гиж тер байрлад зовсан мартчкна. ²² Тадн бас ода зөвүртэ бээнэт. Зуг дөкэд тадниг үзхлэм, тадна зүркн байрар дүүрх. Тер байр таднас күн булаж авшго. ²³ Тер өдр тадн Нанд сурвр өшгот. Үнөр келжэнэв, Мини нерн деерэс Эцкэс ю сурвчн, Эцк таднд сурситн өгх. ²⁴ Тадн одачн Мини нерн деерэс юм сурад угат. Сурх юман суртн, сурсан авад байрар дүүрхит!

Би эн орчлңиг дишлүв

²⁵ Би энүг таднд үлгүрлж келлэв. Зуг цагнь ирхлэ, Би Эцкиннь тускар үлгүр угаһар ил келхв. ²⁶ Тер өдрт тадн Мини нерн деерэс Эцкэсм юм сурхит. Тадна төлэ гиж Эцкэсн эрж сурнав гиж таднд келжэхшв. ²⁷ Тадниг Нанд дурлсн төлөд, Намаг Эцкэс ирв гиж итксн төлөд, Эцкм Бийнь таднд дурга. ²⁸ Би эн орчлнд Эцкэсн ирв. Ода дөкэд эн орчлңиг үлдөһэд, Эцк талан йовжанав, — гиж Исус келв.

²⁹ — Ода Та үлгүр угаһар ил келжэнэт. ³⁰ Эмтиг сурврмуд өгтл Та теднэ сурврмудиг урдаснь меднэт. Ода бидн энүг шинкэн медвидн. Тер учрар Таниг Бурхнас ирсинь бидн иткжэнэвидн, — гиж сурһульчнр келцхэв.

³¹ — Ода тадн Нанд иткжэнт? ³² Соңстн, цагнь өөрдж йовна. Цагнь лавта ирв. Намаг һанцараһим үлдөһэд, тадн тарад гер

болһндан йовж одхт. Зуг Би һанцхн бишв, яһад гихлэ, Нанта Эцк бээнэ. ³³Нанла негн болж эв олтха гиж үүг Би таднд келлэв. Эн орчлнд тадниг зовлң күлэжэнэ, зуг бийән чанһар бэртн. Би эн орчлңиг диилв! – гиж Исус хэрүднь келв.

Исусин зальврлһн

17 Үгән төгсәһэд, Исус толһаһан өргэд, тенгр хэләһэд: – Аав минь! Цаг ирв. Көвүн Таниг туурулхин төлэ Көвүг туурул. ²Та цуг күмн әмтиг залх йос Терүнд өгвт. Тер учрар Көвүнтн Тана даалһсн әмтнд мөңк жирһл өгх. Тер зөвиг Та Эврән Терүнд өгвт. ³Мөңк жирһл гиснь: Таниг ор һанцхн Бурхиг болн Тана илгәсн Исус Христосиг медж авлһн. ⁴Би Таниг эн һазрт туурулв. Тана даалһсн кәдлмшиг күцәвүв. ⁵⁻⁶Ода Аав минь! Орчлң үүдәд тана һарар бүтөгдснә өмн Би Танла хамдан алдр нернд орсн биләв. Дәкн намаг тер бәәдлд орулыт. Нарт делкәһәс авад, Нанд өгсн Тана даалһсн алдр неритн әмтнд секв. Эн әмтн Тана. Та әдниг Нанд өгвт. Әдн Тана үгиг зүркндән хадһлв. ⁷Нанд өггдсн цугинь Танас һарчахинь әдн ода меднә. ⁸Тана келсн үгмүдиг Би цугинь әднд келв. Тедн үгитн седжләрн орулв. Намаг Танас ирснд, Та Намаг илгәв гиснд тедн йосндан иткв. ⁹Би әднә төлэ суржанав. Би орчлңгин төлэ биш, Тана өгсн әмтнә төлэ суржанав. Тер юнгад гихлэ, әдн Тана. ¹⁰Нанд бәәсн юмн Тана. Танд бәәсн юмн Мини. Теднәр дамжад Би туурв. ¹¹⁻¹²Би эн орчлңгас һарад Танур йовжанав. Зуг әдн әмтнә дунд үлджәнә. Эрүн Аав, әдн мадһла әдл ни-негн болтха гиһәд, Эврәннь нернә күчәр Та әдниг харстн. Та эн нериг Нанд өгләт. Әднлә бәәсн цагт Тана нернә күчәр Би әдниг харсж йовлав. Та эн нериг Нанд өгләт. Әднәс негнь чигн геедрсн уга. Зуг негнь геедрх зөвтәнә геедрв. Тер юнгад гихлэ, Бичгин үг бүтх зөвтә билә. ¹³Ода Би Тан тал йовжанав. Зуг һазр деер бәәсн цагт Мини ик байрар әдн дүүртхә гиж цугинь Би келжәнәв. ¹⁴Би әднд Тана үг келләв. Тер учрар орчлң әднд дурго болжана. Юнгад гихлэ, әдн Нанла әдл эн орчлңгин биш. ¹⁵Би әдниг эн орчлңгас автн гиж суржахшв. Та әдниг хар сәкүснәс харстн гиж суржанав. ¹⁶Әдн Нанла әдл эн орчлңгин биш. ¹⁷Үнәр әдниг әрүтктн. Тана Үг йосн үнн. ¹⁸Та Намаг орчлнд илгәсн метәр Би әдниг орчлнд илгәжәнәв. ¹⁹Әдниг Танд нерәдхәр экләд Бийән Танд нерәджәнәв. Әдниг үнәр Тана болтха гиһәд тиигжәнәв. ²⁰Би

ханцхн эднэ төлө суржахшв. Би эднэ үгэр Нанд итхх эмгнэ тускар бас сурж бээнэв. ²¹Тедн ни-негн бээтхэ гиж Би зальвржанав. Аав, Та Нанла негдж, Би Танла негдж бээдгэр тедн Мандла негдж бээтхэ. Тедн негдж бээтхэ! Тегэд Та Намаг илгэсиг орчлн итхх. ²²Тана өгсн туурмжиг Би эднд өглөв. Эдн Маднла эдл ни-негн болтха гihэд тииглэв. ²³Тедниг негдүлхэр Би теднлө негдж бээнэв, Та Нанла негдж бээнэт. Эн учрас Та Намаг илгэвт гиж Нанд дурта болсн кевөр теднд дуран өгнэт гиж орчлн медх. ²⁴Аав! Тана өгсн эмтн Нанла хамдан бээтхэ. Мини бээсн назрт тедн бас бээтхэ, гиж Танас суржанав. Тедн Мини туурмжиг үзтхэ. Тер туурмжиг Та орчлн үүдэд уга бээтл Нанд ик хээртэ болад өглөг. ²⁵Үнн чик Аав! Орчлн Таниг медсн уга. Би Таниг меднэв. Болв Та Намаг илгэсиг эдн меднэ. ²⁶Тиигж Нанд өгсн Тана дурн эдниг дүүргтхэ гihэд болн Намаг теднлө негдж бээтхэ гihэд, Би эднд Тана тускар секв. Болв цааранднь секэд бээхв.

Исусиг бэрж өглһн болн бэрлһн

18 Исус зальврсна хөөн сурһульчнртаһан Кедрон гидг салаг дэврэд, садт ирв. ²Йуда гидг урвач тер назриг меддг билэ, Исус сурһульчнртаһан оньдин тиигэрэн ирдг бээсмн. ³Йуда тиигэрэн Римин цергүдиг, гелнгүдин болн паршмудын илгэсн сүмин харулчнриг дахулсн бас ирв. Тедн шам бэрсн, зер-зевтөһөн ирцхэв. ⁴Исус Терүнлө юн учрхинь медэд бээв.

– Кениг хээжэнэт? – гиж Исус өмэрэн һарад теднэс сурв.

⁵– Назаретин Исусиг, – гиж тедн хэрү өгв.

– Тертн Бив, – гиж Исус келв.

Йуда гидг урвач бас теднэ өөр зогсжала. ⁶Исус «Бив» гисн цагт тедн цуһар ардагшан цухрад назр элкдж унцхав.

⁷– Кениг хээжэнэт? – гиж Исус давтад теднэс сурв.

– Назаретин Исусиг, – гиж тедн хэрү өгцхэв.

⁸– Би таднд Тертн – Бив гисн бээнэлм, кемр Би таднд кергтэ болхла, эдниг тэвж йовултн, – гиж Исус келв.

⁹«Тана өгсн эмтнэс негинь чигн Би геесн угав», гисн үгмүд тиигэд бүтв. ¹⁰Симона Пётрт үлд бээж. Тер үлдэн өргэд, ах гелнгин зарцин барун чикинь тээрэд хайчкв. Тер зарцин нернь Малх бээж.

¹¹– Үлдэн дүр! Мини Эцкин белдсн зовлңиг Би эдлх зөвтэв, тиим эсий? – гиж Исус Пётрт келв.

Исус ах гелңгин өмн

¹² Римин цергүд ахлачтаһан болн сүмин харулчнр Исусиг бөрж авв. Тедн Исусиг күләд, Анас тал авч ирв. ¹³ Юнгад гихлэ, Ханас Кээпин хадм эцк бөөж. Тер жилд Кээп ах гелн болсмн.

¹⁴ – Нег күн цуг келн өмтнэ төлө үксн деер болх, – гиж урднэ Кээп евреймүдин толһачнрт келсн билэ.

Пётрин гөрдлһн

¹⁵ Симон Пётр болн дэкэд нег сурһульч Исусин ардас йовсн бөөж. Тер сурһульч ах гелнгин сән таньл бөөсн учрас Исусиг дахад, герин хашад орж чадв. ¹⁶ Пётр болхла үүднэ ца үлдэд зогсв. Ах гелнгин таньдг сурһульч һарад, үүднэ өөр зогсдг зарц күүкд күүнлэ күүндэд, Пётриг герин хашад оруул.

¹⁷ – Та эн күүнэ сурһульчнрин негнь биший? – гиж тер зарц күүкд күн сурв.

– Уга, – гиж Пётр хэрү өгв.

¹⁸ Һаза серүн билэ. Зарцнр болн Римин цергүд һал шатаһад, терүнэ цогин өөр дуладад зогсж. Пётр бас дуладхар тедн дунд зогсв.

Ах гелң Исусиг мөшкнэ

¹⁹ Тер цагт ах гелң Исусиг сурһульчнриннэ тускар болн номин тускар мөшкв.

²⁰ – Би цуг өмтнд илэр келдг билэв, Би хурлмудт эс гиж сүмд номан умшад, өмтиг сурһдг билэв. Тенд кесг евреймүд цуглрдг билэ. Нууц юм Би келдго билэв. ²¹⁻²² Юнгад тадн Намаг мөшкэд бээнэт? Намаг соңссн өмтнэс суртн. Тедн Мини келсн үг меднэ, – гиж Исусиг эн үгмүд келснэ хөөн, Терүнэ өөр зогсжасн сүмин харулчнрин негнь Исусиг халхарнь ташв:

– Чи ах гелңглэ ямаран кевөр күүнджэхмч! – гихэд тернь келв.

²³ – Кемр Би буру үг келсн болхла, буруһинь йилһж кел. Кемр чик келсн болхла, яһад Намаг цоквч?

²⁴ Хана күләтэ Исусиг Кээп гидг ах гелнүр илгэв.

Пётрин хойрдгч гөрдлнн

- ²⁵ Симона Пётр халын өөр дуладж бээхд, терүг дэкэд нег күн:
– Чи Энүнэ сурһульчнрин негнь бишвч? – гиж сурла.
– Бишв, – гиж тер хэрүцв.
²⁶ Тиигхлэ ах гелңгин зарц Пётр чикинь тээрсн зарцин садн:
– Тер садт теднлэ хамдан бээсн чи мөн бишвч? – гив.
²⁷ Пётр саак кевэрн гөрдв, генткн эр така хээкрв.

Исус Пилатын өмн

²⁸ Евреймүд Исусиг римин закрач Пилатын бээшнд авч ирц-хэв. Песахин байрин өрүнэ цаг билэ. Евреймүд бийэн бузр-дашгоһар бээшң дотрнь орсн уга. Орсн болхла, тедн Песахин байрла асхни хот эдлх зөв уга болх билэ. ²⁹ Тегэд чигн Пилат тедн тал харв.

– Юунас көлтэ тадн эн күүг гемшэжэхмбт? – гиж тер сурв.

³⁰ – Эн йос эс эвдсн болхла, бидн Энүг чамур авч иршго билэвидн, – гиж тедн хэрү өгв.

³¹ Пилат:

– Энүг тадн бийстн авад, эврәннь Закаһар зарһинь кетн, – гив.

– Мадн кү үкүлхэр цаажлх зөв угавидн*, – гиж евреймүд хэрү өгв.

³² Тиим кевэр Исус ямаран үклэр үкх гисн үгмүд бүтэгдх зөвтэ бөөсмн. ³³ Тиигхлэ Пилат бээшң дотран орад, Исусиг дуудж авад:

– Йудья улсин хан чивч? – гиж сурв.

³⁴ – Чи энүг эврэн келжәнч, али чамд Мини тускар тиигж талдан эмтн келв? – гиж Исус хэрүднь сурв.

³⁵ – Би кемб? Еврей болжахмб? – гиж Пилат хэрү өгв.

– Эн чини келн-эмтн, чини ахлачнр чамаг мини харт бөрүлв. Чи ю кесмбч?

³⁶ Исус:

– Мини алвт эн орчлңгин биш. Кемр алвтм эн орчлңгин бэ-эсн болхла, Мини алвтнр Намаг евреймүдин толһачнрас харсч билэ. Мини алвт эн орчлңгин биш, – гив.

* Евреймүд кү үклин цаажла харһулх зөв уга бээж. Тер учрар тедн Исусиг Римин йосна харт өгв. Римин йосар болхла, тер кирсд хадж цаажлгдх зөвтэ билэ.

37 – Чи хан болжахмч? – гиж Пилат сурв.

– Чи үнэр келжэнэч. Би – ханв, – гиж Исус келв, – Би төрэд, эн орчлң тал үннэ тускар герчлхэр ирв. Зөвтэ Үнниг медсн күн Намаг соңсна. ^{38[a]} Пилат:

– Үнн гидг юмб? – гиж сурв.

Исусиг үклин цаажла хархулснь

^{38[b]} Цааранднь Пилат назаран харад евреймүдт келв:

– Би эн күүг гемшэх учр үзжэхшв. ³⁹ Танад тиим авьяс бээнэ: Песахин байрт бэрэнд суусн эмтнэс негинь сулдхх кергтэ. Йудья улсин хааг сулдххар седжэнт?

⁴⁰ Тедн цуһар:

– Уга! Энүг биш! Бар-Абаг сулдх! – гиж хээкрв.

Бар-Аба болхла деермч күн бээсмн.

19 Тиигхлэ Пилат Исусиг маляһар цоктн, гиж цергүдт закв. ² Цергүд хатхдг көглин ацмудар титм гүрэд, Исусин толһа деернь өмскв. Дэкэд тедн улан лавшг Терүн деер хаяд, ³ даран-даранднь Исус тал өөрдэд:

– Йудья улсин хан менд болтха! – гиж хээкрэд, наад бэрэд цокж зоваһад бээв.

⁴ Пилат дэkn эмтнүр харад:

– Хэлэтн! Би Энүг цаажла хархулх буру юм һарһснь нанд медгдхш. Тегэд таднур дэкэд Энүг һарһв, – гив.

⁵ Исусиг көгл титмтэһинь болн улан лавшгтаһинь һарһад зогсаһлань:

– Тер күн эн бээнэ, – гиж Пилат келв.

⁶ Ах гелнүд болн сүмин харулчнр Исусиг үзэд цуһар:

– Кирст хадул! Кирст Энүг хадул! – гихэд хээкрцхэв.

– Энүг авад бийстн кирст хадултн. Би болхла Энүнэ кесн буруһинь үзжэхшв, – гиж Пилат хэрүцв.

⁷ – Мана Закаһар Эн күн үкх зөвтэ. Энтн бийэн Бурхна Көвүн гиж нерэднэ! – гиж евреймүд эврэхэрн кехэр келцхэв.

⁸ Цуг энүг соңссн Пилат улм сүрдв. ⁹ Тер дэкэд эврэннь бээшңгүрн орад:

– Чи кенэхнэвч? – гиж Исусас сурв.

Зуг Исус тагчг, үг келго зогсв.

¹⁰ – Чи нанла күүндхэр седжэхшийч? Чамаг сулдхх эс гиж кирсд хадулх йосн нанд бээдгинь Чи меджэхшийчи? – гиж Пилат келв.

¹¹ – Кедр чамд эн йос тенгрэс эс өгсн болхла, чи Намаг бэрх йосн уга болх билэч. Тер учрар Намаг чини харт бэрүлсн күүнэ килнц чини килнцэс ик болх, – гиж Исус хэрү өгв.

¹² Терүг келснэ хөөн Пилат Исусиг сулдхх арн хээв.

– Кедр чи Эн күүг сулдххла, чи Римин хаана үр биш болхич. Би ханв гисн күн Римин хаана өшөтн болжана! – гиж евреймүд дэкрн хээкрцхэв.

¹³ Пилат теднэ үгмүд сонсад, Исусиг харнж авад, эврэн зарн-чин ормдан суув. Тер орм чолунар кесн өндр орм бээж, еврей келэр Габат гиж нерэдгдсмн. ¹⁴ Песах гидг байрин өмн басн өдр билэ. Удин цаг бээж.

– Хэлэтн, эн тана хан, – гиж Пилат евреймүдт келв.

¹⁵ – Энүг цааран йовул, цааран! Кирст хадул Энүг! Кирст! – гиж тедн хээкрцхэв.

– Тадна хааг кирст хадулхмб? – гиж Пилат сурв.

– Мана Римин хаанас даву хан уга, – гиж ах гелнүгүд хэрү өгцхэв.

^{16[a]} Аш сүүлдн, Пилат Исусиг кирст хадулхар цергүдин харт өгв.

Исусиг кирст хадулсн

^{16[б]-17} Тедн Исусиг авад йовцхав. Эврэнн кирсэн авад, Исус Навлын орм тал йовв. Еврей келэр Голгот гидг назр бээж. ¹⁸ Тенд Исусиг кирст хадулв, Терүнлэ хамдан барун болн зүн талн дэкрд хойр кү цаажлв. Исус теднэ тал дундн бээсмн. ¹⁹ Пилат харна модыг белдэд, кирс деер хадултн гинэд цергүдт закв. Тер харна моднд: «Назаретин Исус – Йудья улсин хан» гиж бичэтэ бээсмн. ²⁰ Тер бичсн үгмүдиг кесг евреймүд умшсмн, юнгад гихлэ, Исусиг цаажлсн назр балһсна өөр бээж. Тер үгмүд еврей, Рим болн грек келнд бичэтэ бээж. ²¹ Ах гелнүгүд Пилатд энтн хажр гив.

– «Йудья улсин хан» гиж бичэ бичтн. «Тер: Би Йудья улсин хан гиж келнэ» гинэд бичтн, – гинэд тедн келцхэв.

²² – Бич юман бичв, – гиж Пилат хэрү өгв.

²³ Цергүд Исусиг кирст хадсна хөөн Терүнэ хувинь авад, дөрвн энгд хував, күн болнд күрв. Хитон гидг Исусин хувцн болхла уйдл уга бүкл билэ.

²⁴ – Энүг хувахмн биш. Жирв хайхм, кенд тусна, терн авчана, – гиж тедн шиидв.

Тиигж Бурхна Бичгт бөөсн үгмүд күцв: «Тедн хоорндан зэрм хувцим хувала, болв наадк хувцна төлө жирв хайла». Цергүд тер келсиг күцэв. ²⁵ Исусин кирсин өөр Терүнэ эк, нац эгч, Клөпән гергн Марий болн Магдален хотна Марий зогсла. ²⁶ Исус эврәннь экән болн хажуднь зогссн дурта сурхульчиг үзв.

– Аак, эн чини көвүн, – гиж Исус экдән келв.

²⁷ Эврәннь сурхульчдан Исус:

– Эн чини экчнь, – гив.

Тер өдрин хөөн сурхульч Исусин экинь герүрн авв.

Исусин үжл

²⁸ Исус цуг юмиг күцэгдсинь медлэ, тегэд Бурхна Бичгиг бүклднь күцэхин төлө Тер келв:

– Би ундасжанав.

²⁹ Тенд буһшт чahr бээж. Цергүд терүнд кенчр норһад, моднд өргэд, Исусин урлд күргв. ³⁰ Исус тер чahrиг амсад, келв:

– Күцв!

Эн үгмүдин хөөн Терүнэ толһань өрч деернь унад, эмнь цогцасн һарв.

Цергч Исусиг хэврһәрнь шаасна тускар

³¹ Басң өдр билэ, манһдуртнь бемб өдр болх бээж. Бемб өдрлэ кирс деер үксн цогц бөөх йосн уга бээж. Дәкәд болхла, бемб өдр – онц Песахин өдр билэ. Тер учрар евреймүдин толһачнр кирс деер хадата әмтнә көлинь хамхлад, цогцснь кирс деерәс буулһх зөв Пилатас сурв. ³² Цергүд ирәд, нег хадата күүнә көлинь хамхлад, наадк күүнә көлинь хамхлв. ³³ Тедн Исусур өөрдлә, Исус әмн уга бээж, тер учрар тедн Терүнә көлинь хамхлсн уга. ³⁴ Зуг нег цергч жидәр Исусиг хэврһәрнь шаав, цусн усн хойр Исусин цогцас асхрв. ³⁵ Цуг әнүг үзсн күн тадниг итктә гиһәд, әнүнә тускар герчлжәнә. Терүнә герчллһн үнн, болв тер үн келжәсэн меднә. ³⁶ Бурхна Бичгин «Терүнә нег чигн ясн хуһршго» гисн үгмүд күцхин төлө цуг эн йовдл учрв. ³⁷ Бичгт дәкәд нег халхд бичәтә билә: «Тедн шаагдсн күүнүр хәләх».

Исусиг оршалһн

³⁸ Хөөннь Ариматгяс ирсн Йосип Исусин цогциг Пилатас сурв. Йосип Исусин нууц сурхульч бөөсмн. Юнгад гихлә, тер

евреймүдин толһачнрас аэдг бээж. Пилат зөв өгхлэ, тер ирэд, Исусин цогциг авв. ³⁹Йосипла хамдан Никодим ирв. Тер Никодим Исусур сөөд ирдг билэ. Никодим хүчн килограмм канкнсн смирн болн алоэ гидг сээхн үнртэ тос авч ирв. ⁴⁰Тедн Исусин цогциг кирсэс сулдхад, цогцднь сээхн үнртэ тос түркэд, кенчрэр орав, еврей эмтнэ йосар цогциг тиигж оршадг бээж. ⁴¹Исусиг цаажлсн ормд сад бээж, тер сад заагт шин кесн хадын көндө бээсмн. Тер көндэд күн оршагдад уга бээж. ⁴²Тегэд Песах байрин өдрмүд өөрдж йовсн цаг билэ. Тер хадын көндө өөрхн бээсн учрас Исусиг тенд оршав.

Исусин амдрлһн

20 Өр цээтл шин долан хонгин түрүнк өдр эклхин өмн Магдален хотна Марий харһуһар үкэр тал йовна. Өөрдэд ирхлэнь, үкэр хаасн хад чолун тедүкнд кевтсинь үзв. Үкэрнь секэтэ бээж. ²Тер Симона Пётрүр болн Исусин дурта сурһульч тал гүүж ирэд:

– Тедн Деед Эзиг үкэрэснь һарһад авад йовж оч, цопинь альд орксинь бидн меджэхшвидн! – гиж келв.

³Пётр тер сурһульчта хамдан тер дарунь үкэрүр йовцхав. ⁴Тедн хоюрн гүүж. Зуг тер сурһульч Пётриг күцэд үкэрүр түрүлэд гүүж ирв. ⁵Үкэр дотр шаһаж хэләһэд, тенд Исусиг орасн оршалһна кенчр үзв. Зуг сурһульч үкэр дотр орсн уга. ⁶Дәкэд терүнә ард йовсн Симон Пётр гүүж ирэд, үкэр дотр орв. Исусин цогциг орасн кенчр ⁷болн толһаһинь боосн альчур бас үзв. Тер альчур наадк кенчрмүдәс талдан ормд эвкэд тэвгдсн бээж. ⁸Тиигхлэ түрүлэд үкэрүр гүүж ирсн наадк сурһульч бас үкэр дотр орв. Тер үзэд иткв. ⁹Бурхна Бичгәр Исусиг амдрхинь тедн ода чигн медэд уга бээж. ¹⁰Сурһульчнр герүрн хәрв.

Магдален хотна Марий Исус хойр

¹¹⁻¹²Марий үкәрин өөр ууляд зогсв. Уульн бээж тер үкэр дотр шаһаж хэләв. Генткн цаһан хувцта хойр Бурхна элчнриг тер үзв. Тедн Исусин цогц кевтсн ормд сууж, негнь толһаднь, дарукнь көлднь. ¹³Бурхна элчнр Марийас:

– Күүкн, чи юнгад уульжахмч? – гиж сурв.

– Тедн мини Деед Эзиг авад йовж одв. Болв Терүг альд тэвсинь би меджэхшв, – гиж тер хәрү өгв.

¹⁴Күүкд күн хэрү эргэд хэлэв, генткн тенд Исусиг үзв. Зуг Исусиг Бийнь зогсжахинь тер йосндан таньж медж чадсн уга.

¹⁵— Күүкн, юнгад уульжахмч, кениг хээжэхмч? — гиж Исус келв. Марий Исусиг сад хэлэдг күн гиж санад келв:

— Эзн минь, кемр Чи Исусиг авад йовж одсн болхла, цогцинь альд тэвсэн кел, би йовад авнав.

¹⁶— Мирьям, — гиж Исус терүнд келв.

Күүкд күн Терүнүр эргж хэлэхэд, еврей келер:

— Раввуни! (Багш гидг үг), — гиж хээкрв.

¹⁷— Дэкж Нанур харан бичэ күрг! Би Эцкүрн деэгшэн харад угав. Мини дүүнр тал йовад кел: Би эврәннь Эцкүр болн тадна Эцкүр хэржэнэв, Мини Бурхн тал, тадна Бурхн тал, — гиж Исус келв.

¹⁸Магдален хотна Мирьям сурһульчнр тал йовад:

— Би Деед Эзиг үзв! — гиж келв.

Исусин келсн үгмүдиг теднд тер келж өгв.

Сурһульчнр әмдрсн Исусла харһжана

¹⁹Асхн долан хонгин түрүнк өдртнь сурһульчнр цуглрсмн. Тедн евреймүдин толһачнрас әәһәд, үүдән төдглж. Үүднь төдгтә бәәсн бийнь Исус ирәд:

— Бурхн тадниг өршәтхә! — гиж келәд,

²⁰Сурһульчнртан эврәннь хойр харан, хәврһән үзүлв. Тедн цуһар Деед Эзиг үзәд, икәр байрлцхав.

²¹— Бурхн тадниг өршәтхә! Эцкм Намаг илгәсн кевәр Би тадниг илгәжәнәв, — гиж Исус келәд, ²²тедн тал үләһәд, келв:

— Әрүн Сәкүсиг автн, — гив.

²³— Кемр тадн күүнә килнц тәвж өгхлә, Бурхн терүнә килнц тәвж өгх. Болв кемр тадн күүнә килнцинь эс тәвж өгхлә, Бурхн терүнә килнц тәвж өгшго, — гиж Исус келв.

Исус Томас хойр

²⁴Исусиг ирсн цагт Икрин өрәсн Томас, арвн хойр сурһульчнрин негнь уга бәәж.

²⁵— Бидн Деед Эзиг үзләвидн! — гиж талдан сурһульчнр терүнд келв.

— Хадасн орсн ормиг һартнь үзәд эс кәндәтл болв хәврһднь бәәсн шавинь эс кәндәтл би төрүц иткшгов, — гиж Томас хәрү өгв.

²⁶ Долан хонг давсна хөөн сурхульчнр саак кевэрн нег герт цуглрв. Тер цагт Томас бас теднлэ бөөв. Үүдн төдгтэ бөөлэ, зуг Исус дэkn үзгдэд, сурхульчнрин дунд зогсад:

– Бурхн тадниг өршөтхэ! – гиж келв.

²⁷ – Эврәннь хурхан өг нааран, Мини нар хэлэ. Наран өгэд Мини хэврһм көндэ. Маһдл уга итк! – гиж Исус Томаст келв.

²⁸ Томас:

– Деед Эзн минь болн мини Бурхн! – гиж хэрү өгв.

²⁹ Исус:

– Чи Намаг үзэд итквч. Намаг үзлго иткдг күн буйн-кишг-тэ! – гив.

Эн дегтрин тускар

³⁰ Кесг өвөрц темдг Исус сурхульчнртан үзүлв. Теднэ тускар эн дегтрт бичгдсн уга. ³¹ Исус Бурхна илгэсн Аврач Бурхна Көвүн гиж иткүлхин төлө, болв иткэд Терүнэ нернэ төлөд мөнк жирһл эдлж бээтхэ гиж эн дегтр бичгдсн бээж.

Исус долан сурхульчнрт үзүлсн

21 Хөөннь Исус Тиберэд нуурин өөр сурхульчнрт үзгдв. Эн иигж учрв. ² Шимона Пётр, Икрин өрөсн Томас, Һалилья Канын Натаналь, Зебедайн көвүн болн дэкэд хойр сурхульч хамдан цуглрж. ³ Шимона Пётр:

– Би захс бэрхэр йовнав, – гив.

– Бидн бас чамта хамдан йовनावидн, – гиж тедн келцхэв.

Тедн нур тал ирэд онһц дотр орцхав. Зуг тер сөөд юм бэрж авсн уга. ⁴ Өр цээхлэ, Исус тедниг усна көвэд күлэж, зуг сурхульчнр Исусиг таньсн уга.

⁵ – Үүрмүд Мини, захсн бөөнү? – гиж Исус тедниг дуудж сурв.

– Уга, – гиж сурхульчнр хэрү өгв.

⁶ – Онһцин барун талан гөлм хайтн, захс бэрж авхит, – гиж Исус келв.

Тедн гөлмөн хаяд ик дала захс бэрэд, эрэ гиж терүг нарһж авв.

⁷ Исусин хамгин хээртэ сурхульч Пётрт:

– Энтн Деед Эзн! – гиж келв.

Шимон Пётр Деед Эзн гисинь соңсад, деерк хувцан бий дее-рэн хаяд, (тер юнгад гихлэ, белкүсцөһэн нүцкн бээж) онһцас уснд орв. ⁸ Наадк сурхульчнр онһц дотр бөөһэд, захсар дүүрн

гөлм татн бээж Пётрин ардас дахж йовв, усна көвө күртл зу метр шаху үлдсн билэ. ⁹Тедн онһцан тэвэд, эрг деер нархла, шачасн дендр үзв. Терүнэ цог деернь шаргджах заһсн, өөрнь болһсн өдмг бээж.

¹⁰ – Бэрж авсн заһснас тадн невчкниг нааран авч иртн, – гиж Исус теднд келв.

¹¹ Шимона Пётр онһц дотр орад, гөлмиг уснас татж авад назрт хайв. Тедн зун тэвн хурвн ик заһс бэрж авч. Тиим дала заһс дааһад, гөлм тасрсн уга бээж.

¹² – Наартн, хотан уутн, – гиж Исус сурһульчнрт келв.

Сурһульчнрас нег чигн күн кембт? гиж зөрглж сурсн уга. Терүг Деед Эзн гиж тедн медв. ¹³ Исус өөрдэд өдмг заһс хойриг теднд өгв. ¹⁴ Эмдрснэ хөөн Исус сурһульчнрт хурвад үзгдсмн.

Исус Пётр хойр

¹⁵ Хотын хөөн Исус:

– Йохана көвүн Шимон, чи эднэс үлү Нанд дурта бээснь үнэрий? – гиж Шимон Пётрт келв.

– Тиим, Деед Эзн. Би Танд яһж дурта болдгинь Та эврэн меднэт, – гиж тер хэрү өгв.

– Тиигхлэ Мини хурһдыг хэрүл, – гиж Исус келв.

¹⁶ – Йохана көвүн Шимон, чи Нанд дуртавч, угай? – гиж Исус Пётрэс хойрдад сурв.

– Тиим Деед Эзн. Яһж би Танд дурта болдгинь Та эврэн меднэт, – гиж Пётр келв.

– Мини хөөдиг хэлэ, – гиж Исус хэрү өгв.

¹⁷ – Йохана көвүн Шимон, чи Нанд дуртавчи? – гиж Исус Пётрэс хурвад сурв.

Исусиг хурвад суржаснд Пётр гейүрэд:

– Деед Эзн, Та цугинь меднэт, Намаг Танд икэр дуртаһинь бас меднэт, – гив.

– Мини хөөдиг хэрүл, – гиж Исус терүнд келв.

¹⁸ – Үнэр чамд келжэнэв, баһ цагтан чи эврэн бийэн нег мөслэд, дурта назрт йовдг арһта билэч. Зуг чамаг көгшрхлэ, наричнь бооһад талдан күн чамаг дурго назрт авад йовх.

¹⁹ Эн үгэр Исус Пётриг ямаран үклэр үкхинь келсн бээж. Тер үклэр Пётр Бурхиг туурулх. Цааранднь Исус Пётрт:

– Намаг даһад йов, – гив.

Исус болн Терүнэ дурта сурхульч

²⁰ Пётр ардагшан хэлэхэд, Исусин дурта сурхульчиг үзв. Тер сурхульч асхни хот уусн цагт Исуст толһаһан өөрдүлөд: «Деед Эзн, кен Чамас урвх?» – гиж сурла.

²¹ Терүг үзэд, Пётр:

– Деед Эзн, энүнлэ юн учрх? – гиж сурв.

²² – Кемр Намаг хэрү иртл энүг әмд бәәлһхәр седхлә, чамд юн кергв? Чи Намаг дахад йов, – гиж Исус хәрүднһ келв.

²³ Эн үгмүдин хөөн сурхульчнр заагт тер сурхульч үкшго гисн зәңг тарв. Зуг Исус үкшго гиж келсн үга:

– Кемр Намаг хэрү иртл, энүг әмд бәәлһхәр седхлә, чамд юн кергв? – гиж келсн.

²⁴ Цуг Энүг герчлжәсн, цуг энүг бичснһ Исусин келжәсн сурхульч. Бидн цуһар меднәвидн, эн герчлһнһ үнн.

Сүл үгмүд

²⁵ Исус олн юм күцәв. Кемр цугинһ бичж авхла, Терүнә тускар бичгдсн дегтрмүд цуг нарт делкәд багтлго чигн бәәх билә.



Апостолмудын йовдлмуд

Нүүр үг

Лукан бичсэн Сэн Зэнгин цаарандкнь апостолмудын йовдлмуд болжана. Эн дегтрт Исусин түрүнк сурһульчнр Эрүн Сәкүснә дууд-врар Терүнә туск Сән Зэнг Ерусалимд, цуг Йудьяр болн Шамарьяд, һазрин көвө күртл тархасиг автор үзүлжәнә (1.8). Эннь евреймүд дунд христианск төр эклжәснә туск тууж, дәкәд тер цуг делкән иткл болсмн. Тиигж бичхләрн, бичәч Римин монархин орн-нутгт христианмудас әәхмн биш гиж нег дәкж эврәннь умшачнран ит-күлхәр седв. Христианск иткл евреймүдин шажна күцл болжахиг бас иткүлжәнә.

Апостолмудын йовдлмуд гидг дегтриг һурвн әнгд хуваж болжана. Исусин туск Сән Зэнг тархагджах һазр мел өсәд йовв, чонж үүдәгдв:

(1) Исусиг өөдлснә хөөн Ерусалимд христианск төрмүд экләд хә-ләгдлһн.

(2) Терүг Палестина талдан һазрмудар тархалһн.

(3) Дунд һазрин теңгсәр Рим күртл цаарандан терүг тархалһн.

Эн дегтрт Эрүн Сәкүснә йовдлмуд хамгин чинртә болж үзүлгджә-нә. Тиим йовдлмуд Ерусалимд тәвдгч өдрт болдг нәәрлә сурһульчнрт чидл өгнә, чонжиг болн теднә һардачнриг күцәх кергднь дахулад бат-лна гиж дегтрт бичәтә.

Цәәлһврт орулгдсн түрүн христианмудын зәнгс, дегтрт бичәтә учрсн йовдлмуд иткдг улсин жирһлд болн чонжин бәәдлд эн зәнгсин күчинь үзүлжәнә.

Учр-утхин зура

Герч боллһнд белдлһн 1.1–26

Ерусалимд болсн герчлһн 2.1 – 8.3

Йудьяд болн Шамарьяд болсн герчлһн 8.4 – 12.25

Павелын церглһн 13.1 – 28.31

а) Миссионерск түрүнк йовлһн 13.1 – 14.28

б) Ерусалимин Хург 15.1–35

- в) Миссионерск хойрдгч йовлһн 15.36 – 18.22
 г) Миссионерск хурвдгч йовлһн 18.23 – 21.16
 д) Ерусалимин, Кесәрьяна, Римин бэрэнд Павелыг бэрлһн 21.17 – 28.31

Үг өгснэ тускар

1 Күндтэ Төпил! Исусин цуг кесн болн сурһсн тоотынь эклцэснь авн ²тенгрт өөдлсн өдр күртл би чамд эврәннь түрүн дегтртэн бичлэв. Тенгрт өөдлх өдрин өмн Исус Эрүн Сәкүсәр шүүж авсн апостолмудт заквр өглэ. ³Эврэн зовлң үзсәнннь хөөн тер тедн тал кесг дэкж ирдг бөөж. Тиигэд Исус йосндан әмдрсән оln йовдлар дамжад лавлж. Дөчн хонгин эргцд Исус Бурхна орн-нутгин тускар ирэд келжэв. ⁴Нег дэкж тедниг цуглрхла, Исус теднд закв:

– Ерусалимас бичэ һартн. Болв Мини Эцкин келсн Эрүн Сәкүс күлэтн. Та Нанас энүнэ тускар бас сонслат. ⁵Йохан тадниг уснд кирслв. Нег цөөкн хонгас тадн Эрүн Сәкүс авхит.

Теңгүр өөдлһн

⁶Сурһульчнр хамдан цуглрад Исусас иигж сурв:

– О, Деед Эзн, Израилин ориг сулдхх болн шинэс босхх цаг ирсмн болвза чамд?

⁷Тернь келв:

– Төрүц тана керг уга. Тер цаг кезэ учрхиг һанцхн Бурхн мини Эцк шиидх. ⁸Эрүн Сәкүсн тадн деер бууһад ирхлэ, чидл-күч авхит. Тиигэд Ерусалимд, цуг Йудьяд, Шамарьяд болн нань цуг һазрар нанд герч болхит.

⁹Тиигж келлһнләннь, хэләһә бөөтл Исус деегшән теңгүр өөдлж үүлн заагт уга болж одв. ¹⁰Тедниг теңгүр ширтж хэләжәхлэ, генткн хажуднь цаһан хувцта хойр залу күн үзгдв.

¹¹– Һалилья һазрин залус, юуһинь теңгр тал хэләһәд зогсжанат? Тадниг хэләһә бөөтл теңгүр авгдсн Исус тер кевтән өөдлснләнән әдл хэрү бууж ирх, – гиж тедн келв.

Матийин суңһһна тускар

¹²Төрүнә хөөн олив модна уулас бууһад, тедн Ерусалим тал хәрж ирцхэв. Ерусалимас тер уул нег дууна шаху һазрт бөөнә.

¹³Ирн тедн герин деерк хорад цуглрв. Исусин сурһульчнрин

нерднь эн: Пётр, Йохан, Яков, Андрей, Пилип, Томас, Бар-Толма, Матай, Алпана көвүн Яков, Зилот багин гешүн Шимон болн Йуда, Яковин ах. ¹⁴Цугтан санан-седклэРН негдэд оньдин мөргцхэв. Теднлэ хамдан нег цөөкн күүкд улс, Исусин эк Мирьям болн Исусин дүүнр ирдг болв. ¹⁵Нег дэжж тиигэрэн зун хөрн шаху улс ирж. Пётр тиигхд босад келж:

¹⁶— Манахс, Бурхна Бичгт Исусиг бэрж авсн улс дахулж ирсн Йудан тускар бичсн үгмүд күцх зөвтэ бээсмн. Тер үгмүд Давидэр дамжад Эрүн Сэкусн келсмн. ¹⁷Йуда мана багин гешүн билэ, яһад гихлэ, тер бас маднла хамдан Бурхнд церглхэр сунһгдла. ¹⁸Му йовдл һарһад олсн мөнгэр тер һазр хулдж авч. Тиигэд унад, дор ормдан үкэд, геснь буурад, дотркинь һазаран унж. ¹⁹Энүнэ тускар Ерусалимд бээсн цуг эмтн сонсв. Тиигэд тер һазр теднэ төрскн келнэ янзар Хэклэ Демэ гиж нерэдгдв. Онданар болхла, «цуста һазр». ²⁰«Йудан бийиннь гернь кезэд чигн эжгэртхэ, нег чигн күн энд бичэ бээтхэ», «Түүнэ ормд талдан күн ортха» — гиж Псалмудын дегртг бичэтэ. ²¹⁻²²Тер учрас иштэ Йоханыг уснд кирслсн өдрэс авн Исусиг маднас салһж авсн өдр күртл Исусла хамдан оньдин йовдг залусас негинь Йудан ормд шүүж авх кергтэ. Тер күн маднла эдл Исусин эмдрлһнд герч болх йоста.

²³Хойр күүнэ нер дуудв: Бар-Себа эс гиж Юст гидг нергэ Йосипиг болн Матийиг.

²⁴⁻²⁵— О, Деед Эзн! Та күн болһна седклинь меднэт. Ода Йудан сулдхсн ормд көдлхинь болн апостолмудын тоод орхиг йилһж авсан заһад медүлтн! — гиж апостолмуд мөргв.

²⁶Кенинь йилһхэр жирв хайв. Жирв Матийд тусв. Тиигэд Матий арвн негн апостолмудын тоод арвн хойрдгч болж орв.

Эрүн Сэкуснэ бууж ирлһн

2 Тэвдгч өдр гидг нэр (Песахин хөөн тэвн өдр давхла, терүг Тэвдгч өдр гиж нерэднэ) ирхлэ, цугтан хамдан цуглрв. ²Генткн тенгрэс шүүрүн салькн көдлсмн мет шууган теднэ бээсн гер дүүргв. ³Тер кемлэ герт бээсн сурһульчнр ассн һалын бээдлтэ заль зааград тарсинь үзв. Күн болһн деер нежэдэр Тер буув. ⁴Эрүн Сэкусэр дүүрэд, тедн цугтан Эрүн Сэкуснэ күчэр тал-талдан келэр келцхэв.

⁵Ерусалимд тер цагт зүсн-зүүл орн-нутгудас Бурхнд шүтдг Йудья улс ирв. ⁶⁻⁷Эн шууга сонсад, олн улс тенд цуглрв. Цугтан

hээхэд өврв. Янад гихлэ, сурхульч болһн теднэ төрскн келэр келжэхиг сонсв.

⁸ – Эн күүнджэх улс цугтан Һалильяс биший? – гиж дегд икэр алң болад, нег-негнэсн сурлдв, – Бидн эврэннь төрскн келэр сурхульчнриг келжэхиг сонсжанавидн. Яһж тиигж күн болһнла эдлэр келжэхмб? ⁹ Мадн дунд Паргьян, Мидин, Еламин, Месапотамьян, Йудьян болн Кападокьян, Понта болн Азийин һазрас, ¹⁰ Пругьяс, Пампульяс, Египетэс, Ливиин Күрэнэ хажуһас, Римин бөөрн улс, ¹¹ Критин улс болн арабмуд бидн цугтан мана төрскн келэр сурхульчнр Бурхна алдр кергүдин тускар келжэхиг сонсжанавидн. ¹² Эн юн гидг юмн болжахмб? – гиж цугтан нег-негнэсн өврэд, алмацад суржав.

¹³ – Сурхульчнр дегд икэр эмтэхн чаһр уусмн бөөдлтэ, – гинэд зэрмснь наад бэрцхэв.

Пётрин келсн үг

¹⁴ Арвн негн апостолмудта хамдан йовсн Пётр зогсв.

– Йудьян залус болн Ерусалимд бөөх цуг эмтн, ода мини келхэр бөөхиг оньган өгч сонстн, – гинэд Пётр дууһан деегшэн өргэд келв. – ¹⁵ Эднтн, тана ухалжасар, согту биш. Шинкэн йисн час өрүлм. ¹⁶ Энтн ээлдэч Йолин келсн үгиг күцэжэнэ. «¹⁷ Сүүлин өдрмүдт Би Эврэннь Сөкүсэн цуг улст өгхв гиж Бурхн келжэнэ. Тадна көвүд болн күүкд ээлдх, баһчуд юм үздг болх, көгшдүд зүүд зүүдлцхэх. ¹⁸ Эврэннь зарцмудт, залус болну, күүкд улс болну, тер өдрмүдт Би Эврэннь Сөкүсэн өгхв. Тедн ээлдхл келх. ¹⁹ Тиигэд тенгр деер болн һазр дор Би темдгүд үзүлхв: цусн, һал болн утана үүлн. ²⁰ Деед Эзнэ алдр болн туурмжта өдр ирхин өмн өргнд нарн харһурх, сар цусн мет улах. ²¹ Зуг Деед Эзнэ нериг дуудсн улс авргдх». ²² Израилин улс, намаг сонстн! Тана нүднд болсн күчтэ кергүдэр, өвөрц болн онц темдгүдэр Назаретас ирсн Исусиг илгэсэн Бурхн лавлла. Тадн цуг энүг меднэт. ²³ Бурхна зураһар болн тааһад медлһэр Исус тадна һарт илгэгдлэ, терүг тадн буру номта улсин һарар кирст хадад алвт. ²⁴ Болв Бурхн Терүг зовлнғас сулдхад эмдрүлв. Янад гихлэ, үкл терүг цааранднь бөрөнд бэрж чадшго билэ. «²⁵ Деед Эзиг би кезэ чигн өмнэн үзж йовлав. Деед Эзн нанла хамдан. Эн учрар би үүмхшв. ²⁶ Терүнэс мини зүркн байрар асад, келсм

байрта болна. Би күн болвчн, Бурхнд иткэд амрхв. ²⁷ Яһад гихлэ, Та Мини сүмсиг үклин һазрт үлдэшгот! Танд шүтдг зарциг шора кеж эгрэшгот. ²⁸ Та нанд жирһлүр көтлсн хаалһ үзүлвт. Танла би кезэ чигн байрта-бахмжта бээхв», – гиж Давид Исусин тускар келлэ.

²⁹ Ахнр! Өвк эцк Давид өнгрэд оршагдсинь би үнндэн лавлж чадхв. Терүнэ үкэр эндр өдр күртл манад бөөһө. ³⁰ Давид аэлдэч бөөж. Тер Бурхна андһар меддг бөөж. Бурхн терүнэ үлдсн тохм-унгаснь негинь авад ширэд суулһж. ³¹ Давид Бурхна иргч зураһин тускар медэд, Христосин эмдрлтин тускар келв. Исус үклин һазрт үлдөгдсн уга. Терүнэ цогц-махмуд төрүц эгршго. ³² Тиигэд Исусиг Бурхн эмдрүлэд босхсиг бидн цугтан герчлж чадхвидн. ³³ Бурхн Терүг барун талан өөдлүлв. Исус Эцкэсн Бурхна өгхэр келсн Эрүн Сәкүс авв. Ода тана үзжэх болн сонсжах тоот Исусин асхрад иржэх белг болжана. ³⁴⁻³⁵ Давид тенгрт өөдлсмн уга. Болв эврэн иигж келв: «Чини өшәтиг диилж көлдчнь эс хайтл, Мини барун тал сууж йов, – гиж Деед Эзн мини Деед Эзнд келсмн». ³⁶ Израилин олн улс медэд авчктн: Тана кирст хадгдсн Исус Бурхна залсн Деед Эзн болн Бурхна илгәсн Аврач болжана.

³⁷ Иим үг сонссн улс сана зовад бөөв. Пётрәс болн ондан апостолмудас сурна:

– Ахнр, ода бидн яахмб?

³⁸ – Күн болһн килнцтә жирһлән үлдәтн. Исусин нернә төлө уснд бийән кирслх зөвтәт. Түүнә хөөн тадна килнц Бурхн тәвж өгәд, Эрүн Сәкүс белглх. ³⁹ Таднд, тана үрдүдт, нам холд йовснднь чигн, Бурхна дуудсн күн болһнд Терүнә белг күртх. ⁴⁰ Тадн бийән килнцтә, азд-аля тохмта улст ирх зарһас саглтн! – гиж Пётр теднд келв.

⁴¹ Тиигэд терүнә үгиг үнн седкләрн авсн улс уснд кирслгдв. Тер өдр Бурхнд сүзглсн баг улс тооһарн һурвн минһ шаху күрв.

Сүзгтә улсин жирһл

⁴² Цааранднь кезә чигн сүзгтә улс апостолмудар дамжад, Бурхна ном дасад, нег-негнләнән харһлдад, мөргәд, хот-хооларн хувалцжав. ⁴³ Апостолмуд күчәр кесг өвәрц болн онц темдгтә йовдлмуд күцәжәв. Тер учрар күн болһн эәв. ⁴⁴ Бурхнд иткәд

улс цугтан хамдан, хам-хоша негэр бээцхэв. ⁴⁵Тедн өв-көрнгөн болн эдл-ахуһан хулдад, күн болһнд учр-утхинь тоолж күртсэр хуваж өгчэцхэв. ⁴⁶Цугтан нег кевэр өдр болһн хол сүмд цуглр-жав. Тедн гер болһнд өдмг күртгэхэд, байрта, амулң бээдлд хот-хоолан эдлэд, ⁴⁷Бурхиг магтв. Олн эмтн цугтан Бурхнд иткдг улсиг күндлв. Деед Эзн өдр болһн авргдсн улсиг эн багла негдүлдг болв.

Пётр доһлң кү эдгэжэнэ

3¹⁻²Нег дэж үдин хөөн һурвн часла мөргүлин цагт Пётр Йохан хойр хол сүм тал йовж йовла. Өдр болһн хол сүмин ке үүднэ хажуд нег доһлң кү авч ирэд суулһдг билэ. Эн күн экин геснэс һарсн өдрэс авн доһлң бээж. Тиигэд эн сүмд ирж йовсн улсас альхан делгэд һууль һуудг бээж. ³⁻⁴Эн күн Пётр Йохан хойриг сүмүр орж йовсиг үзчкэд, бас альхан делгв. Пётр Йохан хойр доһлңиг шинжлэд хэлэв.

– Нан тал хэлэ, – гиж Пётр келв.

⁵⁻⁶Тиигж келхлэнь, эн күн ширтж хойр залус тал хэлэн, «нег юм өгхмн болвза» гиж ухалв.

– Цаһан мөнгн алтн хойр нанд уга. Болв бээснэсн чамд өгнөв. Назаретин Исус Христосин нернэ төлэ босад йов! – гиж Пётр келв.

⁷Тиигж келчкэд, Пётр көвүг барун һараснь татад босхв. Генткн терүнэ көндрдго хойр өвдгднь болн тавгднь эмн орад, чидл урһв. ⁸Доһлң күн өсрэд босад йовдг болв. Пётр Йохан хойриг даһад тер сүмд орад, һэрэдн бээж Бурхиг магтв. ⁹Терүг хойр көлөрн ишкэд сүмд орад, Бурхиг бууляд магтсиг хажуднь бээсн улс цугтан үзв. ¹⁰Өдр болһн альхан делгэд, сүмин үүднд суудг һуульһнчиг олн улс таньв. Энүнлэ акад йовдл учрсиг олн үзэд, алң болад өврцхэв.

Һол сүмд Пётрин келсн үг

¹¹Эдгсн күн Пётр Йохан хойрин хажуһас саллго йовхиг үзчкэд, эмтн цугтан Соломонин гидг сүмин һазрт гүүж ирэд цуглрцхав. ¹²Олна үүмлдэ үзжэх Пётр иигж келв:

– Олн эмтн! Иим йовдл учрснд яһад алң болнат?! Яһад тадн мадн тал хэлэжэнэт? Эс гиж мана чидл-арһ аль сүзгл эн доһлң

кү босхад эдгэсн гиж санжанат? ¹³Абрахамин, Ицхакин, Яковин Бурхн, мана эцкнрин Бурхн, эврэннь Исус көвүнэ нер туурулв. Болв тадн Пилатын өмн Исусиг йосна улст бэрүлж өгэд Терүг гөрдвт. Тер бийнь Пилатд Исусиг сулдхх санан бээж. ¹⁴Тер күн эрүн болн чик седклтэ билэ. Болв тадн Терүнэс хөөһвт. Тадн Пилатыг кү алдг андныг сулдхтн гийһэд ээрлдэд бөөввт. ¹⁵Тадн йоста жирһл өгдг күүг алвт. Болв Бурхн Терүг үклэс тач эмдрүлсиг бидн цуһар герчнр болжанавидн. ¹⁶Исусин нернэ күчн эн күүнд чидл өгв. Исусин нернд итксн учрар эн күн эдгсиг үзжэнэт. Тиигэд Исуст үнн седклэрн сүзглснэс иштэ тер гемэсн һарв. ¹⁷Ахнр! Тадн болн тана деер бөөсн ахлачнр Исусиг кенинь медлго алсн гиж би санжанав. ¹⁸Христос муулян эдлэд зовтха гисн зэнг Бурхн эврэннь ээлдэчнрэрн келүлв. Бурхн эн келсэн күцэв. ¹⁹Тегэд килнцтэ жирһлэн үлдэхэд тана килнцитн тэвхин төлө Бурхн тал хэрү эргтн. Ухан-седкл батрх цаг учрх. ²⁰Бурхн таднд шүүж авсн Исус Христосиг илгэх. ²¹Делкэн бөөдл шинэс эс тогтл Исус тенгрт бөөх. Түүнэ тускар Бурхн эврэннь ээлдэчнрэр дамжад кесгэс нааран келүллэ. «²²Тадн дундас нанла эдл ээлдэч Деед Эзн тана Бурхн илгэхмн. Энүг ю келвчн, тадн соңстн. ²³Эн ээлдэчин келсиг эс соңссн күн эмнэсн шордх», — гиж Моше зэнглв. ²⁴Самулас эклэд, түүнэ хөөн чигн зэнг күргдг ээлдэчнр эн өдрмүдин тускар бас келжэлэ. ²⁵Бурхна ээлдэчнрэр дамжад өгсн үг таднд нерэдгдженэ. Абрахамла кесн бооцан бас тана төлө кегдлэ. «Чини хөөтк үйнрэр дамжад һазр деер бөөх эмтнд эдслхв», — гиж Бурхн Абрахамд келв. ²⁶Бурхн эврэннь Исус көвүһэн эмдрүлхлэрн түрүн болж терүг танур илгэлэ. Тиигэд Бурхн таднд харшлх керг-үүлэс эргүлэд, таднд эдс өглэ.

Пётр Йохан хойр Деед хургин өмн

4 Пётр болн Йохан олн улст үг келжэхлэнь һол сүмин гелн-гүд, харулын толһач болн цадукмуд өөрдж ирв. ²Кемр Исус үклэс эмдрхлэ, цааранднь үксн улс цугтан эмдрх гиж апостолмуд улст келжэлэ. Тер учрар һардачнр болн цадукмуд дегд икэр уурлцхав. ³Асхн болж йовх цагла Пётр Йохан хойриг тедн бэрж авад, өрүн күртл маначнрт бэрүлв. ⁴Тедниг соңсжасн улсин ик зунь келсн үгинь иткв. Тиигэд Исуст итксн улсин тонь тавн миңһ шаху болж өсв. ⁵Маңһдуртнь Ерусалимд Йудья улсин ахлачнрин,

медэтнрин болн ном цөөлһэчнрин хург цуглрв. ⁶Цуглрсн ул-син тоод: Ах гелн Хана болн Кээп, Йохан, Александр болн ах гелнгин яста улс орцхав. ⁷Пётр Йохан хойриг тал дундан зогсачкад:

– Тадн ямаран күчэр болн кенэ нерэр иим йовдл харһжана-нат? – гиж теднэс сурлдв.

⁸Тиигхлэнь Эрүн Сэкүсэр күч авч Пётр теднд иигж келв:

– Улсин ахлачнр болн Израилин медэтнр! ⁹Кемр эндр өдр ач-тусан күргэд зовлнта күүнэ гемиг яһж эдгэснэ хэрүг маднас некжэхлэтн, ¹⁰тадн болн Израилин оln улс цугтан медтн. Энтн Назаретин Исус Христосин нернэ күчн. Терүг тадн хадасар кирст хадсн бийнь Бурхн Терүг үклэс татж авад эмдрүлв. Ода тана өмн эрүл-менд, гем-зовлн уга зогсжасн күн – энтн Исусин күчэр зогсжах күн. ¹¹Исус – «тана, тосхачнрин холсн чолун. Тосхачнрин холсн чолун герин өнцгин хол чолун болв». ¹²Һанцхн Исус Христос күн болһниг аврна. Терүнэ нерэр дамжад күн болһн аврлтд күрнэ. Ондан нер Бурхн һазр деер бээсн өмтнд өгсн уга.

¹³Пётр болн Йохана зөрг цугтаһинь алнтрулад бөөв. Эдн сур-һуль уга эгл улс бөөж. Эдниг Исусла хамдан йовсиг цугтан таньв. ¹⁴Гемэсн эдгэд хажуднь зогсжасн кү ахлачнр үзэд бурушаж өмнэснь үг келж чадсн уга. ¹⁵Апостолмудыг Деед хургин хораһас харһад эрлтн гиһэд закчкад, тедн хоорндан күүндвр кецхэв.

¹⁶– Ода эн улсиг яахмб? Ерусалимд бөөх оln-өмтн тер хойрин өврмжтэ йовдл харһсна тускар меднэ. Энүнлэ бидн зөвшэрл уга бөөж чадшговидн, – гиж ахлачнр келцхэв, – ¹⁷Эднэ туск зэнг оln-өмтн дунд хөөннь бичэ тархатха ги-һэд, Исусин нернэ тускар күүнд бичэ келтн гиж теднд закхмн.

¹⁸– Эндр өдрэс авн Исусин тускар келдг болвзат. Исусин эрүн чидлин тускар сурһдг болвзат, – гиһэд ахлачнр апостол-мудыг дуудж авад закв.

¹⁹Пётр Йохан хойр иим хэрү өгв:

– Чик эс гиж буру йовдл харһжасиг Бурхна нүүрт ухалтн. Бидн тана келсиг аль Бурхна келсиг соңсх йостав? ²⁰Хойр нүдэрн үзсэн, хойр чикэрн соңссан келл уга бидн бөөж чад-шговидн.

²¹Тедн засглх юм олж чадсмн уга. Учрнь оln эмтн. Юнгад гихлэ, тедн Бурхна йовдлыг цугтан туурулв. Тегэд тер хойриг ээлһэд сулдхад тэвчкв. ²²Өвөрц йовдлла харһсн күүнэ наснь дөч давад одсн бөөж.

Сүзгтэ улсин мөргүл

²³Пётр Йохан хойриг сулдхсна хөөн тедн эврэ баг талан ирэд, ах гелнгүдин болн медэтрин келсиг, цугинь келж өгв. ²⁴Теднэ келсиг сонсад авчкад, Христост иткдг улс нег дууһар зальврцхав:

– Деед Эзн! Цуг күмнэ Эзн! Та тенгр, һазр, теңгс һурвиг болн цуг энүнэ дотр бөөх тоотыг үүдэлэт! ²⁵Та Эрүн Сәкүсәр болн Эврәннь зарц мана эцк Давидәр дамжж иигж келләт: «Яһад буру номта улс уурлулад, оln-эмтн му йорта уха зүү-жәмб? ²⁶Деед Эзнэ болн Бурхна илгәсн Аврачин өмнәс босхар цуг һазрин хаадуд болн нойдуд хамдан цуглрв». ²⁷Херод, Понтий Пилат хойр буру номта улсла болн Израилин оln-эмтнлэ негдж авад, Ерусалимд, Тана әрүн зарц, Танас илгәсн Аврач, Исусин өмнәс сөрлцхәр цуглрна. ²⁸Тедн Тана эврэ күчәр болн зураһар заях тоотыг күцәхәр цуглрв. ²⁹Ода болхла Деед Эзн, әәмшгтә йовдл һарһжасиг үзәд, зарцдан Тана үг келхд зөрг өг. ³⁰Та болхла әрүн зарц Исусин нерәр эврәннь һаран сунһад әмтиг аюл-зовлнғас гетлгж, онц темдг, өвөрц һарһад йовнат.

³¹Мөргүл кеһәд чиләжәхләнә теднә бөөсн һазр чичрәд, сүзглдг улс Эрүн Сәкүсәр дүүрв. Түүнә хөөн тедн Бурхна номиг зөргтәһәр оln улст тархав.

Сүзгтэ улсин негдлһн

³²Христост итксн ик зунь зүркәрн, седкләрн негн болад, чини-мини гиж келлго жирһв. Эдн бөөсән хоорндан хувалцхав. ³³Апостолмуд Исусиг әмдрж гисн зәнгиг цааранднь ик күчтәһәр герчлв. Теднд Бурхна цаһан седкл күртв. ³⁴Тедн дунд түрү-зүдү улс уга билә. Яһад гихлэ, гермүдән, эдл-ахуһан хулдад, мөнгән авч ирәд ³⁵апостолмудт өгдг билә. Кергтә улст тедн эврән түгәһәд өгдг бөөсмн.

³⁶Тегэд Кипр гидг арлас Левихнэ Йосипд апостолмуд Бар-Наба гидг бас нег нер өгч. Цээлжж келхлэ «төвкнүллһнэ көвүн» бээж. ³⁷Йосип эврәннь бээсн һазран хулдад, мөнгинь авч ирэд апостолмудт өгв.

Хананий болн Сапр

5 Хананий залу Сапр гидг гергтөһөн эврәннь һазран хулдж. ²Тер гергтөһөн хоюрн негдэд, авсн мөнгөннь нег хувинь бийдөн үлдэж. Наадкинь апостолмудт күргж өгч.

³— Хананий, эрлг яһад чини зүркнд: «Эрүн Сәкүснд худл кел» гисн сана орулад оркв? Чи һазриг хулдад авсн мөнгөнәс нуувч. ⁴Хулдхин өмн тер һазр чини билүс. Терүг хулдад авсн мөнгн бас чини. Юн учр деерәс худл келвч? Чи оln улст биш Бурхнд худл келвч, — гиж Пётр келв.

⁵Пётрин келсиг соңссн Хананий унад үкж одв. Энүг үзсн улс сүрдэд әәлдцхәв. ⁶Дәкәд баахн көвүд өөрдж ирэд, цогцинь орад һарһад оршав.

⁷Һурвн час давхла, гергнь ирнә. Залутань юн болсинь тер междәсмн уга бәәж. ⁸Орж ирхләнэ Пётр терүнәс сурв:

— Тадн һазран иим үнәр хулдвт?

— Ә, э, — гиж гергн хәрү өгв.

⁹— Залутаһан хоорндан үгцәд, Деед Эзнә Сәкүснд худл яһад келвт? Соңжанч, чини залуг оршасн улс орад аашна. Тедн чамаг бас һарһх, — гиж Пётр терүнд келв.

¹⁰Терүг соңссн Сапр унад үкв. Орж ирсн көвүд әмнь һарсн герг үзнә. Тедн терүг өргәд залуһиннь хажуд оршав. ¹¹Теднә туск зәнг соңссн оln улс сүзгтни багинхн икәр әәж бәәцхәв.

Өвәрц болн онц темдг

¹²Оln улс дунд апостолмуд өвәрц болн онц темдгүд күцәв. Христост иткдг улс цугтан Соломонин гидг һол сүмин һазрт цуглрдг болв. ¹³Талдан улс тедниг күндлдг болв чигн теднүр өөрдж чадад бәәв. ¹⁴Деед Эзнд итксн улс улм-улм тооһарн өсәд йовв. ¹⁵Әмтн гемтә күүһән һазаран орта-дөртөһинь һарһад, йовж йовсн Пётрин сүүдр чигн тустха гиж нәәлцхәв. ¹⁶Ерусалимин хажудк балһсдас әмтн олар ирцхәв. Тедн гемтә болн хар сәкүстә улсан авч ирэд, гем-зовлнғаснь, шалтг-шаваснь һарһж эдгәв.

Апостолмудын зовлц

¹⁷Ах гелц, энүнэ ханьмуд (тедн цадукмудын багин гешүд бә-
эж) теднд үлү үзв. ¹⁸Тедн апостолмудыг бәрэд, улсин бәрэнд
орулна. ¹⁹Болв Бурхна элч сөөһәр бәрәнэ үүд секэд, апостолму-
дыг сулдхв.

²⁰— Йовтн эндәс. Нол сүмд күрэд оln улст шин жирһлин тус-
кар келж өгтн, — гиж тер келв.

²¹Апостолмуд Бурхна элчиг соңсад, өрүһәр нол сүмд ирэд,
олн әмтиг сурһна. Тер хоорнд ах гелц болн энүнэ ханьмуд тед-
нә йовдлын тускар медэд уга бәәж. Эдн эврән Израилин медәт-
нриг цуглулад Деед хург кехэд, апостолмудыг бәрәнәс авхулв.
²²Илгәсн улс тенд ирэд, апостолмуд бәрэнд угаһинь үзэд, хәрү
ирэд иигж зәнглв:

²³— Бәрәнэ үүдн батар хаалһата. Үүднд харул зогсжана. Болв
бидн бәрэнд орхла, дотрнь нег чигн күн уга бәәж.

²⁴Иим зәнг соңссн харулын ахлач болн ах гелцгүд «ән юн гидг
юмн болжахмб?» гихэд өврв. ²⁵Дәкэд нег күн ирэд иигж келв:

— Тана бәрэнд орулсн улс нол сүмин һаза оln әмтиг сурһжана.

²⁶Тиигэд харулын ахлач цергүдтәһән йовад, апостолмудыг да-
хулж ирв. Дахулхларн чидләр биш эвәр авч. Әс тиигхлә оln улс
тедниг чолуһар шивх гихэд саглв. ²⁷Апостолмудыг Деед хургин
ах гелц тал сурһанд авч орулв.

²⁸— Бидн тадниг Исусин тускар бичә сурһтн гихэд чаһар
заклавидн. Тадн болхла Ерусалимиг эврәннь номарн дүүргэд,
Тер Күүнә үклиг маднд даалһхар седжәнәт, — гиж ах гелц келв.

²⁹— Бидн оln әмт биш Бурх соңсх йоставидн, — гиж Пётр
болн апостолмуд хәрү өгцхәв. — ³⁰Модн деер тадна хадад алчксн
Исусиг мана өвкнрин Бурхн әмдрүлв. ³¹Израиль килнцтә жир-
һлән үлдәтхә гихэд, килнцинь тәвж өгүлхәр Бурхн Исусиг ба-
рун талан сууһад, Нойн болн Аврачд Терүг өрглә. ³²Терүнә
герчнр бидн болн Әрүн Сәкүсн. Бурхн Бийән соңссн улст Әрүн
Сәкүсиг өгв.

³³Иигж келсиг соңссн Деед хургин гешүд ууртан бүтәд,
апостолмудыг алчкхар седв. ³⁴Тедн дунд оln әмтн күндлдг нег
парш бәәж. Тернь закана багш Гамалиль гидг нертә бәәж. Эн
ормасн босад апостолмудыг ахр болзгт һартха гиж һарарн докья
өгч закв.

³⁵ – Израилин залус! Эн улсиг яахан сөөнөр ухалтн. ³⁶ Одахн энд Түд гидг күн ирлэ. Тер бийэн алдрт тоолжала. Терүг дөрвн зу шаху улс дахлдв. Болв Түдиг алгдхла түүнэ дахачнр цугтан тарад гүүлдэд йовж одшхав. Тернь тиигэд төгсв. ³⁷ Терүнэ хөөн Һалильяс Йуда ирнэ. Эн оln эмтнэ то авчах цагт ирэд нег баг улс дээлдэнд босххар седв. Йуда бас алгдв. Энүнэ үлмэд йовсн улс бас тарлдна. ³⁸ Тиигэд эн учрт мини селвг эн: Эн улсан сулдхтн. Кемр теднэ зурань болн кежэхнь күүнэс эклжэхлэ, бас эвдрэд тарж одх. ³⁹ Кемр Бурхнас тернь күцэгджэхлэ, кен чигн күн эвдж чадшго. Зуг эврэн Бурхна өмнэс сөрхэс саглтн, – гиж Гамалиль келв.

⁴⁰ Деед хург Гамалилин келсиг иткв. Тедн апостолмудыг дуудж авад, малянар цокв. Дэкэд тедниг Исусин нерн деерэс бичэ күүндвр кетн гиж бас нег закад сулдхв. ⁴¹ Исусас келтэ бийэн дажрулад цокулсндан байрлад, апостолмуд Деед хургас һарад йовв. ⁴² Эврэн тедн өдр болһн һол сүмд, гермүдт болв чигн цугларад, Исус – Бурхна илгэсн Аврач гийһэд байрта зэнг тархаж оln эмтнд келжэв.

Долан нөкд заалһн

6 Сурһульчнр олар ирдг болад, грек келтэ евреймүд бөөрн евреймүдлэ зүткцхэв. Өдр болһн хот хувахла, теднэ белвсн күүкд улст күртхш гиж грек келтэ евреймүд келлджэв.

² – Бурхна номан үлдэчкэд, идх хотыннь арһан хээсн сэн йовдл биш. ³⁻⁴ Ахнр-дүүнр! Дундасн эврәннь медсн, цецн уха-та, Эрүн Сэкүстэ долан кү шүүж автн. Эн долан күн хот-хоо-лын туск көдлмшиг күцэх. Бидн болхла цаган үрэл уга мөргэд, ном умшхмн, гийһэд арвн хойр апостолмуд сурһульчнриг дуудж авад келв.

⁵ Апостолмудын селвгиг цуглрсн улс таасад: батар иткдг, Эрүн Сэкүстэ Степаныг, Пилипиг, Прохориг, Никэнриг, Тимониг, Пармениг болн Антиохас Николайиг (эн күн Йудья күн биш болвчн Деед Эзнд иткдг бээж) шүүж авна. ⁶ Тегэд тедниг апостолмудын өмн ирүлв. Апостолмуд һаран тэвэд эднэ төлэ зальврв. ⁷ Бурхна ном Ерусалимд тархагдад, сүзгтэ улсин тонь өдр ирвэс өсэд гелнгүд чигн Исусин номиг иткдг болна.

Степаныг бэрлэн

⁸ Бурхн Степаныг эдслэд, терүнд ик чидл өгв. Степан оln улс дунд күчтэ өвэрц, онц темдг харьдг болна. ⁹ Күрэнэ, Александрийин, Киликьян, Азийин һазрас «Сул күн» гидг хурлас улс Степана көдлмшт харшлад зүткдг болна. ¹⁰ Эрүн Сэкүсн Степанд цецн уха өгсн учрас зүткдх арһ теднд уга болад бөөв. ¹¹ Арһан бархларн, тедн нег цөөкн залуст авлһ өгэд, иигж келтн гиж дасхна: «Мошег болн Бурхиг му келсинь бидн соңславидн». ¹² Иигж тедн закана багшнриг, медэтнриг, оln эмтиг үгдэн орулв. Евреймүд Степанад ирэд, терүг бэрэд Деед хургт авч ирв. ¹³⁻¹⁴ Тедн худлч күүһэр герч кеһэд иигж келүлв:

– Эн күн Бурхна загаг болн эрүн ормиг муурулад келнэ. Назаретин Исус хол сүмиг хамхлад, Мошен өгсн заншалыг ондурулх гиж тер келсиг бидн соңславидн.

¹⁵ Цуглрсн улс цугтан Степаныг хэләһэд, Степана чирәнһ Бурхна элчин нүрлэ эдл бөөсиг үзцхэв.

Деед хургт Степана келсн үг

7 – Эднэ келжэсн үнний? – гиж Степанас ах гелн сурв. ² – Ахнр-дүүнр болн эцкнр! Намаг соңстн! Мана өвк эцк Абрахам Месопотамьяд бөөсн цагтнь тиигхд, Харан балһсн тал харчах кемд, Туурмжта Бурхн үзгдлэ, – гиж Степан келв. – ³ «Эврәннь орн-нутган болн эврәннь оln-улсан үлдәһэд, мини заасн орн-нутг тал йов», – гиж Бурхн Абрахамд келж. ⁴ Абрахам Халдейин һазрас һарад, Харанд ирж бөөрлв. Хөөннь эцкнь өнгрхлэ, Бурхн Абрахамиг тана бөөсн һазрур авч ирв. ⁵ Энүнд Абрахамд нег чигн ишкм һазр өгсмн уга. Болв Абрахамд эн һазриг өгх болла. Эн һазр Абрахам болн түүнэ хөөтк үйнрнь эзлх гиж Бурхн үгән өгсмн. Тер цагт Абрахам үрн уга бөөж. ⁶ «Чини хөөтк үйнр күүнэ орн-нутгт дөрвн зун жилдән мухла болад, кү-үнд дажргдад бөөх», – гиж Бурхн Абрахамд келв, – ⁷ «Би болхла чини тохмин үддиг дажрдг улсиг засгланв. Дәкәд тедн тер орн-нутгас һарч ирэд, эн орнд Нанд мөргх». ⁸ Дарунь Бурхн Абрахамла бооца кев. Түүнэ темдгнь керчлһн болв. Тегәд Ицхакин эцк Абрахам болв. Һарсаннь нөөмдгч өдртнь Абрахам терүнд керчлһнә керг күцэв. Хөөннь Ицхак Яковин эцк болв. Яков арвн хойр өвк эцкнрин эцк болв. ⁹ Өвк эцкнр Йосипд үлү

нүд үзэд, мухлала эдл терүг Египетд хулдна. Болв Бурхн терүн-лэ хамдан бөөв. ¹⁰ Йосипин үзсн цуг түрү-зүдүднэ дөнгөн күргнэ. Терүнд Бурхн ик цецн уха, Египетин хаанд таасгдх зан белгльв. Хаана күчэр Йосип Египетин болн хаана бөөшнгин хардачд залгдна. ¹¹ Цуг Египетд болн Кенаанд эмтн харһнна. Мана өвкнр йир ик түрү-зүдү үзлэ. ¹² Египетд өдмг бөөнэ гисиг сонсад, Яков түрүлэд тиигэрэн эврэннь көвүдөн илгэнэ. ¹³ Хойрдад тедниг ирхлэнь Йосип ахнртан бийиннь тускар келнэ. Тегэд Египетин хан Йосипин төрл-садна тускар медв. ¹⁴ Тер кемд Йосипин төрл-садн тооһарн далн тавн күн болв. Тиигэд Йосип эврэннь эцк Яковиг болн өрк-бүлэн кевтнь авч иртхэ гиж Египетин хан йовулна. ¹⁵ Яков Египетд одад, тенд мана өвкнрлэ насан барв. ¹⁶ Шехемд бөөсн Хаморин көвүдэс цаһан мөнгөр хулдж авсн һазрт Абрахам өвкнриннь цогциг авч ирэд оршана. ¹⁷ Абрахамд өгсн Бурхна андһарин өдр өөрдх дутм мана улсин тонь Египетд улм өсв. ¹⁸ Талдан хан ирнэ. Тер күн Йосипин тускар мел юм меджэсмн уга. ¹⁹ Эн аврлт уга күн бөөж. Мана улсиг меклэд, мана өвкнриг дажрдг бөөж. Шинкэн һарсн бичк-дүдиг үктхэ гиһэд гертэснь холжулад үлдэдг бөөж. ²⁰ Тер цагт Моше һарч. Эн йир сээхн, өкэр көвүн бөөж. Һурвн сардан экиннь көк көкэд боожна. ²¹ Дөкэд көвүг закврар тиигэд үлдэхлэ, хаана күүкн терүг авад, көвү кеһэд өскнэ. ²² Моше тер цага Египетин ном дасад, келх үгдэн хурц, кех көдлмштэн чаһ-чирг болж өснэ. ²³ Дөчтэ болхларн тер Израильд бөөсн ахнран үзхэр шииднэ. ²⁴ Нег дөкж Египет күн Израилин күүнлэ ноолд-жасинь үзэд, хоорнднэ орад, Египетин күүг цокад алчкна. Тиигэд тер израилин күүнэ өшөһинь авна. ²⁵ Бурхна заясар тедниг сулдахад, нег цусн-махн улс медх гиж санжала, болв тедн медсмн уга. ²⁶ Маһдуртнь Израилин хойр күн хоорндан ноолд-жахлань, Моше өөрдж ирэд тедниг эвцүлхэр келнэ: «Ахнр-дү-үнр, тадн яһад нег-негэн цокжанат?» ²⁷ «Маднд кен чамар дее-рэс ахлач болн зарһч тэвлэ?» — гиж ноолджасна негнь Мошег хооран түлкэд келнэ. — ²⁸ «Эс гиж өцклдүр Египетин кү алснла эдлэр намаг алхар седжэнч?» ²⁹ Иим үг сонссн Моше һарч зулад, Мидьян гидг һазрт ирэд тогтнад, хойр үртэ болна. ³⁰ Дөчн жил давсна хөөн Синай гидг уулын өөр шагшг модна шатжасн зальднэ Бурхна Элч генткн үзгднэ. ³¹ Моше иим жигтэ юм үзэд, сөөнөр шинжлж хэлэхэр өөрдхлэрн Деед Эзнэ ду сонсна. ³² «Би чини эцкнрин Бурхн, Абрахамин Бурхн, Ицхакин Бурхн,

Яковин Бурхнв», – гиж келхлэ, Мошен кинь давхцад, бийн чичрэд, хэлэж чадлго бөөв. ³³ «Көлдөн өмссн юман тээл. Чини зогсжасн хазр эрүн хазр», – гийхэд терүнд Деед Эзн келнэ.

³⁴ – «Египетд Мини оln улсиг дажржасиг Би үзжэнэв. Тедниг зовжахинь сонсжанав. Тиигэд тедниг сулдххар ирүв. Би чамаг хэрү Египет тал илгэжэнэв. Ода йов». ³⁵ «Кен чамаг ахлач, зарһч төвлэ?» – гийхэд Израилин оln улс Мошенэс сурна. «Би чамаг зарһч болн аврач тэвнэв», гиж Бурхн шатжасн бура дотр үзгдсн элчэр дамжад келэд, холгдсн Мошег Египет тал йовулна. ³⁶ Моше оln эмтиг Египетэс дахулж харһна. Тер Египетд Улан теңгст болн дөхн жилдөн көдэд өвөрц, онц темдг харһна. ³⁷ «Намаг илгэснлэ эдлэр Бурхн таднд ээлдөч илгэх. Тер Күн тадна улсас төрх», – гиж тер Израилин улст келснь Моше бэ-эж. ³⁸ Моше Израилин улсла хамдан көдэд бөөв. Энтн Синаийн уулын ора деер Бурхна элчлэ харһад, Бурхна келсн эмд үгиг маднд күргэд сонсулхар ирж. ³⁹ Мана эцкнр Мошег сонслго хаяд, хэрү Египтур йовхар седв. ⁴⁰ «Маднд нег цөөкн бурх кеж өг. Тедниг бидн өмнөн бэрж йовнавидн. Египетэс мадниг харһсн Мошелэ юн болсинь бидн медхшвидн», – гиж эмтн Ахаронд келв. ⁴¹ Тиигэд тер өдрмүдт бүрү дүрстэ шүтэ кеһэд терүндөн бэрц бэрнэ. Эврэннь кесндөн нэр кеһэд, байрлв. ⁴² Теңгрин оддт мөргтхэ гийхэд, Бурхн эргэд тедниг үлдэнэ. Ээлдөчин номд иигж бичэтэ: «Израилин улс, тадн дөхн жилдөн көдэд бөөһэд мал алад бэрц бэрхлэрн Мини төлө күцэсн угат. ⁴³ Тадн Молкин өргэ-гер болн Рейпан гидг тана бурхна одна дүрс авч йоввт. Эн кегдлмүдт мөргтхэ гийхэд тадн кеввт. Тиигэд Би тадниг Вавилонас давулад нүүлһнэв». ⁴⁴ Мана өвкнрт көдэд герчллһнэ өргэ-гер бээж. Терүг Моше Бурхна закахар эврэннь нүдөр үзснлэ эдлэр босхулж. ⁴⁵ Мана өвкнр тер өргэ-гериг авад, Навина Исусин хардвртаһар булаж авсн хазрурн ирнэ. Энүнд урднь бээрлж бээсн оln улсиг Бурхн көөһэд йовулчкж. Тер өргэ-гер Давидин цаг күртл тенд бээж. ⁴⁶ Бурхн Давидт дурта бээж. Тиигэд Давид Яковин Бурхнд гер бэрж өгхөр зөвшөл сурна. ⁴⁷ Болв Терүнд Соломон гер бэрж өгнэ. ⁴⁸ Күүнэ бэрсн герт Бурхн бэ-эдго. «⁴⁹ Теңгр Мини ширэ, хазр Мини көлин девсн. Тадн Нанд ямаран гер тосхж чадхвт? – гиж Деед Эзн келнэ. – Нанд амрх орм альд бээхмб? ⁵⁰ Эн бээсн тоот цугтан Мини харар эс үүдөгдлү?» ⁵¹ Тадн зүткэ, сонсхвр уга зүрктэ, хату чиктэ улс бээжит. Эврэннь өвкнртэһэн эдл Эрүн Сөкүсиг сонсжахмн угат!

⁵²Тана өвкнрин эс көөсн аэлдэч кезэ бээсмб? Чик седклтэ күн бууж ирхинь зэнглтхэ гийһэд илгэсн улсиг тедн алчкв. Тадн болхла ода терүг бэрүлж өгэд эмнь таслсн улс болвт. ⁵³Таднд Бурхна элчэр дамжулж илгэсн зака авад, терүг күцэсн угат.

Степаныг чолуһар шивнэ

⁵⁴Степана иигж келсиг соңссн улсин цуснь буслад, тедн ууртан бүтэд, араһан зуулдад бээцхэв. ⁵⁵Степан болхла Эрүн Сэкүсэр дүүрэд, Бурхна туурмжиг болн Бурхна барун талнь Исусиг зогсжахинь теңгрт үзв.

⁵⁶— Хэлэтн! Теңгр секгдэд Бурхна барун бийд Күмни Көвүн бээхиг би үзжэнэв, — гиж Степан келв.

⁵⁷Тиигхлэнь тедн чикэн бөглэд хээкрлдэд Степанур дэврв. ⁵⁸Степаныг балһсна захд чирж авч одад чолуһар шивлдцхэв. Эн йовдлыг үзсн улс герч болад, Шаул гидг баахн көвүнэ хажуд хувцан тээлж оркв.

⁵⁹— Деед Эзн Исус! Намаг бий талан авхнчн, — гиж Степан тедниг чолуһар шивжэх кемлэнь Деед Эзнд зальврв. — ⁶⁰О, Деед Эзн! Эн буру йовдл һарһснднь теднэ килнцинь тэвтн, — гиж Степан өвдглэд киисэд чанһар келнэ. Иигэд келлһнлэнь тер ормдан терүнэ эмнь һарв.

Шаул Христост иткдг улсиг көөнэ

8 Степаныг алсиг Шаул чик гиж тоолна. Тер өдрмүдт Ерусалимин иткдг улсиг икэр шаһад көөнэ. Апостолмудас талдан иткдг улс Йудья, Шамарья һазрар йовад тарлдна. ²Бурхнд шүтдг улс Степаныг оршаһад икэр уулыцхав. ³Шаул чонжиг уга кехэр иткдг улсла ноолдаһан эклнэ. Христост иткдг улсин гермүд эргэд, тер залус күүкд улсиг гертнь бэрэд түүрмд суулһна.

Шамарьяд Пилип цээлһөр кенэ

⁴Ерусалимас көөгдэд тарлдсн иткдг улс йовсн һазртан Бурхна номиг олд күргэд тархав. ⁵Пилип бас Шамарья һазрин балһснд ирэд, Христосин тускар цээлһврин көдлмш кев. ⁶Олн эмтн седклэн өгэд, Пилипин келсиг соңсцхав. Терүнэ кесн онц темдгиг тедн үзв. ⁷Кесг күүнэс хар сэкүсн чанһар хээкрэд һарв. Кесг мөч тэкрсн, доһлң улс гемэсн эдгв. ⁸Энүг үзэд балһсна улс байрлцхав.

⁹Эн балһснд Шимон гидг бөөтө күн бас бээж. Шамарьян бээрн улсиг эврәннь эрдмэрн өврүлж, бийән алдрт тоолдг билэ. ¹⁰Эн күүнд «Ик Күчн» гидг бурхна хүвлһән күрч гийһэд элгнь чигн, зээснгнь чигн терүг өврдг бээж. ¹¹Терүг сонсдг учрнь юундв гихлэ зөвөр цагтан оln-эмтиг илвэрн авлжаж. ¹²Эн балһсна улс Бурхна орн-нутгин тускар болн Исус Христосин нериг Пилип келснд иткхлэрн залус, күүкд улс үлдлго уснд кирслгдв. ¹³Шимон Христост бас иткэд, уснд кирслгдснэ дару Пилипин хажуд бээв. Тер Пилипин кесн онц темдгүд болн күчтэ йовдлмуд үзэд өврв.

¹⁴Ерусалимд бээсн апостолмуд, Шамарьян улс Бурхна ном авсинь сонсад, Пётр Йохан хойриг теднүр илгәнэ. ¹⁵Пётр Йохан хойр ирэд, шинэс Бурхнд итксн күүнд Эрүн Сәкүс өгдгэр зальврна. ¹⁶Яһад гихлэ, Исусин нернэ төлө уснд кирслгдв чигн Эрүн Сәкүсн тедн деер бууһад уга бээж. ¹⁷Тегэд Пётр Йохан хойр иткдг улсин толһа деернь һаран тэвнэ. Теднь Эрүн Сәкүс авв.

¹⁸Апостолмудын һаран тэвлһәр Эрүн Сәкүсн өггдсиг Шимон үзэд, Пётр Йохан хойрт мөнг өгхәр седнэ.

¹⁹— Керп мини тэвсн һарас күн болһн Эрүн Сәкүсәр бас дүүрхлэ, нанд бас тиим күч өгтн, — гиж тер сурна.

²⁰— Бурхна билгиг мөнгәр хулдж авхар седсн чи мөнгтәһән хамдан үкх бол, — гиж Пётр терүнд келнэ, — ²¹Энчнь йосндан чини кәдлмш биш. Яһад гихлэ, Бурхна нүүрт чини зүркн ода чигн цевр биш. ²²Эн килнцтэ бээдл үлдәһэд Деед Эзнд үнн седкләсн зальврх кергтэ, тегэд Бурхн чини килнчичн тэвж өгх. ²³Чи үлү үзэд, килнцтэ тоотын ялчнь болжанач.

²⁴Тиигхлэ Шимон Пётр Йохан хойрас иигж сурна:

— Буйн болтха, эржәнэв танас, тана келсн тоот нанд хальддоһар мини төлө Деед Эзнд зальвртн, — гинэ.

²⁵Апостолмуд оln-эмтнд герчлэд, Деед Эзнэ номан цөөлһж медүлэд, хәрү Ерусалим тал һарад йовна. Хәрж йовад, хаалһдан харһсн Шамарьян селәдт бас Сән Зәңг тархана.

Пилип болн Эфиоп

²⁶— Бос! Өмн үзг тал йов! Ерусалимас Газа тал һарсн хаалһд һарад зогс, — гиж Деед Эзнэ элч Пилипд келнэ. (Эн хаалһар ода күн йовхш.)

²⁷Пилип босад йовна. Зуурнь Кандаки гидг Эфиопин хатн хаана үнтэ тоотыг хадһлдг Ерусалимд мөргүл кехәр ирсн тәһн

хардач күн харһна. Тер күн мөрн тергн деер сууһад, ²⁸ хэрү йовж йовад аэлдэч Эшьян бичсн дегтр умшж йовла. ²⁹ Пилипд Сәкүсн келнә:

– Тер тергнүр өөрдэд хажуднь йов.

³⁰ Пилип тергн тал гүүж өөрдэд, Эшьян дегтрэс умшжасинь сонсад келв:

– Умшжаснчнь чамд медгдженү?

³¹ – Күн эс цөөлһж өгхлэ, яһж медж чадх билэв? – гийһэд хэрү өгэд, Пилипиг өөрөн суухиг эрнә.

³² Умшжасн халхднь иигж бичэтә: «Алулхар дахулж йовсн хөн кевтә Тер йовла. Кирһэчиг үзсн хурһн кевтә кийһән авлго бә-эж. Тер нег чигн үг келсн уга. Чик зарһ кех зөв өлго, ³³ Терүг дорацулад бөөнә. Терүнә тохм-унгиннь үлдлин тускар кен келж өгхмб? Ода болхла Терүнә жирһл һазрас авгджана». ³⁴ Эфиопин хардач Пилипәс сурна:

– Эржәнәв чамаг, цөөлһж өглч нанд. Кенә тускар энд аэлдөч келжөхмб? Бийиннь тускарий аль талдан күүнә тускарий?

³⁵ Тиигж сурхлань Пилип Бурһна Бичгин тер ормас эклэд Исусин туск Сән Зәнг цөөлһж өгнә. ³⁶ Тер хоорнд йова йовж тедн уста һазрт өөрднә. Ус үзэд хардач:

– Хэлә, эн усн. Намаг кирслхд юн харш болжана? – гиж сурна.

³⁸ Тегэд тергән зогсаһад, хоюрн уснд орна. Пилип терүг уснд кирслв. ³⁹ Тедниг уснас һарсн цаглань Пилипиг Деед Эзнә Сәкүсн деегшән авчкна. Хардач Пилипиг дәкж үзсн уга. Тер цаарандан байртаһар йовад йовна. ⁴⁰ Пилип Ашдодт үзгднә. Тер Ашдодас Кесэрья тал одна. Зуурнь бөөсн кесг хотна оln-әмтнд Сән Зәнгиг цөөлһэд келәд йовв.

Шаулын дуудвр

9 ¹⁻² Шаул Деед Эзнә сурһульчнриг аэлһх, алх-булх санатаһар, ах гелн тал ирнә. Тер Дамаскин Йудья улсин хурлын герин төлә зөвшәлин бичг сурж авна. Керм тенд Деед Эзнә хаалһин дахачнр харһхла, тедниг бәрж авад Ерусалимд авч ирдгәр зөвшәлнә.

³ Дамаскур өөрдж йовхлань генткн тенгрт йир хурц күчгә герл асна. ⁴ Шаул һазрт унна. Тенгрәс ду һарад иигж келжә-хинь соңсна:

– Шаул, Шаул! Яһад чи намаг гетэд йовнач?

⁵– Деед Эзн, Кенвч? – гиж Шаул сурна.

– Би чини көөж йовсн Исусв, – гиж Деед Эзн келнэ.

⁶– Босад, балһснур йов. Ю кехичнь тенд чамд келж өгх.

⁷Терүңлэ хамдан йовсн улс кү үзлго, һанцхн ду сонсад, менрэд бөөцхэв. ⁸Шаул өндөһэд босхларн, мел юм үзхш. Хажуднь бөөсн улс һараснь авад Дамаск тал терүг көтлж авч ирнэ. ⁹Һурвн өдрин туршарт тер сохрар юм үзлго, амндан хот авлго бөөв.

¹⁰Дамаскд Хананий гидг нертэ сурһульч бөөж. Терүнд Деед Эзн үзгдэд:

– Хананий! – гихэд дуудна.

– Би, Деед Эзн! – гихэд Хананий хэрү өгнө.

¹¹– Босад, һаза һарад Һо гидг уульһнар йов. Йудан гер олж авад, Тарсас ирсн Шаул гидг нертэ кү сур. Тер ода зальвржах зөвтэ. ¹²Шаул Хананий гидг нертэ кү үзгдлдөн үзлэ. Тер орж ирэд нүднднь герл орулхар толһа деернь һаран тэвлэ, – гихэд Деед Эзн келнэ.

¹³Хананий иим хэрү өгнө:

– Деед Эзн минь! Ерусалимд бөөсн чамд иткдг улст эн күн кесг му өшөтэ йовдл үзүлсиг сонслав. ¹⁴Иигэрэн ирхлэрн энд бас Чини нер дуудад зальврсн улсиг бэрж авдг зөв цаас ах гелһгүдэс авч.

¹⁵– Йов. Яһад гихлэ, энчн Мини шүүж авсн күн. Эн Израильд, оһн-эмтнд, нойдудт Мини нернэ тускар келж өгх, – гиж Деед Эзн келнэ. – ¹⁶Мини нернэс көлтэ кедү зовлң үзхиг Би терүнд медүлнөв.

¹⁷Хананий йовад, урднь келжэсн Йудьян гер оһна. Тер Шаулын толһа деер һаран тэвэд келнэ:

– Ах Шаул! Хаалһдчнь чамла харһсн Исус юм үзтхэ гихэд, чамаг Эрүн Сөкүсэр дүүргхин төлэ намаг чам тал илгэв. ¹⁸Тер дарунь Шаулын нүднэс заһсна хачрсн унсн мет харан орна. Босхларн тер уснд кирслгднэ. ¹⁹Дөкэд Шаул хот ууһад, чидл авна. Кесг өдрмүдт тер Исусин сурһульһчһрта Дамаскд бөөв.

Шаул Дамаскд цээлһөр кенэ

²⁰Тер өдрэс авн евреймүдин хурлд Исусин тускар, Исус Бурхна көвүн гиж Шаул эмтнд цээлһж келж өгдг болв. ²¹Энүг сонссн эмтн алң болад сурлдна:

– Ерусалимд Исуст иткдг улсиг эн көөдг эс билү? Ах гелн тал тедниг бэрэд авч одхар эс бөөлү? ²² Шаул улм-улм чанһрад, Исус – Бурхна илгэсн Аврач гиһэд, Дамаскд бөөх Йудья улст цөөлһж өгв. Тедн терүг бурушаж чадад бөөв. ²³ Зөвөр цаг давна, евреймүд нуувчар цуглрад, Шаулыг алхар хоорндан үгэн батлад авчкна. ²⁴ Болв Шаул теднэ нуувчин күүндврин тускар медв. Тедн болхла терүг алхар өдр сө уга балһсна үүднд гетлднэ. ²⁵ Болв сурһульчнр Шаулыг сөөһөр бура модар гүрсн савд суулһад, эрсэр буулһна.

Шаул Ерусалимд

²⁶ Шаул Ерусалимд ирэд, Исусин сурһульчнрла ниилхэр седнэ. Болв терүнэ урдк йовдлын тускар меддгтэн тедн энүг бас сурһульч гиж итксн уга. Шаулас цуһар аэлдв. ²⁷ Бар-Наба болхла Шаулыг апостолмуд тал дахулж ирнэ. Энүг яһж Деед Эзиг зууран үзсиг, ю Деед Эзн терүнд келсиг, яһж Дамаскд зөргтөһөр Исусин тускар цөөлһж йовсиг теднд келж өгнэ. ²⁸ Тегэд Шаул апостолмудла хамдан цөөкн өдр бөөһэд, Ерусалим дотраһар сулдан йовдг болв. Тер Исусин тускар юмнас аэлго оln-эмтнд цөөлһнэ. ²⁹ Грек келтэ Йудья улста тер метклдг бөэж. Тедн болхла Шаулыг алхар шииднэ. ³⁰ Ах-дүүнрнь эднэ шиидврин тускар медчкэд, Шаулыг Кесэрья тал дахулад йовна. Терүнэс цааранднь Тарс тал йовулна.

³¹ Дөкөд цуг Йудьян, Һалильян, Шамарьян чонжмудт төвкнүн цаг ирв. Чонж Эрүн Сөкүснэс чидл авад, тооһарн өсөд, Деед Эзнэс сүрдэд жирһнэ.

Пётр Лидад болн Йопад

³² Пётр орн-нутг эргж йовад, хаалһдан Лида гидг балһснд бөөсн иткдг улста харһхар ирнэ. ³³ Тенд Еней гидг нөөмн жилдөн тэкрэд орнасн бослго кевтсн күн бөөж.

³⁴ – Еней! Исус Христос чамаг эдгэжэнэ. Орнасн босад, оран хура, – гиж Пётр келнэ.

Иигж келхлэнь Еней босна. ³⁵ Лидад, Шарон һазрт бөөсн улс Энсиг эдгсинь үзэд, Деед Эзнд иткв.

³⁶ Йопа гидг балһснд нег цаһан седклтэ, оln-эмтнд тусан күргдг Табита гидг (грек келэр болхла, Дорка гидг) Христосин дахгч күүкд күн бөөж. ³⁷ Тер цагла эн күүкд күн гөмнэд, эмнь

нарч одна. Терүнэ цогцинь уһаһад, деед хорад кевтүлнэ. ³⁸ Лида Йопас өөрхнд бээж. Сурһульчнр Пётриг Лидад бээсиг сонсад, терүг шулуһар авулхар хойр кү илгэнэ. ³⁹ Пётр босад, тедниг дахна. Ирхлэнь тедниг деед хорад орулна. Олн угатя улс, белвсн күүкд улс нашун нульмсан асхрулад уульдна. Дэкэд Пётриг бүслэд, Табитан уйж өгсн хувц-хунран үзүлж. ⁴⁰ Хорад нег кү үлдэлго Пётр һарһчкна. Тер өвдгэн дарад сууһад мөргнэ. Табитан кевтсн цогц тал эргэд келнэ:

– Табита, бос!

Күүкд күн нүдөн секнэ. Пётриг үзэд, босад сууна. ⁴¹ Пётр һаран өгэд, терүнд босхднь дөң болна. Дарунь иткдг улсиг болн белвсн күүкд улсиг дуудж авна. Тедн Табитиг эмд-менд зогжасиг үзв. ⁴² Эн зэнг цуг Йопа балһсар тарна. Тиигэд олн-эмтн Деед Эзнд иткнэ. ⁴³ Пётр кесг өдртэн Йопад арс идэлдг Шимона герт бээв.

Пётр Карнэль хойр

10 Кесэрьяд Италин гиж нерэддг цергин ахлач Карнэль гидг күн бээж. ² Карнэль Бурхнд шүтдг угатя эмтнд тусан күргдг эврэннь өрк-бүлэРН Бурхиг күндлж, дангин мөргдг бээж. ³ Нег өдр үдин хөөн һурвн часин алднд Карнэльд үзгдл үзгдв. Бурхна элч өөрдж ирсиг тер тодрхаһар үзв.

– Карнэль! – гиж тер келв.

⁴ – О, Деед Эзн! Танд юн кергтэ? – гиж келн Карнэль ээмцж хэлэв.

– Чини седклэРН мөргжэсичнь угатя улст нөкд болдгиг Бурхн деерэс үзжэлэ. ⁵ Йопад кү илгәһэд Пётр гидг нертэ Шимониг дуудулж ав. ⁶ Тенгсин хажуд бээх арс идэлдг Шимона герт гиичлжэнэ, – гиһэд Бурхна элч келв.

⁷ Бурхна элчиг йовж одхлань Карнэль итклтэ Бурхнд шүтдг нег цергчиг болн эврэннь хойр зарцан дуудж авв. ⁸ Теднд учрсн йовдлын тускар келэд, Йопа балһснур илгэв.

Пётрин үзлц

⁹ Манһдуртнь йовулсн улс балһснд күрч йовхла, Пётр үдлө мөргүл кехэр герин деед давхрт һарв. ¹⁰ Тер өлсж йовж. Эмтн хот кех хоорнд Пётр мөргүлд шүтэд авлгдв. ¹¹ Генткн терүнд үзгдл үзгдв. Тенгр зааград, ик бүркэгин бөөдлтэ юмн һазрур бууж

ирв. Түүнэ дөрвн өнциг күн бэрсн мет бээж. ¹²Төрүн дотр зүсн-зүүл дөрвн көлтэ юмс, шовуд болн мөлкдг тоотс йовж.

¹³— Пётр, бос! Эднэс негинь алад ид, — гисн дун деерэс сонсгдв.

¹⁴— О, Деед Эзн, төрүц болшго! Би иим бузр эмтэ-киитэ юмсиг идж чадшгов, — болж Пётр хэрү өгв.

¹⁵Тиигж келхлэнь, деерэс хойрдад дун сонсгдв.

— Бурхн цеврлсн юмиг бузр гиж бичэ сан.

¹⁶Иигж келсн күүндвр хурв дэжж сонсгдв. Дарунь ангудта ик бүркэг деегшэн тенгрт өрггдэд уга болж одв.

¹⁷Пётр эн йовдлын тускар ухалж бээтл, Карнэлин йовулсн хурвн күн Шимона гер альд гиж эмтнэс сурад, хашан үүднд күрэд зогсв.

¹⁸— Пётр нертэ Шимон, гиич, энд бээнү? — гинь хээкрэд сурлдв.

¹⁹Пётр болхла үзснэнь тускар ухалад зогса билэ.

— Эн хурвн күн чамаг хээж йовна, — гиж Эрүн Сөкүсн Пётрт келв, — ²⁰Босад дорагшан бу. Төрүц юмнд алнтрлго, эдниг дахад йов. Эдниг би илгэлэв.

²¹— Тана хээжэсн күүнтн бив. Юн кергэр ирвт? — гиж Карнэлин илгэсн улсла Пётр күүндв.

²²— Мадниг цергин ахлач Карнэль илгэв. Эрүн Бурхна элч чамаг гертэн дуудж авад, чини келхиг сонстха гижэнэ. Карнэль чик седклтэ болн Бурхнд шүтдг күн, Йудья улс цугтан терүг күндлнэ, — гинь тедн келв.

²³Ирсн улсиг Пётр герт орулад гиичлүлв. Манһдуртнь Пётр нег цөөкн ах-дүүхэн дахулад Йопас харад йовв.

Пётр Карнэлин герт

²⁴Өдр өнжэд тедн Кесэрьяд күрв. Карнэль күлэжэсн бэ-эж. Эдниг ирх гинь эврэннь элгн-садан, өөрхн үүрмүдэн дуудж авад, ²⁵Пётриг орж ирхлэнь, Карнэль тосад көлднэ сөгдэд күндлв.

²⁶— Бос! Би эгл күмбв, — гиж Пётр келэд терүг босхв.

²⁷Пётр Карнэльта күүдн йовж герт орв. Тенд олн улс цуглрсн бээж.

²⁸— Евреймүдт буру номта улсла өөрдж күүндх зөв угаг тадн меднэт. Болв Бурхн нанд нег чигн кү бузр гиж санх зөв өгсн

уга. ²⁹Тиигэд би нег чигн сурвр тэвиго, тана дуудулсар ирв. Ямаран кегрэр дуудулсан ода келтн? — гиж Пётр сурв.

³⁰— Дөрв хонжана. Иим цагла үдин хөөн дөрвн часла эврэннь гертэн мөргүл кежэлэв. Генткн мини өмн гилвксн цаһан хувцта күн ирэд зогсв. ³¹Тер нанд келжэнэ: «Карнэль! Чини седклөрн зальвржаснчнь угатя эмтнд нөкд болсн тоот, чини үүл цугтан Бурхнд үзгдэд йовж. ³²Йопа тал кү илгәһэд, Пётр гидг нертэ Шимониг дуудж ав. Тер Тенгсин хажуд бөөх арс идэлдг Шимона герт гиичлжэнэ». ³³Би тер дарунь кү илгәвүв. Ирснчнь эвр сән болв. Ода бидн Бурхна өмн Деед Эзнэ келсиг чамас сонсхар хурвидн, — гихэд Карнэль хэрү өгв.

Пётрин келсн үг

³⁴— Ода ирж нанд Бурхн кен чигн күүг йилһдгонь сөөнөр медгджэнэ. ³⁵Болв ямаран болв чигн келн улс заагт Терүнэс өөсн, үнн седклөрн чикэр бөөсн күн Терүнд тааста. ³⁶Бурхн Израилин улст Исус Христосар дамжад эвтэ жирһлин туск зэнд илгәсиг тадн меднэт. Исус — цуг улсин Деед Эзн болжана. ³⁷Үалильяс экләд Йохана эмтиг уснд кирслснэ хөөн Йудья һазрт эргндэн учрсн йовдлмудын тускар тадн меднэт. ³⁸Назаретин Исусиг Бурхн Эрүн Сәкүсәрн болн күчәрн дүүргв. Тер йовад эрлгт авлдсн олн улсиг гемәс эдгәв. Яһад гихлә, Бурхн Исусла хамдан бөөв. ³⁹Йудьян орн-нугтг болн Ерусалимд Исус ю кесинь бидн герчлж чадхвидн. Йудья улс аш сүүлднь Терүг кирст хадад алв. ⁴⁰Болв һурвдгч өдртнь Бурхн Терүг әмдрүлв. Тиигэд Исус Бурхна дурар ончта әмтн тал ирдг болв. ⁴¹Олн күн Терүг үзсмн уга. Болв бидн, Бурхна шүүж авсн герчнр, үзвидн! Бидн Исусиг әмдрснэ хөөн хамдан хот идэд уулавидн. ⁴²Би әмд улсин болн үксн улсин зарһ кех Бурхна заясн зарһчв, — гихэд олн-әмтнд герчлж цәәлһж өгтн гисн заквр маднд өгв. ⁴³Терүнд үнн седклөрн иткдг күүнә килнцинь Бурхн тәвж өгх гихэд әәлдәчнр цугтан герчлжәлә, — гиж Пётр келв.

Эрүн Сәкүс буру номта улс авна

⁴⁴Пётриг иигж келжәх цаглань сонсжасн улс деер Эрүн Сәкүсн буув. ⁴⁵Пётрлә хамдан ирсн Йудья улс буру номта улст Эрүн Сәкүс өгснд алң болв. ⁴⁶Тедниг меддго келәр келәд, Бурхиг буульжасиг эдн сонсла.

⁴⁷ — Маднла эдл Эрүн Сәкүсәр дүүрсн эдниг уснд кирслх гихләнэ зогсаж болхий? — гихэд Пётр сурв.

⁴⁸ Исус Христосин нернә төлә уснд кирслхиг Пётр теднд заав. Пётриг бас нег цөөкн өдр хамдан бээхиг тедн эрв.

Ерусалимин хургт Пётрин кесн цәәлһөр

11 Цуг Йудьян ахнр болн апостолмуд буру номта улс Бурхна ном авсиг соңсцхав. ² Пётриг Ерусалимур ирхлә, Бурхнд шүтдг, керчүлсн улс энүг бурушана.

³ Чи керчүлэд уга улсин герүр орад, теднлә хамдан хот уувч, — гиж тедн келнә.

⁴ Тиигхлә Пётр цугиг тодрхаһар иигж тәәлнә:

⁵ — Би Йопа балһснд нег герт мөргжәһэд, мөргүлд авлгдд, иим үзгдл үзв: Дөрвн өнцгиг күн бәрсн мет бәәсн ик бүркәг мини өмн ирж буув. ⁶ Дотрнь шаһаһад хәлэхлә: дөрвн көлтә аңгуд, зүсн-зүүл шовуд болн мөлкдг тоотс бәәж. ⁷ Генткн деерәс дун соңсгдв. Тер нанд: «Пётр, бос! Эднәс негинь алад ид», — гиж келв. ⁸ «Уга, Деед Эзн минь! Би иим бузр юмсиг идж чадшгов», — гиж хәрү өгв. ⁹ Тенгрәс хойрдад дун соңсгдна: «Бурхна цеврлсн юмиг бузр гиж бичә сан». ¹⁰ Иигәд һурв дәкж давтхла, ик бүркәг тенгрүр өөдлэд уга болж одв. ¹¹ Тер кемлә мини бәәсн герин өмн һурвн күн ирәд зогсна. Тедн Кесәрьяс нан тал илгәгдсн улс бәәж. ¹² Сәкүсн намаг тедниг алңтрлго даһад йов гиж келв. Би болхла зурһан нөкдән даһулад дуудсн күүнә герүр ирв. ¹³ Герин эзн күн Бурхна элчиг үзснә тускар маднд келж өгв. «Шимон гидг Пётриг Йопас дуудж ав», — гиж Бурхна элч терүнд келнә, — ¹⁴ «Чамд тер чини болн чини герин улсин әм аврх зәңг келж өгх». ¹⁵ Би экләд келжәхлә, тедн деер Эрүн Сәкүсн ирж бууна. Тиигәд теднд бас маднла эдл Бурхн Эрүн Сәкүс өгв. ¹⁶ Тиигхлә нанд Деед Эзнә келсн үг санандм орна: «Йохан уснд кирслдг билә. Тадн болхла Эрүн Сәкүс авхит». Деед Эзн Исус Христост иткхд Бурхн маднд Эрүн Сәкүс өгв. ¹⁷ Кемр Бурхн маднд Христост иткдг болсн цагтвидн өгснлә әдләр белг теднд өгхлә, Бурхна үгд орш уга би кемб? ¹⁸ Пётрин келсиг соңссна хөөн Исуст иткдг евреймүд бурушаһ арһ уга болад, Бурхиг туурулад иигж келнә:

— Буру номта улст килнцтә жирһлән үлдәх арһ өгәд, Бурхн шин жирһл белглв.

Антиохин чонжсин тускар

¹⁹ Степаныг үкхлэ, Исуст иткдг улс назран соляд, Поник, Кипр болн Антиох гидг назрт күрв. Тедн ханцхн евреймүдт Исусин ном цөөлхж сурһв. ²⁰ Болв зэрм Киприн болн Күрэнэн улс Антиохд ирэд Деед Эзн Исусин туск Сэн Зэнгиг грекмүдт бас келцхэв. ²¹ Теднд Бурхна күчн бээж. Келсн үгинь ик зунь иткэд, Исус тал эргэд хэлэнэ. ²² Эн йовдлын туск зэнг Ерусалимин чонжд күрнэ. Тендэс Бар-Набаг Антиохд илгэнэ. ²³ Бар-Наба Антиохд ирэд, Бурхн олд цаһан сана күргсиг үзэд байрлв. Тер: «Деед Эзнд батар итктн», гиж тедниг сурһв. ²⁴ Бар-Наба цаһан саната, дотран Эрүн Сөкүстэ, Бурхнд иткдг күн бээж. Бар-Набан күчэр олд улс Деед Эзнд иткдг болцхав.

²⁵ Дөкэд Бар-Наба Шаулыг хөөһөд Тарсд одна. ²⁶ Терүг олж авад Антиохд авч ирнэ. Бар-Наба Шаул хойр жилдэн Антиохин чонжд бөөцхэв. Эдн Исус Христосин ном улст дасхв. Тер цагас авн түрүн болж Антиохд сурһульчнриг Христианмуд гиж нерөднэ.

²⁷ Тиигэд кесг аэлдэчнр Ерусалимас Антиохд ирцхэв. ²⁸ Тедн дундас Хагап босад Римин нутгт харһнх цаг ирх гиж Сөкүсэр аэлдэж келв. Энүнэ келсн Клаудиг толһалжах цагла ирлцв. ²⁹ Тиигэд сурһульчнр Йудьяд бөөсн ахнр-дүүнрт чидлэрдн дөң болхар шииднэ. ³⁰ Тедн келсндэн күрэд, Бар-Наба Шаул хойрар цуглрсн улс Ерусалимд бөөсн иткдг улст демөн илгэнэ.

Пётриг бэрэд, дарунь харслһн

12 Эн цагла евреймүдин хан Херод чонжин гешүдин зөрмнь бэрнэ. ² Йохана ах тер Яковиг үлдэр чавчад алх заквр өгнэ. ³ Тер йовдл евреймүдт таасгджахиг үзэд, Херод Пётриг бас бэрнэ. Тер цагт «Исэд уга һуйрин» сэн өдрмүд бээж. ⁴ Херод Пётриг бэрж авад түүрмд суулһна. Түүрмиг дөрвн баг цергүд манв. Баг болһнднь дөрвөһөд кү заав. Песахин байрин чилгчэр Херод олд улсин өмн Пётрин зарһ илэр кехэр шиидв. ⁵ Тиигэд Пётр түүрмд бэрэтэ. Иткдг улс Пётрт Бурхн туслтха гиһэд мөрглднэ.

Пётриг түүрмэс сулдхлн

⁶ Олн улсин зарһд һарһхин өмн сө Пётриг хойр маначин хоорнд цевэр танлж унтулна. Үүдн хоорнднь бас маначнр зогсжала. ⁷ Генткн сөөни өрэллэ Бурхна элч үзгдэд, Пётрин бэрэниг герлэр асав. Бурхна элч Пётриг хэврһэрнь түлкэд серүлнэ.

⁸ — Шулуһар бос! — гиж келхлэнь, Пётрин һартнь бээсн цев эврэн шувтрад унж одна. — Бүсән бүслэд, буршмган болн хувцан өмсэд намаг дах.

⁹ Пётр дахад һарна. Бурхна элчин кежэх тоот үнндэн болжах уга Пётр медж чадад бээв. Пётр үзгдл гиж тоолв. ¹⁰ Эдн негдгч маначнриг давад һарна. Хойрдгч маначнриг давад һарна. Дарунь балһсн тал һардг төмр үүднд күрнэ. Теднэ өмн үүдн эврэн секгднэ. Тендэсн һарад тедн нег уульнциг күшцднь давж йовтлнь генткн Бурхна элч уга болж одна.

¹¹ — Нанд Деед Эзн элчэн илгэсиг ода би йосндан меджэнэв. Намаг евреймүд алх гижэсн үклэс болн Херодын һарас тер сулдхв, — гиж Пётр ухаһан сергхлэ келв.

¹² Учрсн йовдлыг сээнэр медж авчкад, Пётр Мирьямин герүр ирнэ. Тернь Марк гидг Йохана эк. Тенд олн улс мөргхэр цуглрчкскн бээж. ¹³ Пётр хашан үүд цокна. Терүг соңссн зарц Рода гидг күүкд күн һарч ирнэ. ¹⁴ Пётриг дууһарнь таяяд, Рода байрлхларн үүдэн тээлго хэрү гүүнэ.

— Пётр үүдн хоорнд зогсжана! — гиж тер зэнглв.

¹⁵ — Зүүлжэдг болвзач? — гиж теднь келнэ.

— Мини келсн үнн! — гиж Рода дэкн-дэкн давтв.

— Пётрин элч болх, — гиж тедн санна.

¹⁶ Пётр болхла зогсл уга үүд цокад бээв. Болв үүдиг секхлэ, зогсжасн Пётриг үзэд цугтан өврцхэнэ. ¹⁷ Пётр цуглрсн улсиг тогтнулхар һарарн докъя өгнэ. Тедн тагчг боллдв. Түүрмэс бийинь Деед Эзн яһж һарһсиг эмтнд Пётр келж өгнэ.

— Яковд [Исусин дү чигн болх] болн талдан аһрт энүнэ тускар келж өгтн, — гиж келчкэд, Пётр һарад талдан һазрур йовна.

¹⁸ Өрүнднь цергүд дунд баһ биш үүмлдэн болна. Пётрлэ юн болсиг цугтан медл уга бээж. ¹⁹ Херод болхла Пётриг сээнэр хээж олх заквр өгв. Болв Пётр олдсмн уга. Тиигхлэ Херод цергүдиг мөшкэд, тедниг алх заквр өгнэ. Дэкэд Херод Йудьяс Кесарьяд одад зөвэр бээнэ.

Херодын заквр

²⁰Херод Тир болн Сидон балһсна улсла цүүгэтэ бээж. Тедн Херодла харһхар седжэж. Хаана бээшнгин дааврта церглэч Бластиг бий талан унһаж авад, дэн-дажг угаһар бөөхиг сурлдна. Тиигэрэн ирхлэ, теднэ орн-нутг Херодын орн-нутгас хот-хол авдг бээж. ²¹Херод темдглсн өдртэн хаана хувцан өмсөд, ширэ деерэн сууһад, оln эмтнд үг келнэ.

²²— Энтн күүнэ дун биш, Бурхна дун! — гийһэд оln улс бууль-на. ²³Херод Бурхиг эс күндлснд тер ормдан Бурхна элч терүнд гем өгнэ. Херод эмдэр өтнд идүлгдэд үкнэ. ²⁴Тер цагт Бурхна ном улм өсөд, тарад иткгдв. ²⁵Бар-Наба Шаул хойр даалһвран күцэчкэд, Ерусалим тал хэрү ирв. Тедн Марк гидг Йоханыг да-хулсмн бээж.

Бар-Наба Шаул хойр Сэн Зэңг тархахар илгэгднэ

13 Антиохин чонжд ээлдэчнр болн багшнр бээж: Бар-Наба, Шимон гидг Нигер, Күрэнэс Луки, Херод хаанла хамдан сурһмж авсн Менэхем болн Шаул. ²Тедниг мацг бэрэд, Деед Эзнд мөргжөсн цагт Эрүн Сөкүсн иигж келнэ:

— Бар-Наба Шаул хойриг Нанд салһж өгтн. Эн хойриг Би онц заквр күцэтхэ гиж дуудлав.

³Тиигэд тедн мацган бэрэд зальврад, Бар-Наба Шаул хойрт харан тэвж эдслэд йовулна.

Кипр арл деер

⁴Эрүн Сөкүсэр илгэгдсн Павел Бар-Наба хойр Селюкьяд одв. Тендэсн тедн Кипрүр усар йовцхав. ⁵Саламд ирэд тедн еврей-мүдин хурлд Бурхна Үг цөөлһж өгнэ. Йохан бас теднлэ хамдан бөөһэд, теднд нөкд болна. ⁶Эдн арлын нег захас телтр захд олад, Папост күрнэ. Тенд тедн илвтэ худлч болн худл ээлдэч еврейин Бар-Исусла харһна. ⁷Эн күн арлын хардач Павел-Сергейин үр бээж. Ухата Павел-Сергей Бар-Наба Шаул хойриг дуудж авхларн Бурхна ном сонсхар седнэ. ⁸Элүм илвтэ худлч (түүнэ грек нерн) болхла, Бар-Наба Шаул хойрла зөвшөрсн уга. Тер хардач бичэ теднд итктхэ гийһэд хар санна. ⁹Павел гидг нертэ Шаул, Эрүн Сөкүснэс күч авад, Элүм тал шилгэд хэлэнэ:

¹⁰— Чи, эрлгин көвүнч. Чи цуг үнн тоотын дээснч! Чини ухан-седкл мел худл-хууляр дүүрч. Деед Эзнэ хол хаалһиг хажил-һдгэн кезэ чи зогсхмбч? ¹¹Деед Эзн чамаг засглх. Чи сохрад, тем-дгтэ цагт нарна герл үзлгө бөөхич, — гийһэд Шаул Элүмд келнэ.

Генткн терүнэ нүднэ харань буурад, Элүм нааран-цааран тү-үрчэд көтлдг кү хөөнэ. ¹²Һардач энүг үзэд, Деед Эзнэ номд алнтрад Бурхнд иткнэ.

Писидья һазра Антиохд

¹³Павел ханьмудтаһан Папосас Пампулья гидг һазрин Пергө гидг балһснд усар одна. Йохан тедниг тенд үлдөһэд, хэрү Ерусалимур ирв. ¹⁴Тедн болхла Пергэс цааранднь Писидья һазра Антиох тал йовна. Бемб өдрлэ Павел ханьмудтаһан хурлд орад сууцхав. ¹⁵Церглгч заканас болн аэлдэчнрин бичгэс умшад чилэхлэ, хурлын ахлачнр теднд иигж келнэ:

— Ахнр! Таднд эн улст урмд орулх үг бөөхлэ, буйн болтха келтн.

¹⁶Павел босад һаран өргэд үгүлв:

— Израилин келн улс болн Бурхнас аэдг улс, мини келсиг оньган өгэд соңстн. ¹⁷Израилин улсин Бурхн мана өвкнриг шү-үж авч. Тиигэд Египетд бөөршлжэсн цагт Эврәннь улсин тоо-һинь Бурхн икдүлв. Бурхн эврәннь күчэр тедниг тер орн-нутгас һарһв. ¹⁸Дөчн жилин туршарт Бурхн эжго, эрм-цаһан көдө һазрт тедниг тесж даав. ¹⁹Тер Кенаан һазрт долан келн әмтиг уга кев. һазринь хуваһад, эврәннь улст өгч. ²⁰Энүг күцэхин тө-лө дөрвн зун тәвн жил давна. Дәкәд аэлдөч Самулин цаг ирл Бурхн теднд зарһчнриг илгәдг билэ. ²¹Болв оln әмтн бийдән хаг тәвтхә гиж сурна. Тиигхлэ Бурхн Беньяминә тохмас Кишан көвү Шаулыг теднд өгнэ. Шаул дөчн жилдән хан болв. ²²Хө-өһннь Бурхн Шаулыг хаана ширәһәс буулһад, терүнә ормд Да-видиг шийднэ. Бурхн Давидин тускар иигж герчлнэ: «Би Ишайин Давид көвүг олж авв. Эн күн Мини седклд тааста. Эн Мини зураг кевтнь күцәх күн». ²³Бурхн келсән күцәнэ. Дави-дин тохмас Израилин Аврач Исус болв. ²⁴Исусиг ирхин өмн өргнд Йохан цуг Израилин оln әмтиг килнцтә жирһлән үлдә-хиг болн уснд кирслхиг цәәлһж сурһна. ²⁵Тер кергән күцәхләрн иигж келнэ: «Би тадна санжах күн бишв. Тер күн мини дару ирх. Би болхла Түүнә нам башмгин боодһа тәәлх зөв угав».

²⁶ Ахнр, Абрахамин үрдүд, болн тадн, Бурхнас ээдг улс! Эн эм аврх зэнг маднд илгэгдсмн билэ. ²⁷ Болв Ерусалимин бөөрн улс болн теднэ ахлачнр Исусиг таньл уга, зарһар бурушав. Мана бемб өдр болһн умшжасиг тедн медл уга, ээлдэчин келсиг күцэв. ²⁸ Терүг алх дүнгэ нег чигн буру йовдл һарһсн юм олж чадсмн уга. Тер бийнь Пилатас Терүг цаажлх зөв сурж авцхана. ²⁹ Бурхна номд бичгдсн кевэр цугинь күцэчкэд, тедн кирсэс Исусиг буулһж авад, оршахар уулын көндэд кевтүлнэ. ³⁰ Болв Бурхн Исусиг үклэс эмдрүлнэ. ³¹ Һалильяс Ерусалимур Исусиг дахад йовхар эмтн кесг өдртэн Терүг үзнэ. Ода болхла, тедн Израилин улсин өмн эн йовдлын герчнр болжана. ³²⁻³³ Бидн болхла иим Сэн Зэнгиг таднд авч ирвидн. Бурхн мана өвкнрт өгсн үгэн күцэхэд мана төлө, теднэ үрдүдин төлө Исусиг үклэс эмдрүлв. «Чи Мини көвүн. Эндр Би Чини Эцк болв», – гийһэд Бурхна номин хойрдгч псаломд бичэтэ. ³⁴ Терүнэ цогц кезэд чигн эгршгоһар Бурхн Терүг эмдрүлв. Энүнэ тускар иим үг келв: «Давидт өгсн үгэрн эрүн йоста ач-тусан чамд күргнэв». ³⁵ Энүнэ тускар бас иигж бичэтэ: «Танд шүтдг зарциг шора кеж эгрэхшт». ³⁶ Давид эврэ үйин улсла бээсн цагтан Бурхна зура күцэжэв. Давид өнгрв. Терүг өвкнриннь хажуд оршав. Давидин цогц эгрв. ³⁷ Болв үклэс Бурхна эмдрүлсн Исус эгрсн уга. ³⁸ Тигигэд ахнр, медж автн. Эндр тана килнцтн Исуст тэвгдх гиж цээлһгджөнэ. ³⁹ Терүнд иткдг улс цуһар килнцэс сулдхгдх. Яһад гихлэ, Мошен закан тадниг олн килнцэс сулдхж чадсмн уга. ⁴⁰ Ээлдэчнрин келсэр һардгоһар бийэн саглтн. ⁴¹ «Му йорта улс! Тана өдрмүдт Намаг нег юм күцэжэхиг үзхлэрн тадн алң болхит. Кен чигн эн тоотыг цээлһж өгсн бийнь тадн эс иткснэс иштэ үкхит», – гиж келв.

⁴² Павел Бар-Наба хойриг хурлас һарч йовхлань, ирх бемб өдр бас энүнэ тускар келж өгтхэ гиж тенд бээсн улс тедниг сурцхав. ⁴³ Олна хург чилснэ хөөн Павел Бар-Наба хойриг олн евреймүд болн иудаизмд хүврсн улс дахлдна. Тедн эдниг Бурхн хээрлтхэ гийһэд иткүлж келж өгнэ. ⁴⁴ Ирх бемб өдрлэ Деед Эзнэ ном соңсхар балһсна бөөрн улс цугтан гишң цуглрна. ⁴⁵ Евреймүд болхла эмтн олар цуглрснд үлү үзэд, Павелын келсиг бурушаж му келцхэв.

⁴⁶ – Түрүн болж Бурхна номиг таднд цээлһж өгх зөвтэ билэвидн. Зуг тадн энүг һолад, мөңк жирһлэр бээшгоһар седжэхлэтн,

бидн буру номта улс тал однавидн. ⁴⁷ Деед Эзн маднд иигж закв: «Би чамар буру номта улст герл өгчөнөв. Чамар дамжад Бурхн цуг орчлнгиг авртха!» – гиж Павел Бар-Наба хойр зөргтөһөр келцхэв.

⁴⁸ Энүг сонссн буру номта улс байрлад, Деед Эзнэ номиг туу-рулад, мөнк жирлл өгхэр шүүж авсн улс цуһар Христост иткнө. ⁴⁹ Деед Эзнэ ном тер назрар делгрв. ⁵⁰ Болв евреймүд байн өрк-бүлин күүкд улсиг болн балһсна ахлачнриг түкрэд, Павел Бар-Наба хойриг бурушахар гетлднэ. Тиигэд эврәннь назрас тед-ниг көөнө. ⁵¹ Павел Бар-Наба хойр эс зөвшөржөхөн медүлхэр хувцна хормаһиннь шораһинь сажчкад, Иконь тал одна. ⁵² Сур-һульчнр болхла байрар болн Эрүн Сәкүсәр дүүрцхәнэ.

Иконь гидг хотнд

14 Павел Бар-Наба хойр Иконьд ирэд, евреймүдин хурлд орна. Бурхна Үгән цөөлһж эклхлэ, евреймүд болн буру номта улс олар Исус Христост иткдг болв. ² Христост иткдго евреймүд буру номта улсин экин эргүләд ахнр-дүүнрин өмнөс түркв. ³ Павел Бар-Наба хойр Иконьд удан бээж. Тедн зөргтө-һөр Деед Эзнэ тускар цөөлһвр кеж. Деед Эзн апостолмудт өвөрц болн онц темдг һарһх чидл өгэд, теднэ келсн үг үнн болжана гиж лавлв. ⁴ Тер хоорнд хотна бөөрн улс хойр энгрв. Теднөс нег энгнь Йудья улсиг дөннв. ⁵ Буру номта улс болн ев-реймүд эврәннь ахлачнртаһан хамдан негдэд апостолмудыг му-урулхар седнэ. Тедн апостолмудыг чолуһар цокхар седв. ⁶ Энүнө тускар Павел Бар-Наба хойр медчкэд, Луканья һазрт бөөсн Лустр Дербә хотар болн эргнд бөөх хотд орж зулв. ⁷ Тендөн Сән Зәнгән цааранднь цөөлһж өгв.

Лустр болн Дербә хотнд

⁸ Лустр гидг хотнд экәсн төрж һарсн өдрәс авн хойр көлнь тәкрсн күн бээж. ⁹ Тер күн Павелын келсиг сүзгән өгэд сонсв. Павел терүг хәлән терүнд эдгх иткл бөөсиг медв.

¹⁰ – Бос! Көл деерән зогс! – гиж Павел чанһур келв.

Иигж келхлән, тер күн босад йовдг болв. ¹¹ Павелын һарһсн йовдлыг оln-әмтн үзэд Луканьян келәр:

– Тенгрәс күүнә дүрстә бурхд бууж ирв, – гиһэд хәәкрлдв.

¹² Бар-Набад Зүс* гидг бурхна нер өгч. Павелд болхла икэр келснднь Гермес** бурхна нер өгв. ¹³ Хотнас хол биш Зүс бурхна сүм бээж. Тер сүмин гелң болн хотна улс Павел Бар-Наба хойрт тэкл тэххэр седв. Тегэд тедн Павел Бар-Наба хойрт бухс нерэдхэр, деернь титм өлгэд балһсна үүднд авч ирнэ. ¹⁴ Павел Бар-Наба хойр энүг сонсад, деерк хувцан шуулад, оln-эмтн дундахур гүүхэд иигж хээкрнэ:

¹⁵ – Залус! Тадн ю кежэхмт? Бидн таднла эдл улсвидн. Бидн таднд Сэн Зэнг цөөлххэр ирвидн. Эврәннь шүтэн бурхна ормд Эмд Бурхнд итктн. Тенгр, назр, тенгс нурвиг болн цуг дотрнь бөөсн тоотыг үүдэсн Бурхна тускар бидн таднд цөөлһж келж өгхвидн. ¹⁶ Бурхн оln-эмтнд урднь эврәннь хаалһар йовх зөв өгчөв. ¹⁷ Бийиннь ач-тусан иигж герчлж: тенгрэс хур орулад, ур-һциг элвг-делвг кеһэд, идх-уух хот өгэд, зүркиг байрар дүүргж батлв.

¹⁸ Иим үг келсн бийнь Павел Бар-Наба хойр улсиг тэкл тэкл-һнэс эрэ гиж зогсав. ¹⁹ Цуглрсн улс дунд Антиохин болн Иконин евреймүд ирж, апостолмудын келсиг бурушаһад, оln-эмт түкрэд, Павелыг чолуһар шивүлв. Павелыг үкснд тоолад, хотна захд һарһад хайв. ²⁰ Болв сурһульчнр болхла терүнэ цогцин өөр цуглрхла, Павел босад хэрү хотнд одв. Манһдуртнь Павел Бар-Наба хойр Дербэ тал йовцхав.

Сирийн Антиохд хэрү ирлн

²¹ Павел Бар-Наба хойр Дербэ гидг хотнд ирэд, Исус Христосин тускар оln-эмтнд цөөлһж келж медүлв. Эн учрар Христост иткдг сурһульчнр тооһарн икдв. Хэрү һарад Лустр, Иконь, Антиох тал йовв. ²² Тедн сурһульчнриг Христост иткдгиг улм батлв.

– Бурхна орн-нутгт орхин өмн мана хаалһд дала зовлң харһх, – гиж тедн келв.

²³ Павел Бар-Наба хойр чонж болһнд ахлачнр шүүж авад, мацг бэрэд, зальврад тедниг итксн Деед Эзнэ һарт өгв. ²⁴ Дарунь апостолмуд Писидья һазрар дэврэд, Пампуля тал ирнэ. ²⁵ Тедн Пергэд Бурхна ном цөөлһж келж өгэд, цааранднь Аталья тал йовв. ²⁶ Атальяс һарад, хэрү Антиох тал усар йовв. Урднь

* Зүс – грекмүдин деед бурхна нерн.

** Гермес – грекмүдин бурхна нерн; тер бурхн оln бурхдын элч бээж.

тер назрт тедниг ахнр-дүүнр Бурхнд даалһв. Апостолмуд Бурхна кергиг күцәһэд хэрү ирцхэв. ²⁷Павел Бар-Наба хойр Антиохд хэрү ирэд, чонжин улсиг цуглулад, теднэр дамжж Бурхн ю кесиг, буру номта улсиг Исус Христост иткүлсиг келж өгв. ²⁸Тенд Павел Бар-Наба хойр Христост иткдг улстаһан удан бээв.

Ерусалимд болсн хург

15 Йудьяс Антиох тал ирсн зэрм улс ахнр-дүүнрэн иигж сурһв:

– Кемер тадн Мошен закаһар эс керчүлхлэ, авргдж чадшгот.

²Энүг соңссн Павел Бар-Наба хойр теднлэ зүткдэд, үгин марһлда кев. Тегэд тер хойриг бас Антиохин сүзгтнрлэ Ерусалимур илгэж. Илгэсн даалһврнь иим: апостолмудас болн чонжин ахлачнрас селвг сурж авх. ³Тедн чонжин даалһврар Ерусалим тал йовад, зууран харһсн Поникин, Шамарьян хотар орад, буру номта улс Исус Христост иткснэ тускар цөөлһж келж өгв. Исус Христост иткдг улст эн зэнг байрта болв. ⁴Павел Бар-Наба хойриг болн теднлэ хамдан йовсн улсиг Ерусалимд ирхлән чонжин ахлачнр, апостолмуд болн иткдг улс тосч авцхав. Павел Бар-Наба хойрар дамжад Бурхн ю кесиг тедн цөөлһж келж өгв.

⁵– Ода буру номта улс керчүлэд, Мошен загаг күцэдг болһх кергтэ, – гихэд парш багин Исус Христост иткдг улс босад келв.

⁶Эн сурврар апостолмуд болн чонжин ахлачнр хург кехэр цуглрв. ⁷Удан күүндврин хөөн Пётр босад иигж келв:

– Ахнр-дүүнр! Тадн эс меднт, Бурхн тадна дундас намаг шүүж авла. Би буру номта улст Исус Христосин туск Сэн Зэнгиг цөөлһж келж өгв. Тегэд тедн Исус Христост иткдг болв. ⁸Бурхн оln-улсин санан-седклиг медж, буру номта улст, маднла эдл Эрүн Сәкүс өгч. ⁹Бурхн теднэ мана хоорнд йилһвр кежәш, яһад гихлэ, Исус Христост итксәр теднэ ухан-седклинь цеврлв. ¹⁰Тадн мана болн мана өвкнрин эс күцәсн тоотыг сурһульчнрт даалһад Бурх яһад сөржәнэт? ¹¹Бурхн Христосин үзүлсн хөөрлт дамжад мадниг авржана. Иим кевәр Бурхн буру номта улсиг авржана. Терүгинь бидн иткжәнэвидн.

¹²Хургт цуглрсн улс тагчг болад, Павел Бар-Наба хойрин келсиг оньган өгч соңсцхав. Бурхн тер хойрар дамжж өвәрц болн онц темдгүд буру номта улс дунд һарһж йовсна тускар тедн

келж өгв. ¹³Павел Бар-Наба хойр келэд төгсөхлэнь, Яков босад иигж келв:

– Ахнр-дүүнр! Намаг соңстн. ¹⁴Хамгин түрүнд Бурхн буру номта эмтнд нөкд болад, тедн дундас сурхульчнриг шүүж авч гihэд, Шимон маднд келж өглө. ¹⁵Энүнэ тускар ээлдэчнр иигж келдг билэ: «¹⁶Дэкэд Би ирэд Давидин эвдрсн өргө-гериг тосхч өгнэв. Тер өргө-гер эвдрсн бийнь Би терүг шинэс тосхч босхнав. ¹⁷⁻¹⁸Тиигхлэ, Мини болтха гиж дуудсн буру номта улс цугтан Деед Эзиг хээх», – гиж энүг урднь медүлсн Деед Эзн келлэ. ¹⁹Тегэд би иигж санжанав: Бурхнд иткхэр шүтсн буру номта улсиг зовал уга, ²⁰теднд бичг бичх зөвтэвидн. Бичгтэн тедниг шүтэдт нерэдсн хотас бичэ идтн, боогдад үксн малын мах, цус бичэ амстн, учрх хууляс бийэн саглтн гihэд бичхмн. ²¹Янад гихлэ, бемб өдр балһсн болһнд, евреймүдин хурлмудт, Мошен зака кезэнэһэс авн цөөлһж өгдг билэ.

Хурт бичсн бичг

²²Апостолмуд болн чонжин ахлачнр иткдг улсла Антиох тал Павел Бар-Наба хойрта илгэх кү шүүж авхар шиидв. Тедн Бар-Себа гидг Йудаг болн Силаг шүүж авв. Эн хойр ахнр-дүүнр дунд күндтэ улс бээж. ²³Теднэр иим бичг илгэж: «Апостолмудас, чонжин ахлачнрас болн цуг тана ахнр-дүүнрэс. Антиохин, Сирийин, Киликьян Исус Христост иткдг буру номта улст халун менд илгэжэнэвидн. ²⁴Мана багин улс тадн тал ирэд эмт үүмүлэд тадниг зоваж гисн зэнг бидн сонславидн. Бидн теднд тиим даалһвр өгсн уга билэвидн. ²⁵Тегэд бидн цуглрад, эврэксэсн нег цөөкн кү шүүж авад, Павел Бар-Наба хойрла дахулж таднур илгэхэр шиидвидн. ²⁶Деед Эзн Исус Христосин нернэ төлө хээртө Павел Бар-Наба хойр эмэн эрвлсн уга. ²⁷Мана бичсиг батлад келхин төлө Йуда болн Силаг бас илгэжэнэвидн. ²⁸⁻²⁹Шүтэдт нерэдсн хотас бичэ идтн, боогдад үксн малын мах, цус бичэ амстн, хууляс бийэн саглтн. Энүнэс ямаран чигн талдан даалһвр таднд өгшго болж Эрүн Сэкүсн болн бидн шиидвидн. Эн бичсн тоотыг кү-цөхлө, чикэр бээхит. Тадниг сэн бээхитн йөрөжэнэвидн».

³⁰Илгэсн улс Антиохд ирэд, Исус Христост иткдг улсиг цуглулад, бичгэн бэрүлж өгв. ³¹Урмдта бичгиг умшсн улс байрлв. ³²Йуда болн Сила ээлдэчнр бээж. Антиохин ахнр-дүүнрт тедн күчтэһэр үг келэд, тер улсин итклиг улм батлв. ³³Тер хойриг тенд

кесг долан хонгт бөөлжэхэд, ахнр тедниг йөрөхэд, апостолмуд тал йовулв. ³⁵Павел Бар-Наба хойр Антиохд бөөхэд, ахнр-дүүнр-төхөн хамдан Деед Эзнэ тускар оln-эмтнд цөөлхж сурһдг билэ.

Павел Бар-Наба хойр салцхав

³⁶— Мана сурһульчнрин бөөсн, урднь Деед Эзнэ үг цөөлх-жэсн балһсд эргэд, яһж тедн бөөхинь медэд ирхмн, — гиж невчк бөөжэхэд Павел Бар-Набад келв.

³⁷Тиигж келхлэнь, Бар-Наба Марк гидг Йоханыг бас дахулхар седв. ³⁸Павел болхла терүг авхар седсн уга. Яһад гихлэ, өмннь Марк гидг Йохан Исус Христосин тускар цөөлһвр кеж йовад, Пампуляд теднэс үлдв. Тер Деед Эзэр дамжж илгэгдсн күцэвриг теднлэ хамдан цааранднь кесн уга. ³⁹Эн учрар Павел Бар-Наба хойр үгдэн багтл уга салв. Бар-Наба Маркиг авад, онһид суһад усар Кипрүр йовла. ⁴⁰Павел болхла Силаг бийдэн нөкд авв. Ахнр тедниг Деед Эзнд даалһад, цаһан седклэн күртэтхэ гиж хаалһднь орулж йовулв. ⁴¹Тегэд тер хойр Сирий болн Киликьяд йовад, Исус Христосин ном авсн улсин итклиг батлулж өгв.

Тимофей Павел Сила хойрла нишлв

16 Павел Сила хойр Дербэ болн Лустр гидг хойр хотнд ирж. Тенд Христост иткдг Тимофей гидг сурһульч бөөж. Тимофейин экнь Христост иткдг иудей келнэ күүкд күн. Эцкнь болхла грек бөөж. ²Лустр, Иконьд бөөх сурһульчнр Тимофейин тускар йир сөөнөр келдг билэ. ³Павел Тимофейиг һазр эргэд, теднлэ хамдан йовтха гиһэд, Тимофейд керчлһнэ төр күцөв. Эн кергиг тенд бөөсн евреймүдин төлө кев. Яһад гихлэ, тедн Тимофейин эцкнь грек күүһинь меддг бөөж. ⁴⁻⁵Павел, Сила, Тимофей һурвн балһснас балһснур одж, Ерусалимин апостолмудын, ахлачнрин шиидврин тускар Христост иткдг улст келж өгв. Теднэ келсн үг чонжин итклиг улм батлулж, Христост иткдг улсин тоог өдр ирвэс икдүлв.

Павелын үзсн үзгдл

⁶Тедн Пругья, һалатъя һазрмудыг дэврэд һарх болна. Теднд Азийд цөөлһвр кех зөв Эрүн Сөкүсн өгсн уга. ⁷Тииглэ Мүсья һазрт күрэд, Битүнья һазр тал одхар седхлэ, Исусин Сөкүсн

Битунья тал одх зөв бас өгсн уга. ⁸Тегэд тедн Мүсья һазрар йовж йовад, Троя гидг балһснур орж ирв. ⁹Сөөднь Павелд үзгдл үзгднэ:

– Македоньд ирэд, маднд дөң бол, – гийһэд нег Македонин залу күн Павелас сурна.

¹⁰Эн үзгдлин хөөн Деед Эзн мадниг Сэн Зэнг тархатха гиж дуджана болһад, бидн тер дарунь Македонь тал йовхар шиидвидн.

Исус Христост Лидиян итклһн

¹¹Бидн Трояс шуудтан Самотрак арлд усар күрэд, маһдуртнь Неаполь тал һарлавидн. ¹²Тендэсн Македонин Пилип гидг тергүлч балһснд ирлэвидн. Эн балһснд кесг өдртэн бөөлөвидн.

¹³Бидн бемб өдрлэ балһсна захд һарад, һолын хажуд мана сансн мөргүлин һазрт ирэд, цуглрсн күүкд улсла күүндлөвидн. ¹⁴Эдн дунд Лидия гидг күүкд күн бөөж. Эн Тутыр гидг хотнас улан өнгтэ эд хулддг бөөж. Лидияг Бурхнд иткдг учрас Деед Эзн Павелын келсиг терүнд илдкэд медүлв. ¹⁵Тегэд Лидия болн терүнэ өрк-бүл уснд кирслгдв. Дэкэд Лидия мадниг герүрн дуудна.

– Намаг Деед Эзнд үнндэн иткнэ гиж санжахла, мини герт орад гийч болтн, – гиж келнэ.

Бидн терүнд иткэд дахад орвидн.

Павел Сила хойр Пилип балһснд бэргднэ

¹⁶Нег дэкж бидн мөргүлин орм тал йовж йовхла, зуур зарц күүкд күн харһв. Эн күүкд күүнэ дотр хар сөкүсн орад, тер иргчиг таадг болв. Энүгэрн тер эврәннь эздүдтэн ик олз-ору орулжав.

¹⁷Тиигэд эн күүкн Павелыг болн мадниг дахн йовж хээкрв:

– Эн улс – Деед Бурхна зарцнр. Эдн тандн яһж авргдхиг келж өгчөнэ.

¹⁸Өдр болһн мадниг дахад, күүкн хээкрдг болв. Павел дэкж тесж чадлго, хар сөкүснд закж иигж келв:

– Исус Христосин нерн деерэс энүнэс һар гиж чамд закжанав.

Тер дарунь хар сөкүсн күүкнэс һарч одна. ¹⁹⁻²⁰Эн учрас иштэ күүкнэ эздүд олз-оруһан геесэн медэд, Павел Сила хойриг бэрэд, Римин һардачнрин өмн балһсна талвнд чирж авч ирнэ:

– Эн хойр евреймүд мана балһсиг үүмүлжэнэ. ²¹Римин улс авшго, күцөшго заңшалын тускар цөөлһвр кежэнэ.

²²Эмтн бас Павел Сила хойриг гемшэнэ. Нардачнр болхла Павел Сила хойрин хувцинь тээлэд, модар цокад заквр өгнэ. ²³Эн хойриг үктлнь цокад, түүрмд хайчкна. Харулын ахлад саг-серггэр эдниг хэлэтн гиж закна. ²⁴Иим заклһ авсн ахлад түрмин дотрк шишлң бэрэнд тедниг орулад, көлинь цевд тушна.

²⁵Сөөни өрэллэ Павел Сила хойр зальврн бээж Бурхнд магтал дуулна. Бэрэнд бээсн улс тедниг соңсна. ²⁶Генткн һазр чичрэд, бэрэнэ ул көндрэд, тер дарунь үүдд секгднэ. Тиигхлэнь түүрм дотр бээсн улсин көл тушчасн цевнь сулдад унж одна. ²⁷Харулын ахлад серэд, үүдд секэтэһинь үзэд, дотрнь бээсн улс зулад йовж одсн гиж санад, үлдэрн бийөн алхар седнэ.

²⁸ – Бийөн бичэ ал! Бидн цугтан энд бээнэвидн! – гийһэд Павел чаңһар хээкрнэ.

²⁹Харулын ахлад герл өгтхэ гиж закчкад, дотр бээсн шишлң бэрэн тал гүүж орна. Павел Сила хойриг үзчкэд, тер чичрэд теднэ өмн унна. ³⁰Бэрэнэсн тедниг һарһад сурна:

– Мини нойдуд! Авргдхин төлэ би ода ю кех зөвтгэв?

³¹Тедн иим хэрү өгнэ:

– Деед Эзн Исус Христост итк, тегэд чи болн чини өрк-бүл авргдх.

³²Тедн харулын ахлад болн терүнэ өрк-бүлднь Исус Христосин тускар цээлһж келж өгв. ³³Тер сөөднь ахлад Павел Сила хойрин шарх-шавинь уһаж өгэд, өрк-бүлтөһөн хамдан уснд кирслгдв. ³⁴Дарунь тедниг герүрн дуудж гиичлэд, өрк-бүлөрн Бурхнд итксндэн икэр байрлна. ³⁵Манһдуртнь Римин һардачнр цергүдиг түүрмүр илгэнэ.

– Тер улсиг сулдхтн, – гиж заквр һардачнр өгнэ.

³⁶ – Римин һардачнр тадниг сулдхжана. Ода эндэс һартн, – гиж харулч Павел Сила хойрт келнэ.

³⁷ – Мадниг, Римин иргнмүдиг*, зарһ угаһар оln-эмтнэ нүүрт цокад, түүрмд хайла. Ода болхла нуувчар сулдххар седжэнэт? Уга, тиигж болшго. Нардачнр нааран ирэд эврэн мадниг эндэс һарһг, – гиж Павел келнэ.

³⁸Харулчнр эднэ келсн үгиг Римин һардачнрт күргхлэ, теднь Павел Сила хойр Римин иргнмүд бээсинь соңсчкад ээцхэв. ³⁹Тер дарунь тедн ирэд, Павел Сила хойрас гемэн сурад, түүр-мэс сулдхна.

* *Иргн* – орн-нутгин күн.

– Эн балһснас йовтн, – гиж сурна.

⁴⁰Павел Сила хойр Лидиян герт ирэд, дүүнртөһөн харһад, теднд урмдта үгмүд келэд, эн балһснас йовна.

Павел Сила хойр Тесалокид

17 Павел Сила хойр Ампиполь, Аполонья гидг балһсдар орад Тесалокид ирв. Тенд евреймүдин хурл бөөж. ²Бемб өдрлө хурлур одад, Павел ондан балһсдт кеснлө эдлэр һурвн долан хонгин туршарт Бурхна Бичгин цөөлһвр кенэ. ³Бурхна илгэсн Аврач зовлңла харһад үкх, дөкөд Бурхн Терүг үклэс эмдрүлх йоста гиж цөөлһж келж өгв.

– Мини цөөлһж келжэх Исус – Бурхна илгэсн Аврач, – гиж Павел келв.

⁴Зөрм евреймүд болн Бурхиг күндлдг олн грекмүд, күндтө олн күүкд улс Павелын келснд иткж. Павел Сила хойрта негдв. ⁵Энүнд эс итксн евреймүд үлү үзэд, хар саната улсиг һазаһас цуглулж авад балһснд буцлт босхв. Цуглрсн улс Ясона гер тал ирэд, тенд бөөсн Павел Сила хойриг гертэс күчөр һарһхар үүд цокв. ⁶Павел Сила хойриг эс олсн учрар тедн Ясониг болн Исус Христост иткдг дүүнриг балһсна һардачнр тал авч ирэд иигж хөөкрлдв:

– Эн улс һазр эргэд үүмлдэ кежэнэ. Ода мана балһснд ирдв.

⁷Ясон болхла тедниг гертэн тосч авв. Эдн Римин хаана закв-риг бурушаһад, Исус Христос гидг хан бөөнө гийһэд келлднө.

⁸Соңсжасн эмтн болн балһсна һардачнр аэцхэнэ. ⁹Ясонас болн ахнрас мөнгөр даавр сурад, һардачнр тедниг сулдхчкна.

Павел Сила хойр Бэра гидг хотнд

¹⁰Сөөд ахнр торл уга Павел Сила хойриг Бэра тал илгэв. Тедн ирэд евреймүдин хурлд орв. ¹¹Бэран бөөрн улс болхла Тесалоникин улсас үлүһэр Бурхна үгиг дурлж соңсв. Тедн Павелын келсн үгиг оныйн өгч соңсад, Павелын келсиг Бурхна Бичглө дүнцүлж Павел чик бишинь йилһнэ. ¹²Олн евреймүд болн олн күндтө грек күүкд улс, зөрм залус Исус Христост иткдг болв.

¹³Тесалоникин евреймүд Павелын йовдлын тускар соңсад, Бэрад ирэд үүмлдэ һарһж. ¹⁴Тиим учрас Павелыг ахнр-дүүнр теңгсин эрг тал йовулна. Сила Тимофей хойр Бэрад үлднэ.

¹⁵ Павелыг дахсн улс Афинд күрэд, дарунь Бэра тал хэрү ирлднэ. Сила Тимофей хойрт шулуһар Павел тал йовтн гисн зэнт авч ирнэ.

Павел Афинд

¹⁶ Павел ахр-дүүнрэн күлэжэхэд Афин дотраһар йовхларн, һарар кесн оln бурхд үзнэ. Терүнд Павел йир икэр һундрхна. ¹⁷Тегэд Павел хурлд евреймүдлэ, Бурхиг күндлдг улсла болн өдр болһн талвнд харһсн эмгнлэ күүндвр кежэв. ¹⁸Нег дэжж Павелыг күүндвр кежэхлэ гүн ухата багин эпикурмуд* болн стоикуд** орлцв.

– Эн «давсн тату» күн эмтнд ю келхэр бөөхмб? – гиж зэрмснь сурлдна.

– Эн күн талдан орна бурхдын тускар келжэнэ, – гиж зэрмснь хэрү өгнэ.

Тиигн гихнь Павел Исусин болн эмдрлһнэ тускар келжэсн бөөж. ¹⁹Тер кевтэн тедн Павелыг Ареопаг*** авч ирэд иигж сурна:

– Юн шин номин тускар чи цөөлһвр келжэхэн маднд келж өг? ²⁰Чини келжэсн үг йир акад бөөж. Ю келжэхичн бидн мед-хэр седжэнэвидн.

²¹Афинин бөөрн улс болн тенд бээсн талдан орна улс шин юмна тускар келхд, шин юмиг сонсхд йир дурга бөөж. ²²Павел ареопаг ирэд, оlnа өмн зогсад иигж келнэ:

– Афинахн! Тадн бурхдт йир шүтдгиг би үзжэнэв. ²³Балһс эргж йовад, тана эрүн тоотыг хэлэжэхлэ, нег тэвцд «Медгдшго Бурхнд» гиж бичэтэг би үзв. Эн тана шүтдг «Медгдшго Бурхна» тускар би таднд цөөлһж келж өгнэв. ²⁴Бурхн делкэг болн дотрнь бээсн цуг тоотыг үүдэсн. Тер теңгр һазр хойрин Деед Эзнь һарар тосхгдсн сүмд бөөхш. ²⁵Эмтнэ дөң Терүнд керг уга. Юнгад гихлэ, Эврэн оlnд жирһл, ки, болн цуг кергтэ тоотыг өгчэнэ. ²⁶Тер Бурхн һазр деер бөөх эмтиг кевтнь негхн күүнэс үүдэв. Һазр деер бөөх улст Деед Эзн жирһх цагинь болн бүүрлх

* *Эпикурмуд* – Грек философ Эпикурин (Христосин төрхин өмн 270 жилд өнгрж одж) номинь дахсн улс.

** *Стоикуд* – Грек философ Зенона (Христосин төрхин өмн 265 жилд өнгрж одж) номинь дахсн улс.

*** *Ареопаг* – балһсна номтнрин ницэнэ һазр.

орм күртл йиллж өгв. ²⁷Эмтн Бурхиг хөөһөд, Терүг олж авад, Терүн тал ирэд бөөх санатаһар цугтаһинь күцэв. Юнгад гихлэ, Тер оньдинд мана хажуд бөөнө. ²⁸«Бидн Терүнэ күчэр жирһэд бөөнэвидн», «Бидн Терүнэс үүдж һарлавидн», – гиж тана нег шүлгч энүнэ тускар иигж келлэ. ²⁹Тиигэд бидн Терүнэс үүдж һарсн болхла, Бурхиг алтнд, цаһан мөнгнд, чолунд, күүнэ билг-эрдмэр кесн кегдлмүдт хүврүлх уха зүүхмн биш. ³⁰Бурхн кезэнк цага эмтнэ медлго кесн тоотан мартхмн. Зуг ода Бурхн олн-эмтнд, альд бөөв чигн цугтаһнь килництэ жирһлэн үлдэтхэ гиж закчана. ³¹Бурхн орчлнгин үнн зарһ кех өдр заһад, нег Кү шүүж авв. Тер Күүһән үклэснь эмдрүлэд, цуг олн-эмтнд үзүлв.

³²Үклэс эмдрсн күүнэ тускар соңссн зэрм улс наад бэрв. Зэрмнь: – Энүнэ тускар дэкэд чамас соңсхм, – гиж келлдв.

³³Тиигэд Павел хургас һарад йовна. ³⁴Павелын келсиг кесг улс иткнэ. Тедн дунд ареопагин гешүн Денис болн Дамарь гидт күүкд күн бас чигн талдан залу улс бөөж.

Павел Көринтд

18 Энүнэ хөөн Павел Афинас Көринтд одна. ²Тенд Павел, Понтд һарсн Әкүль гидг нергэ еврейлэ харһв. Шидрхн Әкүль Приска гидг гергтәһән Италин орн-нутгас Көринт һарч ирв. Яһад гихлэ, Клауд гидг Римин хан цуг Евреймүдт Римэс һартн гиж закв. ³Тегэд Павел Әкүлин герт одад теднэд үлдэд көдлнэ. Яһад гихлэ, Әкүль Приска хойр Павелла әдл өргэ гер кедг эмтн болв. ⁴Павел бемб өдр болһн хурлд орад, евреймүдт болн грекмүдт Исус Христосин тускар цөөлһж келж өгэд, тедниг олар үгдән орулхар седжэв.

⁵Сила Тимофей хойр Македоняс ирхлэ:

– Исус, Бурхна илгәсн Аврач, – гиж Павел Йудья улст герчлж келнэ.

⁶Евреймүд Павелын келсиг бурушахла, Павелын тускар му келхлэ, Павел хувцна хорманнь шораһинь сажад келв:

– Тадн эврәннь Бурхиг басчанат. Энтн тана гем. Ода би буру номта улс тал йовнав.

⁷Павел хурлас һарад, Бурхиг күндлдг Тит Юст гидг нергэ күнэ герт ирв. ⁸Крисп гидг нергэ хурлын ахлач болн терүнэ өрк-бүл Деед Эзнд иткв. Павелын келсиг Көринтин олн улс соңсад, Исус Христост бас иткэд, цугтан уснд кирслгдв.

⁹ Нег дэжж сөөхөр Павелд үзгдл үзгдэд, Деед Эзн иигж келнэ:
 – Бичэ э, тагчг бөөлго, номан цааранднь цөөлхж келж йов.
¹⁰ Би оньдин чамта хамдан бөөнөв, күн чамд хар саншго. Эн балһснд Мини улс оln бөөнэ.

¹¹ Павел эн балһснд жил зурһан сардан бөөһэд, Бурхна ном оln-эмтнд сурһв.

¹² Тер хоорнд Һалониг Ахья һазрин закрач бөөх цагт евреймүд Павелын келсиг бурушаһад негдж авад, Павелыг зарһ кедг герт авч ирэд иигж келв:

¹³ – Мана закахас талданар оln-эмтнд Бурхиг яһж күндлхиг Павел сурһжана.

¹⁴ Павел хэрү өгхөр седжэхлө, Һалон евреймүдт:
 – Евреймүд! Таднла һундлта, хар саната йовдл учрсн болхла, би тадниг соңсх зөвтө билэв. ¹⁵ Тана үгмүдин, нердин, тана закана туск кергүдэн эврэн шиидх зөвтөт. Би тиим зарһ кедгов, – гиж келэд, ¹⁶ тедниг зарһин герэс һарһв.

¹⁷ Уурлхларн евреймүд хурлын ахлач Состениг бөрж авад, зарһ кедг герин өмн цокна. Эн учрсн йовдлар Һалон нам соньмссн уга.

Антиох тал Павелын хэрү ирһн

¹⁸ Павел Көринтд удан бөөжөһэд, Приска Әкүль хойриг дахулж авад Сирий тал усар йовж. Павел йовхиннь өмн Кенхер балһснд андһар өгэд, толһаннь үсэн хөөчлүв. ¹⁹ Епест ирхлэрн, Павел Приска Әкүль хойриг үлдэчкэд, эврэн евреймүдин хурлд одад күүндвр кев. ²⁰ Евреймүд Павелыг бас невчк бөөхиг сурхла, Павел зөв өгсн уга. ²¹ Теднлө салжаһад:

– Кедр Деед Эзн зөв өгхлө, би тадн тал дэкрн ирхв, – гийһэд Епесэс йовна.

²² Павел Кесэрьяд кермэсн бууһад, Исус Христост иткдг улс-ла харһчкэд, Антиох тал одна. ²³ Павел Антиохд бөөжөһэд, Һалатья болн Пругья гидг һазрар йовад, Исус Христост иткдг улс-ин итклиг улм батрулв.

Апол Епест, Көринтд цөөлһөр келжэнэ

²⁴ Епест Апол гидг нертэ еврей ирв. Апол Александрийд һарсн күн бөөж. Эн медрлтэ күн Бурхна Бичиги йир сөөнөр медрдг бөөж. ²⁵ Тер Деед Эзнэ хаалһин тускар соңсад, эврэннь седклэсн Исусин тускар оln-эмтнд цөөлхж сурһв. Зуг Йохан

уснд кирслснэ тускар меддг бээж. ²⁶Апол зөргтөхөр евреймүдин хурлд келжэсиг Экуль Приска хойр сонсчкад, терүг дуудж авад, Бурхна хаалһин тускар тодрхаһар келж өгцхэв. ²⁷Аполыг цааранднь Ахья һазр тал йовхар седхлэ, ахнр-дүүнр тенд бээсн сурһульчнрт Аполыг тосч автн гисн бичг бичж. Апол Ахай һазрт ирэд, Бурхна хөөрлтэр дамжад Христост иткдг улст ик дөң болв. ²⁸Евреймүдлэ кесн амн үгин марһанд Исус Бурхна илгэсн Аврач гһһэд Бурхна Бичгэс тер үзүлв.

Павел Епес балһснд

19 Апол Көринтд бээсн цагт Павел Һалатья болн Пругья һазрар йовад, Епест ирнэ. Тенд нег цөөкн сурһульчнрла харһна.

²— Христост иткхдэн тадн Эрүн Сөкүс авлт? — гиж Павел теднэс сурна.

— Бидн Эрүн Сөкүснэ тускар мел сонсад угавидн, — гиж тедн хөрү өгнө.

³— Юуна төлө тадн уснд кирслгдвт? — гиж Павел сурна.

— Бидн Йохана сурһсиг даһад, уснд кирслгдвидн, — гиж тедн хөрү өгнө.

⁴— Килнцтэ жирһлэн үлдэсн эмтиг Йохан уснд кирслв. Түүнэ хөөн ирсн күүнд — Исуст итктхэ гиж тер евреймүдиг дуудла.

⁵Тиигэд тедн энүнэ тускар сонсхларн, Деед Эзн Исусин нернэ төлө уснд кирслгдлэ. ⁶Павел теднэ толһад һаран тэвхлэ, тедн дээр Эрүн Сөкүсн буув. Тедн меддго келэр күүндлэд, Бурхна тускар келлднэ. ⁷Ут турштан тедн арвн хойр шаху күн билэ.

⁸Павел хурлд орад оһн-эмтнлэ зөргтөхөр күүнднэ. Һурвн сардан хурлд Бурхна орн-нутгин тускар цөөлһэд тер оһнд иткүлжэв. ⁹Зэрм зүткэ улс терүнэ келсиг итклго, оһн дунд Деед Эзнэ хаалһиг му келэд бурушацхав. Тиигхлэ, Павел тедниг үлдөһэд йовна. Өдр болһн Турана лекц умшдг герт сурһульчнр цуглулад, тер күүндвр кедг болв. ¹⁰Иигэд хойр жилдэн бээнэ. Азийд бээсн евреймүд болн грекмүд цугтан Деед Эзнэ үгиг сонсдг болв.

Скеван көвүд

¹¹Бурхн Павелар дамжад өвөрц юм кежэв. ¹²Павелын заппу болн альчур гемтэ улст күрхлэ, тедн гемэсн эдгэд, хар сөкүсн теднэс һардг болв. ¹³Зэрм һазр эргж йовсн евреймүд хар

сәкүснәс кү сулдхцхав. Тедн Деед Эзн Исусин нерн деерәс тигхәр седцхәв.

– Павелын цөөлһсн Исусин нерн деерәс эн күүнәс һар гиж жакжанав, – гихәд теднә күн болһнь хар сәкүснд келнә.

¹⁴ Эднь евреймүдин ах гелң Скевән долан көвүн бәәж.

¹⁵ – Исусиг би меддв. Павелыг бас меднәв. Тадн кембт? – гиж хар сәкүсн сурна.

¹⁶ Дотркинь хар сәкүсн эзлһсн күн тедниг йир күчтәһәр дәврәд диилнә. Скевән көвүд гертәс шуурха хувцта, шавта һарад зулна.

¹⁷ Энүнә тускар Епест бәәсн евреймүд болн грекмүд медәд әәлднә. Тиигәд одж эдн Деед Эзн Исусин нериг күндлдг болв.

¹⁸ Иткдг улсин ик зунь ирәд, олна нүүрт эврәннь хар мөртә йовдлан илдкжәв. ¹⁹ Урднь илв һарһж йовсн зәрм улс эврәннь дегтрмүдән авч ирәд, бас олна нүүрт шатав. Шатасн дегтрмүдин һаруһинь тоолхла, тернь тәвн миңһн цаһан мөңгнд үнлгдв.

²⁰ Тиигж Деед Эзнә ном тарад, энүнд оln күн иткв.

Епест болһсн буцлт

²¹ Энүнә хөөн Павел Македонь болн Ахья дәврәд Ерусалимд күрхәр шииднә.

– Ерусалимд күрснә хөөн би Римд одх седклтәв, – гиж тер келнә.

²² Македонь тал тер хойр нөкдән илгәнә. Теднь Тимофей болн Эраст хойр болна. Эврән баахн цагт Азийд үлднә.

²³ Тер өдрмүдт Деед Эзнә хаалһ бурушасн ик буцлт болна.

²⁴ Цаһан мөңгнә дархнч Деметр Артеми* гидг шүтәнә өкәр сүм кедг билә. Тиигәд тер көдлмш һартан эрдмтә көдләчнрт ик олз орулжав.

²⁵ – Эн көдлмш мадниг байжулжахиг тадн меджәнт? – гиж көдләчнриг болн талдан эрдмчнриг цуглулад тер келнә. – ²⁶ Тадн Павелыг, энд Епест болн цуг Азийд оln улсиг эврәннь номд орулж авсиг бас соңсн болхит. Күүнә кесн шүтән Бурхн биш гиж Павел келжәнә. ²⁷ Иим зәңг мана кежәх көдлмшин чинринь баһрулх биш, нам алдр Артеми гидг шүтәнә сүмин үнинь ген гижәнә. Цуг делкән болн Азийин оln әмтнә мөргжәсн бурхн сүрәһән алдх!

* *Артеми* – урһмл урһлһна бурхна кезәңк грек нерн.

²⁸ Иим зэнг соңссн улс:

– Епесин Артеми алдр болтха! – гihэд halзурж хээкрлднэ.

²⁹ Удл уга балһсн цугтан шуугна. Олн эмтн Македоняс ирсн Павелын Гай болн Аристарх нөкмүдиг бэрж авад, театрур одцхана. ³⁰ Павел олн эмтнлэ күүндхэр седнэ, болв сур-хульчнрнь терүг хөрнэ. ³¹ Түүнэс даву бээрн назрин йосна зөрм улс, Павелын иньгүд, энүг театрт төрүц бичэ одтха гиж келүлнэ. ³² Зөрмснь нег юм хээкрэд, зөрмснь онгдан юм хээкрв. Хург үүмж одсн бээж. Теднэ ик зунь ю хээж ирсэн медсн уга бээж. ³³ Александриг нарч иртхэ гihэд евреймүд неклднэ. Зөрм улс Александр эн болжах йовдлыг нардв гижөнэ. Александр нарч ирэд, харарн докъя өгэд, олн улсиг тогтнхинь сурна. Эн харсгч үг келхэр седнэ. ³⁴ Болв энүг еврейинь медчкэд, цугтан:

– Епесин Артеми алдр болтха! – гihэд нег дууһар хээкржэнэ.

Тедн хойр частан хээкрнэ. ³⁵ Дэкэд балһсна ахлачнрин негнь олн улсиг тогтнулна.

– Епесин бээрн улс, Епес балһсн алдр Артемин сүм болн теңгрэс унсн чолу хадһлжихиг делкэ кевтэн меднэ эсий? ³⁶ Энтн бурушаж болшго ил юмн. Тадн ода тогтнтн! Адһмта юм бичэ нарһтн. ³⁷ Эн улсиг тадн дахулж ирсн бийинь эднэс негнь чигн мана сүмэс хулха кесмн уга. Мана бурхиг муурулсмн уга. ³⁸ Кемр Деметр болн түүнэ көдлэчнр кенинь чигн гемшэхэр седжэхлэ, манад зарһин өдрмүд болн йосна улс чигн бөөнэ. Тиигэрэн ирж бурушаж чаджанат. ³⁹ Кемр таднд ямаран чигн керг бээхлэ, терүг олн улсин хург шиидх йоста. ⁴⁰ Эндрк йовдлын ашар мадниг буцлтд орлцвт гиж гемшэж болжана. Тиигхлэ, бидн бийэн мел харсж чадшговидн. Яһад гихлэ, маднд учр-шалтан уга, – гив.

Иигж келэд, эн олн улсиг герүрнь йовулна.

Македонин, Грецин назрмүдт Павелын одһн

20 Буцлт тогтнсна хөөн Павел Исуст иткдг улсиг цуглуулж авад, тедниг урмдулад мендлэд, Македонь тал нарад йовна. ² Хаалһдан харһсн Исуст иткдг улсиг бас урмдулад йовв. ³ Грецид ирэд һурвн сар болна. Павелыг Сирий тал усар йовхин өмн өргнднь евреймүд түүнэ тускар нуувчин күүндвр кенэ. Түүнэс көлтэ Павел Македонь дэврэд хэрү ирхэр шииднэ. ⁴ Павелыг дахад Бэрас ирсн Пурин көвүн Сосипатр йовв. Тесалоникас Аристарх болн Секүнд, Дербэс Гай, Азийяс Тропим болн Түхк,

Тимофей эдн йовлдна. ⁵Түрүлэд йовад мадниг Троя балһснд күлэжэв. ⁶Эс искэсн һуйрин сэн өдрин хөөн бидн Пилип балһснас кермэр йовад, тав хонад Трояд теднлэ негдвидн. Тенд бидн дола хонвидн.

Ютухин амдрлт

⁷Бемб өдр бидн хамдан асхна хот уухар цуглрвидн. Павел цөлһврин көдлмшэн кежэлэ. Терүг маңһдуртнь йовх учрас иштэ хург сөөни өрэл күртл болв. ⁸Мана хурсн деед хорад оln шам шатчав. ⁹Терз деер баахн наста Ютух суула. Павелыг үг келжэхлэ, Ютух үрглэд һурвдгч давхрас һазрт унна. Терүг одад көндэхлэ, өнгрж одсмн бээж. ¹⁰Павел бууһад, терүн деер өкөһэд теврнэ. – Бичэ ээtn! – босн йовж: – Энтн эмд, – гиж келнэ.

¹¹Павел хэрү эмтн цуглрсн хорад орад, өдмг хуһлад иднэ. Өрэн өмн үгэн төгсөһэд Павел цааран йовв. ¹²Баахн көвүн Ютухиг герүрнь эмд-менд авч ирнэ. Иим йовдл цугтаһинь йир байрлулна.

Трояс Мелит тал одлн

¹³Бидн кермд сууһад Асыс хотн тал йоввидн. Тенд Павел маднла негдхмн билэ. Эн эврэн иим зура келэ. Яһад гихлэ, һазр хаалһар йовхар эн седжэлэ. ¹⁴Асысд Павел маднла харһад, мана кермд суув. Тиигэд бидн Митулен тал һарвидн. ¹⁵Тендэс бидн маңһдуртнь цааран йовад, Хөст күрвидн. Бас нег хонад Самост ирвидн, дөкэд нег хонад Мелитд ирвидн. ¹⁶Павел Ерусалимд күрхэр адһж йовсндан, Азийд торшгон төлэ, Епес тал йовсмн уга. Тиигэрэн тер тэвдгч өдр гидг нээрлэ харһулад ирх саната йовла.

Павел Епесин чонжин ахлачнрла күүнджэнэ

¹⁷Павел Мелитэс эмт илгөһэд, Епест чонжин ахлачнриг дуудулна. ¹⁸Тедниг цуглрхла иигж келнэ:

– Намаг Азийд ирэд түрүн өдрэс авн таднла бээсиг эврэн меднэт. ¹⁹Би номһнар, нүдндэн нульмста бээдлэрн Деед Эзнэ зарцла эдлэр эврэннь көдлмшэн күцэвүв. Евреймүдин нуувчин үгцэнэс көлтэ би кесг зовлң даавв. ²⁰Би гермүдт чигн, һаза йовв чигн, Сэн Зөнг цөөлһж заалав. Заахларн тус болх тоотыг таднас

мел нуусн угав. ²¹ Евреймүдт болн грекмүдт килнцтэ жирһлэн үлдэхэд, Бурхнд нээлэд, мана Деед Эзн Исуст итктхэ гиж би келлэв. ²² Ода болхла, Ерусалим орхиг нанд Эрүн Сэкүсн заав. Тенд нанла юн болхинь меджэхшв. ²³ Зуг балһсн болһнд намаг зовлң болн түүрм күлэжэхиг Эрүн Сэкүсн саглж заажана. ²⁴ Болв би эврәннь эмэн хээрлжэхшв. Ода Деед Эзн Исус нанд даалһсн кергиг чиктнь күцөхэд, олдн Бурхна хээрлтин туск Сэн Зэнг күргх санатав. ²⁵ Таднд Бурхна орн-нутгин тускар цө-элһсн намаг цугтан ода дэжж үзшгог би меджөнэв. ²⁶ Тер учр де-ерэс кемр таднас кен чигн күн үкхлэ, тертн мини гем биш гиж би герчлжөнэв. ²⁷ Би таднд эл уга Бурхна бээсн зуран тускар цөөлһлэв. ²⁸ Күн болһн бийэн болн Эрүн Сэкүснэ таднд да-алһсн улсиг хэлэж йовтн. Бурхна чонжин улст килмжэн өгтн. Энүнэ төлэ Тер Эврәннь Көвүнэ улан цус асхла. ²⁹ Намаг йовх-ла, тадн тал һалзу чонмуд ирх. Тиигхлэ, тедн кениг чигн эрвлш уга. ³⁰ Тадн дундас чигн сурһульчнриг чик хаалһаснь хажилһэд дахулхар седэд, худлахар ном тархах улс бас һарх. ³¹ Тиигэд саглж бээтн! Мини һурвн жилдэн өдр-сө уга доһлң нульмста таднд келж йовсиг бичэ марттн. ³² Би ода тадниг Бурхна болн Терүнэ хээрлтин туск Үгин килмжд үлдэжөнэв. Тер тадниг батраһад, Бурхна нерэдэд заасн улсин төлэ бээсн зөөрэсн өгх. ³³ Би кен чигн күүнэс цаһан мөнг, алт чигн, хувц чигн авшгоһар седлэв. ³⁴ Намаг эврэн мөнг олад, нанла бээсн ах-дүүнрэн болн бийэн теткж йовсиг тадн меднэт. ³⁵ Кесн, күцэсн тоотарн би таднд үлгүр үзүлж йовлав. Көдлмш кехлэрн бидн түрү-зүдү, му-уднь дөнгөн күргх йоставидн. Деед Эзнэ келсн: «Өгсн авснас буйнта болдмн» гисиг кезэ чигн мартхмн биш. ³⁶ Тиигж келн Павел олнла хамдан сөгдэд зальврна. ³⁷ Цугтан уульн бөөж терүг теврэд үмслднэ. ³⁸ Дэжж Павел үзгдшго гисн зэнг тедниг дегд гейүрүлв. Павелыг тедн керм күртл үдшөнэ.

Ерусалимур йовлһн

21 Теднэс салад, бидн теңгст һарад, тустан Көс гидг балһсн тал йоввидн. Манһдуртнь бидн Родос гидг арлд күрэд, тендэс Патар балһснур йовлавидн. ² Тенд бидн Поник тал йов-жах керм олж авад, цааран һарвидн. ³ Бидн Кипр давад, арлыг өмн бийэснь эргэд Сирий тал йоввидн. Тирд бидн зогсад, кермд йовсн ацаһан буулһх билэвидн. ⁴ Тенд Исусин сурһульчнриг

хээһэд олж авад, теднлэ харһад, бидн дола хонвидн. Эрүн Сәкүснә күчэр Павелыг Ерусалимд бичэ йовтха гиж тедн келжэв. ⁵Болв цаг ирхлэ, бидн цааранднь йоввидн. Мадниг сурһульчнр кевтән теднә гергд болн үрдүднь балһснас үдшэв. Эрг деер бидн сөгдэд сууһад мөргвидн. ⁶Бидн нег-негнлэхән мендлэд, кермдән сууцхавидн. Тедн болхла герүрн хәрцхэв.

⁷Тирэс бидн Птолемьяд ирвидн. Тенд бидн ах-дүүнрлэхән харһад өдртән бээввидн. ⁸Маңһдурк өдр тендэс Кесэрья тал йовад, долан нөкдмүдин негнднь, Сән Зэңг тарһадг Пилипин герт бээввидн. ⁹Пилипд мордад уга ээлдэч дөрвн күүкн бээж. ¹⁰Мадниг тенд нег цөөк хонхла, Йудьяс ээлдэч Хагап ирнэ. ¹¹Тер мадн тал өөрдэд, Павелын бүс авад, эврәннь көл-һаран бооһад:

– Эрүн Сәкүсн иигж келжәнә: «Ерусалимин евреймүд эн бүсин эзиг бас иигж бооһад буру номта улст өгчкх», – гиж келнә.

¹²Тиигж келсиг соңсхларн, бидн болн тенд бәэсн улс Павелыг Ерусалим тал бичэ одтха гиж ээрвидн. ¹³Болв Павел иигж хәрү өгнә:

– Тадн яһад ууляд, мини зүрк шарклулжанат? Ерусалимд би Деед Эзн Исусин нернә төлэ бийән күлүлх биш үкхдән белмб, – гинә.

¹⁴Павел эврәннь шиидврән нег мөслэд авчксинь медэд, бидн дөкж терүг ээрдгөн уурад:

– Цугнь Деед Эзнә күслэр күцтхә, – гиж келжэввидн.

¹⁵⁻¹⁶Түүнә хөөн хаалһд бийән белдэд бидн Ерусалим тал йоввидн. Маднла хамдан Кесэрьяс зэрм сурһульчнр йовцхав. Тер мадниг Мнасна герт дахулж авч ирв. Кипр арлас ирсн Мнасн кезәнә Христосин сурһульч болсн бээж.

Павелд өгсн чонжин ахлачнрин сөлөг

¹⁷Ерусалимд ахнр-дүүнр мадниг сәәнәр тосв. ¹⁸Маңһдуртнь бидн Павелта Яков тал одвидн. Тенд цуг чонжин ахлачнр бээж. ¹⁹Павел теднлэ мендлэд, Бурхн терүнә церглтәр дамжад буру номта улст ю кесинь тодрхаһар келж өгв. ²⁰Тедн Павелыг соңсад, Бурхиг туурулна.

– Ах Павел, ода миңһэд шаху евреймүд Христост иткжәнә. Цугтан эдн үнн седкләсн зака харсжана. ²¹Чи буру номта улс дунд бээх евреймүдт, Мошен зака бичэ төртән автха гиж теднд

келж өгвч. Дэхэд чи үрдэн бичэ керчүлтхэ, мана заң-авъясиг бичэ бэртхэ гиж селвг өгэд йовжич. ²² Бидн яахмб тиигэд? Тедн чамаг ирсиг эрк биш соңсх. ²³ Ода мана селвг ав. Мадн дунд андһар өгсн дөрвн күн бээнэ. ²⁴ Тедниг авад, бийэн цеврлһнэ керг күцэ. Теднэ ормд мөнгинь өгэд, толһаннь үсэн авхулад таахрулхла, сэн болх. Тиигхлэ, чини тускар һарсн зэнг худл болад, чамаг заһаһар бээхиг цугтан үзх. ²⁵ Буру номта улсин итклин тускар бидн теднд эврәннь шиидврэн бичлэвидн. Тедн шүтэдт нерэдсн хотас, цуснас амсшго, боогдад үксн малын мах идшго, учрх хууляс саглх йоста, – гиж чонжин ахлачнр Павелд келцхэв.

²⁶ Манһдуртнь Павел эн улсиг дахулад, теднлэ хамдан килнцэс цеврлнэ. Дарунь Павел хол сүмд орад, кезэ цеврлт чилх, кезэ күн болһна төлэ тэвц тэвгдхинь гиж цээлһж өгнэ.

Павелыг бэрлһн

²⁷ Килнцэс цеврлснэ доладгч өдртнь Азийин нег цөөкн евреймүд Павелыг сүмд үзнэ. Тедн эмтиг түкрэд, Павелыг бэрж авв.

²⁸ – Израилин улс, дөң болтн! Эн күн мана улсин өмнэс, мана Закана өмнэс эн сүмин өмнэс ном эргндэн тархаж йовна. Ода болхла мана хол сүмд грекмүд дахулж ирэд, терүг бузрдв, – гиж тедн хээкрцхэв.

²⁹ Өмннь тедн Павелыг Епес балһсна ирсн Тропимла хамдан балһснд йовсинь үзэд, терүг хол сүмд дахулж одв гиж санжаж. ³⁰ Балһсн кевтэн үүмэд бээв. Эмтн гүүлдж ирв. Павелыг бэрэд хол сүмэс чирж һарһад, үүдинь хаачкна. ³¹ Тедн Павелыг алхар седжэлэ. Болв Ерусалим кевтэн үүмжэх зэнг Римин цергин ахлачд күрнэ. ³² Тер ахлач цергин ахмдмуд нег цөөкн церг дахулж авад олн эмтн цуглрсн һазр тал одна. Аашсн ахлач болн цергүдиг үзчкэд, Павелыг тедн цокдган уурв. ³³ Цергин ахлач Павел тал өөрдэд, терүг бэрэд, хойр цевэр цевлх заквр өгнэ. Ахлач эмтнэс эн ю-күүһинь, ю кесинь сурна. ³⁴ Олн цуглрсн һазрт негнь нег үг келэд хээкрнэ, наадк улснь талданар келэд хээкрцхэнэ. Тиим бээдлд юн учрснь медж чадад Павелыг цергин бээшнд орултха гисн заквр ахлач өгнэ. ³⁵ Тедн шатар йовхларн, Павелыг һар дээрэн өргв. Тедү дүнгэ олн улс шуугад, йовх халһ өглго бээв.

³⁶ – Алхмн энүг! – гиж тедн дахад хээкрлдв.

Павелын олд келсн үг

³⁷Цергүд Павелыг бээшн тал авч йовхар седв, болв тернь ахлачас иигж сурна:

– Танас нег юм сурж болхий? – гинэ.

– Чи, грек келэр келж чадвчи? – гиж тер сурна, – ³⁸Тиигхлэ, чи одахн Египетэс ирэд, буцлт кенэд, эжго назрур дөрвн минһн алачнриг дахулсн күн биш болжанчи?

³⁹– Би Киликьян Тарс балһсна еврейв. Нертэ балһсна иргмб. Олн улсла күүндх зөв нанд өгтн.

⁴⁰Ахлачас зөв авад, Павел шат деер зогсад олн эмтиг тагчг-ртха гисн докъя харарн өгнэ. Эмтн төвкнэд тагчгрхла, Павел еврей келэр келнэ.

22 – Эцкнр, ахнр-дүүнр! Бийән харсх үг нанд өгтн.

²Терүг еврейин келэр келжэхиг соңсчкад, тедн оньган өгцхэв.

³– Би еврейв. Киликьян Тарс балһснд харлав. Болв Ерусалим балһснд өсэд бослав. Мана эцкнрин закана туск гүн сурһуль Гамалилас авлав. Тадниг эндр бийән Бурхнд нерэдснлэ эдлэр би урднь тиигж йовлав. ⁴Исусин номиг дахад йовсн улсиг би үктлнь көөһэд зовадг билэв. Залус болн гергчүд бэрж авад бэрэнд бөрүлүв. ⁵Энүнэ герчнр ода – ах гелц болн Деед хург кевтэн. Дамаскд бээх ахнрт нерэдсн бичг би теднэс авлав. Тиигэд би тиигэрэн одад, тер улсиг бэрэд күлэд, Ерусалим тал заслхар, авч ирхэр йовлав.

Павел эврәннь итклән келснь

⁶Бал үдлэ мини хаалһдм Дамаскд күрч йовхлам, генткн теңрэс күчтэ герл асад, намаг герлткв. ⁷Би назрт унн келжэх ду соңсв: «Шаул, Шаул! Янад чи Намаг көөһэд йовнач?» ⁸«О, Деед Эзн, кенвчи?» – гиж би сурлав. «Би Назаретин Исусв. Чи Намаг көөж йовнач», – гиж тер хэрү өглэ. ⁹Нанла хамдан йовсн улс бас герл үзлэ. Болв Нанд келжэсн дууг тедн соңссн уга. ¹⁰«О, Деед Эзн, яахмб ода?» – гиж би сурв. «Босад Дамаск ор. Тенд чамд ю кехинь йилһэд келх», – гиж Деед Эзн келнэ. Күчтэ герл мини нүдиг цөөлһчкв. ¹¹Мини нөкдмүд намаг харасм авад, Дамаскур көтлэд ирв. ¹²Тенд нан тал Хананий гидг нертэ

күн ирнэ. Закаг цеврэр бэрдгтнь тенд бээсн евреймүд цугтан терүг күндлдг бээж. ¹³Нан тал өөрдэд Мини хажуд тер зогсад иигж келлэ: «Шаул, ахм, нүдндчнь харан ортха!» Тер кемлэнь би үздг болад, нанд үг келсн күүг үзв. «¹⁴Мана өвкнрин Бурхн чамаг шүүж авч. Чи Терүнэ санан-седклиг меддгэр, үннч Күүг үздгэр, Түүнэ эврэн келсн үгинь соңсдгар шүүж авч. ¹⁵Эврэн үзсн, соңссн тоотарн оln улст герч болхич. ¹⁶Бичэ уд! Босад уснд кирслгдэд, килнцэн бийэсн һарһад, Деед Эзн Исусин нер дууд», – гив. ¹⁷Дэкэд би Ерусалимур хэрж ирв. Энд һол сүмд мөргүл кежэхлэ, нанд үзгдл үзгдв. ¹⁸Би Деед Эзиг үзв. Тер нанд иигж келв: «Ерусалимас шулуһар йов. Энд Мини тускар келсн чини герчллһиг эдн учртан авшго», – гив. ¹⁹Тиигхлэ би: «Эн улстн намаг хурлмуд эргэд, Танд итксн улсиг гүвдэд бэрж йов-сиг меднэ. ²⁰Чини герч Степана цусн асхржасн цагт би тенд зогсжалав. Би тиим йовдл тавлад, алачнрин хувц манжалав», – гив. ²¹Тиигэд Деед Эзн нанд: «Йов! Би чамаг холд буру номта улс тал илгэхв», – гив.

Павел цергин ахлач хойр

²²Иигж келжэтл оln улс Павелыг онһж соңсжала. Зуг сүүлин ггин хөөн тедн шуугад хээкрцхэв.

– Уга кетн энүг һазр дээрэс! Эмд бээх йосн уга! – гив.

²³Тедн хээкрлдэд, эврэннь хувцсан тээлж хайлдад, шора цацлдв. ²⁴Павелыг цергин бээшнд орултха гисн заквр цергин ахлач өгнэ. Дэкэд терүг малядад, оln улс юн учрар энүнд дурго болжахинь сурвр кехиг бас зачна. ²⁵Павелыг цокхар седэд күлхлэ, тер хажудан зогсжасн цергин ахмд келнэ:

– Заһ кеһэд уга бээж Римин иргниг гүвдж болдви?

²⁶Цергин ахмд келсинь соңсад, ахлачд одад зэнглнэ.

– Тадн юн гидг юм һарһжахмт? Энтн Римин иргн бээж, – гиж тер келнэ.

²⁷Ахлач Павел тал ирэд сурна:

– Чи йосндан Римин иргн болжахмбчи?

– Э, э, – гиж тернь хэрү өгнэ.

²⁸Тиигхлэ, ахлач:

– Римин иргн болхин төлэ би йир ик мөнг өглэв, – гиж келнэ.

– Би болхла тиимэр төржв, – гиж Павел хэрү өгнэ.

²⁹ Терүнэс сурлһ авх улс, тер дарунь йовж одна. Римин иргниг цевд бэрсндэн ахлач бас ээмсв. ³⁰ Манһдуртнь ахлач Павелыг цевэс сулдхад, юн учр деерэс евреймүд энүг гемшэжэхинь медхэр седнэ. Энүнэ төлө тер ах гелнгүдиг болн Деед хург цуглулна. Дарунь Павелыг орулад, теднэ өмн зогсана.

Деед хургт Павелын тооца өглһн

23 – Ахнр-дүүнр! Эндр өдр күртл мини ухан-седкл Бурхна өмн цевр, – гиж Павел цуглрсн улсиг хэлэн бээж келнэ. ² Ах гелң Хананий Павелыг амарнь цоктха гиж Павелын хажуд зогсжасн күүнд закна.

³ – Бурхн чамаг бийич цокх. Назаһасн чи цаһалһсн эрслэ эдлч. Закаһар болхла, чи нанд зарһ кех йостач. Болв намаг цоктха гиж зөв өгэд, терүгэн эврэн эвджэнэч, – гихэд Павел келнэ.

⁴ – Бурхна ах гелнгиг му келжэнэч, – гиж Павелын хажуд зогсжасн улс келнэ.

⁵ – Ахнр-дүүнр! Би терүгитн ах гелң гиж медсн угав. «Эврәннь улсин һардачиг бичэ му кел», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бээнэ, – болж Павел хэрү өгнэ.

⁶ Зэрм улс цадукмуд бээсинь, зэрмнь паршмуд бээсинь Павел медг бээж. Тиигэд Деед хургт тер чанһар иигж келнэ:

– Ахнр-дүүнр, би парш багин күмб. Мини өвкнр бас тиим улс. Үксн улс эмдрэд ирдгт иткснэс иштэ ода мини зарһим кежэнэ.

⁷ Терүг иигж келлһнлэ паршмуд болн цадукмуд дунд ик зүтклдэн болад, Хургин улс хойр эндрнэ. ⁸ Үксн улсин эмдрлтд Сәкүсн чигн, Бурхна элч чигн бээнэ гихэд паршмуд келцхэв. Цадукмуд болхла энүнд иткжэхш. ⁹ Эднэ шууган өсэд ирв. Зэрм ном цөөлһэчнр (парш багин гешүд) бослдад, эврәннь ухан-седклэн келлдв:

– Бидн эн күүнэс нег чигн му юм үзжэхшвидн. Эн күүнлэ сәкүсн эс гихлэ, Бурхна элч күүнджэхлэ яһнат?

¹⁰ Улсин зүтклдэн дегд икдэд ирхлэ, ахлач Павелыг шуучад авч одхас эәһэд, бээшнд орултха гиж эврәннь цергүдт закв.

¹¹ Сөөднь Павел тал Деед Эзн ирэд иигж келнэ:

– Юунас чигн бичэ э! Ерусалимд Мини тускар герчлснлэ эдлэр Римд бас чи үгэн келхич.

Павелыг алх күүндөр

¹² Манһдуртнь зэрм евреймүд цугград Павелыг эс алтл, хот идлго, унд уулго бөөх болж андһар тэвнө. ¹³ Энүнд дөч даву күн орлцв. ¹⁴ Тедн гелнүгүдт болн медэтнрт күрэд иигж келцхэнэ:

– Бидн Павелыг эс алтл нег чигн умш келндэн тэвшговидн. ¹⁵ Тадн Деед хургла хамдан цергин ахлачиг сурад, терүнэ керг тодрхаһар медхин төлө Павелыг бий талан дуудхит. Бидн болхла бийэн белдж авад, терүг таднд күртл алхвидн.

¹⁶ Эн нуувчин күүндврин тускар Павелын зе көвүн медж. Тер бөөшнд орад, Павелд медсэн келж өгнө. ¹⁷ Павел цергин ахмдыг дуудж авад келнэ:

– Эн көвүг ахлачд күртгн. Эн терүнд нег зэнг соңсххар бөөнө, – гив.

¹⁸ Көвүг ахлачд күргнө.

– Бэрэнд бөөх Павел намаг дуудад, эн көвүг таднд күртгхэ гиж сурв. Эн нег зэнг танд келхэр бөөнө, – гив.

¹⁹ Ахлач көвүг һараснь көтлөд, хооран һарад сурна:

– Чи ю келхэр седлэч нанд?

²⁰ – Евреймүдин толһачнр манһдур Павелыг Деед хург тал авч иртхэ гиж сурхар седжэнэ. Тиигхлэрн терүнэ тускар тодрхаһар медхэр седсн болх. ²¹ Зуг Та тедниг бичэ итктн. Терүг бэрж алхар дөч һар күн бултад күлэжэнэ. Павелыг эс алтл тедн хот эдлшго, унд уушго болж андһар тэвж. Тедн белн бөөнө, зуг тана шиидвриг күлэжэнэ.

²² – Ода нанд келсэн дэкж бичэ күүнд соңсх, – гиж закад, ахлач көвүг йовулна.

Павелыг Кесэрья тал йовулна

²³ – Харнһурад йисн час давхла, Кесэрья тал йовх хойр зун цергч, далн мөртө цергч, хойр зун саадгта цергч бел кетн. ²⁴ Павелд унх мөрд белдтн. Энүг эрүл-менд закрач Феликст эрк биш күртгн, – гиж ахлач эврәннь хойр цергин ахмдт дуудж авад закона.

²⁵ Эн иим бичг бичнэ: «²⁶ Клауд Лусья эркн күндтэ закрач Феликст. Менд бэнт? ²⁷ Эн күүг евреймүд бэрж авад алхар седжэж. Би эврәннь цергүдтәһэн цаглань ирэд энүг харсж авв. Эн күн Римин иргн бөөж. ²⁸ Юунд энүг бурушажахинь медхэр седэд,

би Деед хуртг дахулж ирв. ²⁹ Евреймүд эн күүг эврэннь заканас иштэ бурушажана. Болв бэрэнд бэрх эс гихлэ алх дүнгэ гем энүнд мел уга. ³⁰ Энүг алхар седэд нуувч йовдл белджэхинь медэд, би тер дарунь Тан тал йовулжанав. Эн күүг бурушахар седжэх улст эврэннь ухан-седклэн танд күргтхэ гиж заклав».

³¹ Ахлачин заквр күцэхэр цергүд Павелыг дахулад, сөөһөр Антипатр хотн тал ирнэ. ³² Маңһдуртнь мөрн цергүдтэ хамднь Павелыг цааранднь йовулна. Йовһар йовсн цергүд болхла бөөшн талан хэрж ирцхэнэ. ³³ Кесэрьяд ирн мөрн цергин улс закрачд бичг өгэд, Павелыг үлдэнэ. ³⁴ Закрач бичгиг умшад, Павелас альк һазра күнвт гиж сурна. Павелыг Киликья гидг һазраһинь медэд иигж келнэ:

³⁵ – Чамаг бурушажах улс ирхлэ, би кергиг хэлэхв, – гийһэд Павелыг Херодын бэрсн бөөшнд бэртхэ гиж закана.

Евреймүд Павелыг бурушажана

24 Тавн хонг давсна хөөн ах гелц Хананий медэтнртэ Тертул йос меддг күүнлэ Кесэрьяд ирэд, Павелыг юунд бурушахар седжэхэн закрачд медүлнэ. ² Павелыг авч ирхлэ, Тертул терүнэ буруһинь илдкв:

– Эркн күндтэ закрач Феликс! Тана цецн һардврар мана орн-нутг төвкнүн бөөһэд, оln эмтнэ жирһл ясрхин төлэ Та оln сэн йовдлмуд һарһжанат. ³ Бидн танд ханлтан өргж темдглжэ-нэвидн. Тиигэд эрүн седклэсн Таниг күндлжэнэвидн. ⁴ Таниг уданд цуцрашгон төлэ ода мана аһрар келхиг сонсхитн би эр-жэнэв. ⁵ Эн күн тогтун бөөдл эвдэд, цуг делкэд евреймүдин буцлт харсад йовсинь меднэвидн. Деернь болхла, Назара гиж нерэддг багиг һарджана. ⁶ Нам мана һол сүмиг бузрдахар седв. Тиигэд бидн энүг бэрж авлавидн. ⁸ Энүнэс сурлһ авад, буру йовдл һарһсинь бидн чикэр темдглсиг Та эврэн үзхит. ⁹ Келсн тоот мел үнн гиж бурушажах евреймүд дөннэ.

Феликсин өмн Павелын келсн харсгч үг

¹⁰ Феликс закрач Павелд үг келх зөв өгнэ. Павел эврэннь харсгч үгэн иигж келнэ:

– Оln жилд эн орн-нутг Та зарһч болж йовхитн би меднэв. Тиигэд Тана нүүрт бийэн харсад нег цөөкн үг келхдэн би байр-лжанав. ¹¹ Арвн хойр хонг өмн би Бурхнд мөргхэр Ерусалимд

одлав. ¹² Намаг бурушахар седжэх улс хол сүмд күүнлэ зүткжэхим, эс гихлэ хурлмудт, балһснд буцлт кежэсим бэрж авсн уга билэ. Терүг Та эврэн медж чаджанат. ¹³ Ода намаг гемшэхэр келжэх тоотан эднтн бэрмтг зааж лавлж чадшго. ¹⁴ Би болхла өвкнрин Бурхнд шүтэд, евреймүдин чик биш гиж тоолжах хаалхар дахж йовнав. Заканд болн аэлдэчнрин дегтрмүдт бичгдсн тоотынь би иткжэнэв. ¹⁵ Бурхн Зака күцэдгинь чигн, Зака эвддгинь чигн амдрүлх гиж, эн улсла эдл би бас нээлжэнэв. ¹⁶ Тер учрар Бурхна нернд олн улсин өмн би эврэннь ухан-седклэн, бийэн цеврэр бэрх санатав. ¹⁷ Би Ерусалимас йовад цөөкн жил давсн хөөн хэрү ирв. Тиигхлөрн түрү-яду улст мана эмтнэс цуглуулсн мөнгэр дөң күргэд, Бурхнд бэрц бэрхэр би ирлэв. ¹⁸ Хол сүмд мөргүл кеһэд, бийэн цеврлжэхлэ, намаг бурушахар седсн улс тенд бэрж авв. Йос-журм эвддг улс нанта уга билэ. ¹⁹ Болв тенд Азийин евреймүд бөөлэ. Кедр тедн намаг гемшэхэр седжэсн болхла, ода тедн нааран ирэд гемшэх йоста. ²⁰ Эс гихлэ, Деед хургт ямаран гем нанд бээсиг энд бээх улс Танд келж өгтхэ. ²¹ Мини буру хээкрэд келсн үгдм бөөввзэ. Намаг үксн улс амдрүлдгиг итксн төлэд зарһ кежэнэ гиж келснд болхий?

²² Феликс эн Хаалһин тускар сөөнэр меддгтэн зарһан зогсав.

– Цергин ахлач Лусья ирхлэ, би чини төрэр шиидвр һарһнав, – гиж Феликс келнэ.

²³ Павелыг бэрэнд бэржэтн гиж цергчд заквр тер өгнэ. Зүг Павелыг невчк сулдхвртаһар бэрэд, үр-иньгүднь терүнд килмжэн өгч туслдгар бэртн, – гиж келнэ.

Павел Феликс Друзил хойрин өмн

²⁴ Цөөкн өдр давхла Феликс Друзил гидг еврей гергтәһән ирнэ. Тер Павелыг авхулна. Феликс терүг икнкнь Исус Христост иткжэхинь медхэр седнэ. ²⁵ Павел терүнд чик седклтэ бөөдлин, бийэн бэрлһнэ болн болх зарһин тускар келнэ. Иим күүндвр Феликсиг аэлһнэ.

– Эндр болжана! Нанд сул цаг учрхла, Би чамаг дөкэд бас дууднав, – гиж тер келнэ.

²⁶ Феликс Павелыг авлһ өгх гиж санад, дару-даруны терүнэ ардас илгәһэд күүнджэв. ²⁷ Хойр жил давна. Феликсин ормд Порк Пест орна. Болв евреймүдт сән нүднд үзгдхэр Феликс Павелыг бэрэнд үлдэнэ.

Павел хаана зарһ некнэ

25 Пест ям дааһад хурвдгч хонгтан Кесэрьяс Ерусалим орна. ²Ерусалимд ах гелнгүд, евреймүдин толһачнр Павелыг бурушажахан терүнд келцхэв. ³Пестиг тедн яһад болв чигн теднэ сурвр күцәһэд, Павелыг Ерусалим тал һарһтха гицхэв. Эврән бийснь болхла, хаалһдан терүг алхар седнэ.

⁴— Павел Кесэрьяд бээнэ, би удлго бас тенд күрхв. ⁵Кемр тер күн му йовдл һарһсмн болхла, тана ахлачнр нанла хамдан тиигэрэн одад, юуһар бурушажахинь келж өгтхэ, — гиж Пест хэрү өгнэ.

⁶Тенд нээмн-арвн хонгтан хамдан бөөһэд, Пест Кесэрья тал хэрү ирнэ. Маһдуртнь Пест зарһ эклнэ, Павелыг орулж авч иртхэ гисн заквр өгнэ. ⁷Павелыг авч ирнэ. Ерусалимас ирсн евреймүд Павелыг дааврта төрмүдэр гемшэв. Болв терүгән лавлж чадсмн уга. ⁸Дарунь Павелд бийән харсх үг өгцхэв.

— Би еврейин загаг чигн, Ыол сүмиг чигн, Римин хаана өмнэс чигн эвдх йовдлмуд һарһсн угав, — гиж Павел келнэ.

⁹Пест евреймүдт таасгдхар седэд Павелас иигж сурна:

— Чамаг Ерусалимд одад бурушасн төрмүдэр зарһ кехд зөв өгчөнч? Зарһ би кехв.

¹⁰— Би Римин хаана зарһд оржанав. Тиигэд мини керг энд халһгдх йоста. Намаг евреймүдт му юм эс үзүлсиг тадн эврән сээнэр меднэлмт. ¹¹Кемр би загаг эвдэд алх дүнгэ йовдл һарһсмн болхла, би үкхдән белмб. Болв кемр евреймүдин гемшәлһн буру болхла, нег чигн күн намаг теднд өгч чадшго. Би Римин хаана зарһ болтха гиж некжәнэв.

¹²Эврәннь нөкдмүдтәһән селвцэд Пест келнэ:

— Чи Римин хаана зарһ некжәхлэ, терүн тал йовулгдхич.

Агрипп хан Павелла харһна

¹³Цөөкн хонг давсна хөөн Кесэрьяд Пест тал Агрипп хан Берниктәһән мендлхэр ирнэ. ¹⁴Энд тедн кесг өдр бээнэ. Пест хаанд Павелын кергин тускар келнэ.

— Энд, Феликсин үлдәсн күн бэрәнд бээнэ. ¹⁵Намаг Ерусалимд одхла, еврейин ах гелнгүд болн теднэ медәтнр юуһар бурушажахинь келж өгцхэв. Тедн эн күүнэ зарһ кетхэ гиж неклэ.

¹⁶Тиигхд би теднд зөв буруһинь йилһлго бәәж засглх, дәкәд

бийэн харсх зөв өглго шиидвр авна гисн, Римин авъясла ирлц-жэхш гиһэд цөөлһж өглөв. ¹⁷Тедн нааран ирв. Би тер дарунь маңһдуртнь зарһ экллөв. Тиигэд тер күүг нааран авч иртхэ гилөв. ¹⁸Павелыг гемшэхэр седжэсн улс, мини сансар, нег чигн буру һарһсн йовдл зааж чадсмн уга. ¹⁹Тедн шажна туск төрөр, бас үксн Исусин тускар зүтклдв. Павел Терүг эмд бөөнө гив. ²⁰Эн кергэр би ямаран шиидвр авхан медж чадад бөөвв. ²¹Павелыг Ерусалимд одад зарһан келһүлхмн болвза гиһэд сурв. Павел бийэн бэрэнд бэрэд, Римин хаана зарһ некв. Тиигэд би: «Энүг Римин хан тал йовултл түүрмд бэртн гижэнэв».

²²— Би эврэн эн күүг сонсхар седлэв, — гиж Агрипп Пестд келнэ.

— Маңһдур сонсхич, — гиж Пест хэрү өгнө.

²³Маңһдуртнь Агрипп хан болн Берникэ хатнтаһан зарһин герт сүртэ өргмжтэ кевөр орж ирв. Терүнлө хамдан балһсна ах-лачнр болн дөөчнрин хамгин нертэнь ирцхэв. Пестин закврар Павелыг орулж авч ирнэ.

²⁴— Агрипп хан! Энд суусн гиичнр! Тадна өмн зогсжах күүг Ерусалимин евреймүд болн энд Кесэрьяд бөөхнь чигн һазр деер бичэ бээтхэ гиж некв. ²⁵Би болхла энүг бурушаһад алх дүнгэ гем энүнэ бөөдлд үзжэхшв. Эн күн эврэн Римин хаана зарһ кетхэ гиһэд сурсар Рим тал йовулх шиидвр авв. ²⁶Болв Римин хаана нернд бичэд илгэх төр ода чигн йилһрэд уга. Тиигэд би Павелыг иигэрэн авч ирэд, тадниг цугтан, шишлң Агрипп хан үзэд тодрхаһар медтхэ гиж санлав. Сурврин ашар негн талан һарад, ю бичхэн йилһхвидн. ²⁷Ода деерэн бурушахинь медэл уга бөөж энүг йовулхд дегд эргү болж нанд медгдженэ.

Павелын харсгч үг

26 — Чамд үг өггдженэ. Бийэн харсад кел, — гиж Агрипп хан зэнгль.

Павел һаран өргэд эклэд келнэ:

²— Агрипп хан! Эндр тана өмн зогсад, евреймүдин гемшлтэс бийэн харсх үг өгсндтн би бийэн хүвтэд тоолжанав. ³Евреймүдин авц-бэрциг болн теднэ зүткэтэ төрмүдиг та йир сөөнөр меднэт. Тер учрар Таниг тесвртәһәр намаг сонсхиг эржэнэв. ⁴Мини орн-нутгт болн Ерусалимд бөөсн цагин мини жирһлин бэрц-бөөдлиг евреймүд меднэ. ⁵Тедн намаг бичкнэс авн меднэ.

Шажна дааврта диг-дараг күцэж, намаг парш багин гешүн бээ-сиг тедн герчлхэр седхлэ, герчлж чадхмн. ⁶Эндр би зарһин өмн зогсхларн, мана өвкнрт Бурхна өгсн үгэн күцхиг иткжэнэв. ⁷Эн өгсн үг бүтхин төлэ мана оln улсин арвн хойр ясн Бурхнд өдр-сө уга шүтж мөргжэнэ. Агрипп хан! Эн иткмжэс кэлтэ евреймүд намаг гемшэжэнэ. ⁸Үксн күүг йосндан Бурхн эмдрүлж чадхиг яһад евреймүд күцэж болшго гиж тоолжахмб? ⁹Би бас Назаретин Исусин нернэ өмнэс ю болв чигн күцэх кергтэ гиж сандг билэв. ¹⁰Ерусалимд би гелнгүдэс зөв авад Бурхна улсиг бэрэнд орулад алхар шийдхлэнь бас дөннлэв. ¹¹Хурлмуд эргэд йовж, Исус Христост бичэ итктн гиһэд, би тедниг закад засглав. Ууртан дегд бүтхлэрн, талдан балһсд кеддг болв.

Павел эврәннь итклэн келжэнэ

¹²Нег декж би ах гелнгүдин зөвэр болн йосар Дамаск тал йовв. ¹³Тана зергэс, хаалһдан йовж йовад, һал үдлэ би нарнас хурц герл бийиннь хажудан йовсн өмтнэ эргнд үзв. ¹⁴Төрүнэс нүдн цэ-эһэд, бидн һазрт унн киисвидн. «Шаул, Шаул, чи юңгад Намаг көөлдэд йовнач? Му бух бийэн зовадмн», – гиж нанд еврей келэр келснь сонсгдв. ¹⁵«Эзн минь, Та кембтэ?» – гиж сурв. «Би чини көөлдж йовх Исусв», – гиж Деед Эзн хэрү өгнэ. ¹⁶Ода бос! Чамаг Би Эврәннь зарц болн герч кехэр ирв. Чи Намаг үзлэв гиж келх йостач. Дэкэд чи Мини үзүлхиг бас келх йостач. ¹⁷Би чамаг евреймүд болн буру номта улс тал йовулхан харсхв. ¹⁸Теднд медрл өгэд, харһу ормас герлтэ һазрт чи һарһ, эрлгин үлмөһэс көтлэд Бурхна үлмэд орул. Нанд итксэр теднэ килнцнь тэвгдэд, Бурхнд нерэдэд заасн улс дунд бас йовтха».

Павел эврәннь көдлмишин тускар келжэнэ

¹⁹– Агрипп хан, тенгрин үзгдлг сонслого бээж болшго болв. ²⁰Би тер үгиг түрүлэд Дамаскд, хөөннь Ерусалимд, Йудьяд болн буру номта улс дунд йовж цээлһв. Тиигхлэрн би тедниг килнц-тэ жирһлэн үлдөһэд, Бурхнд итктхэ гилэв. Эврәннь итклэн тедн кергэрн батлтха гиж заавв. ²¹Түүнэс кэлтэ намаг евреймүд Ерусалимин һол сүмд бэрэд алхар седлэ. ²²Болв Бурхн эндр өдр күртл нанд дөнгөн күргв. Ик баһ уга намаг сонсжанат. Ээлдэчнр болн Мошен ээлдж келснэс үлүһэр би келжэхшв. ²³Бурхна илгэсн Аврач зовлң-зөвүр эдлэд, үклэс түрүлэд эмдрхмн

билэ. Эн болхла евреймүдт болн буру номта улст аврлтын туск зэңг күртэжэнэ.

²⁴ – Павел, чи халзуржадг болвзач? – гиж Пест хээкрнэ, – Чини ик ном чамаг адрулн гижэнэ, – гив.

²⁵ – Эркн күндтэ Пест, би халзу күн бишв. Би зөвтгэхэр үн келжэнэв. ²⁶ Мини келх тоот цугтан хаанд темдгтэ, тиигэд би сулдан келж чадхв. Учрсн йовдлын тускар түүнэ эс меддгнь уга. Мел кевтэн нуувчар биш түүнэ нүднд давла. ²⁷ Агрипп хан, Та ээлдэчнрт иткжэнт? Таниг иткжэхиг би меджэнэв.

²⁸ – Чи иим ахр цагин зуур намаг Исус Христост иткдг кү кехэр бээнчи? – гиж Агрипп сурна.

²⁹ – Болзг ахр болну, удан болну, эндр Та болн намаг сонсжах улс нанла эдл болтха гиж би Бурхнд зальвржана. Би зуг таниг бичэ цевлтхэ гижэнэв.

³⁰ Агрипп хааг дахад закрач болн Берникэ эдн, зарһд суусн улс цугтан босцхав. ³¹ Тедн тендэс харн йовж хоорндан күүнднэ.

– Эн күн алгдх, эс гихлэ бэрэнд бэргдх дүнгэ му йовлд харһсн уга.

³² – Керп Римин хаана зарһ эс сурсмн болхла, энүг сулдхж чигн болхмн билэ, – гиж Агрипп Пестд келв.

Павел Рим тал йовжана

27 Мадниг Италья тал кермэр йовулхиг шиидхлэ, Павелыг болн талдан бэрэнд бээсн улсиг Римин хан Августин 600 шаху цергин ахлач Юлин харт орулна. ² Адрамутнас Азийд бээсн порт дэврэд орх кермд бидн йовлавидн. Маднла хамдан Македонь назра Тесалоники балһсна Аристарх йовла. ³ Маңһ-дуртнь бидн Сидон гидг портд күрвидн. Юли Павелыг хундаж йовсн уга. Тиигэд дөн күргвзэ гихэд, терүнд үүрмүдлөхөн харһхднь зөв өгв. ⁴ Бидн дэкрн тенгст харвидн. Зөрц салькнас зулад, мана керм Киприг үрү таласнь давв. ⁵ Киликья болн Пампуля хажуунар тенгс керчэд Луки назрин Мур балһснд ирүвидн. ⁶ Терүнд цергч ахлач Юли Италья тал йовжах Александрий балһснас ирсн керм олад, мадниг терүнд суулһв. ⁷ Эрэ-эрэ уралан керм тенгсэр йовад, түрү-зүдү үзсмн бийнь Книд балһснд күрвидн. Цааранднь салькн маднд харш болад йовв. Тер учрар мана керм Критиг үрү бийэснь эргэд Салмонд күрв. ⁸ Цааранднь эрг дахад зөвэр түрүһэр усчад, Ласья балһсна өөр шидр бээ

«Керм зогсдг сэн көвө» гидг нег һазрт ирвидн. ⁹Бидн кесг цаг давулвидн. Деед Эзнэ хээрлдг өдр давв. Цааран усчхд аэмшгтэ болад бөөв. Тиигэд Павел саглна:

¹⁰ – Залус! Мана тенгсэр йовсн йовдл ийр күчр күнд бөөдлтэ болх. Тиигэд иим йовдл кермд чигн, терүнэ ацанд чигн һарута болх, терүнд йовх улс эмнэсн ханцад чигн бөөх.

¹¹Цергин ахлач Павелыг соңсхин ормд кермин эзнэ болн за- лачин селвг дөннө. ¹²Теднэ күрсн портд үвлзж болшго болв. Йовсн улсин ик зунь цааран йовхар шийдв. Тедн Поникт кү- рэд, үвлзх сана зүүв. Поник портд барун өмн үзгин болн барун ар үзгин салькн көдлнө.

Теңсин аюл

¹³Өмн үзгэс номһн салькн эклэд үлэнэ. Өдрин иим бөөдл таасад, жахр өргэд, матросмуд Критин эрг дахад кермэн зал- на. ¹⁴Бичкэхэн цаг давхла, арл талас аюлын шүрүн салькн көдлв. Тиим салькиг дорд ар үзгин салькн гиж келнө. ¹⁵Мана кермиг тер салькн дор ормднь таг кеһэд зогсав. Сальк зөрж усчж болшго болад бөөв. Терүнд чидлмвидн күрч чадлго салькн көөсн талнь йоввидн. ¹⁶Бидн Кауд гидг бичкн арлын үрү бийднь тусвидн. Тенд эрэ гиж дөннлһнэ хооһш һарһж батл- видн. ¹⁷Терүг керм деер тэвэд, матросмуд ик арһмжар ораһад таг кеһэд боов. Суртин тасрха һазрин элснд суушгон төлө тедн жилкэн буулһад салькнд көөгдсн талан цаарандан усчв. ¹⁸Теңсин усна дольган дегд күчтэ болад, маңһдуртнь кермэн эклэд невчк гиигрүлвидн. ¹⁹Һурвдгч өдртнь матросмуд эврәннь һарарн кермин зер-зевөн һарһад хайв. ²⁰Кесг өдртэн нарн чигн, одд чигн үзгдсн уга. Салькн тер кевгэн көдлв. Эмд үлдх гиж нам уханд уга.

²¹Кермд йовсн улс удан хот уга бөөв. Тиигхлэ Павел босад иигж келв:

– Мини үг соңсад Критас һархмн биш билэ. Тиигхлэ эн аюл- ла харһшго, иим һару харһшго бөөсмн. ²²Болв ода бичэ ээтн, буйн болтха! Керм хамһрсн бийнь таднас нег чигн күн хоршго. ²³Давсн сөөһөр нан тал Бурхна элч ирв. Би Бурхна күмб, Те- рүнд би мөргнөв. ²⁴Тер нанд: «Павел бичэ э. Чи Римин хаана өмн зарһд зогсхич. Эврәннь өр-өвч седклэс иштэ Бурхн чамла эн керм деер хамдан йовсн улсиг эмд үлдэжэнэ», – гиж келв.

²⁵Тиигэд бичэ ээтн! Би Бурхнд иткжэнэв. Түүнэ келсэр цугнь күцх. ²⁶Мана керм нег арлын өөр зогсх, — гиж келв.

²⁷Адрья теңгсэр мадниг йова йовтл, арвн дөрвдгч өдртнь сөөни өрөллэ матросмуд эрг тал керм өөрдж йовсиг тааһад медцхэв. ²⁸Тер ормдан усна гүүниг кемжэлэд хэлэхлэ, теңгс дөчн метр гүн бээж. Керм цааран йовад, матросмуд дөкэд усна гүүниг кемжэлэд хэлэхлэ, һучн метр бээж. ²⁹Усн дотр бээсн чолуд харһх гийһэд, матросмуд саглад, кермин өмн нүүрэснь дөрвн жахр хайв. Цугтан шулуһар өр цөөһэд, өдр урһтха гиж зальврцхав. ³⁰Кермэс матросмуд зулхар седэд, дөң күргдг хооһш уснд буулһад белдцхэв. Эмтн бичэ ээтхэ гийһэд, жахр буулһсн болж шалтгль.

³¹— Керм эн улсиг керм деер эс үлдэхлэ, тадн эмд үлдшгот, — гиж Павел цергүдт келнэ.

³²Тиигхлэ цергүд хооһш бэржэсн арһмжиг чавчна, хооһш теңгст унна. ³³Өрэн өмн Павел керм деер йовсн улсиг хотан уухинь сурна:

— Арвн дөрвн өдрин туршт тадн күлэхэд, хот уга йовнат, — гиж тер келнэ, — ³⁴Би таниг хотан уухиг эржэнэв. Эмд үлдхин төлэ тиигх кергтэ. Нег чигн күүнэ толһаһас нег чигн үсн уншго.

³⁵Тиигж келн Павел өдмг авад, цуг улсин нүүрт Бурхнд ханлтан өргэд, терүгэн хуһлад иднэ. ³⁶Терүг үзсн улс сергэд, өдмг авад идцхэв. ³⁷Керм деер хойр зун далн зурһан күн йовла. ³⁸Цугтан цадтлан хотан идчкэд, кермиг гиигрүлхин төлө ачата буудяг теңгст хайв.

Кермин хамхрлт

³⁹Өр цөөв. Тедн элстэ эрг үзнэ. Болв эн юн һазринь эдн меджэхмн уга. Арһта болхла, кермөн тедн хэр уснд орулхар шийдв. ⁴⁰Матросмуд жахрмуд бэржэсн арһмжиг чавчхла, жахрмуд уснд унв. Тедн кермин жолаг боолһата арһмжас сулдцхав. Өмн жилкэн өргэд, салькар эрг тал усчв. ⁴¹Зуг керм элстэ хэр һазрт тулв. Терүнэ өмнк бийнь элснд шигдэд, таг болв. Ардаснь кермиг күчтэ дольган цокж хамхлжав. ⁴²Цергчнр бэрэнд бээсн улс һарад зулж гүүхэс саглад, тедниг алхар шийдв. ⁴³Болв цергин ахлач Павелыг хээрлхин төлө цергүдиг зогсав. Өөмж чаддгнь түрүлэд уснд һэрэдж орад, эрг тал усчтха гиж

тер закв. ⁴⁴Наадкснь хамхрха кермин үлдл болн салу модд олзлад, бас эргд күрх зөвтг бөөсмн. Тиигэд цугтан тенгсин эргд күрцхэв.

Мальтд

28 Тенгсин көвөд усчад күрхлэрн, бидн Мальта гидг нертэ арлд күрсэн медвидн. ²Эн арлын бөөрн улс мадниг йир сөөнөр тосв. Тер өдр киитн, хурта билэ. Ик хал шатаһад мадниг дуудв. ³Павел тевр хагсу бүчрмүд авч ирэд халд хайсн цагт бүчрмүдэс хорта моһа һарч ирэд, түүнэ һар деер унжсинь цугтан үзнэ. ⁴Арлын бөөрн улс Павелын һар деер хорта моһа үчкэд, хоорндан шууглдад одна:

– Эн күн алач-махч күн бөөдлтэ. Тенгсин аюлас һарла, болв Үнн гидг бурхн энүг эмд үлдэшго бөөдлтэ.

⁵Болв Павел моһаг халд хайна. Моһа терүг хатхв чигн, болв хорнь Павелд харш болсн уга. ⁶Эмтн терүг хавдрлх, эс гихлэ үкж одх гижэлэ. Тиим юмн учрхиг эдн удан күлэв. Болв цааранднь Павелыг эрүл-мендинь үзэд, оln-эмтн ухан-седклэн соляд, терүг бурхн гиж келцхэв.

⁷Тер ормас хол биш арлын толһач Пуплин эдл-аху бөөж. Мадниг тер тосж авад, һурвн хонгтан гиичлв. ⁸Пуплин эцкнь гемтэ бөөж: халу дүрэд, геснь өвчөж. Павел терүн тал ирэд, зальврад, һаран тэвэд өвгиг эдгэв. ⁹Түүнэ дару тер зэнг сонссн гемтэ-хуучта улс Павел тал ирдэд бийэн эдгэв. ¹⁰Эдгсн улс маднд ханлтан өргж, йир сөөнөр тоов. Мадниг хөрү тенгсүр һарчахла, хаалһд оln зүсн кергтэ юм өгцхэв.

Мальтас Рим тал йовлһн

¹¹Һурвн сар болад бидн арл деер үвлзсн Александрийин «Икр бурхд» гидг кермэр тенгст һарвидн. ¹²Тер кевтэн Сиракуз балһснд ирэд һурвн өдр хонвидн. ¹³Тендэс бидн Регин балһснд күрвидн. Өмн үзгин салькн көдлхлэ, хойрдгч өдртнь бидн Пугиол балһснд ирвидн. ¹⁴Энд бидн ах-дүүнрлэ харһвидн. Теднэ эрлһэр бидн дола хонвидн. Түүнэ дару Рим балһсн тал йоввидн. ¹⁵Римд бөөх ах-дүүнр мадниг ирхиг сонсад, өмнэсмдн тосад, зэрм Апин гидг талвн тал ирцхэв. Зэрмнь «Һурвн гиичлүр» гидг хотн тал ирцхэв. Павел тер оln улсиг үзэд, Бурхнд ханлтан өргэд, урмд күргв.

Римд

¹⁶Мадниг Римд ирхлэ, Павелд келслгдсн герт талдан маначта бөөх зөв өгцхэв. ¹⁷Һурв хонад Павел еврейин ахлачнриг цуглуулв. Тедниг ирхлэ, Павел иигж келнэ:

– Ахнр, намаг евреймүд Ерусалимд бэрэд Римин улст өглэ. Мана улст му йовдл эс үзүлсн бийнь, өвжнрин авъясинь эс эвдсн бийнь намаг тедн бэрв. ¹⁸Римин улс мини кергэр шинжлт кеһэд, намаг сулдххар шийдв. Яһад гихлэ, Намаг алх дүнгэ гем уга бөөж. ¹⁹Евреймүд энүлэ зөвшэрсн уга. Эн учрас би Римин хаана зарһ сурв. Тиигж керг күцэхэр седхлэрн, би эврәннь олн улс гемшэхэр седсн угав. ²⁰Тиигэд би эндр тадниг цуглулад күүндхэр седлэв. Израилин улсин иткмжин төлэ би эндр көл-һартан цев зүүж йовнав.

²¹Павелыг сонсжасн улс иигж хэрү өгнэ:

– Йудьяс чини тускар нег чигн бичг авсн угавидн. Нааран иржэх улсас нег чигн күн чини тускар му келжэсмн уга билэ. ²²Болв бидн эврэн чамаг сонсхар седлэвидн. Эн багин тускар бидн мел ондан мууһинь сонсвидн.

²³Павелла харһх цагинь батлад авчкад, заасн өдртнь Павелын бөөсн ормд улм олар эмтн хурна. Өрүнэс асхн күртл Павел теднд Бурхна орн-нутгин тускар келж өгв. Мошен заканас болн Өэлдэчнрин бичгэс Исусин тускар тедниг иткүлв. ²⁴Терүг сонссн улсин зэрмснь иткэд, зэрмснь итклго бөөв. ²⁵Хоорндан тедн үгдэн багтлго бөөцхэв.

– Тана өвкнрт ээлдэч Эшьяр дамжулад Эрүн Сэкүсн келжэв: «²⁶Тер улст күрэд кел: келжэсиг тадн сонсхт, болв ю келжэхинь медсн угат. Тадн нүдэрн хэлэхит, болв юуһинь үзсн угат. ²⁷Эн улсин зүркнь хатурж одж. Тедн чикэрн сонсжахш. Нүдэн аньчкад, сохрар бөөнэ. Тедн нүдэрн үзэд, чикэрн сонсад, зүркэрн медэд Намаг сурсмн болхла, би тедниг эдгэх билэв». ²⁸Бурхна аврлһна туск үг буру номта улст илгэгджэхинь тадниг медтхэ гийһэд келжэнэв. Тедн Намаг сонсх, – гиж Павел келв.

³⁰Павел Римд хойр жилдэн нег гер келслэд бөөв. Ирсн улсиг цугтаһинь сээнэр тосчав. ³¹Зэргтөһөр тер Бурхна орн-нутга тускар, Деед Эзн Исус Христосин тускар олн улст цөөлһж келж өгчэв. Нег чигн күн терүнд харшлсн уга.



Христост иткдг Римин улст илгэсн бичг

Нүр үг

Эн бичг Римд бээх чонжд Павелын ирлһиг бeлдхин төлө бичгдсмн. Апостол Павел Римд иткдг улс дунд цаг зуур көдлмш кeһeд, дeкeд тeднe дeнгeр Испань орх болж зуралв. Християнск иткл гисн юмб, терүг эврeннe жирһлд яһж олзлхиг цeэлһж тер бичв.

Римин иткдг улсла мeндлeд, тeднe төлө зальврсна хөөн Павел бичгиннe хол төринe мeдүлжeнe. «Энүг Бурхн eклцeс авн сүл күртл итклeр дамжад кeнe» (1.17). Цааранднe Павел хол төрeн делгүһeр мeдүлнe. Цуг делкe, евреймүд чигн, буру номта улс чигн Бурхна өмн чик седклтe болхар седцхeнe, яһад гихлe, цугтан килнцин үлмeд eдлeр бeәнe. Күн болһн Исус Христосар дамжад Бурхна өмн чик седклтe болна. Тeгeд Бурхнла шинeр бeэснeс иштe, Христосла бeэсн ницeнe шин жирһлин тускар Павел бичжeнe. Христост иткдг күн Бурхнла эвтe болна. Бурхна Сeкүсн терүг килнцин болн үклин үлмeһeс сулдхна. 5–8 бeлгүдт Павел Бурхна Закан ямаран учр-утх болн иткдг улсин жирһлд Эрүн Сeкүснe күч зүүжeхин тускар күүндвр кeжeнe. Цааранднe Бурхна зурад олн eмтн дунд евреймүд болн буру номта улс яһж бeэрлснe туск сурврт хeрү өгчeнe. Исусиг бурушалһн Бурхна зуран eнгнe болжана гиж евреймүд тер ашлвр кeжeнe. Эннe Бурхна цаһан санан Исус Христост бууһад цуг eмтнд күрдгeр тиигжeнe. Евреймүд Исусиг мeнкинд бурушав гиж тер иткжeхш. Дeкeд Павел християнмудын жирһл ямаран болх зөвтeг бичжeнe. Терүнeс оньглж талдан күүнд яһж дурлхин тускар бичжeнe. Павел иим төрмүд үзүлжeнe: Бурхнд цeрглһн, шангин өмн болн талдан иткдг улсин өмн християнмудын күцeх даалһвр, шажна төрмүд. Эврeннe бичгeн Павел мeндeн илгeһeд, Бурхиг магтад төгсeжeнe.

Учр-утхин зура

Нүр үг болн хол төр 1.1–17

Күн болһнд аврлт кергтэ 1.18 – 3.20

Бурхна аврлтын хаалһ 3.21 – 4.25

Христосла ниилснд шин жирһл 5.1 – 8.39

Израиль Бурхна зурад 9.1 – 11.36

Христианмудын заң 12.1 – 15.13

Товчлгч үг болн эврэ йөрөл 15.14 – 16.27

Мендлһн

1 Исус Христосин зарц болн апостол болтха гиж дуудгдсн Павелас. Бурхн намаг Сэн Зэнг тархатха гиһэд шүүж авв. ²Бурхн кезэнэ Сэн Зэнг өгх болад ээлдэчнрэр дамжулад үг өглэ. Ээлдэчнр энүнэ тускар Эрүн Бичгт бичлэ. ³⁻⁴Сэн Зэнгд Бурхна Көвүн мана Деед Эзн Исус Христосин тускар келгдженэ. Күүнэ заң-бэрцин тускар келхлэ, төрсн үүдэлтэрн Тер Давидин хөөт үй бөөж. Бурхна заң-бэрцин тускар келхлэ, Бурхн Христосиг үклэс эмдрүлхлэрн Эврәннь Көвүн болжахиг күчтөһөр үзүлв. ⁵Бурхн Христосар дамжад намаг апостол болтха гиж, шишлң билг өгв. Учрнь иим: Терүнэ нернэ төлэ цуг келн улсиг иткдг болн соңсхврта кетхэ гив. ⁶Исус Христосар дуудгдсн Римд бөөх тадн бас теднэ тоод оржанат. ⁷Тиигэд Бурхна дурта Римд бөөх улс болн Терүнэ улс болхар дуудгдсн цуг таднд эн бичг бичжэнэв. Бурхн мана Эцк болн Деед Эзн Исус Христос таднд хээрлт болн төвкнүн бөөдл өгтхэ.

Ханлтын зальврлһн

⁸Хамгин түрүнд, би цуг таднаннь төлэ мини Бурхнд Исус Христосар дамжулад ханлт өргжэнэв. Яһад гихлэ, тадна итклин тускар делкэд соңсгджана. ⁹Зальврхларн кезэ чигн би тадна тускар ухалдгиг Бурхн герч. Би Бурхна Көвүнэ тускар Сэн Зэнг тархахларн, эрүн зүркнэсн Бурхнд церглжэнэв. ¹⁰Таднд күрх арһ нанд Бурхна таалар учртха гиж би зальвржанав. ¹¹Би тадниг йир икэр үзхэр седлэв. Тадниг батлхин төлө Бурхна билгэр хувалцхар седлэв. ¹²Би таднд, тадн нанд хамцу итклэрн урмд өгх гиж санжанав. ¹³Ахнр-дүүнр, би кесг дэкж тадн тал одхар седхлэ, мел нег юмн ода күртл сад-боомтг болад бөөсиг тадн медтхэ гижэнэв. Буру номта эмтиг итклд орулснла эдлэр би тадн дунд

тиим кедлмш кех санатав. ¹⁴Би цугтаднь өгцтэв: делгрсн сойлта улст болн зерлг улст, сурһульта болн сурһуль уга улст. ¹⁵Тиигэд би Римд бөөх таднд Сэн Зэңг цөөлһхдэн белмб.

Сэн Зэңгин күчн

¹⁶Би Сэн Зэңгэс ичжэхшв. Энтн иткдг улсиг цугтаһинь авр-хин төлө бөөх Бурхна күчн. Хамгин түрүнд Сэн Зэңг еврей-мүдиг, дарунь буру номта улсиг аврна. ¹⁷Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг Сэн Зэңг үзүлжэнэ. Энүг эклцэс авн сүл күртл Бурхн итклэр дамжад кенэ. Энүнэ тускар: «Итклэр дамжад чик седклтэ болсн күн жирһх» гиж бичэтэ. ¹⁸⁻¹⁹Күүнэ зарһ яһж кехэн Бурхн үзүлв. Цуг кесн килнцэрнь болн му йовдл һарһсарнь Бурхн эмтиг засглх. Учрнь: Бурхна туск медрл теднд ил, яһад гихлэ, Бурхн эн медрл теднд секв. Зуг тедн хар саната йовдл һарһхларн, талдан улс үнниг бичэ медтхэ гиж бэрнэ. ²⁰Делкэ үүдснэс авн Бурхна үзгддго бөөдл, Терүнэ мөнк күчн болн заң-бэрц үүдэлтэрнь хэлэхлэ медгднэ. Тиигэд эмтнд бийэн харсхин төлө келдг үг уга. ²¹Бурхиг тедн медсн бийнь Бурхн гиж туурулсн уга, Терүнд ханлтан өргсн уга. Теднэ ухань хоосн. Теднэ ухан тату, толһань хар санаһар дүүрв. ²²Тиим улс бийэн цецнд тоолжана, болв йирдэн һэргтэ болж һарв. ²³Үкл уга Бурхнд мөргхин ормд тедн үкдг күүнэ, шовудын, мал-һарусна, мөлкдгүдин бөөдлтэ кегдлмүдт шүтнэ. ²⁴Тиигэд зүркнэ килнцтэ седвэр тедниг һарһтха гиж Бурхн бэрүлв. Нег-негнлөһөн тедн ичртэ йовдл һарһдг болв. ²⁵Иим улс Бурхна туск үнниг худлас сольв. Үүдэчд биш үүдэврт тедн шүгэд цергдг болв. Олн эмтн Үүдэчиг мөнк туурултха. Тиигтхэ! ²⁶Иигэд Бурхн тедниг бийсиннь ичртэ бахмжднь бэрүлв. Күүкд улс чигн хоорндан бузртаһар холвата болв. ²⁷Залус бас күүкд улсла биш нег-негнлөһөн зута юм һарһж ниилцхэв. Тедн эндү йовдл һарһсндан авх йоста засквр авцхав. ²⁸Эмтн Бурхна туск медрлиг ухандан эс бэрсэр Бурхн тедниг ичр уга сананднь бэрүлв. Тиигэд тедн ичр уга йовдлмуд һарһна. ²⁹Тедн үнн биш юмар дүүрв: хар санан, ховдгллһн, нег-негндэн му йовдл үзүллһн, үлү үзлһн, аллһн, цү-үгэн, худл келлһн болн өшөн, хов зөөлһн. ³⁰Эмтн нег-негэн му келнэ, Бурхна өшөтнр караг, бийрхг, яһж хар саната йовдл һарһхиг ухална, эцк-экэн соңсхш. ³¹Эмтн ичр уга, келсэн күцэхш, дурн, хээрлг уга. ³²Бурхна заканд юуна тускар бичэтэтг тедн

меднэ. Тиим йовдл харһжах улс үкх йоста, гиж терүнд бичэтэ. Тер бийнь тедн тиим йовдл цаарандан харһна. Дэкэд тиим йовдл харһдг улсла тедн зөвшөрнэ.

Бурхна чик зарһ

2 Тер төлэд талдан күүнэ зарһ кехлөрн, чамд бийэн харсхин төлө келдг үг уга. Яһад гихлэ, талдан улсин зарһ кехлөрн, чи теднлэ эдл йовдл харһжанач. Терүгөрн чи бийэн засглжанач. ² Болв иим йовдл харһжах улсиг Бурхн чикэр засглжана. Терүгинь бидн меднэвидн. ³ Тиигэд чи иим йовдл харһсн улсин зарһ кехэд, эврэн терүнлэ эдл йовдл харһжанач. Бурхна зарһас чи алдрж хархар седжэдг болвзач? ⁴ Бурхна кемжэн уга цаһан санаг, Терүнэ тесвриг чи һазалжанчи? Бурхн чамаг ода күртл засгллго бээнэ. Бурхн цаһан санатаг чи меднэлмч. Тер чини килнцтэ жирһличнь хайулжана. ⁵ Чи бөдүн күзүһэн үзүлэд, эн килнцтэ жирһлөн хайхар седжэхшич. Тиигэд Бурхн эврәннь ууран харһх болн чик зарһ кех өдр чи эврәннь засган улм икдүлжэнэч. ⁶ Тер өдр Бурхн күн болһниг күцэсн кергэрнь ашлх. ⁷ Зөрм улс сэн кергэн цаарандан харһад, Бурхнас туурмж, күндлһ болн мөнк жирһл хээжэнэ. Бурхн теднд мөнк жирһл өгх. ⁸ Эврэ сэ хээдг зөрм улс үнниг һолад, хар саната йовдлмуд цаарандан харһжана. Бурхн цухлан үзүлэд тедниг засглх. ⁹ Хар саната йовдл харһжах күн болһн – түрүлэд евреймүд, дэкэд буру номта улс – зовлһла болн өвдкүрлэ харһх. ¹⁰ Сэн йовдл харһжах күн болһн – түрүлэд евреймүд, дэкэд буру номта улс – Бурхнас туурмж, күндлһ болн эв авх. ¹¹ Бурхн зарһ кехлөрн, кенинь чигн татшго. ¹² Мошен закан угаһар буру номта улс килнц харһна. Тедн закан угаһар үкх. Евреймүдт закан бээнэ. Тедн килнц харһна. Тиигэд закаһар зарһла харһх. ¹³ Закаг соңсдг күүг биш, терүг күцэдг күүг Бурхн чик седклтэд тоолна. ¹⁴ Буру номта улст Мошен закан уга. Болв тедн закана неквр төрхэрэ бээдг седвэрэр күцэхлөрн, закан уга бийнь эврэн закан болна. ¹⁵ Энүгөрн тедн закана неквр теднэ зүркнд бичэтэ бээнэ гисиг медүлжэнэ. Теднэ зүркн энүг үнн болсинь герчлжэнэ. Яһад гихлэ, теднэ ухан-седвэр зөрмдэн теднд зөв өгнэ, зөрмдэн гемшэнэ. ¹⁶ Бурхн Христос Исусар дамжулад, эмтнэ цуг нуувч ухан-седвэрин зарһ кех. Эн тоот мини цээлһжэх Сэн Зэнглэ ирлцжэнэ.

Евреймүд болн закон

¹⁷Чи заканд нөөлэд, Бурхарн бардмнад, бийэн еврейв гиж нерэддг болхич. ¹⁸Чи Бурхна таал меднэч, заканас дасн учрас чикинь йиллж чадхич. ¹⁹Чи бийэн сохр улсин көтлврчд болн харнуд бөөдг улсин герлд тоолжанач, эргү улсин сурһмжлач болн баһчудын багшв гижәнэч. ²⁰Заканд бөөх цуг медрлиг болн үнниг чи эврәнн гиж тоолжанач. ²¹Чи талдан улс сурһнач, яһад бийэн эс сурһнач? Чи хулха бичэ ке гиж цөөлһнэч, эврэн хулхалдвчи? ²²Залу гергн хойрин хоорндк иткл бичэ эвдтн гиж сурһнач, эврэн тиигдвчи? Чи һар кегдлмүдэс жигшнэч, эврэн болхла буру номта улсин сүмэс хулхалдвчи? ²³Чамд закон бөөсэр бардмннач, болв терүнэ неквр эвдэд, Бурхиг чи һугажахшвчи? ²⁴Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Таднас көлтэ Бурхна тускар буру номта улс му келжәнэ». ²⁵Кемр зака күцөхлэ, чини керчлһн туста болна. Болв кемр чи зака эвджөхлэ, керчлһн тус уга. ²⁶Кемр керчгдэд уга буру номта күн зака күцөхлэ, керчгдсн болж тоолгдшгой? ²⁷Чамаг керчгдэд уга зака күцөжөх күн засглх. Яһад гихлэ, чамд бичгдсн закон болн керчлһн бэсн бийнь чи зака эвджәнэч. ²⁸Зүс зүркөрн еврей болв чигн йосн еврей биш. Йосн керчлһн цогц-махмудт кегдсн керчлһн биш. ²⁹Йосн еврей ухан-санаһарн еврей болжана. Эс гихлэ, тиим еврей седклөрн керчгдсн күн болжана. Бичэтэ закон биш Бурхна Сөкүсн тиим күүнэ уха-санаһинь еврей кенэ. Тиим күүнд өмтнэс биш Бурхнас буульмж ирнэ.

3 Тиигэд еврей болсн юуһарн деерв, керчлһнэс ямаран тус болжахмб? ²Альк халхарн чигн ик туста. Хамгин түрүнд Бурхн евреймүдт эврәнн үг иткж өглэ. ³Кемр ода теднэ зөрмнь Бурхнд итклтэ эс болхла, терүнэс көлтэ Бурхн бас тиим болхий? ⁴Мел уга. Күн болһн худлч болв чигн Бурхн итклтэ. Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Тана үг үнн, Та эврәнн зарһдан диилвр бэрхит». ⁵Тадн му йовдл һарһжаснас көлтэ өмтн тодрхаһар Бурхна чикэр кежэсиг үзхий? Бидн ю келхвидн? Мадниг засглхларн Бурхн чикэр кежәнү? (Эн сурвр би өмтнэ хэлэцэр төвжәнэв.) ⁶Э-э, кежәнэ. Кемр Бурхн тиим чик эс болхла, яһж Тер делкән зарһ кех бөөсмб? ⁷Кемр мини һарһжах буру Бурхна туурмжиг улм өскжөхлэ, яһад намаг килнцтэ

күн гиж засглхмб? ⁸Тиигхлэ яһад иигж эс келжэхмб? Бурхна туурмжиг улм өскхин төлө му йовдл һарһхмн. Зөрм улс нам тиигж келжэнэ гийһэд хов зөөв. Бурхн тиим улсиг засглхла чик болх. ⁹Тиигхлэ ю келхмб? Бидн, евреймүд, буру номта улсас деер болжахмб? Мел уга! Евреймүд болн буру номта улс – цугтан эдлэр килнцин үлмэд бээхиг урднь үзүллэв. ¹⁰Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Нег чигн чик седклтэ күн уга, нег чигн! ¹¹Нег чигн меддг күн уга. Бурхиг хээжэх нег чигн күн уга. ¹²Цугтан Бурхнас эргэд холдв, цугтан тус уга болв. Сэн йовдл һарһжах күн уга. Мел уга. ¹³Теднэ хоолнь секэтэ үкэрин бөөдлтэ. Келнь худл келнэ, урл деернь хорта моһан хорн бөөнэ. ¹⁴Теднэ келсн үгмүдэс зуг харал болн һундл соңсгдна. ¹⁵Тедн оньдин алхдан белн. ¹⁶Йовсн һазртан тедн мел эвдрл болн зовлң авч ирнэ. ¹⁷Төвкнүн бөөдл тедн медсмн уга. ¹⁸Ухан-санаһарн Бурхиг күндлхш». ¹⁹Заканд бичгдсн тоот закана неквр күцэх йоста күүнэ төр болжахиг бидн меднэвидн. Тер учр деерэс эмтнд бийэн харсхин төлө үгэн уга болад, делкэ кевтэн Бурхна өмн бурута болжахиг үзх. ²⁰Закана неквр күцэсэрин нег чигн күн Бурхна өмн чик седклтэ болшго. һарһсн килнциг закан күүнд медүлжэнэ.

Бурхн яһж күүг чик седклтэд тоолдв

²¹Бурхн күүг яһж чик седклтэ болхиг ода медүлжэнэ. Эн йовдл заканла холвата биш. Зуг энүнэ тускар закан болн ээлдэчнр лавлжана. ²²Исус Христост итксэр дамжад, Бурхн эмтиг чик седклтэ кенэ. Христост итксн улсиг цугтаһинь Бурхн тиигнэ. Яһад гихлэ, йилһл уга. ²³Эмтн цугтан килнц һарһв, цугтан Бурхна туурмжас салцхав. ²⁴Эмтиг сулдхх Исус Христосар дамжулад тедн Бурхна хөөрлтэр чик седклтэ болв. Бурхна хөөрлг теднд белг болжана. ²⁵⁻²⁶Христост итксэр эмтнэ килнциг тэвүлхин төлө Бурхн Терүг шиидв. Христосин үклэс иштэ Бурхн эмтнэ килнц тэвнэ. Бийинь үннч болжахан үзүлхин төлө Бурхн Христосиг шиидв. Урднь Бурхн тесвртэ билэ, эмтнэ килнцд оньган өгчэсмн уга. Болв Бурхн үнэн үзүлхин төлө ода эмтнэ килнц тэвнэ. Бийнь үннч болжахан болн Христост иткдг күн болһниг чик седклтэ кежэхэн Бурхн үзүлнэ. ²⁷Юуһарн бидн ода бардмнхмб? Юуһар биш. Яһад бидн эс бардмнж чадхмб? Бурхн мадниг зака күцэлһэр биш һанцхн итклэр чик седклтэ кежэнэ. ²⁸Бурхн күүг закана неквр күцэж биш, зуг итклэр дамжад чик

седклтэ кедгиг бидн зөвшөржөнөвидн. ²⁹ Бурхн ханцхн евреймүдин Бурхмби? Тер бас буру номта улсин Бурхн биший? Э, буру номта улсин Бурхн бас болжана. ³⁰ Бурхн ханцхн болдмн. Евреймүдиг тер итклин улар чик седклтэд тоолна, буру номта улсиг итклэр дамжад тиигнэ. ³¹ Болв бидн итклөрн загаг уга кежэнү? Уга, мел уга. Бидн загаг батлжанавидн.

Абрахамин туск үлгүр

4 Мана өвк Абрахамин тускар бидн ю келхмб? Терүнэ дамшлтнь ямарамб? ² Кемр Абрахам эврэннь кесн-күцэсэрн Бурхна өмн чик седклтэ болхла, тер бийэрин бардмнж чадх билэ. Зуг эн тоотс Бурхна өмн болшго. ³ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Абрахам Бурхнд иткэд, Бурхн терүг чик седклтэд тоолв». ⁴ Кемр көдлмштэн жалв авхла, тернь белг биш, олсн мөнгн болжана. ⁵ Килнцтэ улсиг чик седклтэд тоолдг Бурхнд иткдг күн кесн кергэрн биш, итклөрн чик седклтэд тоолгдна. ⁶ Кесн-күцэсинь тоод авлго, чик седклтэд тоолгджах күүнэ авчач буйн кишгин тускар Давид бас тиигж келжэнэ. «⁷ Зака эвдсинь тэвж өггдсн болн килнцинь тэвж өггдсн күн буйн кишгтэ. ⁸ Иарһсн килнцинь Деед Эзн эс тоолжахла, тер күн буйн кишгтэ». ⁹ Давидин келсн буйн кишг зуг керчүлсн улсин болжахмб? Уга. Энтн эс керчүлсн улсин бас болжана. Абрахамиг итклэр дамжад Бурхн чик седклтэд тоолв гиж бидн келнөвидн. ¹⁰ Бурхн Абрахамиг чик седклтэд кезэ тоолв? Эннь керчүлхэс өмн, эс гихлэ хөөннь болсмб? Хөөннь биш, керчүлһнэ өмн тоолв! ¹¹ Абрахам хөөннь керчүлгдлэ. Керчүлгдэд уга цагт итклэр дамжад Абрахамиг Бурхн чик седклтэд тоолв гисн темдг эн керчлһн болв. Тегэд эс керчүлгдв чигн Бурхнд иткдг болн Бурхн чик седклтэд тоолсн цуг улсин эцк Абрахам болжана. ¹² Тиигэд Абрахам эс керчүлсн улсин эцкнь болжана. Иим улс Бурхнд иткнэ. Тедниг эс керчүлгдсн бийнь Бурхн тедниг чик седклтэд тоолна.

Абрахамд Бурхна өгсн үг

¹³ Абрахам болн терүнэ хөөт үйрн делкэ эзлх гиж Бурхн үгэн өглэ. Абрахам зага күцэсэр биш иткэд чик седклтэд тоолгдсар Бурхн терүнд үг өгсмн. ¹⁴ Кемр Бурхн загаһар бөөдг улст үг өгсмн болхла, тиигхлэ иткл мел чинр уга болх билэ, Бурхна өгсн үг чигн чинр уга болх бөөсмн. ¹⁵ Загаг Бурхна зарһ көдлгнэ,

закан уга болхла, закана эвдлһн уга болх билэ. ¹⁶Тиигэд итклин ул деер үг өггдсн учрас Абрахамин хөөт үйһрт цугтаднь Бурхна өгсн белг болжана. Абрахамин зака күцэх хөөт үйһрт өгсн үг һанцхн теднэ биш, зуг Абрахамла эдл иткдг улст бас өгдлэ. Яһад гихлэ, Абрахам Бурхна өмн цугтаннь эцк. ¹⁷Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би чамаг оһн келн-улсин эцкд шиидв». Абрахам Бурхнд итклэ. Бурхн үксн улсиг эмдрүлнэ, үзгэд угань үзгдтхэ гиж закана. ¹⁸Мел нөөлвр уга цагт Абрахам нөөлвртәһэр иткв. Тер учрар Абрахам оһн келн улсин эцк болв. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Чини хөөт-үйһр тиим йир оһн болх». ¹⁹Абрахам зу шаху наста билэ. Эврэн тер цогц-махмудыннь жирһлин чидл хәрсинь медэ бөөсн бийнь Сарра бас күүкд һарһхдан дегд көгшн болв чигн Абрахамин иткл баһрсмн уга. ²⁰Абрахам Бурхна өгсн үгд цаарандан иткв. Тер маһдлсн уга. Абрахамин иткл күч өгэд, Бурхиг тер туруулв. ²¹Бурхн өгсн үгән күцөж чадх чидитэ гиж тер йир икәр иткв. ²²Тиигэд Бурхн Абрахамиг терүнэ иткләр дамжад чик седклтэд тоолв. ²³⁻²⁴«Чик седклтэд тоолв» гиж бичгдсн үгмүд һанцхн Абрахамд келгджәхш, маһнд чигн келгджәнэ. Бидн бас чик седклтэд тоолгдхвидн. Яһад гихлэ, мана Деед Эһн Исус Христосиг эмдрүлсн Бурхнд иткжәнэвидн. ²⁵Мана килнцәс көлтэ Исус Христос үклэ харһв, маһниг чик седклтэ кехин төлэ тер эмдрв.

Иткл байр үүдәжәнэ

5 Тиигэд иткләр бидн чик седклтэд тоолгдад, мана Деед Эһн Исус Христосар дамжад Бурхнла эвтәһэр бөөнэвидн. ²Исус Христосар дамжад бидн иткэд, Бурхна хөөрлтд күрвидн. Ода бидн тер хөөрлтәр бөөнэвидн. Бидн Бурхна туурмжиг авх улс болад нөөлэд байрлжанавидн. ³Мана байр зуг иим биш. Бидн зовлң эдлжәсндән байрлжанавидн. Зовлң маһнд тесвр өскдгиг меднэвидн. ⁴Маһниг тесвртәһэр бөөдг дасжахиг Бурхн лавлжана. Бурхн маһниг лавлсн учрар бидн нөөлжәнэвидн. ⁵Нөөлвр маһниг ичәжәхш. Яһад гихлэ, Бурхн мана зүркиг Бурхнас авсн Эрүн Сәкүсәр дамжад дурар дүүргв. ⁶Маһниг бас күч уга улс болжахт, Бурхна темдглсн цагла Христос килнцтэ улсин төлө үклэ. ⁷Чик седклтэ күүнэ төлө үкхд күчр. Сән күүнэ төлө үкх белн күн олдад чигн бөөх. ⁸Болв Бурхн маһнд йир дуртаһан үзүлв. Маһниг бас килнцтэ бөөхит Христос мана төлө үкж. ⁹Христос цусан мана төлө асхнас иштэ ода бидн чик седклтэ

болвидн. Түүнэс даву Христос мадниг Бурхна цухлас аврх. ¹⁰Урднь бидн Бурхна дээсн билэвидн. Ода Энүнлэ Көвүнәннь үклэр эвцлдвидн. Терүнэс даву эвцлдэд бидн Христосин жирһлэр аврлтд күрхвидн. ¹¹Болв эннь цугтан биш. Мана Деед Эзн Исус Христосар дамжулад Бурхнла эвцлт авсндан бидн Бурхндан ниилэд байрта бээнэвидн.

Аадм болн Христос

¹²Нег күүһөр дамжад делкэд килнц ирв, килнц үкл авч ирв. Аштнь үкл цуг эмтст күртв. ¹³Зака һарһтл делкэд килнц бээсмн. Болв закон угад килнц – килнц болж тоолгдхш. ¹⁴Зуг Аадмин цагас Мошен цаг күртл эмтн цугтан үкх зөвтэ бээсмн. Нам Аадмла эдл Бурхна заквр эс эвдсмн бийнь эмтн үкх зөвгө билэ. Аадм делкэд ирх күүнэ дүр болж бээсмн. ¹⁵Аадмин килнц Бурхна цаһан санана белгэс йилһрнэ. Яһад гихлэ, һанцхн күн буру йовдл һарһснас көлтэ олн улс үксмн. Болв терүнэс даву талдан күн – Исус Христос Бурхна белгэр дамжад олна килнциг тэвж өгв. ¹⁶Һанцхн күүнэ килнц Бурхна белгэс йилһрнэ. Аадмиг килнц һарһхла, Бурхн терүг бурута гив. Болв олн улс килнц һарһхла, Бурхн теднд цаһан санаһан күргэд, буру уга гив. ¹⁷Үндөн болхла, нег күүнэ килнцэс көлтэ цугтан үкх зөвтэ бээсмн. Болв һанцхн күн Исус Христос күцэж чадснь өмнкэс үлү болжана. Бурхна элвг хээрлт болн чик седклтэ болх белг авсн улс жирһлд Исус Христосар дамжулад залх. ¹⁸Тиигэд негхн килнц цугтаһинь бурушав. Тедү мет нег үнн йовдл цугтаһинь чик седклтэ кеһэд, жирһл өгнө. ¹⁹Һанцхн күүнэ сонсхвр уга йовдлас көлтэ эмтнэ ик зунь килнцтэ болв. Тиигж сонсхврта негхн күүнэ йовдлар олн улс чик седклтэ болх. ²⁰Закан му йовдлмуд делгрүлхин төлө күчэр орулгдв. Болв килнц өссн һазрт Бурхна хээрлт бас өснө. ²¹Юнгад гихлэ, килнц эмтиг үклэр дамжад залсн эдлэр тиигж Бурхна хээрлт зална. Мана Деед Эзн Исус Христосар дамжад Бурхна хээрлт мадниг мөнк жирһлүр көтлж йовна.

Христост иткдг күүнэ жирһл

6 Тиигэд бидн ю келхмб? Бидн Бурхна цаһан сана өскхөр цаарандан килнц һарһад бээхмб? ²Төрүц тиигхмн биш. Килнцтэ жирһлэс үкж салсн мет бидн бээнэвидн. Бидн яһж цаарандан килнц һарһхмби? ³Бидн уснд кирслгдхлэрн, Исус

Христосла ниилэд ни-негн болвидн. Уснд кирслгдхлэрн бидн Терүнлэ хамдан үксн болвидн. Терүг тадн медвт? ⁴Уснд кирслгдхлэрн бидн Терүнлэ хамдан үксн болвидн, терүнлэ хамдан оршагдвидн. Тиигэд Христос үкснэ хөөн Эцкин туурмжин күчэр эмдрүлгдснлэ эдлэр бидн бас шин жирһлэр бээжөнөвидн. ⁵Кемр бидн Терүнлэ үкэд ниилсн болхла, Терүнлэ эдл эмдрхвидн. ⁶Мана хуучн жирһл Исусла хамдан кирс деер үкж уга болв. Тиигэд килнцтэ цогц-махмудын йосн хольврад, бидн дэкж килнцин мухла болшговидн. ⁷Яһад гихлэ, үксн күн килнцэс сулдхгдна. ⁸Кемр бидн Христосла үксн болхла Терүнлэ хамдан жирһхвидн гиж иткжөнөвидн. ⁹Үклэс эмдрэд, Христос дэкж үкшгог бидн меднөвидн: үкл Терүг авлж чадмн биш. ¹⁰Христос үксн учрас килнц Терүг мел авлж чадшго юмн. Ода Христос Бурхнла үүрлэд бөөнэ. ¹¹Тадн ода бийэн килнцтэ жирһлэс үкж салснд тоолх зөвтэт. Бийэн Исус Христосар дамжулад, Бурхнла үүрлэд бээжөхөн тадн тоолх зөвтэт. ¹²Цогциннь седвэр дахж дөнндгоһар тана күүрх цогц-махмуд килнц бичэ залтха! ¹³Му күслиг күцэхин төлө цогц-махмудыннь мөчмүдиг килнцд бичэ бэрүлтн. Терүнэ ормд тадниг олзлхд Бурхнд зөв өгтн. Тадн үклэс эмдрж ирвшт. Эврәннь цогцин мөчмүдиг чик йовдл һарһхин төлө Бурхнд өгтн. ¹⁴Таниг килнц бичэ эзлтхэ. Яһад гихлэ, тадн закана үлмэд биш, зуг Бурхна хээрлтин үлмэд бөөнэт.

Чик седклтэ зарир

¹⁵Тиигхлэ юн болжахмб? Ода бидн закана үлмэд биш, Бурхна хээрлтин үлмэд бөөсн учрар килнц һарһжахмби? Төрүц уга. ¹⁶Тадн бийэри талдан улсин ялч болхларн, йосндан тер эздүдин мухла болнат. Тедниг сонснат. Тадн эс гихлэ, килнцин мухла болад үкнэт, эс гихлэ, Бурхиг сонсдг мухла болнат. Тегэд Бурхн тадниг чик седклтэ кенэ. ¹⁷Тадн килнцин мухла болсн бийнь өггдсн номин үнниг халун зүркэрн дахвт. Бурхн тууртха! ¹⁸Килнцэс тадн сулдхгдад, чик седклтэ жирһлин мухла болвт. ¹⁹Тадниг медтхэ гиһэд, би энүнэ тускар амр үгэр келжөнөв. Урднь хар саната күсл күцэхин төлө тадн бийэн кевтнь бузр болн му йовдлын ялч келэт. Ода тадн эрүн керг кевтнь күцэхин төлө чик седклтэ жирһлин ялч болтн. ²⁰Килнцин ялч болжасн цагт тадн чик седклтэ жирһлэс сул йовлат. ²¹Энүнэ ашт тадн ю аввт? Ода тадн кеснэсн ичнэт, олз мел авсн угат. Кесн йовдлмудын

ашнь үкл болв. ²²Ода тадн килнцэс сулдхгдад, Бурхна мухла болвт. Бурхнд кевтнь нерэдсн жирл авт. Эн жирлин ашнь мөнк жирл. ²³Килнцин ашнь үкл болжана, Бурхна белг – мана Деед Эзн Исус Христосла хамдан бээх мөнк жирл болжана.

Заканас сул бээлн

7 Ахнр-дүүнр, эмд бээх күүг кезэ чигн Закан залдгиг тадн меддговт? Би Зака меддг улст келжэнэв. ²Күүкд күн эврөннь залутаһан терүг үклтл закаһар холвата бээнэ. Кемр залуны үкхлэ, тер гер-мал болж бээсн даалһврас сулдна. ³Залуһан эмд деер күүкд күн талдан залула бээхлэ, тер күүкд күн аля нертэ болжана. Кемр залуны өнгрсмн болхла, тиигхлэ тер заканас сулдад, талдан залуд одхла, аля нертэ гиж терүг келж болшго. ⁴Тү-үшн, ахнр-дүүнр, таднла бас тиим юмн учржана. Тадн Заканас сулдхгдвт, яһад гихлэ, тадн Исус Христосин цогц-махмудын энгнь болжанат. Ода тадн үкэд эмдрсн Христосин улс болжанат, тиигэд Бурхнд церглэд сэн йовдл һарһхит. ⁵Бидн эврөннь дурарн бээсн цагт закаһар сергэгджэх килнцтэ седвэр цогцд көндрв. Эн седвэрин ашнь үкл болжана. ⁶Ода бидн мадниг бэржэсн заканас сулдвидн. Яһад гихлэ, закана тускар келхлэ, тадн үкж одлат. Тиигэд бидн хуучн кевөр бичэтэ закаһар дамжад Бурхнд церглжэхшвидн. Бидн шин кевөр Сөкүсэр дамжулад Бурхнд церглжэнэвидн.

Закан болн килнц

⁷Тиигэд ю келхмб? Закан килнцтэ болжахмби? Мел уга. Болв закон уга болсн болхла, килнц юн бээсинь би медшго билэв. Закан «Күүнэ юмнд бичэ седклэн тэв», – гиж эс келсмн болхла, седвэр гисиг медшго билэв. ⁸Закана заавр олзлад, мини дотр килнц зүсн-зүүл седвэр үүдэв. Болв закон угаһар килнц үксн юмн. ⁹⁻¹⁰Урднь би закон угаһар бээлэв. Болв закана заавр ирхлэ, килнц эмдрв, би болхла үкж одв. Тиигэд закана заавр жирл өгх йоста бээсмн, терүнэ ормд үкл авч ирв. ¹¹Закана заавриг олзлад, килнц намаг меклэд алв. ¹²Закан эрүн, заавр бас эрүн, чик, сэн. ¹³Эн сэн заавр нанд үкл авч ирвү? Уга! Килнц тиигв. Килнц сэн заавриг олзлад, нанд үкл авч ирв. Тиигэд килнцин учр-утхнь медүлгдв. Зааврар дамжад, килнц улм килнцтэһэн үзүлжэнэ. ¹⁴Закан Бурхнаһар һардгиг бидн меднэвидн. Би үкх күн болад,

килнцин ялчд хулдгдв. ¹⁵ Би ю кежэхэн эврэн меджэхшв. Кехэр седсэн би кежэхшв, терүнэ ормд дурго юман кенэв. ¹⁶ Кемр би дурн уга юман кехлэ, терүгэрн закон цаһан саната гиж зөвшл-жэнэв. ¹⁷ Тер учрар энүг би эврэн кежэхшв, мини дотр бээх килнц кежэнэ. ¹⁸ Бийдм, мини килнцтэ бөөдлд сэн юмн уга, яһад гихлэ, би цаһан саната йовдл һарһхар седнэв, болв кеж чадхшв. ¹⁹ Би кехэр седсн сэн юман кежэхшв. Болв эс кехэр седсн му йовдл һарһад бээнэв. ²⁰ Кемр би дурго юман кежэхлэ, тертн би бишв, мини дотр бээх килнц кежэнэ. ²¹ Энд иим закон бээхиг би меднэв: кемр би сэн йовдл һарһхар седхлэ, нанд негхн арһ бээнэ – хар сана һарһх. ²²⁻²³ Дотран би Бурхна зако тавлжанав, болв мини цогц дотр талдан закон көдлнэ. Эн закон мини уханла дээлднэ, намаг килнцин закон бэрэнд орулна. Килнцин закон мини цогц-махмудыг авлад көдлнэ. ²⁴ О, ямаран кишг уга күн бээжв би! Кен намаг эн үкх цогцас сулдххмби? ²⁵ Мана Деед Эзн Исус Христосар дамжад, би Бурхнд ханлтан өргжэнэв. Ти-игэд би эврэннь ухаһар Бурхна заканд церглжэнэв, цогциннь бөөдлэрн болхла, би килнцин заканд церглжэнэв.

Йосн жирһл

8 Исус Христосла ниилсн улсиг кен чигн засглшго. ² Яһад гихлэ, Эрүн Сөкүснэ закон таниг килнцин болн үклин законас сулдхв. Эн Эрүн Сөкүснэ закон Исус Христосла ниилэд бээх танд жирһл өгнэ. ³ Тана килнцтэ бөөдлэс көлтэ закон эс кеж чадсиг Бурхн кев. Эврэннь Көвүһэн илгәһэд, Бурхн әмтнэ килнциг бурушав. Тер Көвүнь күүнлэ әдл цогц-махмудта болад, килнциг уга кехэр ирв. ⁴ Бидн килнцтэ бөөдлэрн биш Эрүн Сөкүснэ таалар бээсэрн закон йоста неквр күцәдгәр Бурхн тиим йовдл һарв. ⁵ Килнцтэ бөөдләр бээжәх улс цогцин седвәрин тускар ухална, Эрүн Сөкүснэ таалар бээжәх улс Эрүн Сөкүснэ таалын тускар ухална. ⁶ Цогцин седвәрин тускар ухалжах күн үклд күрх, Эрүн Сөкүснэ таалын тускар ухалжах күн жирһлд күрәд төвкнүн бээх. ⁷ Цогцин седвәрин тускар ухалжах күн Бурхна дээсн. Яһад гихлэ, тернь Бурхна зако күцәхш, йосндан күцәж чадхш. ⁸ Цогцин седвәрәр бөөдг күн Бурхнд таасгддгар кеж чадшго. ⁹ Кемр Эрүн Сөкүсн тадн дотр бээхлэ, тадн цогцин седвәрәр биш Эрүн Сөкүснэ таалар бээнәт. Христосин Сөкүсн уга күн Христосин биш болжана. ¹⁰ Кемр Христос таднла ниилэд

бөөхлэ, тадна цогц килнцэс кэлтэ үкв чигн Эрүн Сэкүсн таднд жирһл болжана. Яһад гихлэ, тадн Бурхна өмн чик седклтэ болвт. ¹¹Кемр тадна дотр Исусиг үклэс эмдрүлсн Бурхна Сэкүсн бүүрлж бөөхлэ, Христосиг эмдрүлсн Бурхн дотртн бээжэх Сэкүсэрн тадна цогциг эмдрүлх. ¹²Тиигэд бидн, ахнр-дүүнр, цогциннь седвэрэр бээшго болжанавидн. ¹³Кемр цогц-махмудыннь седвэрэр бөөхлэ, тадн үкхит. Зуг кемр килнцтэ йовдлмуд Эрүн Сэкүсэр уга кехлэ, цаарандан жирһэд бээхит. ¹⁴Бурхна Сэкүс дахж йовх улс Бурхна үрдүд болжана. ¹⁵Бурхнас авсн Сэкүсн таднар ялч кежэхш, тадниг ээлһжэхш. Болв Эрүн Сэкүсн таднар Бурхна үрдүд кежэнэ. Эрүн Сэкүснэ күчэр бидн Бурхиг дууджанавидн: «Аав, Эцкм!» ¹⁶Мадниг Бурхна үрдүд гиж Бурхна Сэкүсн болн мана седкл герчлжэнэ. ¹⁷Кемр бидн Бурхна үрдүд болхла Терүнэ улсин төлэ хадһлжах зөөр авхвидн. Тедү мет бидн Христосла хамдан Энүнэ төлэ Бурхна хадһлжах зөөриг бас авхвидн. Кемр бидн Христосла хамдан зовлнган эдлжэхлэ, Энүнлэ хамдан туурхвидн.

Ирх туурмж

¹⁸Маднд үзгдх туурмжиг ода мана эдлжэх зовлнла эдлцүлхлэ, мана зовлң юмн биш. ¹⁹Эврәннь үрдүдэн Бурхн үзүлхиг цуг үүдэсн юмс йир икэр күлэжэнэ. ²⁰⁻²¹Үүдэгдсн юмс цугтан эврәннь седвэрэр биш Бурхна таалар керг уга болв. Зуг цуг үүдэлмүдт үклин үлмөһөс һарх нөөлвр бөөнэ. Тиигж тедн Бурхна үрдүдтэ эдл алдр сулдхвр авх. ²²Үүдэсн юмс кевтэн ода күртл зовлндан түншжэхиг бидн меднэвидн. Теднэ зовлң күүкд һарһжах өвдкүрлэ эдл болна. ²³Һанцхн тедн биш Эрүн Сэкүстэ бидн бас зовлңгас түншжэнэвидн. Бурхн маднд хамгин түрүн белгүдин негнь гихэд Эрүн Сэкүс өгв. Бурхн маднар үрдүдэн кех болн мана цогциг кевтнь сулдхх кем күлөһэд бидн түншжэнэвидн. ²⁴Эн ицлэр бидн авргдвидн. Кемр бидн нөөлжэх юман үзжэхлэ, Тер нөөлвр болдмн биш. Яһад гихлэ, үзжэх юмндан кен нөөлжэнэ? ²⁵Кемр бидн эс үзжэх юмндан нөөлжэхлэ, тиигхлэрн бидн энүг тесвртөһөр күлэжэнэвидн. ²⁶Мел энүнлэ эдл Эрүн Сэкүсн мадн тал дөң болхар ирнэ. Яһад гихлэ, бидн чидл тату болжанавидн. Бидн нам яһж зальврхан меджэхшвидн. Болв Сэкүсн мана ормд үгэр келлго, эәһэр Бурхнас сурна. ²⁷Зүркд шинжлжэх Бурхн Эрүн Сэкүснэ сана меднэ. Яһад гихлэ, Эрүн Сэкүсн Бурхна таалар Терүнэ улсин төлэ зальвржана. ²⁸Бийдэн

дурта улсла болн күслләнэ ирлцж дуудгдсн эмтнлэ цуг учрсиг Бурхн олзд орулна. ²⁹ Урдаснь Эврәннь шүүж авсн улсиг Бурхн Көвүнлэхэн эдл болх гиж шиидв. Тиигэд Иус олн ахнр-дүүнр дунд түрүнкнь болв. ³⁰ Бурхн шиидсн улсиг дуудв, дуудсн улсан чик седклтэд тоолв, чик седклтэд тоолсн улсан туурулв. ³¹ Энүнэ тускар бидн ю келхмб? Кемр Бурхн маднла негн болхла, кен мана өмнэс юм кеж чадхмб? ³² Бурхн Көвүһән хармнл уга цуг мана төлө Терүгэрн тэкл тэкс. Көвүһән маднд өгсн Бурхн наадкинь кевтнь маднд өгшгой? ³³ Бурхна шүүж авсн улсиг кен гемшэхмб? Бурхн тедниг чик седклтэд тоолв. ³⁴ Кен тедниг засглхмб? Тиим күн уга. Яһад гихлэ, Христос Иус мана төлө үкэд эмдрсмн, ода Бурхна барун тал бөөнэ, мана тускар зальвржана. ³⁵ Христосин дурнас мадниг юн салххмб? Зовлң эс гихлэ харһсн төрий? Көөлһн эс гихлэ харһнлһн болвза? Күнд түрү бә-эдл, әәмшг эс гихлэ үклий? ³⁶ Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Чини төлө мадниг өдр болһн ална. Алгдх хөөдлө эдл мадниг тоолна». ³⁷ Кемжән угаһар маднд дурлжах күүнә күчәр цугтаһинь бидн диилжәнәвидн. ³⁸⁻³⁹ Үкл чигн биш, жирһл чигн биш, Бурхна элчнр чигн биш, залжах болн харджах сәкүсд чигн биш, өдгә чигн биш, иргч тоот чигн биш, теңгр деер юн чигн биш, һазр дор юн чигн биш, үүдәсн тоотас юн чигн биш, мадниг Бурхна дурнас цугтан салһж чадшгог Би лавтаһар меднәв. Эн дуран Бурхн мана Деед Эзн Иус Христосар дамжулад үзүлв.

Бурхн болн Терүнә шүүж авсн улс

9 Би үнндән келжәнәв, худл келжәхшв. Яһад гихлэ, би Христосин күмбв. Эрүн Сәкүснә залжах мини седкл, намаг худл эс келжәхиг лавлжана. ² Би дегд гейүржәнәв. Мини зүркн чилшго зовлңгар дүүрв. ³ Ахнр-дүүнриннь төлө, эврәннь төрскн улсин төлө би Христосас салхар седләв. ⁴ Тедн Израилин улс. Бурхн теднәр Эврәннь үрдүд кеһәд, туурмжан үзүлв. Теднлө Бурхн бо-оцас батлв, теднд зака өгв. Израилин улс йосндан Бурхнд яһж мөргхән меднә. Бурхн теднд олн юм күцәх болж келлә. ⁵ Израилин улс алдр өвкнрәс үүдлө. Күүнә унг-тохмин тускар келхлэ, Христос еврей күн бәәсмн. Энтн цугтаг залжах Бурхн болжана. Христос мөнкинд тууртха!* Тиигтхә! ⁶ Бурхна өгсн үг эс күцәгдв

* Онданар орчулхла: Цугтаг залжах Бурхн мөнкинд тууртха!

гиж би келжэхшв. Юнгад гихлэ, Израилин улс цугтан Бурхна шүүж авсн улс биш. ⁷Абрахамин хөөт үйр цугтан йосндан терүнэ үрдүд биш. Бурхна Бичгт иигж бичэтэлм: «Зуг Ицхакин хөөт үйр чини үйр болж тоолгдх». ⁸Талданар келхлэ экэс харсн хөөт үйр Бурхна үрдүд болжахш. Болв Бурхна өгсн үгэр төрсн үрдүд йосн хөөт үйр болжана. ⁹Бурхн иим үг өглэ: «Би хөөтндэн иим цагла ирхв, Сарра көвүтэ болх». ¹⁰Дэкэд келхлэ, Ребекин хойр көвүн нег эцктэ. Тер мана өвк Ицхак бээж. ¹¹⁻¹²Болв икр үрн төртл болн тедн сэн, му йовдл һарһтл, Бурхн Ребект иигж келв: «Ах күн дү күүнд заргдх». Бурхна күсл Терүнэ шүүж авлһар дамжад күцдгэр эннь болв. Терүнэ шүүж авлһн Яковин болн Эсав йовдлас эклжэхш, Бурхна дуудврас эклжэнэ. ¹³Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би Яковд дурлад, Эсавд дурго болв». ¹⁴Тиигхлэ бидн ю келхмб? Бурхн чикэр кежэхший? Мел уга! ¹⁵Мошед эн иигж келв: «Хөөрлхэр седсн күүһн хөөрлнэв, сана зовхар седсн күүндэн сана зовнав». ¹⁶Бурхна шүүж авлһн күүнэ седвэрэс болн күүнэ йовдлмудас учрхш. Зуг Бурхна хөөрлтэр күцэгднэ. ¹⁷Бурхн Эврэннь Бичгт фараонд иигж келжэнэ: «Би чидлэн чамар дамжад үзүлхин төлэ мини нериг делкэд меддгэр чамаг Египетин хаана ширэ деер суулһв». ¹⁸Тиигэд Бурхн хөөрлхэр седсэн хөөрлнэ, буцдг зангта кехэр седхлэрн буцулна.

Бурхна хөөрлт болн Терүнэ ур

¹⁹Нанд таднас негнь келх: «Тиигхлэ яһад күүг Бурхн гемшэ-жэхмб? Терүнэ таалла кен сөрүцж чадхмб?» ²⁰Бурхнла зүтклдх кемб чи, күн? Шавр сав терүг кесн күүнд: «Чи яһад намаг иимэр кеввч?» — гиж келдви? ²¹Шаврар сав кежэх урч күн нег мокар хойр сав кеж чадшго: негинь — кееһин төлэ, хойрдгчинь — йирин бөөдлин төлэ. ²²Тиигхлэ Бурхнд ууран үзүлх болн чидтэн медүлх зөв бөөнү? Зуг зарһинь ууртаһар кех болн алгдх улсиг Бурхн тесвртәһэр даажав. ²³Бурхнд Эврэннь алдр туурмжан үзүлх зөв бөөнү? Тер туурмжарн Терүнэ хөөрлт авх эмтнлэ хувацв. Бурхн тедниг туурулхар белдв. ²⁴Иигж хөөрлт авсн мадниг Бурхн, зуг евреймүд дундас биш нам буру номта улс дундас дуудв. ²⁵Ээлдэч Хөөзин дегтрт Бурхн иигж келжэнэ: «Мини биш улсиг — Мини гиж келхв. Мини дурго улсиг — Мини дурта улс гиж келхв. ²⁶Мини улс бишит гиж келхин ормд тедниг эмд

Бурхна үрдүд гиж келхв». ²⁷Эшья Израилин улсин тускар чаңһар келжэнэ: «Израилин улс тенгсин элсн мет олн болв чигн теднэс зуг зэрмнь авргдх. ²⁸Юнгад гихлэ, Деед Эзн һазр деер бөөх улсиг агчмд болн мөнкинд засглх». ²⁹Эшья урднь бас иигж келлэ: «Кемр тенгрин цергин Деед Эзн мана хөөт үйнриг хадһлсн болхла, тиигхлэ бидн цугтан Содом болн Гомора балһсдла эдл болх билэвидн».

Израиль болн Сэн Зэңг

³⁰Ода бидн ю келхмб? Бурхна өмн чик седкл зүүхэр эс седжэсн буру номта улс эврэннь итклэр чик седклтэ болв. ³¹Израилин улс чик седклтэ кедг зага хөөһэд олсн уга. ³²Яһад эс олжахмб? Тедн терүг итклэрн биш кергэрн хөөв. Көндлң чолунд тедн бүдрв. ³³Эн чолуна тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сион уул деер би көндлң чолу төвжөнөв. Терүнэс көлтэ зэрм улс бүдрэд унх. Болв терүнд иткдг күн мел хутагдшго».

10 Ахнр-дүүнр, Израилин улс аврлт автга гихэд, би эрүн зүр-кнэсн Бурхнд зальвржанав. ²Би тедниг бийэн йир икэр Бурхнд нерэдсиг герчлжэнэв, болв теднэ нерэдлһн медрлэс һарчахш. ³Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг тедн медрлэсн уга. Энүнэс даву тедн бийэн Бурхна өмн чик седклтэд тоолхар сед-цхэв. Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг евреймүд төртгэн авсмн уга. ⁴Иткдг күн болһн чик седклтэ болхин төлэ Христос Закана көдлмш чилэв.

Күн болһн авргдэж чадх

⁵Зага күцэсэрн күн болһн яһж чик седклтэ болхин тускар Моше иигж бичж: «Зага күцэжэх күн терүгэр эмд бөөх». ⁶Ит-клэр күн болһн яһж чик седклтэ болхин тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Кен тенгрт һархмб? – гиж бичэ бийэсн сур». (Христосиг тенгрэс һазр деер буулһхин төлэ кен тиигэрэн һархмб, – гиж бичэ бийэсн сур.) ⁷Эс гихлэ: «Кен хар йорал уга һазрт буухмб?» (Христосиг үкснэ хөөн эмдрүлһин төлэ кен хар йорал уга ормд буухмб?) ⁸Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхна үг чини хажуд бөөнэ. Тер үг чини келнд болн зүркнд бөөнэ». Эн үг мана цөөлһжэх итклин үг мөн. ⁹Кемр чи, Исус, мини Деед Эзн гиж илэр келхлэ, кемр Терүг үкснэ хөөн Бурхн эмдрүлсиг

зүркэрн иткжэхлэ чи авргдхч. ¹⁰ Юнгад гихлэ, зүркэрн иткэд бидн чик седклтэ болжанавидн. Иусу мини Деед Эзн гиж илэр келсэрн бидн авргдхвидн. ¹¹ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Төрүнд иткдг күн мел хутагдшго». ¹² Иигж цугтаднь келгдженэ. Юнгад гихлэ, евреймүдин болн буру номта улсин хоорнд мел йиллх уга. Бурхн цугтаннь Деед Эзн болжана. Төрүг дууджах улсиг Бурхн йир икэр эдслжэнэ. ¹³ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Деед Эзнэ нер дууджах күн болһн авргдх». ¹⁴ Кемр Төрүнд эс иткжэхлэ, яһж тедн неринь дуудхмб? Кемр Төрүнэ ном эс сонссн болхла, яһж тедн иткхмб? Кемр тер номиг эс цөөлһсн болхла, яһж тедн төрүг сонсхмб? ¹⁵ Кемр цөөлһөчнр эс илгэгдсн болхла, тиигхлэ яһж тер ном цөөлһгдх бөөсмб? Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сэн Зэнг цөөлһжэх улсин ирлһн ямаран сэн!» ¹⁶ Сэн Зэнгиг евреймүд цугтан төрүц авчасмн уга. Ээлдөч Эшья иигж келж: «Деед Эзн! Мана цөөлһсн номд кен иткжэнэ?» ¹⁷ Сэн Зэнг сонсхла, иткл ирнэ. Христосин тускар цөөлһж келхлэ, күн Сэн Зэнгиг сонсна. ¹⁸ Болв би сурхар седжэнэв: «Тедн номиг сонсад угай?» Э-э, сонсла. Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Теднэ дун цуг һазрар сонсгдна. Теднэ үгмүд һазрин кедэ күртл күрнэ». ¹⁹ Тиигхлэ би дөкэд нег юм сурхар седжэнэв: «Израиль энүг медлго бөөсмн болвза?» Моше түрүлж хэрү өгнэ: «Би танд йосн биш келн улсар дамжулад үлү үзүлһ сергэнэв. Би эргү улсар тадна ур босхнав». ²⁰ Эшья болхла зөргтөһөр иигж келжэнэ: «Эс хөөсн улс Намаг олв. Мини тускар эс сурсн улст Би Бийэн үзүлүв». ²¹ Болв Израилин тускар тер иигж келжэнэ: «Өдрин туршарт Би сонсдог болн буцдг улс тал һаран дуудж сунһв».

Бурхн Израильд хээрлэн үзүлжэнэ

11 Тиигэд би сурхар седжэнэв: Бурхн эврэ улсан хайви тиигэд? Мел уга. Би эврэн Израилин күмб, Бөөнъяминэ унг-тохмас Абрахамин хөөт үйв. ² Эклцэснь шүүж авсн улсан Бурхн хайсн уга. Израилин улст һундсан Элья Бурхнд келсиг тадн Бурхна Бичгэс меднэлмт. ³ «Деед Эзн, тедн чини ээлдөчнриг алв, бэрц төвдг чини ормиг тедн хамхлв. Би һанцарн үлдв, намаг тедн бас алхар седжэнэ». ⁴ Болв Бурхн төрүнд ю келв? «Би бийдэн долан минһн кү үлдэвв. Тедн Баалын өмн сөгдсн уга». ⁵ Тиигэд ода Бурхна цаһан санаһар шүүж авгдсн улсин үлдл

бөөнө. ⁶Кемр Бурхн цаһан санаһар эмтиг шүүж авсн болхла, тиигхлэ тер кесн кергэрнь тиигжэхш. Кемр Бурхна эмтиг кесн кергэрнь шүүж авсн болхла, тиигхлэ терүнэ цаһан санан үнн цаһан санан болж һаршго билэ. ⁷Тиигэд юн болжахмб? Израилин улс хээжэсн юман олсмн уга. Бурхна шүүж авсн улс хээжэсэн олж авв, наадксинь Бурхн Эврэннь дуудврик соңсж чаддго кев. ⁸Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхн теднэ ухан-седклиг унтулв, нам эндр өдр күртл теднэ нүднэ юм үзжэхш, чикнь юм сонсжахш». ⁹Давид иигж келж: «Нээрлжэх цагтан тедн бэргдэд хавхд торгха! Тедн унад засгла харһтха! ¹⁰Теднэ нүднэ харань уурад, юм бичэ үзтхэ! Теднэ нуруһнь мөнкинд бөгчитхэ!»

Буру номта улсин аврлт

¹¹Дэknэс би сурхар седжэнэв: Евреймүд бүдрэд унхларн мөнкинд унсн болхви? Уга. Буру номта улс евреймүдиг унснас иштэ аврлт авв. Евреймүдт үлү үзүлһ сергэхэр буру номта улс тиигв. ¹²Евреймүдин бүдрэд унсн бөөдл делкэг байжаж, теднэ цөөкн то буру номта улсиг бас тиигж, тиигэд кемр евреймүд цугтан аврлтд күрсмн болхла, зөөрнь ямаран ик болх! ¹³Буру номта улс, ода би таднд келжэнэв: буру номта улсин апостол болсарн би эврэннь церглтэн магтжанав. ¹⁴Тиим юм кехлэрн, би эврэннь улсин үлү үзүлһиг сергөһэд, нам зэрмсинь аврж чадхв болвза. ¹⁵Юнгад гихлэ, Бурхн тедниг бийэсн хольжулсн цагт делкэн эмтн Терүнлэ эвцлэ. Болв Бурхн тедниг орулж авхла, юн болх? Эннь үкснэс эмдрж һарсна эдл болх. ¹⁶Кемр өдмгин түрүн зүсм Бурхнд нерэдгдхлэ, өдмг кевтэн Бурхнд нерэдгднэ. Кемр модна уңг Бурхнд нерэдгдхлэ, ацмуднь бас Бурхнд нерэдгднэ. ¹⁷Асргджасн олив модна зэрм ацмуднь хуһрж одж. Зерлг олив модна ацмуд тер моднд наалдулгдла. Тадн, буру номта улс, тер зерлг олив моднла эдл болжанат. Ода тадн евреймүдин күч болн байн жирһл хувалцжанат. ¹⁸Тиигэд хамхрсн ацмудыг тадн бичэ һазалтн. Яһж чи тедниг һазалжахмбчи? Чи зуг ацнь болжанач, унгиг чи асржахшч, уңг чамаг асржана. ¹⁹Ода чи келжэдг чигн болхич: «Намаг наалдулж урһатха гийһэд ацмуд хуһрсмн билэ». ²⁰Э, тедн эс итксндэн хуһрсн болхла, зуг чи итклэрн эн ормдан үлджэнэч. Тиигэд чи бичэ карагл, болв э! ²¹Бурхн йосн ацмуд хармнсн уга, чамаг хармнх гиж санжанчи? ²²Энүнд

бидн Бурхн яһж цаһан санаһан күртэжэсиг болн цаажлсиг үзжэнэвидн. Килнц һарһсн улсиг Бурхн цаажлна. Терүнэ хэ-эрлтд чи үлдхлэ, Бурхн чамд цаһан санаһан күртэх. Эс гихлэ чамаг тер моднас хуһлад авх. ²³Кемр йосн олив модна ацмуд ондарад иткхлэ, дэkn тедниг Бурхн наалдулад урһах. Яһад гихлэ, Бурхн дэkn тедниг наалдулж урһах күчтэ. ²⁴Чи эклцэсн авн зерлг моднас хуһлгдж авгдлач. Дэкэд болхла, асргджасн олив моднд күчэр наалдулгдж урһагдлач. Тиигэд йосн ацмудыг энкр моднднь хэрү наалдулхд йир амр. Бурхн цугтад цаһан санаһан күргжэнэ. ²⁵Ахнр-дүүнр, тадн бийэн цецн улст эс тоолшгон төлөд, тадниг нуувч медж автха гиж би санжанав. Нуувчнь иим: Израилин улс оньдин итклэс хөөһсн уга. Тедн, зуг тоота буру номта улс Бурхнд иртл тиигв. ²⁶Тегэд Израилин улс цугтан авргдх. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сионас Аврач ирх. Тер Яковин хөөт үйнриг Бурхн уга жирһлэс харсх. ²⁷Би теднлэ бо-оца кенэд, теднэ килнцинь тэвж өгхв». ²⁸Буру номта улс, таднд олз ортха гийһэд евреймүд Сэн Зэнг авсн уга. Тиигэд тедн Бурхна дээсн болв. Зуг Бурхн евреймүдиг шүүж авсар болн теднэ өвкнрт үг өгсэр тедн Бурхна улс болжана. ²⁹Юнгад гихлэ, Бурхн эврәннь белгэн хэрү авхш, эврэн шүүж авсан сольхш. ³⁰Урднь тадн, буру номта улс, Бурхиг сонсдог билэт. Зуг ода евреймүд Бурхиг эс сонссар Бурхнас тадн хээрлт авт. ³¹Ода евреймүд Бурхиг сонсжахш. Зуг тадн хээрлт авсн учр деерэс евреймүд хээрлт авх. ³²Цуг эмтиг хээрлхин төлө Бурхн тедниг сонсдог бөөдлд бэрүлв. ³³О! Бурхна зөөр ямаран ик! О! Бурхна цецн ухан болн медрл ямаран ик! Терүнэ шиидвриг кен цөөлһж чадхмб? Терүнэ хаалниг кен медхмб? «³⁴Деед Эзнэ ухаг кен медсмб? Кен Терүнд селвгч болсмб? ³⁵Бурхиг өгцтэ болтха гийһэд, кен Терүнд юм өгсмб?» ³⁶Юнгад гихлэ, цугтаһинь Тер үүдэлэ. Цугтан Терүгэр дамжад Терүнэ төлө бөөнэ. Бурхн мөн-кинд тууртха! Тиигтхэ!

Бурхнд церглжэх жирһл

12 Тиигэд, ахнр-дүүнр, Бурхна хээрлтин төлө би таднас сур-жанав. Бийэерн Бурхнд эмд, эрүн болн Терүнд тааста тэкл тэктн. Эннь Бурхнд йосндан цергллһн болжана. ²Эн делкэн му авьясар бичэ бөөтн. Болв Бурхнд тана ухаг шинрүлх зөвөн өгтн. Тегэд одж тадн Бурхна сэн, тааста болн күцц таалыг медж

чадхит. ³ Нанд өггдсн белг олзлад би күн болһнд иигж келжэнэв: Өгсн зөвэс үлүһэр эврәннь тускар бичэ сан. Болв бийиннь тускар ик санан угаһар ухал. Чамд Бурхна өгсн иткллэ ирлцүлж бийиннь тускар ухал. ⁴ Күүнэ цогцд олн мөчмүд бээнэ. Мөч болһн зүсн-зүүл зааврта. ⁵ Терүнлэ эдл бидн олн болсн бийнь Христосла ниилэд нег цогц-махмуд болжанавидн. Бидн нег-негн-лөһөн зүсн-зүүл мөчмүд мет хоорндан залһлдатавидн. ⁶ Маднд Бурхна өгсн хээрлтлэ ирлцүлж бидн олн зүсн билг олзлх йоста-видн. Чамд Бурхна үг келх белг бээхлэ, эврәннь иткллэ ирл-цүлж Терүг кел. ⁷ Кемр талдан улст нөкд болх билг чамд бээхлэ, нөкд бол. Кемр багш болх билгтэ болхла, багшлтха! ⁸ Кемр урмд өгх билгтэ болхла, урмд өгтхэ. Кемр бээснэсн хувалцх билгтэ болхла, асхрулад хувалц. Кемр хардх билгтэ болхла, йир сээнэр хард. Кемр цаһан седкл харһх билгтэ болхла, байртаһар цаһан седклэн харһ.

Христост иткдг күүнэ жүрһлин зокъял

⁹ Тана дурн үнн болтха. Хар саната йовдлмудт дурго болтн, сэн йовдл цаарандан харһтн. ¹⁰ Ахнр-дүүнрлэ эдлэр нег-негн-дэн дурлтн. Нег-негэн күндлэд бийэсн үлүһэр үнлтн. ¹¹ Бичэ залхуртн. Зуг гүжрж көдлтн. Деед Эзнд халун зүркнэсн церглтн. ¹² Ицлдэн тадн байрлтн! Зовлнд тесвртэ болтн. Оньдин зальвртн. ¹³ Бурхнд иткдг улс түрү-зүдү бээхлэ, теднлэ бээс-нэсн хувалцтн. Зуучлж йовх улсиг гиичлүлэд тоотн. ¹⁴ Тадниг көөлдж йовх улст Бурхн эдс өгтхэ гиж зальвртн. Дэкэд нег давтад келжэнэв: Бурхн тедниг бичэ харатха, эдс өгтхэ гиж зальвртн. ¹⁵ Байрлжах улсла байрлтн. Уульжах улсла уультн. ¹⁶ Күн болһниг йилһлго эдлэр бээтн. Бичэ караглж деерлктн. Зуг номһн зангта улсла үүрлтн*. Бийэн бичэ цецн күүнд тоолтн. ¹⁷ Чолуһар шивсиг — өөкэр шивтн. Эмтн цугтан сэн гиж келх йовдл харһтн. ¹⁸ Кемр арһ бээхлэ, эмтнлэ цугталань эвтөһөр бэ. ¹⁹ Үүрмүд минь! Бичэ өшэ нектн. Бурхн тиим күүг засглтха. Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Би өшөһинь авхв. Күүнэ харһсн буруһин ашар Би терүг засглхув гиж Деед Эзн келжэнэ». ²⁰ Бурхна Бичгт бичэтэг күцэтн: «Кемр тана өшөтн өлн болхла, хот өгэд цадхтн. Кемр унд уухар седжэхлэ,

* Талданар орчулхла: Зуг хар көдлмш бас кетн.

ундынь кеж өгтн. Тиим йовдларн тадн терүнэ толһа дээр цог цуглулжанат». ²¹Хар санан чамаг бичэ авлтха! Болв хар санаг сэн кергэр диил.

Йосна туск төр

13 Күн болһн шаһна йоснд соңсхврта болх йоста. Юнгад гихлэ, Бурхна зөв уга йосн уга. Бээсн цуг йосиг Бурхн тогтала. ²Тиигэд йосна өмнөс буцсн күн – Бурхна тогтасна өмнөс буцжана. Тиим йовдл һарһжах күн цаажла харһх. ³Сэн йовдл һарһжах күн биш, хар саната йовдл һарһжах күн йосна һардачнрас ээнэ. Йоснас ээшго седклтэвч? Сэн йовдл һарһж йов, тиигхлэ йосн чамаг буульх. ⁴Йосна һардач чамд сә кехәр Бурхна зарц болжана. Кемр чи хар саната йовдл һарһдг болхла, йосна һардачнрас э. Яһад гихлэ, чамаг засглх зөв терүнд бээнэ. Терчнь Бурхна зарц болад, хар саната йовдл һарһсн күүг Бурхна нерн дээрэс засглна. ⁵Чи йосна һардачнриг зуг засглһнас эәһэд биш, болв Бурхнд церглх эврәннь дааврас соңс. ⁶Тиигэд тадн алван өгнөт. Йос һарджах улс Бурхна зарцнр болжана, тедн эврәннь даалһвр күцөжәнэ. ⁷Теднд өгх зөвтә юмиг өгтн: зүсн-зүүл алв өгтн, тедниг йир икәр күндлтн.

Ахир-дүүрин дурна тускар

⁸Кен чигн күүнд өгцтә бичә болтн. Зуг нег-негндән дурарн өгцтә болтн. Юнгад гихлэ, хажудк күүндән дуртань зака күцөжәнэ. ⁹«Гергн залу хойр эврәннь иткл бичә эвдтн», «Бичә ал», «Бичә хулха ке», «Талдан күүнә эдл-ахуд седкл бичә тәв», – эн болн нань чигн зааврумдын һол төрнь иим: «Талдан улст бийләһән эдл дурта бол». ¹⁰Талдан улст дурта күн му юм үзүлшго. Талдан улст дурта болсн күн – Зака күцөнә. ¹¹Тадн тиигж кех зөвтәт, яһад гихлэ, нөөрөсн серх тадна цаг ирсиг меднөт. Деед Эзн иткжәснәс ода таниг аврх цаг өөрхн бээнэ. ¹²Сө чилж йовна, өдр эклж бээнэ. Тиигэд харһһуһин йовдлмуд үлдәһэд, ода герлин зер-зев авий! ¹³Өдрин герлд бәэх әмтнлә эдл дигтәһәр бәэхмн. Тер төлэд буру номта улсин шажна нәэрт орхмн биш, согтж әрк уухмн биш, цалдн йовдл һарһж аля кехмн биш, дәәлдж, үлү үзхмн биш. ¹⁴Деед Эзн Исус Христосин зер-зев автн. Тадн эврәннь килнцтә бәәдлд оньган өдгән ууртн. Терүнә му седвәр бичә күцәтн.

Нег-негэн бичэ гемшэтн

14 Итклдэн бат биш күүг тадн иткдг ах гиж сантн. Терүнэ итклин хэлэцин тускар бичэ зүктн. ²Нег күүнэ иткл ю болв чигн идх зөв өгнэ, талдан күүнэ иткл бат биш болад, тер ханцхн темсин хот эдлнэ. ³Хотыг йилхвр угаһар иддг күн, тиигж эс кежэх күүг бийэсн дор гиж бичэ тоолтха. Зуг темстэ хот иддг күн хотыг йилхлго иддг күүг буру һарһжана гиж бичэ гемшэтхэ. Яһад гихлэ, Бурхн хойраһинь орулж авчана. ⁴Талдан Эзнэ зарциг гемшэх чи кембвч? Эзнэ эврэн терүг сөөнөр мууһар көдлсинь йилхх. Тер зарц сөөнөр көдлх, яһад гихлэ, Деед Эзн терүнд тиим арһ өгч чадх. ⁵Нег күүнд талдан өдрмүдэс нег өдр чинртэ болжана. Ондан күүнд өдрмүд цугтан чигн эдл болх. Күн болһн эврәннь санжасн санаһан чик гиж лавгаһар медтхэ. ⁶Талдан өдрмүдэс нег өдриг чинртэ гижэсн күн энүгэрн Деед Эзиг күндлжэнэ. Хотыг йилхлго иддг күн Деед Эзиг күндлэд тиигнэ. Тиим күн хот идсндэн Бурхнд йөрөл тэвжэнэ. Темстэ хот иддг күн бас Деед Эзиг күндлэд тиигнэ. Тиим күн Бурхнд бас йөрөл тэвжэнэ. ⁷Маднас нег чигн күн бийиннь төлэ бөөхш, бийиннь төлэ үкхш. ⁸Кемр бидн жирһж бөөхлэ, Деед Эзнэ төлэ бөөнөвидн. Кемр үкхлэрн бас Деед Эзнэ төлэ үкнөвидн. Жирһж бөөв чигн эс гихлэ үкж бөөв чигн, бидн Деед Эзнэ улс болжанавидн. ⁹Яһад гихлэ, эмд улсин болн үксн улсин Деед Эзн болхар Христос үкэд эмдрлэ! ¹⁰Чи темсэр хот кежэх күн эврәннь иткдг дүүһэн яһад гемшэхмбч? Эс гихлэ, хотыг йилхлго эдлжэх күн яһж дүүһэн бийэсн дор тоолжанач? Бидн цугтан Бурхна зарһд зогсхвидн. ¹¹Юңгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Күн болһн Мини өмн сөгдх, күн болһн Намаг Бурхн гиж келх. Энүг Би лавлжанаг гиж Деед Эзн келжэнэ». ¹²Маднас күн болһн Бурхнд эврэн тооцаһан өгх. Эврәннь ахр-дүүнрэн килнцд бичэ орултн. ¹³Тер төлэд нег-негэн гемшэхмн биш. Тадн иигж шиидх йоста. Тана иткдг ахр-дүүнр бүдрэд килнцд ордгоһар тадн бичэ му йовдл һарһтн. ¹⁴Би Деед Эзн Исуоста ниилсн учрас эврэн бийэрн бузр юмн уга болдгиг лавта меднэв. Кемр кен негнь ю болв чигн цевр биш гиж тоолжахла, терүнд тернь бузр болжана. ¹⁵Кемр чи хот йилхлго эдлжэх учрас эврәннь дүүһэн һундажахла, тиигхлэрн дурлж кежэхшич. Чини эдлжэх хот дүүһичнь бичэ алтха! Яһад гихлэ, Христос терүнэ төлэ үклэ. ¹⁶Тана

сэн гиж тоолжасиг талдан улс му келдгоһар бийэн сээнэр бэртн. ¹⁷Бурхна йосн мана эдлжэх хотд, уужах унднд бөөхш, чик бөөдлтэ, эвтэ болн байрта жирһлд бээнэ. Тиим жирһл Эрүн Сәкүсн өгнө. ¹⁸Тиигэд Христост церглжэх күн Бурхнд байр үүдэжэнэ, өмтнөс зөвшөл авчана. ¹⁹Тер учрар, бидн эв авч ирх болн нег-негэн батлх йовдл оньдин һарһхар седхмн. ²⁰Хотын төлө Бурхна күцэжэхиг бичэ хамхлтн. Хот кевтэн цевр. Болв эврэн эдлжэх хотарн талдан күүг килнцд унһахла чик биш. ²¹Мах эс идхлэ, чаһр эс уухла, дүүһән килнцд унһах йовдл эс һарһхла чик болжана. ²²Бурхна болн чини хоорндк төр чини итклин төр болтха. Эврэн шүүж авчасндан бийэн эс гемшөжөх күн буйн кишгтэ. ²³Хот иджәһэд, эврәннь шиидврэн чик угай гиж маһдлсн күүг Бурхн зарһла харһулх. Яһад гихлэ, терүнэ кесн керг иткләс үүдхш. Иткләс эс үүдсн керг килнц болжана.

Талдан улст нөкд болтн

15 Бидн, итклдән күчтэ улс, итклдән бат биш улст түрү-күнд төринь халһхд дөң болхмн. Зуг бидн һанцхн бийдән тааста юм кех зөв угавидн. ²Талдан улсин сә хәәж, теднэ иткл батрахин төлө маднас кен чигн күн теднд тааста юм кех зөвтэ. ³Христос бас һанцхн бийдән тааста юм кежәсмн уга. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхиг му келжәсн улсин му үгнь нанд күртв». ⁴Бурхна Бичгт урднь бичэтэ цуг тоот мадниг сурһхин төлө өггдлэ. Мадниг тесврэр, урмдар нәәлвртэ болтха гиж тииглэ. ⁵Тесвр болн урмд өгчөх Бурхн тадниг Исус Христосас үлгүр авад, нег ухан-седклтэ болтха гижәнэ. ⁶Тегэд тадн ни-негәр, нег дууһар Бурхиг болн мана Деед Эзн Исус Христосин Эцкиг туурулж чадхит.

Буру номта улст цәәлһжәх Сән Зәңг

⁷Тер учрар Бурхна туурмжин төлө нег-негнлөһән Христос таднла бийэн бәрснлө эдләр тадн бийэн сээнэр бэртн. ⁸Христос Бурхна үнниг үзүлхин төлө, өвкнрт өгсн үгән күцәхин төлө евреймүдин зарц болв гиж би келжәнөв. ⁹Буру номта улст Бурхна хээрлт өгсн учрас тедн Бурхиг туурултха гиж Христос евреймүдин зарц болв. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Тер учрар чамаг би буру номта улс дунд туурулхв, чамд магтал дуулнав». ¹⁰Бурхна Бичгт бас иигж бичэтэ: «Тадн, буру номта улс, Терүнэ

эмтнлэ хамдан байрлтн!»¹¹ Бурхна Бичгт бас иигж бичэтэ: «Тадн, буру номта улс, цугтан Деед Эзиг туурултн! Олн келн улс цугтан Терүг туурултн». ¹²Эшья иигж келжэнэ: «Эмтиг хардхин төлэ Ишайин хөөт үй төрөд өсх. Буру номта улс терүнд нөөлх». ¹³Таднд ицл өгсн Бурхн тана итклэр дамжад байрар болн эвэр дүүртхэ. Тиигэд тана ицл Эрүн Сәкүснэ күчэр цаарандан өстхэ.

Павелын даалһер

¹⁴Ахнр-дүүнр мини, тадна зүркн сән-сөөхн кергэр дүүнр, таднд цуг медрл бөөнэ, тадн нег-негән сурһж чадхиг би меднэв. ¹⁵Тер бийнь би бас йир зөргтәһер зэрм сурврумудин тускар келжэнэв. Би таднд терүнэ тускар тодлвр орулжанав. Иим зөргтә болдгм нанд Бурхн онц билг өглэ. ¹⁶Намаг буру номта улсин төлэ Христосин цергләч болтха гиһэд Бурхн нанд иим белг өглэ. Би теднд Бурхна Сән Зәнг цөөлһжэнэв. Эрүн Сәкүсәр Бурхнд нерәдгдсн буру номта улс Терүнд тәкл мет тааста болтха гижэнэв. ¹⁷Тиигэд би Христос Исусла ниилсндән Бурхнд церглжәхәрн бийән буульж чадхв. ¹⁸Би зөргтә болнав. Буру номта улсиг Бурхна соңсхврт орулхин төлэ Христос нанар дамжад ю кесиг би зуг энүнэ тускар келж өгнэв. Энүг Тер үгәр болн кергәр, өвөрц йовдлын болн онц темдгин күчәр, Бурхна Сәкүснэ күчәр кев. ¹⁹Би Ерусалимас Илирик һазр күртл эргндән Христосин туск Сән Зәнг күщднь цөөлһв. ²⁰Христосиг меддго һазрт Сән Зәнг тархах седкл кезә чигн мини күсл болжана. Зуг бурунь күүнэ тәвсн ул деер тосхлт кехәр седжәхшв. ²¹Бурхна Бичгт бичэтэ: «Терүнэ тускар келгдәд уга улст Тер үзгдх, Терүнэ тускар сонсад угаднь медгдх».

Рим орх Павелын зура

²²Сән Зәнг тархалһна көдлмш кеһэд, би тадн тал ирж чадсн угав. ²³Ода би эн һазрт эврәннь көдлмшән төгсәвв. ²⁴Олн жилин эргцд тадн тал орхар седжәсн күслән би Испань орхларн күцәхәр бөөнэв. Таднла харһсарн би байрлхв. Дәкәд цааранднь Испань орхд тадниг дөң болтха гиләв. ²⁵Би ода Ерусалимд бәэх Бурхна улст церглхәр йовжанав. ²⁶Ерусалимд бәэх Бурхна улс дунд түрү эмтнэ төлэ Македонь болн Ахьяна улс дем күргхәр шийдж. ²⁷Иим йовдл харһлһн теднд тааста болв. Йосндан болхла,

тедн евреймүдт өгцтэ болжана. Юнгад гихлэ, евреймүдт буру номта улсла Бурхна эдс хувацв. Тер учрар буру номта улс эврэннь эдл-уушасн евреймүдлэ хувалцх зөвтэ. ²⁸Эн даалһвр күцэ-һэд өгсн демиг Ерусалимд өгснэ хөөн би Испань орнав. Хаалһдан тадн тал орнав. ²⁹Намаг ирхлэ, Христосин эдслт күццднь авхитн би меджэнэв. ³⁰Ахнр-дүүнр, мана Деед Эзн Исус Христосар болн Эрүн Сөкүснэ дурар нанла хамдан мини төлэ икэр шунж зальвртн гиж танас эржэнэв. ³¹Йудьяд Христост иткдго улсас би мөлтрж хардгар Ерусалимд мини кех көдлмш тенд бөөх Бурхна улс авдгар зальвртн. ³²Тиигэд би тадн тал байртаһар ирхв. Кемр Бурхна таал учрхла, бидн хамдан амрхвидн. ³³Эв өгчөх Бурхн цуг таднла бөөтхэ. Тиигтхэ!

Эврэ мөндлһн

16 Кеңхерт бөөх иткдг улсин дунд көдлжэх мана эгч Пөбэг сэн үгэр таднла таньдулхар седнэв. ²Бурхна улсиг тосдг кевэр Деед Эзнэ нерн деерэс терүг тосж автн. Тер таднас суржах тоотднь дөң болтн. Юнгад гихлэ, тер оln улст дөнгөн күргнэ, тер дотр нанд бас күргнэ. ³Нанла хамдан Христос Исуст церглжэх Прискад болн энүнэ залу Экүльд мөнд келтн. ⁴Эдн мини төлэ эмөрн шордхдан белн билэ. Теднд һанцхн би биш, цуг иткдг буру номта улс ханлтан өргжөнэ. ⁵Теднэ герт цуглрдг иткдг улст мини мөнд бас келтн. Азийд түрүн болж Христост итксн мини хээртэ үр Эпәнэтд мөнд келтн. ⁶Тана төлэ йир икэр көдлсн Марийд мини мөнд күргтн. ⁷Нанла хамдан бэрэнд бэ-эсн мини келн улсин Андраникд болн Юнид мөнд келтн. Аполтолмуд тедниг сээнэр мөднэ. Тедн нанас эрт Христост итклэ. ⁸Деед Эзнлэ ниилснд мини хээртэ Амплитд мөнд келтн. ⁹Маднла хамдан Христост церглжэх Урбанд болн мини хээртэ үр Стахд мөнд келүлжэнэв. ¹⁰Эпельд мөнд келтн. Тер Христост итклтэ болсиг цугтан мөднэ. Аристобулын өрк-бүлд бас мөнд келтн. ¹¹Мини келн улсин Херодөнд болн Нәркисин өрк-бүлд мөнд келтн. ¹²Деед Эзнэ төлэ көдлжэсн Трупанад болн Трупосад гидг күүкд улст мөнд келтн. Деед Эзнэ төлэ дала көдлмш кесн күндтэ Персидад бас мөнд келтн. ¹³Деед Эзнэ шүүж авгдсн Рупд болн мини эк болж йовсн терүнэ экд мөнд келтн. ¹⁴Би Асунрытд, Пелегонд, Гермест, Патропд, Гермаст, болн теднлэ хамдан хурдг ахнр-дүүнрт мөнд илгэжэнэв. ¹⁵Пилологд болн

Юлид, Нерүст, терүнэ дү күүкнд болн Олимпд, теднлэ хамдан хурдг Бурхна цуг улст менд келтн. ¹⁶Нег-негэн эрүнэр үмсж мендлтн. Христост иткдг цуг улс таднд менд илгэжэнэ. ¹⁷Ахнр-дүүнр, иткдг улсиг салхар болн тедниг килнцд унхар седжэх улсас саглтн гиж би эржэнэв. Таднд дасхсн номас тас ондан ном тедн дасхжана. Тиим улсас хол йовтн. ¹⁸Тиим улс мана Деед Эзн Христост биш эврэннь олз хээнэ. Тедн эгл улсиг өмтэхн зуһу үгэрн меклжэнэ. ¹⁹Тадниг сонсхврта улс болсиг цугтан меднэ. Энүнэ төлэ би йир байрлжанав. Би тадниг юнч чик болжахиг тодрхар үзтхэ гижэнэв. Му йовдл бичэ нарһтн. ²⁰Удл уга эв өгчэх Бурхн эрлгиг тана көл дор үүлэд уга кех. Мана Деед Эзн Исусин хээрлт тадла бээтхэ. ²¹Нанла хамдан көдлжэх Тимофей болн мини келн-улсин Луки, Ясон, Сосипатр таднд менд илгэжэнэ. ²²Эн бичг Павелын келсэр бичжэх би, Терт, Деед Эзнлэ ниилсндэн таднд менд илгэжэнэв. ²³Мини герин эзн Гай менд илгэжэнэ. Терүнэ герт иткдг улс цуглна. Тадн балһсна хазн бөрдг Эраст болн ах Куарт менд келүлжэнэ.

Бурхнд магтал!

[²⁵Бурхн тадниг батрулж чадна. Исус Христосин туск мини цөөлһсн Сэн Зэңг энүнэ тускар келнэ. Медүлсн нуувч энүг бас үзүлжэнэ. Урднь тер нуувчиг Бурхн бултулла. ²⁶Зуг ода Бурхн, өөлдөчнрин бичсэр, эн нуувчиг медүлв. Цуг келн-улс Бурхнд иткхэ, Терүг сонстха гиж мөңк Бурхна зэрлгэр эн нуувч секгдв. ²⁷Нанцхн цецн Бурхн Исус Христосар дамжад мөнкиндэн тууртха! Тиигтхэ!]



Христост иткдг Көринтин улст илгэсн негдгч бичг

Нүр үг

Павел Көринтд чонж бүрдэв. Тенд христианск жирһлд болн иткднь учрсн төр хаһлхар Павел түрүн бичгэн Көринтд бээдг иткдг улст илгэнэ. Тер цагт Көринт олн келн улсин Ахья хотл балһсн бээж. Тиигхд грек балһсн худд келһэрн делгрлт авчасмн, сойларн ик сана зүүжэсмн, зүсн зүүл шажарн темдгтэ бээсмн. Апостол Павел чонжд хувагдлһна болн эрүн седклин сөрүһин төр тэвж, гер-мал болсна болн алядлһна тускар, чонжин диг-дарана, Эрүн Сәкүснә белгин тускар, үкләс әмдрллһнә тускар бээх төрмүд халһхар санаһарн зовв. Эн сурврмудт Сән Зәңг ямаран хэрү өгчәхиг тер эврәннь бичгт йир гүүнәр үзүлжәнә.

Эн дегтрт Бурхна өгчәх белгүдәс хамгин сәәннь дурн болжахиг 13 бөлг үзүлжәнә.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–9

Чонжд болсн хувалһн 1.40 – 4.21

Өрк-бүлин мораль болн жирһл 5.1 – 7.40

Христианмуд болн буру номта улс 8.1 – 11.1

Чонжин бээдл болн сөгдлһн 11.2 – 14.40

Христосин болн иткдг улсин әмдрлт 15.1–58

Йудьяд бээх иткдг улст дем цуглулһн 16.1–4

Эврә керг болн ашлвр 16.5–24

Мендлһн

1¹⁻³ Бурхна таалар Христос Исусин апостол болтха гиж дудгдсн Павелас болн мана ах Состенас Көринтд бөөх Бурхна баг улст менд. Мана Эцк Бурхн болн Деед Эзн Исус Христос цаһан сана болн амулң бөөдл таднд өгтхэ. Христос Исусла ни-илэд Бурхна болсн цуг улсла, талдан һазрмудар цугталань хамдан мана Деед Эзн Исус Христосин нер дууддг улсла тадн Бурхна улс болтха гиж Терүнэ дуудсн улс болжанат. Исус Христос – теднэ болн мана Деед Эзн.

Павел Бурхнд ханлтан өргжэнэ

⁴ Би тана төлө Бурхнд кезэ чигн ханлтан өргнөв, яһад гихлэ, Бурхн таднд Христос Исусар дамжулад цаһан сана күртөлэ. ⁵ Исус Христосла ниилсндөн тадн цуг халхар, зүсн-зүүл үгтэ болн медрлтэ болсарн байн болвт.

⁶ Христосин туск ном таднд батрв. ⁷ Тиигэд тадн мана Деед Эзн Исус Христос ирхиг күлэжэхлэ, Эрүн Сәкүснэ альк чигн билг таднд бөөнэ. ⁸ Христос тадниг тана итклд сүл күртл бәрх. Мана Деед Эзн Исус Христосин ирх өдрлэ тадн буру уга болхит. ⁹ Бурхн итклтэ. Тадниг Эврәннь Көвүн Исус Христосла – мана Деед Эзнлэ – иньглтхэ гиж Бурхн дуудвр кев.

Иткдг улс дунд болсн хувагдан

¹⁰ Ахнр-дүүнр, мана Деед Эзн Исус Христосин нерн деерэс би тадниг хоорндан зөвтөн багтад бөөтн гиж эржэнэв. Тадн хоорндан бичэ хувагдтн. Болв тадн ухан-седкләрн болн тоолврарн ни-негн болтн. ¹¹ Мини ахнр-дүүнр, Хлоин төрл-садн тадна хоорнд болжах зүтклдэнэ тускар нанд келлэ. ¹² Эн метклдэн иим болжана: негнь – би Павелынв гижөнэ, хойрдгчнь – би Аполынв, һурвдгчинь – би Кепинв, дөрвдгчнь – би Христосинв гицхэнэ. ¹³ Христос тиигтлэн хувагдвн? Эс гихлэ Павел тадна ормд кирст хадата билү? Эс гихлэ тадн Павелын нернэ төлө уснд кирслгдвт? ¹⁴ Крисп болн Гайяс талдан нег чигн күүг тадн дундас уснд эс кирслсндөн би Бурхнд ханлтан өргжэнэв. ¹⁵ Тер учр деерэс таднас нег чигн күн мини нернэ төлө кирслгдлэ гиж келж чадшго. ¹⁶ Э, би Степаниг болн терүнэ өрк-бүлин улсиг

бас уснд кирсллэв. Дэкж нам кениг кирслсэн би мел тодлж чаджахшв.

¹⁷ Яһад гихлэ, Христос намаг уснд кү кирслх көдлмш кетхэ гиж биш, Сэн Зэнг тархатха гиж илгэлэ. Тиигхлэрн Тер Христосин кирсин күч уга кешгоһар Сэн Зэнгиг күүнэ цецн ухана кел олзлго тархатха гижэнэ.

Христос – Бурхна чидл-күчнь болн цецн ухань болжана

¹⁸ Яһад гихлэ, мөнк зовлнд орх улст кирсин туск ном эргү ном болжана. Бурхн аврчах маднтн болхла, энтн Терүнэ чидл-күчнь болжана. ¹⁹ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би цецн улсин медрлинь уга кехв, Би ухата улсин серлинь һазалхв». ²⁰ Тиигхлэ цецн күн альдв? Эс гихлэ ном цөөлһөч альдв? Эс гихлэ эн делкэн меткөч альдв? Эн делкэн цецн гисн юмиг һэргтэ болжахиг Бурхн үзүлв. ²¹ Яһад гихлэ, Бурхн Эврәннь цецн ухаһан олзлад, Терүг эмтн цецн ухаһарн межд чадшгоһар кев. Болв Бурхн мана тархажах эргү номар Христост иткдг улсиг аврхар шийдв. ²² Евреймүд өвөрц юм некнэ, грекмүд цецн уха хээнэ. ²³ Бидн болхла кирст хадгдсн Христосин тускар цөөлһжөнөвидн. Евреймүдт Христосин туск цөөлһвр басгч болжана, буру номта улст Эннь эргү болж медгджэнэ. ²⁴ Болв Бурхна дуудсн улст, евреймүдт, буру номта улст Христос Бурхна чидл-күчнь болн Терүнэ цецн ухань болжана. ²⁵ Яһад гихлэ, Бурхна чинэн татунь күүнэ чидл-күчнэс күчтэ болжана, Бурхна һэргнь күүнэ цецн уханас цецн болжана. ²⁶ Тиигэд, ахнр-дү-үнр, Бурхн тадниг дуудсн цагт кен болж йовсан ухалтн. Күүнэ медлэр, тадн дунд цецн улс оln биш билэ, чидл-күчтэнь оln биш билэ, унг-тохмарн бөөхтэнь оln биш билэ. ²⁷ Болв цецнинь ичэхин төлэ эн делкэн улс һэргтэ гиж тоолжасн эмтиг Бурхн шүүж авв. Чидлтэһинь ичэхин төлэ эн делкэн улс күчн уга гиж тоолжасн эмтиг Бурхн шүүж авв. ²⁸ Тоомсрта чинринь уга кехэр эн делкэн һөөлжэсн, күн биш гиж тоолжасн болн эгл улсиг Бурхн шүүж авв. ²⁹ Эн учр деерэс Бурхна өмн кен чигн күн бийән буульж чадшго. ³⁰ Бурхн тадниг Исус Христосла ниилүлв, Бурхн Христосар мана цецн уха кев. Христосар дамжад Бурхн мадниг чик седклтэ Эврәннь улс кев, мадниг килнцэс сулдхв. ³¹ Тиигэд Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бийән буульжах күн Деед Эзэн буультха!»

Кирст хадгдсн Христосин туск ном

2 Ахнр-дүүнр, би Бурхна нуувчиг цөөлхээр тадн тал ирхлэрн, онц үгмүд болн цецн уха олзлсн угав. ²Тегэд би танад бөөхлэрн, Исус Христосас болн Терүнэ кирс деер үкснэс талдан юм медшго болж шиидлэв. ³Тиигэд би танад ирхлэрн, чинэн тату билэв, ээдг, үүмдг билэв. ⁴Мини ном болн Христосин туск цөөлхвр күүнэ цецн ухана иткүлжэх үгмүдт бөөсмн биш. Терм Эрүн Сөкүснэ күч үзүллһнд бөөнэ. ⁵Тиим учрас тана иткл күүнэ цецн ухаһар түшг кежэхш, Бурхна чидл-күчиг түшжэнэ.

Бурхна цецн ухан

⁶Итклдән батрсн улс дунд цецн уха бидн тархаж йовनावидн. Болв эн цецн ухан эн делкән болн эн делкэг һарджах, даруһас алгдх йосна улсин цецн ухан биш. ⁷Бидн Бурхна бултулжасн нуувч цецн ухаг тархажанавидн. Болв делкэ үүдәтл эн мана туурмжин төлө бөөсмн. ⁸Эн делкэг залжах йосна һардачнр эн цецн ухаг медсн уга. Яһад гихлэ, кемр тедн медсн болхла, туурмжта Деед Эзиг телж кирст хадшго билэ. ⁹Болв Бурхна Бичгт бичгдсәр: «Кен чигн күн үзэд уга, сонсад уга, ухаһарн эс медсн юмиг Бурхн бийдән дурта улст белдв». ¹⁰Маднд терүг Эрүн Сөкүсәр Бурхн секж өгв, яһад гихлэ, Сөкүснд цугтан темдгтэ, нам Бурхна мергн ухань кевтән темдгтэ. ¹¹Күүнэ ухан-седклиг терүнэ сүмснэс талдан кен медхмб? Тер кевәр Бурхна зүүжэх ухаг Бурхна Сөкүснэс талдан кен чигн медхш. ¹²Бидн эн делкән сөкүсн биш, маднд Бурхна белглсн тоотыг меддгәр, Бурхнас Сөкүс аввидн. ¹³Тиигэд бидн күүнэ цецн уханас дассн үгмүдәр биш, Эрүн Сөкүснэс дассн үгмүдәр келжәнэвидн. Бидн Эрүн Сөкүснэ тоотыг Эрүн Сөкүстэ улст цөөлһжәнэвидн. ¹⁴Бурхна Сөкүсн уга күн Бурхна Сөкүснэ белгүд авч чадшго болжана. Тиим күн тер белгүдиг медж чадл уга, эргү юмнд тоолжана. Яһад гихлэ, зуг Эрүн Сөкүстэ күн терүнэ чинринь үнлж чадх. ¹⁵Бурхна Сөкүстэ күн цугтаһинь үнлж чадна, болв терүнэ тускар нег чигн күн тиигж чадшго. ¹⁶Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Деед Эзнэ ухан-седклинь кен медсмб? Терүнд селвг кен өгч чадхмб?» Зуг бидн Христосин ухан-седклтэвидн.

3 Болв би, ахнр-дүүнр, Эрүн Сәкүстә улсла әдләр таднла күүндж чаджасн уга биләв. Христост иткжәх нилхлә әдл болн төрхәрә сөдвәрәр бәәдг таднла би күүндләв. ²Би тадниг акун хотар биш, үсәр асрлав. Яһад гихлә, тадн терүг әдлхит бас белн болад уга биләт. Нам ода чигн акун хот идхдән тадн белн бишит. ³Яһад гихлә, тадн ода күртл килнцтә сөдвәрәр бәәһәт. Тадн үлү үзсндән, метклдсндән, килнцтә сөдвәрәр әс бәнт? Йирин улс мет бийән бәрдвт? ⁴Негнь – «Би Павелынв», ондань – «Би Аполынв» гиж келхләрн, тадн йирин улсла әдл болжахшвт? ⁵Апол гисн кемб? Павел гиснь кемб? Бидн – Бурхна зарцнр болжанавидн. Мадниг дамжад тадн Христост иткләт. Маднас кен чигн күн Деед Эзнә даалһсн кәдлмш кежәнә. ⁶Би эк тәрләв, Апол услла, урһажань – Бурхн. ⁷Кен тәрснь, кен услснь учр уга. Чинртәнь Бурхн болжана. Яһад гихлә, Тер урһана. ⁸Тәржәнһ болн услжахнь әдл чинртә. Күн болһн эврәннь кесн кәдлмшәрн ачлгдх. ⁹Яһад гихлә, бидн цугтан Бурхна кәдлмш кежәнәвидн. Тадн Бурхна тәрәнә һазр болн Бурхна тосхлтс бас болжанат.

¹⁰Нанд Бурхна өгсн билг олзлад, би мергн тосхач мет ул тәвүв. Талдан күн терүн деер тосхжана. Болв тадна кентн болв чигн тер яһж тосхжахт оныңан өгх зөвтәт. ¹¹Яһад гихлә, тәвгдсн улас талданиг нег чигн күн тәвж чадшго болжана. Эн улнь Исус Христос болжана. ¹²Тер ул деер күн алт, цаһан мөнг, эрдни чолуд, мод, өвс болн салом олзлад тосхлтын кәдлмш кеж чаджана. ¹³Күн болһна кәдлмш үзгдәд бәәх. Юнҗад гихлә, Деед Эзнә өдрт секгдхмн. Эн өдр һалар дамжад ирх, күн болһн ямаран кәдлмш кесиг һал сөрх.

¹⁴Кемр эн ул деер кесн керг һалд авгдлго торхла, тер күн ачлвр авх. ¹⁵Кемр терүнә кесн кәдлмш шатж одхла, тер күн ачлвр авшго, болв һалас тач авгдсмн мет авргдх. ¹⁶Тадн Бурхна сүм болжахан, тадна дотртн Бурхна Сәкүсн бәәхиг меддговт? ¹⁷Кемр кен чигн күн Бурхна сүмиг хамхлхла, терүг Бурхн уга кех. Яһад гихлә, Бурхна сүм әрүн, тадн тер сүм болжанат. ¹⁸Нег чигн күн бийән бичә меклтхә. Кемр эн делкән санаһар таднас кен негнь бийән цецнд тоолжах күн йосндан цецн болхин төлә һәргтә болх йоста. ¹⁹Яһад гихлә, эн делкән цецн гижәснь Бурхна нүднд һәргтә юмн болж үзгджәнә. Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Бурхн

мергн улсиг худл йовдлднъ бэрж авчана». ²⁰ Бурхна Бичгт бас иигж бичэтэ: «Деед Эзн цецн улсин ухан керг угаһинь меднэ». ²¹ Тиигэд кен чигн күн улсар бичэ бардмнтха. Цугтан тадна болжана. ²² Павел, Апол, Кеп, эн делкэ, жирһл болн үкл, өдгэ бээдл, эс гихлэ иргч – цугтан тадна. ²³ Тадн Христосин улс болжанат, Христос Бурхна болжана.

Христосин апостолмуд

4 Тадн мадниг Христосин зарцнрт болн Бурхна нуувч даалһсн улст тоолх йостат. ² Иим даалһвр өгсн улс итклтэ болх зөвтэ. ³ Тадн эс гихлэ талдан кен болв чигн мини тускар яһж ухалжахиг би төртгэн авчахшв. Би эврэн бийдэн зарһ кешгов. ⁴ Мини седкл цевр. Болв эннь би буру уга күнв гиж лавлжахш. Деед Эзн мини зарһч. ⁵ Тиигэд цагасн өмн Деед Эзиг эс иртл кен чигн күүнэ зарһ бичэ кетн. Деед Эзн таг харһуд эс үзгдсн юмнд герл орулх, күүнэ зүркнэ күслиг илдкх. Тиигэд одж күн болһн Терүнэс эврэннь буульмж авх. ⁶ Ахнр-дүүнр, би энүг цугтаһинь бийиннь болн Аполын төлэ келэв, тадниг Бурхна Бичгэр һардвр кетхэ, дастха гилэв. Кен чигн күн негэрнь деерлкж, онданднь дурго болх зөв уга.

⁷ Кен чамаг талдан улсас деегшэн өөдлүлв? Чамд бээсиг цугтаһинь Бурхн эс өглү? Кемр чамд энүг цугтаһинь Бурхн өгсн болхла, тиигхлэ, яһад энүгэр эс авсн кевтөһөр чи бардмн-жахмч? ⁸ Таднд цуг кергтэ тоот бээнэлм! Тадн байн болвт! Тадн мадниг угаһар хаадуд болвт! Таднла хамдан бидн бас ээркхин төлэ би тадниг йосндан хаадуд болтха гиж седлэв. ⁹ Яһад гихлэ, Бурхн мадниг, апостолмудыг, хамгин сүүлд олна чирэд үзүлхлөрн, цаажла харһсн улс кевтэ һарһж үзүлсмн болжана гиж би ухалнав. Мадниг цуг делкэ, Бурхна элчнр болн өмтн цугтан хөлэжэнэ. ¹⁰ Христосин төлэ бидн эргү болвидн. Тадн болхла Христосла ниилсндэн цецн улс болвт! Бидн күчн угавидн, тадн болхла күчтэт. Тадниг күндлжэнэ, мадниг күндлжэхш. ¹¹ Эн кем күртл бидн өлсж ундасжалавидн, бидн шуурха-буурха хувцта билэвидн, мадниг гүвдг билэ, бидн эврэ гер угавидн. ¹² Бидн эврэннь һарар күнд көдлмш кежэнэвидн. Кемр мадниг харахла, бидн хэрүднъ йөрөнэвидн. Кемр мадниг көөхлэ, бидн даажанавидн. ¹³ Кемр мадниг му келхлэ, бидн тедниг тогтнулавидн. Бидн делкэд буг мет болвидн, эн кем күртл оln улст һазалгдсн

үлдл болвидн. ¹⁴Энүнэ тускар бичхлэрн, би тадниг ичэхэр бичжэхшв. Болв тадниг эврэннь дурта үрдүд мет сурххар тиигжэнэв. ¹⁵Яһад гихлэ, Христосла ниилснд таднд олн багшнр бээнэ, болв эцкнр тооһарн баахн. Исус Христосла ниилэд Сэн Зэнт таднд авч ирэд би тана эцк болв. ¹⁶Тер учр деерэс нанас үлгүр автн гиж би тадниг эржэнэв. ¹⁷Тиигэд би тадн тал Деед Эзнлэ ниилэд бээх эврэннь хээртэ итклтэ көвүнлэм эдл Тимофейиг илгэжэнэв. Тер көвүн таднд Христос Исусла ниилэд бээх мини жирһлин тускар сана орулх, иткдг баг болһниг эргндэн яһж намаг суржахиг келх. ¹⁸Тадна зэрмснь намаг иршго гихэд санад, караглдг болв. ¹⁹Зуг кемр Деед Эзнэ таал учрхла, би тадн тал торлго ирхв. Тиигхлэрн би теднэ келжэсн үгиг биш, зуг чидлинь сөрхв. ²⁰Яһад гихлэ, Бурхна йосн келсн үгд биш, чидл-күчнднь бээнэ. ²¹Таднд юн кергтэ? Би тадн тал маля бэрж ирхмб, аль дуртаһар, номһнар ирхмб?

Иткдг улс дунд аля йовдл һарһдг күүнэ тускар

5 Тадн дунд нам буру номта улс меддго аля йовдл һарһсн үлгүр бээнэ гиж йосндан келцхэлэ. Тернь болхла тадна негнтн эврэннь эцкиннь гергтэ бээнэ гижэнэ. ²Тадн болхла караглат. Түүнэ ормд тадн гейүрхмн болвзат? Тиим йовдл һарһсн күн тадна багас көөгдтхэ.

³⁻⁴Би таднла эс бээв чигн, седклэрн таднла бээнэв. Тадн дунд бээх метэр би тиим йовдл һарһсн күүг яахан меднэв. Мана Деед Эзн Исусин нернэ төлө цуглрсн цагт би седклэрн таднла болхв. Маднла бээх Исус Христосин күчэр тер күүнэ цогц махмудынь уга кехин төлө ⁵тадн терүг эрлгин үлмэд бөрүлх йостат. Терүнэ сүмсн Деед Эзнэ өдрт авргддгар тиигхмн.

⁶Таднд бийэн буульх учр уга. Элдх һуйриг невчкэхэн экн кевтнь өскэдгиг тадн медвт. ⁷Тадн бүклдэн цеврддгэр экни хучн килнцэс цеврдтн. Тиигхлэрн тадн экн уга шин элдсн һуйрла эдл болхит. Мини медсэр, йосндан болхла тадн тиимит. Яһад гихлэ, Песахин хурһар тэкл тэклэ. Тер хурһн Христос болжана. ⁸Тиигэд килнцтэ болн хар саната хуучн эктэ биш экн уга өдмгтэ, цевр болн үнн өдмгтэ Песахин нээриг кехмн. ⁹Би эврэннь бичгтэн тадниг аля улсла бичэ харһтн гиж бичлэв. ¹⁰Эн делкэн аля улсла цугталаны биш, эс гихлэ хармч, эс гихлэ хулхач, эс гихлэ худл шүтэнд мөргдг улсиг гиж би санжасн угав.

Янад гихлэ, тадн эн делкэхэс харх йостат. ¹¹ Болв би таднд, бийэн ах-дүүд тоолжасн улс, эврэн цалдн йовдл харһад, хатуч, худл шүтэнд мөргдг, эс гихлэ ховч, эс гихлэ эркнч, эс гихлэ хулхач улсла бичэ харһгн гиж бичлэв. Нам тиим улсла хамдан хот бичэ идтн. ¹²⁻¹³ Иткдг улсин багд эс ордг эмтнэ зарһ келһн – мини керг биш. Бурхн теднэ зарһ кешгов? Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Хар саната күүг эврэннь багас көөтн».

Христост иткдг улсин хоорндк зарһ

6 Кемр тадн дунд кен чигн күн ондан күүнлэ зарһцад бээхлэ, Христост иткдго зарһчнр зарһ кетхэ гиж сурх зөв бээнү? Тиим зарһиг Бурхнд иткдг улс кех зөвгэ. ² Бурхна улс делкэн зарһ кехиг тадн меддговт? Кемр тадн делкэн зарһ кех болхла, хоорндан болжах метклдэг эврэн тээлж чадшговт? ³ Бидн Бурхна элчнрин зарһ кехиг тадн меддговт? Тер төлөд бидн мана бээдлин төрмүдиг халһх арһта болх зөвтөвидн. ⁴ Кемр тиим метклдэн учрхла, иткдг улс дунд тоомср уга зарһчнр тал янад одвта. ⁵ Ичкевт! Тадн дунд Христост иткдг улсин метклдэг халһх цецн күн уга болхви? ⁶ Болв ах талдан дүүтэхэн зарһцжана. Тедн Христост иткдго күүнд зарһ кех зөв өгчөнэ. ⁷ Тадн нег-негнлэхэн зарһцхларн шүүгдсн болж харчана. Таднд харудсн улс болад үлдсн сэн болвза? Меклгдсн күн болад үлдсн сэн болвза? ⁸ Болв тадн бийэн, эврэннь ах-дүүнрэн му йовдлд орулад меклнэт.

⁹ Хар саната улс Бурхна орн-нутгар өнч кеж авч чадшгог тадн меддговта? Бийэн бичэ меклтн. Цалдн йовдл харһдг күн биш, худл шүтэнд мөргдг улс биш, алячнр биш, гомосексуалистнр биш, ¹⁰ хулхачнр биш, хармч улс биш, эркнч улс биш, ховч улс биш, тонулчнр биш – эдн цугтан Бурхна орн-нутгар өнч кеж авч чадшго.

¹¹ Тадна зэрмтн тиим билэт. Болв тадн цеврлгдэд Бурхнд нерэдгдвт. Тадн Деед Эзн Исус Христосар болн мана Бурхна Сэкусэр дамжад чик седклтэ болвт.

Эврэннь цогц-махмудар дамжад Бурхиг туурултн

¹² «Нанд ямаран чигн йовдл харһх зөв бээнэ» гиж зэрм улс келцхэнэ, болв зэрм йовдлмуд туста биш. «Нанд ямаран чигн йовдл харһх зөв бээнэ», болв би юунань чигн ялч болшго

болжанав. ¹³«Хот — геснэ төлө, гесн — хотын төлө» гиж зэрм улс бас келцхэнэ, болв Бурхн терүг чигн, энүг чигн уга кех. Цогц-махмуд болхла цалдн йовдлын төлө бөөхш, Деед Эзнэ төлө бөөнэ. Деед Эзн цогц-махмудт килмжэн өгчэнэ. ¹⁴Бурхн Деед Эзиг үкхлөнө амдрүлв, мадниг бас Тер Эврэннь күчэр амдрүлх. ¹⁵Тадна цогц-махмуд Исус Христосин цогц-махмудын мөчмүд болжахиг тадн меддговта? Тиигэд Христосин цогц-махмудын мөчмүдиг би авад, цалдн күүкд күүнэ мөчмүд кехий? Төрүц уга! ¹⁶Цалдн күүкд күүнлэ ниилсн күн, терүнлэ нег цогц-махмудта болж оддгиг тадн меддговта? Яһад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Хойрас нег махмуд болх». ¹⁷Болв Деед Эзнлэ ниилсн күн Терүнлэ седклэрн негн болна. ¹⁸Цалдн бээдлэс зултн! Күүнэ һарһжах талдан килнц терүнэ цогц-махмудт харшлт болжахш, болв цалдн йовдл һарһдг күн килнц һарһад эврэннь цогцан өвдкэжэнэ. ¹⁹Тадна цогц-махмуд тадн дотр бөөх болн Бурхнас авсн Эрүн Сәкүснэ сүм болжахиг тадн меддговта? Тадн бийдэн эзн бишит. ²⁰Бурхн тадна ормд үнинь өглэ, тадниг хулдж авла. Тер төлөд Бурхиг эврэннь цогц-махмудар дамжад туурултн.

Гер-малын туск төрмүд

7 Тадна бичснэ тускар. Күн гер эс авхла сән*. ²Болв цалдн йовдл һаршгон төлө залу күн болһн гергтэ болх, күүкд күн болһн залута болх йоста. ³Залу күн эврэннь гер-мал болсна бооцана даалһвран гергнәннь өмн күцэх зөвтэ, гергн күн эврэ залуһиннь өмн бас гер-мал болсна бооцана даалһвран күцэх йоста. ⁴Гергн күн эврэннь цогц-махмудтан эзн биш болжана, залуһн эзн болжана. Залу күн бас эврэннь цогц-махмудыннь эзн биш болжана, гергн эзн болжана. ⁵Нег-негнәсн бичэ зултн. Зуг цаг зуур зөвшәрэд, мөргүл кехин төлө салж чаджанат. Болв эрлг тадниг килнцд уһадгоһар терүнэ хөөн дәкн нег-негнлөһән хамдан харһтн. Яһад гихлэ, тадн бийән бәрж чадшгот. ⁶Энүнэ тускар би таднд заквр биш, селвг өгч келжәнөв. ⁷Цугтан нанла әдл болтха гиж би санлав. Зуг күн болһн Бурхнас авсн эврэ билгтэ, негн нег билгтэ, хойрдгчнь — талдан билгтэ. ⁸Гер-мал болад уга улст болн белвсн улст, нанла әдл һанцар үлдтн гиж би селвг өгчәнөв. ⁹Болв кемр тедн бийән бәрж эс чаджахла, тедн гер авх йоста. Яһад

* Онданар умшхла: «Күн гер эс авхла сәний? — гиж тадн сурлат».

гихлэ, гер авсн Һал мет шатжах седвэрэс деер болх. ¹⁰Гер-мал болсн улст би биш Деед Эзн заавр өгчөнэ: гергн күн залуһасн салх зөв уга. ¹¹Болв кемр гергн залуһасн салсн болхла, һанцарн үлдтхэ, эс гихлэ залутаһан эвцх кергтэ. Залу гергэн хайшго йоста. ¹²Наадксднь Деед Эзн биш, би келхэр бээнэв: кемр нег ахд Христост иткдго гергн бээхлэ, залутаһан тер бээхэр седжэхлэ, тиим залу гергнэсн салх зөв уга. ¹³Кемр күүкд күн эс иткдг залута болхла, тер залуһнь хамдан бээхэр седжэхлэ, тиим гергн залуһасн салх зөв уга. ¹⁴Яһад гихлэ, Бурхнд эс иткдг залу гергэрн дамжад Бурхнд нерэдгднэ, эс иткдг гергн залуһарн дамжад бас тиигнэ. Кемр тиим эс болсмн болхла, теднэ үрдүд буру номта улсин үрдүдлэ эдл болх бээсмн, болв тедн Бурхнд нерэдгдлэ. ¹⁵Зуг Бурхнд эс иткдг гергчүд болн залус салхар седжэхлэ, салтха. Иим саамд Бурхнд иткдг күн сул бээдлд тусжана. Юнгад гихлэ, Бурхн тадниг эвтэн багтад бээтхэ гиж дуудвр кев. ¹⁶Бурхнд иткдг гергн, чи эврэннь залуһан аврч чадшгоһан альдас меднэч? Эс гихлэ чи Бурхнд иткдг залу, эврэннь гергэн аврч чадшгоһан альдас меднэч?

Бурхна таалар бээтн

¹⁷Зуг күн болһн Деед Эзнэ шиидсэр болн Бурхна кесн дуудврар жирһтхэ. Эн зокъялд цуг иткдг улсиг би сурһжанав. ¹⁸Кемр Бурхн дуудсн цагт керчүлгдсн күн бээхлэ, тиим күн эврэннь керчүлһэн нуухмн биш болжана. Кемр Бурхн дуудсн цагт эс керчүлгдсн күн бээхлэ, тиим күүнд керчүлһн керг уга. ¹⁹Керчүлгдсн күн эс керчүлгдсн төр уга юмн. Хамгин чинртэнь – эмтн Бурхна заавр күцэлһн. ²⁰Күн болһн Бурхн дуудсн цагт бээсн бээдлөрн үлдх зөвтэ. ²¹Бурхн дуудсн цагт чи ялч бээсмн болхла, бичэ терүнэсн ич. Болв кемр чамд сулдхвр авх арһ бээхлэ, терүгэн олзл. ²²Яһад гихлэ, Христосла ниилэд бээтхэ гиж Бурхна дуудсн ялч, Христосин сулдхсн күн болжана. Түүшн Бурхна дуудсн сул күн Деед Эзнэ ялч болжана. ²³Бурхн тадниг хулдж авла, тиигэд тадн күүнэ мухла бичэ болтн. ²⁴Ахнр-дүүнр, күн болһн Бурхнла ниилэд дуудгдсн цагт бээсэрн үлдтн.

Гер-мал уга болн белвсн улсин тускар

²⁵Гер-мал уга улсин тускар келхлэ, Деед Эзнэ заавр нанд уга. Болв Деед Эзнэ хээрлтэр итклтэ бээсэр би иим санатав: ²⁶Өдгэ цагин күнд-түрүг оныгтан авч, күн болһн урднь бээснлэ эдлэр

бөөсн деер гиж би санжанав. ²⁷Чамд гергн бөөнү? Тиигхлэ терүнэс сулдхар бичэ седэд бэ. Чи гер-мал болад угавч? Тиигхлэ герг бичэ хэ. ²⁸Болв кемр гер авхла, тиигхлэ килнц харшгоч. Кемр күүкн мордхла, тиигхлэ килнц харшго. Зуг гер-мал болсн улс өдгэ жирһлин күнд-түрүлэ харһх. Таднд би харм төржөнөв. ²⁹Ахнр-дүүнр, темдгисн цаг өөрдж йовна гиж би келхэр седлэв. Эн өдрэс авн гергтэ өмтн гергн уга мет бөөх йоста. ³⁰Һашуджах улс эс һашуджах метэр, байрта улс байр уга мет, хулд кедг улс мел юмн уга улсла эдл бээтхэ, ³¹эн делкэг эдлжэх улс энүг эс эдлжэсэр бээтхэ. Юнгад гихлэ, эн бөөдлэрн делкэ удлго жирһдгэн уурх. ³²Би тадниг ямаран чигн килмжэс сул бээтхэ гилэв. Гер авад уга күн Деед Эзнэ кергт килмжэн өгнэ, Деед Эзнд таасгдхар седнэ. ³³Гертэ-малта күн өдгэ тетквртэн килмжэн өгнэ, гергнәннь сэ хээнэ. ³⁴Терүнэ седкльн хойр энгрэд бөөнэ. Гер-мал уга күүкд күн болн гижгтэ күүкд Деед Эзнэ төрт килмжэн өгнэ, цогц-махмударн болн седклэрн Деед Эзнд бийэн яһж нерэдхэн ухална. Болв мордсн күүкд күн өдгэ цага төрмүдт килмжэн өгнэ, залуһиннь сэ хээнэ. ³⁵Би иигж келхлэрн, таднд туста болтха гижәнөв. Би тадна юунд чигн харшлхар бөөхшв. Тадниг би чикэр бээтхэ гижәнөв, тиигэд бийэн бүклднь мел харшлт угаһар, Деед Эзнэ керг-үүлд церглтхэ гижәнөв. ³⁶Кемр кен чигн күн үг орулсн гижгтэ күүкдтэ чикэр бийэн эс бэржэхт тоолжахла, терүндэн дегд дурга болад гер авхар седжэхлэ, тер эврәннь дурарн тер күүкән авх йоста. Энүнд килнц уга. ³⁷Кемр күүнд гер бичэ ав гиж эс келвчн, тернь гер авшго болад, бийэн һартан бэрэд, ю кехән шиидэд, гижгтэ күүк эс авхла, чик йовдл харһх. ³⁸Тиигэд гер авсн күн чик йовдл харһжана, гер эс авчах күн терүнэс үлү сән йовдл харһжана. ³⁹Залу амд бээтл гергн залутаһан холвата. Кемр залуһн өнгрхлэ, тер сул күн болад, седкл туссн күүнд мордж чаджана. Зуг тер күн Деед Эзнд иткдг болх йоста. ⁴⁰Болв би хүвдэн иигж тоолжана: сулдсн күүкд күн мордлго үлдхлэрн буйн-кишгтэ болх. Би болхла Бурхна Сәкүстэв гиж санжанав.

Худл шүтэнд нерэдсн хотын тускар

8 Тадна бичсн худл шүтэнд нерэдсн хотын тускар. «Бидн цугтан медрлтэвидн» гиж зэрм улсин келсиг бидн меднэвидн. Эннь чик, зуг тиим медрл күүнд ик сана зүүлһнэ, дурн болхла терүг батрулна. ²Кемр кен чигн күн юм меддв гижэхлэ, үнндэн

болхла, тиим күн медх дүнгөһөн меджэхмн уга болжана. ³Болв Бурхн Бийдэн дурта күүг меднэ. ⁴Тиигэд худл шүтэнд нерэдсн хотын тускар келжэнэв. Эн делкэн худл шүтэн мел чинр уганинь бидн меднэвидн. Бурхн ханцхн, Түүнэс ондань уга. ⁵Тенгрт болн назр деер бурхд бээнэ гиж келцхэдг болв чигн, үнндэн болхла, оln бурхд болн деедс бээнэ. ⁶Болв маднд болхла, ханцхн Бурхн болн Эцк бээнэ. Тер – цуг делкэн Үүдэч, бидн Терүнэ төлэ бээнэвидн. Мана төлэ ханцхн Деед Эзн Исус Христос бээнэ. Терүгэр дамжад цугтан үүдлэ, терүгэр дамжад бидн жирл аввидн. ⁷Болв терүг меджэхнь цугтан биш. Зөрм улс худл шүтэнлэ иждэд, тиим хот уухларн, терүгэн худл шүтэнэ гиж санцхана. Тиигэд сээг мууһас йилхх арһ баһ болсар, тедн бийэн хотар бузрдасмн болж тоолжана. ⁸Болв эдлх хот мана холваг Бурхнла ясрулжахмн уга. Кемр бидн хот эс эдлхлэ, бидн мел юм геижэхшвидн. Кемр бидн хот эдлжэхлэ, мел юм олжахшвидн. ⁹Болв тана сул бээдл баһ итклтэ улсиг килнцд бичэ орултха гиж болһатн. ¹⁰Кемр сээг мууһас йилхх тату арһта күн, медрлтэ чамаг буру номта улсин сүмд сууһад хот уужахинь үзхлэрн, эннь худл шүтэнд нерэдсн хот идхднь урмд өгхий? ¹¹Тиигж күч уга улсиг, ах-дүүг тана медрл алшгой? Христос терүнэ төлэ үклүс. ¹²Тиигэд ахнр-дүүнриннь өмнэс килнц һарһхларн болн теднэ сээг мууһас йилхх арһ шавгахларн, тадн Христосин өмнэс килнц һарһжанат. ¹³Тер төлэд кемр мини ах-дүүг эдлх хот килнцд уңһажахла, терүг килнцд уңһашгон төлэ би мах төрүц идшгов.

Апостолмудын зөв болн даавр

9 Би сул күн биший? Би апостол биший? Мана Деед Эзн Исусиг би үзэд угай? Тадн Деед Эзн мини кесн көдлмшин ашнь болжахшийт? ²Кемр би талдан улст апостол биш болхла, яһв чигн би тадндан апостолв. Юңгад гихлэ, Христосла ни-илснд тадна жирлһ намаг апостол болжасна темдг. ³Намаг шалһхла, би иигж бийэн харсдув: ⁴Нанд хот идх болн уух зөв угай? ⁵Мини зуульчлһнд Бурхнд иткдг гергм талдан апостолмудла, Деед Эзнэ ахнр-дүүнрлэ, Кеплэ эдл намаг дахж чадшгой? ⁶Эс гиж ханцхн би болн Бар-Наба хойр эврәннь теткврэн олхмби? ⁷Ямаран салдс эврәннь һаруһан даншдви? Уста үзм тэрчкэд, ямаран тэрэч терүнэ темс эс идхмб? Мал хэрүлжэх күн, терүнэ үснэс эс уухмб? ⁸Би энүнэ тускар күүнэ хэлэцэс иштөһөр келжәнү?

Закан терүнэ тускар эс келжэнү? ⁹ Яһад гихлэ, Мошен Заканд иигж бичэтэ: «Буудя цокжах царин ам бичэ бо». Бурхн цард сана зовжану? ¹⁰ Йирдэн болхла, Бурхн мадна тускар келжэхший? Мадна тускар боллго. Яһад гихлэ, иигж бичэтэ: «Һазр хahlжах болн буудя цокжах күн, урһцин нег энгнь авх нөөлвртөһөр көдлх зөвтэ». ¹¹ Бидн тадн дунд Эрүн Сөкүснэ эк тэрвидн. Кемр бидн хэрүднь теткврин дөң авчакла, тернь ик болхий? ¹² Кемр талдан улст таднас эн дөң күлэх зөв бөөхлэ, терүнэс үлү зөв маднд бөөнө. Болв бидн эн зөвөн олзлжахшвидн. Христосин туск Сэн Зэңг торлго тардгар бидн цугинь даахдан белнвидн. ¹³ Сүмд церглжэсн улс сүмэс тетквр авдгиг тадн меддговта? Тэкл тэkdг ормд церглжэх улс тэклин малас эврэннь хүвөн авх зөвтэй? ¹⁴ Сэн Зэңг тархажакх улс тедү мет терүнэс жирһлинь тетквр олх йоста гиж Деед Эзн закв. ¹⁵ Болв би эн зөвин нег чигинь олзлсмн угав. Тиигэд би эн зөвиг бийиннь төлэ эдлхэр бичжэхшв. Тиим юм һарһхин орнд би шулуһар үксв. Нег чигн күн бардмнх учр нанас булаж чадшго. ¹⁶ Сэн Зэңг тархасарн би бардмнж чадшгов. Эн нанд өгсн заавр. Кемр Сэн Зэңг эс тархахла, би басл зовлң эдлхв! ¹⁷ Кемр энүг эврэннь дуар тархасмн болхла, тиигхлэ би мөңгэр ачлгдх зөвтэ бөөсмн. Зуг би даалһврар цөөлһвр кежэнэв, яһад гихлэ, Бурхн нанд эн төриг күцэтхэ гиж даалһв. ¹⁸ Тиигхлэ мини ачлвр ямаранв? Сэн Зэңгиг би өңгэр цөөлһжэнэв, терүнэ өгчөх зөвиг би олзлжахшв. ¹⁹ Би кенө чигн ялч эс болсн бийнь олн улсиг Бурхнд иткүлхэр би бийэн цугтаннь ялч кевв. ²⁰ Христост евреймүдиг иткүлхэр би еврей болв. Мошен заһар эс бөөв чигн Мошен заһар бөөдг улст, тедниг Христост иткүлхэр би заһа күцэдг күн болв. ²¹ Закан угаһар бөөдг әмтнд тедниг Христост иткүлхин төлө би закон уга күн болв. Болв эннь намаг Бурхна заһа эс күцөжөнө гижэх темдг биш, терүнэс үлү би Христосин заһа күцөжөнөв. ²² Күчн уга улст, тедниг Христост иткүлхэр би күчн уга күн мет болв. Цугтаннь төлө би цугнь болв, тиигхлэрн зәрмсинь яһад болв чигн Христост иткүлхэр тиигв. ²³ Энүг цугтаһинь би Сэн Зэңгин төлө кежэнэв, эврэн чигн Терүнэ әдс авхар седлэв. ²⁴ Урлданд олн улс гүүнэ, болв һанцхн күн диилвр бәрнэ. Тер төлөд ачлвр авхар гүүтн. ²⁵ Бөкнр цугтан бийэн чаһи бәрнэ. Энүгән тедн цаг зуур ачлврин төлө күцәнэ, бидн болхла энүг мөнк ачлврин төлө кежөнөвидн. ²⁶ Тиигэд би керг угаһар гүүшгов, аһарт

нудрмарн сегсрж ноолдшгов. ²⁷ Болв би эврэннь цогц-махмудан харднав, терүг эврэннь седсэрн бэрнэв. Иигж би талдан улст ном цөөлхлэрн, урлданд орх зөвөн геешгон төлө тиигнэв.

Худл шүтэнд бичэ мөргтн

10 Ахнр-дүүнр, мана өвкнр цаһан үүлэр харсгдж йовж, тедн цугтан Улан теңгс һатлсиг тадниг медтхэ гиж би санлав. ² Үүлд болн теңгст орулсар тедн Мошелө ниилв.

³Тедн цугтан Бурхна күчэр өггдсн өдмг идлө, ⁴тедниг дахсн уулын хадар Бурхна гүүлсн уснас уула. Тер хаднь Христос бөөж.

⁵Болв тер бийнь Бурхн теднө ик зууһинь таассн уга, теднө үксн цогцнь эрм-цаһан кедэд эргндэн хайгдв. ⁶Мадн Израилин өвкнрлө эдл хар саната йовдлмуд һарһхар бичэ седтхэ гихлө, тернь үлгүр болжана. ⁷Теднө зэрмснь худл шүтэнд мөргснлө эдл бидн тиигх йосн угавидн. Бурхна Бичгт иигж бичэтө: «Эмтн сууһад хот идэд, ууһад, дэкэд эклэд биилцхэв». ⁸Бидн теднө зэрмсиг дураж, аля кех зөв угавидн. Аштнь тиим йовдл һарһснд нег өдр 23.000 күн үкв. ⁹Зэрм улсиг дураһад, бидн Христосиг сөрх зөв угавидн. Аштнь тедн моһад зуулһад үкцхэв. ¹⁰Зэрм улсиг дураһад бидн һундл келх зөв угавидн. Аштнь тедн алачар ка цокгдв. ¹¹Эннь талдан улст үлгүр болдгар учрв, эннь маднд сагар бөөлһнө темдг болв. Яһад гихлө, бидн цагин чилгчд бөөнөвидн. ¹²Кемр тадн батар зогсажанавидн гиж санжахла, саглтн, унж одвзат. ¹³Тадна һатлж һарсн сөрү йовдлмуд йирин күүнэ сөрү йовдлмуд болжана. Болв Бурхн итклтө, таднд чидлөстн даву юм сөрүлшго. Сөрүлсн цагт тадниг даахин төлө Бурхн хаалһ һарһж өгх. ¹⁴Тиигэд күндтө ахнр-дүүнр, худл шүтэнд мөргхэсн зултн. ¹⁵Би таднд, ухата улст гиһэд, келжэнэв. Мини келсиг эврэн йилһэд хэлэтн. ¹⁶Кемр бидн Бурхнд ханлтан өргэд йөрөлин ааһас уужахла, Христосин цусиг хувалцжахший? Кемр бидн өдмгэс хуһлж авхларн бидн Христосин цогц-махмуд хувалцжахший? ¹⁷Негхн өдмг бөөдг болжана. Бидн олн болв чигн нег цогц-махмуд болжанавидн, яһад гихлө, бидн нег өдмгэс иднөвидн. ¹⁸Израилин улсиг хэлэлт: Тэкл тэксн хотас идсн улс тэклин ширэн кедлмшт орлчачнр эс болшгой? ¹⁹Тэкл тэксн хот эс гихлө, худл шүтэн чинртө гиж би санжану? ²⁰Уга, зуг буру номта улс тэкл тэклэрн, тер хотан Бурхнд биш, хар сәкүсдт өгчәнэ гиж би келжәнэв. Би тадниг хар сәкүсдлө бичэ

үүрлтхэ гижэнэв. ²¹Тадн Деед Эзнэ ааһас болн хар сэкүснэ ааһас дегц ууж чадшгот. Тадн нег кемлэ дегц Деед Эзнэ ширэн ард болн хар сэкүсдин ширэн ард сууж чадшгот. ²²Деед Эзиг бидн уурлулхмби? Бидн Терүнэс чидлтэй? ²³«Ю болв чигн кех зөв бээнэ» гиж зэрм улс келцхэнэ, зуг цугтад олз бээнэ гиж келж болшго. «Ю болв чигн кех зөв бээнэ», зуг цугтан батр-жахш. ²⁴Кен чигн күн эврэ бийиннь олз бичэ хээтхэ, өөрхн ул-синнь олз хээтхэ. ²⁵Базрт хулдгджах махнас дуртаһан идтн. Зуг сээг мууһас йилһхх арһин сурврмуд бичэ тэвтн. ²⁶Яһад гихлэ, «һазр болн терүн деерк кевтэн Деед Эзнэ». ²⁷Кемр Бурхнд итк-дго күн таниг хот эдлтн гihэд дуудхла, йовхар седхлэ, йовад цугтаһинь идтн. Зуг сээг мууһас йилһх арһин сурврмуд бичэ тэвтн. ²⁸⁻²⁹Кемр таднд кен негнь иигж келхлэ: «Энүгэр тэкл тэклэ», тиигхлэ тер хотыг энүг келсн күүнэ төлө бичэ идтн, сэг-эг мууһас йилһх арһин төлө бас бичэ идтн: Би тадна арһин биш, терүнэ арһин тускар санжанав. «Болв мини сул бээдлд талдан улсин сээг мууһас йилһх арһ яһад боомтг болжахмб? ³⁰Кемр би зальврад хот эдлжэхлэ, тиигхлэ тер хотас келтэ мини тускар яһад му келжэхмб? Эн хот уусндан би Бурхнд ханлтан өргжэнэв» гиж негнь келнэ. ³¹Тер төлөд тадн кежэх тоотан иджэхлөрн, эс гихлэ уужахларн Бурхн туурдгар кетн. ³²Тадн ев-реймүдт, буру номта улст, Христост иткдг Бурхна багд чигн харшлт болдгоһар жирһтн. ³³Нанла эдл бээтн. Би цугтаднь юунднь чигн тааста болхар седнэв, бийдэн олз хээжэхшв, тал-дан улс авргдтха гihэд теднэ сэ хээнэв.

11 Би Христосиг яһж дуранав, тиигж тадн намаг дуратн.

Хургин зокъялмуд

²Тадн намаг кезэ чигн мартлго, мини өгсн номар бээснд би тадниг буульжанав. ³Болв би тадниг иим юм медтхэ гижэнэв: Христос залу болһна толһач, гергнэ толһачнь залуһнь болжана, Христосин толһачнь Бурхн болжана. ⁴Тиигэд залу болһн махла-һан авлго мөргжэхлэ эс гихлэ ээлдхлэ, тер күн Христосиг күнд-лдгон темдг. ⁵Толһаһан бүрклго мөргжэх эс гихлэ ээлдхжэх күүкд күн болһн эврэннь залуһан күндлжэхш. Эннь күүкд күн толһаһан таахлулснла эдл болжана. ⁶Кемр күүкд күн толһаһан

бүркшгоһар бөөхлө, тиигхлө тер толһаннь үсэн ахрар хөөчлтхэ. Болв күүкд күн үсэн хөөчлх хусата толһата болхасн ичжэхлө, ти-игхлө тер толһаһан бүрктхэ. ⁷Залу күн Бурхна дүр болн Терүнэ туурмж үзүлжэсэһн толһаһан бүркшго болжана. Күүкд күн болхла залуһиннь туурмж үзүлжэнэ. ⁸Яһад гихлө, залу күн күүкд күүнэс үүдэгдсн биш, күүкд күн залу күүнэс үүдэгдлө. ⁹Залу күн күүкд күүнэ төлө үүдэгдсн биш, күүкд күн залу күүнэ төлө үүдэгдлө. ¹⁰Тиигэд Бурхна элчһрин төлө күүкд күн толһадан боодг бүркэгтэ болх зөвтө. ¹¹Болв Деед Эзнэ ниицэхэр гергн залуһиннь медлд бөөх йоста, залу гергнәннь медлд бөөх йоста. ¹²Яһад гихлө, күүкд күн яһж залу күүнэс үүдэгдснб, тиигж ода залу күн күүкд күүнэс төрнө. Зуг цугтан Бурхнас үүднэ. ¹³Эврэн ухалтн: күүкд күн Бурхнд толһаһан бүрклго мөргсн сэн йовдлий? ¹⁴⁻¹⁵Залу күн ут үстэ болхла, ичртэ бөөдгинь темдг. Күүкд күн ут үстэ болхла, эннь күндлһнэ темдг гиж йиртмжин бийнь мад-ниг сурһжахший? Ут үсн энүнд бүркэг болтха гиж өггдж. ¹⁶Кемр энүнэ тускар зүтклдх күн бөөхлө, би иигж келхв: маднд чигн, Бурхнд иткдг багмудт чигн ондан авьяс уга.

Деед Эзнэ асхна хотын тускар

¹⁷Болв диг-дарани заавр өгхлэрн, би тадниг буульхар бөөхшв. Яһад гихлө, тадна хургас мунь ик, олзнь баһ. ¹⁸Тиигэд хамгин түрүнд тадн хургтан хурхларн, хоорндан хувагдна гиж сонслав. Би энүнэ зэрмднь иткжэнэв. ¹⁹Таднас кен итклтэһинь медхин төлө тадн хоорнд хувагдлһн маһд уга бөөх зөвтө. ²⁰Тадн хамдан хурхларн, Деед Эзнэ хот уужахшит. ²¹Юнгад гихлө, күн болһн наадк-сан күлэлго эврәннь хотан иднэ. Тиигэд зэрмснь хот уга үлднэ, зэрмснь согтна. ²²Хот идх, уух эврө гер таднд угай? Эс гихлө тадн Бурхна иткдг улсиг күндлжэхшт, хоосн улсиг дорацулжант? Би таднд ю келхмб? Тадниг иим юм һарһснд буульхмби? Уга. Би буульшгов. ²³Яһад гихлө, би Деед Эзнэс таднд өгсн ном авлав. Бөрүлж өггдсн сөөһэр Деед Эзн Исус өдмг авад, ²⁴Бурхнд ханлтан өргэд, өдмгиг хуһлад Тер иигж келж: «Тадна төлө тэкл тэжжэх эн мини цогц-махмуд. Намаг санад тиигж кетн». ²⁵Терүнлө эдл асхна хотын хөөн ааһ авад иигж келв: «Мини цуснас тогтсн эн шин бо-оцана ааһ. Үүнэс уухларн, Намаг санад тиигж кетн». ²⁶Яһад гихлө, тадн эн өдмг идхлэрн болн эн ааһар уухларн, Деед Эзиг иртл, тадн Терүнэ үклиг герчлжэнэт. ²⁷Тиигэд эн өдмг идсн, эс гихлө

Деед Эзнэ ааһас терүг күндлго уусн күн Деед Эзнэ цогц-махмудын болн цусна өмнөс килнц һарһсндан бурута болх. ²⁸Күн болһн бийән шинжлчкэд Деед Эзнэ өдмг идтхэ, Терүнэ ааһас уутха. ²⁹Кемр эн өдмг идэд болн эн ааһас уужах күн Деед Эзнэ цогц-махмудын тускар эс санхла, тер күн идх-уух цаглаһан бийән зарһд орулжана. ³⁰Тер учрар тадна ик зунь чинән уга болн гемтэ, зәрмснь үкж одв. ³¹Кемр бидн бийән шинжлэд бээсмн болхла, Бурхн мана зарһ кешго билэ. ³²Болв мадниг делкэлэ хамдан цаажла харһулшгон төлэ Деед Эзн мана зарһ кеснд бидн сурһуль авнавидн. ³³Тиигэд мини ахнр-дүүнр, кемр тадн хамдан хот идхэр цуглрхларн, нег-негән күлэтн. ³⁴Кемр тадн өлсж йовхла, хамдан цуглрхларн, Бурхна зарһла харһшгон төлэ гертән хотан уучкад харһтн. Ондан төрмүдэр болхла, би таднд ирхләрн заавр өгнөв.

Эрүн Сәкүснә билгүд

12 Тадна бичсн Эрүн Сәкүснә билгүдин тускар. Тадниг теднә тускар медтхэ гилэв. ²Бурхн уга бөөдләр бөөхдән, тадниг күн түлкжәх мет, келн уга худл шүгәдт мөргдгән тадн меднәлмт. ³Тиигэд кемр Бурхна Сәкүсн күүһәр дамжад келжәхлэ, күн Исусиг хараж чадшгог тадн медтхэ гижәнөв. Зуг күүһәр дамжад Эрүн Сәкүсн эс келхлэ, нег чигн күн: «Исус — Деед Эзн» гиж келшго. ⁴Зүсн-зүүл билгүд бөөнә, болв Сәкүсн нег кевтән. ⁵Зүсн-зүүл церглтс бөөнә, болв Деед Эзн нег кевтән. ⁶Бурхна зүсн-зүүл йовдлмуд бөөнә, болв Бурхн нег кевтән. Цугтаднь эн юмиг Бурхн өгнә. ⁷Олна сән бөөдлин төлэ күн болһнд билг өгчөхдән Сәкүсн Бийән үзүлжәнә. ⁸Негнднь Эрүн Сәкүсн цецнә үг өгнә, талдан күүнд медрлин үг өгнә. ⁹Талдан күүнд Эрүн Сәкүсн иткл өгнә, зәрмсднь Эрүн Сәкүсн эдгәдг билг өгнә. ¹⁰Зәрм күүнд Эрүн Сәкүсн өвәрц юм һарһх билг, зәрмднь — әәлдх билг, зәрмсднь — сәкүсд йилһж чадх билг, талдан күүнд — оln келәр келдг билг, зәрмсднь — оln улсин кел цәәлһж өгх билг өгнә. ¹¹Болв эннь цугтан ор һанцхн Эрүн Сәкүснә йовдлмуд болжана. Тиигэд Эрүн Сәкүсн Әврәннь таалар күн болһнд билг өгнә.

Оln мөчмүдтә цогц-махмуд

¹²Күүнә цогц-махмуд негн болв оln мөчмүдтә. Оln мөчмүдтә болв чигн, болв тедн нег цогц-махмуд бүрдәжәнә. Тиигж Христосин тускар келж болжана. ¹³Яһад гихлэ, нег Сәкүсн мадниг,

евреймүдиг болн буру номта улсиг, ялчнриг болн сул бөөх улсиг нег цогц-махмудын мөчмүд кев. Бидн цугтан Бурхнас нег Сәкүс аввидн. ¹⁴Цогц-махмуд нег энгәс биш, оln энгәс бүрднә. ¹⁵Кемр кәл иигж келсн болхла: «Би һар эс болсндан, цогц-махмудын мөч бишв». Энүнәс кәлтә цогц-махмудын мөч биш болхви тер? ¹⁶Кемр чикн иигж келсмн болхла: «Би нүдн эс болсндан цогц-махмудын мөч бишв». Энүнәс кәлтә цогц-махмудын мөч биш болхв тер? ¹⁷Кемр цогц-махмуд бүклдән нүдн болсн болхла, тиигхлә яһж тер соңсх бәәсмб? Кемр цогц-махмуд бүклдән чикнәс бүрдсмн болхла, яһж тер үнрчлх бәәсмб? ¹⁸Болв Бурхн зүсн-зүүл мөчмүдиг Эврәннь седвәрәр цогц-махмудт тәвв. ¹⁹Кемр цугтан нег мөч болсн болхла, тиигхлә цогц-махмуд уга болх билә. ²⁰Болв оln мөчмүд бәәнә, зуг цогц негн болдг. ²¹Нүдн һарт иигж келж чадшго: «Чи нанд керг угач». Толһа кәлд бас иигж келшго: «Тадн нанд керг угат». ²²Түүнәс үлү чинән уга мөчмүд улм кергтә болжана. ²³Цогц-махмудын баһ чинртәд тоолгджах мөчмүдт бидн ик оныгтаһар килмжән өгнәвидн. Күн үзшго мөчмүдиг бидн талдан нүднәс әвтәһәр далдлинавидн. ²⁴Болв сәәхн мөчмүдт тиим килмж керг уга. Бурхн цогц-махмуд бүрдәхләрн, килмж керглгджәх мөчмүдт икәр килмж тусдгар бүрдәж. ²⁵Тиигәд цогцд хувалһн уга, мөчмүд цугтан нег-негндән әдл килмж өгчәнә. ²⁶Кемр цогцин нег мөч зовжахла, терүнлә хамдан мөчмүд цугтан зовжана. Кемр нег мөчиг туурулжахла, терүнлә хамдан мөчмүд цугтан байрлна. ²⁷Тадн Христосин цогц-махмуд болжанат, таднас күн болһн Терүнә мөч болжана. ²⁸Христост иткдг улс дунд Бурхн түрүләд зәрмснь – апостол болтха, хойрдгчнь – әәлдәчнр, һурвдгчнь – багшнр болтха гиж шиидж. Зәрмстнь Бурхн өвәрц юм кех, зәрмстнь – әдгәх арһ, зәрмстнь – дөң болх, зәрмстнь – һардх, зәрмстнь – оln келәр келдг арһ өгч. ²⁹Цугтан апостолмудый? Цугтан әәлдәчнрий? Цугтан багшнрий? Цугтан өвәрц юм һарһх арһтай? ³⁰Цугтан әмдрүлдг билгтә болхий? Әмтн цугтан зүсн-зүүл келәр келж чадви? Цугтан кел цәәлһж чадх арһтай? ^{31[a]}Түүнәс чинртә билгтә болхар седтн.

Дурна тускар

^{31[б]} Би таднд терүнәс үлү сән хаалһ үзүлсүв.

13 Кемр би цуг эмтнэ келэр, нам Бурхна элчнрин келэр келдг болад, зуг дурн уга болсмн болхла, тиигхлэрн би хэнкн-жэх улан мөнгн көнкрг мет болн көгжмин ээтэ цаң мет болх билэв. ²Кемр нанд ээлдэчин билг бөөһэд, цуг нуувчиг меддг болад, цуг медрлтэ болн итклтэ болсарн уул көндөж чаддг болхла, зуг дурн уга бөөхлэ, тиигхлэ би юмн бишв. ³Би кемр бээсэн цугтаһинь түгәһэд өгэд, нам эврәннь цогц-махмудан шататха гихэд өгсмн бийнь, дурн уга болхла, нанд мел олз уга. ⁴Дурн тесвртэ болн цаһан саната, дурн үлү үзхш, караглхш. Дурн ик сана зүүхш, ⁵модьрун биш. Дурн бийдэн олз хээхш, уурта биш, өшө некхш.

⁶Дурн өшөтө юмнд байрлхш, болв үнн юмнд байрлна. ⁷Дурн цугинь даана, цугтаһинь иткнэ, цугтаднь нээлнэ, дурн тесвртэ. ⁸Дурн мөнк. Ээлдхл чилх, келн тагчгрх, медрл уга болх. ⁹Яһад гихлэ, мана медрл күцц биш, мана ээлдхлһн күцц биш. ¹⁰Болв кемр күцц юмн ирхлэ, дутунь уга болх. ¹¹Би нилх цагтан нилхинэр келдг билэв, ухалдг билэв, нилх бичкнэ тоолврта билэв. Болв бөдүн күн болхларн, би бичкнэк цага тоотыг авсн угав. ¹²Ода бидн цугтаһинь бүркг нүр үздгт үзжэхэр үзжөнөвидн, хөөннь бидн цугтаһинь чирәһэрн нүүрцж үзхвидн. Ода би юм күцц медхшв. Бурхн намаг меддг эдлэр хөөннь би цугинь күццднь медхв. ¹³Ода деерән һурвн юмн үлджәнэ: иткл, нээлвр, дурн. Эднэс хамгин чинртәнһ дурн болжана.

Ээлдхлин болн олн келэр келдг билг

14 Дурнд седклән тэвтн. Эрүн Сәкүснэ билгүд, түүнэс үлү-һәр ээлдхлин билг авхар седтн. ²Медгддго келэр келжэх күн күүнд биш Бурхнд келжәнэ. Яһад гихлэ, терүнэ келсиг күн меджэхш. Эрүн Сәкүсәр дамжад нуувч тер келжәнэ. ³Болв ээлдэч эмтиг сурһжана, урмд өгчәнэ, тогтнолжана. ⁴Медгддго келэр келжэх күн бийән сурһжана. Ээлдэч болхла иткдг улс сурһжана. ⁵Би болхла таднас күн болһн медгддго келэр келтхэ гиж санлав, болв тадн ээлдхлэ деер болх. Бурхнд иткдг улс сурһхин төлө медгддго келэр келсиг кен болв чигн эс цөөлһхлэ, ээлдхл келжэх күн медгддго келэр келжэх күүнэс даву. ⁶Тиигэд, ахнр-дүүнр, кемр би тадн тал ирэд медгддго келэр келхлэ, терүнэс таднд ямаран олз болхмб? Кемр би, нанд Бурхна сексн тоотыг эс гихлэ

медрл, эс гихлэ аэлдхл, эс гихлэ ном таднд авч эс ирхлэ, мел олз уга. ⁷Үлгүрнь, эмн уга көгжмин инструментмуд авад хэлэтн: флейтиг эс гихлэ арфиг. Кемр тал-талдан э эс нарххла, ямаран айс нааджахиг яһж медхмб? ⁸Кемр бүрэ бүшкүр шишлн докъя эс өгхлэ, кен дээнд белдхмб? ⁹Түүшн таднла болжана. Кемр тадн эврәннь келэр медгддго үг келхлэ, тана келсиг яһж медхмб? Тадна келсн юмн биш. ¹⁰Делкэд олн зүсн-зүүл келн бөөнэ, тедн цугтан эврэ чинртэ. ¹¹Кемр би келнэ чинр эс меджэхлэ, тер келэр келжэх улс нанд талдан орна улс болх, би теднд талдан орна күн болхв. ¹²Түүшн танад болжана. Тадн Эрүн Сәкүснэ билгүд авхар икэр седжэхлэрн, иткдг улс сурһхд церглжэх билгүд икэр олзлтн. ¹³Тиигэд талдан келэр келжэх күн эврәннь келэн цөөлһхин төлэ зальвртха. ¹⁴Яһад гихлэ, кемр намаг талдан келэр зальврхла, мини сәкүсн зальврна, мини ухан терүнэс мел олз авчахш. ¹⁵Тиигхлэ би яахмб? Би Эрүн Сәкүсэрн зальврнав, болв ухаһарн бас зальврнав. Би Сәкүсэрн дуулнав, ухаһарн бас дуулнав. ¹⁶Кемр чи Бурхнд Эрүн Сәкүсэрн ханлт өргжэхлэ, хажуд бөөх улсин кен негнь чини ханлтын хәрүд яһж «Тиигтхэ!» гиж келхмб? Чамаг ю келжэхиг тер меджэхш. ¹⁷Чи Бурхнд сәәнэр ханлт өргнөч, болв ондан күн дасж чаджахш. ¹⁸Би талдан келмүдәр тадна кенәстн болв чигн икэр келжәсндән Бурхнд ханлтан өргжәнөв. ¹⁹Болв иткдг улсин хургт медгддго келэр арвн миңһн үгин ормд талдан улсиг сурһхин төлэ медгдх тавн үг би келсв.

²⁰Ахнр-дүүнр, ухаһарн бичкдүд бичэ болтн. Му юмнд бичкдүд мет болтн, болв ухан-санаһарн икчүдлэ эдл болтн. ²¹Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би эн улст медгддго келэр келжэх улсар дамжад келнөв, талдан орна улсар дамжад келнөв, болв тиигв чигн тедн Намаг соңсшго гиж Деед Эзн келжәнэ». ²²Тиигэд медгддго келэр келлһн иткдг улсин төлэ биш, эс иткдг улсин төлэ онц темдг болжана. Ээлдхл эс иткдг улсин онц темдг биш, иткдг улсин онц темдг. ²³Кемр иткдг улс цугтан цуглрад, медгддго келэр күүнджэхлэ, эгл улс эс гихлэ Бурхнд иткдго улс орж ирхлэрн, «тадн адржанат» гиж келшгой? ²⁴Болв кемр цугтан аэлджэх цагт Бурхнд эс иткдг күн, эс гихлэ эгл күн орж ирхлэ, тер күүнэ килнцнь аэлдхләр илдкгдх. Соңсжасарн тер зарһла харһх. ²⁵Терүнэ нуувч седвөрнь илдкгдх, тер элкдэд, Бурхнд мөргэд келх: «Тадн дунд йосндан Бурхн бөөж!»

Иткдг улсин хургин диг-даран

²⁶ Ахнр-дүүнр, би иигж ухалжалав. Тадн хамдан цуглрхларн, тадна негнд частр бээнэ, хойрдгчднь ном, талданднь Бурхнас илднь келх үг бээнэ, талданднь медгддго келэр келх арн бээнэ, бас негнь медгддго келэр келсиг цөөлх арн бээнэ. Эдн цугтан иткдг улс батрулхин төлө бөөхмн болжана. ²⁷ Кемр кен нег күн медгддго келэр келжэхлэ, тиигхлэ хойрнь эс гихлэ, зуг хурвнь чеерүдэр келтхэ. Тиигхлэрн негнь ю келжэхиг цөөлх зөвтэ. ²⁸ Кемр медгддго келэр келсиг цөөлхдг күн уга болхла, тиигхлэ медгддго келэр келхэр седжэсн күн хургт тагчг бээтхэ, зуг бийдэн болн Бурхнд келтхэ. ²⁹ Хойр эс гихлэ хурвн аэлдэчнр келтхэ, цуглрсн улс цугтан келсн үгмүдинь үнлтхэ. ³⁰ Кемр цуглрсн улс дундас негнь Бурхнас илдкл авчачла, тиигхлэ келжэсн күн тагчгрх йоста. ³¹ Тадн сурһмж болн урмд авхин төлө цугтан селгәһэр аэлдхл кеж чаджанат. ³² Аэлдхлин билг аэлдэчин медлд бээх йоста. ³³ Бурхн диг-дара аэвлһнэ Бурхн биш, эвин Бурхн болжана. Тадн Бурхна улсин цуг багмудар цуглрхла, ³⁴ күүкд улс тагчг бээтхэ. Теднд келх зөв өгчөхш, Закана некврэр тедн сонсхврта бээх йоста. ³⁵ Кемр тедн ю болв чигн дасхар седжэхлэ, гертөн эврәннь залуһасн сурх йостат. Яһад гихлэ, күүкд күүнд хургт келхд ичртэ. ³⁶ Бурхна үг таднас һарви? Эс гихлэ зуг һанцхн таднд күрви? ³⁷ Кемр бийэн аэлдэчд, эс гихлэ Эрүн Сөкүсн һарджах күүнд тоолжахла, тиим күн мини бичжэсиг цугтаһинь Деед Эзнэ заавр мөн гиж нанла зөвшөрх йоста. ³⁸ Энүг һазалжах күүг, тадн бас һазалтн. ³⁹ Тиигэд, ахнр-дүүнр, аэлдхэр шунтн, болв медгддго келэр келжэхиг бичэ хөртн. ⁴⁰ Зуг цугтан диг-даратаһар болн сән кевэр күцэгдх йоста.

Христосин амдрлһн

15 Ахнр-дүүнр, мини цөөлһж өгсн Сән Зэнгин тускар таднд бас нег дэж сана орулхар седлэв. Тадн терүг алад, эврәннь ул келэт. ² Кемр тадн мини цөөлһж өгсн Сән Зэнг бэрхлэ, хара эс итксмн болхла, тадн Сән Зэнгэр дамжад авргдвт. ³ Хамгин һол төрнь – авсан би таднд өглэв. Бурхна Бичгт бичгдсэр Христос мана килнцэс келтэ үкв. ⁴ Бурхна Бичгт бичгдсэр Христос оршагдла, дэкэд хурвдгч өдртэн амдрлэ. ⁵ Хөөннь Кепт тер үзгдв. Дэкэд арвн хойр сурһульчнрт. ⁶ Дэкэд Христос тавн зу

һар аһнр-дүүнрт дегц үзгдв. Теднэ ик зунь ода чигн эмд, зэрмснь өнгрж одв. ⁷Дарунь Христос Яковд болн апостолмудт цугтаднь үзгдв. ⁸Би чик биш цагт һарсн күүнлэ эдл болсн бийнь хамгин сүүлднь нанд үзгдв. ⁹Би апостолмудын хамгин чинр угань болжанав. Би, нам апостол гих нер зүүх зөв угав. Яһад гихлэ, би Христост иткдг улсиг даждрдг билэв. ¹⁰Болв Бурхна цаһан санаһар би тиимв. Бурхна хээрлт нанд киидэн давсн уга: апостолмудас цугтаһаснь икэр би көдлв. Зуг би биш, мини дотрк Бурхна хээрлт тиигв. ¹¹Би эс гихлэ тедн таднд тиигж цө-элһв, тадн тиигж итквт.

Үксн улсиг эмдрүүлһн

¹²Кемр Христос үкэд эмдрлэ гиж цөөлһгджэхлэ, тадна зэрмснь үкснэ хөөн эмдрдмн биш гиж келжэхмб? ¹³Болв үкснэ хөөн эмдрдго болхла, тиигхлэ Христос чигн эмдрүлгдсн уга. ¹⁴Кемр Христос эс эмдрүлгдсн болхла, тиигхлэ, бидн киидэн Сэн Зэнг цөөлһжэнэвидн, тадн киидэн иткжэнэт. ¹⁵Түүнэс даву бидн Бурхна тускар худл келдг улс болжанавидн. Яһад гихлэ, Христосиг үкснэ хөөн Бурхн эмдрүлв гиж бидн терүнэ тускар герчллэ-видн. Болв кемр үксн улс дэжж эмдрдгонь үнн болхла, тиигхлэ Бурхн Христосиг эмдрүлсмн уга. ¹⁶Яһад гихлэ, кемр үксн улс эмдрдго болхла, тиигхлэ Христос эмдрүлгдсн уга. ¹⁷Кемр Христос эс эмдрүлгдсн болхла, тадн харжаһар иткжэнэт, тадн ода күртл килнцд авлгдж бээнэт. ¹⁸Түүшң Христост иткэд үксн улс мөнк зовлнд орв. ¹⁹Кемр бидн эн жирһлдэн Христост нөөлжэхлэ, бидн цугтаһаснь хөв уга улс болжанавидн. ²⁰Болв Христос үкэд эмдрүлгдлэ! Эннь үксн улс бас эмдрүлгдх гисиг лавлжана. ²¹Эн делкэд үкл негхн күүһәр дамжад ирснлэ эдләр үклэс эмдрүллһн негхн күүһәр дамжад ирв. ²²Цугтан Аадмла ниилэд үксн мет мел тиим кевәр цугтан Христосла ниилсндэн эмдрүлгдх. ²³Зуг күн болһн чик диг-дараһар эмдрүлгдх: түрүлэд Христос, Терүг ирхлэг Терүнэ болсн улс эмдрүлгдх. ²⁴Тиигэд эн орчлн-гин чилгч ирх. һарджаһ, йос бәржэх болн күчтэ сәкүсдиг Христос уга кеснөннь дару залвран Эцк Бурхнд Тер бөрүлж өгх. ²⁵Яһад гихлэ, Бурхн цуг дээсиг диилэд Христосин көлд хайтл, тер кем күртл Христос залх йоста. ²⁶Уга кегдх сүүлнц дээсн – үкл. ²⁷Яһад гихлэ, «Бурхн цугтаһинь Терүнэ көлд кевтүлв». «Цугтан» гисн тоод Бурхн оржаһш, эн Эврән цугтаһинь Христосин медлд

орулв. ²⁸ Бурхн цугтаһинь Христосин медлд орулхла, тиигхлэ Көвүнэ, Христос, Эврэн Терүнэ медлд цугтаһинь орулсн Бурхна медлд орх. Тиигэд Бурхн цугтаһинь залх. ²⁹ Үксн эмтнэ төлө уснд кирслгдснь ю кежэхмб? Кемр үксн эмтиг эмдрүлдго болхла, теднэ төлө ю хээж уснд кирслгдхмб? ³⁰ Агчм болһн бидн ю хээж эмэрн шордхмб? ³¹ Ахнр-дүүнр, би өдр болһн үкл үзнэв. Би энүнд ик санаһар андһар өгчэнэв. Мана Деед Эзн Исус Христосин өмн би таднар эн ик сана зүүнэв. ³² Эмтнэ хэлэцэр келхлэ, Епест бээх ангудла ноолдхд нанд ямаран олз орла. Кемр үксн эмтиг эмдрүлдго болхла, «ода идэд уухмн, яһад гихлэ, манһдур үкч одхвидн». ³³ Бичэ меклгдтн. «Му хань күүг үрэнэ». ³⁴ Шинэс ухатаһар бээһэд, килнц һарһдган хайтн. Тадна зэрмснь Бурхиг медхш гиж тадниг би ичэхэр бөөнэв.

Цогц-махмудыг эмдрүлһн

³⁵ Зэрмнь иигж сурх: «Үксн эмтн яһж эмдрдв? Тедн ямаран цогцта болхмб?» ³⁶ Һэргтэч! Төрөнэ эк чи тэржэхлэ, үкчкэд тер урһад һарх. ³⁷ Урһмл кевтнь чи тэржэхшч, келхд буудян эс гихлэ талдан йирин нег умш тэржэнэч. ³⁸ Эн экнд Бурхн эврәннь таалар урһц өгчэнэ. Бурхн умш болһнд кергтэ урһц өгнэ. ³⁹ Цогц болһн эдл биш. Күн нег бээдлтэ цогц-махмудта, ангуд талдан, шовуд – талдан, захсд – талдан. ⁴⁰ Тенгрт болн һазр деер эврэ дүрсн бөөнэ. Тенгрин дүрснэ туурмж һазр деерксин дүрснэ туурмжас йилһрнэ. ⁴¹ Нарна туурмж негн, сарин туурмж ондан, одд эврэ туурмжта. Одн болһн талдан оддас эврәннь туурмжарн йилһрнэ. ⁴² Үксн улс эмдрүлгдх цагт бас тиим болх. Үксн цогц һазрт булгдна, эмдрүлхлэ мөнк болх. ⁴³ Мунь булгдна, сәнэ эмдрүлгднэ. Күчн татунь булгдна, чидлтэнь эмдрүлгднэ. ⁴⁴ Һазра цогц-махмуд булгдна, Эрүн Сәкүснэ өгсн цогц-махмуд эмдрх. Һазра цогц-махмуд бөөнэ, Эрүн Сәкүснэ өгсн цогц-махмуд бөөнэ. ⁴⁵ Бурхна Бичгт иигж келгдженэ: «Түрүнк күн Аадм эмтэ-киитэ болв», сүүлнк Аадм болхла жирһл өгдг сәкүсн болв. ⁴⁶ Түрүлэд Эрүн Сәкүснэ өгчэх жирһл иржэхш, һазра иржэнэ. Терүнэ хөөн Эрүн Сәкүснэ өгчэх жирһл ирх. ⁴⁷ Түрүнк күн һазрин шораһас үүдэгдж, хойрдгч күн – тенгрэс. ⁴⁸ Һазра улс һазрин күүнэ бээдлтэ, тенгрин улс тенгрэс ирсн күүнлэ эдл болх. ⁴⁹ Һазра күүнэ дүрстэ болснла эдлэр тенгрин күүнэ дүр зүүхвидн. ⁵⁰ Ахнр-дүүнр, махмуд болн цусн Бурхна орн-нутга өнч авачнь

болдмн биш гиж би таднд келжэнэв. Үкх юмн мөнк өнч эзлж чадшго. ⁵¹⁻⁵²Би таднд нуувч келжэнэв: бидн цугтан үкшговидн, болв сүүлнк бүрә-бүшкүр татхла, генткн цугтан нег агчмд ондархвидн. Юнгад гихлэ, бүшкүр татхла, үксн эмтн эмдрэд мөнк бөөдлтэ болх, бидн ондархвидн. ⁵³Эн үмкөрдг үмкөрдгод хүврх йоста, үкдгнь мөнк бөөдлтэд хүврх йоста. ⁵⁴Үмкөрдгнь үмкөрдгод, үкдгнь мөнк бөөдлтэд хүврхлэ, тиигэд: «Үкл алгдв, Диилвр!» — гиж бичсн үгмүд бүтх. ⁵⁵«О, үкл, чини диилвр альдв? О, үкл, чини хорн альдв?» ⁵⁶Үклин хорн — килнц. Килнцин күчнь — закон. ⁵⁷Болв Бурхнд ханлт. Эн мана Деед Эзн Иус Христосар дамжад маднд диилвр өгв. ⁵⁸Тиигэд мини дурта ахнр-дүүнр, батар алмацлго бөөтн. Кезэ чигн Деед Эзнэ көдлмш кетн. Деед Эзнэ төлө кесн тадна көдлмштн хара бишнь медтн.

Иткдг улсин төлө цуглуулжах мөңгн

16 Бурхна улсин төлө цуглуулгджах мөңгнэ тускар. Һалатьяд бөөх иткдг улст мини келснлэ эдлэр тадн тиигж кетн. ²Олсн мөңгнлөһөн ирлцүлж долан хонгин нарн өдр күн болһн эврәннь мөңгнэсн хоршаһад бөөтхэ. Намаг ирхлэ, дөкж цуглуулго белн болдгар бөөтн. ³Би ирхлэрн, тадна шүүж авсн улст селвгтэ бичг өгнөв. Тедниг тадна цуглуулж авсн мөңгиг күртгхэ гийһэд Ерусалим тал илгэнэв. ⁴Кемр нанд тиигэрэн йовх кергтэ болхла, тедн нанла йовх.

Павелын зура

⁵Би Македониг һатлад, тиигэд тадн тал ирхв. Яһад гихлэ, би Македоняр дэврж йовх йостав. ⁶Танад би цаг зуур бөөхв, болв үвлзэд чигн бөөхв. Нанд тадн цааранднь һазр эрглһнд дөңгөн күргхит. ⁷Яһад гихлэ, ода би таднла адһмта йовад харһхар седжэхшв. Кемр Деед Эзн зөв өгхлэ, танад цаг зуур бөөхэр би нөөлжэнэв. ⁸Епест би тэвдгч өдрин нэр күртл бөөхв. ⁹Яһад гихлэ, тенд олн өшөтн бөөв чигн, туста көдлмш кехд үүдн өргэр нанд секэтэ. ¹⁰Кемр тадн тал Тимофей ирхлэ, юмнас бичэ ээтхэ, тадн хэлөн бөөтн. Юнгад гихлэ, тер нанла эдл Деед Эзнэ төлө көдлжэнэ. ¹¹Нег чигн күн терүг бичэ һолтха. Нан тал хэрү ирдгэр терүнд һазр эргэд йовлһнднь дөң болтн. Би терүг ахнр-дүүнрэн дахулад ирхинь күлөжэнэв. ¹²Апол ахин

тускар. Ахнр-дүүнртөһөн тер таднд одтха гиж би терүг йир сурлав. Болв ода деерэн тер йовхар седжэхш, зуг чөлөн болхла, тер ирх.

Товчлгч үг

¹³Сагар бээтн, итклдэн бат болтн, зөргтө болн чидлтө болтн. ¹⁴Кежэх тоотан дуран өгч кетн. ¹⁵Тадн Степаниг болн терүнө өрк-бүлиг меднэлмт. Ахьяд бээх Христост иткдг улсин түрүнкснь тедн болжана. Бийэн тедн Бурхна улст церглхэр нерэдв. Би суржана, ¹⁶теднлө көдлжэх болн теднлө церглжэх улсин хардврт сонсхврта болтн. ¹⁷Степан Портунат болн Ахьяк ирснд би байрлжана. Тедн нанд тадн угаһар дугу болжасн юм өгв. ¹⁸Тедн нанд таднла эдл урмд өгв. Тиим улсиг күндлтн. ¹⁹Азийд бээх иткдг улс менд келүлжэнө. Экүль болн Приска, теднө герт хурдг иткдг улс бас тадниг Деед Эзнлө ниилснтн халунар мендлжэнө. ²⁰Ахнр-дүүнр цугтан таднд мендэн илгэжэнө. Нег-негнлөһөн эрүн үмслһэр мендлтн. ²¹Би эврәннь һарар таднд бичжэнөв: Павелас менд. ²²Деед Эзнд дурлдго күн мөнкинд харалла харһтха. О, Деед Эзн, ир!* ²³Таднла Деед Эзн Исусин хээрлт бээтхэ. ²⁴Цуг таднла Исус Христосла ниилснд мини дурн бээтхэ!

* Энд арамей келэр *Марана та* гиж бичэтэ.



Христост иткдг Көринтин улст илгэсн хойрдгч бичг

Нүр үг

Хойрдгч бичг апостол Павел болн Көринтд бээх чонж хоорнд кецу бээдл учрсн цагт бичгдсн. Чонжин зэрм гешүд Павелыг шүрүтэһэр шүүж-шалһсн бээдлтэ. Болв Павел йир икэр эвцхэр седнэ, эвцхлэрн байрлна.

Бичгин түрүн энгднь Павел Көринтд бээх чонжла эврәннь хэрлцэнэ тускар күүнднэ. Тер чонжин улсин балһснд болн өшө кеснд яһад тиим догшар хэрү өгсөн цээлһжэнэ. Терүнэ догшн хэлэцэс чонжин улс буруһан медэд эвцлдхлэ, Павел бас байрлна. Дарунь Йудьяд дем күлэжэх христианмудт чонжин улс элвгэр демэн күргтхэ гиж тер дуудвр кенэ.

Сүүлнк бөлгүдт Павел апостол нерэн харсжана. Яһад гихлэ, зэрм улс бийән үндэн апостол гиж нерэдэд, Павелыг апостол гисн худл нертэ гihэд гемшэжэлэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–11

Павел болн Коринфд бээх чонж 1.12 – 7.16

Йудья һазрин иткдг улст өгчэх дем 8.1 – 9.15

Павел апостол гисн эврәннь нерэн харсна 10.1 – 13.10

Ашлвр 13.1–13

Мендлһн

1 Бурхна таалар Христос Иусин апостол болтха гиж дуудгдсн Павелас болн мана дү Тимофеяс Бурхнд иткдг Көринтфин баг улст болн цуг Ахьяр бээх Бурхна улст цугтаднь менд. ² Мана Эцк Бурхн болн Деед Эзн Иус Христос цаһан сана болн амулн бээдл таднд өгтхэ!

Павел Бурхнд ханлтан өргэжэнэ

³Бурхнд болн мана Деед Эзн Исус Христосин Эцкд, цаһан саната Эцкд болн мадниг төвкнүлдг Бурхнд туурмж! ⁴Бидн зүсн-зүүл зовлңта улсиг төвкнүлдгэр Бурхн мадниг мана цуг зовлң эдлжэснд төвкнүлжэнэ. Бурхн мадниг төвкнүлснлэ эдлэр бидн тедниг бас төвкнүлжэнэвидн. ⁵Христосин төлө бидн яһж икэр зовжанавидн, тедү мет Бурхн мадниг Христосар дамжад төвкнүлх. ⁶Кемр бидн зовжахла, зуг тана төвкнлтин болн аврлтын төлө зовжанавидн. Кемр мадниг төвкнүлжэхлэ, зуг тадна төвкнлтин төлө тиигжэнэ. Маднла хамдан даажах зовлңиг тадн тесвртәһэр даахарн төвкнүлт авхит. ⁷Бидн таднд батар иткжэнэвидн. Яһад гихлэ, кемр тадн маднла эдл зовжахла, ти-игхлэ маднла эдл төвкнүлгдхит.

⁸Ахнр-дүүнр, Азийд маднд учрсн зовлңгин тускар тадниг медтхэ гиж бидн санлавидн. Бидн мана зовлңгиг даахин арһас даву ик аһу күчр-күндлэ харһвидн. Тиигэд нам эмд үлдх нээлврэн геевидн. ⁹Үкх шиидврлэ харһсан бидн тааһад меджэлэвидн. Болв эннь цугтан учрв: мадниг бийдэн биш, үклэс эмдрүлжэх Бурхнд нээлтхэ гижэнэ. ¹⁰⁻¹¹Бурхн мадниг тиим күчр үклэс аврв, мадниг дөкөд аврх. Кемр тадн мана төлө зальврад дөн болхла, Бурхн дөкн мадниг аврх гиж нээлжэнэвидн. Тиигэд Бурхн мана төлө олн зальврлһнд хэрү өгэд, маднд эдс өгх. Болв кесгнь мана төлө Бурхнд ханлтан өргх.

Павелын зуран сольт

¹²Бидн эн жирһлд йилһэн даву таднла бөөхлөрн, бийэн юм нуулго бэрэд, Бурхна үнэр бөөснэ тускар меджэхэн зүркөрн бидн буульжанавидн. Болв бидн күүнэ цецн ухаһар биш, Бурхна цаһан санаһар тиигж йоввидн. ¹³⁻¹⁴Бидн тана умшж болн медж чадхин тускар бичжэнэвидн. Мана Деед Эзн Исусин ирх өдрт бидн тадна буульмж болхвидн, тедү мет тадн мана буульмж болхит. Эннь күцц бишинь тадн медсмн болхит. Тадниг күццднь медх гиж нээлжэнэв.

¹⁵Би энүнд цугтаднь иткжэлэв. Тиигэд тадниг хойр дам эдс автха гихэд түрүлэд тадн тал ирхэр зуралжалав. ¹⁶Би Македонь орж йовад, бас нег Македоняс хэрж йовад, тадн тал одхар седлэв. Йудья тал йовхд тадн нанд дөң болх билэт. ¹⁷Иигж зуралхарн

би нааһар ухалсн болвза? Эс гихлэ би цогц-махмудыннь седвэрэс зуралжану: «Э» – гиж келчкэд, «Уга» – гиж ухалжану? ¹⁸ Бурхн итклтэ бидн «Э», «Уга» – гиж дегц келжэхшвидн. ¹⁹ Мини, Силян болн Тимофейин цээлһж йовсн Бурхна Көвүн, Исус Христос, дегц «Э», «Уга» болжахш. Тертн кезэ чигн «Э» болжана. ²⁰ Яһад гихлэ, Бурхна өгсн үгд Христос цуг лавта хэрүнь болжана. Тиигэд Исус Христосар дамжад Бурхна туурмжин төлө бидн «Тиигтхэ!» гиж келнэвидн. ²¹ Бурхн мадниг таднла Христост иткснд батражана, мадниг Бийиннь төлө салһв. ²² Бурхн мадниг Эврәннь улст тоолад, мадниг тамһлв. Бурхн өгсн үгэн цугтаһинь эркн биш күцөхөр мана зүркнд Эрүн Сәкүсиг өгв.

²³ Таднд улм зовлң үзүлшгон төлө Коринф тал намаг ода күртл эс ирснэ герчнь – Бурхн. ²⁴ Юунд иткхийг бидн таднд закж заахар бөөхшвидн. Яһад гихлэ, тадн батар иткжәнэт. Бидн хамдан тадна байрин төлө көдлжәнэвидн.

2 Таднд һундл бичэ төртхэ гийһэд, би тадн тал одшго болж шиидв. ² Яһад гихлэ, кемр би таднд һундл төрөхлө, намаг һундасн улсас талдан кен байрлулхмб? ³ Кемр ирхлэрн, намаг байрлулх улсас һундл үзшгон төлө би тиигж таднд бичв. Би иткжәнэв: кемр би байрлхла, тадн цугтан бас байртат. ⁴ Би дегд икэр һундрхад, зүркэрн гейүрэд болн икэр ууляд бөөсндән таднд бичлэв. Болв би тадниг һундахар биш, таднд цугтадтнь ямаран икэр дуртаһан медүлхэр бичлэв.

Килнц һарһсн күүнэ килнц тэвж өгһнэ тускар

⁵ Кемр кен негнь кениг болв чигн һундасмн болхла, зуг намаг биш. Тер күн тадниг цугтаһитн баһар һундав. Би нам үлү юм келхэр бөөхшв. ⁶ Иим күүнд тадна икңкэс авсн засгнь болжана. ⁷ Тиигэд тадн терүнэ буруһинь тэвж өгэд, икэр һундадгоһар болн итклән хайдгоһар урмд өгх зөвтэт. ⁸ Тадн йосндан терүнд дуран өгчөхөн үзүлтн гиж би эржәнэв. ⁹ Би таднд энүг бичхлэрн, тадниг цугтаһинь күцэхд соңсхврта болх угаһинь медхэр сөрж бичлэв. ¹⁰ Тадн кенэ буру тэвж өгчәнэт, терүнэ буруг би бас тэвж өгчәнэв. Яһад гихлэ, кенәннь чигн буру тэвх юмн бәэхлэ, тадна төлө Христосин өмн би терүнэ буруһинь тэвж өгчәнэв. ¹¹ Тадниг эрлг бичэ меклтхэ гийһэд тиигжәнэв. Яһад гихлэ, бидн терүнэ зураг меднэвидн.

Троадт болсн Павелын үүмэн

¹² Намаг Троадт Христосин туск Сэн Зэнг тархах архлэ, Деэд Эзн тархах арһ өгсмн бөөж. ¹³ Болв тенд мини дү Тит уга болсн учр деерэс би бийэн тоггнулж чадад бөөвв. Тиигэд би Троадт бөөсн иткдг улсла мендлэд, Македонь тал йовв.

Христосар дамжад ирсн дишлөр

¹⁴ Болв бидн Бурхнд ханлт өргжэнэвидн. Яһад гихлэ, Христосла ниилэд, Бурхн мадниг диилвртөһөр залж йовна. Бурхн маднар дамжад каңкнсн сээхн үнр тархажах мет Христосин туск ном тархажана. ¹⁵ Яһад гихлэ, бидн Бурхнд Христосин бэржэх каңкнсн сээхн үнр мет болжанавидн. Эн үнр авргджах улс дунд чигн, үкжэх улс дунд чигн таржана. ¹⁶ Үкжэх улст эннь үклин үнр, авргджах улст эннь жирһл өгдг үнр болжана. Кен тиим юм күцөж чадхмб? ¹⁷ Тиигхлэрн бидн Бурхна үгиг олн улсла эдл олзин төлө цөөлһж йовхшвидн. Мадниг Бурхн илгэснд бидн Христосин зарцнр болад Бурхна өмн мел үнэр келжэнэвидн.

Шин бооцана церглэчир

3 Бидн бийэн буульжах болж медгдждг болвза? Тадна төлө эс гихлэ таднас авх цөөлһвртэ бичг зөрм улсла эдл маднд кергтэй? ²Тадн цугтан меддгэр болн умшдгар мана зүркнд бичгдсн бичг болжанат. ³Тадн мана күргсн Христосин бичг болсан үзүлжэнэт. Эннь бекэр биш, эмд Бурхна Сәкүсәр бичгдв, тиигчкэд дөрвлжн чолун деер биш, күүнэ зүркнд бичгдв.

⁴Тиим иткл Бурхнд бидн Христосар дамжад аввидн. ⁵Иим көдлмш күцэх арһ маднас һарчана гиж би тоолжахшв. Эн арһ Бурхнас иржэнэ. ⁶Бурхн маднд Шин Бооцанд церглх арһ өгв. Шин Бооцан бичгдсн Заканас биш Сәкүснэс бүрджэнэ. Бичгдсн Закан үкл авч ирнэ, Сәкүсн болхла жирһл өгнэ.

⁷Закан чолун деер үзгүдәр сиилгдж. Эннь туурмж үзүлжэж. Тиигэд Израилин улс Мошен чирэ хэлэж чадлго бөөж. Юнгад гихлэ, туурмжнь баһржасн бийнь терүнэ чирень туурмжас мандлаж. Кемр үкл авч ирсн Закан тиим туурмжта болхла, ⁸тиигхлэ Сәкүснэ көдлмш түүнэс туурмжта эс болхий? ⁹Кемр әмтиг засгла харһулх көдлмш туурмжта болсмн болхла, аврлт авч ирдг

көдлмш түүнэс ямаран туурмжта болх! ¹⁰Эн саамд өдгэ туурмжас көлтэ Закана туурмж туурмж биш болжана. ¹¹Яһад гихлэ, кемр уга болсн юмн туурмжта бээсмн болхла, тиигхлэ оньдинд бөөдг юмн ямаран ик туурмжта болжахмб?

¹²Бидн тиим нөөлвртэ болсндан, тиигэд зөргтэ йовдл һарһ-жанавидн. ¹³Бидн Мошелэ эдл кежэхшвидн. Мошен туурмжнь баһрад уга болжасинь Израилин улс бичэ үзтхэ гиһэд, эврэннь чирэһэн бүркэһэр бүркдг билэ. ¹⁴Болв эн улсин ухан эндр күртл хаалһата. Хуучн бооцан тедн умшхла, ухань бүркэһэр бүркэтэ. Эн бүркэг зуг Христосар авч хайгдх. ¹⁵Эндр өдр күртл Мошен бичсиг умшхла, Израилин улсин ухан бүркэһэр бүркэтэ. ¹⁶Болв кемр күн Деед Эзн тал эргхлэ, бүркэ авгдна. ¹⁷Деед Эзн – Сөкүсн болжана. Деед Эзнэ Сөкүсн бөөжөх һазрт сул бөөдл учрна. ¹⁸Бидн цугтан ил чирэһэрн Деед Эзнэ туурмжиг хэлэжөнөвидн. Деед Эзнэ Сөкүсн мадниг Деед Эзнэ дүрд хүврүлжөнэ, тиигэд улм ик туурмж үзүлжөнөвидн.

Шавр сав дотр бээх зөөр

4 Бурхн эврэннь хөөрлэтэр маднд эн церглт өгсн деерэс бидн терүг таслго күцэжөнөвидн. ²Бидн нуувч болн ичртэ йовдлмудыг цугтаһинь һөөлвидн, мек һарһдговидн, Бурхна үгиг бидн хажилһлго келнөвидн. Мадниг һанцхн үнниг цөөлһж йовснд Бурхн герч. Тиигэд маднд иткж болхиг күн болһн лавтаһар меднэ. ³Кемр мана тархажах Сэн Зэнг эс меджөх зөрм улс бөөхлэ, тернь – үкжөх улс. ⁴Яһад гихлэ, эн делкэн бурхн иткдго улсин ухаһинь харһһтрулв. Тиигхлэрн теднэ төлэ Христосин туурмжин туск Сэн Зэнгин герл бичэ гилвктхэ гиж тиигв. Христос мел Бурхна авц-бэрцтэ дүр. ⁵Бидн бийэн биш Деед Эзн Исус Христосин тускар цөөлһж өгч йовनावидн. Бидн болхла Исусин төлэ бөөх тадна зарцнр болжанавидн. ⁶Яһад гихлэ, «Харһһу таңгас герл ортха!» – гисн Бурхн Христосар дамжад Бурхна туурмж медтхэ гиһэд, мана зүркнд герл орулв.

⁷Цугтаһаснь даву чидл мадна чидл биш, Бурхна чидл. Терүг үзүлхин төлэ эн зөөриг бидн шавр савд бэржөнөвидн. ⁸Мадниг шахжана, болв балцлж чаджахш. Бидн алмацनावидн, болв мел цөкржөхшвидн. ⁹Мадниг мөрдж көөлднэ, болв Бурхн мадниг мел үлдөхш. Мадниг гүвднэ, болв алж чаджахш. ¹⁰Исусин жирһл мана цогц-махмудт үзгддгэр бидн эврэннь цогцдан кезэ чигн

Исусин үкл бэржэнэвидн. ¹¹ Исусин жирһл мана үкдг цогц-махмудт үзгддгэр бидн насн туршарт Христосин төлө үклин өмн өргнд зогсжанавидн. ¹² Үкл мадн дотр бээнэ, жирһл болхла — тадн дотр. ¹³ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би итксн учр деерэсн келлэв». Бидн бас тер итклин Сәкүстә болад иткжэнэвидн, тер төлөд келжэнэвидн. ¹⁴ Исусиг үкләс әмдрүлсн Бурхн мадниг Исусла бас әмдрүләд таднла хамднь Бийиннь өмн зогсахиг бидн меднэвидн. ¹⁵ Эн цугтан тадна төлө кегджәнә. Бурхна цаһан санан йир олн улст күртдгэр тиигжәнә. Тиигхлә олн улс Бурхиг улм ханж йөрәх. Эннь Бурхнд туурмж авч ирх.

Итклин жирһл

¹⁶ Тиигәд бидн церглтән зогсажахшвидн. Мана цогц-махмуд арһул элжәнә, болв шин күн өдр ирвәс шинржәнә. ¹⁷ Мана цаг зуура гиигн зовлң маднд зовлңгас кесг холван ик алдр мөнк туурмж маднд авч ирх. ¹⁸ Бидн үзгджәхиг биш, эс үзгджәхиг хөлөжәнэвидн. Яһад гихлә, үзгджәхнь цаг зуура болжана, эс үзгджәхнь мөнк.

5 Мана бәәх эн гер — мана һазр деерк цогц-махмуд — уга кегдхлә, теңгрт күн үүдәһәд уга мөнк гер маднд Бурхн өгхиг бидн меднэвидн. ² Тиигәд бидн түншәд мана теңгртк цогц-махмуд авхар седжәнэвидн. ³ Бидн теңгртк цогц-махмуд авхларн, нүцкн болшговидн. ⁴ Эн һазра цогц-махмудта жирһжәх деерән бидн даргдад түншжәнэвидн. Болв эннь цогцасн салх мана седвәр биш. Бурхн мадниг ондарулад маднд шин мөнк цогц өгтхә гижәнэвидн, мана һазр деерк цогц мөнкд сольгдтха гижәнэвидн. ⁵ Энүнә төлө мадниг Бурхн үүдәв, дәкәд Тер өгсн үгән цугтаһинь лавтаһар күцәхәр маднд Әрүн Сәкүс өгв.

⁶ Тер учрар бидн кезә чигн зөргтәвидн. Эн һазр деерк цогц-махмудта бәәтлән, бидн Деед Эзнәс холд йовनावидн. ⁷ Бидн үзжәхәрн биш иткләрн бәәнэвидн. ⁸ Тиигәд бидн зөргтәвидн, эврәннь һазр деерк цогц-махмудан үлдәһәд, Деед Эзнлә бәәхәр седжәнэвидн. ⁹ Бидн Деед Эзнлә бәәв чигн, эс гихлә холд бәәв чигн, Терүнд таасгдхар шамдһаһар киннэвидн. ¹⁰ Яһад гихлә, бидн цугтан Христосин өмн зарһла харһхвидн. Тиигхләрн күн болһн һазр деерк цогц-махмудта бәәсәрн эврәннь му, эс гихлә сән йовдл һарһсарн авхан авх.

Бурхна эвцлтин ном

¹¹ Деед Эзиг күндлнэ гисиг бидн меднэвидн, тиигэд энүнд талдан улсиг иткүлхэр седнэвидн. Бурхн мадниг кевтнь меднэ, тиигэд тадниг эврэннь зүркөрн намаг бас кевтнь меднэт гиж би нөөлжэнэв. ¹² Бидн бийэн таднд шинэс буульжахшвидн. Болв таднд маднар бардмнх зөв өгчөнэвидн. Дотрк бөөдлөрн биш, назак бөөдлөрн бардмнжах улст тадн хэрү өгч чадгар тиигжөнэвидн. ¹³ Кемр мадниг ухан тату улс гиж тоолжахла, эннь Бурхна төлө. Кемр ухаһарн эрүл-менд гиж тоолжахла, тернь тана төлө. ¹⁴ Мадниг Христосин дурн һарджана. Кемр нег күн цугтаннь ормд үксмн болхла, тиигхлэ цугтан үкж одсиг бидн тодрхаһар меднэвидн. ¹⁵ Эмд бөөх улс бийиннь төлө биш, теднэ ормд үкэд эмдрсн Христосин төлө жирһдгэр Тер цугтаннь ормд үкв.

¹⁶ Иигэд эн цагас авн бидн тиигэд күүнэ хэлэцэр дэжж кен тал болв чигн хэлэжэхшвидн. Болв Христос тал бидн күүнэ хэлэцэр хэлэдг билэвидн, зуг дэжж тиигжэхшвидн. ¹⁷ Кемр кен чигн күн Христосла ниицэд бөөхлэ, тертн шин күн. Кезэнк давв, ода цугтан шин. ¹⁸ Энүг цугтаһинь Бурхн күцэв. Тер мадниг Христосар дамжад Бийлөһөн эвцүлв, эвцлтин туск зэнг тархах көдлмш маднд даалһв. ¹⁹ Эн зэнг иим: Бурхн Христосар дамжад делкэг Бийлөһөн эвцүлв. Эмтнэ килнциг Бурхн теднэ тоод дэжж орулжахш. Бурхн маднд эвцлтин туск зэнгиг даалһв. ²⁰ Бидн Христосин элчнр болжанавидн. Маднар дамжад Бурхн келжэнэ. Христосин нерн деерэс тадниг суржанавидн: Бурхна эвцтн! ²¹ Яһад гихлэ, Бурхн килнц уга Христосар мана килнцин төлө тэкл кев. Терүлнэ ниицэд мадниг Бурхна чик бөөдл авдгар тиигв.

6 Бурхнас тана авсн цаһан санан киидэн бичэ давтха гиж бидн, Бурхнд көдлдг улс, таднас суржанавидн. ² Яһад гихлэ, Бурхн келжэнэ: «Кергтэ цагтан Би чамаг соңсв, тиигэд авргдх өдр чамд дөң болв». Ода кергтэ цаг, ода авргдх өдр. ³ Мана церглтиг күн бичэ шалһтха гиһэд, бидн кенд чигн харшлтта йовдл һарһжахшвидн. ⁴ Бидн цуг кежэх тоотдан Бурхна зарцнр болжахан үзүлжэнэвидн. Бидн тесвртөһөр күчр-күндиг, түрү бөөдлиг, уга-ядуг даажанавидн. ⁵ Мадниг гүвдлэ, түүрмд суулһла, оln эмтн дэврлэ. Бидн көштлэн көдлвидн, нөр уга, хот уга бөөввидн. ⁶ Цевр-цеерэрн, медлэрн, тесврэрн, цаһан санаһарн, Эрүн

Сәкүсәрн, йосн дурарн, үнн үгәрн ⁷болн Бурхна күчәр бидн Бурхна зарцнр болсан үзүлвидн. Бурхнла чик бөөлһн мана дэврлһнә болн харслтын зер-зев. ⁸Мадниг күндлнә болн мадниг күндлхш. Мадниг му келнә болн мадниг туурулна. Мадниг худлч гинә, болв үнәр келжәнәвидн. ⁹Мадниг таньдгод тоолна, болв мадниг цугтан меднә. Мадниг үкснә тоод орулж болв бидн эн әмдвидн. Мадниг гүвднә, болв алж чаджахш. ¹⁰Мадниг һундана гиж тоолна, болв бидн оньдин байрлनावидн. Мадниг түрү бәәнә гиж тоолна, болв олн улсиг бидн байжуллавидн. Маднд мел юмн уга, болв цугтаһинь эзлнәвидн.

¹¹Коринфин улс! Бидн таднла иләр күүнджәнәвидн. Бидн таднд йир дуртавидн. ¹²Таднд өгчөх мана дурн кемжән уга, болв тадн эврән бийән бәржәнәт. ¹³Би таднд, эврәннә үрдүдт келснлә әдләр келжәнәв: бидн таднд дурта болсн әдләр тадн маднд дурлтн.

Бидн – Бурхна әмд сүм

¹⁴Христост иткдго улсла ямаран чигн ницәнд бичә ортн. Бурхнла чик бөөлһн болн зака әвдлһн хойрин хоорнд хамцу юн бәәхмб? Герл болн харңһу хойрин хоорнд хамцу юн бәәхмб? ¹⁵Христос эрлг хойрин хоорнд зөвшәл бәәхий? Христост иткдг күн иткдго күүнлә негдхд юн бәәхмб? ¹⁶Бурхна сүм худл кегдл-мүдлә яһж ирлцхмб? Яһад гихлә, бидн әмд Бурхна сүм болжана-видн. Бурхн эврән келлә: «Би теднлә бүүрләд, тедн дунд бәәхв. Би теднә Бурхн болнав, тедн Мини улс болх». ¹⁷Тиигәд Деед Эзн келжәнә: «Тедн дундас һарад, бийән теднәс салһж автн. Бузр юм бичә кәндәтн! Тиигәд Би тадниг орулж авхв. ¹⁸Би тадна Эцк болхв. Тадн Мини көвүд болн күүкд болхит, гиж цугтаг бәржәх Деед Эзн келжәнә».

7 Мини дурта улс! Цуг эн үгмүдиг Бурхн маднд өгв. Тиигәд мана цогциг болн сәкүсиг бузрдажах тоотас бийән цугта-һаснь цеврлий! Бурхиг күндләд йир әрүнәр бәәхәр зүткий!

Павелын байр

²Маднд өгчөх дуран үзүлтн. Бидн кү һундасмн угавидн. Бидн нег чигн күүнд му йовдл һарһсн угавидн, кенәс чигн бийдән олз хәәсмн угавидн. ³Таниг засглхар би иигж келжәхшв. Яһад гихлә, урднә келсәр хамдан үкв чигн, хамдан жирһв чигн бидн

таднд дуртавидн. ⁴Би таднд йир икэр нөөлжөнөв, тадн нанд йир ик сана зүүлжөнөт. Мана цуг күчр-күндт тадн нанд урмд өгвт, би йир байрта бөөнөв.

⁵Македоньд ирхлэрн, бидн амрлт үзсн угавидн. Бидн зөвөр түрвидн: эмтнлэ зүтклдвидн, зүркнд ээмшиг үүдв. ⁶Болв дорацулгдсн улст урмд өгдг Бурхн, Титиг ирүлэд, маднд урмд өгв. ⁷Бидн һанцхн терүнэ ирсэр биш, тадн терүнд яһж урмд өгсэр урмдта бөөнөвидн. Тадн намаг үзхэр бөөхиг, тана һундлин тускар, нанла дэкрн үүрлхэр бөөхин тускар Тит маднд келв. Энүнд би йир икэр байрлв. ⁸Кемр урднь бичсн бичг тадниг һундасмн болхла, би терүнд харм төржөхшв. Болв би цаг зуур хармнв, яһад гихлэ, тер бичг тадниг баахн цагт һундав. ⁹Зуг ода би тадниг һундасндан биш, тадн урдк жирһлэн үлдэснд байрлжанав. Тадн Бурхна төлө һундагдвт, тиигэд бидн таднд мел му үзүлсн угавидн. ¹⁰Бурхнас иржөх һундл килнцтө жирһл үлдэхд нөкд болна. Эннь эмтиг аврлтур авч ирнө, тиигэд энүнд цөкрлт мел уга! Эн делкән һундл үклүр эмтиг көтлнө. ¹¹Хэлэлт, Бурхнас ирсн һундл таднд ю кев? Тадниг үннч кев. Тадн эврәннь буру угаһан илдкх седкл зүүвт. Тадн уурлад үүмлдвт. Тадн нанла харһад үүрлхэр бөөввт. Буру һарһсн улсиг тадн засглхдан белн бөөнөт. Эн кергт тадн бийән буру бишән үзүлвт. ¹²Урднь бичсн бичгиг би му келсн күүнэ болн му келүлсн күүнэ төлө бичжөхшв. Тадн мана тускар Бурхна өмн яһж илэр килмжән тусхажахиг таднд үзүлдгөр бичлөв. ¹³Тиигэд бидн урмд аввидн.

Энүнэс нань бас Титин байрин тускар бидн соңсж, дөкөд тадн терүнэ седкл яһж төвкнүлсиг соңсад байрлвидн. ¹⁴Би тадниг терүнд буульв, терүнэсн ичсн угав. Болв цуг мана келсн үнн болсар тиим кевэр Титд буульсн йосндан үнн болжана. ¹⁵Тадна соңсхврта бөөдлин тускар болн яһж терүнэс сүрдж ээмсж тадн тоссиг Титд тодихла, таднд өгчөх терүнэ дурн улм икднө. ¹⁶Би таднд нөөлж чадхарн байрта бөөнөв.

Иткдг улсин төлө мөңг цуглуллн

8 Ахнр-дүүнр, Македоньд бөөх Христост иткдг багмудт Бурхн ямаран хөөрлтән өгснө тускар тадниг медтхэ гижәнөвидн.

²Тедн зовлнгар дамжад икэр сөргдв. Дегд түрү бөөв чигн тедн мөнг өгхдән йир өгәнч болв, яһад гихлэ, теднө байр аһу ик.

³Тедниг бөөснэсн өгч чадхан өгэд, нам терүнэсн давуһар өгсиг

би герчлж чадхв. Эврэннь дурар ⁴Ерусалимд бөөх Бурхна улст дөң болхан тедн маднас итклтәһәр сурв. ⁵Теднә кеснь мана күлөжәснәс даву болв. Хамгин түрүнд тедн бийән Деед Эзнд нерәдв, дәкәд Бурхна таалар маднд дөң болв. ⁶Тадн дунд Титин экләд кежәх эн цаһан седклин кергиг күцәтхә гиж терүг сурвидн. ⁷Тадн цуг бәәсәрн байнт: иткләрн, келәрн, медрләрн, гүжрл-тәрн болн маднд өгчәх эврәннь дурарн. Бидн тадниг эн цаһан седклтә кергтән өгәнч болтн гижәнәвидн.

⁸Би таднд заквр өгчәхшв. Талдан улсин гүжрлтин тускар келхләрн, би тадна дурна үнниг зөрж медхәр седләв. ⁹Мана Деед Эзн Исус Христосин цаһан санаг тадн меднәт. Тер байн болв чигн Эврәннь түрү бәәдләрн тадниг байжахин төлө тадна төлө тер хоосн күн болв. ¹⁰Эн төрәр мини ухан седкл иим: давсн жил эклсн кәдмшән күцәтн. Яһад гихлә, тадн эн кергиг түрүн эклвт, нам түрүлөд күцәхәр седвт. ¹¹Эн кергән тадн тана арһла ирлцүлөд күцәтн. Тадн эклсн седвәрән эн кергән күцәж чадхан үзүлтн. ¹²Кемр тадн дөң күргхәр седжәхлә, тиигхлә Бурхн эн седвәриг күүнд уга юмнла биш, бәәсн-ләнһ ирлцүлж авна. ¹³Би күчр-күндиг таднд даалһад, талдан улсин бәәдл гиигрүлхәр бәәнәв гиж келжәхшв. Би әдл бәәдл учртха гиләв. ¹⁴Ода деерән тадн эврәннь ик зөөрәсн теднә дутуһинь дүүргж чаджанат. Дәкәд теднд зөөр хоршхла, тиигхлә тедн тана дутуг күцәх. Тиигәд аштнь әдл бәәдл учрх. ¹⁵Бурхна бичгт иигж бичәтәлм: «Икәр юм хураж авснас үлү һардго, баһар хураснас дуту болдго».

Тит болн терүнә хаалһин ханьмуд

¹⁶Намаг кеснлө әдл Бурхн Титиг таднд дөң күрх ик седклтә кеснд би Бурхнд ханлтан өргжәнәв. ¹⁷Эн сурвриг күцәхдән зөвшәл өгсн деерән Тит дөң болхар икәр седәд, эврәннь сән дурар тадн тал йовжана. ¹⁸Терүнлә хамдан мадн бас нег ахан илгәв-видн. Терүг Сән Зәңг тархадгднь Христост иткдг цуг багмуд икәр үнлнә. ¹⁹Түүнәс даву Деед Эзнә туурмжин төлө болн мана сән седвәр үзүлхин төлө цаһан седклин эн кергиг бидн күцәх цагт иткдг улсин багмуд терүгәр маднд хань кев. ²⁰Әлвгәр өгсн эн белгиг яһж авч күргснд әмтн дурго болдгоһар бидн сагар йовнавидн. ²¹Яһад гихлә, бидн зуг Деед Эзнә өмн биш, болв цуг әмтнә өмн чикәр кехәр седжәнәвидн. ²²Теднлә бидн эврәннь

ахан илгэввидн. Бидн терүг шулун-шулун шинжлэд, терүнэ дөн болхар бөөх седклинь итквидн. Ода болхла терүнэ дөн болх седвэрнь улм икдв, яһад гихлэ, тер таднд иткжэнэ. ²³Титин тускар келхлэ, тер – мини хань болн таднд церглхд нанла хамдан көлдг күн болжана. Талдан ахнрин тускар болхла, тедн Христосин туурмжнь болад терүнд иткдг багмудар илгэгдв. ²⁴Мадниг таднар йосндан буульмж кежэхиг иткдг улсин цуг багмуд үзэд меддгэр ахнр-дүүнрт дуран өгтн.

Иткдг ахнр-дүүнрт күргсн дөң

9 Бурхна улст дөң күргхин тускар таднд бичэд керг уга. ²Тадн дөң болхар седжэхиг би меднэв. Македоньд бөөх эмтнд би тадниг буульлав: «Ахьяд бээсн ахнр-дүүнр, давсн жилэс авн дөң болхдан белн билэ». Тана седвэр теднэ кесгтнь сэн йовдл һарһхднь дөң болв. ³Эн керг таднар буульмж кежэсн мана хоосн үг болад үлддгоһар, би эн ахнр-дүүнрэн илгэжэнэв. Болв, мини келсэр, тадн эврәннь дөңгөн бел кетн. ⁴Кемр Македоньд бөөдг эмтн нанла хамдан ирэд, тадниг белн болад угаг үзхлэ, маднд ичртэ болх. Таднд түүнэс давуһар ичртэ болх. ⁵Тегэд би иигж санув: тадна өгхэр седжэсн белгиг мини ах-дүүнр танад одад, намаг иртл бел кетхэ. Тиигхлэ тер белг күчэр авсмн биш, эврэ дурап өгсмн болж һарх.

⁶Баһар тэрэ тэрсн күн, баһар авдгиг тодлад авчктн. Элвгэр тэрсн күн элвгэр хадж авх. ⁷Күн болһн кедү мөңг өгнэв гийһэд шийдсэн хармнл уга, өгцтэ седвэрэн оныңтан авлго өгх зөвтэ. Яһад гихлэ, Бурхн байрлж өгснд дурта. ⁸Бурхн таднд зүсн-зүүл белг асхрулж өгч чадх. Тиигэд кергтэ тооттн кезэ чигн таднд бөөх. Бас тертн ямаран чигн цаһан саната керг күцөхд күртх. ⁹Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сэн күн элвгэр түрү улст өгчэнэ, терүнэ цаһан санан – мөңк». ¹⁰Тэрэчиг хотын төлө тэрэнэ экэр болн өдмгэр Бурхн теткнэ. Тадниг бас Тер кергтэ экэр теткх, терүг урһах, тадна цаһан саната йовдлын байн урһц өгх. ¹¹Тадн байжхларн кезэ чигн өгәнч болхит. Маднар дамжад таднд өгсн белгт олн улс Бурхнд ханлтан өргх. ¹²Яһад гихлэ, эн дөң күрглһн Бурхна улсин зуг кергтэ тоотынь теткх биш, нам Бурхнд улм ханлтан өргхиг икдүлх. ¹³Тадна церглтиг шинжлснэ хөөн тана бэрж йовсн Христосин Сэн Зэңгд итклтэ болсарн, кесгнь Бурхиг туурулх. Теднлэ болн цугталань тадн бээснэсн элвгэр

хувалцснд тедн бас тиигх. ¹⁴Тадна ормд тедн эрүн дурарн мөргх, яһад гихлэ, Бурхн таднд йир икэр цаһан санаһан күргв. ¹⁵Келж болшго белг өгсндэн Бурхн тууртха!

Павел эврәннь церглтэн харсжана

10 Таднла бөөхлэрн номһн, таднас холд бөөхлэрн зөргтэ гиж намаг келцхэнэ. Би, Павел, номһн цаһан саната Христосин нерн деерэс таднд дуудвр кежэнэв. ²Тадн тал ирхлэ, намар зөргтэ болн нег мөслгч кү кехэр бичэ седтн. Күүнэ седвэрэр хардвр кеж мадниг көдлжэнэ гиж тоолжах улсла би зөргтэ болж чадхан лавта меднэв. ³Яһад гихлэ, эн делкэд бидн бүүрлэд бөөвв чигн, болв эн делкэд дээлдглэ эдлэр дээлджэхшвидн. ⁴Мана дээнд бидн эн делкэн зер-зев биш, шивэ хамхлдг Бурхна күчтэ зер-зев олзлнавидн. Бидн зүткэтэ ухаг ⁵болн Бурхна медрлин өмнэс босжах санаг уга кежэнэвидн. Христост сонсхврта болтха гihэд, бидн санан болһниг бэрэнд авлавидн. ⁶Тадн цугтан Христост сонсхврта болхла, бидн ямаран чигн сонсвр уга йовдлыг заслхдан белнвидн.

⁷Өмнэн бээсэн хэлэлт. Кемр кен нег күн бийэн Христосин күүнд тоолжахла, тиигхлэ бидн бас терүнлэ эдл Христосин улс болжана гиж тоолтха. ⁸Деед Эзнэ өгсн йосар бардмнхдан би нам ичжэхшв. Эн йосн таниг эвджэхш, батражана. ⁹Би тадниг эврәннь бичгэрн ээлһжэх күн болхар седжэхшв. ¹⁰Яһад гихлэ, зөрмнь келнэ: «Терүнэ бичгүд догшн болн күчтэ, болв маднла бөөхлэрн бийнь арһ уга, келнь мел хоосн». ¹¹Таднас холд бөөхлэрн мана бичгт бичжэх тоот болн таднла бөөхлэрн мана кех көдлмш хоорнд мел йилһлт угаһинь тиим күн медтхэ.

¹²Би бийэн буульжах күүнэ тоод оршгов, эс гихлэ теднлэ бийэн эдлцүлх сана зүүшгов. Тедн эргү болад, бийиннь тускар эврәннь кемжәһәр кемжәлж келжэнэ, бийэн бийлөһөн эдлцүлжэнэ. ¹³Бидн болхла кемжән угаһар бийэн буульж чадшговидн. Бурхна кетхэ гihэд заасн көдлмш мана кемжән болжана. Энүнд тадн дунд кесн көдлмш бас тоод оржана. ¹⁴Бидн тадн тал эс ирсн кевгэ мана өмн тогтасн кемжәнэс давжахшвидн. Сэн Зэнгиг таднд бидн түрүн болж авч ирвидн. ¹⁵Талдан улсин көдлмшәр бидн кемжән угаһар бардмнжахшвидн. Болв тана иткл өссәр тадн дунд мана кех көдлмш Бурхн тогтасн межэ күртл икэр икдх гиж бидн нөөлжәнэвидн. ¹⁶Тиигэд бидн Бурхнд талдан күүнэ кесн көдлмшәр бардмнлго, ондан орн-нутгудар чигн бидн Сэн Зэнг тархаж

чадхвидн. ¹⁷ «Буульжах күн Деед Эзэн буультха». ¹⁸ Эврэн бийэн буульжах биш Деед Эзэн буульжах күн тоомсрта болна.

Павел болн худл апостолмуд

11 Кемр би нам невчкн эргү болв чигн, тадн нанла тесвртэ болтн гиж санлав. Нанла тесвртэ болтн! ² Би Бурхнла эдл тадниг нанцхн Терүнэ болтха гижэнэв. Яһад гихлэ, би тадна төлө нанцхн залуд Христост үг орулв. Терүнд би тас цевр келсн күүк үзүлх йостав. ³ Болв моһа дүрстэ эрлг эврэннь мекэр Хабаг меклснлэ эдлэр, түүшн тана ухан авлгдэд, Христост күцсн болн цевр нерэдлһэс хольжад одвза гиж би ээжэнэв. ⁴ Кемр кен чигн күн ирэд мана цөөлһэд уга талдан Исусин тускар цөөлһжэхлэ, эс гихлэ тана авсн Сөкүснэс талдан Сөкүс авхла, эс гихлэ тана авсн Сэн Зэнгэс талданиг авхла, тиигхлэ тадн тер күүнлэ түргн тесвртэ болнат. ⁵ Деед апостолмудас би юуһарн чигн дугу болжахшв гиж тоолжанав. ⁶ Би келмрч эс болв чигн, болв теднэс татуһар медхшв. Энүгэн бидн зүсн-зүүл арһар кесг дэкж таднд лавлавидн.

⁷ Таднд Сэн Зэнг өнгөр тархасндан би тадниг өргхин төлө бийэн дорагшлулад килнц һарһсн болвзав? ⁸ Таднд церглхин төлө би иткдг талдан багмудас мөнг авсндан тедниг негжв гиж келж болжана. ⁹ Танад бөөхлэрн, би түрү бөөвв чигн, нег чигн күүнд ацан болш чигн угав. Нанд Македоняс ирсн ахнр-дүүнр кергтэ тоотм өгчөв. Би таднд мел ацан болсн чигн угав, болх чигн угав. ¹⁰ Нанд бөөх Христосин үнэр үгэн өгчэнэв. Цуг Ахьяр энүгэр намаг бардмнхиг нег чигн күн зогсаж чадшго. ¹¹ Энүг би таднд дурго болад келжэнү? Би таднд ямарн дуртаг Бурхн меднэ.

¹² Би кежэх көдлмшөн цаарандан кенэв. Бурхна кергиг маднла эдл кежэнэв гиж бардмнхар учр хээжэх улст, би тиим арһ өгшгов. ¹³ Яһад гихлэ, тиим улс худл апостолмуд болжана, тедн эврэ көдлмшин тускар худл келжэнэ. Христосин апостолмудыг тедн дурана. ¹⁴ Өврх юмн уга, яһад гихлэ, эрлг бурхна герлин элчиг дурана. ¹⁵ Кемр терүнэ зарцнр чик бөөдлин көдлмшчнриг дуражахла, тиигэд акад юмн мел уга. Аштнь тедн кесн кергэрн авхан авх.

Христосин төлө Павел зовжана

¹⁶ Би бас нег давтад келжэнэв: намаг һэргтэ гиж бичэ тоолтн. Кемр тадн тиигж тоолжахла, бас невчк бардмндгар, намаг һэргтэ күн кевтэ орулж автн. ¹⁷ Мини ода келхм Деед Эзнэс биш.

Бийэн бууляд би хэргтэ күн кевтэ келнэв. ¹⁸ Олн улс күүнэ учрар бардмнна, би бас тиигнэв. ¹⁹ Тадн цецн болчкад, хэргтэ улсла таасж тесвртэ болнат. ²⁰ Тадн бийэн бууляд мухлалсн күн болһниг, эс гихлэ тадна арһиг олзлсиг, эс гихлэ таднас авлһ булажасиг, эс гихлэ таднд деерлксиг, эс гихлэ халхартн ташсн күүг тесж даанат. ²¹ Ичр хату болсар таднд тийм йовдл һарһхд маднд зөрг тату болад бөөв гиж би келсв. Би хэргтэ күн кевтэ келжэнэв. Кемр кен болв чигн, юуһар болвчн бардмнхар седхлэ, би бас тиигж кехв. ²² Тедн — евреймүдий? Би бас. Израилин улсий? Би бас. Абрахамин хөөт үйнрий? Би бас. ²³ Тедн Христосин зарцнрий? Би һэрглсн күүнлэ эдл келдг болв чигн, болв би зарцнрас деер зарцв. Би теднэс икэр көдллэв, түүрмд икэр суулав, икэр гүвдүллэв, үкхин өргнд ол дэкж бөөлэв. ²⁴ Евреймүд намаг һучн йис дэкж тавн саамд малядв. ²⁵ Һурв дэкж римлян-муд намаг модар цокв. Нег дэкж чолуһар шивж цокв. Би һурв дэкж усна кермин хамхрлһнла харһв, өдр сө уга эң-зах уга теңгст цокгдв. ²⁶ Би эврәннь олн зуульчлһндан аэмшглэ харһв: һолын деврлһнэс, тонулас, евреймүдэс, буру келтэ улсас, худл ахнр-дүүнрэс балһснд, күн уга эжго һазрт, теңгст би аэмшг үзв. ²⁷ Би чидлэн геетлэн көдлв, нөр уга бөөвв, харһнв, ундасв. Нурһлж би хот уга, бөөрн уга, хувцн уга бөөвв. ²⁸ Энүнэс талдан би өдр болһн иткдг цуг багмудт килмжэн өгх йир күнд даавртав. ²⁹ Кемр кен негнь чинэн уга болхла, би бас чинэн уга болнав. Кемр кен негнь килнц һарһжахла, би зовнав.

³⁰ Би кемр бардмнхар седхлэрн, тиигхлэрн чинэн угаһим заажах юмар бардмннав. ³¹ Бурхн болн Деед Эзн Исусин Эцк намаг худл эс келжэхиг меднэ. Мөнкинд Терүнд туурмж! ³² Дамаскд Арет хаана залач намаг бэрхэр балһсна үүднд манач тэвв. ³³ Болв намаг эрст бөөсн нүкэр зембльд суулһад буулһв. Тиигэд би тер залачас эмд үлдв.

Павельн үзгдл

12 Олз-тус уга болвчн би бийэн буульх зөвтэ болжанав. Болв би Деед Эзнэ өгсн үзгдлин болн илэр келлһнэ тускар күүндий гижэнэв. ² Христосла ниичэд бөөх арвн дөрвн жил хооран һурвдгч теңгрт өргдсн күүг би меднэв. Болв тер күн цогц-махмудта бөөсинь, эс гихлэ үзгдл бөөсинь би медхшв, Бурхн меднэ. ³⁻⁴ Э-э, тер күүг Бурхна садт авч одгдсинь би меднэв. Зуг

цогц-махмудтан эс гихлэ үзгдл болж тиигсинь би меджэхшв. Бурхн меднэ. Тер тенд үгэр болн амарн келж болшго юм сонсж. ⁵Би тиим күүг буульнав, бийэн буульхшв, зуг эврэннь чинэн угаһарн бардмнхас биш. ⁶Болв кемр би бардмнхар седхлэрн, тиигхлэрн би һэргтэ күн кевтэ келшгов, би үнэр келнэв. Зуг би бардмнхар бөөхшв, яһад гихлэ, мини тускар кен чигн күн үзжэснэсн үлүд тоолдгоһар, эс гихлэ нанас сонсжаснас үлүд тоолдгоһар санлав. ⁷Нанд Бурхн олн ил келлһ өглэ. Бичэ бардмнтха гихэд Бурхн мини цогц-махмудт бог шааж. Эн бог эрлгин элч. Нанд өвдкүр өгхөр, намаг бичэ деер сана зүүтхэ гихэд эн илгэгдж. ⁸Би Деед Эзнд һурв дэкж терүг уга кетхэ гихэд мөргж сурлав. ⁹Болв Деед Эзн нанд иигж келв: «Чамд мини хээрлт болжана. Яһад гихлэ, кемр күн арһ тату болхла, мини чидл улм икдэд үзгднэ». Тер учрар Христосин күчн нанд үзгддгэр би бийиннь арһ татуһан байртаһар буульнав. ¹⁰Би арһ татуһан, му келүлсэн, күчр-күндэн, көөлһсэн, Христосин төлө шахгдсан зөвтэ гижэнэв. Яһад гихлэ, арһ тату болхларн, би чидлтэв.

Көринтд бээх иткдг багин тускар Павел харм төрснь

¹¹Би һэрглүв. Болв тадн намаг тиим болдгар кевт. Яһад гихлэ, тадн намаг буульх зөвтэт. Би юмн эс болвчн, эн йир өөдөн апостолмудт тэвж өгчэхшв. ¹²Намаг йосн апостол болсиг тадн дунд кесн иим темдгүд медүлжэнэ: өвөрц юмн, онц темдг, күчр кергүд болн тесвр. ¹³Тиигэд таднд эс кеснэс талдан иткдг багмудт би ю кевв? Таднд би ацан эс болсарий. Энүнд буруһим тэвж хээрлтн. ¹⁴Би тадн тал һурвад йовхар белдженэв. Болв тер бийнь би таднд ацан болшгов. Нанд тадна бөөсн юмн биш, тадн эврэн кергтэт. Яһад гихлэ, эврэннь эк-эцкин төлө үрдүд мөнг цуглулхш, эк-эцкнр үрдүдиннь төлө цуглулна. ¹⁵Тадна сәкүснэ төлө бөөсэн цугтаһинь, бийэн өгхдэн би байрта бөөнэв. Би таднд икэр дурта болснд тадн нанд баһар дурта болхийт? ¹⁶Би таднд ацан эс болснла зөвшөржэнэт. Зуг тадн намаг мектэ гиж келхит, мекэр тадниг авлв гихит. ¹⁷Яһж? Тадн тал илгэсн улсас нанд олз орви? ¹⁸Би Титиг тадн тал одтха гиж сурлав, терүнлэ бас нег ахан илгэлэв. Тит таднас олзта һарви? Мини болн терүнэ күсл негн биший? Тер би хойр эдлэр көдлмш кезэхший?

¹⁹ Мел эн цагин туршарт бидн тадна өмн бийэн харсжана гиж санжах бээдлтэт. Уга! Бидн Бурхна өмн Христосин зарцнр болж таднд келжэнэвидн: дурта улс, мана кежэх көдлмш тадниг батрахин төлө кежэх юмн. ²⁰ Намаг тадн тал кемр ирхлэ, тадн мини седжэснэс ондарж одвзат, би бас тадна седжэснэс ондан болж одвзав гиж саглжанав. Тадн дунд цүүглһ, үлү үзлһ, һалзурлһ, бийрхг бээдл, худл, хов зөөлһ, деерклһ болн диг-дара эвдлһ үзхүв гиж би ээжэнэв. ²¹ Кемр би дэкэд тадн тал ирхлэ, Бурхн намаг тана өмн дорацулх гиж ээжэнэв. Тиигэд тадна икнкнь килнц һарһад, кесн бузр, шагшавд уга болн аля кергэн эс хайсн оln улсиг би уульж хармнхв.

Товчлгч үг

13 Эннь мини тадн тал һурвдгч ирлһн болжана. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Юн чигн гемшөлһн хойр эс гихлэ һурвн герчэр лавлгдх зөвтэ». ² Урднь килнц һарһсн улсиг болн цуг талдан улсиг би өмнэснь келлэв. Ода танад эс бээвв чигн би тедниг танад хойрдгч саамд ирхлэрн саглснла эдлэр өмнэснь саглжанав. Кемр намаг дэкэд ирхлэг, күн болһн засгдлго бээшго. ³ Нанар дамжад Христос келжэнэ гисиг тадн батлхар седж некжэнэт. Христос тадна төлө ю болв чигн кехлэрн арһ уга биш, эврэннь чидлэн тадн дунд үзүлжэнэ. ⁴ Яһад гихлэ, Тер чинэн уга цагтан кирст хадгдла, болв Бурхна күчэр эмд бээнэ. Бидн Терүнлэ ниилсндэн чинэн уганьвидн, зуг бидн тадна төлө бээхлэрн Бурхна күчэр Христосла бээхвидн.

⁵ Бийэн сөрөд хэлэтн: тадн Христост иткж бээдвтэ. Бийэн шинжлтн. Зуг сөрлтиг эс дарсмн болхла, тадн Исус Христосла ниилж бээсиг меджэхшвтэ? ⁶ Бидн эн сөрлтиг даасиг тадниг медх гиж би нээлжэнэв. ⁷ Болв бидн тадниг му юм бичэ һарһтха гihэд Бурхнд зальвржанавидн. Мадниг сээнэр сөрлһ даасиг үзүлхин төлө биш, тадниг цаһан саната йовдл һарһтха гihэд тиигжэнэвидн. Нам бидн сөрлһ эс дааж чадсмн болж һартха. ⁸ Бидн үнниг бурушасндан биш, үннэ төлө чидлтэвидн. ⁹ Яһад гихлэ, тадниг арһта болхла, бидн арһ уга болхларн байрлनावидн. Тиигэд тадн сэн талан ондартха гihэд зальвржанавидн. ¹⁰ Тадна нас холд бээһэд тиигэд би бичжэнэв. Би тадн тал ирхлэрн эвдрлһнэ биш, батралһна төлө өгсн Деед Эзнэ йосиг олзлад эвдх йовдл һарһдгоһар тиигжэнэв.

¹¹ Ахнр-дүүнр, аштнь байрлтн, чикртн, мини сурсн тоотыг күцэтн, нег-негнлэхэн нийһэр болн эвгэхэр бээтн. Дурна болн эвин Бурхн таднла бээх. ¹² Нег-негэн эрүнэр үмсж тостн. Бурхна улс цугтан таднд мөндөн илгэжэнэ.

¹³ Деед Эзн Исус Христосин цаһан санан, Бурхна дурн болн Эрүн Сөкүснэ иньглт цуг таднла бөөтхэ.



Христост иткдг Һалатьян улст илгэсн бичг

Нүр үг

Йосн християнин болхин төлө Мошена Зака күн болһн күцэхмб, угав гисн сурвр Сэн Зэңг цөөлһэд тархасна хөөн һарч ирнэ. Павел терүг күцэхмн биш гиж эмтнлэ зүткэд цөөлһдг билэ. Христоста ниилэд бөөхин төлө һанцхн иткл кергтэ, итклэр дамжад цугтан чик седклтэ болдмн гиж тер лавлж келжэв. Болв Һалатьяд, Римин эргмдк Баһ Азийд бөөх чонжсар Павелын өмнэс сөрлцдг улс һарч ирцхэнэ. Үннч апостол болхин төлө зака күцэх кергтэ гиж тедн келцхэв.

Эн бичг худл номд авлгдсн улсиг үнн итклд хэрү орулхин төлө бичгдсмн. Павел Исус Христосин апостол гисн нер зүүхэр эврәннь зөвөн харсжах кемэс эклэд бичгэн бичж. Апостол болтха гиж терүг күн биш, Бурхн дуудсиг тер зүткж лавлжана. Павел буру номта улст күрх күн болжана. Дэкэд күн болһн зуг итклэр дамжад чик седклтэ болдгиг тер бас күчлж келжэнэ.

Сүүлнк бөлгүдт Павел християнмудын заң-бэрц эклцэн дурнас авчасиг бичгтэн үзүлжэнэ. Эннь Христост иткснэ ашнь болжана.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–10

Апостол болсн Павелын һардгч йосн 1.11 – 2.21

Бурхна хөөрлтин туск Сэн Зэңг 3.1 – 4.31

Християнмудын сүл бөөдл болн даавр 5.1 – 6.10

Товчлгч үг 6.11–18

Мендлһн

1¹⁻² Һалатьяд бөөх сүзгтни багмудт Павел иигж бичж. Нанла хамдан бөөх цуг ахнр-дүүнр танла мендлжэнэ. Намаг апостол болтха гиж күн чигн биш, күүһэр дамжад чигн биш

нанцхн Иус Христос болн Терүг үклэс эмдрүлсн Бурхн-Эцк дуудвр кев.

³ Мана Бурхн Эцк болн Деед Эзн Иус Христос цаһан сана, амулн-төвкнүн бөөдл таднд өгтхэ.

⁴ Мадниг эн цагин му жирлэс сулдххин төлэ мана килнцэс кэлтэ мана Бурхна болн Эцкин таалар Христос эмэн өглэ.

⁵ Бурхн мөнкинд тууртха. Тиигтхэ!

Ондан Сэн Зэнг уга

⁶ Христосин хөөрлтөр дамжад таниг дуудсн Бурхиг тиим шулуһар үлдөһөд, талдан Сэн Зэнг авситн би өвржэнэв. ⁷ Йосндан болхла, ондан Сэн Зэнг уга. Болв таниг үүмүлхэр седжэх, Христосин Сэн Зэнгиг хажилххэр седжэх улс бас бөөдг чигн. ⁸ Кемер бидн эврэн, эс гихлэ тенгрэс Бурхна элч таднд цөөлһсн Сэн Зэнгэс ондан Сэн Зэнг цөөлһсн болхла, хамгин ик цаажла харһтха. ⁹ Урднь мана келсиг би дэкрн келжэнэв: кемер таднд кен болв чигн тана авсн Сэн Зэнгэс талдан Сэн Зэнг цөөлһхлэ, тер күн хамгин ик цаажла харһтха.

¹⁰ Би күүнэ зөв хээжэхшв. Би Бурхна зөвшөл хээжэнэв. Күүнд таасгдхар седжэхшв. Кемер би эндр күртл күүнд таасгджасн болхла, Христосин зарц болшго билэв.

Павел апостол болсна тускар

¹¹ Ахнр-дүүнр, мини цөөлһж өгчөх Сэн Зэнг күүнэс үүдсмн биш. Тедниг медтхэ гижэнэв. ¹² Сэн Зэнгиг би күүнэс авсн уга билэв. Терүг күүнэс дассн угав. Нанд терүг Иус Христос медулв.

¹³ Намаг урднь евреймүдлэ эдлэр Бурхнд иткж йовсиг тадн сонссн болхит. Би Бурхна сүзгтни багмудыг догшар көөһөд, уга кехэр седлэв. ¹⁴ Евреймүдин шажна кергиг күцэлһэрн би эврэ үйин көвүдэс өмн йовлав. Мана өвкнрин авьясиг би йир халурхч күцэдг билэв.

¹⁵ Болв Бурхн намаг эврэннь хөөрлтэрн һазр деер төртлм шүүж авад, Бийдэн церглтхэ гиж дуудж. ¹⁶ Христосин туск Сэн Зэнг буру номта улст тархахин төлэ Бурхн нанд Эврэннь Көвүг үзүлв. Тер цагт би нег чигн күүнлэ селвлцсн угав. ¹⁷ Нанас өмн болсн апостолмудла харһхин төлэ би Ерусалим балһсн тал одсн

угав. Түүнэ ормд Арабья тал йовад, дэкэд Дамаск тал хэрж ирв. ¹⁸ Һурвн жил болад би Ерусалим тал Кеплэ харһхар одв. Тенд би арвн тавн хонг бээвв. ¹⁹ Деед Эзнэ дү Яковас талдан апостол-мудла би харһсн угав.

²⁰ Мини бичсн үнн. Би худл келжэхшв. Бурхн меднэ.

²¹ Түүнэ хөөн Сирий болн Киликья һазр тал һарв. ²² Тиигхд Йудья һазрт, Христосин сүзгтни багмудт намаг меддго бээж. ²³ «Эн күн урднь мадниг көөж йовла. Ода болхла, урднь уга кехэр бээсн иткл цөөлһж йовна», – гиж тедн соңсж. ²⁴ Мини төлө тедн Бурхиг магтдг чигн.

Павел болн ондан апостолмуд

2 Арвн дөрвн жил болад Бар-Набала хоюрн Титиг дахулад, дэкрн Ерусалим тал одвидн. ² Би Бурхна заасар йовв. Би сүзгтни багин ахлачнрта нүүрлцэд харһад, теднд буру номта улст цөөлһж өгсн Сэн Зэнгин тускар эврэн келж өгв. Мини эндрк болн урдк кесн көдлмш йирдэн бичэ давтха гилэв. ³ Тедн Титиг грек болсар керчүлтхэ гиж нексн уга. ⁴ Болв зэрмснь тиим йовдл һарһхар седв. Тедн худлар ахнр-дүүнр болад туршулчнр мет мадн дунд орцхаж. Тиигхлэрн тедн Исус Христосла бээсн ниичөөһөр дамжад мана сулдхврин тускар медхэр седв. Тедн маднар мух-лаһан кехэр седжэж. ⁵ Болв бидн агчмин зуур чигн теднд тэвж өгсн угавидн. Яһад гихлэ, бидн тана төлө Сэн Зэнгин үнниг хадһлхар седлэвидн.

⁶ Өмтн һардачнр гиж тоолжасн улс (нанд болхла, кен бол-силь мел йилһл уга. Бурхн һазак бөөдлэр күүнэ зарһ кешго) нанд шин юм мел келсн уга. ⁷ Терүнэ ормд Бурхн нанд буру номта улст Сэн Зэнг цөөлһтхэ гисн даалһвр өгсиг тедн үзлэ. Бурхн Пётриг Сэн Зэнг евреймүдт бас тиигж цөөлһтхэ гилэ. ⁸ Бурхна күчэр Пётр евреймүдин төлө апостол болла. Би бас Бурхна күчэр буру номта улсин төлө апостол болв. ⁹ Һардач гиж тоолгджасн Яков, Пётр болн Йохан нанд Бурхна өгсн эн шишлң даалһвр медв. Бар-Набаг болн терүнлэ хамдан көдл-жэх улст тоолв. Аштнь бидн һаран атхлдад зөвшөрвидн. Би Бар-Набата буру номта улс дунд көдлх, тедн евреймүд дунд көдлх болж һарв. ¹⁰ Зуг тедн мадниг түрү-зүдү улсин тускар бичэ марттн гиж сурцхав. Тер сурвриг би эврэн күцэхэр седдг билэв.

Павел Пётриг бурушажана

¹¹ Пётр Антиохд ирхлэ, би терүнэ өмнэс илэр келлэв. Яһад гихлэ, тер хажр йовдл һарһжасмн. ¹² Яковин илгэсн улс ирл Пётр буру номта ахнр-дүүнрлэ хамдан хот уудг бээж. Зуг тедниг ирхлэ, буру номта күүг керчүлтхэ гиж некжэсн эмтнэс эәһэд Пётр теднлэ хамдан хот уудган уурв. ¹³ Еврей ах-дүүнр Пётрлэ хамдан хойр чирэтэ йовдл һарһад бээв. Тернь нам Бар-Набаг бас чик хаалһаснь хажилһв. ¹⁴ Теднэ һарһжах йовдл Сэн Зэнгин үннлэ эс ирлцжэхиг үзхлэрн би теднэ цугтаннь өмн Пётрт иигж келүв: «Чи, еврей болв чигн, буру номта күүнлэ эдл бөөнөч. Ти-игхлэ буру номта улсиг евреймүдлэ эдлэр бөөтхэ гиж яһад за-жахмбч? ¹⁵ Бидн төрхэрэ евреймүдвидн. Бидн килнцтэ буру номта улс бишвидн. ¹⁶ Исус Христост иткэсэр күн болһн чик седклтэ болж тоолгдна. Эннь зака күцэсэр чигн биш. Тиигэд бидн зака күцэсэр биш, Христост иткэсэр, чик седклтэ улс болж тоолгдхин төлэ Исус Христост итквидн. Яһад гихлэ, нег чигн күн зака кү-цэсэр чик седклтэ күүнд тоолгдшго. ¹⁷ Бидн Христосла ниилснд чик седклтэд тоолгдхар седлэвидн. Болв килнцтэ улс бээсэн бидн үзввидн. Тиигхлэ Христос килнцин цергч болхий? Уга. Тө-рүц уга. ¹⁸ Кемр би ода урдн хамхлсан босхжахла, зака эвдсн күн болж һарчана. ¹⁹ Би Бурхна төлэ бөөхэр зака күцэсэрн Бурхна өмн бийән чик седклтэд тоолдган уурв. Зака күцөжэсндөн би үкснэ тоод йовлав. Намаг Христосла хамдан кирст хадла. ²⁰ Иим учрас иштэ би ода урдк күн бишв. Христос мини дотр бөөнэ. Өдгэ цагт мини бөөжөх жирһл иим темдгтэ: би Бурхна Көвүнд итксндөн жирһжәнэв. Тер нанд дурлад, мини төлэ эврәннь эмән өгв. ²¹ Би Бурхна хөөрлтиг мел хайжахшв. Кемр күн загаг күцэсэр чик седклтэ гиж тоолхла, Христос киидән үксн болжана».

Закан эс гиж иткл

3 Эргү һалатмуд! Кен тана экитн эргүлв? * Кирст хадгдсн Исус Христосин үклиг тодрхаһар таднд келж үзүлгдлүс? ² Би танас нег юм медхэр седжәнэв: Эрүн Сәкүсиг тадн зака күцөһэд авлт, эс гихлэ Сэн Зэнг соңссндан иткэд аввт? ³ Тадн тиим эргү болвт? Эрүн Сәкүснэс эклэд тадн эврәннь бөөдлөн күчэр чилэхэр

* Үнн юм иткдгоһар кен тана толһаг эргүлв?

седжэнт? ⁴Тадна дамшлт, дааһад һатлсн тоот мел хара зөндөн давхий? ⁵Таниг зака күцэснд Бурхн Эрүн Сәкүс өгэд, тадн дунд өвөрц юм үзүлжәнә гиж сандг болвзат? Эс гихлэ тадн Сән Зэңг сонсад итксн төлөд тиигжэнт? ⁶Тиигэд Абрахамин тускар ухалтн. Абрахам Бурхнд иткэд, Бурхн терүг чик седклтә күүнд тоолв. ⁷Иткжэх улс цугтан Абрахамин үрдүд болсинь медж автн! ⁸Бурхнд итксәр, буру номта улсиг чик седклтәд Бурхн тоолсиг Бурхна Бичгт урднь келгдж. Сән Зэңг Абрахамд иигж цәэлһгдж: «Чамар дамжж Бурхн келн улсиг цугтаһинь әдслх». ⁹Иткдг улс Бурхнд иткжәсн Абрахамла хамдан ода әдс авчана. ¹⁰Зака күцәсәр, чик седклтә болх гиж нәәлжәсн улсиг Бурхн цаажла харһулх. «Закана дегтрт цуг бичәтәг эс күцәжәх кен чигн күн кезә чигн Бурхнар цаажлгдх», – гиж бичәтә бәәнәлм. ¹¹Зака күцәсн күүг Бурхн чик седклтәд тоолжахнь медгджәнә. Яһад гихлә, иткләрн чик седклтә болсн күн әмд бәәх. ¹²Закан иткллә әдл биш. Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Зака күцәжәх күн терүгәрн жирһх». ¹³Христос мадниг му харал күртәжәх Заканас сулдхв. Христос эврән мана ормд му харалла харһв. Энүнә тускар Бурхна бичгт иигж бичәтә бәәнә: «Моднд дүүжлгдсн күн му харалла харһтх!» ¹⁴Учрнь иим: Абрахамд өгхәр бәәсн әдсиг Бурхн Христос Исусар дамжад буру номта улст күргх. Бидн болхла Бурхна өгхәр бәәсн Эрүн Сәкүсиг иткләрн авнавидн.

Закан болн үгән өглһн

¹⁵Ахнр-дүүнр! Жирһләс авсн үлгүр сонстн: Күүнә бичсн герч бичгиг кен чигн ондарулж эс гиж немж чадшго юмн. ¹⁶Абрахамд болн терүнә хөөт үрдн Бурхн олн үг өглә. Бурхна Бичгт иигж бичәтә бәәнә: «Олн хөөт үрдүдт биш, зуг һанцхн хөөт үрдн». Эннь Христос болжана! ¹⁷Бурхн бооца батлсн хөөн дөрвн зун һучн жил болад Закан һарв. Эн закон тер бооцаг әвдж чадшго. Бурхна өгсн үгиг бас уга кеж чадшго. ¹⁸Кемр Бурхна билг Заканас һардг болхла, тер өгсн үгәс авгдшго билә. ¹⁹Закан юуни төлә бәәдв? Килнцәс көлтә Закан өгсн үг деер немгдв. Эн закон Абрахамин хөөт үрн иртл күчән геелго бәәж. Тер хөөт үрдн Бурхн үгән өгч. Бурхн эн закаг бийиннь болн күүнә хоорнд орлцачд эврәннь элчнрәр дамжулад өгч. ²⁰Бооцан хойр талас кегдхлә, хоорнд орлцдг күн кергтә болна. Болв Бурхн һанцарн Абрахамд үг өглә.

Закана учр-утх

²¹Тегэд юн болжахмб? Бурхна өгсн үглэ закон ирлцжэхший? Уга. Кемр авсн закон маднд жирлл өгх күчгэ болсмн болхла, Бурхн күүг зака күцэсэр чик седклтэд тоолх билэ. ²²Болв цуг улс килнцин үлмэд бээнэ гиж Бурхна Бичгт бичэтэ. Иткдг улст Исус Христост итксэр үг өггдх. ²³Итклин цаг иртл Закон мана харулч билэ. Иткл медүлтл эн закон тиигж бөөлэ. ²⁴Христосиг иртл Закон мана сурһмжлач болжала. Бурхнд итксэр мадниг чик седклтэд тоолхин төлэ Христос ирв. ²⁵Итклин цаг ирв. Бидн дэжж сурһмжлачин үлмэд бээшговидн. ²⁶Исус Христост иткснэс авн тадн Бурхна үрдүд болвт. ²⁷Уснд кирслгдсн улс Христосла ниилэд, Терүнэ заң авв. ²⁸Дэжж иудей, буру номта күн, ялч, сул күн залу, гергн гиж йиллл угат. Тадн цугтан Христос Исусла ниилэд негн болвт. ²⁹Кемр тадн Исус Христосин болхла, тиигхлэ тадн Абрахамин хөөт үйнр болжанат. Бурхна өгсн үг таднд күрх.

4 Бас иигж келхэр седлэв: хөөт үрн нилх бээдлтэ, – зөөр кевтөн түүнэ болв чигн – эврәннь зөвэрн ялчас йилһржэхмн уга. ²Эцкин кемжэлсн цаг иртл, хөөт үриг бичкнднь сурһмжлачнр болн зөөринь бүрткдг улс өсклэ. ³⁻⁴Бидн бас терүнлэ эдл бичкн цагтан бээсэр делкэг залдг сэкүсдин үлмэд мухла болж йовлавидн. Болв цаг ирхлэ, Бурхн эврәннь Көвүг илгэв. Тер Күүкд күүнэс эн назр деер төрэд, Закана бээдлэр бээдг болв. ⁵Терүгэрн закана үлмэд бээсн улсиг цугтаһинь сулдхад, мадниг Бурхна үрдүд болтха гив. ⁶Тадн Бурхна үрдүд! Тана зүркнд Бурхн эврәннь Көвүнэ Сэкүс орулв. Тер Сэкүсн Бурхиг: «Аав-а! Эцк-э!» – гинэд дуудна. ⁷Тадн дэжж мухла бишит. Ода тадн Бурхна үрдүдт. Кемр тадн үрдүд болсмн болхла, Бурхна зөөр эдлх хөөт үрдүд болжанат.

Павел Һалатьяд бээсн улсин тускар зовжана

⁸Бурхиг медэд уга цагтан тадн сэкүсдин мухла бээжит. Теднь Бурхн биш бээж. ⁹Ода тадн Бурхиг меднэт. Эс гиж чикэр келхлэ, – Бурхн тадниг меднэ. Тиигхлэ тадн яһад эрэ торсн, түрү бээдлтэ сэкүсд тал хэрү эргжэхмбт? Эврәннь сэн дурар яһад урдк кевэр теднэ ялч болхар тадн седжэнэт? ¹⁰Тадн нам бемб өдр,

шин сар, шин жил, байрин нэр темдглдг болжанат. ¹¹ Би тадна төлө аэжэнэв. Танад кесн мини көдлмш кийдэн давж одваз гинэд аэжэнэв. ¹² Ахнр-дүүнр, би таднас суржанав: Би буру номта улсла эдл болад заканд нээлжэхшв. Нанла эдл кетн. Тадн нанд мел му юм үзүлсн угат. ¹³ Хаалһдан гемтэд түрүн болж би таднд Сэн Зэңг цөөлххэр ирлэв. Терүг тадн меднэт. ¹⁴ Тиигхд мини гем таднд чигн сөрлт болла. Намаг тадн һазалж холсн угат. Тадн нанар Бурхна элч кеввт. Онданар келхлэ, Исус Христосиг тоссн мет тосвт. ¹⁵ Тана түрүн байр яһла? Кемр арһ бээсн болхла, тиигхд тадн нанд эврэннь нүдэн чигн өгх билэт. Терүг би лавлж келжэнэв. ¹⁶ Эн үнн үг келхлэрн, би тана өшөтн болсн болхий? ¹⁷ Танар ондан улс йир икэр соньмсжана. Болв теднэ күсл му йор-та күсл. Мадниг тедн танас салһж авхар седжэнэ. Тиигхлэрн тадн теднэр соньмстха гижэнэ. ¹⁸ Кемр күсл сэн болхла, соньмслһн сэн юмн. Намаг ирсэр биш, энтн кезэ чигн үнн. ¹⁹ Мини энкр үрдүд, эк күн үрэн һарһхларн зовжах мет, би тана төлө бас тиигж зовжанав. Эн зовлңгиг Исус Христосин зангиг тадн эс автл, би даах зөвтө болжанав. ²⁰ Би таднла бээхэр седлэв. Таднла ондан дууһар би күүндх билэв. Би тана төлө йир зовжанав.

Эдлүүлһн

²¹ Закана үлмэд бээхэр седжэх улс, нанд келтн: заканд юуна тускар келгджэхиг соңсвта? ²² Терүнд иигж бичэтэ бээнэ: Абрахам хойр көвүтэ бээж. Негнь ялчас һарч, хойрдгч көвүнһ сулдан бэ-эсн күүкд күүнэс һарч. ²³ Ялчас һарсн көвүн йирдэн үрн һардг эдлэр һарч. Сулар бээсн күүкд күүнэс Бурхна өгсн үгэр үрн төрж. ²⁴ Эннь тежг болжана. Хойр күүкд күн – хойр бооцан. Хагр Синай уулын хажуд кесн бооцанла эдлүүлгднэ. Эн бооцана үрдүд мухла болжанат. ²⁵ Бас Хагр Арабьяд бээх Синай уул болжана. Өд-гэ цагт энтн һазр деер бээх Ерусалим. Түүнэ келн эмтн цугтан мухла болв. ²⁶ Зуг теңгрин Ерусалим сулдан бээнэ. Тер мана эк. ²⁷ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Үрн уга болн үр эс һарһсн күүкд күн байрл! Үр һарһлһна зовлң эс медсн күүкд күн хээкр, бахмжта бол! Залунһ хайсн һанц күүкд күүнд үрн олар олдх». ²⁸ Ахнр-дүүнр, тадн Бурхнд үг өгснэс иштэ төрсн Ицхакла эдл үр-дүд. ²⁹ Тиигхд йирдэн һарсн көвүн Эрүн Сәкүсн үг өгснэс кәлтэ һарсн үриг көөдг бээж. Ода бас тиим йовдл һарчана. ³⁰ Энүнэ тускар Бурхна Бичгт юн бичэтэ? Тенд иигж келгджэнэ: «Ялч гергиг

көвүтәһинь көөһөд һарһ. Яһад гихлэ, сул бээсн күүкд күүнэ көвүнд өгсн зөөр ялчин көвүнд күртшго юмн». ³¹Тегэд, ахнр-дүүнр, бидн ялч күүкд күүнэ биш, сулдан бээх күүкд күүнэ үрдүдвидн.

5 Бидн сулвидн. Христос маднд сулдхвр өгв. Нег чигн күүнд бийән бичә дажрултн, сулар бөөтн.

Мухла бичә болтн

²Намаг, Павелыг, танд ю келжәхиг соңстн. Кемр тадн керчүлһ келгүлхлэ, Христосас таднд олз уга. ³Бас нег давтад келжәнәв: Кемр кен чигн күн керчүлхлэ, закаг кевтнь күцәх йоста болжана. ⁴Кемр тадн зака күцәсәр чик седклтәд тоолгдхар седжәхлэ, тадн Христосас йосндан салвт. Тиигхлэ таднд Бурхна цаһан санан күртшго болжана! ⁵Мана тускар болхлаг Бурхн мадниг иткләр дамжад чик седклтәд тоолхд Әрүн Сәкүсн нәәлвр өгчәнә. ⁶Христосла ниилсн цагт күн керчүлсн эс керчүлснь төр уга. Төрнь болхла иткл болжана. Мадниг итксн ашт — талдан улст мана өгчәх дурн болжана. ⁷Тадн сәәнәр йовж йовлат. Үнниг бичә сонстн гиж кен таниг чик хаалһас хажилһв? ⁸Энүгәр таниг үгдән орулж авхар дуудснь Бурхн биш. ⁹Бичкн идән һуйриг цугтнь искәнә. ¹⁰Исус Христосла ниилсәр тадн эврәннь хеләцән сольшгот гиж лавлжанав. Тадниг хутхжах күн, кен болв чигн, засла харһх. ¹¹Ахнр-дүүнр! Кемр би керчүлһн кергтә гиж цәәлһж йовсмн болхла, намаг яһад көөлдх билә? Болв би эн керчүлһн кергтә гиж цәәлһсн болхла, кирсин туск мини цәәлһвр нег чигн еврей күүнд һундлта болшго билә. ¹²Тедн бийән мал мет ясхин керг күцәхлэ, сән болх билә гиж ухалжанав. ¹³Мини ахнр-дүүнр, Бурхн тадниг сулар бөөтхә гиж дуудла. Иим сул бөөдл таниг му седвәрт бичә авлултха. Зуг нег-негндән дуран өгч, дөң болтн. ¹⁴Юңгад гихлэ, Закан кевтән нег зааврт багтжана: «Эврәннь өөрхн күүнд бийлән әдл дурл». ¹⁵Болв кемр тадн нег-негән зуһад, зерлг аңгудла әдл идәд хайжахла, саглтн. Мел бийән уга кечквзәт.

Әрүн Сәкүснә келсәр бәәх

¹⁶Әрүн Сәкүсн тана жирһл залтха, гиж би таднд келжәнәв. Тиигхлэ тадн килнцтә седвәрт бәргдшгот. ¹⁷Килнцтә седвәр кезә чигн Сәкүснә седвәрлә ирлцш. Сәкүснә седвәр болхла килнцтә бөөдлин седвәрлә ирлцш. Эннь нег-негнлән ирлцжәхш.

Аштнь тадн кехэр седсэн күцэж чаджахшт. ¹⁸Кемр тадниг Сәкүсн харджахла, тадн закана үлмэд бөөхшит. ¹⁹Килнцтэ бөөдлин керг темдгтэ: аля харһлһн, бузр болн ичртэ йовдл харһлһн, ²⁰шүтэнд шүтх, бө келһн, дээдлһн, дурго боллһн, халзурлһн, бийэртөр келһн, керлдлһн, тарлһн, ²¹үлү үзлһн, әркдлһн, буру номта улсин шажна нәәрт согтлһн болн нань чигн. Урднь келснлэ эдләр Тадниг иим йовдлас саглтха гиж хөржәнөв. Тиигж бәэх улс Бурхна орн-нутгт оршго болжана. ²²⁻²³Сәкүсн күүнә жирһлд иим бөөдл үүдәнә: дурн, байр, төвкнүн бөөлһн, тесвр, цаһан санан, өр-өвч йовдл харһлһн, итклтэ бөөдл, номһн бөөдл, бийән бәрлһн. Тиим улст закан мел харшлж чадшго. ²⁴Исус Христосин улс эврәннь му седвәртэ бөөдлән кирст хадла. ²⁵Сәкүсн маднд йосн жирһл өгв. Тер тиигэд мадниг хардх йоста. ²⁶Маднд дерлкх зөв уга, нег-негән уурлулх, үлү үзх зөв бас уга.

Нег-негндән дөң болтн

6 Ахнр-дүүнр! Кемр кен чигн күн килнц харһсн болхла, Сәкүснә заасар бәэх тадн, тер күн килнц харһдгоһар, номһнар зогсатн. Килнцд терүнлэ эдл авлгдхас бийән саглтн. ²Күнд-түрү үзгдхлэ, нег-негндән дөң болтн. Терүгәрн тадн Христосин зака күцәхит. ³Кемр кен чигн күн ик күн эс бәәсн бийнь бийән ик күүнд тоолхла, тиим күн бийән меклжәнә. ⁴Күн болһн эврәннь йовдлан чик бишинь йилһх йоста. Терүнә йовдл сән болхла, тиигэд тер бийән магтж чадх. Эврәннь йовдлан кенлэ чигн эдл-цүлх йосн уга. ⁵Күн болһн эврәннь ацаһан теех. ⁶Сурһмж авчач күн багштаһан хувалцх йоста. ⁷Бичә меклгдтн. Бурхиг наад бәрж болшго. Күн болһн эврәннь төрсән авдмн. ⁸Эврәннь му седвәрәр бәәсн күн аштнь үкж одх. Сәкүснә заасар бәәсн күн Әрүн Сәкүснәс мөнк жирһл эдлх. ⁹Цаһан саната йовдл харһхдан бичә цуцртн. Кемр цаһан саната йовдл цаарандан чигн харһхла, бидн цагтан түүнә олзинь үзхвидн. ¹⁰Тиигэд арһ бәәхлэ, бидн күн болһнд цаһан санаһан күргх йоставидн. Тедн дундас онцар Бурхнд иткдг өрк-бүлин улст дөнгән күргтн.

Ашләр

¹¹Ода би энүгәс авн эврәннь һарар ямаран ик үзгүдәр бичжәсиг тадн үзжәнәт. ¹²Тадниг керчүлтхә гийәд шахжах улс эврәннь һазак бөөдлән бардмнжана. Тиим йовдл келләрн, зуг

Христосин кирсэс көлтэ бичэ көөгдүлтхэ гижэх йовдл. ¹³ Нам керчүлгдсн улс зака күцэжэхмн уга. Тадниг керчүлхэр седжэх улс хөөннь бидн тадниг келгүллэвидн гиж караглхар бөөнө. ¹⁴ Би болхла мана Деед Эзн Исус Христосин кирсэс ондан юмар бар-дмнхар седжэхшв. Нанд болхла делкэд бээсн тоот кевтэн кирст телүлгдлө. Би бас делкөн төлө телүлгдлөв. ¹⁵ Керчүлсн күн эс керчүлсн күн чигн төрүц йилһн уга юмн. Хамгин күчтэнь Бурхна үүдэсн шин күн. ¹⁶ Эн зокъялар бөөх улст Бурхн амулц бээдл болн хээрлт күргтхэ. Тедн болн Бурхна цуг улс тиигж бээтхэ. ¹⁷ Дэкж нанд нег чигн күн зовх юм бичэ үзүлтхэ. Мини махмудт бөөх шархин орм Христосин ялч болжах темдгнь. ¹⁸ Мини ахнр-дүүнр, таниг цуһар мана Деед Эзн Исус Христос хээрлтхэ! Тиигтхэ!



Христост иткдг Епесин улст илгэсн бичг

Нүр үг

Эн бичгт «үүдэгдсн тоотыг цугтаһинь тэнгрт бээсиг болн һазр деер-киг ниилүлэд, Христосар толһалулхмн» гисн зура үзүлгджэнэ (1.10). Энүнд цуг эмтн Христоста ниилх алдр зураг Бурхна улс күцэтхэ гиж бас дуудвр кегджэнэ. Бичгин түрүнк энгднь негдлтин туск төрэр кү-үндвр кенэ. Терүндэн Эцк Бурхн Эврәннь улс шүүж авсна тускар, теднэ килнц Эврәннь Иус Христос гидг Көвүһэрн дамжад тэвж өгэд, терүнэснь сулдхсна тускар, дэкэд Эрүн Сэкүсн Бурхна өгсн алдр үгин иткл болжасна тускар бичжэнэ.

Бичгин хойрдгч энгднь эврәннь умшачнриг Христоста негдэд чикэр бээтн гиж Павел суржана. Энд автор Бурхна улс Христоста негдсиг үзүлхин төлө, зөрмдэн үгин дүнцүлт үзүлнэ. Үлгүрнь: чонж цогц-махмуд болхла, Христос терүнэ толһа болжана гиж дүнцүлднэ. Эс гихлэ чонж тосхгдсн бээшңглэ дүнцүлгдхлэ, терүнэ һол чолунь Христос болжана гиж келгднэ. Эс гиж чонж гергнлэ дүнцүлгднэ, тийгхлэ терүнэ залунь – Христос болхмн болжана.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Христос болн чонж 1.3 – 3.21

Христоста ирсн шин жирһл 4.1 – 6.20

Товчлгч үг 6.21–24

Мендлһн

1 Бурхна седвэрэр шүүж авсн Иус Христосин апостол Павелас Епест Христос Исусла ни-негн итклтэ бээх Бурхна улст.

² Мана Эцк Бурхн болн Деед Эзн Иус Христос цаһан сана, амулц бээдл таднд өгтхэ.

Христосла мадниг ни-негн болснд Бурхн адслв

³Бурхн болн мана Деед Эзн Исус Христосин Эцк магтгдх болтха. Мадниг Христосла ни-негн болсн учрас Бурхн маднд эдс өгхлэрн цуг цаһан седклин эдсиг тенгрин орн-нутгт өгв. ^{4[a]}Терүнэ өмн эрүн, буру уга болтха гийэд, делкэ үүдтл мадниг Христосла ни-негн болсар Эврәннь улс кехэр шүүж авв. ^{4[b]-5}Бурхн Исус Христосар дамжад Эврәннь дурна ашт көвүдөн кеж авхар мадниг заяв. Эннь Бурхна таал болн зура. ⁶Мадниг хээрлсн учрас бидн Бурхиг туурулхмн. Дурта Көвүһэрн дамжулж Тер маднд хээрлтэн күртэв. ⁷Христосла ни-негн болад, бидн Терүнэ цусар сулдххвидн. Терүнэ элвг евлэр мана килнц тэвгдв. ⁸Бурхн маднд цуг цецн уха болн медлһ өгсэрн хээрлт заяв. ⁹Эврәннь тааларн Бурхн маднд нуувчин зураһан медүлв. Энүг Тер Христосар дамжад күцэхэр шийдв. ¹⁰Бурхн эн зураг кергтэ цагтан күцэх. Эн зура иим: үүдэгдсн тоотыг цугтаһинь тенгрт бээсиг болн һазр дееркиг ниилүлэд Христосар толһалулх. ¹¹Бурхн мадниг Христосла ниилэд Түүнэ улс болтха гиж заяһад шүүж авв. Тер тийгж кехэр өмнэснь шийдв, яһад гихлэ, эннь Терүнэ күсл болжала. Бурхн цугтаһинь Эврәннь таалын шийдврлэ ирлцүлж кенэ. ¹²Бидн хамгин түрүнд Христост эклэд нээлсэрн Бурхна туурмжиг магтх зөвтэвидн. ¹³Тадн бас үнн үгин болн аврлтын туск Сэн Зэнг сонсхларн Бурхна улс болвт. Тадн Христост итквт, тийгэд Бурхн эзнэ тамһ тадн деер тэвв. Тер өгх болсн Эрүн Сәкүс таднд өгв. ¹⁴Мана авх өвиг Эрүн Сәкүсн батлжана. Энүнэ ашар Бурхн Эврәннь улсиг кевтнь сулдххиг бидн лавта меднэвидн. Бурхна туурмжд магтал өргтхэ!

Павелын зальврлһн

^{15-16[a]}Би таниг Исус Христост итксиг болн Бурхна цуг улст дурлсиг сонсснас авн тана төлө Бурхнд йөрөл өргхэн мартхшв. ^{16[b]-17}Мана Деед Эзн Исус Христосин Бурхн, алдр Эцк, таднд Эрүн Сәкүс өгтхэ гиж би зальврнав. Эрүн Сәкүсн таднд цецн уха зааһад, Бурхна тускар медүлх. Тийгэд тадн Бурхиг сөөнөр медхит. ^{18-19[a]}Ямаран нээлврт Бурхн таниг дуудв? Бурхна улсин байн алдр өвнь юмб? Терүнэ ямаран ик күчн мана дотр бээнэ? Тадн Бурхна герлиг үзэд, энүг медхин төлө би зальвржанав. ^{19[b]}Мана, иткдг улсин дотр бээх күчн, эвртэ күчн болжана.

²⁰Эн күчэр Бурхн Христосиг үкснэ хөөн эмдрүлв. Бурхн Терүг тенгрин орн-нутгт бийиннь барун талан суулһв. ²¹Христос цуг харджах, йос бэржэх, чидлтэ болн нойлжах сәкүсдәс өөдөн бә-энэ, цуг зүсн-зүүл нердәс болн цол нернәс, һанцхн эн жирһлд биш хөөтк жирһлд, өөдөн йовхинь мөн. ²²Бурхн Христост цугтаг хардх йос өгв, терүгәр цугтаннь толһач кев, хамгин түрүнд иткдг улсин толһач тәвв. ²³Иткдг улс Христосин цогц-махмуд болжа-на. Христос иткдг улсиг бүклднь дүүргжәнә. Христос үүдәлтән төгсәжәнә.

Шин жирһл

2Тадн зака эвдснәс иштә болн килнцәсн көлтә үкж одлат. ²Тиигхд тадн эн делкәд бәэх әмтнлә әдл килнцтә жирһләр бәәләт. Тадн му хардачин үлмәд бәәләт. Тер тенгртк хар сәкүс-диг харджана, Бурхна сонсхвр уга улсин седкл эзлжәнә. ³Цаг-тан бидн цугтан бас теднлә әдл биләвидн. Цогц-махмудыннь болн ухананнь седвәрәр бәәләвидн. Наадк улсла әдл бәәснд мадниг Бурхн засглх бәәсмн. ⁴⁻⁵Болв хәәртәр байн, маднд дегд дурта Бурхн зака эвдснәс көлтә үксн мадниг Христосла хамдан эмдрүлв. Тадн Бурхна хәәртәр авргдвт. ⁶Терүнлә хамдан тенг-рин орн-нутгт залхин төлә Бурхн мадниг Христос Исусла әмд-рүлв. ⁷Тиигж кехләрн, Бурхн эврәннь кемжән уга хәәртән мөнкинд үзүлв. Эн хәәртән Бурхн маднд Христос Исусин дурар күргв. ⁸Яһад гихлә, тадн хәәртин ашт иткләр дамжад авргдвт. Тадн хәәртд күршго биләт. Болв Бурхн терүг таднд белглв. ⁹Тадн эврәннь кергәр авргдсн угат. Кен чигн күн бичә көөрт-хә! ¹⁰Бидн Бурхна үүдәсн улсвидн. Терүнә белдсн цаһан сана-та керг мадниг күцәтхә гихәд Бурхн мадниг Исус Христосла нииләд үүдәв.

Христос улсиг цугтаһинь негдүлв

¹¹Төрхәрә тадн керчүлгдсн улсин келсәр, керчүлгдәд уга буру номта улс болжахан бичә мартгн. ¹²Тиигхд тадн Христос угаһар бәәсән бас бичә мартгн. Тадн Бурхна шүүж авсн улс биш биләт, тадн Бурхна өгх болсн бооцанд орлцшго биләт. Ицл уга болн Бурхн уга бәәләт тадн. ¹³Болв ода Христосла ниилснә күчәр урднь холд бәәсн улс тадн өөрхн болвт. Юнгад гихлә, Христос тадна төлә цусан асхв. ¹⁴Христос маднд эвин хәрлцә авч ирв.

Евреймүдиг болн буру номта улсиг нег улст негдүлв. Христос кирс деер үкхлэрн таднд дээсн болжасн эрсинь нурав. ¹⁵Хойр ондан улсиг Бийтөһөн ниилүлэд нег шин улс Тер үүдөһэд, тедниг хоорнднь эвцүлхин төлө закврта болн зокалта зака уурулв. ¹⁶Христос кирс деер болсн үклэрн теднэ хоорндк дээсиг дарв. Кирсээр хойр улсиг негдүлэд, тедниг Бурхнд хэрү өгв. ¹⁷Тиигэд Христос ирэд, таднд эвин туск Сэн Зэнгиг Бурхнас хол йовсн буру номта улст, Бурхнд өөрхн бээсн евреймүдт тархав. ¹⁸Христосин кесн көдлмшин ашар бидн цугтан нег Эрүн Сэкүсэр дамжад Эцк талан ирж чаджанавидн.

¹⁹Ода тадн тиигэд күүнэ, йовцсн улс бишит. Тадн Бурхна улсла нег улс болад, Терүнэ өрк-бүлин улс болжанат. ²⁰Тадн тосхгдсн гер мет апостолмудын болн аэлдэчнрин номин ул деер тосхгдвт. Тадна тосхлтын хамгин хол чолунь Христос Исус болжана. ²¹Хол чолун деер гер кевтэн зогсжана. Деед Эзнд нерэдсн эрүн сүм болгл Терүг өөдөн өскжэнэ. ²²Христосла ниилэд, гер мет тадн цугталань хамдан тосхгджанат. Тер герт Бурхн Эрүн Сэкүсэр дамжад бөөнэ.

Буру номта улс дунд Павелын кесн көдлми

3 Тиигэд би, Павел, Христос Исуст церглсндэн, тадн буру номта улсин төлө көдлсндэн бэрэнд бөөнөв. ²Эн даалһвриг тадна төлө Бурхн эврәннь хээрлтэрн нанд өгсиг тадн маһд уга сонссн болхит. ³⁻⁴Бурхн нанд эн нуувчиг медүлв. Би ахарар энүнэ тускар таднд бичлэв. Кемр тадн мини бичсиг умшхларн, Христосин нуувчиг намаг меджэхиг үзхит. ⁵Урднь эмтнд эн нуувчин тускар келгдэд уга билэ. Болв Бурхн энүг ода эврәннь эрүн апостолмудт болн аэлдэчнрт Эрүн Сэкүсэр медүлв. ⁶Нуувчнь эн: буру номта улс Сэн Зэнгэр дамжад евреймүдтэ хамдан өнч авх улс болжана. Тедн нег цогц-махмудын мөчмүд болжана. Евреймүдтэ хамдан тедн Исус Христосар дамжад Бурхна өгхөр келсиг авх. ⁷Хээрлтин белгэр дамжад Бурхн намаг Сэн Зэнгин цергч кев. Эн белг нанд Бурхн эврәннь чидл-күчэн һарһад өгв. ⁸Би Бурхна улс дундас хамгин баһ чинртэ күн болжанав. Бурхн буру номта улст Христосин кемжэн уга зөөрин туск Сэн Зэнг тархатха гиж эврәннь хээрлтэрн нанд даалһвр өгв. ⁹Бурхна нуувч яһж күцэгдхиг цугтаднь намаг цөөлһтхэ гиж даалһв. Цугтаһинь үүдэсн Бурхн давсн цагт Эврәннь нуувчан дарв. ¹⁰Учрнь иим:

өдгэ цагт харджах болн йос бэржэх сэкүсд тенгрин орн-нутгт Бурхна зүсн-зүүл цецн ухана тускар кевтнь иткдг улсар дамжж меддгэр тииглэ. ¹¹ Бурхн эврәннь мөнк күслэ ирлцүлж тиигв. Эн күслэн мана Деед Эзн Христос Иусар дамжулж күцэв. ¹² Христосла ниилснэс иштэ болн Терүнд итксэрсн бидн зөргтө-хөр, бат итклтөхөр Бурхн тал ирж чадхвидн. ¹³ Тиигэд тана төлө даажах мини зовлңгас келтэ тадниг бичэ зовтн гиж би суржана-нав. Би таднд тус болтха гihэд зовжанав.

Христосин дурн

¹⁴⁻¹⁵ Тиигэд тенгрт болн назр деер бээх өрк-бүл болһниг үүдэсн Эцкин өмн би сөгджэнэв. ¹⁶ Тадниг седклөрн күчтэ болтха гihэд би Бурхиг алдр туурмжасн Эрүн Сэкүсэр дамжулж күч өгтхэ гиж суржана-нав. ¹⁷⁻¹⁸ Итклэр дамжад тана зүркнд Христос бүүрлхэ гиж би зальвржана-нав. Дөкэд модна унг гүүнд урһснла эдлэр болн уул деер бэрсн гертэ эдлэр тана кеж-күцэжэснэ тоотын ульн дурн болтха гиж зальвржана-нав. Тадн Бурхна цуг улсла хамдан Христосин дурн ямаран өргн, уг, өндр болн гүүнинь медтхэ гижэнэв. ¹⁹ Таниг күүнэ медлһнэс даву бээх Христосин дуриг медтхэ гihэд зальвржана-нав. Бурхн бийнь кевтэн тадна седклд бэ-эдгэр тиигжэнэв. ²⁰⁻²¹ Бурхн Эврәннь күчэр мадн дотр бээнэ. Тер мана суржаснас эс гихлэ ухалжаснас икэр кеж чадна. Бурхнд иткдг улсар, Иус Христосар оньдин тууртха! Тиигтхэ!

Иткдг улс негдх зөвтэ

4 Би Деед Эзнд церглжэсэрсн бэрэнэ күн болжана-нав. Тадниг Бурхна дуудврла ирлцтөхөр бээтн гиж эржэнэв. ² Кезэ чигн тогтун, номһн болн тесвртэ болтн. Нег-негнлөһөн тесвртөхөр дуран өгч бээтн. ³ Тадн нийһэр бээхин арһ хээтн. Тиим негдлтиг Эрүн Сэкүсн тадниг негдүлжэх эвэр дамжад таднд өгчэнэ. ⁴ Негхн цогц-махмуд болн негхн Сэкүсн бээдг болжана. Бурхн тадниг бас негхн нээлврт дуудв. ⁵ Ёанцхн Деед Эзн, негхн иткл, негхн уснд кирслһн бээнэ. ⁶ Негхн Бурхн бээнэ. Тер цуг күмнэ Эцк болжана. Хамг эмтнэ деер Эн бээнэ. Цугтаһар дамжад эврәннь седвэр күцэнэ. Күн болһнд Бурхн бээнэ*. ⁷ Христосин аһу ик зөөрэс мадн дундас күн болһн шишлң билг авв. ⁸ Бурхна

* Бурхн мадн дотр бээнэ.

Бичгт иигж бичэтэ: «Хамгин ик өндрт өөдхлэрн Тер бэрэд авсн улс дахулж авад, күмнд оln билг өгв». ⁹ «Өөдлв» – гисн юмб? Урднь Христос һазрин ик гүүнднь күрсн күн болжана. ¹⁰ Күрсн күн альд чигн бээхин төлө тенгрэс деегшэн һарсмн болжана. ¹¹ Тиигэд теднэ негнь – апостолмуд, хойрдгчнь – ээлдэчнр, һурвдгчнь – Сэн Зэнг тархачнр, зэрмснь иткдг улст килмжөн өгдг улс болн багшнр болгха гиж шийдв. ¹² Эврэннь цогц-махмуд өскхин төлө Христос цуг иткдг улсиг Бурхна церглтд белдхэр тиигв. ¹³ Тиигэд одж бидн цугтан эврэннь итклдэн болн Бурхна Көвүг медхдэн негдлтд күрхвидн. Бидн итклэрн Христосла эдл бөдүн улс болхвидн. ¹⁴ Дөкж бидн дольганд болн зүсн-зүүл номин салькнд цокгдж, үзг болһн тал дэөвлж йовх бичгүд болшговидн. Эн зүсн-зүүл худлчнрин ном. Тедн худл ¹⁵ Терүнэ ормд бидн үнн үг келэд, нег-негндэн дурлх зөвтөвидн. Мана толһа болжах Христосла ниилэд өсх зөвтөвидн. ¹⁶ Христосин һардврар цогц-махмудын мөчмүд негднэ. Теднэ залһлдаһар цогц-махмуд кевтэн бэрэтэ. Мөч болһн эврэннь кергэн даахла, цогц-махмуд тегэд кевтэн өсэд, дурар батрна.

Урдк жирһл болн шин жирһл

¹⁷⁻¹⁸ Тиигэд би Деед Эзнэ нерн деерэс таднд закжанав: буру номта улс кевтэ бөөдгэн ууртн. Теднэ седвэр хоосн, теднэ ухань харһнурж одж, теднд Бурхна жирһл уга. Яһад гихлэ, медрл уга көндлн улс. ¹⁹ Тедн ичрэн геһэд оньдин кемжэн угаһар аля болн зүсн-зүүл бузр юмнд авлгдна. ²⁰⁻²¹ Тиим жирһл Христосин тускар тана медснлэ ирлцжэхш. Юнгад гихлэ, тадн Христосин тускар сонсвт. Исуст иткдг улс болад тадн Терүнэ туск үнн медрл аввт. ²² Кезэңк күүнэ бөөдлэн хайтн. Тер урдк бөөдл тадниг худл седвэрэрн алжаж. ²³ Эврэннь ухан-седклэн тадн шинрүлх йостат. ²⁴ Тадн шин күн болх йостат. Тер шин күүг Бурхн Бийән дуралһад үүдөж. Тер күн үннлэ ирлцж чик седклтәһәр болн эрүнәр бэәнэ. ²⁵ Күн болһн худл келдгэн ууртн. Цугтан нег цогц-махмудын мөчмүд болсар, хажудк улстан үнн үг келтн. ²⁶ Уурлхларн бичэ килнц һарһтн, нарн суутл ууран һарһтн. ²⁷ Тадниг сөрх арһ эрлгт бичэ өгтн. ²⁸ Хулха кедг күн дөкж бичэ хулхалтха. Кергтэ мөңгэн эврэннь чик күч-көлсэрн тер олгха. Олснасн түрү бөөх улсла хувалцтха. ²⁹ Күүнд му үг бичэ келтн. Зуг сонсжах күүнд сурһх, кергтнь дөң болх үгмүд келтн. ³⁰ Бурхна

Эрүн Сэкүс бичэ һундатн. Тертн тадниг Бурхна улс гисн тамһ болжана. Цагнь ирхлэ, Бурхн мадниг кевтнь сулдххиг тер лавлжана. ³¹Һундлас, уурас, һалзуһас, хээкрлһнэс, му, бузр үгэс болн талдан күүнд хоран күргх юмнас гетлтн. ³²Нег-негнтәһән цаһан санатаһар бээтн, хээрлтән күргтн. Бурхн Христосар дамжад тадна гем тэвж өгсн әдләр нег-негнәннь гем тэвтн.

Герлд эсирлһн

5 Тадн Бурхна дурта үрдүд болсарн Терүнлэ әдл бээтн. ²Христос таднд дурлснла әдләр дурта болтн. Тана төлә Бурхна талта бәрсн күж мет болн бәрц мет жирлән Тер өгв. ³Тадн дунд цалдн йовдл, эс гихлэ талдан бузр юмн, эс гихлэ күүнә юм авхдан дурта йовдлын тускар төрүц бичэ келтн. Иим күүндврт Бурхна улс дунд мел орм уга. ⁴Тана келсн үгд ичртә, эргү күүндвр болн бузр шог уга болх йоста. Энүнә ормд Бурхнд ханлтан өргж йөрәтн. ⁵Цалдн йовдл һарһсн болн му бөөдләр бээсн улс, хармч улс Бурхна болн Христосин орн-нутгт оршгоһинь лавтаһар медтн. Хармндг йовдл худл шүгәнд шүтлһнлэ әдл болжана. ⁶Тадниг эргү үгәр кен чигн күн бичэ авлтха. Соңсхвр уга күн Бурхна зарһла харһх ⁷Иим улсас хол йовтн. ⁸Цагтан тадн харһуд бөөлөт. Болв ода тадн герлд йовнат. Яһад гихлэ, тадн Деед Эзнә улс болжанат. Герлин бичкдүд мет бээтн. ⁹Герл күүнд ямаран чигн цаһан саната йовдл һарһхд, үнәр болн чикәр бөөх арһ өгнә. ¹⁰Деед Эзнд таалта тоотыг тадн медж автн. ¹¹Тадн харһу бөөдлин олз уга кергт бичэ орлицтн. Иим йовдл һарһдг улсиг чиклтн. ¹²Иим улс нуувчар ю кежәхинь нам келхд ичртә. ¹³Болв герлин үзүлжәх тоотнь цугтан илдкгдх. ¹⁴Иләр үзүлсн тоот герл болжана. Тиигәд чигн иигж бичәтә: «Унтсн күн, сер! Үксн күн, бос! Христос чамд герл туссах». ¹⁵Тадн оньган өгч эврәннь бөөдлән хәләтн. Медрл угаһар биш, ухатаһар бээтн. Таднд бөөх ямаран чигн арһан олзлтн. ¹⁶Яһад гихлэ, эн цаг – килһцтә улсин цаг болжана. ¹⁷Бичә эргү күн болтн. Болв тадн Деед Эзнә таал юунд бөөхинь медхәр шунтн. ¹⁸Тадн чаһр бичә икәр уутн. Тиим күн һәргтә йовдл һарһна. Терүнә ормд Эрүн Сәкүсн тадниг закртха. ¹⁹Нег-негндән Бурхна дуудас, частрас болн Эрүн Сәкүснә дуудас үгмүд келжәтн. Дуултн, Деед Эзиг зүркнәсн туурултн. ²⁰Мана Деед Эзн Исус Христосин нерәр Эцк Бурхиг цугтаннь төлә оньдин йөрәтн.

Залус болн гергчүд

²¹Тадн нег-негэн сонстн. Яһад гихлэ, тадн Христосиг күндл-жәнэт. ²²Гергчүд, тадн Деед Эзиг соңсснла әдләр залусан сонстн. ²³Юңгад гихлэ, Христос иткдг улсин толһа. Тедү мет залу күн гергнәннь толһа болжана. Тиигәд цогц-махмуднь болжасн иткдг улсиг Христос аврв. ²⁴Иткдг улс яһж Христосиг соңсна, түүшн гергчүд цуг халхар эврәннь залусан соңсх йоста. ²⁵Залус, эврәннь улст Христос дурта болснла әдләр гергчүдтән тадн дурта болтн. ²⁶Христост иткдг улсиг усар уһаһад, үгәр цеврдүләд, Бурхнд нерәдхин төлә эврәннь әмән Тер өгв. ²⁷Иигхләрн Христос эврәннь улсан ке-сәәхнән үзүлж өмннь һартха гив. Тедн цевр болн буру, севг, хурнясн уга нег чигн һаң уга улс болх. ²⁸Тиигәд залус, эврәннь цогц-махмудтан дурлснла әдләр гергчүдтән дурта болх йостат. Гергндән дурта күн бийдән дурта болжана. ²⁹Эврәннь цогц-махмудтан дурго күн уга. Күн болһн цоцан асрад, килмжән тусхана. Тедү мет Христос иткдг улст килмжән өгнә. ³⁰Бидн Христосин цогц-махмудын мөчмүд болжанавидн. ³¹Иигж бичәтә: «Тер учрар күн эцк-экән үлдәһәд гергтәһән ниилх. Залу гергн хойр нег цогц болх». ³²Эн ик нуувч. Эн үгмүд Христос иткдг улс хойрин тускар келгджәнә. ³³Зуг эн үгмүдт тадна тускар бас келгджәнә. Залу болһн гергндән бийдән мет дурта болх зөвтә. Гергн залуһан тевчх йоста.

Бичкдүд болн эцк-экнр

6 Бичкдүд, Деед Эзнд итксәрн эврәннь эцк-экән сонстн. Энтн чик керг. ²«Эврәннь эцкән болн экән тевч», – эн Бурхна үгән өгснлә хамдан түрүн заавр болжана. ³Бурхн иигж үгән өгв: «Эврәннь эцкән болн экән тевчхлә, һазр деер сәәнәр болн удандан бәәхич». ⁴Эцк-экнр, үрдүдән бичә уурлултн. Деед Эзнә таал юунд бәәхинь үзүләд, теднән сурһж өсктн.

Зарцнр болн эздүд

⁵Зарцнр, һазр деер эздүдән күндләд, теднәс әәһәд, тедниг сонстн. Әрүн зүркнәсн Христост церглжәснлә әдләр тадн ти-игж кетн. ⁶Таниг шинжлжәх кемд эздән сәәнд үзгдхәр биш, болв иим йовдл әрүн седкләсн Бурхна таал күцәхәр Христосин

зарцнр болж кетн. ⁷Күүнд биш Деед Эзнд церглжэснлэ эдлэр Бийиннь дурар эздүдтэн заргдтн. ⁸Күн болһниг – зарц, эс гихлэ сулдан бээх күн – йилһл уга кесн сэн кергэрнь ашлх зөвтэ гиж тадн ухалтн. ⁹Тадн, эздүд, эврәннь зарцнртаһан дигтэ бээтн, бичэ тедниг ээлһтн. Тенгр деер тадна болн теднэ Деед Эзн бээхиг тодлад авчктн. Деед Эзн кениг чигн йилһлго зархинь кех.

Иткдг күүнэ зер-зев

¹⁰Аштнь иигж келхэр седлэв: Деед Эзнлэ ниилэд, Терүнэ алдр күчэр батртн. ¹¹Бурхна өгсн цуг зер-зев бийдөн өмстн. Ти-игхлэрн эрлгин мектэ зурала сөрлцлж чадхит. ¹²Бидн эмтнлэ ноолда кежэхшвидн. Болв бидн һарджах, йос бэржэх, эн харн-һу делкэд ээркжэх болн тенгрин хар сәкүсдин өмнәс ноолда кежәнәвидн. ¹³Тер төлөд Бурхна өгсн зер-зев кевтнь автн. Кемр му өдр ирхлэ, тадн дәврән тоотыг сөрөд цугинь даахит. ¹⁴Белн бээтн. Белкүсндөн бүс зүүтн. Эн бүс – үнн болжана. Цө болд өмстн. Бурхна өмн тана чикэр бөөлһн цө болд болжана. ¹⁵Башмг өмстн. Эвин туск Сән Зәнг цөөлһхд белн боллһн тана башмг болжана. ¹⁶Халц бас автн. Иткл тана халц болжана. Энүгәр тадн эрлгин цуг халун сумнас бийән харсж чаджанат. ¹⁷Бас дуулх өмстн. Аврлт – дуулх болжана. Эрүн Сәкүснә үлд автн. Эннь Бурхна үг. ¹⁸Эрүн Сәкүсн һарддгар кезә чигн Бурхнд зальврад дөң суртн. Тиигәд оньдин сергг бээтн. Цуг иткдг улсин төлө Бурхнас дөң суртн. ¹⁹Мини тускар бас зальвртн. Нанд кергтә үг Бурхн өгтхә, юмнас әәлго Сән Зәнгин нуувчинь тархах зөрг өгтхә. ²⁰Сән Зәнгин төлө түүрмд суусн бийнь би илгәгдсн күн болжанав. Сән Зәнгин тускар би зөргтәһәр, йоста кевәр келд-гәр тадн зальвртн.

Бичгин сүл үгмүд

²¹Түхк, мана күндтә ах болн Деед Эзнә итклтә цергләч, таднд мини тускар цугинь келж өгх. Намаг бийән яһж бэржәхин тускар бас келх. Тиигәд тадн намаг ямаран бээхиг медхит. ²²Энүнә төлө би терүг тадн тал илгәжәнәв. Тадн мана тускар медхит. Түхк таднд урмд өгх. ²³Ахнр-дүүнр, таднд Эцк Бурхн болн Деед Эзн Исус Христос эв, дур болн иткл өгтхә. ²⁴Мана Деед Эзн Исус Христост күүрдго мөнк дурта улсиг Бурхн хәәртхә!



Христост иткдг Пилипин улст илгэсн бичг

Нүр үг

Эн бичигг Павел түрүн чонжд нерэджд бичсмн. Тер чонжиг Римин хажудк Македонь гидг назрт Павел бүрдэж. Тер цагт Павел түүрмд бэрэтэ бээж. Христианск талдан көдлэчнр Павелд оппозиц болхла, түүнэ санань зовна, дэкэд Пилипин чонжд худл ном тархажаснд бас үрүднэ. Тер бийнь Павел Исус Христост батар иткэд бичсн бичгнь йир байрта, итклтэ болж медгднэ. Иим бичг илгэснэ учрнь юундв гихлэ, Пилипид бээх иткдг улс түрү цагтнь бийинь дөннэд белг илгэснд Павел ханлтан өргжөнэ. Тер саамиг бас нег олзлад, тедн чигн, бийнь түрү-зүдү үзсн болв чигн зөргтэ болн бийдэн итклтэ болтн гиж дэkn урмд өгнэ. Павел тедниг бийн Исусла эдл бэрэд, ядардган, деерлkdгэн хаяд тогтун бээтхэ гиж суржана.

Исус Христосла негдэд бээсн иткдг улсын жирлл Бурхна белг болжахиг Павел теднд сергэхэд келжэнэ. Тер белгиг тедн евреймүдин Зака күцэхэд биш, зуг итклэр дамжад авчана. Христоста негдэд бээсн улст Бурхн байрта, тогтун жирлл өгчөхин тускар Павел бичжэнэ.

Эн бичг байрин, иткмжтэ бээдлин, негдлтин, итклһнэ болн жирллин тесвр үзүлжэнэ. Тедү мет Павел Пилипид бээх чонжд амаран дуртаинь медүлжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг. 1.1–11

Павелын эврэ керг 1.12–26

Христосла ниилэд бээлһн 1.27 – 2.18

Тимофейин болн Эпапродитин төлө кесн зура 2.19–30

Өшэтнэс болн эмшгэс саглһн 3.1 – 4.9

Павел болн терүнэ иньгүд Пилипид 4.10–20

Товчлгч үг 4.21–23

Мендлһн

1 ¹⁻²Исус Христосин зарцнр Павелас болн Тимофеяс Христос Исусла ниилснд Пилип хотнд бөөх Бурхна улст, чонжин ах-лачнрт болн нөкднрт. Мана Эцк Бурхн болн Деед Эзн Исус Христос цаһан сана болн амулн бөөдл таднд өгтхэ!

Павелын зальврснь

³Тана тускар санжасн цагтан би Бурхндан оньдин ханлт өрг-нөв. ⁴Тана тускар зальвржасн цагтан оньдин байртаһар зальвр-нав. ⁵Учрнь иим: тадн намаг Сэн Зэнг тархахд түрүнк өдрөс авн ода күртл нөкд болж йовнат. ⁶Тана седклд тиим сэн көдлмш эклж үүдэсн Бурхн эн көдлмшөн Исус Христосиг иртл күцэх гиж би лавта меднэв. ⁷Тана тускар тиигж ухалсм чик болжана, яһад гихлэ, тадн оньдин мини зүркнд. Нанд өггдсн церглтд тадн цуһар оньдин орлцж йовлат. Ода чигн, намаг түүрмд суусн цагтм чигн, Сэн Зэнг харсж батлсн цагтм чигн тадн тиигж йов-лат. ⁸Исус Христосла эдл би таднд дурта болдгиг Бурхн герч. ⁹Тана дурн улм өстхэ, тадниг улм икэр медтхэ, чикэр ухалтха гиж би зальвржанав. ¹⁰Тиигхлэ тадн сээнинь йилһж чадхит. Христосиг ирхлэ, тадн цевр болн буру уга болхит. ¹¹Тадн Хрис-тосин өгдг чик бөөдлин дала сэн йовдлта болхит. Эн цугтан Бурхнд туурмж болн магтал ирүлх.

Мини жүрһл – Христос

¹²Ахнр-дүүнр! Нанла учрсн йовдл күцэмжтәһәр Сэн Зэнг тархахд нөкд болсинь би таднд зэнглхәр седжәнөв. ¹³Намаг Христосин төлө түүрмд суусиг хаана бөөшнд бөөсн улс болн наадк улс цугтан меднэ. ¹⁴Намаг түүрмд суусн учрас ахнр-дүүн-рин ик зунь Деед Эзнд батар иткдг болв, тедн Сэн Зэнгиг улм зөргтәһәр болн әәмшг угаһар тархадг болв.

¹⁵Үнәр келхд, зәрм әмтн нанд үлү үзэд, нанла дөрлдхәр Хрис-тосин туск ном цөөлһжәнө. Болв зәрмснь болхла, сән седвәрәр тиигжәнө. ¹⁶Сэн Зэнг харсх көдлмшт Бурхн намаг орулсинь ме-дэд, эдн нанд дурта болад цөөлһжәнө. ¹⁷Талдан улс болхла эврәннь сә хәәһэд, Христосин туск номиг әрүн седкләрн цөөл-һжәш. Түүрмд бөөсн цагтм намаг икәр зоваж чадх гиж тедн

санжана. ¹⁸Тиигв чигн юмб?! Тедн ямаран чигн учрар: сэн седвэрэр эс гиж эврэннь сэ хээсн учрар Христосин туск ном цөөлһдгнь йилһл уга. Христосин тускар тедн келжэхнь хамгин ик чинртэ. Энүнд би байрлжанав. Би цааранднь чигн байрта бөөхв. ¹⁹Яһад гихлэ, тана зальврсар болн нанд Исус Христосин Сәкүсн нөкд болсар би эн түүрмәс һархв гиж санжанав. ²⁰Би кех зөвтэ кергән оньдин күцэхв гиж халун зүркәрн күсл кеж нөөлжәнэв. Ода болн оньдинд би әмд бөөв чигн, үкв чигн эврәннь цогцарн Христосиг зөргтәһәр туурулхв. ²¹Мини жирһлин күсл – Христос. Кедр намаг өнгрхлэ, нанд олзта болх. ²²Кедр нанд әмд бөөх цаг бөөхлэ, би олн туста йовдлмуд кеж күцэхв. Зуг юуһинь шүүж авхинь би меджәхшв. ²³Би хойраһинь шүүж авх санатав. Эн жирһләс салж Христосла харһад бөөхәр седжәнэв. Эннь хамгин деер болх. ²⁴Зуг тана төлэ нанд әмд бөөх кергтэ. ²⁵Би әмд бөөхән лавта меднэв. Тадниг итклдән өсхд, иткләс һарсн байр авхд нөкд болхар би таднла үлдхв. ²⁶Намаг таднур дәкәд ирхләрн Исус Христосла ниилсндтн нанар буульмж кехд танад дала учр олдх.

²⁷Зуг Христосин Сән Зәнглэ ирлцж бәәтн. Ни-негн бәәтн. Сән Зәнгин итклин төлэ ноолдтн. Кедр би ирхлэ, тана эн бәәдлиг үзхв, кедр эс ирхлэ, энүнэ тускар сонсхв. ²⁸Юунд чигн өшәтнрәс бичә әәтн. Эн бәәдл теднд үкх гисн темдг, маднд аврх гисн темдг. Цуг эн Бурхнас. ²⁹Христост һанцхн иткх биш, болв Терүнэ төлэ зовх зөв Бурхн таднд өглә. ³⁰Тадн нанла әдл ноолджанат. Намаг яһж ноолдсинь тадн үзсн биләт, болв яһж би ноолджахинь ода сонсжанат.

2¹⁻²Кедр тадн Христосла нииләд нөкд авчахла, Терүнэ дурн тадниг төвкнүлжәхлэ, Әрүн Сәкүслә хамдан бөөхлэ, санан зовж өр өвчәхлэ, намаг улм ик байрта кетн. Хоорндан таарч нег-негндән әдл дурта болтн, ухан-седкләрн негдж нег күслтә болтн. ³Бийдән олз хәәж, нер хәәж юм бичә кетн. Бийән номһрулж хоорндан бәәтн. Кен чигн талдан күүг бийәсн деер тоолтн. ⁴Тадна кен чигн һанцхн эврәннь арһ хәәлгө, әмтнә арһ хәәтхә.

⁵Исус Христосла әдл ухалтн. ⁶Исус Бурхн болв чигн Бийән Бурхнла әдлшхәр зүткх йостав гиж сансн уга. ⁷Зуг зарц болн күн болж төрәд сән дурарн бәәсн юмнасн хаһцв. Тер бәәсн кевәрн күүнлә әдл болв, ⁸Бийән номһрулад үктлән, кирст үктлән сонсхврта бәәж. ⁹Тиим учрар Бурхн Терүг хамгин деерк ормд өргж,

цуг нердэс хамгин алдр нер өгч. ¹⁰Тегэд тенгр деер, һазр деер, Һазр дор бөөсн цуг эмтэ тоотнь Исусин нериг күндлэд сөгдх. ¹¹Бурхн Эцкиг туурулхин төлө Исус Христос Деед Эзн гиж күн болһн илэр келх.

Одд мет гилвктн

¹²Тегэд, хээртэ үүрмүд мини, намаг таднла бөөсн цагт тадн сонсврта билэт. Ода таднла эс бөөв чигн тадн сонсхврта болнат. Бурхиг күндлэд, аврлтын көдлмш күцэхэр зүтктн. ¹³Яһад гихлэ, Бурхн Эврәннь таал күцэх седвэр болн күч таднд өгчөнө.

¹⁴Һундл төрл угаһар болн зүтклдэн угаһар цугинь күцэтн. ¹⁵Тиигхлэ тадн Бурхна нүл уга, цевр болн дугу уга үрдүд болхит. Тедн хар саната болн килнцтэ улс дунд бөөцхэнэ. Тедн одд мет эмтнэ заагт гилвкнэ. ¹⁶Тадн жирһл өгдг үгмүд тер улст келнэт. Тегэд Исус Христосин ирх өдрт би хара зөндөн марһанд орлцсн угав, хара зөндөн көдлсн угав гиж байрлхв. ¹⁷Болв кемр мини цусн тана тэкл деер асхрв чигн (тана тэкл гисн итклэр дамжад Бурхнд церглт) би байрлхв, таднла хамдан байрлхв. ¹⁸Тадн бас байрлтн, нанла байрлтн.

Тимофей Эпапродит хойрин тускар

¹⁹Кемр Деед Эзн Исусин таал бөөхлэ, би Тимофейиг тадн тал удл уга илгэхв, тиигэд тадниг яһж бөөхинь медэд седклөрн төвкнхв. ²⁰Тер үнн седклөрн таднд ик килмж өгнө. Терүнэс даву нанд тиим күн уга. ²¹Наадкснь болхла Исус Христосин төлө арһ хээл уга эврәннь арһан хээнэ. ²²Тадн Тимофейиг итклтэһинь меднэт. Тер болхла нанла көвүн эцктэһэн бөөсн метөр бөөж Сэн Зөнг цээлһж көдлж йовла. ²³Тегэд нанла юн учрхиг сөөнөр медж авад, би удл уга энүг тадн тал йовулхв гиж нээлжэнэв. ²⁴Деед Эзнэ таал бөөхлэ, би тадн тал эврэн ирхв гиж лавта меднөв.

²⁵Зуг ода нанла хамдан көдлдг болн ноолддг ах Эпапродитиг тадн тал илгэх кергтэ гиж би санжанав. Тер таднас ирсн элч болад нанд нөкд болж йовла. ²⁶Эн тадниг үзхэр икэр седжэнэ. Бийнь таасго болсинь тадн сонсв гиж зовжана. ²⁷Эннь үнн, дегд күндөр гемтэд Эпапродит үкн гив, зуг Бурхн энүг хээрлв. Бурхн һанцхн энүг биш намаг чигн хээрлв. Бурхн намаг улм икэр бичэ зовтха гиж тиигсмн. ²⁸Эн учрар Эпапродитиг үзэд,

тадниг байрлта гийэд би энүг шулуһар тадн тал йовулнав. Тиигэд мини зовлң баһрх. ²⁹Деед Эзнлэ ниилсн ахиг тоссн метэр энүг байртаһар тостн. Энүнлэ эдл улсиг күндлтн. ³⁰Яһад гихлэ, Эпапродит Христосин көдлмшин төлө эн аэмшгтэ керг күцөһэд үкн гив. Тадниг нөкд болж эс чадсн цагт, эн тана элч болад нанд нөкд болж йовла.

Йоста чик бээдл

3 Ахнр-дүүнрм! Деед Эзнлэ ниилэд байрта бээтн гиж би аш сүүлднь келжэнэв. Нег юм давтад бичэд бээдгм нанд ацан биш, болв таднд болхла, аэмшгэс эн харслт болх.

²Һалзу нохас мет бээдг улсас бийэн саглтн. Хар саната йовдл һарһдг улсас бийэн саглтн. Керчүлһ кедг улсас саглтн. ³Яһад гихлэ, тедн биш бидн йоста керчүлгдсн улсвидн. Бидн Эрүн Сәкүсәрн дамжад Бурхнд мөргнөвидн. Бидн шажна һазак кергт нээлгө Исус Христосар буульмж кенөвидн. ⁴Болвчн би шажна һазак кергт нээлх учртав. Кемр нег чигн күүнд шажна һазак кергт нээлх учр бээхлэ, нанд тиим учр улм дала. ⁵Төрснө хөөн нээмдгч өдртм Мошен заһаһар би керчүлгдв. Би Израилин күмб, Беньяминэ унг-тохмтав. Цевр тохмта еврейв. Зака күцэлһнэ тускар келхлэ, би перушмв. ⁶Би иткдг улсиг шунлтта кевөр көөлөв. Зака күцәсәр чик бээдлтэ болхин тускар келхлэ, би нүл уга күн билэв. ⁷Тер бийнь кезэнэ чинртэ, олзта гиж тоолсн юмиг, ода болхла, би Христосин төлө юмн биш гиж тоолжанав. ⁸⁻⁹Цуг юмсудыг мини Деед Эзн Исус Христосин туск медрлэ дүнцүлхлэ, эннь юмн биш гиж би тоолжанав. Исус Христосин төлө би бээсэн һолад күүнд керго хог-богд тоолжанав. Христосиг олж авхин төлө болн Терүнлэ бүклдән ниилхәр би тиигжәнэв. Күн зака күцәсәр чик бээдл авна. Би тиим кевөр чик бээдлтэ бишв. Зуг би Христост итксәр тогтсн чик бээдлтэ болв. Эн чик бээдл Бурхнас һарчана. ¹⁰Би Христосин болн Терүг әмдрүлсн күчиг медх санатав. Би Терүнлэ эдл зовх санатав. Исусла эдл үкх санатав. ¹¹Тиигхлэ би әмдрхв гиж нээлжәнэв.

Күслд күрхәр темцж зүтктн

¹²Күслдән күрлэв, дуту уга болв гиж би келжәхшв. Зуг би тер күслд күрхәр зүткжәнэв. Тер күслин төлө Христос Исус намаг аврла. ¹³Ахнр-дүүнрм! Күслдән күрлэв гиж би тоолжәхшв. Зуг би

ардк юман мартад, өмнк күслдэн күрхэр зүткнэв. ¹⁴Би диилврин ач авхар күслд күрхэр зүткжэнэв. Исус Христосар дамжад энүг автха гиж Бурхн мадниг дуудв.

¹⁵Бидн дуту уга улс тиигж ухалх зөвтөвидн. Кемр тадн дундас күн талданар ухалдг болхла, Бурхн терүнд цөөлһж өгх. ¹⁶Эн цаг күртл дахсн зокалмудар бээж яһв чигн уралан йовий.

¹⁷Ахнр-дүүнр! Талдан улсла хамдан нанас үлгүр автн. Таднд үзүлсн мана үлгүрэр бээдг улсиг хэлэтн. ¹⁸Яһад гихлэ, кесг улс Христосин кирсин өшөтнр болж бээнэ. Эднэ тускар би таднд урднй давтад келләв. Ода би уулын бээж эднэ тускар давтад келжэнэв. ¹⁹Аш-сүүлднй, эн улс үкх. Эднэ бурхн – гесн. Теднэ буульмж кесн юмс бийснь нугана. Тедн һанцхн эн һазрин юмна тускар ухална. ²⁰Зуг Мана Төрскн теңгр деер. Аврач болн Деед Эзн Исус Христосиг тендэс ирхиг бидн күлэжэнэвидн. ²¹Тер мана арһ уга үклд ордг цогц-махмудыг хүврүлж Эврәннь туурм-жта цогц-махмудла эдл күчэрн кех. Эн күчэр Тер цугиг медэндэн орулна.

Павелын сурһмж

4 Мини хээртэ ахнр-дүүнр! Би тадниг икэр санжанав. Тадн – мини байр, тадн – мини титм. Хээртэ ахнр-дүүнр, Деед Эзнлэ ниилэд батар зогстн.

²Эвода болн Синтих, буйн болтха, Деед Эзнлэ ниилэд хоорндан ни-негн бээтн гиж би эржэнэв. ³Мини итклтэ нөкд, чамаг суржанав эн хойр күүкд улст нөкд бол. Эдн Клементлэ болн нань чигн нөкднрлэ хамдан нанд дөң болж Сэн Зэңг делгүрүллнд орлцад көдлдг билэ. Эн улсин нерд Жирһлин Дегтрт бичэтэ. ⁴Деед Эзнлэ ниилж оньдин байрта бээтн. Байрта бээтн гиж бас келжэнэв. ⁵Тана номһн бээдлин тускар цугтан медтхэ. Деед Эзн өөрхн. ⁶Юмнд бичэ зовад бээтн. Юн учрв чигн Бурхндан ханлт өргэд эрж зальврад, эврәннь сансн-санаһан Терүнд келтн. ⁷Тиигхлэ эмтнэ ухана медэнэс ик деер бээсн Бурхна эв тана ухан-седклиг Христосла ниилүлэд харсх.

⁸Аштнь ахнр-дүүнр: үннч, ачта, үнн чик, цевр, тааста, өврмжтэ, буйн болн буульмж авх ачта юмна тускар оньдин ухалтн. ⁹Нанас дассн, тодлж авсн, сонссн, үзсн юман күдэтн. Тиигхлэ эвин Бурхн таднла бээх.

Белг авсанд ханлт

¹⁰Тадниг шинэс нанд килмжэн өгснд би Христосла ниилж байрлв. Тадн нанд урднь чигн нөкд болдг битэт, зуг нанд нөкд болх арh таднд кесг цагт уга билэ. ¹¹Нанд юмн кергтэ гihэд би энүг келжэхшв. Яһад гихлэ, би бээсндэн байн болдг дасув. ¹²Түрү цагт болн юмн элвг цагт бээдг дасув. Альд бээв чигн, кезэ бээв чигн, өлсв чигн, эс гиж цадхлң бээв чигн, дала юмта болн төрүц юмн уга бээв чигн би бээсндэн байн болдг даслав. ¹³Нанд чидл өгдг Христос Исусла ниилэд, би цугиг дааж күцөж чаджанав.

¹⁴Тадн мини зовлңгиг хувалцлат. Эннь йир сэн. ¹⁵Урднь, Сэн Зэнг экләд делгүрүлсн цагт, намаг Македонь һазрас һарч йовхд, таднас даву талдан чонж нанд нөкд болж, мөнгиг цуглулж илгэсн угаһинь тадн, Пилип хотна эмтн, бийстн меднэт. ¹⁶Намаг Тесалоник гидг һазрт бээхд тадн кесг дэкж нанд нөкд болдг билэт. ¹⁷Би таднас белг авхин төлэ энүг келжэхшв. Зуг тадниг бийдэн сә авхин төлэ тийгж кетхэ гижәнэв. ¹⁸Эпапродитэр дамжад тадн нанд кергтәһэс үлү юм илгәвт, тегэд чигн ода нанд цуг юмн бээнэ. Тана илгэсн юмн Бурхнд нерәдсн күж мет болн тааста таалмжта бәрц мет. ¹⁹Мини Бурхн Исус Христосар дамжад алдр зөөрәсн авад тадниг кергтә юмар теткх.

²⁰Мана Бурхн болн Эцк мөнкиндэн тууртха! Тийгтхэ.

Төгсвр

²¹Христос Исусла ниилснд Бурхна улст цугтаднь менд келтн. Нанла хамдан бээсн аһнр-дүүнр бас таднд менд илгәжәнэ. ²²Бурхна цуг улс таднд менд келжәнэ. Онц кевәр хаана бээшнд көдлжәсн улс бас менд келжәнэ.

²³Деед Эзн Исус Христосин хээрлт таднла бээтхэ!



Христост иткдг Калосин улст илгэсн бичг

Нүр үг

Эн бичг Епесэс дорд үзгт бээх Баһ Азийин Калос балһсна чонжин төлө бичгдсмн. Тер чонжиг Павел бүрдэв чигн, болв терүнэ медлд бэ-эсн һазрт тернь бээж. Тегэд Епесэс, Римин эргндк балһсдас көдлмшчнр тиигэн илгэхлэ, Павел бий деерэн үлү даалһвр авдг бээж. Калост худл ном тархадг улс бээсиг тер медв. Бурхнд шүтхин төлө, күцц авргдхин төлө теңгрин онц һардачнрт болн йоснд мөргх кергтэ гиж тедн шунжав. Дэкэд тер багшнр күн болһн шишлң авъяс күцэх зөвтэ, үл-гүрнь – керчлһнэ, хот эдллһнэ зокъял күцэх, талдан чигн төрмүд оныгтан авх зөвтэ гижэцхэв.

Тиим худл номиг илткэд, христианмудын йосн ном үзүлхэр Павел эн бичгэн бичжэнэ. Исус Христос күцц аврлт өгч чадхмн, худл номин иткмж болн бээдл эмтиг Христосас хольжах гиж тер келжэнэ. Бурхн Христосар дамжад делкэг үүдэв, Терүгэр дамжад делкэг Бий талан хэрү авчана. Һанцхн Христоста негдэд күн болһн авргдх. Эн номиг иткдг ул-син жирһлд олзлхин тускар Павел бас келжэнэ. Павелын бичгиг Калост күргсн Түхкиг Өнөсм гидг ялч дахж йовв. Өнөсмн тускар Пилемонд бичсн бичгтэн Павел суржана.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–8

Христосин бээдл болн йовдлмуд 1.9 – 2.19

Христоста негдснд шин жирһл 2.20 – 4.6

Товчлгч үг 4.7–18

Мендлһн

1¹⁻² Бурхна улст, Калос хотна Христосла ниилсн итклтэ ахнр-дүүнрт Бурхна седвөрөр Христос Исусин шүүж авсн апостол Павел халун менд илгэжэнэ. Мана дү көвүн Тимофей бас менд келүлжэнэ. ^{3[a]} Мана Эцк Бурхн цаһан сана болн амулң төвкнүн бөөдл таднд өгтхэ.

Йөрэл тэвжэ зальврлһн

^{3[b]-4} Тадниг Христос Исуст иткэд, Бурхна улст цугтаднь дуран өгситн сонсад, тадна төлө кезэ чигн зальврхларн бидн Бурхнд, мана Деед Эзн Исус Христосин Эцкд, ханлтан өргнэвидн. ⁵ Сэн Зэнгин үннэ үгмүд таднд түрүн болж келхлэ, нөөлврин тускар тиигхд сонслат. Теңгрт тана төлө белдсн тоотд нөөлэд, тадн дуран өгч иткжэнэт. ⁶ Түрүн өдрэс авн Бурхна хөөрлтин тускар сонсад, терүг йостаһар медснэ хөөн Сэн Зэнг тадн дунд сэн ашта болад улм өргэр делгрнэ. Терүнлэ өдл Сэн Зэнг нарт делкэ деер бөөсн улс дунд бас тиигнэ. ⁷ Бурхна хөөрлтин тускар тадн мана энкр көдлөч, Христосин итклтэ зарц, маднд дөң болжах Эпапрас медвт. ⁸ Эрүн Сөкүсн таднд өгсн дурна тускар Эпапр маднд келж өгв. ⁹ Тер учрар тана тускар түрүн болж сонсснас авн бидн оньдин тана төлө зальврнавидн. Калост бөөх иткдг улс Эрүн Сөкүснэ өгчөх цецн ухаһар болн медрлэр дамжад Тана таалыг медтхэ гиж бидн Бурхиг сурнавидн. ¹⁰ Тиигэд одж Деед Эзнэ таалар Терүнд таасгддгар жирһэд, тадн оln сэн йовдл һарһхит. Бурхна туск тана медрл өсх. ¹¹ Тадниг түрү-зүдү, зовлң тесвртәһәр дааж чаддгар Бурхн туурмжта арһарн таднд күч өгтхэ. ¹² Тиигэд тадн Эцкдөн байртаһар ханлтан өргтн. Энтн герлин нутгт Эврәннь улсин зөөрөс нег энгнь авхд тадниг белдв. ¹³ Мадниг тер харһу йосна үлмәһэс гетлгэд, Эврәннь дурта Көвүнэ нутгт көтлэд орулв. ¹⁴ Эврәннь цусар Тер мадниг сулдхла, тиигж мана килнц тэвж өглэ.

Христосин тускар

¹⁵ Христос Бийэрн эс үзгджэх Бурхна авц-бөрцтэ дүр болжана. Цуг үүдсн юмсас Эн хамгин чинртәнһ мөн. ¹⁶ Энүгэр дамжад теңгрт болн һазр деерк тоотыг, үзгджэх эс үзгджэхиг цугтаһинь,

залжах, нойлжах, харджах, йос бэржэх сәкүсиг Бурхн үүдәсмн болжана. Бурхн Христосар дамжад орчлң үүдәв. Үүдәсн тоотыннь күслнь Христос болжана. ¹⁷Цуг орчлңиг үүдхәс урд Христос бәәсмн болжана. Тиигәд үүдсн тоот цугтан Энүнлә нииләд дигтә-дарата бәәнә. ¹⁸Сүзгтни хург Христосин цогц-махмуднь болжана. Христос эн цогц-махмудын толһань болжана. Христос сүзгтни хургин әмн-жирһлиннь экнь болжана. Энтн Бурхна уунн Көвүн. Бурхн Терүг үксн улсас хамгин түрүлж әмдрүлх-ләрн, цугтаһаснь түрүнкнь болтха гиж әмдрүлж. ¹⁹Тиигәд Бурхна шиидврәр Бурхнд бийднь бәәсн тоот цугтан Көвүнднь бәәх йоста. ²⁰Бурхн Көвүһәрн дамжад орчлңд бәәсн тоотыг Бийтәһән эвцүлхәр шиидв. Көвүнәннь кирсд асхсн цусар теңгрт болн һазр деер бәәх тоотыг Бийләһән тиигж Бурхн эвцүлв. ²¹Урднь тадн му йовдл һарһад, хар саната йовсндан Бурхнас салу бәәләт. Тадн эврән Бурхна хортн болвт. ²²Болв ода Эврәннь Көвүнә үкләр Бурхн таниг Бийиннь иньгүд кев. Учрнь иим: Бурхн таниг әрүн, цевр, буру уга кеһәд өмнән зогсахар седжәнә. ²³Болв тадн соңссн Сән Зәнгән цаарандан батар алмацлго иткәд нә-әлврән бичә геетн. Би, Павел, нарт делкәд тархагдсн эн Сән Зәнгин цергләчнь ода болжанав.

Сүзгтни хурт Павелын церглһн

²⁴Би тана төлә зовлң даажасндан байрта бәәнәв. Ода би Христос зовснла әдләр сүзгтни хургин төлә кевтнь зовлң даасиг чиләжәнәв. Сүзгтни хург Христосин цогц-махмуднь болжана. ²⁵Бурхн намаг сүзгни хургин цергләч кев. Таднд дөң болтха гиһәд Эн намаг кәдлмшт орулв. Тер кәдлмш иим: Бурхна үгиг кевтнь цәәлһж өгх. ²⁶Бурхн Эврәннь үгән урднь кесг зун жилмүдин туршарт күмн-әмтнәс нуувч кеж бәрж йовсмн. Ода болхла, Бурхн Эврәннь үгән улстан медүлв. ²⁷Бурхна зура иим: Эврәннь нуувчан Бурхна улст медүлх. Эн байн алдр нуувч олн әмтнә цугтаннь төлә белн. Нуувчнь эн: Христос тана ухан-седклд бәәнә. Энтн таднд Бурхна туурмжд орх нәәлвр өгчәнә. ²⁸Тиигәд бидн Христосин тускар цугтаднь цәәлһжәнәвидн. Бурхна өмн Исусла негдсн буру уга күүг зогсахин төлә күн болһниг бидн йир цецн кевәр саглж сурһनावидн. ²⁹Эн даалһвриг күцәхин төлә би кинж кәдлжәнәв. Би энүг күцәж чадхв, яһад гихлә, Христос нанд тиим күч өгчәнә. Тер күчн мини седклд икәр кәднә.

2 Танд болн Лээдикья балһснд бөөсн иткдг улст, нанла харһад уга улст дөң болхар би яһж ик зовлң дааж көдлж йовхин тускар медүлхәр сөдлэв. ²Тедниг зөргтө болтха гийһэд, нег-негндэн дуран тусхатха гийһэд би тийгж көдлв. Тийгэд үнн медрлэс йосн нөөлвр кевтән ирх. Тедн тийгж Бурхна нууциг медж авх. Эн нууцнь – Христос Бийнь. ³Христос Бурхна цецнинь болн медрлинь, бултулгдсн зөөр үзүлсн метәр медүлжәнә. ⁴Энүнә тускар бичхләрн, би кен чигн тадниг худл үгәрн, ямаран сән эс болв чигн чик хаалһас бичә хажилһтхә гиж санлав. ⁵Би таднла хамдан эс бөөвв чигн, болв би кезә чигн таднла бөөнәв. Тадна диг-даратаһар зогсиг Христост лавта кевәр итксиг үзэд би байрлжанав.

Христосла ниилсн йосн жириһл

⁶⁻⁷Христос Исус Деед Эзн гиж итксндән тадн Терүнлә ни-негәр бөөтн. Модна унг гүүнд урһснла әдл тадн эврәннь иткл батлгн. Бәржәх гер ул деер зогсснла әдләр тадн эврәннь жириһлдән Христост улм икәр нөөлтн. Энүг цугтаһинь таднд дасхла. Энүнә төлә ханлтан өргтн. ⁸Тадниг эндүрлһнә үлмәд орулхас саглгн. Тийм йовдл олн әмтнә авьясас, орчлңиги залжах сәкүсдәс*, кү-үнәс һарчах цецн уханас болн йирин худлас учрх. Зуг Христосас биш. ⁹Бурхн бийнь кевтән Христост, Терүнә цогц-махмудт бөөнә. ¹⁰Тадн Христосла нииләд бөөсндән йосндан үнн жириһл авт. Христос болх болшго, һарджах болн йос бәржәх сәкүснәс өөдән йовна. ¹¹Христосла ни-негәр бөөһәд тадн керчүлгдләт. Тадниг күн биш Христос керчлә. Эн керчлһнә учрнь иим: му йовдл һархх сөдвәрин үлмәһәс сулдхлһн. ¹²Тадн уснд булхулгдхларн Исус Христосла оршагдад, Терүнлә тадн әмдрләт. Энтн Хритосиг әмдрүлсн Бурхна күчнд таниг иткснәс иштә учрв. ¹³Урднь болхла тадн эврәннь килнцәсн көлтә болн эс керчүлгдсндән үкснә тоод йовлат. Болв Бурхн тадниг Христосла әмдрүлв. Бурхн мана цуг килнциг тәвж өгв. ¹⁴Мадниг бурушажасн зааврумдта болн мана ялта цаасиг Тер уга кев. Терүг Бурхн кирст хадад кевтнь уга кев. ¹⁵Христос һарджах болн йос бәржәх

* Онгданар болхла, «Тадниг эндүрлһнә үлмәд орулхас саглгн. Тийм йовдл олн әмтнә авьясас, орчлңгин туск эклц номас һарчах күүнә цецн уханас болн йирин худлас учрх».

сәкүснәс бийән сулдхв*. Бәргдсн тедниг Христос ик диилвртә-һәр олдн үзүлж йовуль. ¹⁶Тиигәд тадниг ю идх, уух, бурхн-шажна нәэрт орх, эс орхиг, шин сар һарсиг болн бемб өдр темдглх, эс темдглхиг нег чигн күн бичә гемшәтхә. ¹⁷Тертн зуг цугтан иргчдән учрх йоста бәәсн юмна сүүдр болжана. Лавта бәәдлнй Христос мөн. ¹⁸Онц үзгдл үзсн төлөдән бийән ик санатад тоолжах күн бичә таниг гемшәтхә. Тиим күн талдан улс худлахар номһрулад, Бурхна элчнрт шүттхә гиж заана. Тиим күүнә ухан йирин күүнә уханла эдл. Терүгәрн деерлкнә. Болв деерлкх учр төрүц уга. ¹⁹Тиим күн цогцин толһа болжах Христост нәәлдгән уурв. Христосас цогц кевтән эдлвр авна. Терүнә цогцнь үйәр шүрүсәр бәрәтә болад, Бурхна таалар өсжөнә.

Христосла хамдан үклһн болн жирһлһн

²⁰⁻²¹Тадн Христосла хамдан үкләт, тиигәд орчлн залжах сәкүсдәс** сулдхгдвт. Тиигхлә яһад тадн эн нарт делжән улсла эдләр бийән бәрнәт? Тиигәд: «әнүг бичә бәр», «терүг бичә эдл», «әнүг бичә көндә», иим зокъялмудар яһад һардвр кенәт? ²²Энтн зуг идх уухин туск зокъял. Эн зокъялмудыг күцәснәс төрүц олз уга. Иим зокъялмуд күүнә үүдәсн зокъялмуд болн ном. ²³Иим зокъялмуд күүнә цецн уханас үүдсн болж медгджәнә. Тедн медәнәр эврән Бурхна элчнрт шүтжәхин, худлар номһржәхин, цогцан модьрунар зоважәхин тускар келжәнә. Болв тиим зокъялмуд эврәннь седвәрән һардхар седсн күүнд тусан күргшго***.

3 Кемр тадн Христосла хамдан әмдрсн болхла, теңгрт бәәх тоот тал өөрдх седкл зүүтн. Тенд Бурхна барун бийд Христос суусмн. ²Тадн һазр деерк биш, теңгрт бәәх тоотын тускар ухалтн. ³Яһад гихлә, тадн үкж одлат. Ода тана жирһл Христосла хамдан Бурхнд багтж булгулгдсн бәәнә. ⁴Тана йосн жирһл – Христос болжана. Һазр деер Христос ирхлә, тиигәд тадн Терүнлә хамдан туурмжтаһар ирхит.

* Онданар болхла, «Христос һарджах болн йос бәржәх сәкүснәс йос булаж авв».

** Онданар болхла, «Тадн Христосла хамдан үкләт тиигәд орчлнгин туск эклц номас сулдхгдвт».

*** Онданар болхла, «Болв тиим зокъялмуд тусан күргш. Энтн цогц-махмудын таал болжана».

Урдк болн шин жирл

⁵⁻⁶Тер учр деерэс тадн бийдэн бээсн му седвэрэс цугтаһаснь гетлтн: аля йовдлас, жигшүртэ юмнас, һал седвэрэс, хорта уханас, хармнлһнас (эс гиж худл бурхнд шүтлһн). Иим му, хорта юм эмтн һарһснас кэлтэ Бурхна заасиг эс соңссн күүг Тер цаажлх. ⁷Урднь тадн иим му седвэртэ бөөлэт. Энтн тана жирлһ залж йовсмн. ⁸Болв ода һалзуһас, килңгэс, талдан күүнд хоран күргхэс болн му бузр үг келлһнэс бийэн сулдхх зөвтэг. ⁹Нег-негндэн бичэ худл келтн. Тадн хуучн авьясмудта күн болдган уурвт. ¹⁰Ода шин күн болвт. Эн шин күүг Бурхн, түүнэ Үүдэч, ондарулна. Тиигж тер күн Бурхнла эдл болх. Энүнэ учрнь иим болжана: тер күн Бурхиг кевтнь медх. ¹¹Тиигэд буру номта улс, евреймүд, керчүлсн, эс керчүлсн, зүсн-зүүл келэр келдг улс, зерлг улс, ялч улс, сул бээх улс дунд йилһвр уга болжана. Христос хамгин тоомсртань болжана. Иткдг улст Христос бүүрлж бээнэ. ¹²Тадн Бурхна улс болжанат. Бурхн таднд дурлад бийиннь төлэ таниг шүүж авч. Тиигэд тадн өр-өвч, цаһан седклтэ, тогтун, жөөлн, тесвртэ бөөдл үзүлх болжанат. ¹³Нег-негнтәһән тесвртәһәр бә-этн. Кемр ө-һундл бөөхлө, тәвж өгтн. Деед Эзн тана килнц тәвж өгсн метәр нег-негнәннь буруһинь тадн бас тәвж өгтн. ¹⁴Иим йовдл күцәхләрн тадн нег-негндән дуран тусхатн. Дурн әмтиг цугтаһинь кевтнь негдүлнэ. ¹⁵Христосин өгсн эв тадниг авх шиидврт күргтхэ. Эн эв эдлхин төлө Бурхн тадниг нег цогцта болтха гиж дуудв. Бурхнд ханлтан өргж йовтн. ¹⁶Христосин туск ном тана зүркнд байн кевтән бүүрлх йоста. Ямаран чигн цецн уха олзлад нег негән сурһад саглж йовтн. Бурхна дуд, частрмуд болн Әрүн Сәкүснә дуд дуултн. Дуулхларн зүркнәсн Бурхнд ханлт өргж дуултн. ¹⁷Ю кев чигн, ю келв чигн, цугтаһинь Деед Эзн Исусин нернә төлө, Терүгәр дамжад Эцк Бурхиг йөрәһэд күцәтн.

Иткдг улсин өрк-бүл

¹⁸Хәрд һарсн гергчүд, негн метәр залусиннь үгд ортн, яһад гихлө, Деед Эзнд иткдг улст эннь чик. ¹⁹Залус, эврәннь гергчүд-тән дурта болтн, тедндән модьрун заң бичә һарһтн. ²⁰Бичкдүд, мел эк-эцкән соңстн. Иим бөөдл Деед Эзнд тааста. ²¹Эк-эцкнр, эврәннь үрдүдиннь урмдыг хәрүлшгон төлө тедниг бичә һундатн.

²²Зарцнр, эврэннь эздүдиннь даалһсн тоотынь кевтнь күцэтн. Тиигж кехлэрн, тедн тадн тал хэлэжэх кемлэ зуг теднэ иткмж авлхар биш, Деед Эзиг күндлжэхэс иштэ тадн үнн зүркнэсн терүг күцэтн. ²³Күцэжэх кергэн седклэн тэвэд, күүнэ төлө биш, Деед Эзнэ төлө кежэх кевтөһөр күцэтн. ²⁴Энүг тодлад автн: Деед Эзн танд Эврэннь эмтнэ төлө бөөсн ачлврас өгх. Яһад гихлэ, тана церглжэх Христос йосн Деед Эзн мөн. ²⁵Хар мөр һарһсн күн кесн йовдларн засгла харһх. Кениг чигн Бурхн йилһлго засглх.

4 Тадн, эздүд, эврэннь зарцнран чикэр болн зөвтөһөр бэртн. Тана Деед Эзн тенгрт бөөхиг мартхмн биш.

Селвгүд

²Таслт угаһар зальврад, серглнгэр бөөһэд, оньдин йөрөлөн өргжэтн. ³Цаарандан Христосин нуувчин туск Эврэннь үгий тархах арһ Бурхн маднд өгтхэ гийһэд мана төлө бас зальвртн. Энүнэс көлтэ би ода түүрмд бээнэв. ⁴Намаг тодрхаһар цөөлһтхэ гийһэд тадн зальвртн. Эн көдлмшиг би кех йостав. ⁵Христост иткдго улсла харһхларн, цецнэр бийэн бэртн. Христосин тускар ямаран чигн арһан олзлад күүндтн. ⁶Күүнлө күүндхлэ, тана келсн үг соньн болн таалмжта болх йоста. Тиигчкэд эмтнд яһж чикэр хэрү өгхиг тадн медх зөвтэт.

Сүл мөндлһн

⁷Мини тускар таднд мана энкр дү, итклтэ нөкд, маднла эдл Деед Эзнд церглжэх Түхк цугинь келж өгх. ⁸Мадниг ямаран бөөдлд бөөхиг медүлхин төлө, таднд урмд өгхин төлө би терүг тадн тал илгэжэнэв. ⁹Тадн тал тана хотнас ирсн итклтэ болн энкр дү Өнэсмиг Түхктэ би бас илгэжэнэв. Тедн энд юн болжахинь цугтаһинь таднд келж өгх. ¹⁰Нанла хамдан бэрэнд бөөх Аристарх мөнд келүлжэнэ. Бар-Набан зе көвүн Марк бас таднд мөндөн илгэжэнэ. Би таднд терүнэ тускар бичлэв. Кемр тер тана тал ирхлэ, терүг тосж автн. ¹¹Юост гиж цугтан келдг Исус таднд мөндөн келүлжэнэ. Зуг эн һурвн Христост иткдг евреймүд Бурхна нутгин төлө нанла хамдан көдлжэнэ. Эдн нанд йир икэр дөнгөн күргв. ¹²Тана багин гешүн болн Христос Исусин зарц Эпапр бас мөнд келүлжэнэ. Эн оньдин тана төлө зальврна.

Бурхнас иигж сурна: «Алмацл уга, Бурхиг сонсж зүркөрн иткдг улсла эдл, тедниг кевтэ бат итклтэ кетн». ¹³Тана төлө, Лээдикьян болн Ераполин иткдг улсин төлө тер йир шунж көдлжэхиг би герчлж чадхв. ¹⁴Таднд мана күндтэ эмч Лука болн Дэм мендэн илгэжөнө. ¹⁵Лээдикьяд бөөх ахнр-дүүнрт болн Нумпад, терүнэ герт цуглрдг хурлд нанас менд келтн. ¹⁶Эн бичг танад умшгдсна дару Лээдикьян чонжд умшулхин төлө илгэчктн. Тадн болхла Лээдикьяс илгэгдх мини бичг умштн. ¹⁷Деед Эзнд церглн бөөж Архипд даалһсн даалһвриг күцэтхэ гihэд келчктн. ¹⁸Эн бичгиг эврәннь харарн бичжәнөв: Павел таднд мендэн илгэжөнө. Намаг бэрэнд бөөхиг бичэ марттн. Тадниг цугтаһитн Бурхн хээрлтхө!



Христост иткдг Тесалоникин улст илгэсн негдгч бичг

Нүр үг

Тесалоники Римин эргмд бээсн Македонь назрин хотл балһсн бэ-
эж. Павел Пилипэс нүүһэд нархларн тенд чонж бүрдэнэ. Болв тер удл
уга евреймүдин сөрү йовдлла харһна. Павел еврей биш улс дунд хрис-
тианмудын зэнг тархажаснд тедн үлү үзнэ. Павлыг тедн Тесалоникас
көөһэд Бэра тал йовулна. Теднэ чонжин тускар дахулч болн хамдан
көдлж йовсн Тимофейэс тер хөөннь зэнг сонсна. Тегэд Павел Тесало-
никид бээсн иткдг улст урмд өгхэр эврэннь түрүн бичгэн теднд илгэ-
нэ. Теднэ байрин болн дурна туск зэнг соңссндан ханлтан өргжөнэ,
эврэн теднлэ яһж бээсэн бичжэнэ. Дөкэд тер бичгтэн Христосин хэ-
рү ирлһнэ туск суврмудт хэрү өгчөнэ. Эннь иим суврмуд: Христосиг
хэрү ирхин өмн өнгрсн иткдг улс терүг ирхлэ, мөнк жирһл авч чад-
хий? Христос шинэс хэрү кезэ ирхмб?

Цугтан тогтунар көдлэд, Христосиг хэрү ирхиг ишж күлэтн гиж
Павел тер бичгтэн бичж.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1

Ханлт болн магтал 1.2 – 3.13

Христианмудын заң-бөөдл 4.1–12

Христосин хэрү ирлһнэ туск ном 4.13 – 5.11

Сүүлнк саглһн 5.12–22

Товчлгч үг 5.23–28

1 Тесалоникид бөөх Бурхн Эцкин болн Деед Эзн Исус Христосин иткдг улст Павелас, Силас болн Тимофейэс. Цаһан сана, төвкнүн бээдл таднд Бурхн өгтхэ.

Тесалоникинхнэ жирһл болн иткл

²⁻³Бидн кезэ чигн тана төлө Бурхнд ханлтан өргнөвидн, бас зальврнавидн. Яһад гихлэ, Христост иткснэ ашт яһж көдлсиг, дурлсна ашт яһж күч-көлсән өгсиг, Деед Эзн Исус Христост нөөлснэ ашт яһж тессиг бидн Бурхна болн мана Эцкин өмн төрүц мартхшвидн. ⁴Ахнр-дүүнр, Бурхн таднд дурлад, тадниг эврәннь улс болтха гиж шүүж авсиг бидн меднэвидн. ⁵Сән Зэнгиг тархахларн, бидн йирдән үг олзлв чигн, Эрүн Сәкүснэ күчиг таднд бас үзүлвидн. Бидн Сән Зэнгд гүүнәр иткжэхән медүлвидн. Таднла хамдан бидн яһж бөөсиг эврән меднэт. Тернь тана төлө бөөлһн билэ. ⁶Тадн маднла эдл болн Деед Эзнлэ эдл бөөдг дасвт. Зовлңта бөөсн бийнь тадн Сән Зэнгиг авад, Эрүн Сәкүснэс байрт күртвт. ⁷Бурхнд иткдг Македонь болн Ахья һазрин улст үлгүр болжанат. ⁸Тиигэд таднас Деед Эзнэ үг Македонь болн Ахья һазрин эргнд тарв. Тадниг Бурхнд иткснэ туск зэнг бас эргндән сонсгдв. Маднд келдг үг уга, әмтн цугтаһинь меднэ. ⁹⁻¹⁰Мана ирлһиг тадн яһж тоссиг, һарар кесн кегдлмүдт мөргдгән уурад, әмд йосн Бурхнд заргдхар болн үклин хөөн әмдрүлсн Бурхна көвүг тенгрәс бууж ирхиг күлөжэхиг әмтн келж өгжәцхәнэ. Исус Христос мадниг өөрдж йовх зарһас тач авх.

Тесалоникид Павельн кесн көдлми

2 Ахнр-дүүнр, мана нааран ирлһн хара бишинь тадн меджәнэт. ²Тадн тал ирхин өмн Пилипд бидн зөвөр зовлң үзэд басгдсиг бас меднэт. Мана өмнәс боссн улс бөөсн бийнь, Бурхн маднд Терүнә Сән Зэнг цөөлһх көдлмш кехд зөрг өгв. ³⁻⁴Мана дуудврт худл чигн, бузрдах чигн юмн уга. Бидн тадниг меклхәр седжәхшвидн. Бурхн мадниг сөрәд, Сән Зэнг цөөлһх зөв өгв, тиигэд бидн Бурхна седсәр келжәнэвидн. Бидн әмтнд биш мана седкл меддг Бурхнд таасгддг көдлмш кежәнэвидн. ⁵Тиигэд бидн күүнәс олз хәәжәхшвидн. Зуһудх үгмүд бидн эс келсиг тадн меднәлмт. Бурхн герч. ⁶Маднд таднас чигн, талдан улсас чигн буульмж керг уга. ⁷Болв апостолмуд болсндан бидн таднас дөн

авч чигн чадх билэвидн. Түүнэс даву эк килмж өгчөх бичкдүдлэ эдл бидн болвидн. ⁸ Бурхна Сэн Зэнг биш, нам эврэннь эмэн таднла хувалцх дүнгөһөр таднд ик дуртавидн. Тиим күндтэт тадн. ⁹ Ахнр-дүүнр, яһж бидн шунж көдлсиг тадн меддг болхит. Бурхна Сэн Зэнг танад цөөлһхин төлэ бидн цөөһэд унтлан тадниг зовашгоһар өдр сө уга көдлжөнэвидн. ¹⁰ Мадниг тадн дунд бөөһэд, цугинь эрүнэр болн чикэр мел буру угаһар бөөсиг тадн болн Бурхн герч. ¹¹ Эцк күн эврэннь үрдүдтөһөн яһж бөөнө, тедү мет бидн таднла бөөсиг тадн эврэн меднэт. ¹² Таднд омг өгэд, тадниг эвлэд, Бурхнд таасгдх бөөдлэр жирһтхэ гиж эрлэвидн. Бурхн таниг эврэннь алдр орнд ортха гиж дууджана. ¹³ Тадн маднас Бурхна үг сонслат. Бурхна үг танд Исус Христост иткх урмд өглэ. Бурхнд оньдин ханлт өргх бас нег учр бөөнө. Тер үгиг тадн күүнэ үг гиж биш, Бурхна йосн үг гиж авлат. Иткдг улс, тана бийинтн дотр, тер үг сольт кежөнө. ¹⁴ Ахнр-дүүнр, Исус Христосла ниилүлсн Йудьян зүсн-зүүл һазрар бөөх Бурхнд иткдг улсла учрсн тоот таднла харһв. Тадн эврэннь орн-нутгин эмтсэс, евреймүдэс иткдг улс көөгдснлэ эдл зовлң үзвт. ¹⁵ Деед Эзн Исус Христосиг болн аэлдэчнриг Йудья улс алла. Мадниг болхла көөлэ. Тедн Бурхнд таасгджахш, оln эмтнэ дээсн болжана. ¹⁶ Яһад гихлэ, тедн буру номта улс аврхин төлэ мана кежэх цөөлһврин көдлмшт харш болжана. Терүгэрн тедн эврэннь сүл килнцэн немжөнө. Ода Бурхн теднд зарһ кежөнө.

Дэжнэс Тесалоникин чонжд одх Павелын седкл

¹⁷ Ахнр-дүүнр, бидн цөөкн болзгт ухан-седклэрн биш цогцарн салу йоввидн. Тиигэд тадниг үзхэр йир икэр седлэвидн. ¹⁸ Би, Павел, тадн тал кесг дэжж йовхар седв. Болв хар сэкүснө нойн нанд харш болад бөөв. ¹⁹⁻²⁰ Мана Деед Эзн Исус Христос ирхд тадн бас мана диилврин буульмж, мана ицл, мана байр болжанат! Тадн мана буульмж, мана байр лавта болжанат!

3 Тиигэд бидн тесж ядад, эврэн Афин балһснд үлдхэр седүвидн. ² Тадниг батлад, тана итклд туслхин төлэ бидн маднла хамдан Исусин Сэн Зэнг тархаж, Бурхна даалһвриг күцөж йовлд Тимофейиг илгэвидн. ³ Илгэсн учрнь иим: учрх зовлнд даргдлго нег чигн күн итклэн бичэ хайтха. Иим зовлнд Бурхн маднд заясиг тадн эврэн меднэт. ⁴ Яһад гихлэ, хамдан бөөсн цагтан бидн

таднд зовлң үзхвидн гиж урдаснь келлэвидн. Мана келсн тоот күцэгдсиг тадн меднэт. ⁵Тиигэд би тесж ядад, тана итклин тускар медхэр Тимофейиг илгэвүв. Эрлг тадниг бичэ жилвтүлтхэ гинэд, дөкэд мана кежэх көдлмш мел хоосн болж харвза гиж би саглжалав. ⁶Ода Тимофей хэрү ирэд, тана итклин болн дурна туск Сэн Зэнг авч ирв. Тадн дангин мадна тускар байртаһар сандгиг, дөкэд тадн мадниг үзх күслтэ бээхиг тер маднд келж өгв. Бидн бас тиим седклтэ бөөнөвидн. ⁷Тиигэд һашута болн зовлңта бээсн мадниг тана туск зэнг, тана иткл мадниг төвкнүлв. ⁸Кемр тадн Деед Эзнлэ ниилэд бат бөөхлэтн, тиигхлэ бидн үнндөн жирһхвидн. ⁹Тадна төлө Бурхнд ханлтан бидн ода өргж чадхвидн. Тана туск зэнг мадниг байрлулснд бидн Бурхна өмн ханлтан өргжэнэвидн. ¹⁰Тадниг үзхин төлө болн Исуст тана итклһнд дугу тоотыг өгхин төлө өдр-сө уга бидн үнн седклэрн Бурхнд зальврдвидн. ¹¹Тадн тал ирх хаалһиг мана Бурхн болн Эцк, мана Деед Эзн Исус Христос ясч өгг. ¹²Мадниг нег-негнтөһөн болн оln улстаһан ни-негн, дурта бөөдгэр дүүргсн эдлэр таниг Деед Эзн дүүрг. ¹³Мана Деед Эзн Исус цуг иткдг улсла хамдан ирх цагт Бурхн мана Эцкин өмн тадниг килнц уга, эрүн болхин төлө Деед Эзн батрулх.

Бурхнд тааста жирһл

4 Ахнр-дүүнр, Бурхнд тааста болдгар бөөдгиг маднас дасж авчит, ода тадн тиигж бөөнэт. Болв Деед Эзн Исусин нернэ төлө түүнэс сөөнөр бөөтн гиж эржэнэвидн. ²Деед Эзн Исусин нерн деерэс ямаран заквр өгсиг тадн меднэт. ³Бурхн тадниг эрүн жирһлэр жирһтхэ гижэнэ. Тана дунд аля кедгнь уга болтха. ⁴Күн болһн эврәннь цогц-махмудан эрүнөр болн күндтэ кевэр бэрхиг медх зөвтэ. ⁵Бурхиг меддго, буру номта улсла эдл эврәннь аля седвэрт бичэ авлгдтн. ⁶Нег чигн күн эврәннь ахнр-дүүнртэн му юм бичэ үзүлтхэ, нег-негэн бичэ меклтхэ. Тиим нүүлтэ йовдлмуд һарһсн күүг Бурхн засглх. Бидн таднд түүнэ тускар өмнэснь келэд саглавидн. ⁷Бурхн мадниг бузр, аля биш, эрүн жирһлүр дуудла. ⁸Эн номиг эс авсн күн, күүг биш, таднд Эрүн Сәкүс өгсн Бурхиг бийинь холжана. ⁹Ахнр-дүүнрин дурна тускар таднд бичэд керг уга гиж санжанав, тадн эврэн нег-негндөн дурта бөөдгиг Бурхн дасхла. ¹⁰Македоньд бөөх ахнр-дүүнртэн цугтаднь тадн дуртаг бидн меднэвидн. Болв энүнэс үлүһэр

нег-негндэн дурта болтн гиж эржэнэвидн. ¹¹Урднь мана келсн-лэ эдл тогтунар бөөхэд, күн болһн эврәннь кергэн күцөхэд, хойр хартан нээлтн. ¹²Бурхнд иткдго улс күндлдгэр бээх кергтэ болжана. Тадн талдан күүнэ үлмэд бичэ ортн.

Деед Эзнэ ирлһн

¹³Ахнр-дүүнр, үксн күүнлэ юн болдгинь тадниг медтхэ гижэ-нэвидн. Ицл уга наадк улсла эдл тадниг зовашгоһин төлө тииг-жэнэвидн. ¹⁴Кемр бидн Исус үкэд дэкэд эмдрснд иткжэхлэ, Терүнд иткэд үксн улсиг Бурхн Исуста дахулж ирх. ¹⁵Деед Эзнэ келсэр, Христосиг ирлһнд бидн эмд улс үксн улсас түрүлж Исус-та харһшговидн гиж келжэнэвидн. ¹⁶Бурхн эврэн чанһар заквр өгэд, даруны Бурхна ах элчин дун һарад, Бурхна бүшкүрин э һарсн цагт тенгрэс Деед Эзнэ бууж ирх. Тер цагт Исус Христост иткэд үксн улс түрүлж эмдрх. ¹⁷Дэкэд бидн, эмд улс, урднь үксн улсла хамдан Бурхна күчэр тенгрүр өрггдэд Исусла аһарт харһхвидн. Аш сүүлднь, оньдинд Деед Эзнлэ хамдан бээхвидн. ¹⁸Тиигэд иим үгэр нег-негэн төвкнүлтн.

Белн болтн

5 Ахнр-дүүнр, цагин болн йовдлын тускар таднд бичэд керг уга. ²Деед Эзнэ өдр генткн сөөһин хулхач мет ирхинь тадн эврэн сэн меднэт. ³Эмтн «эв болн ээмшг уга» гиж келлдх, болв теднд күүкд һархин өмн генткн гесн мошклдг мет зовлн үзгдх. Тииглэ нег чигн күн зовлнгас гетлшго. ⁴Болв, ахнр-дүүнр, тадн харһһуд бээхшит. Тиигэд чигн эн өдр генткн таднур хулхач мет иршго. ⁵Бидн цугтан-герлин үрдүд, өдрин үрдүд болжанавидн. Бидн сөөһин, таг сохр харһһуһин үрдүд бишвидн. ⁶Тиигэд бидн олн улс дахад, унтхмн биш, серглн бээж, бийэн бэрхмн. ⁷Унтдг улс сөөһөр унтна, эрк уудг улс сөөһөр уулдна. ⁸Тадн өдрэ үрдүд болсндан, Бурхнд иткэд дурлх йостат. Энтн таднд харслтын дуулх мет болх. Тадн аврлгд нээлх йостат. Тертн таднд хуйг мет болх. ⁹Бурхн мадниг цухлын төлө биш, мана Деед Эзнэ Исус Христосар дамжад аврлгт автха гиж урдаснь ийлһв. ¹⁰Исус Христос мана төлө үкв. Бидн Терүг ирхлэ, эмд болну, үксн болну хамдан Терүнлэ бээхвидн. ¹¹Тиигэд ода бээснлэ эдлэр нег-негэн төвкнүлж нөкд болж бээтн.

Сүл селвг болн мөндлһн

¹² Ахнр-дүүнр, тадниг християнск жирһлүр залж, дасхж, тадн дунд көдлж йовх улсиг күндлтн гиж эржэнэвидн. ¹³ Күцэж йовх кергин төлө тедниг хээрлж, йир икэр күндлж йовтн. Хоорндан амулц-менд бээтн. ¹⁴ Ахнр-дүүнр, хуурмг улст уха орултн, ээмг-хэднь омг өгтн, чидл угаднь нөкд болтн. Цугталань тесвртэ бээтн, гиж тадниг эржэнэвидн. ¹⁵ Му йовдл һарһв гиж кенэс чигн өшө бичэ нектн, хоорндан болн цугталань сээнэр бээтн. ¹⁶ Оньдин байртаһар бээтн. ¹⁷ Оньдин зальврж йовтн. ¹⁸ Кезэ чигн Бурхнд ханлтан өргтн, яһад гихлэ, Христосла негдсн улст Бурхна седвөр тиим. ¹⁹ Эрүн Сәкүснэ заль бичэ унтратн. ²⁰ Эәлдхлиг бичэ бастн. ²¹⁻²² Цугинь сээнэр хэләтн, сәәһинь авад, мууһинь хайтн. ²³ Мана Деед Эзн Исус Христос ирхлэг эвин Бурхн тадниг кевтнь әрүлтхә, тана сүмс, седкл болн цогц килнцәс кевтнь сулдхтха. ²⁴ Таниг дуудсн Бурхн келсән күцөх, яһад гихлэ, Бурхн итклтә. ²⁵ Ахнр! Мана төлө бас зальвртн. ²⁶ Ахнр-дүүнрән цугтаһинь әрүнәр үмсж мөндлтн. ²⁷ Деед Эзнә нерн деерәс би танас суржанав: Эн бичгиг цуг ахнр-дүүнрт умшж өгтн. ²⁸ Деед Эзн Исус Христос тадниг хээрлтхә.



Христост иткдг Тесалоникин улст илгэсн хойрдгч бичг

Нүр үг

Христосиг хэрү ирх гисн зэнг Тесалоникид бээх чонжин төвкнүн бөөдл болн диг-дараг эвджэв. Христос хойрдад ирв гисн хэлэцин тускар Павелын хойрдгч бичгт бичэтэ. «Килнцин күн» гидг нертэ нуувчар бөөсн күүнэ хардврар Христос ирхин өмн хар санлһн улм өсх гиж темдг-лэд, Павел эн хэлэцэн чиклжэнэ. Тер күн Христосин өмнэс сөрлт кех.

Эн бичгин умшачнр түрү-зүдү юмнла харһв чигн, итклдэн бат болж, Павелыг болн терүнэ көдлэчнриг дураһад бийэн теткх, цаһан санаһан цаарандан эмтнд күртэх зөвтэ гиж апостол темдглжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Магтал болн буульһн 1.3–12

Христосин ирлһнэ туск ном 2.1–17

Христианмудын зангин тускар 3.1–15

Товчлгч үг 3.16–18

1 Тесалоникид бээх Бурхн-Эцкин болн Деед Эзн Исус Христосин иткдг улст Павелас, Силас болн Тимофейэс. ²Бурхн мана Эцк болн Деед Эзн Исус Христос таднд цаһан сана болн төвкнүн бөөдл өгтхэ.

Бурхна зарһ күмэлһн

³Ахнр-дүүнр, бидн кезэ чигн тадна төлө Бурхнд ханлтан өргх йоставидн. Тернь чик, яһад гихлэ, тадн Бурхнд улм иткэд, нег-негндэн улм икэр дурлжанат. ⁴Тиигэд талдан һазрт бөөдг

Бурхнд иткдг улс дунд тана тесврин болн көөгджэсн, күнд-түрү даажих цагт харһжих итклин тускар бидн омгтаһар буульनावидн. ⁵Энтн цугтан Бурхна чик зарһ бээснэ темдг. Аштнь тадниг Бурхн Эврәннь орнд бээх дүнгэ улс гиж тоолх. Ода тадн Бурхна орна төлө зовлң үзжәнэт. ⁶Бурхн үннч. Тиигэд таднд зовлң үзүлжэх күүг зовлңла харһулх. ⁷Тиим зовлң үзжэсн таднд болн маднд Бурхн төвкнүн бөөдл өгх. Тиим бөөдл Деед Эзн Исус күчтэ Бурхна элчнрлэ хамдан тенгрэс асжих халын зальд үзгдхлэ, тиигэд учрх. ⁸Бурхиг холжасн болн мана Деед Эзн Исус Сән Зэнг эс авчах улсиг тер засглх. ⁹Тедн мөнк үклд тусх. Тиигэд оньдинд Деед Эзнэ болн Терүнэ күчтэ алдрас тер улс салһгдх. ¹⁰Иим йовдл Деед Эзн ирх өдр болх. Бурхнд иткэд церглжэх улсас туурмж болн күндллһ авхар Тер ирх. Тер тоод тадн бас бөөхит. Яһад гихлэ, тадн мана келснд итклэт. ¹¹Бидн кезэ чигн тана төлө зальврनावидн. Тадниг Бурхн дуудсн жирһлэ ирлцжәнэ гиж тоолх. Бурхн Эврәннь күчэрн сән йовдл кех седвэр өгх. Тадна иткл дамжад тана кежэсн тоотыг цугтаһинь Бурхн күцэх, гиж бидн зальвржанавидн. ¹²Тегэд Мана Бурхна болн Деед Эзн Исус Христосин хээрлтэр Деед Эзн Исусин нерн таднас туургдад, тадн болхла, Терүнэс туургдх болхит.

Бурхна зака эвджэх күн

2 Ахнр-дүүнр, Деед Эзн Исус Христос ирлһнэ тускар болн мадна Терүнлэ харһлтын тускар болхла, би тадниг эржәнэв: ²Тадн ээлдхлин үгэс, зэнгэс болн мана бичсн бичг кевтэ бичгэс Деед Эзнэ өдр ирв гиж сонсхларн, бичэ адһж үүмтн, бичэ седклэрн зовтн. ³Тадниг ямаран чигн кевэр бичэ меклтхэ. Бурхна өмнэс буцлг эс болтл, мөнк һалд йилһгдэд, Бурхна зака эвджэх күн эс иртл, тер өдр иршго юмн. ⁴Тертн Бурхн гиж нерэдсн тоотд, терүнд шүтсн тоотд өшэтн болх. Түүнэс даву бийән теднэс үлүд тоолад, һол сүмд орж орм эзлэд: «Би, Бурхмб!» — гиж келх. ⁵Танад бөөхдэн мини энүнэ тускар келсиг мартчквт? ⁶Ода эн күүг юн бэржэхинь тадн меджәнэт. Энтн эврәннь цагтан ирх. ⁷Болв зака эвдлһнэ нуувч күцөгджәнэ. Бэржэх юмн эс авгдтл учрх юмн учршго. ⁸Тиигхлэ зака эвджэх күн бийән үзүлх. Болв Деед Эзн Исус ирлһнд терүг нег дэжү үлөһэд алх. Исус Христосин бөөлһн терүг уга кех. ⁹Бурхна зака эвджэх күн эрлгин йоста ирх. Тер күн ик чидл үзүлэд, худл өвэрц юм болн

онц темдг үзүлх. ¹⁰Үкх эмтнэ төлө тер зүсн-зүүл мек һарһх. Тедн аврлтын төлө үннд эс итксндэн болн эс дурлсндан үкцхэх. ¹¹Бурхн үкх эмтнд эндү һарһдг юм илгэх. Тиигэд тедн худлд иткх. ¹²Тиигэд үнниг эс иткэд килнц таасжахинь Бурхн цаажлх

Тадн аврлтын төлө шүүж авгдөт

¹³Деед Эзнэ дурлсн ахнр-дүүнр, тадна төлө бидн Бурхнд онь-динд ханлтан өргх йоставидн. Яһад гихлэ, Бурхн тадниг Сэкүс-нэ әрүллһнэ көдлмшәр болн үннд итксәр дамжад хамгин түрүнд аврхар шүүж авв. ¹⁴Мана цөөлһсн Сән Зәңг дамжад Бурхн тадниг Терүнэ төлө болн мана Деед Эзн Исус Христосин туурмжиг хувалцтха гиж дуудв. ¹⁵Тиигэд, ахнр-дүүнр, батар бөөһөд, мана дасхсн тоотыг үгәр болн бичгәр дамжад итктн. ¹⁶⁻¹⁷Маднд дурлад, бат ишлт, мөнк төвкнүлт хөөрлтәр өгсн мана Деед Эзн Исус Христос болн Бурхн мана Эцк тадна зүрк тогтнулад, тадниг сән йовдлмуд һарһж, сән үг келүләд батлх болтха!

Мана төлө зальвртн

З Ахнр-дүүнр, аш сүүлднь, мана төлө зальвртн. Деед Эзнэ үг цаарандан чигн шулун тарад, тадн дунд туурсн әдләр тууртха гиж зальвртн. ²Таарш уга болн хорта улсас мадниг сүлдххин төлө зальвртн. Сән Зәңгд зәрмнь иткхш. ³Деед Эзнд нөөлж болжана. Тер таниг батраһад, эрлгәс харсж авх. ⁴Деед Эзн мадниг таднд иткүлж, мана закжасиг цугинь күцөһөд, цааранднь чигн күцөхит гиж ицжәнәвидн. ⁵Деед Эзн таднд Бурхна дур болн Христосин теслт күртәтхә гиж би зальвржанав.

Көдлми кех кергтә

⁶Деед Эзн Исус Христосин нерн деерәс, ахнр-дүүнр, бидн таднд иигж закжанавидн: залху болн мана өгсн номар эс бөөх күүнлә бичә үүрлтн. ⁷Маднас үлгүр авад яһж бөөхинь тадн эврән меднәт. Танад бөөхдән бидн залхурж цаган давулсн угавидн. ⁸Күүнә мөңг-әдлврәр бас бөөсн угавидн. Бидн күүнд ацан болшгоһар седәд, нам өдр сө уга шунж көдлвидн. ⁹Бидн таднас күцүднь дөң авч чадх бийнь, таднд үлгүр үзүлхәр тиигж бөөләвидн. ¹⁰Танад бөөхдән бидн «эс көдлхәр седсн күүнд, хот бичә өгтн» гиж келдг биләвидн. ¹¹Болв тадн дунд бөөх зәрм залху улс

мел көдлхэр седхш. Тедн күүнэ кергт орлцна! ¹²Деед Эзн Исус Христосин нерн деерэс тиим улсиг бидн чиктэн бөөһэд, эврәннь теткврин мөнг эклэд олтн гиж закад, өмнэснь хөржөнө-видн. ¹³Тадн болхла, ахнр-дүүнр, цуцрлт угаһар эмтнд сэ кеж йовтн. ¹⁴Эн бичгт өгчөх заквр эс авчах улст шишлң оньган өг-цхэтн. Эврәннь бөөдлэс ичдгэр, тиим күүнлэ бичэ үүрлтн. ¹⁵Зуг тиим күүг эврәннь дээсн гиж бичэ тоолтн. Терүг эврәннь дүүлэ эдл хөртн.

Ашлгч үгмүд

¹⁶Мана Эвин булг – Деед Эзн танд төвкнүн бөөдл кезэ чигн юунд болвчн учратха. Деед Эзн таднла оньдин бөөтхэ! ¹⁷«Павелас менд!» бичг болһнаннь чилгчөр би һаран тэвжэнэв. ¹⁸Деед Эзн Исус Христос таниг цугтаһитн хөөрлтхэ!



Тимофейд илгэсн негдгч бичг

Нүр үг

Тимофей Баһ Азийин баахн наста християнин, еврей гергнэ болн грек залуһин көвүн бөөж. Павелын кежэх көдлмштнь тер ханнь болн нөкднь болж көдлнэ.

Тимофейд илгэгдсн түрүн бичгт һурвн һол төр темдгдгднэ. Түрүнкнь – чонжд сурһгджах худл номин тускар автор саглжана. Эннь евреймүдин болн еврей биш улсин семрү ухан-тоолвр. Терүгэр болхла, эн орчлң хар санан болжана. Күн болһн зуг шишлң нуувч медрлэр дамжад аврлт авч чадхмн, йилһсн хот идлго, өрк-бүл угаһар бөөх зөвтэ гижэнэ. Эн бичгт чонжиг яһж һардхин тускар болн мөргүлхин тускар, чонжин һардачнр болн теднэ нөкднр ямаран заң-бөрцтэ болхин тускар бичэтэ бөөнэ. Товчлгчднь Павел Иус Христосин сэн зарц яһж болхин тускар селвг Тимофейд өгчөнэ, дөкэд иткдг оln зүсн багмудт тер ямаран даалһвр күцэж чадхин тускар бичжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Чонжин болн церглэчнрин зокалмуд 1.3 – 3.16

Тимофейин көдлмшин зокалмуд 4.1 – 6.21

Мендлһн

1¹⁻² Павелас, мана аврач Бурхна болн мана ишл Деед Эзн Христос Иусин закврар болсн апостолас Нанла хамдан иткдг мини көвүнд тоолгдсн Тимофейд. Цаһан сана, хээрлт болн эвэр бөөлһ чамд Бурхн Эцк болн мана Деед Эзн Христос Иус өгтхэ.

Худл номас сагл

³Македоньд йовжаһад, би чамаг Епест үлдтхэ гиж сурлав. Тенд худл ном сурһдг эмтн бээнэ. Чи теднд сурһдган уурулх заквр өг. ⁴Тедн кезэнк домгт болн то-томж уга унг-тохмин туужд оньган бичэ өгэд бөөтхэ. Иим йовдл зуг керг уга зүткл учрана. Тернь Бурхна зурала төрүц залһлдан уга. Эн зураг бидн иткл дамжад медж чадхвидн. ⁵Эн закврин күслнь – нег-негндэн дурна седклэр хэрлцлһн. Иим дурн килнц уга зүржнэс болн цевр седклэс, үнн итклэс үүджэнэ. ⁶Зөрм улс эднэн үлдэчкэд, керг уга күүндврт авлгдв. ⁷Тедн Бурхна зака сурһдг багшнр болхар седнэ. Болв эврэн ю келжэхэн чигн меджэхш, ю лавлж сурһжахан чигн меджэхш. ⁸Закаг чикднь эдлхлэ, тер закон сэн болхинь бидн меднэвидн. ⁹Чикэр бөөдг улсин төлэ закас эс тогтагдсиг ухалх кергтэ. Иим закас эвдг улсин болн буцлт босхдг улсин төлэ, Бурхнд иткдго болн килнцтэ улсин төлэ, Бурхиг болн эрүн юмиг күндлдго улсин төлэ, эцк-экэн алдг болн йирдэн алач улсин төлэ тогтагдсмн. ¹⁰Тер закас аля, залус нег негэн эздг, кү хулхалдг, худлч, андһаран эвдг болн чик номиг эвдг нань чигн улст нерөдж тогтагдсмн. ¹¹Эн чик ном аврлтын туск Сэн Зэнгэс үүджэнэ. Эн туурмжта Сэн Зэнгиг цугтаннь алдр Бурхн нанд зарлх зөв өгв.

Павелд өгсн Бурхна хээрлт

¹²Нанд көдлмш кех арһ-күч өгчэх, мана Деед Эзн Христос Исуст би ханлтан өргжэнэв. Тер намаг итклтэ гиж тоолад, церглтхэ гийһэд шүүж авв. ¹³Урднь би Христосиг му келэд, өөлүлөд көөдг билэв. Болв Бурхн намаг хээрлв. Яһад гихлэ, би мел юм медлго, Христост итклго бээсмн бээжв. ¹⁴Мана Деед Эзн нанд аврлтын цаһан санаһан күртэж, иткл болн дуран өгв. Тернь Христосла ниилхлэ ирдмн. ¹⁵Иигж келсн чик, энүнд итктн: Исус эн орчлнд килнцтэ улсиг аврхар ирсмн. Теднэ хамгин мунь бив. ¹⁶Болв Христос Исусиг эврәннь кемжэн уга теслтэн үзүлхин төлэ Бурхн намаг хээрлв. Мини хөөн Христост иткх улст болн мөнк жирһл эдлх улст би үлгүр болж чадхв. ¹⁷Мөнк хаанд, оньдинд эмд бөөдг, нүднд үзгдг уга ор һанцхн Бурхнд кезэ чигн күндлһн болн туурмж күртж йовгха. Тиигтхэ. ¹⁸Тимофей, көвүн минь, би чамд эн закврн иткүлжэнэв. Эн заквр урднь тана тускар келгдсн

ээлдхлин үгмүдлэ ирлцжэнэ. Сээнэр дээлдхин төлөд чи эн үгмүдиг зевсг кевтэ олзлж, ¹⁹итклэн хадлж, седклэн цеврэр бэрж йов. Зэрм улс ичрэн алдснас көлтэ итклэн геев. ²⁰Тедн дунд Хуменья Александр хойр бээнэ. Тедниг би засглхар эрлгт орулж өглэв. Бурхна тускар му бичэ келтхэ гиж дасххар би тииглэв.

Иткдг улсин зальврлһна тускар

2¹⁻²Хамгин түрүнд би оln-эмтнэ төлө, ик ахлачнрин төлө, йос харджах улсин төлө Бурхнас сурад, Бурхнд ханлтан өргэд зальвртн гиж закжанав. Тиигэд одж Бурхиг күндлөд, талдан улсиг тевчөд, бидн төвкнүн эвтэ жирһлөр жирһж чадхвидн. ³Тиим зальврлт сэн болад, мана Аврачд, Бурхнд тааста болжана. ⁴Оln-эмтн цугтан үнниг медэд авргдтха гих седвэр Бурхнд бээнэ. ⁵Бурхн ор ханцхн болдг. Бурхн оln-эмтнэ хойрин хоорнд ханцхн эвцэчнь Исус Христос гидг күн болжана. ⁶Цуг эмтиг аврхин төлө тер эврэннь эмөрн шордв. Тертн цагтан оln-эмтнд аврлт өгхөр седснэ герч. ⁷Түүнэ төлө би Бурхна ном тархачд, апостолд болн буру номта улсин төлө чик итклин багшт шүүж авлгдлав. Би танд үнн үг келжэнэв. Худл би келжэхшв. ⁸Иткдг залус цүүгэн-керүл болн ууран мартад, альд болвчн зальврхларн цевр харан өргтхэ гижэнэв би. ⁹Күүкд күн зальврхларн дигтэ-тагта, цевр бийэн дарсн хувц өмсх йоста. ¹⁰Бурхнд бийэн даалһсн күүкд күн толһадк үсэн икэр атхрулго сاملх, бийэн алтар, сувсар дегд үнтэ юмар, үнтэ хувцар кеерүлхэс үлү сэн керг күцэх йоста. ¹¹Тедн тогтун-тагчг, сонсхврта болж суртха. ¹²Би иткдг эмтн дунд сурһх эс гихлэ залусиг хардх зөв күүкд күүнд мел өгшгов. Тедн тагчг бөөх йоста. ¹³⁻¹⁴Түүрүн болж Бурхн Аадмиг үүдөлө, дөкэд Хабаг. Меклгдсн күнь Аадм биш, күүкд күн билэ. Зуг тер меклгдэд Бурхна заквр эвдж. ¹⁵Кемр күүкд күн Христост иткэд, иткдг улст дурлад, цевр-цеерэр бийэн бэрэд бөөхлө, Бурхн терүг күүкд харһлһар дамжад аврх. Иигж келсн чик, энүг итктн.

Иткдг улсин хардачин заңгин тускар

3¹⁻³Иткдг улс хардхар седжэх күн бөөхлө, тер буйнта көдлмш кехэр седжэнэ. Иткдг улсин хардач күн иим болх йоста: эмтнэс келүлшго, ханцхн гергтэ*, чаһр ууж согтшго, бийэн сээнэр бөрдг, оln дунд күндтэ, эмтиг гиичлүлхдэн дурта, арһта багш,

* *Ханцхн гергтэ, эс гихлэ, нег дөкж гер авх.*

чаһрт авлгддго, ноолдач биш номһн зангта, эвтэ болн мөнгнд дурлшго күн болх. ⁴Тер күн эврәннь өрк-бүлэн сээнэр һардж чаддг болх зөвтэ. Үрдүднь терүг бас тевчэд, соңсхврта болх йоста. ⁵Кемр кен чигн күн эврәннь өрк-бүлэн эс һардж чаджахла, тер күн яһж Бурхнд иткдг улсиг һардхмб? ⁶Һардх күүг шинкэн Бурхнд итксн улсас шүүж авхмн биш. Тиим күн ик сана зүүдг болдг. Ти-игхлэрн тер эрлглэ эдл засгдх. ⁷Һардх күн оln дунд тоомсрта болх йоста. Эс тиигхлэ тер күн хугагдж, эрлгин хавхд бэргдх.

Иткдг улсин нөкднрин заңгин тускар

⁸Иткдг улсин нөкднр бас тиим болх йоста: сэн зангта, үннч, чаһрт авлгддго, мөнгнд хармч биш болх. ⁹Тедн сүзгин медүлсн үннд цевр седклэрн иткх йоста. ¹⁰Түрүлэд тиим улсиг сөрэд хэлэх кергтэ. Кемр тедн эн шүүвр даахла, тиигэд одж иткдг улсин нөкдин көдлмш кеж чадхмн. ¹¹Нөкднрин гергчүд* бас сэн зангта, хов зөөшго, чаһр ууж согтшго, цугтад иштэ бээдг болх зөвтэ. ¹²Нөкднр һанцхн гергтэ** болх зөвтэ. Эврәннь өрк-бүлэн болн үрдүдэн сээнэр һардж чаддг болх йоста. ¹³Нөкднр эврәннь көдлмшэн сээнэр күцэхлэ, тедниг талдан иткдг улс өөдөн үнлх. Тедн Исус Христост итклинь тускар зөргтөһөр келх.

Христианск сүзгин алдр нууц

¹⁴⁻¹⁵Би удл уга танад күрхв гиж нөөлжэнэв. Кемр намаг удадхла, эн бичг Бурхна өрк-бүлд бийэн яһж бэрхиг зааж өгх. Бурхна өрк-бүл эмд Бурхнд иткдг улс мөн. Иткдг улс болхла үннэ ул болн хаац болжана. ^{16[а]}Мана шажна нуувч ик алдр: Исус Христос күн болад төрсмн. ^{16[б]}Эрүн Сәкүсн терүг чик седклтэ гиж үзүлв. Терүг Бурхна элчнр цугтан үзлэ. Түүнэ тускар оln улс дунд цөөлһвр кегдв. Христос туурмжтаһар тенгрүр авгдла. Терүнд делкэн оln улс иткв.

Худл номин тускар

4 Сүл цагт зөрм улс итклэн хаяд худлч сәкүсиг соңсад, хар сәкүснэ номд иткх гиж Эрүн Сәкүсн тодрхаһар келжэнэ.

* Онгданар болхла, нөкд болжаһ гергчүд.

** Һанцхн гергтэ, эс гихлэ, нег дөкж гер авх.

²Тиим олн ном худл келдг улсар болн хойр чирэтэ улсар дамжад ирх. Теднэ ичрнь кезэнэ үкж. ³Тедн эмтнд өрк-бүл бичэ өндөл-лтхэ гиж, зэрм зүсн хотыг бичэ идтхэ гиж сурхх. Болв Бурхн тер хотыг иткдг улс болн үнниг медсн улс ханлтан өргж идтхэ гиж үүдэж. ⁴⁻⁵Бурхна үүдэсн юмн цугтан сэн. Юунас чигн цөкрхмн биш, ханлтан өргж цугинь идх кергтэ. Яһад гихлэ, хот кевтэн Бурхна келсн үгэр болн зальврлһар эрүслгднэ.

Тимофейд өгсн сурһмж

⁶Чи, Тимофей, кемр энүнэ тускар ахнр-дүүнртэн цөөлһэд келэд бөөхлэ, Исус Христосин итклтэ көдлөч болхич. Итклин үгэр болн урднь эврәннь дахсн чик номар чи өс. ⁷Чи Бурхн уга эргү домгт цаган бичэ үрэ. Бийэн Бурхнд сонсхврта бөөдгэр дасх. ⁸Цогц-махмудан чанһахд эврэ олз бөөнэ. Зуг Бурхнд сонсхврта бөөдл ик олзта, яһад гихлэ, эн бөөдл ода болн мөнк жирһлд тусан күргх. ⁹Мини келсн мел үнн, цугтан иткх йоста. ¹⁰Бидн эмд Бурхнд нөөлэд көдлж ноолдж йовनावидн. Бурхн цугтаг аврхар седнэ. Иткдг улст аврлтан Бурхн күргжэнэ. ¹¹Эмтнд закад, энүг сурһжа. ¹²Бийэн баахн гиж бичэ күүнд басул. Үгэрн, бөөдлэрн, дурарн, итклэрн болн цеврэр бийэн бөрлһэрн иткдг улст үлгүр болж йов. ¹³Намаг иртл Бурхна Бичиг олнд умшад, урмд өгэд сурһжа, цөөлһж бэ. ¹⁴Иткдг улсин ахлачнрин һар тэвлһэр дамжад, ээлдхлин үгэр дамжад чамд өгсн билгэн бичэ үлдэ. ¹⁵Эн тоотыг шунж ке. Чини девшлһнэ сэн ашиг цугтан үздгэр бийэн өгэд көдл. ¹⁶Бийиннь бөөдлэн болн ю сурһжахан онһһж хэлэ. Энүгэн оньдинд кеж йов. Кемр чи иигж кехлэ, бийэн чигн, чамаг сонсжах улсиг чигн аврхич.

5 Медэтэ күүнд шүүрүһэр бичэ үг кел. Теднлэ эврәннь эцктэ-һэн эдл бэ. Баһчудла дүүнртэһэн эдл бол. ²Медэтэ күүкд кү-үнлэ эклэһэн эдл бэ. Баахн наста күүкдлэ эврәннь эгч-дүүнрлэ эдл бол. Альк халхарн теднлэ чигн бийэн цеврэр бэр.

Иткдг белвсн гергчүдин тускар

³⁻⁴Түржэх белвсн улст эдлврэр килмжэн тусха. Кемр белвсн күүнд үрн бөөхлэ, эс гихлэ ачнр-зеенр бөөхлэ, тедн иткдг улсин даалһварар өрк-бүлдэн килмжэн өгэд асрх. Тер килмжэрн тедн өвкнртэн ачинь хэрүлх. Бурхн тиигхэр седжэнэ. ⁵Йосндан һанц

белвсн күүкд күн Бурхнд нээлэд, өдр-сө уга дөң сурад зальвр-на. ⁶Кемр белвсн күүкд күн аля жирһлэр бөөхлэ, тер эмд болв чигн Бурхнд шүтлһэрн үкж одж. ⁷Хөөннь кү гемшэдгон төлэд чи энүнэ тускар иткдг улст цээлһэд келжэ. ⁸Эврәннь төрл-саядан, терүнэс үлү өрк-бүлэн эс асржах күн итклэсн хольжад, йосндан болхла, иткдго күүнэс дор болжана. ⁹⁻¹⁰Иткдг улсин теткврт жир күрсн болн нег дэжж мордсн* белвсн күүг авхмн болжана. Тер күн эврэн сэн йовдл һарһсарн темдгтэ болх йоста: үрдэн өскх, гиичлүлж чаддг, эврәннь герт орж ирсн иткдг күүнэ көл уһах**, күнд-түрүлэ харһсн улст дөнгөн күргх, цаарандан чигн сэн йовдл һарһж йовх күн болх зөвтэ. ¹¹Жирн нас күрэд уга белвсн күүкд улсиг тер тоод бичэ орул. Яһад гихлэ, кемр эмд күүнэ седвэрнь диилхлэ, дэжн тедн мордхар седнэ. Тер бээдлэрн тедн Исус Христосас холджана. ¹²⁻¹³Тиигэд тедн Христост өгсн үгэн эвдсндэн Бурхнас засглгдна: терүнэс онданар болхла, тедн цаган хара давулдг дасна. Тедн гермүд эргнэ, хов зөөнэ, күүнэ кергт орлдна, келгдшго юм келнэ. ¹⁴Тиигэд би баахн наста белвсн күүкд улст күүнд одтха гиж селвг өгчөнэв. Тедн үр һарһад, гериннь эдл-ахуһан бүтэхэд, хортнасн му келүлүгө бөөтхэ гижэнэв. ¹⁵Яһад гихлэ, зэрм күүкд улс эврэн итклэн хаяд, эрлгиг дахлдв. ¹⁶Кемр Христост иткдг гергчүдт белвсн төрл-садн бөөхлэ, тедндэн килмжэн күргх йоста. Бийинь килмжэн тедн иткдг улсин багд даалһх йосн уга. Иткдг улсин баг болхла, йосндан төрл-садн уга, белвсн күүнд дөнгөн күргх зөвтэ.

Иткдг улсин ахлачрин тускар

¹⁷Сөөнэр көдлмшэн кежэх иткдг улсин ахлачнрт хойр дам жалв өгх кергтэ. Түүнэс үлү цээлһврин көдлмш кедг болн сурһдг ахлачнрт бас тиим мөнг өгхмн.

¹⁸Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бөөнэ: «Буудя цокжах царин ам бичэ бо», эс гихлэ «Көдлжэх күн эврәннь ачлвран авх йоста». ¹⁹Иткдг улсин ахлачнрт хойр-һурвн күн герч эс болтл гемшэхэр седсиг бичэ соңс. ²⁰Килнц һарһжах ахлачнриг илднь олна нүүрт кел. Тиигхлэ талдан улс килнц һарһхасн ээх. ²¹Бурхна, Исус Христосин, шүүж авсн Бурхна элчнрин нүүрт чамаг би эн

* Онгданар болхла, залудан итклтэ болсн.

** *Көл уһах* – тер цагт ялч күн герт орж ирсн улсин көлэс хаалһин тоорм уһаж цеврлх йоста бөөсмн.

зааврмуд авад, чирэ хэлэлго, нег чигн күүг йиллго дураһад күцэ гиж закжанав. ²²Деед Эзнэ көдлмш күцэх кү шүүж авхин төлө бичэ адж терүн деер харан тэв. Бас күүнэ килнцд бичэ орлц. Бийэн цеврэр бэр. ²³Цаарандан һанцхн ус биш, эврәннь геснэ төлө болн эрүл-мендин төлө невчкн чаһр уужа. ²⁴Зэрм күүнэ килнц илэр үзгднэ. Тиигэд тедниг Бурхн засглжана. Зэрминнь килнц хөөннь одж медгднэ. ²⁵Түүшн сэн керг бас илэр үзгднэ. Зэрм сэн керг хөөннь медгднэ.

6 Бурхн болн христианск номиг эмтн мууһар бичэ келтхэ гихэд, иткдг ялчнр эврәннь эзэн сонсх йоста. ^{2[а]}Иткдг ялчнр эврәннь иткдг эздүдэн күндлгөн баһрулх йосн уга. Яһад гихлэ, эдн хоорндан аһнр-дүүнр болв. Ялчнр улм сөөнэр эзндэн көдлх йоста. Ялчнрин көдлмшэс ору авчах эздүд теднд күндтэ аһнр-дүүнр болжана.

Худл оln ном болн йосн зөөр

^{2[б]}Энүг чи сурһад, иткдг улс тиигж кетхэ гисн дуудвр кежэ. ³Талданар сурһаж, мана Деед Эзн Исус Христосин тиим үгмүдлэ болн христианск шажна номла эс зөвшэржэх күн ик саната күн. Тиим күүнд ямаран чигн медрл уга. ⁴⁻⁵Тиим му седклтэ күн цүүгхдэн, үгмүдин учрин тускар зүткхдэн дурта. Тиигэд үлү үзх, нег-негнтөһөн дөөлдх, му келх, күүг харлх болн үгдэн багтлго бэ-эсн күн эврәннь чик ухаһан, үнэн геесн күн. Иткл күүг байжуллһна эв-арһ болжана гиж тиим күн санжана. ⁶Кемр тер нанд бөөснь болх гижэхлэ, иткл күүг байжулна. ⁷Бидн эн орчлнд мел юм авч ирсмн угавидн. Эн жирһлэс нег чигн юм бийгөһөн бас авч йовшговидн. ⁸Маднд хувцн, хот бөөхлэ, бидн болжана гих йоставидн.

⁹Байжхар седсн улс жилвтэд хавхд бэргднэ. Тиим улс эргү болн өөмшгтэ седкл зүүһэд бийэн зована. Тернь хөөннь теднэ эмнь таслна. ¹⁰Мөнгнд дурллһн – цуг хорга тоотын унгнь. Мөнгнд дурлад, эврәннь итклэн хайсн оln улс бөөнэ. Мөнгнд дурлснас көлтэ тедн йир икэр зовцхав.

Христианск бөөдлин тускар

¹¹Чи, Тимофей, Бурхна күнч. Тиигэд тиим бөөдлэс зулж йов. Бурхна өмн чикэр бэ, Бурхна зура күцэ. Йосн иткл, дурн, тесвр, номһн бөөдл бийдэн шингэж ав. ¹²Урлданд орлцад диилхэр

седжэх күн мет бол. Мөнк жирһлин өөдөн ачлвр авхар шүтж йов. Герчин нүүрт чини герчлсн кемд Бурхн чамаг эн жирһлүр дуудв. ¹³⁻¹⁴Цугтад жирһл өгсн Бурхна болн Понтий Пилатын нүүрт, ээлго герчлсн Исус Христосин өмн би чамд закжана: чамд заксиг тер кевтнь мана Деед Эзн Исус Христосин ирх өдр күртл күцэ. Тиигэд кен чигн чамаг бичэ гемшэтхэ. ¹⁵Бурхн Исусиг учрх цаглань ирүлх. Алдр Бурхн ор ханцхн хардач болжана. Тертн цуг хаадудын хан болжана, цуг эздүдин эзн болжана. ¹⁶Бурхн ханцарн мөнк эмд. Тер нег чигн күн өөрдшго герлд бээнэ. Терүг нег чигн күн үзэд уга. Үзж чигн чадшго. Тиигэд мөнк туурмж болн күчн Терүнэ болтха. Тиигтхэ. ¹⁷Байн улсиг иигж зак: «Бичэ деерлктн. Зөөртэн бичэ нөөлтн. Мана байрта бөөдлин төлө кергтэ тоотыг элвгэр өгчөх Бурхнд тадн нөөлтн. ¹⁸Тадн туста юм кетн. Кесг холван сэн йовдл харһтн, өгөнч болтн. Талдан улсла эврәннь зөөрэн хувалцтн». ¹⁹Тиигэд тедн бийдэн зөөр зөөһэд, тернь иргчиннь сэн ул болх. Тедн мөнк жирһлд күрч чадх. ²⁰Тимофей, чамд даалһсиг хадһлж йов. Хоосн күүндврэс холд йов. Медрл гиж эндүһөр нерэджэх худл номиг бичэ ав. ²¹Харм тусж, зэрм улс иим номд бөөсндэн итклин хаалһан геев. Бурхн тадниг хөөртхэ!



Тимофейд илгэсн хойрдгч бичг

Нүр үг

Эн бичгин ик зууднь Павел баахн наста көдлөч, нөкд Тимофейд эврэннь селвгэн өгчэнэ. Һол төрнь болж тесвртәһәр бәәлһнә төр хәлэгджәнэ. Павел селвг өгн бәәж Исус Христосин тускар итклтәһәр герчлтхә, Сән Зәңгин болн Хуучн Бооцана йосн номар һардвр кетхә, әмтнә өмн багшин болн Сән Зәңгин тархачин даалһвран күцәтхә гиж Тимофейд урмд өгчәнэ. Тимофейиг тер «эргү болн модьрун зүтклдәнд» орж одвза гиж икәр саглжана. Тиим зүтклдән сән юм үзүлш, зуг оln улсиг үрәнэ. Тегәд Павел эврәннь жирһләс үлгүр кеж күслиннь тускар терүнд бичжәнэ: итклиннь, тесврин, дурна, күчр-күндиг даахин тускар.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Магтал болн саглһн 1.3 – 2.13

Селвг болн саглһн 2.14 – 4.5

Павелта харһсн йовдлмуд 4.6–18

Товчлгч үг 4.19–22

Мендлһн

1 Павелас, Бурхна седвәрәр шүүж авсн Христос Исусин апостолас. Урднь амлсн жирһлиг цәәлһтхә гиж Бурхн намаг илгәв. Зуг бидн Христос Исусла нииләд иим жирһлиг эдлж чадхвидн. ²Мини эңкр көвүн Тимофейд. Эцк Бурхн болн ма-на Деед Эзн Христос Исус чамд цаһан сана, хәэрлт болн эвтә бәәдл өгтхә.

Бурхнд илгэжэх ханлт

³Цевр седклэрн Бурхнд шүтэд мини өвкнр кеснлэ эдл, би чини төлө өдр сө уга Бурхнд зальврж ханлтан өргжэнэв. ⁴Чини уульсиг санад, чамаг дегд икэр үзхэр седжэнэв. Эн харһлт намаг йир байрлулх билэ. ⁵Чини үннч итклин тускар би саннав. Чини эмг эк Лоис тиигж иткдг билэ, чини эк Юникэ чигн бас. Чамаг теднлэ эдл сүзгтэ бөөх гиж би йир ишжэнэв. ⁶Бурхна өгсн билгиг күшднь олзл гиж би чамд седвэр орулжанав. Намаг харан чам деер тэвсн цагт чи эн билг авлач. ⁷Мадниг күчтэ болад, эмтнд дурта болад, бийэн бэрж бөөтхэ гиж, бичэ аэтхэ гиж Эрүн Сэкүс Бурхн өглэ. ⁸Тиигж Деед Эзнэ тускар келхлэрн бичэ э. Христосас көлтэ намаг бэрэнд бөөхэс бас бичэ ич. Түүнэ ормд Сэн Зэнгин төлө нанла эдл зовлң даахдан белн бол. Бурхн чамд тер зовлңгиг даах күч өгх. ⁹Бурхн мадниг аврад, Түүнэ улс болтха гиж дуудв. Мана сэн керг-үүлин төлө биш, зуг Эврәннь цаһан санаһарн болн Эврәннь зураһар Бурхн тиигв. Делкэ үүдтл Бурхн Христосар дамжад маднд цаһан санаһан өгв. ¹⁰Мана Аврач Христос Исус эн һазрт ирсэр бидн Бурхна хээрлт үзжэнэвидн. Христос үклиг диилэд, маднд мөнк жирһлин хаалһ заасиг бидн Сэн Зэнгэс меднэвидн. ¹¹Намаг, Сэн Зэнг тархач апостол болн багш болтха гиж Бурхн шийдв. ¹²Терүнэс көлтэ би ода йир икэр зовжанав. Болв кенд иткжэхэн сээнэр меднэв, зовлңгас төрүц аэжэхшв. Мини даалһсн тоотыг Исус Христос сүл өдр күртл хадһлх гиж икэр ишжэнэв. ¹³Нанас соңссн тоотан олзл. Тер чамд чик номин үлгүр болх. Христос Исусла ниилсн учрас Терүнд иткэд дурл. ¹⁴Чамд бөөх Эрүн Сэкүснэ күчэр чамд даалһсн үнниг хадһл.

Павелын зэңс

¹⁵Пүгел Гермоген хойр болн Азийин һазрт бөөх инкдг улс цугтан намаг үлдэв. Түүг чи меднэч. ¹⁶Өнэсэпр болн энүнэ өрк-бүлинь Деед Эзн хээрлг. Нанд тер кесг дэж дөнгөн күрглэ. Намаг түүрмд суулһснас тер мел ичдго билэ. ¹⁷Римд ирхлэрн тер намаг хөөһэд олж авла. ¹⁸Деед Эзн эврәннь ирх өдртэн түүг хээрлтхэ. Епес балһснд нанд Өнэсэпр яһж урмд өгсинь чи сээнэр меднэлмч.

Христос Исуст итклтэ бол

2 Көвүн минь, Христос Исусин өгчэх хээрлт чамаг батратха!
²Талдан эмт сурһх дүнгэ итклтэ улст оln герчнрин нүүрт на-
 нас соңссн тоотан келж йов. ³Чи Христос Исусин итклтэ дээч
 мет зовлң да*. ⁴Нег чигн дээч өдгэ бөөдлин керглэ оралджахмн
 уга. Түүнэ һол төрнь – эврәннь толһачд таасгдх төр. ⁵Кемр
 марһана диг-дараг эвдхлэ, нег чигн бөк эврәннь ачлвран авч
 чадшго. ⁶Тэрэнд көдлжэх көдлмшч күн эврәннь хүвэн хамгин
 түрүнд авх зөвтэ. ⁷Мини келжэхиг ухал. Чамд цугтаһинь медхд
 Деед Эзн дөң болх. ⁸⁻⁹Давидин хөөт үй, үкэд амдрсн Христос
 Исусиг оньдин санж йов. Энтн мини тархасн Сэн Зэнгэс медг-
 джэнэ. Сэн Зэнг тархаснас келтэ би зовж йовнав. Терүнэс кел-
 тэ намаг йос эвдсн күн кевгэ цевлв. Болв Бурхна үгиг цевлж
 болшго. ¹⁰Тиигэд би Бурхна шүүж авсн улсин төлэ, тедн Хрис-
 тос Исуст иткэд аврлта болн мөңк жирһлтэ болтха гihэд цу-
 гинь даажанав.

¹¹Иигж келсн чик. Энүнд итктн: кемр бидн Христос Исусла
 хамдан үксн болхла, Терүлэ хамдан бидн жирһхвидн. ¹²Кемр
 бидн ода тесжэхлэ, Терүлэ һардх цаг учрх. Кемр: Бидн Терүг
 медхшвидн гихлэ, Тер бас мадниг медхшв гих. ¹³Кемр бидн
 үгдэн күрдго болхла, Тер оньдин үгдэн күрнэ. Яһад гихлэ,
 Христос Исус бийиннь авц-бэрцэн ондарулж чадшго.

Христосин үнн зарц

¹⁴Бурхар** герч кеһэд, чи сүзгтэ улсиг үг деерэс бичэ зүтклдт-
 хэ гиж седвэр орулж зажа. Иим зүтклдэн олз төрүц орулшго,
 соңсжах улсиг итклэс салһх. ¹⁵Бурхн чамаг сэн зарц гиж келд-
 гэр сөөнөр көдл. Эврәннь кесн көдлмшэсн ичдгоһар Бурхна үгиг
 чикэр сурһ. ¹⁶Бурхн уга күүндврэс хол йов. Тиим күүндвр эмтиг
 Бурхнас хольжулад йовна. ¹⁷Тиим күүндвр үклин хальдврта
 гем мет тарна. Хуменья Пилет хойр тиим күүндвр кежэнэ. ¹⁸Эдн
 үнн юмнас зөвэр хольжад одцхав. «Бидн, иткдг улс, амдрж
 одлавидн», – гиж тедн келжэнэ. Энүгэрн тедн оln улсин сүзг
 уурулжана. ¹⁹Болв Бурхна бат ул күүршго. Терүн деер иим

* Онданар болхла, Христос Исусин нанд даалһсн тоот.

** Онданар болхла, Деед Эзэр.

бичвртэ тамһ бөөнэ: «Деед Эзн эврэксэн меднэ», дөкэд «Би Деед Эзнэ күмб гижэх күн, эврэннь килнцтэ керг-үүлэн хайх зөвтэ». ²⁰ Ик гер болһнд, цаһан мөнгн, алтн савмудас талдан, модар болн шаврар кегдсн савмуд бөөхиг чи меднэлмч. Зөрм сав ачта кергт олзлгдна, зөрмнь йирин бөөдлд кергтэ. ²¹ Керм күн тер худл номас цеврдэд һархла, ачта кергин төлө бөржэх сав мет тер болх. Яһад гихлэ, тер Бурхнд нерэдгдсмн, дөкэд эврэннь Эзнд керглгдженэ. Тиим күн сэн йовдл күцэхдэн кезэ чигн белн. ²² Баһ насна жилвтэ седклэс сагл. Чик седклтэ бэ. Деед Эзнд үнн ухаһарн мөргсн улсла итклтэ бэ, дурл, эвтөһөр бэ. ²³ Медрл уга болн һөргтэ зүтклдэнд бичэ орлц. Тиим юмн кезэ чигн саллт цацхмн болжана. ²⁴ Деед Эзнэ зарц тиим биш болх йоста. Тер, хэрнь, цаһан санатаһар цугталань бөөх, сурһмж дасхх, эврэн тесвртэ болх йоста. ²⁵⁻²⁶ Керм түүнэ кергт кен негнь харш болжахла, терүг жөөлн кевэр чиклх кергтэ. Тиигэд одж, Бурхн терүнд ухан-санаһан сольх арһ өгх йосн үнниг медхмн болвза. Тегэд тер күн эрлгин хавхас һарч чадх. Яһад гихлэ, урднь эрлг терүг бөрж авад, эврэннь үлмэд орулсмн билэ.

Сүл цагт күүнэ заң ямаран болх

3 Сүл цагт күнд болхиг медж ав. ² Эмтн бийрхг болх, мөнгнд дурта, деернһү саната, деерлкдг, хорта үгтэ, эк-эцкэн соңсдо, «ханжанав» гиж келдго, ичр-һутр уга бөөдг, ³⁻⁴ өршөнгү уга, ни уга болх. Тедн ховч болх, бийэн бөрж чадшго, догшн, сэн йовдлд дурго, нөөлж болшго, килмж уга, караг улс болх. Тиим улс эврэннь седвэрт Бурхнас давуһар дурлх. ⁵ Бөөдлөрн Бурхнд сүзглсн мет йовна. Йосндан болхла, тедн Бурхна күчиг «керг уга» гих. Тиим улсас хол йов. ⁶ Худл номта улс килнцдэн даргджах, зүсн-зүүл седвөртөн авлгджах муңхг күүкд улсин герт орад, тедниг эврэннь үлмэд орулжана. ⁷ Тиим күүкд улс кезэ чигн сурсн бийнь үнниг медж чадшго. ⁸ Ян Ямбр хойр бас Мошег келсн бийнь зөвшөрсмн уга. Эн улс бас тиигж кезәнэ – үннлэ зөвшөржөхш. Тедн чик ухаһан геһэд, эврэннь итклэн хайв. ⁹ Болв теднэ күцэмж удандан бөөшго. Теднэ һөрглжэх бөөдл олна нүүрт илрх. Тиим йовдл Мошелэ эс зөвшөрсн улсла учрла.

Тимофейд өгчэх сүл даалхвр

¹⁰Болв чи болхла, мини номиг, мини бээдлиг, мини жирплин күслиг дахвч. ¹¹Чи мини итклиг, теслтиг, дуриг, чиирг бээдлиг, мини ардас көөлдсиг, зовлңгиг сээнэр меднэч. Тедү мет нанла Антиохд, Иконьд, Лустрт юн учрсинь чи меднэч. Би йир күчр юм дааж харв. Болв Деед Эзн намаг терүнэс гетлгв. ¹²⁻¹³Христос Исусла ниилэд Бурхнд соңсхврта бээхэр седжэх күүг көөх. Болв хар саната улс болн мек харһдг улс улм-улм му йовдл харһад йовх. Тедн олыг болн бийэн цаарандан мекләд йовх. ¹⁴Чи болхла сурсарн, итксэрн хардвр ке. Кен чамаг сурһсиг чи меднэлмч. ¹⁵Чи бичкнэсн авн Бурхна Бичг меднэлмч. Эн Бичг чамд цецн уха орулад, Христос Исуст иткснэс иштэ аврлтд күргх. ¹⁶Бурхна Бичг бичхд Бурхн урмд өгв. Эн Бичг сурһх йовдлд, буруһинь үзүлэд чиклхд, Бурхна таалар бээхд йир туста. ¹⁷Тиигэд одж Бурхна күн альк халхарн чигн цаһан сана күцэхдэн белн болх.

4 ¹⁻²Бурхнар болн әмдинь чигн, үксинь чигн зарһ кех Христос Исусар герч бәрж, чамаг Сән Зәнг тарха гиж би закжанав. Яһад гихлә, Христос Исус хан мет ирж хардх. Әмтнд таасгдв эс таасгдв Сән Зәнгиг альк цагт болв чигн тархахд чи белн бол. Эндүһин тускар иләр келәд, чикләд, урмд өгәд йов. Әмтиг сурһхларн тесвртә бол. ³Удл уга әмтн чик номиг соңсхар седшго цаг ирх. Тедн эврәннь седсэн күцәхәр седх. Әмтн зүсн-зүүл багшнр дуудад, тедниг сонсх. Болв теднь зуг соңсхар седжәхинь әмтнд келж өгх. ⁴Үннә ормд тедн домг сонсх. ⁵Зуг чи бичә толһаһан ге, зовлңгиг дааһад, Сән Зәнгиг тархаж күцәһәд, эврәннь даалһвран цугтаһинь ке. ⁶Намаг удлго алх. Мини үкл Бурхнд тәкл тәкжәснлә әдл болх. Нанд жирһхд баахн цаг үлдв. ⁷Би алдр урлданд орлцв. Ут хаалһиг күцшднь һатлад, итклән хадһлв. ⁸Намаг чикәр бәәснд Бурхн нанд дииләчин ачлвр бел кечкв. Терүг Бурхн тааларнь бәәсн улст өгх. Үнн зарһч Деед Эзн темдглсн өдртән ачлвриг нанд эврән өгх. Һанцхн нанд биш Терүг ирхиг йир икәр күләжәх улст өгх.

Павелын жирплин тускар

⁹Дәм намаг үлдәснәс иштә шулуһар ирж үз. ¹⁰Тер эн жирһлд авлгдәд Тесалоники балһс орв. Крескән Һалатъя гидг һазр тал одв, Тит болхла Далматъя гидг һазр тал йовв. ¹¹Нанла һанцхн

Лука үлдв. Кемр ирхлэрн бийтөхөн Маркиг дахул. Тер нанд мини көдлмшт икэр дөң болх. ¹² Би Түхкиг Епес балһсн тал йовулв. ¹³ Нан тал йовхларн, мини деер өмсдг хувц, буйн болтха, авад ир. Би терүг Троя балһснд Карпин герт үлдэжв. Дегтрмүд авад ир. Тедн заагт мини арсар кесн дегтрмүд авад ир. ¹⁴ Улан мөнгөнэ урч Александр нанд кесг му йовдл үзүлв. Деед Эзн терүг кесн тоотарнь засглх. ¹⁵ Чи бас терүнэс сагл. Янад гихлэ, тер мана цөөлһврин көдлмшин йир күчтэ хортн. ¹⁶ Намаг түрүн зарһд бийэн харсж үг келсн цагт, нег чигн күн ирж дөннсмн уга. Цугтан намаг хайв. Болв Бурхн бичэ тедниг гемшэтхэ. ¹⁷ Деед Эзн нанла хамдан билэ. Буру номта улсин төлө мини үгэр Сэн Зэңг тархахар Тер нанд чидл өгв. Бурхн намаг үклэс татж авв. ¹⁸ Цаарандан чигн Деед Эзн намаг му юмнас халхлх. Тер намаг эврәннь тенгрин орнд күргх. Мөнжинд Деед Эзн туурмжта йовтха. Тиигтхэ.

Товчлгч мөндлһн

¹⁹ Прискад болн Экульд, бас Өнэсэприн өрк-бүлд мөнд кел. ²⁰ Эраст Коринф балһснд үлдв. Гемтсн Тропимиг би Мелитд үлдэх зөвтэ болв. ²¹ Чи үвл күртл нааран ирж үз. Чамд Юбул, Пудэн, Лин, Клавдя болн ахнр-дүүнр цугтан мөнд келүлжэнэ. ²² Деед Эзн чамла бөөтхэ. Бурхн тадниг цугтанитн хөөрлтхэ.



Титд илгэсн бичг

Нүр үг

Тит буру номта күн бээж. Дэкэд эн христианин болад, Павелта хамдан көдлэд, Терүнэ миссионерск көдлмшт нөкднь болв. Крит гидг арл деер чонжин көдлмш харджах баахн наста нөкдтэн Павел эн бичгэн илгэжэнэ.

Негдвэр болхла, чонжин хардач Критин кесг улсин му заң тоодан авад, бийнь ямаран заңгта болхин тускар бичжэнэ. Цааранднь Павел чонжд олн зүсн багмудыг, өвгд, эмгдүдиг (теднь баахн гергчүд сурһх йоста), баахн залусиг, ялчнриг яһж сурһхиг Титд заажана. Чилгчднь тер христианск заң-бэрцин тускар Титд селвг өгчөнэ. Хамгин керг-тэнь: төвкнүн бээх, үүрсг болх. Дурго болснасн, метклдэнэс, чонжд болдг хувалһнас хол йовтн гиж Павел бичжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1—4

Чонжин церглэчнр 1.5—16

Чонжин олн зүсн багмудын күцэх кергүд 2.1—15

Саглһн 3.1—11

Товчлгч үг 3.12—15

Бичгин эклц

1¹⁻³Павелас, Бурхна зарцас болн Исус Христосин апостолас. Би Бурхна шүүж авсн улсиг иткл болн мана шажна суржах үнниг медүлх апостол болж илгэгдлөв. Мөнк жирһлин нээлт эн үннэ ул болжана. Бурхн эклцэсн авн маднд мөнк жирһл өгхэр үгэн өглэ. Бурхн төрүц худл келдмн биш. Бурхн кергтэ цагтан нанд даалһсн үгэр дамжад зураһан маднд үзүлв. Аврач Бурхна зааврар би эн зураг цээлһж өгчөнэв. ⁴Нанла хамдан нег иткл

хувалцжах, мини тоолгдсн көвүн Титд. Бурхн Эцк мана Деед Эзн Исус Христос хойр чамд цаһан сана, болн төвкнүн бээдл өгтхэ.

Титин даалһер

⁵Чамаг Критд эклсэн күцц күцәһэд, балһсн болһна чонжд мини заасар ахлачнриг тэвтхэ гihэд үлдэлэв. ⁶Ахлач күн урднь нег чигн буру уга болх зөвтэ, һанцхн гергтэ болх зөвтэ. Терүнө үрдүд бас Христост иткэд, сән авьяста, соңсхврта болх зөвтэ. ⁷Һардачд Бурхна көдлмш даалһгджана. Тиигэд тер урднь нег чигн буру йовдл эс һарһсн болх йоста. Тер күн сөрсхр биш, ур уга, чаһрт авлгддо, ноолдач биш, мөңгнд хармч биш болх зөвтэ. ⁸Зуг тер кү гиичлүлхдән дурта, сә кехдән дурта, бийән сәәнәр бәрдг, чик седклтэ болх. Тиим күн дигтә-дарата болад Бурхнд шүтх йоста. ⁹Дәкәд тиим күн номас авсн чик үгд иткх зөвтэ. Тиигэд иткдг улст чик ном сурһад, урмд өгх. Эн номиг бурушажах күүнд теднә эндүһин тускар иләр келж чадх. ¹⁰Яһад гихлэ, буцсн улс эврәннь эргү номарн әмтиг меклжәхнь олар бәәнә. Христос иткдг улсас евреймүдин авьяс бәржәх багин улс тедн дунд йир олн. ¹¹Худл ном тархахднь тедниг эрк биш зогсах кергтэ. Тедн мөңг олхин төлэ ичртә йовдлар өрк-бүлин иткл эвдәд, эс сурһшго юм сурһж заана. ¹²Нам теднә нег әәлдәчнь иигж келж: «Критин улс цугтан худлчнр, зерлг ангуд, хуурмг болн ик хотта улс». ¹³⁻¹⁴Эннь үнн. Тиигэд теднә иткл чик болдгар, евреймүдин келсн туульд болн үнниг һолжах әмтнә зааврмудт оньган өгдгоһар иләр кел. ¹⁵«Седкләрн цевр улст юн болвчн цевр болх», – гиж тедн келлэ. Зуг килнцәр үрсн болн эс иткдг күүнд цевр юмн уга. Яһад гихлэ, теднә ухан болн седклнь бас килнцәр үрж одж. ¹⁶Тедн Бурхиг меднәвидн гинә. Болв эврәннь кергәрн Бурхиг эс меджәхән үзүлнә. Теднәс Бурхн жигшжәнә. Соңсхвр уга, сән йовдл һарһж чадшго улс болжана тедн.

Иткдг улст йосн ном өглһн

2¹⁻²Чи чик номла ирлцүлж сурһх йостач. Медәтә улсиг чаһр ууж согтдгоһар, тоолвртаһар бийән бәрдгәр сурһх. Христост чикәр иткәд, улст дурта болад, зовлнгиг тесәд тедниг сурһх йостач. ³Христост иткдг улсла әдл бийән бәрдгәр медәтә күүкд улсиг сурһ. Теднд хов зөөшго, икәр чаһр уушго заквр өг. Тедниг

цаһан седклин йовдл һарһдгар сурһх зөвтэ. ⁴⁻⁵Баахн гергчүд эврәннь залудан болн үрдүдтэн дурта болдгар медэтэ күүкд улс тедниг сурһх йоста. Тедн бийән бэрэд, цеврэр бөөһэд, гериннь көдлмш сээнэр кеһэд, залусан сонсад, кен чигн күн Сән Зэнгиг муурулдгоһар бөөх кергтэ болжана. ⁶Баахн көвүд чикэр бийән бэрдгэр бөөлһх йоста*. ⁷Чи юн болв чигнд сән йовдлын үлгүр болхич. Сурһуль заахдан үннч, болһамжта бол. ⁸Күн чамаг бурушадгоһар келх чик үгән ухалад келжэ. Тииглэ мана өшөтнр мадниг гемшэж чадшго, тедн чамла эсргүдсндэн ичөгдх. ⁹Эздүдиннь келсиг цугтаһинь күцэдгэр, юуһарн чигн таасгддгар зарцнран сурһ. ¹⁰Тедн бичэ зүтклдэд бөөтхэ. Дэкэд бичэ хулха кетхэ. Итклтэ күн кевтөһөр бөөтхэ. Тиигэд теднэ кежэсн тоот мана Аврач Бурхна Сән Зэнгд тус болх. ¹¹Эмтн цугтан аврлтдгар Бурхн Эврәннь хээрлтэн үзүлв. ¹²Бурхна хээрлт мадниг иигж сурһжана: Бурхнд эс иткжэх бөөдлөн болн жирһлин му седвэрэн хайтн. Эн жирһлдэн бийән бэртн, чикэр жирһтн. ¹³Бидн кишгтэ өдр ирхиг күлөжәнэвидн. Терүнд бидн цугтан нөөлжәнэвидн. Тер өдр алдр Бурхн, мана Аврач Исус Христос, туурмжтаһар ирх. ¹⁴Мадниг цуг килнцэс сулдххин болн цеврлхин төлө, зуг терүнэ улс болдгар, сән йовдл һарһхдан белн болдгар Исус Христос бийән алулла. ¹⁵Энүг чи теднд сурһх йостач. Эврәннь йосан күщднь олзлад, иткдг улст урмд өгэд, теднэ килнцин тускар илэр кел. Нег чигн күн чамаг басхар бичэ седтхэ.

Иткдг улс яһж бөөх йоста

3 Иткдг эмтн ахлачнриг болн йосна һардачнриг кевтнь соңстха гиж кел. Тедн сән йовдл һарһхдан белн болтха. ²Күн болһна тускар му келдгоһар, эвцтэ болн үүрсг, нииһөр бөөһэд, цугтаһинь тевчдгэр теднд кел. ³Урднь бидн эргү, соңсхвр угаһар бөөсндэн меклгдж йовлавидн. Зүсн-зүүл седвэр болн бахта юмн мадниг авлж йовла. Бидн эврәннь жирһлдэн хортаһар, үлү үзэд, эмтн маднд дурго болад, бидн эмтнд дурго болад бөөлэвидн. ⁴Бурхн, мана Аврач, эврәннь хээрлт болн дуран өгсн цагтан мадниг аврла. Мана керг-үүл тоолж биш, зуг эврәннь хээрлтэр мадниг аврла. ⁵Бурхн мадниг Эрүн Сөкүсэр уһаһад, шин төрлт болн шин жирһл өгв. ⁶Мана Аврач Исус Христосар дамжад

* Һанцхн гергтэ, эс гихлэ, нег дэж гер авх.

Бурхн маднд элвгэр Эрүн Сәкүс белглев. ⁷⁻⁸Тиигэд бидн түүнә хээрлтәр Бурхнла чикәр бәәнәвидн. Аштнь бидн күләжәсн мөңк жирһлән әдлхвидн. Иигж келсн чик, энүнд итктн. Би чамаг иим юмнд оньган өгтхә гижәнәв. Христост иткдг улс цаһан седклтә йовдл һарһхд килмжән өгтхә*. Эннь сән, олд туста. ⁹Эргү зүткәнд болн уңг-тохма төр хаһллһнд, закана туск зүткәнд бичә орлц. Терүнәс олз уга, дәкәд мел керг уга. ¹⁰Олниг цуцад хувахар седсн күүг нег дәкж, хойр дәкж келәд, цааранднь терүнлә бичә харһ. ¹¹Тиим күн чик хаалһас салад, килнц цаарандан һарһжахиг чи эврән меднәч. Терүгәрн тер бийиннь эндүһән үзүлжәнә.

Сүл селвг

¹²Намаг, чам тал Артемиг әс гихлә, Тихикиг илгәхлә, Никополь тал адһж ир. Би тенд үвлзхәр бәәнәв. ¹³Зину гидг закана күүнә болн Аполлосин хаалһин йовдлд дөнгән күрг. Теднд кергтә тоотынь белд. ¹⁴Христост иткдг күн сән йовдл һарһад цаган давулдгар дастха**. Тиигж бәәхләрн, тер эврәннь теткврән эврән олх. Иткдг улс тус угаһар бәәх йосн уга. ¹⁵Энд нанла хамдан бәәх улс цугтан чамд менд илгәжәнә. Маднла иткдг иньгүдт цугтаднь менд кел. Бурхн цугтаһитн хээрлтхә!

* Христост иткдг улс цаһан седклтә йовдл һарһхд килмжән өгтхә, әс гихлә, Христост иткдг улс күндтә көдлмшт ортха.

** Христост иткдг күн сән йовдл һарһад цаган давулдгар дастха, әс гихлә, Христост иткдг күн күндтә көдлмшт ордгар дастха.



Пилемонд илгэсн бичг

Нүр үг

Пилемон нернь туурсн христианин бээж. Калост бээх чонжин гешүн чигн бээсн болх эн, дэкад Онэсм ялчин эзн. Ялч эврэннь эзнэс зулад, түүрмд суусн Павелта нег эвэрнь таньлдж. Онэсм Павелар дамжад Христост иткдг күн болна. Тегэд Павел бичгтэн Пилемониг эврэннь ялчтаһан эвцтхэ гиж суржана. Онэсмиг тер хэрү йовулна. Пилемон терүг зуг буруһинь тэвж өгсн ялч кевтэ биш, христианин болн ах-дүүһинь бээдлтөһөр орулж автха гижэнэ Павел.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1–3

Пилемона төлө магтлһн 4–7

Онэсм төлө сурлһн 8–22

Товчлгч үг 23–25

1¹⁻² Исус Христост итксн учрас суулһгдсн Павелас болн дү көвүн Тимофейэс маднла хамдан көдлж йовдг хээртэ Пилемонд, хээртэ дү күүкн Апяд болн маднла эдл церглж йовх Архиппд, тана герт хурдг сүзгтнрт. ³Бурхн мана Эцк болн Деед Эзн Исус Христос цугтаһитн хээртхэ. Би тадна амулц-төвкнүн бөөхин төлө зальврдв.

Пилемона иткл болн дурн

⁴⁻⁶ Күндтэ дү көвүн, чи мини сананас кезэчн хархшич. Тиигэд зальврхларн, би эврэннь Бурхндан ханлтан өргдв. Яһад гихлэ, чи Деед Эзн Исуст үнн седклэртн иткэд, иткдг улст дуран өгч күндлснэ тускар би сонсв. Мини зальврлһна учр-утхнь иим: чи ма хойран үүрлһн маднд Христосас ач-тус күртэхин туск медрл медүлх. ⁷Чини дурн намаг ик гидгэр байрлулж урмдулв. Юнгад гихлэ, чи иткдг улсин зүрк төвкнүлвч.

Павелын сурер

8-9 Тиигэд, чамд кех тоотыг зааж-захх нанд зөв бөөвв чигн, болв би чамд дурлсн учрас суржанав. 10 Би түүрмд суулһгдсн Исус Христосин элч Павел чамаг Онэсмин* тускар суржанав. Тиигхлэрн Онэсм Христост иткэд мини зааж авсн көвүм болв. Би болхла түүрмд суужаһад, Онэсмд уха заадг эцк болв. 11 Урднь Онэсм чамд тус уга бөөж. Ода болхла, чамд, нанд кергтэ күн болв. Тиигэд би Онэсмиг чам тал илгэжэнэв. 12 Чи болхла, энүг орулж ав. Эн күн нанд эвр хээртэ. 13 Би Сэн Зэнгэс көлтэ суужаһад, Онэсмиг хажудан бэрхэр седжөлөв. Чини ормд нанд нөкд болх гиж санжалав. 14 Болв би чамаг нанд нөкд бол гиж заххар седжэхшв. Чи эврэннь санаһарн энүг кехч гиж би санжанав. Кемр чи зөвөн эс өгхлэ, би төрүц юм кешгов. 15 Юңгад гихлэ, тер хэрү мел чам тал ирхэр цаг зуур салсмн бөөж. 16 Ода болхла, тер чини эгл зарц биш, чини энкр дү көвүн болжана. Тер нанд йир хээртэ. Терүг күн гиж, сүзгч гиж, нанас давуһар чамаг хээрлхиг би иткжэнэв. 17 Тиигэд намаг эврэннь иньг гиж тоолжахла, энүг нанла эдлэр күндл. 18 Кемр тер чамаг һундасн болхла, эс гиж чамд өртэ болхла, терүнэ өринь би даанав.

19 Би, Павел, терүнэ өринь бийдэн авчанав гисн цаас бичэд, эврэннь һаран тэвжэнэв. Чи эврэннь жирһлэрн нанд өртөч, болв энүнэ тускар нег чигн амн үг келшговидн. 20 Тиигэд, энкр мини дү, Христосин төлө эн сэн керг күцөһэд, намаг энүгэрн төвкнүл. 21 Мини суржасиг чи күцэхч гиж би нөөлжэнэв. Нам терүнэс давуһар кехичнь.

22 Бас нег чамас суржах юмн иим: нанд нег хора бел кеһэд оркчк. Тана зальврлһна тусар би сулдад һархв. Һархларн тадн тал ирхв гиж би ицжэнэв.

Сүл йөрөл

23-24 Чамд эврэннь мендэн илгэжэхнь: Исус Христост итксн учрас суулһгдсн Епапр, бас нанла хамдан көдлдг Марк, Аристарх, Дэм болн Лука. 25 Деед Эзн Исус Христос тадниг хөөрлтхэ.

* Онэсм үгин чинрнь «туста».



Евреймүдт илгэсн бичг

Нүр үг

Евреймүдт илгэсн бичг христианмудын баг улст бичгдж. Тедн өмтнө өсж йовх сөрлтэс көлтэ христианск итклэн хайхар седжэж. Павел теднэ итклд урмд өгчэнэ, Исус Христос Бурхна йосн болн күцц үнн гиж үзүлжэнэ. Энүнэ тускар келхлэрн, автор нурвн төр үнн болжана гинэд темдглжэнэ: 1) Исус – учрсн зовлң дааһад йосндан Эцкэн сонсдг, Бурхна мөнк Көвүн. Бурхна Көвүн болсарн Исус Хуучн Бооцана ээлдэчнрэс, Бурхна элчнрэс, Мошеһэс өөдөн йовна. 2) Исус Хуучн Бооцана цага гелнгүдэс өөдөн йовх мөнк гелң гиж Бурхн зарлж. 3) Исусар дамжад иткл авсн күн килнцэс, аэмшгэс, үклэс гетлнэ. Исус, Ах гелң мет, күүнд йосн аврлт өгнэ. Евреймүдин шажна авъясмуд болн малар тэкл тэклһн эн аврлтын тускар келв.

Израилин туужд орсн зэрм темдгтэ улсин итклэр үлгүр кеһэд, Исусиг нүүртэн бэрэд, ямаранчн зовлң дааһад көөгдэд йовсн бийнь, сүүлнк өдр күртлэн иткмжтэ бээтн гиж Павел умшачнран суржана.

Тегэд евреймүдт илгэсн бичгэн төр селвгэн өгэд, саглад төгсэжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг: Христос – Бурхна күцц үнн 1.1–3

Христос Бурхна элчнрэс деер 1.4 – 2.18

Христос Мошеһэс болн Навина Исусас деер 3.1 – 4.13

Христос гелң болсна кергиг өөдөн үнлһн 4.14 – 7.28

Христосин бооцаг өөдөн үнлһн 8.1 – 9.28

Христосар тэкл тэклһиг өөдөн үнлһн 10.1–39

Иткл түрүлж йовна 11.1 – 12.29

Бурхнд таасгдлһн 13.1–19

Чилгч 13.20–25

Бурхн Эврәннь Көвүһәрн дамжад келдг бээсмн

1 Кезэнэ Бурхн аэлдэчнрэр дамжад кесг дэкж оln зүсн эв-арһ олзлад, мана өвк эцкнрт келдг бээсмн. ²Эн сүл өдрмүдт Бурхн Эврәннь Көвүһәрн дамжад маднд келдг бээсмн. Бурхн Көвүһәрн дамжад нарт делкэ үүдөһөд, цугин өнч авх Көвү кесмн. ³Көвүнднһ Бурхна туурмж үзгднэ. Көвүн Бурхна йосн дүр болжана. Бурхна Көвүн цуг нарт делкэг Эврәннь күчтэ Үгәрн бэрнэ. Эмтнэ килнц тэвснэ хөөн тенгрт хамгин күчтэ йосна барун бийд Тер суусмн.

Христос Бурхна элчнрэс ик күчтэ

⁴Көвүн Бурхна элчнрэс деер болв, тиим кевэр Терүнд Бурхна өгсн нернь Бурхна элчнрин нердэс деер болв. ⁵Яһад гихлэ, Бурхн ямаран чигн элчдэн кезэчн: «Чи – Мини Көвүнч, эндр Би Чини Эцк болв», – гиж келсмн уга. Бурхн ямаранчн элчин тускар кезэчн: «Би Энүнэ Эцк болхв болн Эн Мини Көвүн болх», – гиж эс келсмн болдг. ⁶Зуг Бурхн Эврәннь Ууһн Көвүһән орчлнд илгэх цагт иигж келсмн: «Бурхна цуг элчнр Терүнд сөгдтхэ». ⁷Бурхна элчнрин тускар Тер: «Та Эврәннь элчнрэр сальк кенэт, Эврәннь зарцнрар шачасн һал кенэт», – гиж келв. ⁸Көвүнэ тускар болхла, Бурхн иигж келжэнэ: «О, Бурхн, Тана залт мөнкиндэн бөөх, Та үнн чикэр Эврәннь алвант залж йовнат. ⁹Та чик бөөдлд дургат, йос эвдхдэн дур угат. Эн учрар Бурхн, Тана Бурхн, Таниг байрин олив тосар Тана үүрмүдт түркснэс үлү икэр түрксмн». ¹⁰Дэкэд иигж бичэтэ бөөнэ: «Деед Эзн, Та хамгин түрүнд һазр үүдөвт, тенгр Тана һарар кесн керг болжана. ¹¹Цуг эн уга болж одх, зуг Та үлдхит. Цуг эн хувцнла әдл элж одх. ¹²Та әдниг хуучн хувцн кевтөһөр орахит, әдн хувцн кевтөһөр сольгдх. Зуг Та нег кевтән бөөхит, Тана насн төрүц чилшго». ¹³«Чини өшәтнриг кәл дорчн тулур кевтөһөр эс тәвгл барун һартм су», – гиж Бурхн нег чигн элчдән кезә чигн келәд уга. ¹⁴Бурхна цуг элчнр церглдг сәкүсд болна, тедн аврлтд күртх улст нөкд болхар Бурхнар илгәгднә.

Адр аврлт

2 Салькнд туугдсн керм мет болш уга төләд бидн соңссндан оньган икэр өгч бөөх зөвтәвидн. ²Бурхна элчнрэр дамжад келсн үг итклтә билә. Тегәд эн үгиг эс соңссн болн әвдсн күн

болһн үнн чикэр цаажла харһулгдх йоста билэ. ³Бидн тиим алдр аврлтд оньган эс өгхлэ, цаажас алдрж чадшговидн. Эн аврлтын тускар Деед Эзн Бийнь эмтнд зэнглсн бээнэ. Энүнэ тускар сонссн улс аврлт йосн үнн гиж маднд лавлж келсмн. ⁴Бурхн энүг онц темдгэрн, өвэрц йовдларн, оln зүсн сүркэ йовдларн болн Эврәннь тааларн, эмтнд өггдсн Эрүн Сәкүснэ билгэрн батлж үзүлсмн.

Мадниг авртур дахулж йовснь

⁵Мана келжәсн иргч орчлнгиг залхин кергт Бурхн элчнрән төвсн уга. ⁶Тиим биш, Бурхна Бичгт нег кесгт иигж бичэтэ: «Күн гисн кемб? Яһад Та энүг эс мартнат? Күмни көвүн гисн кемб? Яһад энүг Та килмжтәһәр хэләдвт? ⁷Та ахр болзгт терүг Бурхна элчнрәс дор тәвлэт. Терүнэ толһад туурмжта болн ачта титм Та зүүввт. ⁸Цуг заллтыг терүнэ һарт өгвт». Терүнэ һарт цуг заллтыг өгсн цагтан, Бурхн нег чигн юм үлдәлгө күүнә заллтд орулсмн. Зуг цугнь күүнә заллтд бәэхинь ода бидн үзәд угавидн. ⁹Исус Бурхна хәэрлгәр цуг улсин төлө үкхәр ахр болзгт Бурхна элчнрәс дор тәвгдсинь бидн үзжәнәвидн. Эн үклә харһж зовснднь Исус туурмжин титм зүүгдсинь бидн бас үзжәнәвидн. ¹⁰Бурхнар болн Бурхна төлө цугнь үүдәгдсн бээнэ. Бурхн кесг көвүдиг туурмжд орулх зөвтэ билэ. Зовлнгар дамжад Исусиг, аврлтын һардачиг, Бурхн дуту уга болһж кесмн.

¹¹Яһад гихлэ, әрүслдгнь болн әрүслгддгнь нег Эцктә. Эн учрар Исус тедниг ахнр-дүүнр гисндән ичхш. ¹²Исус Бурхнд: «Би Тана нериг ахнр-дүүнртән келнәв. Би иткдг улсин заагт Таниг туурулнав», – гиж келнә. ¹³Дәкәд бас иигж келнә: «Би Бурхнд нәәлнәв», болн «Энтн Бив, Бурхна өгсн үрдүдтә хамдан бәәнәв».

¹⁴Эн үрдүд йирин улс бәәсн учрас Исус бас теднлә әдл күн болв. Эврәннь үкләрн үклин эзиг эс гиж әрлигиг уга кехәр Исус тиим болв. ¹⁵Үкләс әәһәд, жирһлин туршт мухла болсн улсиг сулдххар Исус тиигсмн. ¹⁶Яһад гихлэ, Бурхна элчнрт биш, Абрахамин үдл тохмд Тер нөкд болжасинь медгджөнә. ¹⁷Тер учрар Бурхна өмн итклтә болн өршәнү ах гелн болхар, әмтнә килнц тәвгддгәр Тер цуг бәәдләрн ахнр-дүүнрлә әдл бәәх зөвтә бәәсмн. ¹⁸Тегәд чигн Тер Бийнь сөрлһнлә харһад зовлнган әдлсн учрас сөргджәх улст ода нөкд болж чадх.

Исус Мошеһэс деер

3 Тегэд Бурхнар бас дуудгдсн, эрүн ахнр-дүүнр, мана итклин элч болн ах гелң Исусин тускар ухалад бээтн. ²Исус церглтд орулсн Бурхнд итклтэ бээсмн. Тиим кевэр Моше Бурхна герт итклтэ бээсмн. ³Тосхач герэс даву ик ачта болжана. Тер учрар Исус Мошеһэс даву ик ачта болжана. ⁴Гер болһн эврәннь тосхачта, болв Бурхн болхла цуг юмна Тосхач. ⁵Иргчдэн Бурхна келхиг герчлхэр, Моше Бурхна герт зарц мет итклтэ билэ. ⁶Христос болхла Бурхна герт Көвүн мет итклтэ болжана. Кемр бидн зөргтэ кевэр бөөһэд, Христост нөөлэд батар зогсхла, бидн Бурхна гер болжанавидн.

Бурхна улсин төлө амрлһна орм

⁷Эн учрас Эрүн Сәкүсн иигж келжәнә: «Эндр, Бурхна ду сонссн цагтан, ⁸көдәд сөрсн өдрт буцснла эдл бүдүн күзүһән бичә үзүлтн. ⁹Дөчн жилдән Мини керг-үүлмүд үзв чигн тедн Намаг тенд сөрдг билэ. ¹⁰Эн учрар Би тер әмтнд уурлад келләв: Тедн Намаг оныйдин дахж йовхар седхш, Мини келсн үгиг күцәхәр седхш. ¹¹Тегэд чигн Би уурлад: Эдн Мини амрлһна ормд төрүц оршго, – гиж андһар тәвләв».

¹²Ахнр-дүүнр, оныган өгч саглтн: Тадн әмд Бурхиг үлдәшгоһар танад хар саната болн иткл уга зүркн бичә бөөтхә! ¹³Тадн дундас кен чигн күн килнцәр меклгдшгоһар, бүдүн күзүһән үзүлшгоһар, «эндр» гиж келәд бөөтл нег-негән өдр болһн урмдулж бөөтн. ¹⁴Кемр бидн экн түрүн авсн бөөдлән үкн-үктлән батар хадһлж бөөхлә, бидн Исус Христосла хамдан көдлдг улс болнавидн. ¹⁵Бурхна Бичгт: «Эндр Терүнә ду сонсад, буцлтын цагла эдл бүдүн күзүһән бичә үзүлтн», – гиж бичәтә.

¹⁶Кен Бурхна ду сонсж Бурхна өмнәс буцлт өргсмб? Египетәс Мошеһар дахулгдж һарсн улс. ¹⁷Дөчн жилдән кенд Бурхн уурлсмб? Көдәд өнгрсн килнцтә улст уурлсмн. ¹⁸Тедн Мини амрлһна ормд оршго гиж, кенә тускар Бурхн келж андһар тәвсмб? Бурхиг сонсдго улсин тускар келсмн. ¹⁹Тедн эс итксндән тиигәрән орж чадсн угаһинь бидн үзжәнәвидн.

4 Тегэд Бурхна амрлһна ормд орхит гисн Терүнэ өгсн үг бээтл, бидн терүнд орхас дутвзав гиж ээх зөвтөвидн. ² Яһад гихлэ, бидн теднлэ эдл Сэн Зэнг сонславидн. Зуг тедн соңссн болв чигн тер үг тус күргсн уга. Яһад гихлэ, тедн сонсв чигн итксмн уга. ³ Бидн иткэд амрлһна ормд оржанавидн. Яһад гихлэ, «тедн Мини амрлһна ормд төрүц оршго», – гиж Бурхн келж. Терүнэ керг-үүлмүд орчлн үүдсн цагт төгссн бийнь тиигж келж. ⁴ Бурхна Бичгин нег һазрт доладгч өдрин тускар: «Бурхн доладгч өдрт цуг Эврәннь кергэсн амрв», – гиж бичэтө. ⁵ «Тедн Мини амрлһна ормд төрүц оршго», – гиж Бурхна Бичгт бас бичэтө. ⁶ Хамгин түрүнд Сэн Зэнг соңссн улс эврәннь Бурхиг эс соңссндан амрлһна ормд орсн уга. Тегэд амрлһна ормд орх зэрм улс бээсн төлөд ⁷ Бурхн «эндр» гидг өдр темдглсмн. «Эндр Терүнэ ду соңссн цагтан бүдүн күзүһэн бичэ үзүлтн», – гиж кесг цаг давсн хөөн Тер Давидэр дамжад урднь келсэр келв.

⁸ Кемр Навина Исус теднд амрлһ өгсн болхла, Бурхн энүнэ хөөн талдан өдрин тускар келш уга билэ. ⁹ Тегэд чигн Бурхна улст амрлһна өдр үлднэ. ¹⁰ Яһад гихлэ, Бурхна амрлһна ормд орсн күн, Бурхн күцэсн көдлмшэсн амрснла эдл эврәннь күцэсн көдлмшэсн амрв. ¹¹ Тегэд эн амрлһна ормд орхар зүткхм. Яһад гихлэ, Бурхиг соңсдго күн Израилин улсла эдл амрлһна ормд орж чадшго.

¹² Бурхна үг – эмд болн күцэмжтэ, тер ямаран чигн хойр талан хурц иртэ үлдэс үлү хурц. Тер гүүнэр мана дотр ивтрж, сүмсн седклэс, нуһрсн яснас салһна. Тер күүнэ зүркнэ седвэр-санаг шүүнэ. ¹³ Нег чигн үүдэгдсн юмн Бурхнас бултж чадшго. Терүнэ нүднд цугнь хуча уга секэтэ. Терүнд бидн тооцаһан өгхвидн.

Исус алдр ах гелң

¹⁴ Тегэд итксн юман багар түший. Яһад гихлэ, тенгрт өөд болсн алдр ах гелң, Бурхна Көвүн Исус Христос манад бөөнэ. ¹⁵ Мана арһ угаг меддго, сана зовдго ах гелң гиж манад уга. Зуг Тер маднла эдл сөрлһнлэ харһвчн, килнц харһсн уга. ¹⁶ Эн учрар Бурхна хээрлтин ширэд зөргтөһөр өөрдий. Маднд дөн кергтэ болсн цагт тенд бидн өршөлд күртж, хээрлт олж чаджанавидн.

5 Бурхн ямаран чигн ах гелнгиг эврәннь келн-улсас шүүж авад, терүг келн-улсин нерн деерэс Бурхнд церглхин кәдлмшт орулна. Ах гелң улсин килнцин төлө Бурхнд бәрц бәрэд, тәкл тәкнә. ²Ах гелң бийнь арһ уга төлөдән медл угаһар буру юм кесн улст сана зовж чаджана. ³Ах гелң арһ чинән уга төлөд һанцхн әмтнә килнцин төлө биш, эврәннь килнцин төлө тәкл тәкх зөвтә.

⁴Ах гелң болх ачиг күн эврә дурарн бийдән авх зөв уга. Зуг Бурхна дуудвар күн ах гелң болж чадна, тиигж Ааронла болв. ⁵Тиим кевәр Христос чигн Бийнь Эврә дурарн ах-гелң болх ач авсн уга. Зуг Бурхн Терүнд: «Чи Мини Көвүнч, эндр Би Чини Эцк болв», – гиж келж. ⁶«Чи Мелкицедклә әдл мөнкиндән гелң болхич», – гиж талдан кесгт келгдженә.

⁷Делкәд бәәсн цагтан Исус чанһур хәәкрж ууляд зальврад, Бурхиг эрж сурсн билә. Бурхн Терүг үкләс харсж чадх билә. Исус Бурхиг номһн кевәр соңссн учрас Бурхн Терүг соңсв. ⁸Исус Бурхна Көвүн болвчн зовлңгар дамжад соңсхврта болдгар дасж. ⁹Тегәд Бурхнд бүклдән Бийән нерәдәд, Тер Бийднь соңсхврта улсин мөнк аврлтын булг болв. ¹⁰Тиигәд Бурхн Терүг Мелкицедклә әдл ах гелң болхич гиж тәвсмн.

Уха седкләри деегшән өстн гисн дуудвр

¹¹Бидн энүнә тускар дала юм келх йоставидн, зуг тадн соңсдг арһан геесн учрар таднд цәәлһхд дегд күчр болжана. ¹²Яһад гихлә, цагар хәләхлә, тадн ода багш болх зөвгәт, зуг таднд шинәс Бурхна Үгин түрүн номиг дасхх кергтә. Акун хот идхин ормд ода күртл таднд үс уух кергтә. ¹³Үс уудг күн болһн чик седклтә бәәдлин туск ном медхш, яһад гихлә, тер нилх болжана. ¹⁴Акун хот болхла дуту уга улст, яһад гихлә, тедн жирһлин дамшлтар му юмиг сән юмнас йилһж чадна.

6 Эн учрар Христосин түрүн номиг үлдәһәд бүдүн улс болхар адһий. Таднд шинәс түрүн ном дасхх керг маднд уга. Түрүн ном гиснь эн: олз уга йовдлмудан үлдәһәд, Бурхнд иткхин туск, ²кирсллһнә, күүнә толһан ора деер һар тәвлһнә, үксн улсин әмдрлһнә болн мөнк зарһин туск ном. ³Бурхн зөвшәрхлә, бидн энүг дасххвидн.

⁴Яһад гихлэ, нег дэжж Бурхна герл авсн, тенгрин билг амссн, талдан улсла Эрүн Сәкүс авсн әмтиг килнцтә жирһлинь үлдәлһж хәрү авч ирж болшго. ⁵⁻⁶Тедн Бурхна Үгин сәәһинь болн иргч цагин күчиг медәд, эврәннь итклән үлдәж. Яһад гихлэ, тедн бийснь Бурхна Көвүг кирсд хаджана, Терүг әмтнә өмн һутахар тәвжөнә.

⁷Дару-дарунь хураp услгдәд, тәрсн әмтнд кергтә тәрә өгдг һазриг Бурхн әдс өгч йөрәнә. ⁸Зуг тер һазр деер хатханчг болн буг өвсн урһхла, тер һазр юунд чигн керг уга, болв Бурхн терүг удл уга харах. Тер һазр һалар шатагдж уга кегдх.

⁹Хәэртә үүрмүд, мадниг тиигж келвчн, танад энүнәс сән юмс бәәдгинь бидн лавта меднәвидн. Эн юмс тана аврлла залһлдата. ¹⁰Яһад гихлэ, Бурхн үнн чик. Тадниг Бийднь дурлсиг болн тана кәдлсиг Тер мартшго. Эн дуриг тадн Бурхна улст урднь болн ода күртл дән болсарн үзүлвт. ¹¹Тадн дундас кен чигн эврәннь зөрсн күслән сүл күртл хадһлтха, гиж бидн санжанавидн. Тегәд тана нәәлсн юмн күцх гиж тадн лавлж медхит. ¹²Тадниг залху бичә болтха гийәд, зуг иткләрн болн тесврәрн Бурхна өгхәр бәәсинь авдг әмтиг дуратха гижәнә-видн.

Бурхна өгсн үг

¹³Абрахамд үгән өгсн цагт Бурхн эврәннь нерәрн андһар тәвж. Яһад гихлэ, Терүнәс даву ик алдр кен чигн уга билә. ¹⁴Бурхн иигж келсн: «Үнн кевәр Би чамд әдс өгәд, уңг-тохмин дала үддл өгхв». ¹⁵Абрахам тесвртә болсн төләдән Бурхна өгхәр бәәхиг авч.

¹⁶Әмтн андһар тәвсн цагтан эврәннь нернәс ик нер олзлна. Тиигәд андһар ямаран чигн зүтклдәг зогсана. ¹⁷Бурхна өгхәр бәәхиг авх әмтнд шиидврән хүврдгоһинь медүлхәр Бурхн өгсн үг деерән андһар немв. ¹⁸Хойр хүврдго юмна тускар Бурхн худл келж чадшго. Эн хойр юмар дамжад бидн, Бурхна өгсн бултдг ормд орсн улс, мана өмн тәвгдсн нәәлвриг батар бәрхин төлә урмд аввидн. ¹⁹Эн нәәлвр мана седклин әәмшг уга бат жахр мет. Сүмин көшгин ард бәәсн хамгин Эрүн ормд эн орна. ²⁰Исус маднас өмн болн мана төлә тиигәрән орж. Тер Мелкицедклә әдл ах гелң мөнқиндән болв.

Мелкицедк гидг гелц

7 Мелкицедк Шалимин хан болн Деед Бурхна гелц бээж. Абрахам дөрвн хаадудыг диилснэ хөөн хэрж йовтлнь Мелкицедк терүг угтад йөрөж. ²Абрахам болхла дээлэд авсн зөөрөсн арвдгч хүвинь терүнд өгч. Негдвэр, Мелкицедк гидг нерн «чик бөөдлин хан» гиж орчулгдна. Тер Шалимин хан болсн учрас терүнэ нерн «эвин хан» гиж бас орчулгдна. ³Мелкицедкин эк-эцкин, унг-тохмин, төрсн болн нас барсна өдрин туск нег чигн үг уга. Тер Бурхна Көвүнлэ эдл мөнк гелц болжана.

⁴Тер ямаран ик алдр бээсинь тадн үзжэнэт. Өвк эцк Абрахам дээлэд авсн зөөрин сээнэснь арвдгч хүвинь өгч. ⁵Гелц болсн Левин тохмин үлдлмүд Закаһар Израилин улсин эс гиж эврөннь ах-дүүнрин авсн олзин арвдгч хүвинь авх йоста. Теднэ ахнр-дүүнр Абрахамин тохмин үлдлмүд болвчн арвдгч хүвинь өгнэ. ⁶Мелкицедк Левин тохмин үлдл биш билэ. Зуг тер Абрахамас арвдгч хүвинь авад, Бурхна өгхэр бээхиг авсн күүг йөрөсмн. ⁷Эдслдг күн эдс авчасн күүнэс деер болдг мөн. ⁸Нас бардг гелцнүд болхла арвдгч хүвиг авх зөвтэ бээж. Зуг Мелкицедкин тускар эмд бээнэ гисн герчллһн бээнэ. ⁹Тегэд арвдгч хүв авдг Леви бийнь Абрахамар дамжад терүгэн өгч. ¹⁰Яһад гихлэ, өвк Абрахам Мелкицедклэ харһсн цагла Леви түүнэ дотрнь бээсмн.

Мелкицедклэ эдл талдан гелц

¹¹Тегэд Левинхнэ гелцгүдин церглтин тускар зааврмуд эмтнд өггдж. Болв кемр Левинхнэ гелцгүдин церглт күслдэн күрсн болхла, Ахарона эдл биш, Мелкицедклэ эдл талдан гелц һарч ирх учр уга болх билэ. ¹²Яһад гихлэ, гелцгин церглт сольгдхла, Закан бас сольгдх зөвтэ. ¹³Энд мана Деед Эзнэ тускар келгднэ. Тер талдан унг-тохмта билэ, тер унг-тохмас күн гелц болж цергдгдг бээж. ¹⁴Тер Йудан тохмас һарсн күн гиж ил медднэ. Моше гелцнүдин тускар келсн цаглаһан эн унг-тохмин тускар келж уга.

¹⁵Талдан гелц Мелкицедклэ эдл һарч ирсинь урднь келгдсн учрас цуг эн лавта медднэ. ¹⁶Унг-тохмин туск зааврмудар болн тогтаврмудар тер гелц болсмн биш, зуг чилгч уга эмн жирһлин күчэр тийгсмн. ¹⁷Яһад гихлэ, Бурхна Бичг иигж келжэнэ: «Чи Мелкицедклэ эдл мөнкиндэн гелц болхич».

¹⁸Арһ уга болн керг уга төлөднь хуучн заавр уга кегднэ. ¹⁹Яһад гихлэ, Закан юуг чигн күслд авч ирсн уга. Ода болхла хамгин сэн нөөлвр өггдж. Энүгэр дамжад бидн Бурхн тал өөрджөнөвидн.

²⁰Эн саамд Бурхна андһар бээнэ. Урднь талдан улс гелн болсн цагт андһар уга бөөж. ²¹Бурхн Исуст: «Деед Эзн, Чи мөн-киндэн гелн болхич гиж андһар тэвэд, Эврәннь шиидврэн сольшго», – гиж келв. Тер цагт Исус эн андһарар дамжад гелн болж. ²²Тиигэд Исус хамгин сэн бооцана даалһгч күн болжана.

²³Нег халхаснь авад хэлэхлэ, Левинхнэ гелнүд дала бөөж. Яһад гихлэ, тедн өнгрэд церглтэн цааранднь давулж чадлго бөөцхэв. ²⁴Хойрдгч халхаснь авад хэлэхлэ, Исус мөнкиндэн бөөсн төлөд гелн болсн Исусин церглт мөнк. ²⁵Эн учрар Терүгэр дамжад Бурхнд ирсн күн болһниг Тер аврж чадна. Яһад гихлэ, Исус теднэ төлө Бурхнас сурхар мөнкиндэн бээнэ.

²⁶Тиим ах гелн манад бөөх зөвтэ: эрүн, нүл уга, бузрдад уга, килнцтэ улсас йилһрдг, тенгр деер өөд болсн. ²⁷Тер талдан ах гелнүдлэ эдл биш. Өдр болһн түрүлөд Бийиннь килнцин төлө, дөкэд эмтнэ килнцин төлө тэкл тэхх Терүнд керг уга. Яһад гихлэ, Тер нег дөкж тэхсмн, БийэРН тэкл кесмн. ²⁸Яһад гихлэ, Закан арһ уга улсиг ах гелнгин көдлмшт орулна. Зуг Закана хөөн андһарлад тэвсн Бурхна өгсн үг Көвүг эн көдлмшт орулсмн. Бурхн Көвүг оньдиндэн күслдэн күрх арһта кев.

Исус – мана ах гелн

8 Мана келсн үгмүдин һол үгнь эн: Тенгрт бөөдг туурмжта Бурхна ширэн барун бийд суудг Ах гелн манад бээнэ. ²Күүнэ һарар биш, Деед Эзэр тэвсн йосн сегт эс гиж эрүн бөөрнд Ах гелн болж Тер церглнэ.

³Ах гелн болһн Бурхнд бэрц бэрэд, тэкл тэххин төлө шиидгднэ. Тер учрар Бурхнд өгхин төлө мана Ах гелнүд өгх юмн бөөх зөвтэ. ⁴Кемр Тер һазр деер үлдсн болхла, гелн болшго билэ, яһад гихлэ, Закаһар бэрц бөрдг гелнүд бээнэ. ⁵Гелнүд хамгин эрүн бөөрнд церглнэ. Эн бөөрн тенгрт бөөсн хамгин эрүн бөөрнэ тодрха биш дүр болжана. ⁶Зуг ода Исуст өггдсн гелнгин церглт цуг наадк гелнүгүдин церглтэс деер. Тиим кевөрчн эн бооцан хамгин сэн бооцан болжана. Эн бооцанд Бурхна болн күүнэ хорнд орлчачнь Исус болжана. Яһад гихлэ, эн бооцан өгсн хамгин сэн үгэр тогтж.

⁷Кемр түрүнк бооцан цугинь күцэж чаддг болсн болхла, хойрдгч бооцан кергго болх билэ. ⁸Зуг Бурхн Эврэннь келн-эмтэн гемшэж иигж келсн бээж: «Деед Эзн иигж келжэнэ: Израилин улсла болн Йудья улсла шин бооца батлх цагнь ирх. ⁹Эн бооцан теднэ өвк экцнриг хараснь көтлж Египетэс харсн цагт батлсн бооцана эдл биш болх. Мини батлсн бооцанд тедн итклтэ биш болснднь Би тедниг үлдэвүв гиж Деед Эзн келжэнэ. ¹⁰Болв Би тер өдрмүдин хөөн Израилин улсла иим бооца батлхув гиж Деед Эзн келжэнэ. Би Эврэннь закахан теднэ ухан-сананднь орулад, зүркнднь бичхв. Би теднэ Бурхн болхв, тедн Мини келн-эмтн болх. ¹¹Кен чигн өөрк күүһэн, ах-дүүһэн сурһж: Деед Эзиг медтн, – гиж келшго. Тиим керг уга болх. Яһад гихлэ, тедн цуһар нертэнь, нерн угань Намаг медх. ¹²Би теднэ геминь тэвж, буру йовдлмудынь мартхв». ¹³Бурхн шин бооцана тускар келсн цагт түрүнк бооцаг хуучнынь үзүлв. Кезэңк болн хуучн юмн дарунь уга болж одх.

Һазрин болн теңгрин өмн сөгдлһн

9 Түрүнк бооцанд Бурхнд яһж сөгдхин тускар зааврмуд бичэтэ бээсмн. Энд чигн эрүн бээрн бээсмн. ²Нег сег тэвгдсн бээж. Терүнэ һазак энг эрүн бээрн гиж нерэдгдлэ. Тенд зулын тэвц болн ширэ Бурхнд нерэдсн деежин өдмгтэ бээж. ³Ондан энг һазак энгэс хойр көшгэр салһгддг билэ. Тернь хамгин эрүн бээрн гиж нерэдгдж*. ⁴Хамгин эрүн бээрнд күж унһтхадг алтн ширэ, алтар цутхсн бооцана хээрцг бээж. Бооцана хээрцг дотрнь «манна» гидг хотта алтн сав, Ахарона цецгэрсн тайг болн бооцана дөрвлжн хойр чолун бээдг бээж. ⁵Бооцана хээрцг дернь Херуб гидг нертэ Бурхна элчнр зогсж. Тедн делсн живрэрн килнц тэвлһнэ орм хаадг бээж. Ода энүнэ тускар тодрхаһар келх цаг уга.

⁶Цугнь иигж тосхата бээж. Гелнгүд сегин һазак энгднь орад, көдлмшэн күцэдг бээж. ⁷Хамгин эрүн бээрнд болхла һанцхн ах гелң жилд нег дэжж ордг зөвгэ бээж. Тер эврэннь болн эмтнэ кесн буруһас көлтэ тэклин цус авч ирдг бээж. ⁸Тиигэд һазак энг бээтл хамгин эрүн бээрнд орх хаалһнь хаалһата гиж Эрүн Сэкүсн энүгэр үзүлдг бээж. ⁹Цуг үүнд өдгэ цагин темдг бөөнэ.

* Сүл халхст бөөсн Ерусалим балһсна сүмин зура хэлэтн.

Тер дотр: Бурхнд нерэджд өгдг бэрц болн тэкл күүнэ уха-седклиг буйн төгс болһж чадшго. ¹⁰ Бэрц бэрлһн, тэкл тэклһн идх, уух юмна болн кесг цеврдүллһнэ авьясмудла залһлдата. Цуг эн һадр талын зокалмуд. Бурхн шин диг-дараг тогтатл эдн олзлгдна.

¹¹ Болв ирсн сээһин ах гелң болж Христос ирсмн. Христос һазрин сегэс үлү ик алдр болн төгсвр сегэр орж һарв. Эн сег кү-үнэ һарар кегдсн биш, үүдэгдсн орчлңгин нег энг биш. ¹² Христос хамгин эрүн бээрнд нег дэжж орад оньдиндэн үлдсмн. Текмүдин болн бухмудын цусиг биш, Эврәннь цусан авад маднд мөнк аврлт өгсмн. ¹³ Текмүдин болн бухмудын цусиг болн һалд ша-тагдсн туһлын үмсиг бузрдсн улс деегүр теднэ цогциг цеврдүлөд эрүлхэр цацдг бээж. ¹⁴ Тиигхлэ Христосин цусн яһж икэр цев-рүлдх! Эрүн Сәкүсәр дамжад Тер Бийәрн буру уга тэкл кегдә Бурхнд өгсмн. Эмд Бурхнд церглж чадхин төлө мадниг Христосин цусн мана седклиг үклд орулдг йовдлмудас цеврүлх.

¹⁵ Бурхна дуудврар ирсн улс Терүнә өгхәр бәәсн үлдл зөөриг авх арһта болһхин төлө Христос Бурхна болн күүнә хоорндк Шин Бооцана орлцач болжана. Тедн түрүнк Бооца батлсн цагт һарһсн килнцәсн сулдад, тер мөнк үлдл зөөриг авх.

¹⁶ Герәсн бәәхлэ, герәсиг бичсн күн насан барх зөвтә. ¹⁷ Яһад гихлэ, герәсиг бичсн күн насан бархла, герәсн күч авна. Болв герәсиг бичсн күн әмд бәәтл герәсн күч авшго. ¹⁸ Тиим учрас түрүнк Бооца* цус олзлж батлгдсн билә. ¹⁹ Яһад гихлэ, Моше закана зааврмуд әмтнә чирәд умшсн хөөн бухин болн текин цу-сиг авад, уснла холяд, Бурхна Бичг деер болн әмтнә деер цацв. Тер улан ноос болн хуссоп гидг урһмл олзлж цацсн. ²⁰ Моше иигж келсн: Эн бооцана цусн. Эн бооцаг тадн күцәх зөвтәт гиж Бурхн зәрлг өгв. ²¹ Дәкәд тер Бурхна сег деегүр болн Терүнд сөгджд олзлдг савмуд деегүр цусиг эрүлж цацсн. ²² Закаһар бол-хла ик зунь цусар цеврлгднә. Цус асхлго килнц тәвгддмн биш.

Христосин тәкл килниг уга кенә

²³ Тегәд теңгрин дүрәр кегдсн тиим кевәр цеврдгдх зөвтә. Зуг теңгрин юмст энүнәс сән тәкл кергтә. ²⁴ Яһад гихлэ, йосн эрүн бээр дуралһж, күмни һарар кегдсн эрүн бээрнд Христос орсн уга. Зуг Бурхна өмн мана төлө зогсар Тер йосн теңгрт орсн бәәнә.

* Грек келнә нег үг хойр чинр-утхта: *бооцан* болн *герәсн*.

²⁵ Ах гелң болхла хамгин эрүн бээрнд жил болһн эврәннь цустанан биш орна. Христос болхла кесг дэжж тэкл болжар тенгрт орсн уга. ²⁶ Кемр эс тиигсн болхла Христос орчлң үүдсн цагас авн кесг дэжж зовагдад тэкл болх билэ. Зуг Тер бийән тэклд өгсн учрас килнциг уга кехэр нег дэжж цагин чилгчд ирв. ²⁷ Күн болһн нег дэжж үкэд, үкснэ хөөн Бурхна зарһла харһх зөвтө. ²⁸ Тиигж Христос кесг улсин килнц тэвхин төлө тэкл болж харсмн. Эмтиг килнцэс цеврдүлхин төлө биш, Христосиг күлэжэсн эмтиг аврхин төлө Тер хойрдад ирх.

10 Закан эмтнд хөөтндөн ирх сээһин дүрсн биш, теднэ сүүдр болдг бээсмн. Оньдиндэн жил болһн тэктгдсн эдл тэклэр Бурхнд сөгдхэр ирдг улсиг Закан төрүц цеврлүлж чадшго. ² Кемр закон энүг кеж чадсн болхла, эмтн тэкл тэктгэн уурх билэ. Яһад гихлэ, тедн килнцэсн цеврдэд, килнцэс кэлтэ бурутав гиж саншго билэ. ³ Зуг тэклэр жил болһн эмтнд килнцин тускар сана орулна. ⁴ Яһад гихлэ, бухмудын болн текмүдин цусн килнциг уга кеж чадшго.

⁵ Иим учрар Христос эн орчлнд ирхдөн Бурхн: «Та тэкл чигн, бэрц чигн авхар седсн угат, зуг Та Нанд цогц белдвт. ⁶ Та һалд шатгдсн, килнцэс кэлтэ тэксн тэклиг таасжахшит. ⁷ Тиигхлэ Би иигж келләв: О, Бурхн! Би Бурхна Бичгт мини тускар бичгдсэр Тана таалыг күцэхэр ирсн бээнэв», – гиж келв. ⁸ Урднь Христос иигж келлә: «Та һалд шатагдсн болн эмтнэ килнцэс кэлтэ тэксн тэклиг таасжахшит». Эн тэклмүд Закаһар тэктгднэ. ⁹ Энүнэ хөөн Христос иигж келв: «Би Тана таалыг күцэхэр ирсн бээнэв». Тегэдчн Бурхн хуучн тэклин туск зокал уга кеһэд, сонсхврин туск зокалар сольв. ¹⁰ Исус Христос Бурхна таалыг күцэсн төлөд бидн тэклэр дамжад килнцэсн цеврлгдсн билэвидн. Тэкл гиснь – нег дэжж Христос Эврәннь цогцан өгсн үүл йовдл.

¹¹ Оньдинд өдр болһн эдл тэклмүд тэжж, гелң болһн церглтэн күцэнэ. Эн тэклмүд күүнэ килнциг төрүц уга кеж чадшго. ¹² Зуг Христос эмтнэ килнцэс кэлтэ негхн тэкл тэжж, Бурхна барун бийд суусмн. ¹³ Бурхн өшәтһриг көл дорнь тулг болһж эс тэвтл Христос тенд күлэжәнэ. ¹⁴ Негхн тэклэр Тер килнцэс цеврлжәх улсиг оньдиндөн дуту уга болһж.

¹⁵ Эрүн Сәкүсн маднд бас герчлэд, негдвөр, иигж келжәнэ: ¹⁶ «Тер өдрмүдин хөөн Би теднлэ иим бооца батлнав гиж Деед

Эзн келжэнэ. Би Эврэннь Закаһан теднэ уха-сананднь орулад зүркнднь бичхв». ¹⁷Цааранднь Эрүн Сәкүсн келжэнэ: «Дәкж теднэ килнцинь болн му йовдлмудынь төрүц тодлшгов». ¹⁸Килнц тэвгдхлэ, килнцэс көлтэ тәкл тәхх керг уга.

Бидн Бурхнд өөрдх зөвтэвидн

¹⁹Тегэд, ахнр-дүүнр, бидн Исусин цусар дамжад, хамгин эрүн бөөрнд шин болн әмд хаалһар орж чаджанавидн гиж лавта меднэвидн. ²⁰Эн хаалһиг Исус маднд көшгәр дамжад, талданар келхд, Бийиннь цогцар дамжад сексмн. ²¹Манад Бурхна гер дер Алдр Гелц бөөнэ. ²²Эн учрар үнн седкләрн буруһасн цеврдсн зүрктәһән, цевр усар уһагдсн цоцтаһан, цуг бийәрн иткәд, Бурхн тал өөрдий. ²³Әмтнд өгсн амн үгин нәәлврт батар зогсий. Яһад гихлэ, Бурхн өгсн үгән оньдин күцәнэ. ²⁴Тегэд нег-негән медлцж, нег-негндән дурта болж, нег-негндән сә кех арһ хэй. ²⁵Чонжан үлдәдг авьяста улсла әдл чонжан үлдәхмн биш. Зуг нег-негндән улм икәр урмд өгхмн. Яһад гихлэ, Деед Эзнә өдр өөрдж йовхинь тадн үзжәнәт.

²⁶Кемр бидн секгдсн үнниг медә бәәж килнц цаарандан чигн келәд бәәхлэ, тер килнциг нег чигн тәкл тәвүлж чадшго. ²⁷Тиим юмн учрхла, бидн ик әәмшгтәһәр ирх зарһиг болн Бурхна өшәтнриг уга келдг, өршөнгү уга һалыг күлэх болжанавидн. ²⁸Мошен Закаг әс сонсдг күүг хойр болн һурвн герчин үгмүдәр өршөнгү угаһар алдг бәәсмн. ²⁹Ухалтн: Бурхна Көвүг басдг, килнцәснь цеврдүлсн болн бооцана цусиг эрүн юмнд тоолдго, хә-эрлтин Сәкүсиг му келдг күн ямаран ик цаажла харһх! ³⁰Яһад гихлэ, «Би өшәһинь авхв», болн «Күүнә һарһсн буруһин ашар Би терүг цаажлхв» гисн үгмүдин Эзинь бидн меднэвидн. Дәкәд Тер иигж келсн бөөнә: «Деед Эзн Эврэннь улсан зарһла харһулх». ³¹Әмд Бурхна һарт бәргдхлэ, йир әәмштә юмн!

³²Урдк цаган, Бурхна герл авсн цаган тодлтн. Тадн ик зовлң әдлсн биләт, зуг ямаранчн зовлң дааж чадлат. ³³Зәрмдән тадниг әмтнә чирәд му келдг, зовадг билә. Тиим зовлң даасн улсин жирһлд тадн зәрмдән орлцж, нөкд болдг биләт. ³⁴Түүрмд суусн әмтнд* тадн сана зовдг биләт. Тана гермүдиг булаж авсн цагт тадн ик байрта биләт. Яһад гихлэ, тадн энүнәс сән болн

* Ондан экн бичгт «түүрмд суусн нанд» гиж бичәтә.

мөнк юмс эдлхэн меддг билэт. ³⁵Зөргтэ бөөдлэн бичэ алдтн, яһад гихлэ, зөргтэ бөөхлэ хамгин сээнэр ачтн хэрүлгдх. ³⁶Бурхна таалыг күцэхин төлэ, Терүнэ өгхэр бөөсиг авхин төлэ тадн ик тесвртэ бөөх зөвтэт. «³⁷Яһад гихлэ, удл уга невчкн цаг болад Ирдгнь ирх, икэр удшго. ³⁸Мини чик седклтэ күн итклөрн бөөх, зуг кемр күн Намаг дахдган уурхла, тер Нанд тааста болшго». ³⁹Зуг бидн Бурхиг дахдган уурад, үклэ харһх улс бишвидн. Бидн иткнэвидн, тегэд авргдвидн.

Итклин тускар

11 Иткл гиснь: Мана нөөлжэх юмн бөөнэ гиж лавта медх, болн эс үзгддг юмн бөөнэ гиж лавта медх. ²Кезэнэ эмтн итклэр дамжад Бурхнд тааста болдг бөөсмн.

³Нарт делкэ Бурхна үгэр үүдсмн, тер учрар эс үзгддг юмнас үзгддг юмн үүдсинь бидн итклэр дамжад меднэвидн.

⁴Итклөрн Абель Кэнэс сэн тэкл Бурхнд тэксмн. Итклөрн Абель чик седклтэ күн гисн герчлһ авсмн. Бурхн Абелин белг авсндан эн герчлһ өгсмн. Абель кезэнэ өнгрвчн итклөрн ода күртл келжэнэ.

⁵Итклөрн Ханок үклэ харһл уга назрас авгдла. Терүнэ цогцинь күн олж чадсн уга, яһад гихлэ, Бурхн терүг авла. Эн орчлнгас авгдхин өмн Ханок Бурхнд тааста күн гисн герчлһ авсмн. ⁶Иткл угаһар күн Бурхнд тааста болж чадшго. Яһад гихлэ, Бурхн тал ирсн күн Бурхн бөөнэ гиж, Бурхн Терүг хөөдг күн болһниг ачлна гиж иткх зөвтэ.

⁷Итклөрн Ноах юн учрх гисн саглһна зэнг Бурхнас авсмн. Ноах Бурхиг сонсад, гер-бүлэн харсж аврхин төлэ керм тосхсмн. Ноах орчлнгиг гемшөһэд, итклөрн Бурхнас чик седкл авв.

⁸Өнчэн авх назр тал йовтха гиж Бурхн Абрахамиг дуудв. Итклөрн Абрахам Бурхиг сонсв. Тер альдаран йовхан эс медсн бийнь йовсмн. ⁹Итклөрн Абрахам Бурхна өгнөв гисн орн-нутгт хэр күн болж бүүрлж. Абрахам Ицхак Яков хойрла сегт бөөсмн. Тедн Абрахамла эдл Бурхна өгнөв гисн өнч авх улс бөөсмн. ¹⁰Яһад гихлэ, Абрахам мөнк улта балһсиг күлөжэсн билэ. Тер балһсна проектын Зурач болн Тосхач Бурхн Бийнь бөөсмн.

¹¹Сарра үр һарһхд зөвөр наста бөөж. Зуг тер күср болвчн итклөрн үр һарһх күч авсмн. Бурхн өгсн үгэн күдэдмн гиж тер иткдг бөөж. ¹²Иим учрар насан барн гиж йовх Абрахамас хөөт

үйнр харсмн. Теднэ тонь тенгрин одд мет болн тенгсин көвөд бөөсн элсн мет оln бөөсмн.

¹³Эн улс цугтан Бурхнд иткэд өнгрв. Эдн Бурхна өгх юмиг авсн уга, болв холас үзэд байрлдг бөөсмн. Эн һазр деер бидн ирсн хэр улс болн зуульчнрвидн гиж тедн бийиннь тускар келдг бээж. ¹⁴Бийиннь тускар тиигж келдг улс тиигэд эврәннь йосн Төрскән хээжэхән үзүлжәнэ. ¹⁵Кемр тедн үлдәсн төрскн орн-нутгин тускар ухалдг бөөсн болхла, тедн тиигәрән хәрү ирж чаддг арһта бөөх билэ. ¹⁶Зуг тедн энүнәс сән орн-нутгур эс гиж тенгрин орн-нутгур темцдг билэ. Тиим учрар тедн Бурхиг «мана Бурхн» гиснәс Бурхн эмәхш. Яһад гихлэ, Бурхн эн улст балһс белдсмн.

¹⁷Бурхн Абрахамиг сөрхлэ, иткләрн тер Ицхакар тәкл тәххәр белдсмн. Бурхна өгхәр бөөсн юмнд тер иткэд, эврәннь ор һанцхн көвүһәрн тәкл тәххәр седлэ. ¹⁸Ицхакин тускар Бурхн Абрахамд: «Чини унг-тохм Ицхакас эклх», – гиж келв. ¹⁹Бурхн үксн улсиг әмдрүлж чаддгтнь Абрахам итклэ. Болв Абрахам Ицхакиг үкләс авч гиж келж болжана.

²⁰Иргчдән Яков Эсав хойрин әдс ирх гиж Ицхак иткләрн келсмн.

²¹Иткләрн Яков өнгрхиннь өмн Йосипин көвүн болһнд әдс өгч. Тер тайган түшәд, Бурхнд сөгдсмн.

²²Иткләрн Йосип өнгрхиннь өмн Израилин улс Египетәс һарх гиж сана орулад, эврәннь цогцан яһж оршахинь келж өгсмн.

²³Иткләрн Мошен эк-эцкнь терүг төрснә хөөн һурвн сардан бултулв. Тедн көвүһән ик сәэхнинь үзв, болв хаана заквр эвдхәсн әәсн уга.

²⁴Моше наснь өөдлэд ирхләрн иткләрн фараона күүкнә көвүн бишв гив. ²⁵Килнцтә, аһр байрта жирһләр бөөхин ормд тер Бурхна әмтнлэ зовлң даах жирһл шүүж авв. ²⁶Христосин төлә му нер зүүхиг Египетин зөөрәс ик үнтә юмнд тер тоолдг бөөж. Яһад гихлэ, Моше иргч ачлвр тал темцж хәләдг бөөсмн.

²⁷Иткләрн тер хаана цухлас әл уга Египетәс һарсмн. Яһад гихлэ, тер эс үзгддг Бурхиг үзжәх метәр хәрү эргж йовсн уга. ²⁸Иткләрн Моше Песах гидг нәр тогтаһад, үүдн болһниг цусар цацтн гиж әмтнд закв. Үклин әлч Израилин улсин ууһн көвүдиг бичә алтха гиж тиигв.

²⁹ Итклэрн Израиль улс улан тенгсиг хүүрә һазрар йовж йовх мет һатлж һарсмн. Египетин улс бас тиигж кехәр седәд уснд чивсмн.

³⁰ Эмтн долан өдр Ерихо балһсиг эргснә хөөн иткләр балһсна эрс нурад унж одж.

³¹ Итклэрн Рахаб гидг аля күүкд күн наадк бүдүн күзүтә улсла үксн уга. Яһад гихлә, тер туршулчнриг сөөнәр тосад, гертән орулсмн.

³² Дәкәд ю келхв? Гидеона, Баракин, Шимшона, Иптән, Давидин, Самуэлин болн әәлдәчнрин тускар келхлә, цаг күртшго. ³³ Итклэрн тедн зәрм орн-нутгиг диилж эзләд, чик кергән күцәһәд, Бурхна өгх юм авв. Тедн арслнгудын ам хаав. ³⁴ Ик һал унтраһад, хурц иртә үлдәс авргдла; чинән уга бәәсн бийнь чидл орад одла. Дәәнд орлцад ик чидлтә болад, күүнә цергиг көөв. ³⁵ Итклэрн күүкд улс үксн элгн-саднаннь әмдрсинь олж авв. Зәрмнь сулдхвр керг уга гихәд, улм сән жирһлд әмдрхәр ик зовлнтаһар үкв. ³⁶ Зәрм улсиг наад бәрәд, маляһар цокад, цевд күләд түүрмд хайв. ³⁷ Тедниг чолуһар цокад, көрәһәр көрәдәд, үлдәр чавчад алв. Тедн хөөнә, ямана арс көдрәд, һазр келәд йовдг бәәж, угатя яду боллдад, көөгдәд икәр зовагдв. ³⁸ Эн улс орчлнғас деер билә. Тедн кәдә һазрмудар, уулмудар, хадын көндәһәр, уулын хавчгар келәд йовв.

³⁹ Эдн цуһар итклэрн Бурхнд тааста билә. Зуг теднәс нег чигн күн Бурхна өгхәр бәәсн юмиг авсн уга. ⁴⁰ Яһад гихлә, Бурхн маднд энүнәс сән юм белдсмн. Тедн маднла хамдан дуту уга жирһлд күрч чадхиг Бурхн урдаснь тогтав.

12 Мана эргнд оln герчнр бәәнә. Эн учрар мана хаалһд бәәсн харшлтас болн маднд хальддг килнцәс гетләд, маднд заасн хаалһар тесвртәһәр гүүһәд йовий. ² Нүдән анылго Исус тал оныйдин хәләй. Энтн итклин Үүдәч болн Күцәһәч. Исус Бийдннь заясн иргчин байрин төлә һә үклиг юмнд тооллго кирсд үкәд, Бурхна ширән барун бийд суусмн.

³ Цуцрад цөкршгон төләд килнцтә әмтнә ик өшәрклһиг даасн Исусин тускар ухалтн.

⁴ Тадн болхла килнцин өмнәс босж үктлән дәәлдәд угат. ⁵ Эврәннь үрдүдтән келжәснлә әдл Бурхна келсн урмдта үгмүдиг тадн мартвтг? «Көвүм минь! Деед Эзн чамаг чиклхлә, бичә бас. Деед Эзн чамаг засглхла, бичә цөкр. ⁶ Яһад гихлә, Деед Эзн дурта

көвүһән чиклнә. Көвүн гиж тоолгддг күн болһниг малядна». ⁷Бурхна заслһниг тесвртәһәр даатн. Яһад гихлә, Бурхн тадниг Эврәннь көвүдән гиж тоолна. Эцкәс засгдад уга көвүн бөөдмб? ⁸Кемр Бурхн тадниг Эврәннь цуг көвүдлә әдл әс засдг болхла, тадн Терүнә һарсн көвүд биш болжанат, зуг йосн бишәр һарсн көвүд. ⁹Мана һазрин эцкнр мадниг засдг билә, болв бидн тедниг тевчдвидн. Иим учрар энүнәс үлү яһж бидн Сәкүсдин Эцкин үд орх зөвтәвидн. Эн соңсхврта бөөдл маднд жирһл өгнә! ¹⁰Мана һазрин эцкнр ахр болзгт мадниг засад авдг билә. Тедн мадниг чикәр засжанавидн гиж тоолдг билә. Зуг Бурхн мадниг мана сәәһин төлә, мадниг Бийтәһән әдл Терүнә әрүн улс болһхар засна. ¹¹Яһад гихлә, кемр күн засгла харһхла, тер засг байр биш зовлң болж медгднә. Хөөннь эн засгар сурһмж авсн күн чик бәәдлиг болн әвтә жирһлиг урһц метәр хурана.

Зокал болн саглһн

¹²Тегәд эврәннь цуцрсн һаран өргтн, чинән уга өвдгән батрултн. ¹³Доһлң кәлән өвдкәшгоһар, болв әдгәхәр һо хаалһар цааранднь чигн йовтн.

¹⁴Күн болһнла эвәр бәәхәр шунтн. Әрүн жирһләр бәәхәр зүтктн, яһад гихлә, әрүн жирһләр әс бәәхлә Деед Эзиг үзж чадшгот. ¹⁵Хәлән бәәтн: тадн дундас күн һашун унгта урһмл мет урһад әмтнд дала хоран күргвзә, кесг әмтиг бузрдавза. Бурхна хәэрлтиг күн үлдәвзә! ¹⁶Хәлән бәәтн! Бурхн уга Эсавла әдл, әс гиж тадн аля күн бичә болтн. Эсав нег ааһта хотын төлә ууһн көвүнә зөвән хулдчксн билә. ¹⁷Энүнә хөөн тер эцкәсн әдс авхар седв. Зуг эцкнь сурсинь өгсн уга. Яһад гихлә, Эсав әдс авхар зүткж уульв чигн кесн үүлән сольж чадсмн уга.

¹⁸Тадн һарарн кәндәж болшго болн һалд шачах уулуур, таг харһһуһур, догшн салькнур, ¹⁹бүрә-бүшкүрин әәһүр, үг келдг дууһур ирсн угат. Тер ду соңссн әмтн дәкж үг бинә келтхә гиж эрв. ²⁰Яһад гихлә, тедн өгсн зәрлгиг авч чадсмн уга. Зәрлг гиснь эн: Кемр мал болв чигн эн уул тал күрхлә, чолуһар цокгдж үкх. ²¹Әмтнә үзсн юмн ик әәмшгтә болад: «Би икәр әәһәд чичржәнәв», – гиж Моше келж.

²²Зуг тадн Сион уулуур, Әмд Бурхна балһснур әс гиж тенгрин Ерусалимур Бурхна тоолж болшго элчнр тал өөрдвт. ²³Тадн ууһн көвүдиннь байрин хургт өөрдвт. Теднә нерд тенгр деер

бичэтэ бөөнэ. Тадн Бурхн тал, цуг күмни Зарһч тал, дугу уга болн чик седклтэ сүмсд тал өөрдвт. ²⁴Тадн Исус тал эс гиж Бурхна болн күүнэ хоорндк Шин Бооцана орлчач тал, цацгдсн цусн тал өөрдвт. Эн цусн Абелин цуснас үлү сэн юм өгхэр бөөнэ.

²⁵Хэлэн бээтн! Үг келжэх Бурхиг күн соңслго буру хэлэвзэ. Назр деер үг келжэсн Мошег соңсар седдго улс цаажас зулж чадсн уга. Энүнэс үлү бидн тенгрэс үг келжэх Бурхиг эс соңсла, цаажас зулж чадшговидн. ²⁶Тиигхд Бурхна дун назриг чичрүлдг билэ. Ода болхла Бурхн иим үг өгч: «Дэкн Би нанцхн назриг биш, тенгриг чигн чичрүлхв». ²⁷«Дэкн» гисн цуг делкэд үүдэгдсн юмн чичргдэд уга болж одх — гисн үг. Тегэд чичрүлж болшго юмниг үлдэхин төлө тиим юмн учрх.

²⁸Тер учрар мадн ормаснь көндөж болшго орн-нутг авчар төлөдөн ханлтта бээхм. Бурхнд сөгдэд, күндлэд, Терүнэс ээхэд, Бурхнд тааста болад, Терүнд ханлт өргхм. ²⁹Янад гихлэ, мана Бурхн цугинь шатаж уга кедг хал болжана.

Бурхнд яһж тааста болхмб?

13 Иткдг ахнр-дүүнр мет нег-негндэн дурта болад бээтн. ²Зу-ульч улсиг кезэчн гиичлүлхэн бичэ марттн. Тиигж кеһэд зэрмсь медлго, Бурхна элчнриг гиичлүлсмн. ³Түүрмд бээсн улсиг бичэ марттн. Тадн бийстн түүрмд бээсн метэр теднэ тускар ухалтн. Зовлн даажасн улсиг бичэ марттн, бийстн зовлн даажар мет теднэ тускар ухалтн.

⁴Гертэ-бүлтэ бээдл-жирһлиг цуһар күндлх зөвтэ. Залу гергн хойр хоорндан итклтэ болх зөвтэ. Хуульч болн аля улсиг Бурхн зарһла харһулх.

⁵Мөнгнд дегд дурта бичэ болтн. Бээсэрн байн болтн. Янад гихлэ, Бурхн иигж келв: «Би чамаг үлдэшгов, Би чамаг хайшгов». ⁶Тегэд зөргтэхэр келж болжана: Деед Эзн — мини нөкд. Би юм-нас ээшгов? Күн нанд ю кехмб?

⁷Тадниг Бурхна үгэр сурһсн хардачнран бичэ марттн. Теднэ жирһлин болн үклин тускар ухалад, тедниг дураж итктн. ⁸Исус Христос Өцклдүр, эндр, мөнкиндэн нег кевэрн бөөнэ, төрүц хүврхш. ⁹Таднд күүнэ болдг оln зүсн ном чик хаалһастн бичэ хажилһтхэ. Тана седклтн хотын туск зокалмуд күцэлһнэр биш, Бурхна хөөрлгэр батрдгнь сэн. Хотын туск зокалмуд күцэдг улст эн зокалмуд олз өгшго.

¹⁰ Манад тэклин ширэ бээнэ. Евреймүдин сөгт цергдг улс тер ширэхэс хот идх зөв уга бээсмн. ¹¹ Яһад гихлэ, ах гелң хамгин эрүн бээрнд эмтнэ килнц тэвүлхин төлэ малын цус орулна. Малмудын цогцнь болхла, эмтн бүүрлдг һазрин ард шатагддг бээсмн. ¹² Тегэд чигн Исус эмтиг килнцэснь цусарн цеврлхэр балһсна ард үксмн. ¹³ Тегэд чигн эмтн бүүрлдг һазрин ард һарад Терүнүр йовхм, Исусин му нериг хувалцхм. ¹⁴ Яһад гихлэ, энд һазр деер бөөх балһсн манад уга болад, бидн иргч балһсиг хээжэнэвидн. ¹⁵ Тегэд Исусар дамжад, Бурхнд нерэдсн бэрц болсн магтал оньдиндан өргий. Магтал гиснь – амнас һарчах Бурхнд нерэдсн бэрц болжана. Эн бэрц: Исус – Деед Эзн гисн үгмүд. ¹⁶ Нег-негндэн сэ кеж, нөкд болдган бичэ мартгн. Яһад гихлэ, эн Бурхнд тааста бэрц.

¹⁷ Таднд сурһмж өгдг улсин үгд орад, теднэ келсинь күцэтн. Тедн килмжэн өгэд, тана седклиг оньдин хэлэнэ. Яһад гихлэ, тедн эврәннь цергллһнэ туск тооцаһан Бурхнд өгх зөвтэ. Эн учрар эврәннь көдлмшэн байртаһар күцэж зөвүр угаһар тедн бөөтхэ. Кемер эс тиигхлэ, эн таднд олз өшгө.

¹⁸ Мана төлэ зальврад бөөтн. Яһад гихлэ, бидн седклдэн гем уга бээнэвидн гиж лавта келж чаджанавидн. Тегэд үнн чикэр бөөхэр шунжанавидн. ¹⁹ Бурхн намаг удл уга таднур йовултха гихэд зальвртн гиж, би үнн седклэрн эржэнэв.

Зальврилһн

²⁰⁻²¹ Мана Деед Эзн Исусиг эс гиж хөөдин алдр Хөөчиг мөнк бооцана цусар дамжад эмдрүлсн Эвин Бурхн таднд Терүнэ талыг күцэхд кергтэ сээг өгх болтха! Исус Христосар дамжад, Бурхнд тааста юм мана дотр Тер күцэтхэ! Исус Христос мөнкиндэн тууртха! Тиигтхэ!

Төгсөр

²² Ахнр-дүүнр, эн урмдта үгмүд седклэрн орултн гиж би эржэнэв. Яһад гихлэ, мини бичсн бичг ик биш. ²³ Мана дү Тимофей түүрмэс сулдхвр авснь медтн. Кемер тер удл уга ирлэ, би тадниг терүлнэ хамдан бээсинь үзхүв.

²⁴ Тана һардачнрт болн Бурхна улст менд илгэжэнэв. Италин ахнр-дүүнр таднд менд илгэжэнэ.

²⁵ Бурхна хөөртлд тадн багтад бөөх болтха!



Яковин бичсн бичг

Нүр үг

Эн бичгтэн Яков Бурхна цуг тарсн улст жирһлин селвг өгчөнө. Төрүнө тускар үзмжтэ үгэр келэд, христианмудын хоорндкиг болн заң-бөрциг хардхин тускар селвгэн бичжэнө. Христианин болсндан Яков оln зүсн төр хэлэжэнэ: байн болн түрү бөөдл, сөрлһн, сән заң, авъяс, иткл болн керг, күүнэ келн, цецн ухан, керлдән, ик санан болн зөвшөрлһн, талдан әмт келлһн, көөрлһн, тесвр болн мөргүл.

Христианск жирһлд иткл йир кергтэ орм эзлжәхинь эн бичгт үзүлг-дженә.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1

Иткл болн цецн ухан 1.2–8

Түрү болн байн бөөдл 1.9–11

Жилв болн сөрлһн 1.12–18

Сонсвр болн йовдлмуд 1.19–27

Әмтиг йилһлһнә туск саглһн 2.1–13

Иткл болн йовдлмуд 2.14–26

Христианин болн терүнә келн 3.1–18

Христианин болн делкә 4.1 – 5.6

Оln зүсн селвгүд 5.7–20

Мендлһн

1 Би Бурхна болн Деед Эзн Исус Христосин Яков, таднд оln келн улс дунд тарсн арвн хойр унг-тохмин улст менд илгә-жәнәв.

Цецн ухан болн иткл

²Ахнр-дүүнрм! Ямаранчн сөрлһнлә харһсн цагт байрлтн. ³Тана итклиг сөрснә хөөн та тесвртә болдгиг тадн меднәт. ⁴Тана тесвр оньдиндән икдтхә. Тиигәд тадн бөдүн болн юмнд дугу уга

болж чадхит. ⁵Кемр тадн дундк улсин кенд чигн цецн ухан эс орхла, Бурхнас суртха. Бурхн терүнд өгх. Бурхн өгөнч, сурсн күүг гемшэлго, цецн уха өгнө. ⁶Зуг сурсн цагт тадн алмацл уга-нар иткх зөвтөт. Алмацсн күн салыкар өрггдж көөгддг тенгсин дольган мет болна. ⁷⁻⁸Шиидвр авх арн уга күн, шуд хаалһар йовж чаддго күн Деед Эзнэс юм авч чадхв гиж бичэ сантха.

Угаты болн байн күүнэ тускар

⁹Иткдг номһн күүг Бурхн деешлүлхлэ, тер байрлх зөвтө. ¹⁰Байн күүг Бурхн номһрулхла, тер күн байрлх зөвтө. Яһад гихлэ, цагтнь тер кеер урһдг ноһана цецгэ мет уга болж одх. ¹¹Нарн һарад, һаң халун шатаһад, ноһаг хагсана. Терүнэ цецгөнһ унад, сээхн бөөдлһн уга болж одна. Тиим кевэр байн күн эврәнһ кергән кежәһэд уга болж одна.

Сөрлһнэ тускар

¹²Сөрлһнлэ харһад, терүг дааж һардг күн буйн кишгтэ болдг. Яһад гихлэ, цугинһ даасн хөөн тер мөнк жирһл эдлэд ачлгдх. Эн ачиг Бурхн Бийдһн дурта улст өгнөв гив. ¹³Тадн сөрлһнлэ харһларн, Бурхн намаг сөржәнэ, гиж бичэ келтн. Бурхн Бийһн хар санаһар сөргдхш, эмтиг бас сөрхш. ¹⁴Күн му седвэрт авлг-дад, терүнэ хавхд торна. ¹⁵Энүнэ хөөн му седвэр күүнэ седклд батрад, күүг килнцд уһһана. Кесн килнцһн күүг үкллэ харһулна.

¹⁶Хэлән бөөтн, хөөртэ ах-дүүнрм, меклгддг болвзат! ¹⁷Сән болн йосн белг тенгрэс ирнэ, нарн, сар, одд үүдэсн Эцкэс өггднэ. Тер төрүц сольгдхш, хуврснэ бөөдл чигн уга. ¹⁸Бурхн эврәнһ таалар үннэ үгэр дамжад, маднд шин жирһл өгв. Мадниг Терүнэ олн үүдэврин хамгин түрүнкһн болтха гиж тиигв.

Бурхна үг соңсһн болн күцэсһн

¹⁹Хөөртэ ахнр-дүүнрм! Энүг тодлтн: Оһыган өгч соңсхд белн болтн, зуг келхэр, уурлхар бичэ адһтн. ²⁰Яһад гихлэ, күн уурлхла, Бурхнд тааста юм кеж чадшго. ²¹Эн учрар ямаран чигн бузр авъясан болн му йовдлан хайтн. Бурхна келсн үгиг номһн седк-лэр тогтаж автн. Эн үг таниг аврж чадх чинртэ.

²²Бурхна үгиг харжахар гиж бичэ соңстн күцэтн. Тиим эс болхла, тадн бийән меклжәнэт. ²³Үгиг соңсдг, зуг күцэдго

күн нүр үздгт бийэн ширтж хэлэдг күн мет. ²⁴ Бийэн хэлэчкэд, һарад йовж одна. Тиигэд ямаран бөөдлтө болдган мартчкна. ²⁵ Болв сулдхврин туск дуту уга номиг шинжлж күцэдг күн буйн кишгтө. Тер мартмха сонсач биш, сонссан күцэдг күн болжана.

²⁶ Би шажна йосар бөөдв гиж тоолдг, зуг келэн бэрж чаддго күн бийэн меклнө. Терүнө шажна бөөдлнь юмн биш. ²⁷ Өнчн күүкд болн белвсн күүкд улс зовхла, теднд нөкд болад, орчлнгин хар санаһар бийэн бузрдалго бөөдгиг Бурхн Эцк йосн цевр шажнд тоолна.

Кү йилһдг улсин тускар

2 Ахнр-дүүнр минь! Мана туурмжта Деед Эзн Исус Христост иткдг улс болад, эмтнэ чирэ хэлэж, тедниг йилһх зөв угат.

² Үлгүрлхд: Тана хургт байн хувцта, хурһндан алтн билшгтө, байн күн орж ирнө. Шуурха хувцта, угатя яду күн бас орж ирнө.

³ Кемр тадн байн хувцта күүг күндлөд: «Буйн болтха ортн, деешән һарад суутн», гийәд угатя күүнд: «Тенд зогсжа эс гиж көлдм су», гийәд келәд бөөхлө, тадн буру юм кежәснтн тер.

⁴ Негдвөр, әмтиг хоорнднь йилһжәнәт, хойрдвар, му ухата зарһчла әдл зарһ кежәнәт.

⁵ Хөөртө ахнр-дүүнрм! Сонстн: Бурхн угатя улсиг итклөр байн болтха гийәд болн Бурхна орн-нутга өнч автха гийәд шүүж авла. Бурхнд дурта улс тенгрин орна өнч авх гиж Бурхн үг өгв.

⁶ Тадн болхла угатя улсиг басад тевчхшт. Байн улс тадниг дажрад күчәр зарһд орулна, тиим эсий?

⁷ Тедн таднд өггдсн сән неритн муурулна, тиим эсий?

⁸ Кемр тадн хажудк күүндән бийдән дурта кевәр дурл гисн хаана заавриг күцөһөд бөөхлө, тертн чик.

⁹ Зуг кемр тадн әмтнэ чирэ хэләһөд, тедниг йилһхлө, тадн килнц кежәнәт. Закан тадниг йос эвдөчнр гиж гемшәжәнә.

¹⁰ Кен чигн цуг зака күцөв чигн, зуг закана негхн заавриг эвдхлө, тер күн цуг зака эвдлһнд бурута.

¹¹ «Күүнә гергнлө дерән бичә негдүл», – гисн Бурхн «Кү бичә ал», – гиж бас келлә. Кемр чи күүнә гергнлө дерән эс негдүлв чигн, зуг кү алхла, чи йос эвдөч болжанач.

¹² Сулдхврин закахар зарһла харһх улсла әдл келәд кергән күцәтн.

¹³ Яһад гихлө, өршәнгү угаһар зарһ кесн күн бас өршәнгү уга зарһла харһх. Өршәл зарһас деер.

Иткл болн йовдлмуд

¹⁴Ахнр-дүүнрм! Би иткнэв гисн күн сэн йовдл эс кесн болхла, түүнэс олзнь юмб? Иткльнх терүг аврж чадхмб? ¹⁵Үлгүрлхд, тана ахтн эс гиж эгчтн хувцн уга, хот уга бээнэ. ¹⁶Тадна негтнх: «Менд йовтн, дулан хувцан өмсөд, хотан ууһад амулн менд бөөтн», – гийһэд, зуг ах, эгчдэн кергтэ юм эс өгхлэ, ямаран олз болхмб? ¹⁷Кемр тадн иткдг болв чигн, зуг сэн йовдлмуд эс кехлэ, тана иткл тус уга хоосн.

¹⁸«Негнь иткнэ, дарукнь сэн йовдл кенэ», – гиж нег күн келнэ. «Сэн йовдл келго иткжэсэн нанд үзүл. Зуг би чамд сэн йовдлар дамжж иткжэсэн үзүлнэв», – гиж би терүнд хэрү өгнэв. ¹⁹Чи Ор ханцхн Бурхнд иткнэч, терчн чик. Зуг хар сэкүсд бас иткнэ, икэр ээж чичрнэ. ²⁰Эргү күн! Сэн йовдл келго иткдгнь хоосн юмн гисиг чамд үзүлтхэ, гиж седжэнч? ²¹Абрахам көвүһэрн Ицхакар тэкл кеж тэклин бөөрнд тэвсн цагт, Бурхн терүнэ сэн йовдлар дамжад, терүг чик седклтэ күүнд тоолсн биший? ²²Абрахам сэн йовдл күцөһэд, тер саамд иткж бээсинь үзжэнч? Йовдларн тер йосн итклд күрч. ²³«Абрахам Бурхнд иткэд, Бурхн терүг чик седклтэ күүнд тоолв» гисн Бурхна Бичгт бичсн үгмүд бүтв. Болн Абрахам Бурхна үр гиж нерэдгдв. ²⁴Күн ханцхн итклэрн биш, зуг сэн йовдларн чик седклтэд тоолгдна. ²⁵Тиим юмн Рахаб гидг аля күүкд күүнлэ учрв. Тер Израилин туршулчнриг гертэн бултулад, дэкэд тедниг хэрү йовулж нөкд болсн цагт* Бурхн терүнэ сэн йовдлар дамжад, терүг чик седклтэд тоолсн биший? ²⁶Тегэд күүнэ цогц, сүмсн угаһар эмн уга болсн метэр, иткл йовдлмуд угаһар хоосн юмн болна.

Келнэ тускар

3 Ахнр-дүүнр минь! Таднас ик зунь багш болхар бичэ зүтктхэ. Яһад гихлэ, бидн, багшнр, талдан улсас үлү шүүрүтөһөр зарһла харһхиг тадн меднэт. ²Бидн цуһар ик зуудан килнц һарһнавидн. Келэрн килнц һарһдго күн итклэрн бөдүн болн бийэн бөрж чаддг күн гиж тоолгдна.

³Мөриг үлмэдэн орулхин төлө бидн терүг хазарлнавидн. Тигэд бидн мөриг кергтэ хаалһарн залнавидн. ⁴Кермиг хэлэтн:

* Эн тууж Исус Навина дегтрэс.

Тер ямаран ик болвчн, шүрүн салькнд туугдв чигн, зуг кермин жолач бичкн мод олзлад, кергтэ хаалхар терүг зална. ⁵Келн бас тиим. Энтн бичкн болвчн ик юмна тускар көөрнэ. Нег бичкн хал зөвөр ик ө-шуһу модыг шатаж чадна. ⁶Келн болхла хал мет. Келн хар санана күчн болад наадк мөчмүдин заагт эврәннь орман эзлнэ. Эн цуг цогц-бийиг бузрдана. Келн мана жирһл бөөдлийг мөнк халар шатана.

⁷Ямаранчн аң-аһрусиг, шовудыг, мөлкдг болн тенгс усна аңгудыг күн номһрулж чадна, номһрулв. ⁸Зуг келиг номһрулж чадхш. Келн бэрж болшго хар саната юмн, тер үклд орулдг хорар дүүрн.

⁹Келэрн бидн мана Деед Эзиг болн Эцкиг йөрөнөвидн, тер келэрн бас Бурхна дүрэр үүдэгдсн эмтиг харанавидн. ¹⁰Нег амнас дегц йөрөл болн харал харна. Ахнр-дүүнр минь! Тиим юмн болх зөв уга. ¹¹Нег булгас дегц эмтэхн болн хашун усн хоожд-ви? ¹²Ахнр-дүүнр минь! Инжр модн олив темс, уста үзм инжр темс өгч чадхий? Тиим учрар хашун усиг эмтэхрүлж болшго.

Йосн цецн ухан

¹³Тадн дундас күн цецн ухата болн медрлтэ болхла, цецн уха-хар үүдсн номһн бөөдлэр дамжад харчах сэн жирһлэрн, цаһан йовдларн энүг үзүлтхэ. ¹⁴Кемр тана седкл үлү үздг, хашуддг, бив гисн саната бөөхлэ, би цецн ухатав гиж бичэ көөртн, үннэ өмн бичэ килнц харһтн. ¹⁵Тиим цецн ухан тенгрэс харчахш, энтн орчлңгас, күүнэ килнцтэ бөөдлэс, хар сәкүснәс харчана. ¹⁶Үлү үздг, бив гийһэд бөөдг эмтн бөөсн ормд оньдин диг-даран уга, ямаран чигн хорта йовдл харна.

¹⁷Тенгрэс харчах цецн ухата күн болхла, цевр, эвд дурта, номһн, тоолврта, өршәнүг, дала сэн йовдл кенэ, эмтнэ чирэ хэлэж тедниг йилһхш, үннч седклтэ. ¹⁸Үнн чик бөөдл гиснь — эвтәһәр тәрсн экнәс харсн эвин көдләчнрин хадсн урһц.

Орчлңда үүрлһнэ тускар

4 Тадн дунд цүүгән, керлдөн альдас хардви? Цуг эн тана дотр дөөлэд бөөдг тана седвөрмүдәс харчана. ²Тадн юм авхар седнәт, зуг танад тиим юмн уга. Иим учрар тадн кү алнат. Тадн күүнә юмнд жилвтнәт, зуг терүг авч чадхшт. Иим учрар тадн цүүгәд керлднәт. Бурхнас эс сурсндан таднд тиим юмн уга.

³Болв сурхларн авхшт. Янад гихлэ, тадн буру учрар сурнат. Эврәннь седвөрмүдөн ханѳахар тиигнэт.

⁴Итклтэ биш улс! Кемр күн орчлңла үүрлхлэ, Бурхнла өшөр-кнэ. Энүг тадн медхшийт? Тегэд орчлңгин үр болхар седдгнь Бурхна өшөтн болна. ⁵Мана дотр Бурхна орулсн Сэкүсн мадниг һанцхн Терүнэ болтха гиж седжәнэ, – гисн Бурхна Бичгин үг-мүдиг хоосн үгмүд гиж санжант? ⁶Зуг Бурхн маднд ик хээртэ. Тегэдчн Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхн омгта улсин өмнэс сөрүцнэ, зуг номһн улсиг хээрлнэ».

⁷Иим учрар Бурхна үгд орад, эрлгин өмнэс сөрлцтн, тер тад-нас цааран зулад эрлх. ⁸Бурхн тал өөрдтн, болн Бурхн таднур өөрдх. Килнцтэ улс һаран уһатн, хойр ухатань седклэн цеврлтн. ⁹Гейүртн, уультн, оркртн! Инэхин ормд уультн. Байрлхин ормд зовтн. ¹⁰Деед Эзнэ өмн номһртн. Тиигхлэ Тер тадниг деегшлүлх.

Ахиг зарһла харһулсна тускар

¹¹Ахнр-дүүнр! Нег-негэн бичэ му келтн. Эврәннь ахин тускар му келэд, терүг гемшэдг күн закана тускар му келнэ, загаг гемшәнэ. Кемр чи Закаг гемшэхлэ, Закаг күцэдг күн биш зарһч болж һарчанач. ¹²Һанцхн Зака Өгәнч болн Зарһч бээнэ. Тер Бурхн болжана. Тер аврж чигн чадна болн уга кеж чадна. Хажудк күүһән гемшэдг кенвчи?

Бийән бичэ буультн

¹³Эндр эс гиж манһдур тиим балһснд однавидн, тенд жилдэн бөөһэд, юм хулдад, олз авхвидн гидг улс, сонстн. ¹⁴Манһдур яһж бөөхән тадн медхшт. Тана жирһл-бөөдл утан мет невчкн зуур бээжәһэд тарж одна. ¹⁵Энүнэ ормд тадн: «Кемр Деед Эзнэ таал болхла, бидн невчкн зуур бээжәһэд кергән күцәнэвидн», – гиж келх зөвтэт. ¹⁶Тадн болхла омглад көөрнэт. Тиим көөрлһн му юмн. ¹⁷Сэ кех зөвтәһән медэ бээж, сэ эс кедг күн килнц һарһжана.

Байн улст келсн саглһн

5 Ода, тадн баячуд, намаг сонстн! Оркрж уультн! Тадн зовнцла харһхит. ²Тана байн зөөртн илжрэд одж, хувц-хунритн гүр идчкж. ³Алтнтн, цаһан мөнгнтн зеврж одж. Эн зев тана өмнэс герч болад, һал мет тадниг шатах. Эн сүл өдрмүдт эн зөөриг

тадн цуглуллат. ⁴Тана назрин урһц хурасн көдлэчнрт тадн жалвинь өгл уга хулхалж авлат. Соңстн: тана көдлэчнр хээкрэд, хундлан өргнө. Теднэ хундл Тенгрин цергин Деед Эзнд күрч. ⁵Тадн назр деер элвг-делвгэр бээж бахан ханһадг билэт, алһна өдрин төлө тадн бийән бордсн билэт. ⁶Тадн нүл уга улсиг гемшәһэд алсн билэт, болв тедн тана өмнәс төрүц сөрүцсн уга.

Тесврин болн зальврһна тускар

⁷Ахнр-дүүнр минь! Деед Эзиг иртл тесвртә бээтн. Хәләтн! Яһж тесвртәһәр тәрә тәрсн күн үнтә урһциг назр кезә өгхинь, намрин болн хаврин хур орхинь күләнә. ⁸Тадн бас тесвртә кевәр бээтн, зөргтә кевәр итктн, яһад гихлә, Деед Эзн ирхнь өөрхн. ⁹Гемшәгдшгон төлө нег-негнәннь тускар бичә хундл өргтн. Зарһч үүднә өөр зогсна.

¹⁰Ахнр-дүүнр минь! Деед Эзнә нерн деерәс келдг әәлдәчнрәс яһж тесвртә кевәр зовлинган даахинь үлгүр автн. ¹¹Зовлң даадг улсиг бидн буйн кишгтә улс гиж келнәвидн. Иов яһж зовлң даасинь тадн сонслат. Сүүлднь Деед Эзн терүг яһж ачлсинь тадн бас сонслат. Яһад гихлә, Деед Эзн өршәнгү болн өр-өвч.

¹²Ахнр-дүүнр минь! Хамгин түрүнд үг өгхләрн бичә андһар тәвтн. Тенгрәр чигн, назрар чигн, нань чигн юмар андһар бичә тәвтн. «Ә» гиж санхларн, «Э» гитн, «уга» гиж санхларн, «уга» гитн. Эс тиигхлә, Бурхн тадниг гемшәх. ¹³Тадн дунд зовлңла харһсн күн бәәнү? Зальвртха! Тадн дунд байрта күн бәәнү? Магталын дуд дуултха! ¹⁴Тадн дунд гемтә күн бәәнү? Чонжин һардачнриг дуудтха! Тедн ирәд, Терүнә төлө зальврад, Деед Эзнә нерн деерәс олив тос түрктхә. ¹⁵Тедн Бурхнд иткәд зальврхла, гемтә күн эдгх. Деед Эзн терүг эдгәх. Кемр гемтә күн килнц кесн болхла, Бурхн терүнә килнцинь тәвх. ¹⁶Тегәд эдгхин төлө нег-негндән килнцән илдкж келтн. Нег-негнәннь тускар зальвртн. Чик седклтә күүнә зальврлһн күчтә юм күцәж чадна.

¹⁷Әәлдәч Элья маднла әдл күн билә. Хур бичә ортха гиж тер шунж зальврла. Цуг нутгт һурвн жил дундурган хур ордган уурч. ¹⁸Дәкәд терүнә зальврсар тенгрәс хур асхрв, назр урһц өвг.

¹⁹Ахнр-дүүнр минь! Кемр тадн дундас кен чигн күн үнн хаалһас хажихәд төөрхлә, талдан күн терүг хәрү Бурхн тал ирүлхлә, ²⁰тодлтн: килнцтә күүг чик хаалһур ирүлсн күн терүнә седкл аврх. Энүнәс кәлтә кесг килнц тәвгдх.



Петрин бичсн негдгч бичг

Нүр үг

Баһ Азийн ар үзгэр тарж бүүрлсн Бурхна улст Пётрин түрүн бичг илгэгджэнэ. Эн бичг итклэс көлтэ көөгдж йовх болн зовжах улст урмд өгхэр бичгдсн. Автор терүнд Исус Христосин Сэн Зэнгин тускар умшачнртан сана орулжана. Исус Христосин үкл, эмдрлт болн ирсн туурмж теднд ишл өгчэнэ. Тер төлөд эмтн тесэд зовлнган даах йоста. Яһад гихлэ, теднэ итклин үнн зовлнгар сөрж хэлэгджэнэ. Исус Христосиг хэрү ирхлэ, тедн ачлгдхмн болжана. Пётр иткдг улст түрү цагтнь урмд өгв чигн, тедн Христосин эмтнэ бээсн бөөдлэр жирһтхэ гиж саглж келжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Бурхна аврлтын тускар келһн 1.3–12

Эрүн жирһлүр дуудлһн 1.13 – 2.10

Зовсн цагтан күцэх христианск даалһвр 2.11 – 4.19

Христианмудын зөвшөл болн церглт 5.1–11

Товчлгч үг 5.12–14

Мендлһн

1 Исус Христосин апостол Пётрэс Понт, Һалатъя, Кападокъя, Азий болн Бигүнья гидг һазрмудар тарсн Бурхна шүүж авсн улст. **2** Бурхн Эцкин медрлэр тадн шүүж авгдсн билэт, Исус Христосин үгд орхин төлө, Терүнэ цусар цеврлгдхин төлө Эрүн Сәкүсәр әрүлгдсн билэт. Цаһан сана, эвтә жирһл таднд элвгәр өггдтхә!

Мана нәәләр

3 Мана Деед Эзн Исус Христосин Эцк Бурхнд магтал! Эврәннь хәәртәр Бурхн Исус Христосиг әмдрүлэд маднд шин жирһл өгсн. Цуг эн маднд әмд нәәлвр өгчәнә. **4** Тегәд чигн

цевр болн төрүц үрдго, цагин аюлар уга болдго, тана төлө тенгр деер хадһлгдсн зөөриг бидн авхар нээлжэнэвидн. ⁵Итклэр дам-жад, Бурхн күчэн олзлад, мадниг аврхар хадһлна. Эн аврлт сүл цагт үзгдх. ⁶Олн зүсн сөрлһнэс келтэ тадн невчкн зуур зовад бөөвв чигн, энүнд байрлtn. ⁷Тана иткл йосн иткл мөн гидгнь лавлхин төлө сөрлһнлэ харһна. Тана иткл уга кегдв чигн, зуг һалар сөргджэх алтнас үнтэ. Сөрлһ үсн тана иткл йосн иткл болж үзгднэ. Тегэд тер иткл Исус Христосин ирх өдр таднд туурмж, магтал, ач өгх. ⁸Тадн Христосиг эс үзвчн Терүнд дурта болнат. Терүг ода эс үзвчн тадн Исуст иткнэт. Туурмжар гилвксн келж болшго байрар байрлнат. ⁹Тана итклин күсл болдг аврлт тадн авчанат.

¹⁰Ээлдэчнр кинэн кевэр хээж аврлһна туск шинжлтин көдлмш күцэсмн. Тедн таднд өггдх хээрлтин тускар ээлдсн билэ. ¹¹Христосин Сәкүсн теднэ дотр Христосин зовлнгин тускар болн хөөтк ирх туурмжин тускар герчлжэв. Тер цагт тедн кезэ, яһж аврлт туслхиг шинжлсмн. ¹²Тенгрэс илгөгдсн Эрүн Сәкүсәр таднд Сән Зәңг цөөлһжэх улсин келснь ээлдэчнрт биш, таднд тус күргжэхиг ээлдэчнрт медүлгдсн билэ. Эн юмна тускар Бурхна элчнр чигн медхәр седнэ.

Эрүн болтн

¹³Тиим учрар ухан седкләрн юм күцэхд белн бөөтн, серглн бөөтн. Исус Христосин ирх өдр таднд өггдх хээрлтд бүклдэн нээлтн. ¹⁴Соңсхврта үрдүд мет бөөтн. Бурхиг медхин өмн бөөсн му седвәрәр бичэ бөөтн. ¹⁵Ю эс күцэв чигн, таниг дуудсн Бурхна эдл әрүн кевәр бөөтн. ¹⁶Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичетэ бөөнэ: «Нанла эдл әрүн болтн, яһад гихлэ, Би әрүнв».

¹⁷Кемр тадн күүнэ чирэ хэлэлго керг-үүләрнь әмтнэ зарһ кедг Бурхиг «Аав» гиһэд нерәддг болхла, эн орчлн деер бөөх үлдсн насан Бурхиг күндлэд давултн. ¹⁸Тана өвк эцкнр өгсн хоосн жирһлэс түргн уга кегддг алтар болн цаһан мөнгәр хулдж эс авгдсан тадн меднэт. ¹⁹Зуг тадн дуту уга цевр хурһн мет Христосин ик үнтэ цусар хулдж авгдлат! ²⁰Христос орчлн үүдснэс өмн шүүж авгдсн билэ, болв тана төлө эн сүл цагт ирсн бөөнэ. ²¹Христосин нилчәр тадн Бурхнд иткдг болвт. Бурхн Исусиг әмдрүлж туурулсмн. Эн учрар тадн Бурхнд иткнэт, нээлнэт.

²² Үннэ үгд орад, ахнр-дүүнрин йосн дуриг үзүлхэр тадн седклэн цеврүлвт. Иим учрар тадн эрүн седклэри оньдиндэн нег-негндэн дурта болтн. ²³Тадн үрдг экнэс биш, мөңк бээдг Бурхна үгэс төрсн билэт. ²⁴Яһад гихлэ, «орчлңгин эмтэ-киитэ юмн ноһан мет, теднэ туурмж теегин цецгэ мет. Ноһан хумхарна, цецгэс хагсад унж одна, ²⁵Зуг Деед Эзнэ үг мөңк болна». Эн үг тадн дунд тархагдсн мөн.

2 Тадн ямаран чигн худл келдг, хар саната, хойр чирэтэ бээдлэн, үлү үзлһнэ, худл герчлһнэ занган хайтн. ²Нилх үрн үс уухар седдг метэр, тадн Бурхна үгэс уухар седтн. Тегэд тадн өсөд аврлтд күрхит. ³Яһад гихлэ, тадн Деед Эзн цаһан саната болдгинь бийстн медж аввт.

Эмд чолун болн эрүн улс

⁴Деед Эзн тал өөрдтн. Тер эмгнэ холсн эмд чолун болвчн, Терүг Бурхн шүүж авла. Тер Бурхна хэлэцэр үнтэ болжана. ⁵Бурхн тадниг эмд чолун кевтэ олзлад, Эврәннь сүмиг тосхжана. Тегэд тадн эрүн гелнгүд болад, Эрүн Сөкүснэс һарчах бэрц бэрхит. Эн тэкл Иус Христосар дамжад Бурхнд тааста. ⁶Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Хэлэтн! Ода Би Сион деер шүүж авсн сүүрин эрдни хол чолу тэвжэнэв. Терүнд иткдг күн төрүц һутагдшго». ⁷Тегэд таднд, иткдг улст, эн чолун ик үнтэ болжана. Зуг эс иткдг улст: «Эн чолун тосхачнрин холсн чолун, герин сүүрин хол чолун болж», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ. Бас иигж бичэтэ: «Эн чолунд эмтн бүдрэд унна. Эн харш чолун». ⁸Тедн Бурхна үг эс сонссндан бүдрнэ. Тиим заята улс тедн.

⁹Тадн болхла, Бурхна келн-эмтн, шүүж авгдсн эрүн болн Бурхна алдр йовдлмуд зэнглх улс болн Хаана гелнгүд мөн. Бурхн тадниг харһуһас Эврәннь һөөхмжтэ герлүр дуудсн билэ. ¹⁰Урднь тадн келн-эмтн биш билэт, ода Бурхна келн-эмтн болвт. Урднь Бурхн тадниг хээрлсн уга билэ, ода болхла хээрлнэ.

Бурхна зарцир

¹¹Хээртэ үүрмүд! Би тадниг зуульч болн хэр улс метэр эржэнэв: Тана ухан-седклтэ дээлддг килнцтэ тачалмудас хол йовтн.

¹²Буру номта улс дунд чикэр бээтн. Тегэд тадниг хар сана

harhдг улс гиж гeмшeдг эмтн тана цаһан йовдлмуд үзe бeэж Бурхиг ирхлe, Тeрүг туурулх.

¹³Дeед Эзнe төлe эн орчлнгин йосн болһнла сонсхврта бeэтн. Һол йосн болжах хааг сонстн. ¹⁴Му йовдл harhдг улсиг цаажлхин болн сe кeдг улсан ачлхин төлe хаана тeвсн ачлачнриг сонстн. ¹⁵Бурхна таал иим: Сe кeжeсeрн эргү эмтнe мeддгoһac һарсн күүндвриг уурултн. ¹⁶Тадн сул улс кeвтe бeэтн. Зуг хар санаг нуухин төлe, сул бeэдлeн бичe олзлтн. Бурхна зарцнр мeт бeэтн. ¹⁷Цуг улсиг күндлтн эврeннь ахнр-дүүнртeн дурта болтн, Бурхнд сөгдтн, хааг күндлтн.

Исус Христосин зовлц маднд үлгүр

¹⁸Зарцнр, эврeннь эздүдeн күндлж сонстн. Һанцхн сeн болн номһн эздүдeн биш, шүрүн зангта эздүдeн бас сонстн. ¹⁹Кeмр тадн Бурхна тускар ухалад, буру юм кeл уга, зовлц даахла, эн Бурхнд тааста. ²⁰Кeмр тадниг буру кeсн учрас цокснд тадн тeсхлe, ямаран олз бeэхмб? Зуг кeмр сe кeснeс кeлтe тадн тeсж, зовлц даахла, Бурхнд тааста. ²¹Иигж бeэтхe гийeд Бурхн тадниг дуудсн билe. Христос тана төлe зовлцган эдлв. Мадниг Тeрүнe ишкeн хаалһар йовтха гиж Христос маднд үлгүр болж үлдлe. «²²Килнцтe йовдл Тeр тeрүц кeсн уга, Тeрүнe үгд худл уга билe. ²³Тeрүг му кeлсн цагт хeрүднь кү му кeлсн уга. Зовлц даажаһад, Тeр кү eэлһсн уга. Зуг үнн, чикeр зарһ кeдг Бурхнд нeэлдг билe. ²⁴Мадниг килнцин үлмeһeс һарад, чикeр бeэтхe гийeд, Тeр Бий дeерeн мана килнц авад, кирсд eмeн eгcмн. Тeрүнe шавар бидн eдглeвидн». ²⁵Тадн тeөрсн хeд мeт билeт. Зуг oдa эврeннь Хөөч талан, тана седклин Харулч талан хeрү ирвт.

3¹⁻²Гeргчүд, Бурхна үгиг иткдгo залус тадна Бурхиг күндлдг болн цeвр бeэдл жирһл үзeд, тана үг угаһар Бурхнд итктхe гийeд, эврeннь залусин үгд ортн. ³Тана йосн сeэхнь гүрсн үснeс, алтнас болн хувцнас һарчах һазак сeэхнь биш болтха. ⁴Зуг тана седклин төвкнүн зангас һарчах мeнц сeэхнь йосн сeэхнь болтха. Эн сeэхнь Бурхнд ик үнтe. ⁵Тиигeд одж кeзeнц eрүн күүкд улс Бурхнд итксeрн болн залусин үгд орсарн бийeн кeeрүлдг билe. ⁶Сарра тиим күүкд күн билe. Тeр Абрахамин үгд орад, тeрүг «Мини Эзн» гиж нeрeддг бeэж. Кeмр тадн юмнас eэлгo сe кeхлe, Сарран күүкд болхит.

⁷Тиим кевэр, залус, гергчүдөн тевчтн. Тана гергчүд таднас чидлэрн баһ болдгинь медтн. Эдн таднла эдл Бурхна жирһлин билг бас авхинь медэ бээж теднлэ жирһтн. Тана зальврлһнд саалтг бичэ болтха гийһэд тиигж бээтн.

Чик йовдлас көлтэ зовлһн

⁸Аш сүүлднь, цуһар нег ухаһар бээтн, нег-негндөн сана зовтн, нег-негндөн ахр-дүүнр мет дурта болтн, цаһан седклтэ болн номһн зангта болтн. ⁹Таднд му кесн күүнд му бичэ кетн, таниг му келсн күүг бичэ му келтн. Зуг тедниг йөрөтн. Яһад гихлэ, Бурхн таниг әмтиг йөрөхин төлө дуудв. Таднд әдс өгнөв гиж Бурхн үг өгв. ¹⁰Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Жирһлд дурта күн, сән цаг үзхәр бәәх күн эврәннь келән татж, худл келдгән уурх зөвтэ. ¹¹Тиим күн хар саната йовдлмудан үлдәһэд, сән йовдлмуд күцәһэд, әрүн седкләрн эвәр бәәхәр шунтха. ¹²Деед Эзн үнн чик седклтэ улсиг хөлөнө, теднә зальврсиг соңсна, зуг му кедг әмтнлэ сөрүцнә».

¹³Таниг сә кехәр седәд бәәхлэ, кен таднд му кехмб? ¹⁴Зуг кемр тадн сән йовдл кеснәс көлтэ зовлһган эдлхлэ, тадн буйн кишгтәт. Күүнәс бичэ әәтн, бичэ зовтн. ¹⁵Болв седкләрн Христост сөгдтн, Деед Эзн гиж Терүг күндлтн. Тана нәәлврин тускар суржасн кен чигн күүнд кезәчн хәрү өгхд белн болтн. ¹⁶Зуг номһн кевәрн болн тевчнүһәр энүг кетн. Тана зүркн бийитн гемшәгдгоһар тиигж кетн. Яһад гихлэ, Христосла ниилж бәәсн цаһан саната тана жирһлин тускар му келсн әмтн худл келсн төлөдән ичр үзх. ¹⁷Кемр эн Бурхна таал болхла, му кеснәс көлтэ зовхин ормд сә кеснәс көлтэ зовснь деер. ¹⁸Килнцәс көлтэ цуг әмтнә төлө Христос нег дәкж үксмн. Тер чик седклтэ күн килнцтә улсин төлө үксмн. Тедниг Бурхн тал авч ирхәр үксмн. Христос күн болад алгдв. Зуг Тер Сәкүслә негдәд әмдрсмн. ¹⁹Исус Сәкүсәрн йовад, бәрәнд бәәсн хар сәкүсдт* номан тархасмн. ²⁰Ноахиг керм тосхсн цагт, Бурхн сәкүсдиг тесвртәһәр күләсн цагт, тедн Бурхна үгд орсн уга. Керм дотр цөөкн улс, нәәмхн күн орад, усар дамжад авргдсмн. ²¹Эн ода тадниг аврдг кирсллһнә зург. Уснд кирсллһн цогц махмудын кир уһалһн биш, эн намаг гемшәдго зүрк өгтн гиж Бурхнас

* Онданар умшхла, *сүмедт* болжана.

сурлһн. Кирслһн Исус Христосин эмдрлһэр дамжад тадниг аврна. ²² Исус тенгр деер нарад, Бурхна барун нарт сууна. Залдг болн йос бэрдг Бурхна цуг элчнр Христосин медэнд бээнэ.

Бурхна төлө бөөлһн

4 Кемр Христос цогц-махмударн зовагдсн болхла, тадн бас зовлң эдлхэр белн болтн. Цогц бийээрн зовдг күн килнц кедгэн уурна. ² Тегэд тер цагас авн күн эврәннь седвэрэр биш Бурхна таалар насни туршт бээнэ. ³ Урднь тадн буру номта улсин дурта юм кеһэд дала цаг үрэввт. Тана бөөдл-жирһл ичр уга бөөдлэрн, седклин тачаларн, согтхин төлө цуглрдгарн, согтуһар дала бузр юм кедгэрн, шүгэдт ичртэ кевэр сөгдлһэрн темдгтэ билэ. ⁴ Ода болхла буру номта улс тадниг теднэ зерлг, ухан уга йовдлмудт эс орлцхла өврмж кенэ. Тегэдчн тадниг тедн му келнэ. ⁵ Зуг эмд болн үксн улсин зарһ удл уга кех Бурхна өмн тедн кесн үүлэрн тооцаһан өгх. ⁶ Эн учрар Сэн Зэнг үксн улст цөөлһгдсн билэ. Тегэд теднэ цогц-махмуд үклэр цаажлгдвчн, тедн Бурхна эдл сөкүсэрн бөөж чадна.

⁷ Удл уга цугин чилгч ирх. Эн учрар бийэн бэртн, серглң ухата бөөтн, зальврхар белн болтн. ⁸ Хамгин түрүнд эрүн седклэрн нег-негндэн дурта болтн, яһад гихлэ, дурн дала килнц тэвнэ. ⁹ Һундл өрглго нег негэн гиичлүлтн. ¹⁰ Тадн дундас кен чигн күн Бурхна оln-зүсн билгин залач мет Бурхнас авсн онц билгиг талдан эмтнэ сээһин төлө олзлх зөвтэ. ¹¹ Үг келжэх күн Бурхна үг олзлх зөвтэ. Талдан улст нөкд болжах күн энүг Бурхна өгсн күчэр кех зөвтэ. Тиигхлэ Бурхн цуг юмнд Исус Христосар дамжад туургдх. Терүнэ туурмж болн күчн мөнкиндэн бөөтхэ. Тиигтхэ!

Итклэс көлтэ зовлң эдлһн

¹² Хээртэ үүрмүд, таниг сөрхин төлө илгэгдсн һал шүрүн зовлнд орсн цагтан бичэ алң болтн. Энд өврмжтэ юмн уга. ¹³ Зуг Христосин зовлнд орлцсндан байрлтн. Тиигэд Терүнэ туурмж үзүлгдх цагт, тана седкл күщднь байрар дүүртхэ. ¹⁴ Кемр тадниг Христосас көлтэ му келхлэ, тадн буйн кишгтэт, яһад гихлэ, Бурхна Туурмжта Сөкүсн таднла хамдан бээнэ. ¹⁵ Зуг тадн дундас кен чигн алач, хулхач, хар саната йовдл кедг, күүнэ кергт орлцдг күн болж зовлң бичэ эдлтхэ. ¹⁶ Кемр тадн христиан болж зовлң эдлхлэ, энүнэс бичэ ичтн, зуг тиим ач эдлсндэн

Бурхиг туурултн. ¹⁷Яһад гихлэ, Зарһин цаг ирв. Бурхна гер-бүлэс зарһ эклх. Кемр зарһ маднас эклхлэ, Бурхна Сэн Зэнгд эс иткдг улсла юн учрхмб? ¹⁸Кемр «чик седклтэ күүнд аврлт авхд күчр-күнд болхла», Бурхнд иткдго улсиг, килнцтэ улсиг юн күлэжэхмб?

¹⁹Эн учрар Бурхна таалар зовжасн улс эврэннь өмөн итклтэ Үүдөчд даалһад, цааранднь чигн сә кеһэд бөөтхэ.

Бурхна сүрг

5 Би Христосин зовлнгиг үзсн болн үзүлгдх зөвтэ туурмж хувах чонжин хардачв. Тадн дунд бээсн чонжин хардачнриг онц кевэр суржанав. ²Таднд даалһсн Бурхна сүрг хэрүлтн. Күчэр келгжэх көдлмш мет биш седклэрн эн кергэн күцэтн. Мөңгнэ төлө биш эрүн седклэрн церглтн. ³Таднд даалһсн улст нойн бичэ болтн, зуг Бурхна сүргт үлгүр болтн. ⁴Тиигхлэ Ах Хөөч ирхлэ, тадн туурмжин төрүц үрдго титм авхит.

⁵Тиим кевэр баһчуд чигн чонжин хардачнрин үг сонстн. Хорндан цуһар номһн кевэр бөөтн. Яһад гихлэ, «Бурхн омгта улсин өмнэс сөрүцнэ, зуг номһн улст хээрлт өгнэ». ⁶Эн учрар күчтэ Бурхна өмн бийэн номһрултн. Цагнь ирхлэ, Бурхн тадниг деегшулх. ⁷Зовжах седклин ацаһан Бурхнд өгтн, яһад гихлэ, Тер таднд килмжөн өгнэ.

⁸Бийэн бэрэд, серглң бөөтн. Тана өшөтн эрлг, өөртн күүг зальхар хээжэх арслң мет күркрэд йовад бөөнэ. ⁹Бат итклтэ бөөтн. Эрлгин өмн зөрлцж зогстн, нарт делкэд бээсн тана ахнр-дүүнр тиим кевэр бас зовлң даажахинь тодлтн.

¹⁰Зуг невчкн зуур зовлң үзсн хөөн тадниг Исус Христосла негдснд мөңк туурмж автха гиж дуудсн хээрлтин Бурхн тадниг күцүднь сээрүлэд, итклд батрулад, күч өгх. ¹¹Төрүнэ цуг йосн мөңкиндэн бөөтхэ. Тиигтхэ.

Төгсөр

¹²Эн ахр бичгиг би Силуанар дамжад бичв. Миниһэр болхла, эн итклтэ ах. Мини бичсн үгмүд Бурхна йосн хээрлтин герч гиж би таднд урмд өгхэр герчлжэнэв. Эн хээрлтд батар зогсхитн эржэнэв.

¹³Таднла эдл шүүж авгдсн Вавилон балһсна чонж болн Марк гидг көвүм таднд менд илгэжэнэ. ¹⁴Нег-негнтөһөн ахнр-дүүнрин дурна үмслһэр мендлтн. Христос Исусла негдсн таднд эв иртхэ!



Пётрин бичсн хойрдгч бичг

Нүр үг

Эн бичгэн Пётр түрүн христианмуд болсн цуг эмтнд илгэжэнэ. Терүндэн деми багшнрин болн ичр уга улсин өмнэс сөрлт кех төр тер төвжэнэ. Тер төрмүдт зуг Бурхна медрлэр бээсн улс хэрү авчана. Исусиг үзсн, Терүнэ ном соссн улс тиим медрлтэ. Христос дэжж иршго гижэх улсин ном Пётриг дегд үүмүлжэнэ. Кен чигн күн бичэ үктхэ, цугтан авртха гижэх Бурхна седвөр Исусин хэрү ирлхиг бэржэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Христианмудын дуудвр 1.3–21

Деми багшнр 2.1–22

Христосин сүүлнк ирлхн 3.1–18

Мендлхн

1 Би Шимон Пётр Исус Христосин зарц болн апостол эн бичгиг таднд бичжэнэв. Тадн мана Бурхн болн Аврач Исус Христосин үнн чик бээдлэр дамжад, маднла эдл үнтэ иткл авсн улс мөн. ²Бурхн Эврэннь болн мана Деед Эзн Исусин туск медрлэр дамжад, хөөрлтэн болн амулң жирлэн таднд элвгэр өгтхэ!

Бурхна дуудвр болн шүүжэ авлхн

³Бурхна таалар бээхин төлэ цуг кергтэ юмиг Бурхна күчн маднд өгсмн. Бурхна туск медрлэр дамжад тиигсмн. Эврэннь туурмжарн болн күчтэ үүлэрн маднла хувалцхар Тер мадниг дудсмн*. ⁴Энүгэр дамжад Бурхн маднд алдр болн үнгэ юм өгх

* Бурхн Эврэннь туурмжарн болн күчтэ үүлэрн дамжад мадниг дудсмн.

гисмн. Тадниг кү үрэдг орчлнгин му седвөрмүдэс сулдад, Бурхна бөөдлд орлцж чадтха гиж тиигсмн.

⁵⁻⁷ Эн учрар эврәннь итклдэн сэн седклтэ бөөдл немхэр зүтктн, сэн седклтэ бөөдлд медрл, медрлд бийэн бэрлһн, бийэн бэрлһнд тесвр, тесврт Бурхнд нерэддг бөөдл, Бурхнд нерэддг бөөдлд ахнр-дүүнрин цаһан санан, цаһан сананд дуриг немтн. ⁸ Кемр цуг эн тана седклд тогтж өсхлэ, тадн Исус Христосиг медрлһнд күцэмжтэ болн олзта болхит. ⁹ Кемр цуг эн седклд уга болхла, тиим күн сохр эс гиж мууһар үздг күн мет болна. Тер урдк кил-нцэсн цеврлгдсэн мартв.

¹⁰ Тегэд ахнр-дүүнр, Бурхн таниг шүүж авсиг болн дуудгсиг лавлхар улм икэр шунтн. Яһад гихлэ, иигж кехлэ, тадн кезэчн бүдрж уншгот. ¹¹ Тиигхлэ Мана Деед Эзн Аврач Исус Христосин мөнк орна үүдн тана өмн икэр секгдх.

¹² Тадн цуг энүг медвчн, авсн үннд батар итквчн, би тандн эн тоотыг оньдндэн тодлунав. ¹³ Зуг би эмд бөөтлөн тандн энүг тодлухла, чик болх гиж санжанав. ¹⁴ Удл уга бас эн цогцан үлдөһэд, насан бархв. Тиигж нанд Мана Деед Эзн Исус Христос медүлв. ¹⁵ Намаг өнгрснэ хөөн энүг тадн оньдндэн тодлж йовтха гиж би арһ-чадсарн цугинь кехв.

Христосин туурмжин туск герчлһн

¹⁶ Исус Христосин күчнэ тускар болн Терүнэ ирлһнэ тускар келхлэрн, бидн күүнэ уханас һарһсн туульс олзлж келсн уга билэвидн. Түүнэ алдр туурмжиг бидн нүдэрн үзлэвидн. ¹⁷⁻¹⁸ Бурхн Эцк Христосиг күндлэд туурулсн цагт бидн Терүнлэ хамдан эрүн уул деер билэвидн. Мадниг тенд бөөсн цагт Деед Эзнэ туурмжин дун Исуст иигж келсмн: «Эн Мини хэ-эртэ Көвүн. Эн Намаг байрлулна». Бидн эн дууг теңгрэс соңсвидн.

¹⁹ Эн учрар бидн аэлдэчнрин үгд улм икэр нөөлжөнөвидн. Тадн энүнд оньган өгсндтн йир чик юмн, яһад гихлэ, эн үг харһуд шачах герл мет. Өдр ирхин өмн, өрүни одн тана седклд герл өгхин өмн аэлдэчнрин үгмүд герл өгч гилвкнэ. ²⁰ Хамгин түрүнд тодлтн: Бурхна Бичгт бөөсн аэлдхлиг күн эврэн цөөлһж чадхш. ²¹ Яһад гихлэ, аэлдхлин үгмүд күүнэ дурар келгддг бөөж. Зуг Эрүн Сөкүсэр залгддг улс аэлдхлиг Бурхнаас келдг бөөж.

Деми багшнр

2 Эмтнэ дунд деми ээлдэчнр бас бээдг билэ. Ода чигн тадн дунд бас деми багшнр нарч ирх. Тедн итклиг уга кедг буру ном нууцар авч ирэд, тедниг хулдж авсн Деед Эзиг холх. Тигэд тедн бийэн шулунар цаажла хархулх. ²Кесг улс теднэ аля йовдлыг дахх. Теднэс көлтэ эмтн Үннэ хаалһиг муурулх. ³Иим багшнр хармч зангасн көлтэ худл үг келэд танас олз авх. Кесг цагтан теднэ Зарһчнь белн билэ. Тедниг цаажлх Алач нөр уга сууна.

⁴Яһад гихлэ, Бурхн нам килнц кесн элчнрэн чигн хээрлгө үксн улсин ормд хайсмн. Тендэн тедн цевэр күлэтэ харһуд сууна, Зарһин өдр күлэжэнэ. ⁵Бурхн кезэңк орчлңиг чигн хээрлсн уга. Тер килнцтэ улсин һазрур усна аюл илгэв. Зуг Бурхнла чик седклөрн бөөтн гиж эмтиг сурһдг Ноахиг болн дөкэд долан күүг Бурхн аврсмн. ⁶Бурхн Содом болн Гомора гидг балһсдиг гемшәһэд, хөөтк килнцтэ улст үлгүр болтха гихэд һалар шатасмн. ⁷Зуг чик седклтэ Лотыг аврсмн. Килнцтэ улсин цалдн йовдлмуд Лотын седклинь дарсмн. ⁸Эн чик седклтэ Лот тедн дунд бәәһэд, йос эвддг йовдлмудынь үзэд, теднэ тускар сонссн цагтнь өдр ирвәс седклднь му болдг бәәж. ⁹Деед Эзнд иткдг улсин сөрлһнәс яһж харсхинь болн хар саната улсиг Зарһин өдр иртл яһж оньдиндэн бәржәхинь Деед Эзн меднэ. ¹⁰Цогцин бузр седвөрмүдәр бәәдг болн Бурхна йосиг һолдг улсиг Бурхн онц кевәр цаажна.

Тиим улс әср болн ик саната. Тедн Бурхна алдр элчнриг* му келхәс әәхш. ¹¹Бурхна элчнр тиим улсас улм ик күчтэ болвчн, деми багшнриг му келхш Деед Эзнә өмн гемшәхш**. ¹²Эн улс ухан уга, бәргдэд алгдх мал мет төрхәрә медсәрн йовдлмуд нарһна. Эдн бийснь эс меддг юмиг му келнә. Эдн мал кевтәһәр алгдх. ¹³Эдн талдан улсиг яһж зовала, тиигж бийснь зовлңан эдлж цаажлгдх. Эдн өдрин дуусн нәр-наадан кеһэд байрлна, әркдэд хуульч йовдлмуд кенә. Эн учрар эдн таднла хамдан хот уусн цагт тадниг һутаһад неритн муурулна. ¹⁴Эдн күүкд улсиг

* Бурхнас көөгдсн элчнрин тускар чигн келгдсн болх.

** Онданар умшхла, Бурхна элчнр көөгдсн элчнрәс улм ик күчтэ болвчн, тедниг му келж Деед Эзнә өмн гемшәхш.

үзхлэрн, аля яһж кехэн ухална. Эн улс килнц кехэд цадцахш. Эн деми багшнр батар иткдго улсиг килнцд унһана. Эдн хармч болхд дасхгдсмн. Эдн харалд туссн улс. ¹⁵ Деми багшнр чик хаалһасн хажинһэд, Босрин көвүн Балам гидг аэлдэчин хаалһар йовна. Эн аэлдэч мөнгнд дурта билэ, тер мөнгиг хар саната йовдл кесндэн авдг билэ. ¹⁶ Балам эврәннь килнцэсн келтэ бурушагдж. Энүнэ элжгн күүнэ келэр келэд, аэлдэчин ухан уга йовдлыг зогсав.

¹⁷ Эн улс хагсж одсн булг мет, салькнд туугдсн үүлн мет. Бурхн теднд харнһуһар бөөдг орм белдж. ¹⁸ Эдн ик саната, эргү үгмүд келэд, цогц махмудын му седвөрмүд олзлна. Хажһр хаалһасн чик хаалһд шинкэн орсн улсиг хавхдан бэрж авхар тиигнэ. ¹⁹ Эдн амтнд сул жирһл өгнөвидн гилднэ, зуг бийснь кү үрэдг му авьясмудын мухла болна. Яһад гихлэ, күн юмнд диилгдсн болхла, тер юмна мухла болж үлднэ. ²⁰ Кемр күн Мана Деед Эн болн Аврач Иус Христосиг медсэр орчлнгин бузр йовдлмудас сулдсн хөөн дэкн терүндэн оралдж диилгдхлэ, тер күүнэ бөөдл урдк бөөдлэсн улм му болна. ²¹ Учрнь эн: тедн чик бөөдлин хаалһиг медэд, эрүн заавриг үлдэхин ормд эн хаалһиг эс медсн деер болх билэ. ²² Эн учрсн йовдлын тускар үлгүрт: «Ноха бөөлжсндэн хэрү ирдг», болн «Уһагдсн һаха дэкн бальчгт ордг» – гиж чикэр келгджэнэ.

Деед Эн дэкн ирхин тускар

3 Хээртэ үүрмүд, хойрдгч бичгэн таднд бичжэнэв. Эн хойр бичгт би тана уханд тодлулж цевр сана-седкл сергэхэр бөөлэв. ² Эрүн аэлдэчнрин кезэнэ келсн үгмүдиг болн тана апостолмудар дамжж келсн Деед Эзнэ болн Аврачин заквриг тадн тодлтха гижэнэв. ³ Хамгин түрүнд медтн: Сүл өдрмүдт танар наад бэрдг му седвэрэр бөөдг кесг улс һарч ирх. ⁴ Тедн: «Иус Христос ирнэв гилү? Тертн альдв? Мана өвкнр кезэнэ үкж одла. Зуг орчлң үүдснэс авн цугнь нег кевэрн бөөһэтэ», – гиж келцхэх. ⁵ Тенгр һазр хойриг Бурхн үгэрн кезэнэ үүдэж гисн үнниг тедн медэ бөөж керглхш. Һазр уснас болн усар дамжад үүдэгдж. ⁶ Эн учрар бас усар эс гиж усна аюлар тер цагт бөөсн орчлң уга кегдж. ⁷ Һалар шатагдхин төлө өдгэ цагин тенгр һазр хойр тер Үгэр чигн хадһлгдж бөөнэ. Килнцтэ улс засглгдх болн уга кегдх цаг күртл тенгр һазр хойр хадһлгдж бөөнэ.

⁸Зуг энүг бичэ мартгн, хээртэ үүрмүд. Деед Эзнд нег өдр миңн жил мет болна, миңн жил негхн өдр мет болна. ⁹Деед Эзн ирхв гиж өгсн үгэн күцөхдөн удхш. Зэрмснь Энүг уджана гинэ. Зуг Деед Эзн тадниг уданд теснэ. Яһад гихлэ, Деед Эзн иим саната: Кен чигн күн бичэ үктхэ, цуг улс килництэ жирлэн үлдэтхэ. ¹⁰Деед Эзнэ өдр генткн сөөһөр ирдг хулхач метөр ирх. Тенгр ик күкрэнд уга болж одх. Тенгрт бээдг тоотнь: нарн, сар, одд һалд шатж одх. Һазр деер бээсн юмн һазрта хамдан шатх. ¹¹⁻¹²Кемр цугнь тиигж каархла, тадн ямаран улс болх зөвтөвт? Бурхна өдриг күлөһэд, Терүнэ ирлһиг эрүн седклэрн үзхэр седжэх цагт бийөн Бурхнд нерэдэд эрүн жирлэр бээтн. Тер өдрт тенгр шатад уга кегдх, сар, нарн, одд һалд хээлж одх. ¹³Зуг бидн шин тенгр һазр хойриг күлэжэнэвидн. Энүг Бурхн өгнөв гилэ. Тенд эмтн Бурхна заасар оньдиндэн бээх.

¹⁴Эн учрар ирхинь күлөһэд, Бурхна өмн цевр болн буру уга болхар зүтктн. Бурхнла эвэр бээхэр шунтн. ¹⁵Деед Эзнэ удан тесвр маднд авргдх арһ өгчөнэ гиж тоолтн. Мана хээртэ ах Павел бийднь өггдсн цецн ухаг олзлад, эн төрин тускар бас бичлэ. ¹⁶Павел энүнэ тускар бичг болһндан бичлэ. Павелын бичгүдт зэрм медгддго юмн бээнэ. Кесг мунхг болн багар иткдго улс энүг Бурхна Бичгин нань чигн тасрхала эдл хажһр цээлһнэ. Тиигэд тедн бийөн үклүр өөрдүлнэ.

¹⁷Тегэд хээртэ үүрмүд, энүг медэд бийөн саглтн: Йос эвддг улсин эндү тадниг авлдг болвза, тадн бат итклэн гееввзэт. ¹⁸Зуг Мана Деед Эзн болн Аврач Исус Христосиг медлһнд болн Терүнэ цаһан сананд цааранднь өстн. Эндр өдр болн оньдиндэн Тер тууртха! Тиигтхэ!



Йохана бичсн негдгч бичг

Нүр үг

Йохан бичгтэн хойр төр тэвжэнэ: негдвэрт, Бурхна болн Терүнэ Көвүн Исус Христосла нийһэр бээтхэ гihэд умшачнртан урмд өгчөнэ. Хойрдвар – тер ни бээлһиг эвдшгон төлэ тедниг деми номд бичэ ортха гиж саглжана. Тер номар болхла, хар санан эн орчлнгас харчачас иштэ, Исус – Бурхна Көвүн – күн биш билэ гиж келжэцхэнэ. Тиим ном тархадг багшнр авргдх гиснь – назр деерк жирһлин кергэс бийэн сулдхлһн болжана, дэкэд шаңшавдын болн өөрхн күүндэн дурта болһна төрмүдлэ аврлт мел ирлцжэхш гицхэнэ.

Исус Христос йосндан күн билэ гиж тер номас талданар Йохан лавлж келжэнэ. Исусиг иткжэх, Бурхнд дурта цуг эмтн эврэннь өөрхн күүнд дурта болх йоста гиж тер бичжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–4

Герл болн харңһу 1.5 – 2.29

Бурхна үрдүд болн эрлгин үрдүд 3.1–24

Үнн болн төөрлһн 4.1–6

Дурна даавр 4.7–21

Диилвртэ иткл 5.1–21

Оршл

1 Орчлң үүдхэс өмн бээсн өмн жирһл өгдг Үгин тускар бидн зэнглжэлэвидн. Бидн Тер Үгиг соңславидн, эврэннь нүдэрдн үзлэвидн. Терүг лавтаһар харж, бий цогцинь һарарн бөрж үзлэвидн. ²Өмн жирһл үзгдв, бидн энүг үзвидн. Тер учрар бидн энүнэ тускар герчлэд, мөнк жирһлин тускар зэнглжэнэвидн. Эн мөнк жирһл Эцктэ бээһэд маднд үзгддг болв. ³Тадниг маднла үүрлж бээтхэ гihэд, үзсэн, сонссан таднд

зэнглжэнэвидн. Мадн болхла Эцктэ болн Терүнэ Көвүтэ Исус Христоста үүрлж бээнэвидн. ⁴Бийэн икэр байрлулхар бидн энүг бичжэнэвидн.

Бурхн гисн герл

⁵Исус Христосас сонссн номиг ода таднд бидн зэнглжэнэвидн. Эн ном: Бурхн гисн герл, Түүнд төрүц харнһу уга. ⁶Кемр бидн Терүлэ үүрлжэнэвидн гihэд, харнһуд бээхлэ, бидн худл келжэнэвидн, болв үнниг даххшвидн. ⁷Кемр бидн Бурхнла эдл герлтэ йовхла, бидн хоорндан үүрлж бээнэвидн, болв Терүнэ Көвүнэ Исусин цусн мадниг ямаран чигн килнцэс цеврлнэ. ⁸Кемр бидн килнц угавидн гихлэ, бидн бийэн меклэд, Бурхна үнн угаһар бээнэвидн. ⁹Кемр бидн килнц кесндэн Бурхнд медүлхлэ, Бурхн мана килнциг тэвж өгх, ямаран чигн буру йовдлас цеврлх. Яһад гихлэ, Бурхн итклтэ болн үнн чик. ¹⁰Зуг кемр бидн килнц кесн угавидн гихлэ, Бурхиг худлчд тоолжанавидн, тиим учрас тегэд Терүнэ үг маднла бээхш.

Исус Христос мана Харсач

2 Үрдүд мини! Тадниг килнц бичэ кетхэ гиж энүг бичжэнэв. Зуг тадн дундас күн килнц кехлэ, чик седклтэ Исус Христос бөөдгинь медтн. Тер Эцкиннь өмн мана Харсач болж йовна. ²Исус Христосин үклэс көлтэ мана килнц тэвгдв, һанцхн мана килнц биш, цуг орчлнгин килнц тэвгдв. ³Кемр бидн Бурхна зааврмуд күцэхлэ, бидн Бурхиг меднэвидн гиж лавлжанавидн. ⁴Кемр күн «би Бурхиг меднэв» гihэд, зуг Терүнэ зааврмудыг эс күцэхлэ, тер үнн уга, худлч күн. ⁵⁻⁶Кен чигн күн Бурхна үг сонсхла, тер Бурхнд күццднь дурлдг күн. Бидн Бурхнла ни-негн бөөдгиг иигж меднэвидн. Бурхнла ни-негн бээнэв гидг күн Исус Христосла эдл бээх зөвтэ.

Шин заавр

⁷Хөөртэ үүрмүд мини! Би таднд шин биш, кезэнк заавр бичжэнэв. Эн кезэнк заавриг тадн эклцэс авн меднэт, эн мана сонссн үгмүд болжана. ⁸Эн саамд шин заавр бас бичжэнэв. Эн заавр чик болдгинь Христосин болн тана жирһл үзүлжэнэ. Яһад гихлэ, харнһу тархаһад, йосн герл ирнэ. ⁹Ахдан дурго болдг, зуг

би герлд бээнэв гидг күн харнһуд бээнэ. ¹⁰Ахдан дурта күн герлд бээнэ. Тер эврэннь бээдлэрн килнцд орх учр хажудк күүнд өгхш. ¹¹Ахдан дурго күн харнһуд бээһэд төөрч йовна, альдаран йовж йовхан тер медхш, яһад гихлэ, терүг харнһу сохлж. ¹²Бичкдүд! Би таднд бичжэнэв. Яһад гихлэ, тана килнц Христосин төлө төвгдв. Эцкнр! Таднд бичжэнэв. Яһад гихлэ, орчлң үүдснэс авн Бээдгиг тадн меднэт. ¹³Эцкнр! Таднд бичжэнэв. Яһад гихлэ, тадн эрлгиг диилвт. Уйн наста көвүд! Таднд бичв. Яһад гихлэ, тадн Эцкиг медвт. ¹⁴Бичкдүд! Таднд бичв. Яһад гихлэ, тадн орчлң үүдснэс авн Бээдгиг меднэт. Уйн наста көвүд! Таднд бичв. Яһад гихлэ, тадн чидлтэт. Бурхна үг таднта, тадн эрлгиг диилвт. ¹⁵Эн орчлнд болн орчлнд бээсн юмнд бичэ дурлтн. Кемр тадн орчлнд дурта болхла, Эцкд дургот. ¹⁶Яһад гихлэ, орчлнд бээсн юмн: күүнэ тачал, нүднэ тачал болн эн жирһлин омг Эцкэс биш, орчлңгас харчана. ¹⁷Орчлң уга болж одх, терүнэ тачал уга болж одх, зуг Бурхна таалыг күцэдг күн мөнкиндэн бээх.

Христосин өшэтн

¹⁸Үрдүд мини! Цагин чилгч өөрдж йовна. Эн цагт Христосин өшэтн ирхиг тадн сонслат. Өдгэ цагт Христосин кесг өшэтнр харч ирв. Эн учрар цагин чилгч өөрдж йовхинь бидн меднэвидн. ¹⁹Эн улс маднас салат йовж одла, яһад гихлэ, эдн манахна биш билэ. Кемр эдн манахна бээсн болхла, маднла хамдан үлдх билэ. Эдн маднас салат, манахна бишэн медүлв. ²⁰Зуг Эрүн Сэкүсиг Бурхна авсн учрас тадн цугтан үнниг меднэт. ²¹Таниг үнниг эс медсн болхла, би энүг бичшго билэв. Зуг тадн үнниг болн ямаранчн худл үннэс эс харчахиг меднэт. Эн учрар би бичжэнэв. ²²Худлч гиснь кемб? Исусиг Христос биш гиж тоолдг күн худлч. Эцк Көвүн хойрт иткдго күн Христосин өшэтн. ²³Көвүнд иткдго күн Эцк уга бээнэ. Көвүнд иткдгнь Эцклэ хамдан бээнэ. ²⁴Тегэд эклцэс авн сонссн юмнд цааранднь чигн итктн. Кемр тадн энүнд цааранднь чигн иткэд бээхлэ, Көвүн Эцк хойрла ни-негн бээхит. ²⁵Христосин өгхэр бээсн юмн – мөнк жирһл. ²⁶Тадниг меклхэр седсн улсин тускар би энүг бичв. ²⁷Бурхна авсн Эрүн Сэкүсн тана седклд бээнэ. Тегэдчн тадн күүһер дасхулх керг угат. Яһад гихлэ, Эрүн Сэкүсн тадниг цуг юмна тускар дасхна, тер үн келнэ, худл төрүц келхш. Иим учрар Эрүн Сэкүснэ дасхсар Исус Христосла ни-негн бээтн.

Бурхна үрдүд

²⁸Тегэд, үрдүд мини, Деед Эзнэ ирх өдрт тадн ичж буллго, ээмшг угаһар бээхин төлө Терүнлэ ниилж бээтн. ²⁹Христос чик седклтэ болдгинь медхлэ, чик седклэрн бээдг улс Бурхнаас төрсинь бас медтн.

3 Эцкин дурн ямр ик болдгинь сантн! Тер мадниг Эврәннь үрдүдт тоолна. Бидн үнндэн Бурхна үрдүд. Орчлң Бурхиг төрүц эс меддг учрас мадниг медхш. ²Хээртэ үүрмүд мини! Бидн Бурхна үрдүд, болв ямаран бээдлтэ болхан меджэхшвидн. Болв Христосиг ирхлэ, Терүнлэ эдл болхвидн гиж меднэвидн. Яһад гихлэ, Терүг ямаран болдгинь үзхвидн. ³Христост нээлдг күн бийән цеврлдг, яһад гихлэ, Христос Бийнь цевр. ⁴Килнц гиснь – зака эвдлһн болдг учрас килнц кесн күн Бурхна закаг эвднэ. ⁵Өмтиг килнцэснь сулдххар Христос ирв. Христос Бийнь нүл уга. ⁶Терүнтэ негдж бээдг күн болһн килнц кедг авъясан хайна. Килнц кедг күн болхла, Терүг үзхш, Терүг төрүц медхш. ⁷Үрдүд мини! Күн тадниг бичэ меклтхэ! Чик йовдлар бээдг күн Христосла эдл чик седклтэ болна. ⁸Эклцэс авн эрлг килнц кедг учрас килнц кедг күн эрлгэс болжана. Эрлгин кесн йовдлмудыг эвдхэр Бурхна Көвүн орчлнд ирж. ⁹Бурхнаас төрсн күн килнц кедг авъяс уга. Яһад гихлэ, тер Бурхна өгсн шин жирһл эдлнэ. Бурхн терүнэ Эцк болсн учрас тер күн цааранднь килнц кеж чадхш. ¹⁰Бурхна эс гиж эрлгин үрдүдиг иигж медж чадхит: чик кергән эс күцэдг күн, эс гиж ахдан дурго күн Бурхна үрн биш.

Нег-негндэн дурта болтн

¹¹Бидн нег-негндэн дурта болх йоставидн. Энүг бидн экнэс авн соңславидн. ¹²Кәнлэ эдл бичэ болтн. Тер эрлгэс болсн төлөд дүүһән алсмн. Яһад алж гихлэ? Терүнэ йовдлмуднь хар бэ-эж, дүүһиннь йовдлмуднь болхла чик бээж. ¹³Ахнр-дүүнр, кемр орчлң таднд дурго болхла, бичэ өвртн. ¹⁴Эврәннь ахнр-дүүнр-тән дурта болдг учрас бидн үклэс эмн-жирһлд орсан меднэвидн. Ахдан дурго күн үклин үлмэд бээнэ. ¹⁵Ахдан дурго күн алач болдг мөн. Ямаран чигн алач мөнж жирһл эдлшгоһинь тадн меднэт. ¹⁶Христос мана төлө эмән өгснд бидн дуриг үзвидн. Бидн бас эврәннь ахнр-дүүнриннь төлө эмән эрвллго бээх йоставидн.

¹⁷Кемр элвг-делвгэр бээсн күн эврэннь ахан түрү бөөдгинь үзв чигн терүнд санань эс зовхла, «Би Бурхнд дуртав» гиж тер яһж келж чаддмб? ¹⁸Үрдүд мини! Үгэрн болн хоосн келэрн биш, зуг керг-үүлэрн үнндэн дурлхмн.

Бурхна өмн ээмшиг угаһар бөөлһн

¹⁹⁻²⁰Бидн Бурхна өмн ээмшиг угаһар бөөдгиг болн үннэ улс болдгиг иигж медхвидн: кемр мана зүркн мадниг гемшөөлө, Бурхн мана зүркнэс үлү ик болад, цугинь меднэ. ²¹Хээртэ үүрмүд мини! Кемр мана зүркн мадниг эс гемшөөлө, бидн зөргтөһөр Бурхна өмн зогсж чаджанавидн. ²²Бурхна зааврмуд күцэдг болн Терүнэ таалар бөөдг учрас бидн зальврад, Бурхнас юм эс сурв чигн, цугинь авч чаджанавидн. ²³Терүнэ Көвүнэ Исус Христосин нернд иткэд, Христос Бийнь маднд заасар нег-негндэн дурта болх йоста-тавидн. Эн Бурхна заавр. ²⁴Бурхна зааврмуд күцэдг күн Бурхнла негн. Бурхн терүнлө бас ниилж бөөнө. Бурхн маднд Сәкүс өгсн учрас бидн Бурхиг маднла ниилж бөөдгинь меднэвидн.

Бурхна болн Христосин өшөтнэ Сәкүсн

4 Хээртэ үүрмүд мини! Сәкүсн болһнд бичэ итктн! Зуг сәкүсн болһниг Бурхнас эс гиж Бурхнас бишинь шүүж медтн. Яһад гихлэ, эн орчлнд ода деми ээлдөчнр олн болж. ²Бурхна Сәкүсиг иигж медтн: Исус Христосиг күн болж ирв гиж келдгнь Бурхна Сәкүсн. ³Болв Исус Христосиг күн болж ирв гиж эс келдгнь Бурхна Сәкүсн биш. Тер Христосин өшөтнэ сәкүсн. Терүг ирх гиж тадн сонслат, ода тер орчлнд ирсн бөөнө. ⁴Үрдүд мини! Тадн Бурхнас, тадн деми ээлдөчнриг диилвт. Яһад гихлэ, тана седклд Бөөдгинь орчлнд бөөдгэс деер. ⁵Тедн эн орчлңгин улс, орчлңгин тускар келнэ, орчлң тедниг соңсна. ⁶Зуг бидн Бурхнас. Бурхиг меддг күн мадниг соңсна. Бурхна биш күн мадниг соңсхш. Тиигэд бидн үннэ хаалһ заадг Сәкүсиг хажһр хаалһд орулдг сәкүснэс йилһж чаджанавидн.

Бурхн гисн дурн

⁷Хээртэ үүрмүд мини! Нег-негндэн дурта болхмн. Дурн Бурхнас. Тер учрар дурлдг күн Бурхнас төрсн болн Бурхиг меднэ. ⁸Кү эс дурлдг күн Бурхиг медшго, яһад гихлэ, Бурхн гисн дурн.

⁹ Ор ханцхн Көвүхән орчлнд илгәһәд, Бурхн Эврәннь дуран маднд үзүлв. Терүнә нилчәр мадниг мөңк жирһлтә болтха гиж Бурхн тиигж. ¹⁰ Дурн гисн эн: бидн Бурхнд дурлсн биш, Бурхн маднд дурлж, әмтнә килнциг Эврәннь Көвүхәрн тәвж өгүлхин төлә Терүг орчлнд илгәж. ¹¹ Хәәртә үүрмүд мини! Кемр Бурхн маднд тиигж дурлхла, бидн бас нег-негндән дурта болх зөвтә-видн. ¹² Бурхиг күн төрүц үзәд уга. Зуг кемр бидн нег-негндән дурта болхла, Бурхн маднла нииләд бәәнә, болв Бурхна дурн мадниг, талдан улсиг улм икәр дурлхиг дасхна. ¹³ Бурхн маднд Сәкүсән өглә. Тиим учрар Бурхн маднла ни-негн бәәдгинь болн мадн Терүнлә ни-негн бәәдгинь бидн меднәвидн. ¹⁴ Бурхн Эцк Көвүхән орчлңгин Аврач кехәр илгәсиг үзәд бидн герчнр болжанавидн. ¹⁵ Исусиг Бурхна Көвүн гиж иләр келдг күн Бурхнла ни-негн бәәнә. Бурхн терүнлә бас ни-негн бәәнә. ¹⁶ Бидн Бурхиг маднд дурта болдгинь медвидн, Тер дурнд итквидн. Бурхн гисн дурн. Бурхнд болн хажудк улстан дурта күн Бурхнла ни-негн бәәнә. Бурхн терүнлә бас ни-негн бәәнә. ¹⁷ Бидн Бурхнд йосндан дуртавидн. Иим учрар бидн Зарһин өдрт әәмшг угаһар бәәхвидн. Яһад гихлә, бидн Исус Христосла әдл эн орчлнд бәәнәвидн. ¹⁸ Дурн әәнә гидг юм медхш. Зуг төгс дурна учрар әәмшг көөгднә. Яһад гихлә, күн цааж ирх гиһәд әәнә. Әәдг күн Бурхиг күңцдннь дурлхш. ¹⁹ Бурхн түрүлөд маднд дурлсн учрар бидн Бурхнд дуртавидн. ²⁰ Би Бурхнд дуртав гисн, зуг ахдан дурго күн худлч болна. Яһад гихлә, үзгддг ахдан дурго күн үзгддго Бурхнд дурлж чадшго. ²¹ Христос маднд иим заавр үлдәв: Бурхнд дурта күн ахдан дурта болх зөвтә.

Орчлңгиг диилснә тускар

5 Исусиг Бурхна илгәсн Аврач гиж иткдг күн Бурхнас төрж. ¹ Эцкд дурта күн үрндннь дурта болдг мөн. ² Бурхнд дурта болад, Терүнә заавриг күцәдг учрас бидн Бурхна үрдүдт дурта болдган меднәвидн. ³ Яһад гихлә, Бурхна заавриг күцәдг күн Бурхнд дуртаһан медүлнә. Бурхна зааврмуд маднд кеңү биш. ⁴ Яһад гихлә, Бурхнас төрсн күн орчлңгиг диилж чадна. Бидн иткләрн орчлңгиг диилнә гидгннь эн: мана иткләр диилнә-видн. ⁵ Орчлңгиг кен диилхмб? Исусиг Бурхна Көвүн гиж иткдг күн.

Бурхна Көвүнэ туск герчллһн

⁶ Исус Христос усн цусн хойрар дамжж ирж. Тер ханцхн усар биш, зуг усн цусн хойрар дамжад ирж. Эрүн Сәкүсн энүг үнн гиж герчлжәнә, яһад гихлә, Эрүн Сәкүсн бийнь үнн болжана. ⁷ Һурвн герч эн: ⁸ Эрүн Сәкүсн, усн болн цусн. Эн һурвн нег юмна тускар герчлжәнә. ⁹ Бидн әмтнә герчллһнд иткнәвидн, зуг Бурхна герчллһн деер. Бурхн Бийнь Көвүнә тускар герчлжәнә. ¹⁰ Бурхна Көвүнд иткдг күүнә седклд эн герчллһн бәәнә. Бурхнд эс иткдг күн Бурхиг худлчд тоолна, яһад гихлә, Бурхиг Әврәннь Көвүнә тускар герчлснд тер иткжәхш. ¹¹ Герчллһн эн: Бурхн маднд мөңк жирһл өгв, Терүнә Көвүн мөңк жирһлин булг. ¹² Бурхна Көвүгә бәәдг күн мөңк жирһл эдлнә. Бурхна Көвүн уга күн мөңк жирһл эдлхш.

Мөңк жирһлин тускар

¹³ Тадниг мөңк жирһл эдлдиг медтхә гиж би энүг Бурхна Көвүнә нернд, иткдг таднд бичв. ¹⁴ Бидн зөргтәһәр Бурхна өмн зогсжанавидн. Яһад гихлә, Бурхна таалар ю эс сурв чигн, Бурхн мадниг соңсх. Энүг бидн Бурхна өмн лавта меднәвидн. ¹⁵ Кемер юна тускар эс зальврв чигн, Терүг сонсдгинь бидн медхлә, сурсан авч чадхиг бас меднәвидн. ¹⁶ Кемер кен чигн ахан үклд орулдго килнц кежәхинь үзхлә, терүнә төлә зальвртха. Бурхн терүг әмд үлдәх. Зуг энд би үклд орулдго килнц кесн күүнә тускар келжәнәв. Зуг үклд орулдг килнц бәәнә. Үклд орулдг килнц кесн күүнә төлә бичә зальвртн. ¹⁷ Ямаранчн буру йовдл килнц мөн. Болв үклд орулдго килнц бас бәәнә. ¹⁸ Бурхнас төрсн күн болһн цааранднь килнц кехш. Бурхна Көвүн терүг әрвлнә. Тиим күүнд эрлг му юм кеж чадшго. ¹⁹ Бидн Бурхна үрдүд болдган меднәвидн. Зуг эн орчлң эрлгин үлмәд бәәнә. ²⁰ Мадниг йосн Бурхиг медтхә гихәд, Бурхна Көвүн ирәд маднд медрл өгв. Энүг бидн меднәвидн. Бидн йосн Бурхнла болн Терүнә Көвүн Исус Христосла ни-негн бәәнәвидн. Исус Христос болхла, йосн Бурхн болн мөңк жирһл. ²¹ Үрдүд мини! Шүтәнәс хол йовтн.



Йохана бичсн хойрдгч бичг

Нүр үг

Йохана хойрдгч бичгиг шүүж авсн аhd болн терүнэ үрдүдт, бөөрн чонжд болн терүнэ гешүдт көгшэ бичж. Эн ахрхн бичг нег негндэн дурта болтн гиж дуудвр кежэнэ, дэкэд деми багшнр бээхиг болн теднэ номин тускар саглжана.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1–3

Дурна диилвр 4–6

Худл номин тускар сагллhn 7–11

Товчлгч үг 12–13

Мендлhn

1 Шүүж авсн ah болн тана үрдүд! Би чонжин ахлачин негньв, таднд менд илгэжэнэв. Би үнн седклэрн таднд дуртав. Ианцхн би биш, Бурхна үн медсн улс чигн бас тиигж таднд дурта. ²Янад гихлэ, Бурхна үнн маднла. Тер маднла мөнкиндэн бээх. ³Бурхн Эцк болн Эцкин көвүн Исус Христос йосндан иткдг болн хоорндан дурта болдг маднд цаһан сана күргж амулн-менд бээхиг өршөтхэ!

Үнн болн дурн

⁴Зөрм Тана үрдүдиг Эцкин заасн зааврар Бурхна үн дахж бэ-эдгинь соңсад, икэр байрлв. ⁵Күндтэ ah! Нег-негндэн дурта болтн, гиж суржанав. Би Танд шин заавр бичжэхшв. Эн заавриг бидн эклцэс авн авлавидн. ⁶Дурта болх гиснь, Бурхна заавриг күцэх. Тер заавр иим: нег-негндэн дурта болтн. Энүг күцэхин төлэ эн заавриг тадн эклцэс авн соңслат. ⁷Кесг худлч улс һазрт ирж. Тедн: «Исус Христос һазр деер күн болж төрсн уга», – гиж

келнэ. Тиигж келсн күн худлч болн Христосин өшэтн мөн. ⁸ Болһатн! Мана кесн көдлмшиг бичэ үрэтн. Болв ач-тусан күшднь эзлтн. ⁹ Христосин номас хажинһэд, Терүг дахж бээдгө күн Бурхн уга бөөнэ. Христосин номиг дахж бээдг күн Бурхн Эцклэ болн Көвүнлэ ниицнһү бөөнэ. ¹⁰ Христосин номиг заадгө күн тадн тал ирхлэ, бичэ гертэн орултн, бичэ терүнлэ мендлтн. ¹¹ Терүнлэ мендлдг күн терүнлэ хамдан му йовдл кенэ.

Бичгин сүл үгмүд

¹² Би дала үг чамд келхэр бөөлөв: Зуг цугинь цааснд бекэр бичхэр седжэхшв. Чамла чирөһөрн харһад йир икэр байрлх-видн гиж нээлжэнэв. ¹³ Шүүж авсн Тана эгчин үрдүд Танд менд илгэжэнэ.



Йохана бичсн һурвдгч бичг

Нүр үг

Йохана һурвдгч бичгиг көгшө чонжин һардач Гайд бичж. Гайиг христианмудт дөң болснднь тер магтад, Детреп гидг күүнөс саглтха гижэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1–4

Гайиг магтлһн 5–8

Детрепиг бурушалһн 9–10

Деметриг буульлһн 11–12

Товчлгч үг 13–15

Мендлһн

1 Хээртэ үр Гай! Би чонжин ахлачин негньв. Халун менд чамд илгэжэнэв. Би үнн седклэрн чамд дуртав. ²Хээртэ үр! Чи салан-седклэрн сэн-сээхн бээнэч. Тиим кевэр жирһлчн сэн-сээхн болтха гиж чамаг оньдин эрүл-менд бээтхэ гиж зальвржанав. ³Чи оньдин Бурхна үн дахж бээдг кевэрн ода Бурхна үнэр бээдгинь соңсад ик байрта бээнэв. Эн зэнг нанд иржэх ахнр-дүүнр авч ирлэ. ⁴Мини нилчэр Христост итксн үрдүдм Бурхна үнниг дахж бээдгинь соңсхла, би йир икэр байрлнав. Тер байрас даву байр нанд уга.

Йохан Гайиг магтэжана

⁵Хээртэ үр! Кемр чи ахнр-дүүнрт, онц кевэр зуульч улст нөкд болжахла тернь чик. ⁶⁻⁷Чини хээртлтин тускар тедн энд чонжин өмн келсн билэ. Тер ахнр-дүүнрчн Христосин тускар ном цэ-элһжэнэ, тедн буру номта улсас дөң авхш. Тер учрар, буйн

болтха, цааранднь йовх хаалһднь Бурхнд таастаһар теднд дэкэд нөкд болыч. ⁸Теднлэ хамдан көдлхин төлө бидн тиим улст нөкд болх зөвтөвидн.

Йохан Детрепиг гемшэжэнэ, Деметриг магтжана

⁹Би тана чонжд нег бичг бичлэв. Зуг эмтиг нойлхдан дурта Детреп мини бичсн юмиг керглшго. ¹⁰Детреп намаг оньдин му келнэ, мини тускар худл, хов зөөнэ. Эннь цугнь биш. Дэкэд болхла, холас ирсн ахнр-дүүнриг тосж нөкд болхш. Теднд нөкд болхар седсн улст харш болад, чонжас көөнэ. Ирхлэрн би терүнд эн хар үүлмүдин тускар илдкж келхв. ¹¹Хөөртө үр! Му кедг эмтиг дураж тиим юм бичэ ке. Зуг сә кедг улсиг дураж теднэс үлгүр ав. Сә кедг күн Бурхна күн болна. Му кедг күн Бурхиг үзэд уга. ¹²Цуһар Деметрин тускар сә келнэ. Үнн бийнь энүг үзүлнэ. Би эврэн Деметрсин тускар сә келнэв. Мини үгмүдиг чикинь чи меднэч.

Бичгин сүл үгмүд

¹³Би дала үг чамд келхэр бөөлэв. Зуг цугинь хулсн үзгэр болн бекэр бичхэр седжэхшв. ¹⁴Удл уга чамла чирәһэрн харһад, үзлцэд күүндхв гиж нөөлжөнөв. ¹⁵Санан-седклчн амр таварн бөөх болтха! Энд бөөсн үүрмүдчн чамд менд илгэжөнэ. Хажудан бөөсн үүрмүдтән нанас менд кел!



Йудан бичсн бичг

Нүр үг

Йуда эврэннь бичгтэн бийэн иткдг улст тоолжах деми багшнрас умшачнран саглжана. Эн ахрхн бичг учр-утхарн Пётрин илгэсн хойрдгч бичгин бээдлтэ болж медгднэ. Бурхн эврэннь улстан нег дэж болн мөнкинд иткл өгч. Тер итклин төлө ноолдх кергтэ гиж автор урмд өгчөнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1–2

Деми багшнрин зан-бэрц,
номин болн терүг бурушалһна тускар 3–16

Иткл хадһлх дуудвр 17–23

Йөрөл 24–25

Мендлһн

1 Би, Йуда, Исус Христосин зарц, Яковин дү, Бурхн Эцкэр дуудгдсн, хөөрлгдсн, Исус Христосар хадһлгддг таднд бичжэ-нэв. ²Бурхн өршөлһэн, амулц жирһлэн болн хөөрлтэн таднд элвгэр өгтхэ!

Худл ном заадг багшнрин тускар

³Күндтэ үүрмүд мини! Маднд өггдсн аврлһна тускар би таднд бичхэр икэр седвэртэ билэв. Зуг ода Бурхна улст оньдиндэн далһгдсн итклиг харстн гиж таднд урмд өгх кергтэһинь тоолад бичжэнэв. ⁴Яһад гихлэ, Бурхиг сонсдог зөрм улс тадн заагт медмжэн угаһар орсн бөөнэ. Эдн аля, бузр йовдлан кехд бийдэн зөв өгхэр Мана Бурхна хөөрлгин туск номиг хажилһнэ. Эн улс мана ор ханцхн Нойн болн Деед Эзн Исус Христост иткдог

улс. Эдн цаажла харһх гиж Бурхна Бичгт эднэ тускар кезенэс авн бичэтэ бээнэ. ⁵Деед Эзн Египетэс Эврэннь келн-улсан харһж аврла. Зуг эс иткдг улсиг хөөннь уга кеж. Тадн энүнэ тускар цуһар меддг болвчн тодлтха гиж келжэнэв. ⁶Бурхна өгсн сэн чинриг юмнд тооллго, бөөсн орман үлдэсн Бурхна элчнрин тускар бас тодлтн. Бурхн эдниг мөнк цевэр күлж алдр өдр күртл таг харһуд бэржэнэ. Тер өдрт тедн цаажлгдх. ⁷Содом, Гомора болн өөрк балһсдын залус эн элчнрлэ эдл аля йовдл кеһэд, нег-негнлөһөн унтсн учрас мөнк һалар цаажлгдсмн. Энүг бас тодлтн. Эн әмтнд саглһһна үлгүр болжана. ⁸Тедү мет эн улс онц зүүд зүүдлэд, цогцан бузрдаһад, Бурхна йосиг холад, Бурхна элчнриг му келнэ. ⁹Бурхна ах элч Михаил бийнь чигн эрлгтэ марһлад, Мошен цогцин тускар зүткжэсн цагт терүг му келх, гемшэх зөв бийдэн өгсн уга. Тер:

– Деед Эзн Бийнь чамаг хөртхә! – гиж келсн билә.

¹⁰Эн улс эврән чигн эс меддго юмиг му келжэнэ. Эдн ухан уга малмуд кевтөһөр төрхәрә медсн йовдл харһна. Эн йовдл-мудар бийән үрәнэ. ¹¹Эдн басл зовлнган эдлх. Яһад гихлэ, эдн Кәнлэ эдл бээнэ. Икәр байжхар седэд, Баламла эдл хажһр йовдл кеһэд, Корла эдл буцад үкцхэх. ¹²Тиим улс тана хургт хот эдлсн цагт ичр угаһар икәр хот идэд, хар толвс* мет тадниг бузрдана. Эдн эврәннь арһан хээнэ. Эн улс салькнд көөгдсн хур асхдго үүлн мет. Эдн намрт темс өгдго модд мет. Эн модд унгарнь суһлад таслгдсн учрас кевтән хагсж одж. ¹³Далан дольган көөсрсн мет эдн олна нүднд ичр уга йовдл харһжана. Эдн хажисн одд мет. Бурхн эднд таг харһуд бөөдг мөнк орм белдж**. ¹⁴Аадмин зурһадгч үйд бөөсн Ханок эднэ тускар иигж ээлдж:

– Хэләтн! Бурхна миңһн, миңһн элчнртә Деед Эзн йовж йовна. ¹⁵Учрнь эн: Орчлңгин әмтнә зарһинь кех, Бурхиг соңсдого улсиг хар йовдл кеснәс көлтә, Терүнә өмнәс хорта үг келснәс көлтә Тер цаажлх. ¹⁶Эн улс Бурхна өмнәс үг келәд оньдин хүвдән өөлнә. Бийдән олз авхар талдан улст зуһудна, дөкәд болхла көөрнә. Эврәннь хар сансн санаһан оньдин күцәнә.

* *Толвс* – пятна.

** Далан болн хажисн одд гиснь Бурхна өмнәс бушлт өргсн улс.

Саглын болн зокалмуд

¹⁷Зуг тадн, хээртэ үүрмүд мини! Деед Эзн Исус Христосин апостолмудын урдын келсиг бичэ мартгн. ¹⁸Тедн иигж келсн бөөнө: Сүл цагт эврәннь хар сансн санаһан күцэдг, таднар наад бөрдг улс нарч ирх. ¹⁹Эн улс иткдг улсиг баг-багар салх. Эдн төрхэрэ бөөсн му седвөртэн авлгдад, Бурхна Сөкүсн угаһар бөөнө. ²⁰Болв тадн, хээртэ үүрмүд мини! Хамгин эрүн итклэн олзлад, нег-негэн сурһтн. Эрүн Сөкүснэ күчэр зальвртн. ²¹Бурхн таднд хээртэ болдгиг улм гүүнөр медж йовтн. Мана Деед Эзн Исус Христос эврәннь хээртлэр таднд мөнк жирһл өгхиг күлэтн. ²²Итклдэн маһдлдг улсла өршөнгү бөөтн. ²³Зөрмнь һалас һарһж авртн. Зөрмстнь цаһан санаһан күртгн, зуг бийән саглтн. Эднэ килнцтэ седвөрмүдэр бузрдсн хувцнднь дурго болтн. ²⁴⁻²⁵Ор һанцхн Бурхн Мана Аврач килнцэс эрвлж, Эврәннь туурмжин өмн тадниг буру уга бөөдлтэ байр өгч зогсах арһта. Исус Христосар дамжад, өмтн Бурхиг магтад күндлтхө! Эклцэс авн өдгэ цагт болн мөнкиндэн Бурхн хамгин күчтэ болн йоста болдгиг өмтн медтхө! Тиигтхө!

Йудан бичгиг Шин Бооцан
дегтрин 331 халхд тэвж умшгн



Апокалипсис

Нүр үг

Эн дегтр Исус Христос Деед Эзн гийэд иткжэсн христианмудыг көөжэсн цагт бичгдсн. Автор умшачнртан ишл, урмд өгэд, көөв чигн, зовлнгта болв чигн итклэн бичэ геетхэ гиж бичжэнэ. Олмһа келэр бичгдсн дегтрин ик зууднь илэр келлһнэ, үзгдлин энгс барлгдж. Эннь талдан улст нуувч болжахла, зуг тер цага христианмуд умшад медж чадв. Тегэд дегтрин хол төрнь оln зүсн хэлэцсин энгсэр дэkn дэkn давтгдна. Илэр келлһиг күн болһн эврәһэрн тәәлв чигн, болв нег төр ахлна: Деед Эзн Христосар дамжад Бурхн Эврәннь цуг дәәсиг кевтнь диилх, эрлгиг бас диилх. Диилхләрн Бурхн Эврәннь итклтә улсиг шин теңгрин болн шин һазрин әдсәр әдслх.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–8

Түрүн үзгдл болн долан чонжд илгәсн бичг 1.9 – 3.22

Долан тамһта орачкн цаасн 4.1 – 8.1

Долан бүшкүр 8.2 – 11.19

Лу болн хойр аңг 12.1 – 13.18

Оln зүсн үзгдл 14.1 – 15.8

Бурхна уурлһна долан ааһ 16.1–21

Вавилона хольврлһн, аңгин, худл
әәлдәчин болн эрлгин диилгдлһн 17.1 – 20.10

Сүүлнк зарһ 20.11–15

Шин теңгр, шин һазр, шин Ерусалим 21.1–25

Товчлгч үг 22.6–21

Оршл

1 Эн дегтрт Исус Христосин иләр үзүлсн йовдлмуд бичэтә. Удл уга юн учрхиг Эврәннь зарцнртан үзүлхәр Бурхн эн ил үзүллһ Исуст өгсн. Исус болхла Эврәннь Йохан гидг зарц тал

Бурхна элч илгэхэд энүг медүлж. ²Йохан үзсэн келж, Бурхна үгмүд болн Исус Христосин медүлсн йовдлмудыг бичж авч. ³Эн дегтриг умшдг күн буйн-кишгтэ! Соңсдг болн умшсан кү-цэдг күн бас буйн-кишгтэ! Яһад гихлэ, энүнд бичгдсн йовдлмуд удл уга күцх.

Мендлһн

⁴Би, Йохан, Азийин һазрт бээсн долан сүзгтни хургудт не-рэдж энүг бичжәнэв. Ода бээдг, урднь чигн бээсн, иргчдән ирх Бурхн, Терүнэ ширән өмн бээсн долан сәкүсн болн Исус Хрис-тос цаһан сана, амулң төвкнүн бээдл таднд өгтхэ! ⁵Хамгин түрүн әмдрсн итклтә герч, һазр болһна хаадудын Залач Исус Христос маднд ик хәэртә болад, цусан асхрулж мадниг килнцәс сулдхсн. ⁶Эврәннь Бурхндан болн Эцкдән церглүлхин төлә Исус мад-ниг гелнгүд болсн улс кеж ниилүлв. Исус Христос тууртха! Мөнкиндән залтха! Тиигтхэ! ⁷Хәләтн: Исус үүлн деер бууж йовна. Күн болһн болн Исусиг үлдәр шаасн улс Терүг үзх. Цуг күмн әмтн Исусин тускар орқрх. Тиим. Тиигтхэ! ⁸Би «Альфа» болн «Омега»*, Түрүнкв болн Сүүлнкв, – гиж ода бээдг, урднь чигн бээсн, иргчдән ирх сүркә күчтә Деед Эзн Бурхн келжәнэ.

Йохан әмдрсн Исусиг үзснә тускар

⁹Би, Йохан, тана ахв, таднла әдл Бурхна йосиг күләһэд тесв-ртәһәр зовлнта йовнав. Эн зовлнгиг бидн, Исусин сурһульчнр болад даажанавидн. Бурхна үг болн Исусин медүлсн үнниг тар-хаснас кәлтә намаг Патмос арлд туусмн. ¹⁰Деед Эзнә өдрлә би Әрүн Сәкүсәр дүүрәд, ардан бүрәни әдл чанһ ду соңсв. ¹¹Тер иигж келв:

– Үзсэн дегтрт цугинь бичж авад, Епес, Смирна, Пергәм, Ту-тыр, Сардис, Пиладельпя, Ләәдикья гидг долан балһснд бээсн сүзгтни хургудт илгә.

¹²Тиигж келжәх күүг үзхәр эргж хәләхләрн, би олн зул өргсн долан алтн төвц үзв. ¹³Тер зулта долан алтн төвц хоорнд күмни көвүнә дүрстә күн зогссинь би үзв. Тер өрчән алтн бүсәр бүслсн, ут хувцта бәәж. ¹⁴Толһаннь үснь цаһан ноосн мет, цасн мет цаһан мәр, нүднь һал мет шачаж. ¹⁵Көлнь һалд цутхад өнглсн

* Грекин цаһан толһан түрүнк болн сүүлнк үзгүд.

күрл мет гилвксн, дунь усна күркрэнэ шууган мет чаң. ¹⁶ Барун хартан долан од бэрэд зогсж. Амнасны хойр талан иртэ хурц үлд үзгднэ. Нүүрнь хал үдин нарн кевгөхөр герлтж бээнэ. ¹⁷ Терүг үзн, би үксн күн мет көлднй киисв. Тиигхлэ Тер барун харан нан деер тэвэд иигж келв:

– Бичэ э. Би Түрүнкв болн Сүүлнкв.

¹⁸ Би эмдв. Би үкч одлав, зуг ода мөнкиндэн эмд бөөхв. Үклиг залдг, үклин назриг залдг йосн Нанд бээнэ. ¹⁹ Үзжэсэн ода болжахиг болн бас хөөннь чигн учрхиг бичж ав. ²⁰ Барун хартм бөөсн чини үзжэсн долан одна болн зул өргсн долан алтн тэвцин нууцин төөлврнь эн: долан одн гиснь – долан балһснд бөөсн сүзгтни хургудын Бурхна долан элчнр. Зул өргсн долан алтн тэвц гиснь – долан сүзгтни хургуд.

Епес балһснд илгэсн бичг

2 Епес балһсна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич: Барун хартан долан од бэрдг зул өргсн долан алтн тэвц заагт йовх Исус Христосин келсн үг эн: ² Чини бөөдл жирхлиг, күнд көдлмшиг, ик тесвртэ бөөдлиг Би меднэв. Чи хар саната улсиг тесж чадхшич. Бийэн апостолмуд гиж нерэддг, зуг апостолмуд биш улсиг шалһж, тедниг худлч болсиг илдкж харһсичнь бас меднэв. ³ Чамаг ик тесвртэһичинь, Мини төлэ зовлңган эдлсичинь, цуцрлго Намаг дахсичинь Би меднэв. ⁴ Зуг чи урдк кевөрн Нанд дурн-седклэн тэвдгэн уурвч. Энчн буру. ⁵ Урднь яһж бээсэн тодл. Килнцтэ жирһлэн үлдэж урдк кевөрн бэ. Килнцтэ жирһлэн эс үлдэхлэчн Би ирэд чини зулыг ормаснь көндөхв. ⁶ Хөрнь нег сэн юмн бээнэ. Николайин сурһульчнр кесн юмнд чи дургоч. Би теднэ кеснд бас дургов. ⁷ Сүзгтни хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг сонсхар седснь сонстха! Диилвр бэрсн күүнд Би Бурхна садт бөөсн эм өгдг модна темснэс амсх зөв өгхв.

Смирна балһснд илгэсн бичг

⁸ Смирна балһсна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич: Түрүнкнь болн Сүүлнкнь, үкэд Эмдрснь чамд иигж келжөнэ:

⁹ – Би чини зовлңгиг, чини угатя-яду бөөдлиг (йосндан болхла, чи байнч) меднэв. Бийэн евреймүдт тоолдг улсиг чамаг му келдгинь бас меднэв (зуг тедн еврей биш). Йосндан болхла, теднэ хург эрлгин хург. ¹⁰ Бийлөһэн учрх зовлңгас бичэ э. Сонс!

Тадн дундас зэрмнь сөрхэр түүрмд эрлг суулх. Тадн арвн өдр зовлңган эдлхит. Үкв чигн итклтэ бол, тиигхлэчн Би чамд мөңк жирһлин титм зүүлхв. ¹¹ Сүзгтни хургудт Эрүн Сэжүснэ келсиг сонсхар седснь сонстха! Диилвр бэрсн күүнд хойрдгч үкл хорлтан күргэшго.

Пергэм балһснд илгэсн бичг

¹² Пергэм балһсна сүзгтни хургин Бурхна элчд чи иигж бич: Хойр талан иртэ хурц үлд Бэрсинь иигж келжэнэ: — ¹³ Чамаг эрлгин ширэ бээсн һазрт бөөдгинь Би меднэв. Эрлг бээсн һазрт Мини итклтэ герчиг Антипаг алсн цагт, чи Нанд иткдгэн уурлго Нанла итклтэһэр бөөлөч. ¹⁴ Тиигвчн чамд бас невчкн буру юмн бөөнэ. Тадн дунд зэрм улс Баламин ном дахж бөөнэ. Израилин улсиг килнцд яһж орулхиг Балам Балак хаанд зааж өгв. Тедн шүтэнэ өмн өргсн хотыг идэд, аля йовдл һарһсмн. ¹⁵ Тиим кевэр тадн дунд Николайин дахгчнрин номд орсн улс бөөнэ. ¹⁶ Килнцтэ жирһлэн хай! Эс тиигхлэчн, Би ирэд амнасм һарч йовх хойр талан иртэ хурц үлдэр теднлэ дөөлдхв. ¹⁷ Сүзгтни хургудт Эрүн Сэжүснэ келсиг сонсхар седснь сонстха! Диилвр бэрсн күүнд бултулсн манна гидг хотас амсулнав, цаһан чолу өгнэв. Тер чолун деер шин нерн бичэтэ бөөх. Тер нериг чолу авсн күүнэс нань күн медшго.

Тутыр балһснд илгэсн бичг

¹⁸ Тутыр балһсна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич: ша-часн һал мет нүдтэ, өнглсн күрл мет гилвксн кэлтэ Бурхна Көвүн иигж келжэнэ: — ¹⁹ Чамаг яһж бөөдгинь, Нанд дурта болад иткдгичн Би меднэв. Чи Нанд церглэд, зовлңгиг тесвртэ кевэрн даалач. Энүг Би бас меднэв. Ода чамаг урдкас үлү икэр үүлэн күцэжэхиг бас меднэв. ²⁰ Зуг невчкн буру юмн бөөнэ. Та-над Эзабел күүкд күн бийэн аэлдэчд тоолад, Нанд иткдг улсиг сурһж, буру юм заһад, аля йовдл һарһад, шүтэдт өргсн хот идэд, бузр юм кежэнэ. Чи болхла терүг хөрхшич. ²¹ Би терүнд килнцтэ жирһлэн хайх цаг өглэв. Зуг тер аля бөөдл-жирһлэн хайхар седсн уга. ²² Хэлэтн! Би терүг му гемэр цаажлхв. Терүнлэ хамдан аля кедг улсиг килнцэсн эс һарһхла, би тедниг ик зовл-нла харһулхв. ²³ Би терүнэ дахгчнриг алад уга кехв. Болв Намаг өмтнэ уха-сана медж чаддгиг цуг сүзгтни хургуд медж авх. Би

таднас күн болһниг кесн үүлэрнь цаажлхв. ²⁴⁻²⁵Зуг тадн болн нань чигн улс тер күүкд күүнэ заасар болсн угат. Эрлгин гүн нууц гиж зэрм улс нерэддг номиг тедн дассн уга. Намаг иргл Нанд батар итктн гисн зааврас талдан заавр Би танд өгчөхшв. ²⁶⁻²⁷Ди-илвр бэрсн күүнд, цагин чилгч күртл Мини заасиг күцэсн күүнд буру номта улсиг залх йос Би өгхв. Тер йосиг Нанд Эцк өгв. Төмр тайгар тедниг Тер хэрүлх, буһш кевтөһөр цокж хамхлх. ²⁸Би терүнд диилврин темдг болгч өрүни од өгхв. ²⁹Сүзгтни хургудт Эрүн Сөкүсн келсиг сонсхар седснь сонстха!

Сардис хотнд илгэсн бичг

3 Сардис гидг хотна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич: Бурхна долан Сөкүс залдг болн долан од Бэржөхинь иигж келжөнө:

– Чини бээдл жирһлиг Би меднэв. Чамаг эмтн эмд гиж тоолна, зуг чи эмн уга. ²Эн бээдлэсн серхнчн! Үлдсн юман геешгон төлө батл. Яһад гихлэ, Бурхна хэлэцэр эклсн юм күцөһэд угаһичнь Би үзлэв. ³Христосин номиг урднь яһж авсан, яһж сонссан тодл. Терүг зөвтнь күцэж килнцтэ жирһлэн хай! Эн бээдлэсн эс серхлэчн, Би хулхач метэр генткн ирж чамаг цаажхв. Чи мини ирх цагиг медж чадшгоч. ⁴Зуг тана Сардис хотнд хувцан цеврэр бэрдг зэрм улс бээнэ. Тедн цаһан хувцтаһан Нанла хамдан йовх, яһад гихлэ, тедн энүлэ ирлцэтэ болх. ⁵Диилвр бэрсн күн теднлэ эдл цаһан хувц өмсх. Би терүнэ неринь эмн-жирһлин дегтрэс һарһлго эврәннь Эцкин өмн, Бурхна элчнрин өмн «Эн күн Мини», гиж келхв. ⁶Сүзгтни хургудт Эрүн Сөкүснэ келсиг сонсхар седснь сонстха!

Пиладельпя хотнд илгэсн бичг

⁷Пиладельпя хотна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич. Эн Давид хаана түлкүртэ Эрүн Үннчин келсн үгмүд. Кемр Тер үүдиг секхлэ, күн хааж чадшго, кемр тер үүдиг хаахла күн секж чадшго. ⁸Би чини бээдл-жирһлиг меднэв. Чамаг олнд деерк орм эс элдгичнь меднэв. Тер бийнь Чи мини ном дахлач, Исусиг медхшв гиж төрүц келсн угач. Би чини өмнк үүдиг секүв, күн терүг хааж чадшго. ⁹Хэлэ! Бийэн евреймүдт тоолдг эрлгин хургин гешүдиг авч ирэд, чини көлд сөгдүлнэв. (Йосндан тедн евреймүд биш.) Тиигэд тедн Намаг чамд дуртаг лавта медх. ¹⁰Чи Мини заасар

тесж бэеввч. Тер учрар Би чамаг назр деер улсиг сөрсн цагт харсж авхв. Тедниг ик зовлңла харһулж Би сөрхв. ¹¹Удл уга ирхв. Диилэчин титмиг чамас күн булаж авшгон төлө Нанд бa-тар иткж бэ. ¹²Диилвр бэрсн күн Мини Бурхна сүмд түшг болж зогсад, төрүц тендэс харшго. Би тер күүнэ деер Мини Бурхна нериг болн Мини Бурхна балһсна нериг бичхв. Тер Шин Ерусалим балһсн тенгрэс Мини Бурхнас бууж ирх. Шин нерэн тер күн деер бас бичхв. ¹³Сүзгтни хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг сонсхар седснь сонстха!

Лээдикья балһснд илгэсн бичг

¹⁴Лээдикья балһсна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич: Эн Тиигтхэ гисн үннч итклтэ герчин үг. Бурхн Терүгэр дамжж цугинь үүдэж. ¹⁵Би чини бээдл-жирһлиг сээнэр меднэв. Чамаг халун чигн бишинь, киитн чигн бишинь Би меднэв. Халун эс гиж киитн болсн болхла, деер болх билэ. ¹⁶Зуг чи халун чигн, киитн чигн биш – бүлэнч. Тер учрар Би чамаг амнасн нульмад хайснала эдлэр көөж харһнав. ¹⁷Чи бийэн муульта, сана зовадган, угатя, сохр, нүцкн бээдгэн медлго: «Би байнв, элвг-делвг бээнэв, нанд юмн керго», – гиж келнэч. ¹⁸Мини селвг эн: байн болхин төлө һалд эрүслсн алт Нанас хулдж ав, бийэн хувцлхар нүцкн ичртэ цогцан хаахар Нанас цаһан хувц хулдж ав. Юм үзхин төлө нүдндэн түркдг эм Нанас хулдж ав. ¹⁹Дурлсн улсан Би керлдэд заснав. Килнцтэ йовдлан хайж, Нанд халун зүркөрн итк! ²⁰Соңс! Би чини үүднэ ца зогсад, үүд цокжанав. Күн Мини ду сонсад, үүдэн секхлэ, Би гертнь орад, терүнлэ хамдан хотынь эдлхв. ²¹Би диилвр бэрэд Эцктэһэн хамдан Терүнэ ширэд суулав. Тиигж Би диилвр бэрсн күүнд Нанла хамдан ширэдм суух зөв өгхв. ²²Сүзгтни хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг сонсхар седснь сонстха!

Теңгрт бээсн сөгдлһн

4 Энүнэ хөөн би тенгр деер секэтэ үүд үзв. Урднь нанд келсн бүрэни э мет дун иигж келв:

– Наар, хөөннь юн учрхиг би чамд үзүлхв.

²Тер дарунь Эрүн Сэкүсэр би дүүрв. Тенгр деер ширэ бээж. Тер ширэд Бурхн сууж. ³Сууснь йаспд болн сардс гидг эрднь чолун мет ноһан, улан өнгэр герлтж бээнэ. Ширэн эргнд смарагд

гидг эрднь чолун мет ноһан өнгэр гилвксн солңһ бээж. ⁴Эн ширэн эргнд талдан хөрн дөрвн ширэ бээж. Тер ширэст хөрн дөрвн көгшэ суула. Тедн алтн титмтэ, цаһан хувцта билэ. ⁵Ширэ талас цэклһн цэклэд, шууган, оһтрһун дун һарад бээв. Ширэн өмн долан һал – Бурхна долан Сэкүсн асж бээнэ. ⁶Нимгн мөснлэ эдл цегэн шил теңгс мет нег юмн ширэн өмн бээж. Ширэн эргнд дөрвн үзг болһнднь тал талдан эмтэ дөрвн юмн зогсж. Тедн өмнөн, ардан кесг нүдтэ бээж. ⁷Түрүнкнь арслңгин бээдлтэ, хойрдгчнь туһлын бээдлтэ, һурвдгчиннь чирэнь күүнэ чирэтэ эдл бээж. Дөрвдгчнь нисж йовх һард шовуна дүрстэ билэ. ⁸Тедн дөрвүлн тус-тустан зурһан живртэ, живрнь һаза дота уга кесг нүдтэ. Өдр сө уга тедн оньдиндэн:

«Эрүн, Эрүн, Эрүн Деед Эзн!

Хамгин сүркэ күчтэ

Урднь бээсн,

Ода бээдг

Иргчдөн ирх Бурхн!» – гийһэд келэд бээнэ.

⁹⁻¹¹Эн дөрвн эмтэ юмс ширэд суусн мөңкиндэн бээдг Бурхнд магтал, ханлт өргэд күндлж бээхлэ, хөрн дөрвн көгшөһэс ширэд Суудгин өмннь унад, мөңкиндэн Бээдгт сөгднэ. Тедн эврәннь титмэн ширэн өмн тэвэд иигж келнэ:

«Мана Деед Эзн Бурхн!

Та цугинь үүдэлэт!

Тана таалар цугнь үүдж бээнэ!

Тер учрар

Тана алдр бээдлин тускар эмтн келнэ,

Таниг күндлнэ,

Йоситн туурулна!

Тиим зөв Танд бээнэ!»

Орачкн цаасн болн Хурһн

5 Тиигхлэ би Суусна барун һартнь хойр таласнь бичэтэ, долан тиизтэ цаас үзв. ²Йос бэрсн Бурхна элчиг:

– Тиизиг эвдж задлх, цаасиг секх зөвтэ күн бээнү? – гийһэд чанһ дууһарн келжэсинь би үзв.

³Зуг теңгр, һазр деер, һазр дор чигн тер цаасиг күн секж чадсн уга. ⁴Тер цаасиг секэд умшх күн уга болсн учрас би һашудж оркрж бээлэв. ⁵Тиигхлэ көгшэсин дундас негнь:

– Бичэ ууль, хэлэ! Йудан тохмас харсн арслн, Давидин үлдл тохм диилвр бэрж. Тер долан тииз эвдж задлх, цаасиг секж чадх, – гиж нанд келв.

⁶Ширэн өөр зогсжасн Хурниг би үзв. Терүг эмтэ дөрвн юмн болн көгшэс эргж зогсж. Тер тэклд тэкгдсн хурһна бээдлтэ бэ-эж, долан өвртэ, долан нүдтэ бээж. Долан өвр болн долан нүдн гиснь: һазр болһнд илгэгдсн Бурхна долан Сэкүсн. ⁷Хурһн өөр-дэд, ширэ деер Суусна барун һарас цаас авв. ⁸Терүг цаас авсна хөөн дөрвн эмтэ юмн болн хөрн дөрвн көпшэс Хурһнд сөгдцхэв. Көгшэс тус-тустан һартан ятх, сангин идэхэр дүүрн ааһ бэрсн бөөлэ. Сангин идэхэр дүүрн аһ гиснь: Бурхна улсин мөргүл. ⁹Тедн шин дууһан дуулцхав:

– Цаас авад тиизинь задлх зөв Танд бээнэ. Яһад гихлэ, Та тэкл болад Эврәннь цусарн Бурхнд ¹⁰тохм болһнас, келн болһ-нас, келн-эмтн болһнас эмтиг хулдж авлат. Та теднөр Бурхна гелнүд болсн улс тедн һазриг залх.

¹¹Тиигхлэ би хэлэхэд ширэн эргнд тоолж болшго Бурхна элчнрин, эмтэ дөрвн юмсын болн көгшэсин ду соңсв: ¹²Тэклин алгдсн Хурһн цецн уха, байн зөөр, күч, йос бэрх ачта! Терүг улс туурулх, күндлх йоста! ¹³Тенгр, һазр деер, һазр дор, теңгст бээсн эмтэ киитэ тоотнь, цуг орчлнд бээсн тоотнь иигж келсинь би соңсв: Ширэд Сууснь болн Хурһна күч-йос Бэрснь тууртха! Мөнкиндэн Тедниг күндлтхэ! ¹⁴Эм-тэ дөрвн юмс: Тиигтхэ, – гиж келв. Тиигхлэ көгшэс сөгдж мөргцхэв.

Түрүңк зурһан тииз

6¹⁻²Хурһн ном бичэтэ цаасна долан тиизин негинь задлхла, дөрвн эмтэ юмна негнь оһтрһун дууһар:

– Нааран ир, – гивһэд дуудна.

Би цаһан мөр үзв. Тер мөрн деер һартан нум бэрсн күн сууж. Терүнд титм зүүлһв. Тер диилвр бэрсн мөртэ күн бээж, цаа-ранднь диилвр бэрхэр һарч ирж. ³Цаасна хойрдгч тииз Хурһн задлхла, хойрдгч эмтэ юм: Нааран ир, – гив. ⁴Тиигхлэ улан зе-ерд мөрн һарч ирв. Эн мөриг унсн күн делкэд бээх эвиг эмтнэс авх йоста бээж. Тер учрар эмтн нег-негэн алдг болв. Тер күүнэ һарт ик үлд бэрүлж. ⁵Хурһн һурвдгч тииз задлхла, һурвдгч эмтэ юмн: Нааран ир, – гисинь би соңсв. Тиигхлэ хар мөрн һарч ирв.

Төрүн дээр чиннүр бөрсн күн сууж. Энүг би үзв. ⁶Эмтэ дөрвн юмн бээсн хазрас:

– Нег өдрин жалвинь ханцхн нег кило цахан буудя, эс гиж ханцхн хурвн кило ичмэн болна. Зуг олив болн уста үзм моддыг бичэ үрө! – гисн дуунла эдл юм би соңсв.

⁷Хурһн дөрвдгч тииз задлхла: нааран ир гисн эмтэ юмна ду би соңсв. ⁸Тиигхлэ бор мөрн харч ирв. Тер мөрн дээр Үкл гидг нертэ юмн сууж. Түүнэ ардас «Үклин хазр» гидг юмн дахад харч ирв. Тедн хоюрн орчлнгин дөрвдгч энгиг дээһэр, харһнлһнар, му гемэр, зерлг аңгудар дамжж алх йоста бээж. ⁹Хурһн тавдгч тиизиг задлхла, тэклин ширэ дор бээсн Бурхна үгиг итклтэ кевөр тархаснас кэлтэ алгдсн улсин сүмсдиг би үзв.

¹⁰– Сүркэ күчтэ Эрүн Үннч Деед Эзн! Кезэ күртл Та хазр дээр бээсн мана цус асхрулсн улсиг гемшэл уга, цаажлл уга бэ-эхмт? – гиж тедн чанһ дууһар хээкрцхэв.

¹¹Теднэ күн болһнд цахан хувцн өггдв:

– Исуст церглж тана ахнр-дүүнрлэ эдлэр алгдсн улсин то эс күцтл, невчк күлэжэтн. Бичэ зовтн! – гиж теднд келлэ.

¹²Хурһн зурһадгч тиизиг задлхла, хазр икэр чичрв. Нарн хар хувцн мет харһнурад, сар цусн метэр улатрв. ¹³Тенгрин одд, инжр модна көк темсн кевгәһэр догшн салькнд нээхлэд унцхав. ¹⁴Тенгр цаасн мет орагдад, уул, арл болһн ормасн көндрв. ¹⁵Орчлнгин хаадуд, йос бөрдг улс, цергин ахлачнр, баячуд, тоомсрта улс, зарцнр, сул улс цугтан хадын көндөд, уулын хад чолун заагт орж бултцхав.

¹⁶– Мадн дээр унад, ширэд Суусн Бурхна нүднэс, Хурһна цухлас мадниг бултулыт! ¹⁷Яһад гихлэ, Теднэ алдр цухлын өдр ирв. Тер цухлын өмнэс кен тесж бээж чадхмб? – гиж тедн келцхэв.

Израилин нег зун дөчн дөрвн миңһн күн

7 Энүнэ хөөн би Бурхна дөрвн элчнриг үзв. Тедн хазрин дөрвн үзгт зогсад, хазр тал, теңгс тал, модд тал сальк үлэш-гоһар гиж дөрвн сальк бэрж. ²Дорд үзгэс харч йовх эмд Бурхна тамһта элчиг би үзв. Тер хазрт болн теңгст хорлт кех йоста Бурхна элчнрт чанһ дууһарн иигж келв:

³– Мана Бурхна зарцнрин маһна дээр тамһ эс тэвтл хазрт, уснд, моддт хорлт бичэ күргэтн.

⁴ Нег зун дөчн дөрвн миңһн күн маңнадан Бурхна тамһта болсинь би соңсв. Тедн цуг Израилин арвн хойр уңг-тохмас харсн улс бөөж, уңг-тохм болһнас арвн хойр миңһн күн чигн. ⁵⁻⁸ Йудан уңг-тохмас, Рубен уңг-тохмас, Гадын уңг-тохмас, Ашерин уңг-тохмас, Напталин уңг-тохмас, Манашен уңг-тохмас, Шимона уңг-тохмас, Левин уңг-тохмас, Исахарин уңг-тохмас, Зебулуна уңг-тохмас, Йосипин уңг-тохмас, Беньяминә уңг-тохмас орж.

Тоолж болшго олн күн

⁹ Энүнә хөөн келн-эмтн болһнас, әәмг болһнас, келн болһнас тоолж болшго олн күн ширән өмн, Хурһна өмн цаһан хувцтаһан шавдл зандн модна бүчрмүд һартан бәрж зогссинь би үзв.

¹⁰ – Ширә деер Суусн мана Бурхн болн Хурһн мадниг аврла! – гиж тедн чаһи дууһарн хәәкржәнә.

¹¹ Бурхна элчнр цугтан ширәг, көгшәсиг болн әмтә дөрвн юмиг әргж зогсжала. Дәкәд ширән өмн әлкдж унад Бурхнд мөргцхәв.

¹² – Мана Бурхн алдр туурмжта, цецн ухата, күчтә, ачта! Мана Бурхнд магтал, мөңкиндән ханлт! Тиигтхә!

¹³ – Цаһан хувцтань кемб? Альдас эдн ирсмб? – гиж нег көгшә нанас сурв.

¹⁴ – Аав, та әврән меднәт, – гиж би хәрү өгв.

– Эдн ик алдр зовлң дааһад, Хурһна цусар хувцан уһаж цаһалһсн улс. ¹⁵ Тегәд чигн эдн Бурхна ширән өмн зогсад, өдр сө уга Бурхна сүмд церглнә. Ширәд Сууснь эднлә хамдан бүүрлж, эн улсыг харсх. ¹⁶ Эдн дәкж өлсшго, ундасшго, һаң халун, нарн чигн эднд мууһан хальдашго. ¹⁷ Яһад гихлә, ширән өөр зогссн Хурһн эдниг хәрүлж, урсдг булг тал дахулж авч ирх. Бурхн теднә нүднәс асхрсн нульмс болһниг арчх.

Бичәтә цаасна доладгч тииз

8 Хурһн бичәтә цаасна тиизиг задлхла, тенгр деер өрәл часин туршарт ә-чимән уга болв. ² Би Бурхна долан элчиг үзв. Тедн Бурхна өмн зогсла, долан бүрә теднд бәрүлв. ³ Бурхна талдан элч ирәд, тәклин бәэрнә өөр зогсв. Һартнь алтн сав бөөж. Бурхна улсин мөргүллә ниилүлхин төләд болн ширән өмн бәәсн алтн тәклин бәәрнд бәрц бәрхин төләд терүнд дала саңгин

идэ өгч. ⁴Бурхна улсин мөргүллэ дегц Бурхна элчин харт бээсн савас харсн сангин идэнэ утан Бурхнд өргц болв. ⁵Бурхна элч сав авад, тэклин бөөрнэс халта цог савд тэвэд хазрт хайв. Тер дарунь онгрун дун харад, шууган болад, цэкл цэклэд, хазр чичрв.

Түүцк дөрвн бүрэ

⁶Бүрэ бэрсн Бурхна долан элч бүрэхэн татхар белдцхэв. ⁷Түүрүк элч бүрэхэн татв: цуснла хольсн хал болн мөндр хазрт унв. Хазрин хурвдгч хүв деернь урһсн моддла, оln зүсн ноһанла хамдан шатж одв. ⁸Бурхна хойрдгч элч бүрэхэн татв. Шатжасн ик уул мет нег юмн теңгсин уснд хайгдв. Теңгсин хурвдгч хүвнь цуснд хүврв. ⁹Теңгсин хурвдгч хүвин эмтэ киитэ юмс үкэд, тенд кермс уга болж одв. ¹⁰Бурхна хурвдгч элч бүрэхэн татв. Хал мет шатжасн алдр одн теңгрэс харад, холмудын болн усна булгудын хурвдгч хүвднь унв. ¹¹Тер одна нернь – Шарлжн. Усна хурвдгч энгнь хашурж одв, оln эмтн тер усиг ууһад үкж одв. Яһад гихлэ, тер усн хашурж одв. ¹²Бурхна дөрвдгч элч бүрэхэн татв. Нарн, сар, одд цагин хурвдгч хүвднь герл өшгоһар эвдгдж. Өдрин хурвна нег хүвднь нарн герл өгдго болв. Сар болн одд болхла сөөһин хурвна нег хүвднь герл өгдго болв. ¹³Ик деер теңгрт нег һэрд шовуг нисж йовхинь би үзв. Терүг чанһ дууһарн иигж келсиг сонсв.

– Ээжэнэв! Ээжэнэв! Үлдсн хурвн бүрэн э сонсгдхла, хазр деер бээсн улс басл зовлңган эдлх.

9 Бурхна тавдгч элч бүрэхэн татхла, теңгрэс хазрт унсн од би үзв. Йорал уга худг секдг түлкүр ондн өгв. ²Тер йорал уга худг секв. Терүнэс ик бешэс харчах кевтэ, утан харад аһариг дүүргэд, нарна герлиг хаав. ³Утанас царцаха харад хазр деер тарв. Хазрин чим хорхан йос терүнд өгв. ⁴Хазрин оln зүсн урһмлд болн моднд хорлт күрлго, зуг маннадан Бурхна тамһ уга эмтнд хорлт күрг гисн заквр теднд өгв. ⁵Эн эмтиг алго тавн сардан зовах зөв теднд өгв. Тедн чим хорха хатхсн метэр эмтиг зовав. ⁶Тер цагт эмтн үкл хээх зуг олж чадшго, үкхэр седх, зуг үкл теднүр иршго. ⁷Тер царцаха дөөнд белдсн мөрнэ бөөдлтэ, толһа деернь алтн титм мет юмта бөөж. Нүүрнь күүнэ чирэ дураж. ⁸Үснь күүкд улсин үсн мет, шүднь арслңгин сая мет. ⁹Төмр мет хуйгта, живрин шууган дөөнд довтлсн кесг мөрн тергнэ шууган

мет билэ. ¹⁰Тедн чим хорхан сүүлтэ болн хатхурта, тедн сүүлэрн эмтнд тавн сардан хорлт күргэх зөвтэ бээж. ¹¹Теднэ хан йорал уга худгиг залдг Бурхна элч – нернь еврей келэр Абадон, грек келэр Аполион. (Эвдэч гисн утхта.) ¹²Түрүнк зовлң давхла, энүнэ хөөн дэкэд хойр зовлң аашна. ¹³Бурхна зурһадгч элч бүрөһөн татв. Бурхна өмн бээсн тэклин алтн ширэн дөрвн талк үзгэс дун соңсгдв. (Тэклин алтн ширэн дөрвн талкнь өврин бээдлтэ бээсмн.) ¹⁴Тер бүрэн дун Бурхна зурһадгч элчд иигж келнэ:

– Евфрат гидг алдр холд күлэтэ Бурхна дөрвн элчиг сулдха!

¹⁵Бурхна дөрвн элч күмни һурвдгч хүвинь алхин төлөд сулдгдв. Эн час, өдр, сар болн жилин төлө тедн бийэн белдэд бээж. ¹⁶Би мөртэ цергин тооһинь соңсв. Тернь хойр зун сай бээж. ¹⁷Тер мөрдинь би үзгдлдэн үзв. Тер мөрд деер суусн улсин хуйгнь һал мет улан, сапфир гидг эрднь чолун мет көк, күкр мет шар өнгтэ бээж. Мөрдин толһас арслңгин толһан бээдлтэ бээсмн. Һал, утан болн күкр амнась һарад бээж. ¹⁸Мөрнэ амнась һарсн һурвн аюл: һал, утан болн күкр күмни һурвдгч хүвинь алж уга кеж. ¹⁹Яһад гихлэ, мөрнэ күчнь амн сүл хойрт бээж. Сүүлмүд моһан толһан бээдлтэ бээж. Терүгэрн тедн хорлт күргв. ²⁰Эн олн аюлас эмд үлдсн эмтн эврәннь кедг юман хайсн уга, тедн хар сәкүсдт, юм соңсж үзж йовж чаддго алтн мөнгн зес, чолун болн модн шүгэдт сөгддгэн уурсн уга. ²¹Тедн кү алдган, бө кедгэн, аля бузр йовдл һарһдган, хулха кедгэн хайсн уга.

Орачкн бичкн цаасн

10 Би Бурхна йос бөрдг талдан элчиг үзв. Тер тенгрэс бууж ирв. Бурхна элчиг үүлн хувцн мет ораж. Толһа деерэн солһнта, чирәннь нарн мет гилвксн, көлнь һал бахн мет билэ. ²⁻³Һартан секэтэ бичкн цаас бөрсн барун көлөрн теңгс ишкэд, зүн көлөрн һазр ишкэд арслңгин оркрлһн мет чаһи дууһар хәэкрв. Терүг хәэкрлэ, долан оһтрһун дун һарв. ⁴Тер долан оһтрһун дууһар хәэкрлэ, би бичхәр белдүв, зуг тенгрэс һарсн дун иигж келв:

– Долан оһтрһун келсн үг нууһад бичэ бич.

⁵Тиигхлэ теңгс һазр деер зогссн Бурхна элчиг барун һаран тенгрүр өргсиг би үзв. ⁶Тенгр, һазр, теңгс һурвиг болн тенд бәэсн цуг юмиг үүдәсн мөнкиндән бээдг Бурхна нер олзлад тер андһар тәвэд:

– Бүтх юмн эрк биш бүтх. ⁷Бурхна доладгч элч бүрэхэн татхла, Эврэннь нууцин зурахан Бурхн күцэх. Энүнэ тускар Тер Эврэннь зарц аэлдэчнртэн урднь зэнглсмн, – гив.

⁸Урднь нанд үг келсн, тенгрэс харсн дун дэхэд иигж келв:

– Йов! Тенгс деер болн назр деер зогсжасн Бурхна элчин харт бээсн секэтэ цаасинь ав.

⁹Би Бурхна элчүр өөрдэд, тер бичкн цаасиг сурв.

– Эн цаасиг авад ид. Чини геснд хашун болх. Зуг амндчн бал идсн мет эмтэхн болх, – гиж тер нанд келв.

¹⁰Би Бурхна элчин харт бээсн цаас авад идв. Тер цаасн амндм бал мет эмтэхн болв. Идэд дуусхлам гесндм хашун болв.

¹¹– Чи келн-улсин, келмүдин болн кесг хаадудын тускар дөкн аэлдх зөвтөч, – гиж нанд келв.

Хойр герч

11 Тер кемжэлхин төлө нанд тайг өгв.

– Йовад Бурхна сүмиг тэклин ширэтэ хамднь кемжэл. Дотрнь сөгджэх улсиг тоол. ²Сүмин назак бээриг бичэ кемжэл. Янад гихлэ, тер буру номта улст өгсн юмн. Тедн эрүн балһсиг дөчн хойр сардан дажрад залх. ³Нашудсн цагт өмсдг хувцта хойр герчэн илгэнэв. Тедн миңһн хойр зун жирн өдрт аэлдх йоста болх.

⁴Эн хойр герч – орчлнгин Деед Эзнэ өмн зогссн хойр олив модн, зул өргсн хойр тэвц болжана. ⁵Теднд күн хоран күргхэр седхлэ, теднэ амнасьн хал нарад өшөтнриг уга кех. Тиигэд эн герчнрт хоран күргхэр седсн күн тиигж алгдх. ⁶Аэлдсн цагтан тедн тенгр хаах, хур ордгинь уурулх. Усиг цуснд хуврулх дурта цагтан, назрт аюл илгэх. Тедн тиим йоста болх. ⁷Тедниг герчлж дуусхлань, йорал уга худгас харсн догшн аң хойр герчин өмнэс дээлдж, тедниг диилж алх. ⁸Теднэ өмн уга цогц алдр балһсна уульнцд кевтх. Тенд урднь теднэ Деед Эзн кирс деер цаажлгдсмн. Эн балһсна тежг нернь Содом болн Египет. ⁹Келн-эмтн болһна, аэмг болһнас, келн болһнас цуг улс хурвн өдр дундур эн күшмүд хэлэж үкэрт оршах зөв өгшго. ¹⁰Тер хойр аэлдөч назрт бээсн улсиг зовасн учрас күмни улс теднэ үклд икэр байрлх. Эмтн нег-негндэн белг өгэд нэр кех. ¹¹Хурвн дундур өдр давхла, Бурхнас харсн өмнэ Сөкүсн теднэ цогцд орад, тер хойр герч босад көлөрн зогсж. Энүг үзсн улс икэр аэцхэж.

¹² – Нааран, деегшэн хартн, – гиж теднд келсн чанһ дун теңгрэс харсинь тер ээлдэчнр сонсв.

Тер хойр герч үүлн деер теңгрүүр өөдлв. Теднэ өшэтнр энүг үзв. ¹³Тер дарунь назр икэр чичрв. Балһсна арвдгч хувнь хольврад унж одв. Эн назр чичрлһнд долан миңһн күн үкв, наадкснь икэр сүрдэд, теңгрин Бурхнд туурмж өргв. ¹⁴Хойрдгч зовлн давад, хурвдгч зовлн бачм кевэр өөрдж йовна.

Доладгч бүрэ

¹⁵Бурхна доладгч элч бүрэ татв.

– Мана Бурхн болн Терүнэ илгэсн Аврач орчлнгийг залх йоста болв. Бурхн мөнкиндэн залх, – гисн кесг чанһ дун теңгрэс сонсгдв.

¹⁶Бурхна өмн суусн хөрн дөрвн көгшэс элкдж киисэд Бурхнд сөгдж келцхэв:

¹⁷ – Ода бээдг, урднь чигн бээсн, Деед Эзн, сүркэ күчтэ Бурхн! Алдр күч авад орчлнгийг залсндтн ханлт өргжөнэвидн! ¹⁸Буру номта улс килннж бээнэ. Болв Тана цухлын цаг ирв. Та үксн улсиг зарһла харһулхит. Тана зарцнрт, ээлдэчнрт, Бурхна улст болн таниг ээдг тоомсрта болн тоомср уга улст ачинь хэрүлх цагнь ирв. Орчлнгийг хоосрулжах улсиг уга кех цаг өөрдв! ¹⁹Тенгрт бээсн Бурхна сүм тер дарунь секгдэд, тенд бээсн бооцана хээрцг үзгдв. Генткн цэкл цэклэд, шууган, оһтрһун дун нарад, мөндр икэр орад, назр чичрв.

Күүкд күн болн лу

12 Тенгр деер алдр темдг үзгдв. Нарар хувц кеж өмссмн, көл дорнь сарта, толһа деерэн арвн хойр одта титм зүүсн күүкд күн үзгдв. ²Тер күүкд күн саата болад гиигрхэр, элкн мошклхла, хээкрэд зовад бээж. ³Тенгрт талдан темдг үзгдв. Долан толһата, арвн өвртэ, толһа болһнднь бичкн титмтэ һал улан лу һарч ирж. ⁴Терүнэ сүүлнь оддын хурвдгч энгнь бэрж авад һазрт шивчкв. Күүкд күүнэ гиигрх цагинь күлэхэд, тер лу үринь авч идхэр өмннь гетэд суув. ⁵Күүкд күн көвү һарһж. Тер көвүн төмр тайгар цуг күмн эмтиг хэрүлх зөвтэ бээж. Нилх көвүг Бурхн тал деегшэн, Терүнэ ширэ тал өөдлүлсмн. ⁶Күүкд күн көдэ һазрт белдсн бээрнүр темцж зулад гүүж одна. Тенд түүнд нег миңһн хойр зун жирн өдр тежэл өггдх. ⁷Тенгр деер ик дэн болж. Михаил гидг

Бурхна ах элч талдан элчнртэһэн лууһин өмнэс дэврж. Лу болхла эврэннь элчнртэһэн терүг зөрэд дээлдж. ⁸Зуг лу элчнртэһэн хамдан диилгдж. Тенгр деер теднд бээх бээрн үлдэсн уга. ⁹Лу элчнртэһэн хамдан һазрур көөгдв. Эн кезэңк моһа, Гемшөч болн Өшөтн гидг нергө күмн эмтнэ худлч. ¹⁰Энүнэ хөөн би тенгрэс һарсн чаңһ ду сонсв.

– Ода мана Бурхн эврэннь улсан аврх! Тер Эврэннь йосан олзлад хан мет залх! Бурхна илгэсн Аврач орчлннгиг залх. Яһад гихлэ, ахнр-дүүнриг Бурхна өмн өдр сө уга гемшэдг Гемшөч ода уга болж одв. Тер тенгрэс көөгдв. ¹¹Тедн Хурһна цусар болн эврэннь цөөлһсн үнн үгэрн терүг диилцхэв. Кергтэ цаглаһан, тедн эмэн эрвллго үкхдөн белн билэ. ¹²Тенгрт бээсн цуг эмтэ тоотнь байрта бээтхэ! Зуг һазр, тенгс басл зовлнган эдлхит, яһад гихлэ, эрлг тадн тал бууж ирв. Цагнь ахр болсн учрас тер ик цухлта бөөнэ.

¹³Һазрур көөгдсэн медэд, лу нилхиг һарһсн күүкд күүг көөдг болв. ¹⁴Көдө һазрт бээсн эврэннь бээрдэн нисэд күртхэ гихэд, тер күүкд күүнд ик һард шовуна хойр живр өгч. Тенд терүг һурвн жил дундур тежэх, тенд эрлгэс бултх. ¹⁵Гиигрсн күүкд күүг һолын урсхулар уга кехэр лу амнасн һол мет дала ус һарһж. ¹⁶Зуг тер күүкд күүнд һазр шуурад нөкд болж, лууһин амнас һарсн усиг зальгв. ¹⁷Лу тер күүкд күүнд улм килннэд, терүнэс төрсн үрдүдлэ дээлдхэр һарад йовна. Тер үрдүд Бурхна заавриг күцэдг бээж болн Исусин сексн үннд итклтэ бээж. ¹⁸Лу тенгсин көвэд ирэд зогсж.

Хойр догшин аң

13 Тенгсин усн дотрас долан толһата, арвн өвртэ аң һарч ирсинь би үзв. Өвр болһнд титмтэ, толһа болһнд Бурхиг муурулдг нерд бичэтэ бээж. ²Тер аң ирвскин бөөдлтэ, кельн аюһин келлэ эдл, амнь арслнгин амнла эдл бээж. Лу терүнд эврэннь күчэн, эмтиг залх алдр йосан өгч. ³Тер аңгин нег толһань үклин шавта бээсинь би үзв. Зуг тер үклин шав эдгж. Энүг үзсн улс икэр өврэд аңгиг дахж. ⁴Лу анд эврэннь йосан өгсн учрас цуһар лууд сөгдж. Эн анла кен эдлцхмб? Энүлэ кен дээлдж чадхмб? – гиж цуһар анд сөгдэд келцхэв. ⁵Тер догшин анд дөчн хойр сарин туршарт бийэн буульх, Бурхна тускар му келх зөв өггдж. ⁶Тегэд аң Бурхиг, Терүнэ нериг болн бүүрлсн бээриг,

теңгрт бээсн цуг юмсыг эклэд харана. ⁷Бурхна улсин өмнөс дэ босхх, тедниг диилх зөв тер авч. Ээмг болһниг, келн-эмтн болһниг, келн болһниг залх йос тер авч. ⁸Орчлнд бээсн күмн эмтн терүнд сөгдх. Зуг эмн-жирһлин дегтрт орчлң үүдхэс өмн* бичгдсн улс терүнд сөгдшго. Эн эмн-жирһлин дегтр алгдсн Хурһна дегтр мөн. ⁹Соңсар седснь соңстха! ¹⁰Бэргдх зөвтэ күн бэргдх, үлдэр алгдх зөвтэ күн үлдэр алгдх. Бурхна улс тесвртэ, итклтэ болх зөвтэ гиснь эн үгмүдэс медгднэ. ¹¹Талдан догшн ик аңиг би үзв. Тер аң Хурһнла эдл хойр өвртэ бээж. Лу кевтөһөр ду һарад, тер һазр дорас һарч ирв. ¹²Тер түрүнк догшн аңгин чирэд терүнэ йос олзлад, һазр деер бээсн күмн-эмтиг эдгсн шархта түрүнк анд сөгдүлв. ¹³Тер аң алдр онц темдг үзүлж, эмгнэ чирэд теңгрэс һал һарһад һазрт хайж. ¹⁴Түрүнк аңгин өмн хойрдгч аң онц темдгүд үзүлж, эмтиг меклв. Тер аң һазрт бээсн улст иигж закв:

– Үлдэр шавтггад эмд үлдсн түрүнк аңгин дүрстэ шүтэ кетн! ¹⁵Эн шүтэн келхин төлөд болн шүтэнд эс мөргсн улсиг алх зэрлг өгдг болхин төлөд, түрүнк догшн аңгин шүтэнд эм орулх зөв хойрдгч анд өггдв. ¹⁶Нерн уга болн нертэ, байн болн угатя, сул болн мухла цуг улс цугтаднь барун һартнь эс гиж маннаднь тамһ күчэр тэвх зэрлг хойрдгч аң өгв. ¹⁷Учрнь иим: тамһ уга күн юм хулдх, хулдж авх арһ уга болх. Тамһ гиснь аңгин нерн эс гиж аңгин нернэ то. ¹⁸Энүг медхин төлө цецн ухата болх кергтэ. Ухата күн аңгин тооһин чинр-утхнь медж чадх. Аңгин то – лавта күүнэ тонь. Эн тонь: 666.

Хурһна болн Терүнэ авргдсн улс

14 Бурхна Хурһиг Сион уулд зогсжасинь би үзв. Терүнлэ хамдан зун дөчн дөрвн миңһн күн бээж. Теднэ маңна дегер Хурһна болн Терүнэ Эцкин нерн бичэтэ бээж. ²Усна күрк-рөнө шууган мет оһтһу йир чаңһар күржнһсн дун мет болн жинһсн ятхин айс мет дун соңсгдв. ³Ширэн өмн, эмтэ дөрвн юмна өмн, көгшэсин өмн 144.000 күн шин ду дуулжана. Эднэс даву талдан күн эн дууг дасж дуулж чадсн уга. Орчлңгин эмтнэс һанцхн эдн авргдсн бээж. ⁴Тедн күүкд күүнлэ бийэн бузрдалго, гер мал угаһар бээдг бээж. Тер улс Хурһна йовсн хаалһар дахж

* Эн эмн жирһлин дегтр орчлң үүдхэс өмн алгдсн Хурһна дегтр мөн.

йовна. Орчлңгас һанцхн тедн авргдсмн. Тедн Бурхна улс болн Хурһна улс Бурхнд бәрсн түрүңк урһцин дееж мет билә. ⁵Тер улсиг худл келдгоһар цуһар меднә, тегәд чигн теднд буру уга.

Бурхна һурви элч

⁶Би Бурхна талдан элчиг үзв. Тер һазрт бөөсн улст, ямаранчн келн әмтнд, цуг әәмг болн баг келнд тархахин төлә мөңк Сән Зәңг һартан ик деер тенгрт нисж йовж.

⁷— Бурхиг күндлгн! Терүнд магтал өргтн! Бурхна зарһин цаг ирв. Тенгрин, һазрин, тенгсин, усна булгудын Үүдәчд сөгдтн! — гиж тер чанһ дууһар келлә.

⁸— Вавилон каарв! Алдр Вавилон каарв! Чаһр күүг авлсн метәр Вавилон аля-бузр йовдларн келн-әмтн болһниг авлснь мөн. Тер учрар Бурхн тер әмтиг цаажла харһулх, — гиж Бурхна түрүңк элчиг дахсн хойрдгч элч келв.

⁹⁻¹¹Догшн анд, терүнә дүрстә шүтәнднә сөгдәд маңнадан әс гиж һартан тамһинь авсн күн болһн Бурхна цухлын чаһрас уух. Усна хольгдад уга эн чаһриг Бурхн Әврәннә цухлын аһд кев. Эн улс Бурхна әрүн элчнрин болн Хурһна чирәд һалта күкрд тусж зовлңган эдлх. Тедниг зовадг һалын утан мөңкиндән һарх. Яһад гихлә, догшн анд, терүнә дүрст сөгдсн, терүнә нертә тамһта улс өдр сө уга зовж, амр-зая уга бөөх, гиж Бурхна хойрдгч элчиг дахсн һурвдгч элч чанһ дууһар келв. ¹²Бурхна заавриг күцәдг Исуст иткдг Бурхна улс тесвртә бөөх зөвтәнә эн үгмүдәс медгднә. ¹³Генткн би тенгрәс ду соңсв. Тер иигж келв:

— Бичж ав: Эн цагас авн экләд Деед Эзнд иткдг улс болж үкдг улс буйн кишгтә!

Әрүн Сәкүсн хәрүднә:

— Буйн кишгтә мөн! Тедн көдмшән чиләһәд амрч бөөтхә! Яһад гихлә, теднә күцәсн керг-үүлнә ардаснь дахж йовна! — гиж келв.

Урһц

¹⁴Тиигәд би хәләһәд, цаһан үүл үзв. Тер үүлн деер Суусна дүрснә күмни күүнә дүрстә бөөж. Тер толһадан алтн титм зүүж, һартан хурц иртә хадур бәрж. ¹⁵Бурхна талдан элч сүмәс һарад үүлнд Суусиг дуудад:

— Цуг һазр деер урһцнә болвсрж. Хурах цаг ирхлә, хадуран олзлж урһциг хадж ав, — гиж чанһ дууһарн келв.

¹⁶ Үүлн деер Сууснь хадурар назрт бөөсн урһциг хадад хурав.
¹⁷ Бурхна талдан элч тенгрт бөөсн сүмэс харна. Нартнь бас хурц иртэ хадур бөөж. ¹⁸ Тэклин ширэ бөөсн назрас дэкэд нег Бурхна элч харв. Тер халын эзн бөөж.

– Ода назрин уста үзм сэн болверсн учрас уста үзмин темсинь хадурарн хадж ав, – гиж хурц хадурта Бурхна элчд тер чаһар келв.

¹⁹ Бурхна элч хадурарн хадж назрин уста үзмин темсинь хураж авад, Бурхна цухлын алдр назрт хайв. Тенд уста үзм шахж шүүс кедг бөөж. ²⁰ Уста үзм шахдг назрт балһсна назань бөөж. Тендэс харсн цусн хол мет урсад гүүнэри күсдундур метр, утарн нурвн зун шаху дууна назрт деврж.

Бурхна сүүлцк долан аюлта элчир

15 Тиигхлэ би тенгр деер талдан алдр онц темдг үзв. Тернь: Бурхна долан сүүлцк аюлта элчир. Эднэ хөөн Бурхна цухл чилв. ² Дэкэд би халла хольсн шил тенгс үзв. То болсн нергэ догшн ангиг болн терүнэ дүрстэ шүтэг диилсн улсиг би бас үзв. Тедн Бурхна ятх бэрэд, тенгсин көвэд зогсжаж.

³ – Сүркэ күчтэ Бурхн! Тана кесн үүл ик алдр болн өврмжтэ! Келн-эмтн болһна хан. Тана хаалһ чик болн үнн! ⁴ Таниг күндл-дго, туурулдго күн бөөхий? Та ханцхн эрүн Бурхнд! Назр деер бөөсн цуг келн эмтн ирэд Танд сөгдх. Яһад гихлэ, Тана үнн чик керг-үүлмүдиг цуһар ил үзлэ! – гиж тедн Бурхна зарц Мошен дуулсн дууг болн Хурһна дууг дуулж.

⁵ Энүнэ хөөн би хэләһэд, тенгрт секгдсн хамгин эрүн бөөриг үзв. Тер герчллһнэ өргэ дотр бөөж. ⁶ Герчллһнэ өргәһэс долан аюлта Бурхна долан элчир харч ирв. Тедн өрчөн алтн бүсэр бүслсн гилвксн цаһан хувцта бөөж. ⁷ Эмтэ дөрвн юмна негнь Бурхна долан элчир болһнднь мөнкиндэн бөөдг Бурхна цухлар дүүрн долан алтн ааһ өгв. ⁸ Герчллһнэ өргэ Бурхна туурмжас болн күч-йоснас харчах утаһар дүүрв. Бурхна долан элчирин долан аюл эс дуустл күн хамгин эрүн бөөри дотр орж чадсн уга.

Сүүлцк долан аюлмуд

16 – Долан ааһас Бурхна цухлыг назр болһнд йовж асхтн! – гисн чаһ дун хамгин эрүн бөөриһэс харсинь би сонсв.

Тер дун Бурхна долан элчирт энүг келж. ² Бурхна негдгч элч йовад, назр деер ааһас асхна. Тер дарунь догшн ангар тамһлгдсн

болн терүнэ дүрстэ шүтэнд мөргдг улсин цогц деернь ээмшгтэ өөртэ шарх харна. ³Бурхна хойрдгч элч тенгсин уснд ааһас асхна. Тер дарунь усн үксн күүнэ цусн мет болад одна, уснд бээсн цуг эмтэ тоотнь үкж одна. ⁴Бурхна хурвдгч элч холд, усна булг болһнд ааһас асхна. Тер уснь цуснд хүврнэ. ⁵Бурхна элч, цуг усна эзн, иигж келсинь би соңсв:

– Та эрүн Бурхнд! Та урднь бөөһэд оньдиндэн бээдг билэт! Тана кесн зарһтн үнн чик! ⁶Эн һазрин улс Бурхна улсин болн ээлдэчнрин цус асхрулла, тегэд чигн Та эдниг цусар услжанат. Эдн кесн үүлэн эдлжэнэ.

⁷Деед Эзн сүркэ күчтэ Бурхн! Тана зарһтн үнн болн эрүн чик! – гисн дун тэклин ширэхэс һарсинь би соңсв.

⁸Цаарандан Бурхна дөрвдгч элч эврәннь ааһас нарн деер асхна. Тегэд эмтиг һаң халуһар шатах зөв тер авв. ⁹Ик һаң халунд эмтн шатв. Тер цагт эмтн эн аюлын Эзн Бурхиг му келэд, килнцтэ үүлэн хайсн уга, Бурхиг туурулсн уга. ¹⁰Тавдгч Бурхна элч догшн ангин ширэд ааһас асхна. Терүнэ нутг харһурад, эмтн ик зовлңгас кэлтэ келэн зууцхав. ¹¹Тедн шавта, шархта болсн учрас тенгрин Бурхиг му кель, болв килнцтэ йовдлан хайсн уга. ¹²Бурхна зурһадгч элч Евфрат гидг алдр холд ааһас асхна. Дорд үзгин хаадудт хаалһинь белдсэр Евфрат гидг холын усн хагсж одж. ¹³Лууһин, догшн ангин болн худл ээлдэч һурвна амнас тус-тустан һурвн меклэн дүрстэ хар сәкүсн һарсинь би үзв. ¹⁴Тер һурвн хар сәкүсн онц темдг үзүлв. Сүркэ күчтэ Бурхна алдр өдрлэ дээлдхэр цуг делкән хаадудыг цуглулхар тедн харна. ¹⁵Соңстн! Хулхач герт генткн ордг кевөр би ирхв. Чирм нүцкн һаршгоһар, бийән һутаашгоһар, эврәннь хувцан хадһлж, саг-сергт бээсн күн буйн кишгтэ! ¹⁶Тер һурвн хар сәкүсн орчлңгин хаадудыг еврей келэр Армагедон гидг нертэ һазрт цуглулж. ¹⁷Бурхна доладгч элч аһар деер ааһас асхна. Сүм дотрас ширэ бээсн һазрас «Күцв», – гисн чанһ дун һарв. ¹⁸Тегэд цәкл цәклэд, оһтрһун дун, ик шууган һарад, һазрин ик чичрлһн болв. Эн һазрин чичрлһн күн үүдснэс авн үзгддо. ¹⁹Ик алдр балһсн һурвн әнгәр әнгрв. Келн-эмтн болһна балһсд хольврв. Алдр Вавилоныг догшн цухлын ааһас уулһхар Бурхн терүг санж тодлв. ²⁰Арл, уул болһн уга болж одв. ²¹Дөчн кило дүнгэ ик мөндр тенгрэс эмтн деер унв. Мөндрин аюлд икәр зовад, эмтн Бурхиг му келцхэв, яһад гихлэ, тер аюл йир күчр болв.

Ик нертэ аля күүкд күн догшин аң хойр

17 Долан ааһ бэрсн Бурхна элчнрин негнь нан тал өөрдэд иигж келв: – Нааран ир! Дала холын усна өөр суусн ик нертэ аля күүкд* яһж цаажгдхинь чамд үзүлнэв. ²Һазрин хаадуд терүлнэ аля, бузр йовдл кеж, һазрт бээсн улс терүнэ аля бузр чаһрас ууж согтсмн. ³Би Эрүн Сәкүсәр дүүрв, Бурхна элч намаг эжго көдэд авч ирнэ. Тенд улан догшин аң деер суусн күүкд күүг би үзв. Тер аң деер Бурхиг му келдг олн нерд бичэтэ бээж. Тер аң долан толһата арвн өвртэ бээж. ⁴Күүкд күн улавцр, көк болн улан хувцта, алтн кеерүлһтэ, эрднь чолуһар, сувсар кесн чимгтэ бээж. Һартнь зуга болн бузр-аля йовдлмудар дүүрц алтн ааһ бээж. ⁵Терүнэ маңнаднь нууц тээлвртэ нернь бичэтэ бээж. Тер нернь эн: Вавилон гидг алдр балһсн – орчлнгин аля күүкд улсин болн зуга йовдлын эк. ⁶Бурхна улсин цусар, Исусин тускар герчлсн улсин цусар терүг согтсинь би үзв. Тер күүкд күүг үзэд би йир икәр өврв.

⁷– Яһад өврэд бээнэч? Эн күүкд күүнэ болн терүнэ суусн долан толһата, арвн өвртэ ангин нууц чинринь би чамд ода цөөлһж өгнэв. ⁸Чини үзсн аң урднь әмд билэ, ода тер әмн уга. Зуг тер йорал уга худгас һарад үкллэ харһх. Орчлн үүдснәс өмн әмн-жирһлин дегтрт нернь эс бичгдсн әмтн ангиг үзэд икәр өврх. Яһад гихлэ, тер аң урднь әмд билэ, ода әмн уга, зуг хэрү ирх. ⁹Цугинь медж авхин төлэ цецн ухан кергтэ. Долан толһа гиснь – күүкд күн суусн долан өөдм һазр, бас тернь долан хан болжана. ¹⁰Түрүнк тавнь өнгрж одла, негнь ода ширә деер сууна, сүүлккнь ирэд уга. Тер ирхлөрн хан болж удан үлдшго. ¹¹Урднь әмд бээсн, ода әмн уга аң долан хаадудын негнь, эн нәәмдгч хан болж хэрү ирх. Эн үкллэ харһх. ¹²Чини үзсн арвн өвр – арвн хан мөн. Тедн әмгиг залад уга, зуг анла хамдан хан болад, нег частан йос бәрх зөв авх. ¹³Тер арвн хаадуд нег ухан-саната, болв тедн эврәннь йосан болн күчән догшин анд өгх. ¹⁴Тедн Хурһнла дөөлдх. Зуг Хурһн Эврәннь Бурхна дуудсн, шүүж авгдсн итклтэ дахгчнртаһан тедниг диилх. Яһад гихлэ, Тер эздүдин Эзн, хаадудын Хан.

* Ик нертэ күүкд күн гиснь: Вавилон балһсн. Вавилон балһсн гиснь: Бурхиг сонсдог улс.

¹⁵ Дэкэд Бурхна элч иигж келв:

— Аля күүкд күн суусн дала холын усн гиснь — оln зүсн келн-улс, оln келн. ¹⁶ Чини үзсн арвн өвр болн аң аля күүкд кү-үнд дурго болад, терүнэ эзлсн юминь цугинь булаж авад, күүкд күүг чим нүцкн үлдэх. Эдн күүкд күүнэ цогц махмудынь идэд, терүг халд шатах. ¹⁷ Яһад гихлэ, Бурхн Эврэннь таалыг күцэх сана арвн хаадудын уханднь орулсмн. Бурхна таал эн: Бурхна үг эс күцтл арвн хаадуд нег уха-сана зүүһэд, йос күчэн аңд өгх. ¹⁸ Чини үзсн күүкд күн болхла орчлнгин хаадудыг залдг алдр балһсн мөн.

Вавилон балһсна каарлһн

18 Энүнэ хөөн Бурхна талдан элчиг теңгрэс буужахинь би үзв. Тер ик йоста бээж. Бурхна элчэс асжах гегэн һазрт тусж цугинь герлтүлв. ² Тер чанһ дууһарн иигж хээкрв:

— Вавилон ка тусв! Алдр Вавилон каарв! Тер зүсн зүүл хар сә-күсдин болн бузр жигшүртэ шовудын [болн зүсн-зүүл бузр ангу-дын] гер болж. ³ Яһад гихлэ, орчлнгин эмтн болһн, хан болһн терүнлэ бузр-аля йовдл кедг бээж. Орчлнгин кувцнр терүнэ байн зөөрэс көлтэ икэр байжж.

⁴ Тер хоорнд талдан дун теңгрэс һарсинь би соңсв:

— Эн балһснд бээсн эмтнлэ эдл килнц һарһшгон төлэ, энүнд илгэсн Бурхна цаажла харһшгон төлэ, Мини улс, эн балһснас һартн! ⁵ Яһад гихлэ, энүнэ килнц теңгрт күрч. Тегэд Бурхн энүнэ хар йовдлмудыг тодлв. ⁶ Эн балһснд бээсн улс талдан эмтнд ю кесн болна, тедү метэр бийсднь кеһэд, дэкэд хойр холванд икэр ачинь хэрүлтн. Эн бийнь талдан улст белддг ундас хойр холванд үлү чанһ унд энүнэ ааһднь кетн. ⁷ Яһж эн алдр бээдлэрн бийэн бууляд, байн элвг-делвгэр бөөдг билэ, тедү мет зовлн, түрү-зү-дүг энүнд илгэтн. Яһад гихлэ, эн балһсн бийдөн келж: «Би ши-рэд суусн хатн ханв. Би белвсн күүкд күүнлэ эдл төрүц юмнд һашудшгов, гейүршгов». ⁸ Энүнэс көлтэ нег өдрин кемжэд тер ик аюлла харһх: тер му гемэр гемтэд, залуһан геһэд, берк гид-гэр харһнх. Энүг цаажла харһулсн Деед Эзн Бурхн сүркэ күчтэ болсн учрас эн ик халд шатж одх. ⁹ Энүнлэ хамдан бузр-аля йовдл кесн, байн зөөрт орлцсн орчлнгин хаадуд Вавилон балһ-сиг шатасн һалын утаг үзж, энүнд зовж оркрх. ¹⁰ Тедн энүнлэ эдл зовх гиж эәһэд, балһсна цаад зогсад иигж келх: Ю, эәжәнэв! Эәжәнэв! Алдр балһсн! Бат балһсн Вавилон! Нег часин эргцд

чи гемшэгдж цаажла харһвч. ¹¹ Күн орчлнгин кувцнрин өлг-эд эс хулдж авдг учрас тедн энүнд зовад оркрж һашудх. ¹² Өлг-эднь эн: алтн, мөңгн, эрднь чолун болн сувсн, цаһан болн гилвксн улавцр көк хувцн, торһн болн улан хувцн, зүсн-зүүл канкнсн үнртэ модн, занын сояһар, үнтэ модар, зесэр, төмрөр болн һаньтг чолуһар кеж сиилүлсн чимгүд, ¹³ шинз* гидг канкнсн үнртэ талхн, зать сангин идэн, мирр гидг тосн, канкнсн үнртэ үнтэ либанон гидг талхн, чаһр, олив тосн, һуйр, цаһан буудя, мал, хөд, мөрд болн тергд, мухла улс болн кел бэргдсн улс.

¹⁴ – Чини эзлхэр седсн сән юмн уга болж одв. Чини байн зө-өрчн, чини цуг сээхн гилвкдг юмн уга болж одв. Болв дэжж чи тедниг хэрү авч чадшгоч, – гиж кувцнр энүнд келв.

¹⁵ Эн балһсна байн хулдар байжсн кувцнр, энүнлэ эдл зовхас өөһэд цаад зогсх. Тедн һашудж оркрх.

¹⁶ – Ээжәнэв! Ээжәнэв! Алдр балһсн! Цаһан гилвксн, улавцр көк болн улан хувц эн өмсдг билэ. Эн бийән алтар, эрднь чолу-һар болн сувсар кеерүлдг билэ! ¹⁷⁻¹⁸ Негхн цагин кемжэд эн эв-рөннь бээсн зөөрән геечкв!

Кермиг залачнр болн кермэр йовдг улс, матросмуд болн теңг-сэр йовад мөнг шингэдг улс балһснас цаад зогсад, түүмрин утаг үзэд, иигж хээкрлэ: Иим алдр балһснас даву алдр балһсн уга бэ-эсн биший? ¹⁹ Тедн һашудад, толһа деерән үмсн цацад оркрж һундл төрв:

– Ээжәнэв! Ээжәнэв! Алдр балһсн! Теңгсэр йовад, цуг керм-син залачнр энүнэ зөөрэс байжсн биший? Негхн цагин кемжэд тер цугинь геечкв. ²⁰ Теңгр, Бурхна улс, апостолмуд, ээлдэчнр энүнд байрлтха! Яһад гихлэ, Бурхн эн балһсиг таднд му кесн учрас зарһла харһулла.

²¹ Йос бэрсн Бурхна элч теермин чолу авад:

– Иим күчэр алдр балһсн Вавилон ка тусх, өмтн терүг дэжж үзшго, – гиж келэд уснд хайчкв.

²² Ятхин, бүрэн, бүшкүрин айс болн көгжмчнрин дун Вавилона уульнцд дэжж төрүц соңсгдшго. Чини урн һарта көдлэчнр уга болж одх, теермин чолуна шууган чини уульнцд соңсгдшго. ²³ Шамин герл чини уульнцд дэжж үзгдшго. Хэрд һарчах күүк-нэ болн күргнэ дун дэжж соңсгдшго. Чини кувцнр эн балһснд

* *Шинз* – дулан һазрт урһдг зэрм модна көрсн. Хатаһад үүлсн талхнь хотын амт ясна.

хамгин күчтэ улс билэ. Чи бө, удһн йовдл кеж келн-улс болһ-ниг мекллэч! ²⁴Ээлдэчнриг болн Бурхна улсиг алснд Вавилон бурута болсн учрас цаажла харһв. Тиим! Вавилон орчлңгин улсиг алһнд лавта бурута!

Вавилон каарсна байр

19 Энүнэ хөөн тенгрин тоотнь олар цуглрсн мет шууга би сонсв. Тернь оln эмгнэ дун: Бурхн тууртха! Мана Бурхн – Аврач! Мана Бурхн сүркэ күчтэ болн алдр! ²Энүнэ зарһ – йосн болн үнн чик! Эмгнлэ аля йовдл һарһад, теднэр хар йовдлыг күчэр келһүлдг оln меддг аля күүкд күүг Бурхн зарһла харһулла. Тер күүкд күн зарцринь алсн учрас Бурхн терүг цаажв!

³Тедн дэкн хээкрцхэв:

– Бурхн тууртха! Эн шатажах балһсна һалын утан мөнкиндөн деегшэн һарх.

⁴Хөрн дөрвн көгшэ болн эмтэ дөрвн юмн элкдж унад, ширэд суусн Бурхнд сөгдцхэв.

– Тиигтхэ! Бурхн тууртха! – гиж тедн келцхэв.

Хурһна хурм

⁵– Нертэнь, нерн угань, цугтан Бурхнд церглдг болн Терүг күндлдг улс мана Бурхиг туурултн! – гисн дун ширэ талас һарчахинь би сонсв.

⁶Тиигхлэ оln улсин дун мет, ик күркрэнэ шууган мет, оһtrһу мет дун иигж келсинь сонсв:

– Бурхн тууртха! Мана сүркэ күчтэ Бурхн залдг болв! ⁷Хурһна хурмин цаг ирв, Терүнэ күүкн бийэн белдв. Цуһар байсж байрлтха! Бурхиг туурултха! ⁸Күүкнд цевр гилвксн хувц өгсмн. Хувцн гиснь – Бурхна улсин цаһан йовдлмуд.

⁹Дэкэд Бурхна элч нанд иигж келв:

– Бичж ав! Хурһна хурмин нээрт дуудгдснь буйн кишгтэ! Дэкэд немв:

– Эн йосн Бурхна үгмүд.

¹⁰Би терүнд сөгдхэр көлднь унв.

– Бичэ тииг! Би чамла эдл, Бурхнд иткдг чини ахнр-дүүнрлө эдл зарцв. Тедн Исусин сексн үнниг дахж йовна. Тер учрар Бурхнд сөгд! – гиж Тер келв. Яһад гихлэ, Исусин сексн үнн ээлдэчнрт ээлдх арһ өгнэ.

Цаһан мөртө күүнэ тускар

¹¹Тенгр заагрхла, би цаһан мөр үзв. Мөрн деер суусн күн Итклтэ болн Үннч. Үнн-чик кевэр зарһ кеж Тер дээлдг билэ. ¹²Тер шачах һал мет нүдтэ, толһа деернь кесг титмтэ. Деернь бийэсн нань күн меддго нерд бичэтэ. ¹³Цуснд будгдсн хувц тер өмссн бээж. Нернь – Бурхна Үг. ¹⁴Цевр, гилвксн цаһан хувц өмссн, цаһан мөрд унсн тенгрин цергүд ардаснь йовна. ¹⁵Амнасьн хурц иртэ үлд үзгднэ. Тер үлдэрн буру номта улсиг диилх. Төмр тайгарн тедниг залх, сүркэ күчтэ Бурхна цухлын алдр һазрт болн уста үзм дардг уста үзм көлэрн шахх. ¹⁶Терүнэ хувцн деер болн һуйднь: Хаадудын Хан, Эздүдин Эзн гидг нерн бичэтэ. ¹⁷Би нарн деер зогсжах Бурхна элчиг үзв. Тер тенгр деер нисж йовсн шовудт чанһ дууһарн хээкрв:

– Наартн, цуһар Бурхна алдр нээрт нисж иртн! ¹⁸Хаадудын, миңһн цергин толһачнрин, цергүдин, мөрдин болн мөртэ улсин, сул болн зарцнрин, нертэ болн нерн уга, цуг улсин күш идхэр наартн!

¹⁹Тиигхлэ би догшн аңиг болн һазрин хаадудыг цергтәһинь үзв. Тедн цаһан мөрн деер Суусна өмнэс, Терүнэ цергин өмнэс дээлдхэр цуглрж. ²⁰Болв догшн аң болн худл аэлдәч бәргдв. Тер худл аэлдәч догшн аңгин өмн өвөрц йовдлмуд үзүлдг бээж. Тер өвөрц йовдлмударн догшн аңгин тамһта болн терүнэ дүрстө шүтәнд мөргдг улсиг меклдг бээж. Догшн аң болн худл аэлдәч күкрэр шатжасн нуурт әмдәр хайгдв. ²¹Мөрн деер суусна амнас һарчасн үлдәр догшн аңгин церг алгдж. Цуг шовуд теднә күшмүдиг цагтлан идцхәж.

Миңһн жил

20 Тенгрәс бууж йовх Бурхна элчиг би үзв. Һартан тер йорал уга худгас түлкүр болн күнд цев бәрж. ²Бурхна элч көгшн моһаг Гемшәч, болн Өшәтн гидг лууг бәрж авад күлв. Тер миңһн жилдән күлэтә бәэх. ³Терүг йорал уга гүн һазрт хаяд, үүдинь төдгләд, тамһ тәвж. Бурхна элч терүг күмни улсиг бичә меклтхә гиж миңһн жилин туршарт тиигж суулһж. Энүнә хөөн тер ахрхн цагт сулдхгдх. ⁴Би зарһ кех йоста ширәс деер суусинь үзв. Исусин тускар келснәс болн Бурхна үг тархаснас кәлтә хәәчлә харһулгдсн улсин сүмсд үзв. Тедн догшн аңд болн терүнә дүрстә

шүтэнд мөргсн уга, терүнэ тамниг маңнадан болн хартан төвүлсн уга. Тедн эмдрэд, Бурхна илгэсн Аврачла хамдан миңһн жилд нойлж йовла. ⁵ Наадк үксн улс миңһн жил давад уга бөөтл эмдршго. Эн үксн эмтнэ түрүнк эмдрлһн. ⁶ Эн цагт эмдрлһнд орлцсн күн буйн кишгтэ. Эдн Бурхна улс. Эдн хойрдгч үклэ харшго. Бурхна болн Христосин гелңгүд болж, эдн Терүнлэ хамдан миңһн жилд залх.

Эрлгиг диулснэ тускар

⁷ Миңһн жил давсна хөөн эрлг бэрэнэсн сулдхгдх. ⁸ Цуг һазрт бөөсн келн-улсиг меклхэр тер һарх. Тер улсин нерн Гог Магог хойр. Эрлг тедниг дөөлхэр цуглуулх. Тооһарн тедн теңгсин элсн мет олн болх. ⁹ Тедн һазрар тарад, Бурхна улсин һазриг болн Бурхна дурта балһсиг бүслх. Зуг теңгрэс һарсн һал тедниг кевтнь шатаһад алх. ¹⁰ Дэкэд тер улсиг меклсн эрлг күкрэр шачасн нуурт хайгдх. Догшн аң болн худл аэлдэч бас тенд хайгдх. Тедн өдр сө уга мөнкиндэн тенд зовагдх.

Сүл зарһ

¹¹ Ик цаһан ширэ болн ширэ деернь Суусиг би үзв. Теңгр һазр хойр терүнэ өмн уга болж одв. Дэкж күн тедниг үзсн уга. ¹² Нертэ, нерн уга үксн улсиг ширэн өмн зогсжасинь болн дегтрмүд секэтәһинь би үзв. Дэкэд талдан дегтр секэтэ бөөж. Тернь өмн-жирһлин дегтр. Үксн улс дегтрмүдт бичгдсн теднэ кесн йовдлмударнь зарһла харһулгдсн бөөж. ¹³ Теңгсин дотр бөөсн үксн улсиг усн һарһж өгв. Үкл болн Үклин һазрт бөөсн үксн улсиг һарһж өгв. Күн болһн кесн йовдларн зарһла харһулгдв. ¹⁴ Энүнэ хөөн Үкл болн Үклин һазр һалта нуурт хайгдв. Һалта нур гиснь: хойрдгч үкл мөн. ¹⁵ Өмн-жирһлин дегтрт нернь эс бичгдсн күн болһн һалта нуурт хайгдв.

Шин теңгр болн шин һазр

21 Энүнэ хөөн би шин теңгр болн шин һазр үзв. Урдк теңгр һазр хойр болн теңгс уга болж одв. ² Эрүн балһсн шин Ерусалим теңгрэс, Бурхнас бууж йовхинь би үзв. Эн балһсн күргнэ төлө белн болад хәрд һарчах күүкн мет билэ. ³ Ширэ талас һарчах чаңһ ду би соңсв:

– Хэлэтн! Ода Бурхн эмгнлэ хамдан бүүрлх. Бөөрнь эмтнэ дунд бөөх. Тедн Бурхна келн-эмтн болх, болв Бурхн Бийнь теднлэ хамдан бөөдг теднэ Бурхн болх, – гив. ⁴Бурхн эмтнэ нүднэс харчах нульмсинь арчх. Күн дэкж үкшго. Өвчн-зөвүр уга, уульлһн-дууллһн уга цуһар бөөх. Яһад гихлэ, урдк бөөсн юмн өнгрэд уга болв.

⁵Ширэ деер Сууснь иигж келв:

– Би цугинь шинэс үүдэнэв.

Дэкэд нанд келв:

– Энүг бичэд ав! Эн үгд иткж болжана. Яһад гихлэ, эн йосн үнн.

⁶Дэкэд Тер нанд келв:

– Цугнь күцв! Би «альфа» болн «омега»*, Би Эклцв болн Чилгчв. Ундасжасн күүнд би жирһлин булгас өнгөр ус өгхв. ⁷Ди-илвр бәрсн күүнд Би цуг энүг өгхв. Би терүнэ Бурхн болхв, тер Мини көвүн болх. ⁸Ээмтхэ, Исуст иткдгән уурсн улс, бузр килнц кедг, алач-булачнр, аля кедг, бө кедг, шүгэнд мөргдг улс, худлчнр болхла, күкрөр шатжасн нуурт хайгдх. Эн нур хойрдгч үкл.

Шин Ерусалим

⁹Сүүлнц долан аюлар дүүрн долан ааһта Бурхна долан элчн-рин негнь нан тал өөрдв.

– Нааран йов! Би чамд Хурһна келсн күүкиг, авалиг үзүлхв, – гиж тер нанд келв.

¹⁰Эрүн Сәкүсәр би дүүрв. Бурхна элч намаг ик уулын ора деер авч ирэд, тенгрәс, Бурхнас, эрүн Ерусалим балһсн буужахинь үзүлв. ¹¹Эн балһсн Бурхна туурмжта герләр гилвксн билэ. Тер герл йаспд гидг эрднь чолун мет көк улан өнгтэ болн шил мет цегән билэ. ¹²Балһсн ик өндр эрстэ, 12 үүдтэ билэ. Бурхна 12 элч тус-тустан үүдн болһнд зогсж. Үүдн болһнд Израилин 12 унг-тохмин нерд тус-тустан бичэтэ бөөж. ¹³Үзг болһнднь 3 үүдн: 3 үүдн дорд үзгт, 3 – өмн үзгт, 3 – ар үзгт, 3 – барун үзгт. ¹⁴Балһсна эрс 12 чолута ул деер зогсж. Ул болһнднь тус-тустан Хурһна 12 апостолын нерд бичэтэ. ¹⁵Нанд үг келсн Бурхна элч кемжәлгч алтн тайгта билэ. Тер балһсиг, үүд болһниг болн эрсиг кемжәлх саната бөөж. ¹⁶Балһсн дөрвлжн бөөж: утарн болн өргнәрн эдл

* «Альфа» болн «Омега» гидг грекин цаһан толһан түрүнк болн сүүлнц үзгүд.

бөөж. Бурхна элч кемжэлгч тайгарн балһсиг кемжэлхлэ, тернь 2400 дууна һазр бөөж. Утарн, өргнөрн, өндрэрн эдл бөөж. ¹⁷Дэкэд Бурхна элч эрсин зузанынь кемжэлв. Тернь 66 метр бөөж. Цуг энүг Бурхна элч өмтнэ кемжәһәр тоолсн билэ. ¹⁸Балһсна эрс йаспд гидг эрднь чолуһар кегдсмн, балһсн бийнь болхла йосн алтар кегдж. Тер шил мет цегән билэ. ¹⁹⁻²⁰Балһсна эрсин улмуд оln-зүсн эрднь чолуһар кеерүлгдж. Түрүнк йаспд, хойрдгч сапфир, хурвдгч агат, дөрвдгч смарагд, тавдгч сардоникс, зурһадгч сардион, доладгч хризолит, нөөмдгч берилл, йисдгч топаз, арвдгч хрисопрас, арвн негдгч гиацинт, арвн хойрдгч аметист. ²¹Арвн хойр үүднь сувсар кегдж. Үүдн болһн нег сувсн билэ. Уульнц болһн шил мет цегән алтар кегдж. ²²Балһсн дотр сүм би үзсн угав. Яһад гихлэ, терүнэ сүм – Эврән Деед Эзн сүркэ күчтэ Бурхн болн Хурһн мөн. ²³Нарн, сар хойрин герл тер балһснд керг уга билэ, яһад гихлэ, Бурхна туурмж энүнд герл өгнө. Хурһн энүнэ шам болна. ²⁴Орчлнгин улс болһн эн герлд йовдг болх. Һазрт бөөсн хаадуд эврәннь зөөрән энүнд авч ирх. ²⁵Сө уга болсн учрас балһсна үүдн оньдин секәтэ болх. ²⁶Келн-әмтн болһн зөөрән болн алдр олзан балһснд авч ирх. ²⁷Зуг бузр юмн балһснд оршго, жигшүртэ, ичртэ юм кедг, худлч улс тиигэрән төрүц оршго. Әмн-жирһлин дегтрт, Хурһна дегтрт тернь бичәтэ күн болһн тер балһснд орх.

22 Бурхна болн Хурһна ширәһәс урсж йовх шил мет цегән әмн-жирһлин усна һолыг Бурхна элч нанд үзүлв. ²Эн һол балһсна уульнцин тал дундахур урсдг билэ. Һолын эрг болһнд әмн-жирһлин модд урһсн билэ. Тедн нег жилд сар болһн 12 дөкж урһц өгдг бөөсмн. Тер модна хамтхас әмтиг эдгәхин төлө бөөсмн. ³Бурхнд таасгддго күн чигн, юмн чигн балһснд бөөшго. Энд Бурхна болн Хурһна ширә бөөх, Бурхнд зарцнр Терүнд церглх. ⁴Тедн Бурхна чирә үзх, Бурхна нерн теднә маннад бичәтэ болх. ⁵Энд сө уга болх, шам, нарна герл чигн керг уга болх. Яһад гихлэ, Деед Эзн Бурхн теднә герл болх. Тедн мөнкиндән залх.

Исусин ирһн

⁶Бурхна элч нанд иигж келв:

– Эн үгмүдт иткж болжана, яһад гихлэ, эн йоста үнн. Әәлдәчнрт урмд өгдг Деед Эзн Бурхн удл уга юн учрхиг зарцнртан үзүлхәр Эврәннь элчиг илгәв.

7 – Сонстн! Удл уга Би ирхв. Эн дегтрин ээлдхлин үгмүд кү-
цэдг улс буйн-кишгтэ! – гиж Исус келжэнэ.

8 Энүг сонссн, үзсн күн бив, Йоханв. Үзсн, сонссн хөөн би
цугинь нанд үзүлсн Бурхна элчин кэлднх унад, терүнд сөгдхэр
седлэв. 9 Зуг тер нанд:

– Бичэ тииг! Би чини ээлдэч ахнр-дүүнрлэ эдл, чамла эдл болн
эн дегтрин үгмүд күцэдг улсла эдл Бурхнд цергдв. Бурхнд сөгд!
10 Эн дегтрт бэесн ээлдхлиг бичэ нууһад бэ! Яһад гихлэ, цуг эн
удл уга учрх. 11 Му йовдл һарһдгнь му йовдлан цааранднь кетхэ,
аля бузр йовдл кедгнь аляһан цааранднь кетхэ. Сэ кедгнь сөөһөн
цааранднь кетхэ. Эрүн улс му йовдл кехэс салтха! – гиж келв.

12 Исус:

– Удл уга би ирхв. Күн болһнд кесн үүлэрнь ачинь хэрүлхв.
Бурутаһинь цаажхв. 13 Би «альфа» болн «омега». Би Түрүнкв
болн Сүүлңкв. Би – Эклцв болн Чилгчв, – гиж келв.

14 Хувцан цеврлж уһаснь буйн кишгтэ, тегэд чигн тедн
эмн-жирһлин моднас темс идж чаджана, балһснд үүдэр орж чад-
жана. 15 Зута килңц кедг, бө шажна, аля кедг, алач, шүтэнд мөргдг,
худлд дурта болн оньдин худл келдг улст балһснд орх зөв уга болх.

16 – Би, Исус, сүзгтни хург болһнд бэесн тандн энүг герчлхин
төлэ эврәннь элчэн илгэвүв. Би Давид хаана тохмин-үлдл, гер-
лтэ болн өрүни ондла эдлв, – гиж Исус келв.

17 Эрүн Сөкүсн болн хэрд һарчах күүкн:

– Наар! – гинэ.

Энүг сонссн күн болһн:

– Наар! – гитхэ.

Ундасжасн күн ирэд, эмн-жирһлин ус өнгөр автха!

Чилгч

18 Эн дегтрин ээлдхлин үгмүд сонссн күн болһнд би герчлжэ-
нэв. Эн үгмүдт үлү юм күн немхлэ, Бурхн терүг цаажад, эн
дегтрт бичэтэ долан аюл илгэх. 19 Эн дегтрт бичгдсн ээлдхлин
үгмүд күн хасхла, эн дегтрт эмн-жирһлин модна темсэс идх зөв
болн эрүн балһснд орх зөв Бурхн тер күүнэс булаһад авх. 20 Энүг
герчлжэснь иигж келжэнэ:

– Тиим! Удл уга ирхв.

– Тиигтхэ! Деед Эзн Исус ирит!

21 Деед Эзн Исусин цаһан санан тандн цугтаднь күртгхэ!